

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
w Lublinie

PLAN URZĄDZENIA LASU

dla

NADLEŚNICTWA SARNAKI

OBRĘB: Sarnaki

sporządzony na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2034 roku,
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2025 roku

OPIS OGÓLNY LASÓW NADLEŚNICTWA (ELABORAT)



**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11, 20-352 Lublin
tel. (81)744 58 20, sekretariat@lublin.buligl.pl NIP:525-000-78-85 REGON 000121583 KRS 0000012221 www.buligl.pl

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2025 do 2034

dla Nadleśnictwa Sarnaki

w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2025 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 1.01.2025

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA – ha

1	0	4	8	0	1	6
---	---	---	---	---	---	---

w tym według obrębów leśnych:

1) SARNAKI

1	0	4	8	0	1	6
---	---	---	---	---	---	---

2)

--	--	--	--	--	--	--

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW – ha

1	0	3	2	8	4	1
---	---	---	---	---	---	---

w tym:

a) według pełnionych funkcji:

lasów stanowiących rezerwy przyrody

lasów uznanych za ochronne

pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

		1	4	1	5	1
	1	5	5	6	2	9
	8	6	3	0	6	1

b) według grup kategorii użytkowania:

gruntów zalesionych

gruntów niezalesionych

1	0	0	6	6	8	3
			6	3	0	6

w tym: do odnowienia

gruntów związanych z gospodarką leśną

			2	0	5	6
		1	9	8	5	2

I.3 POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW

(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) – ha

w tym: przeznaczonych do zalesienia

		1	5	1	7	5
			0	0	0	0

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2025 DO 2034

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

5	3	7	1	7	5
---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto, w tym:

a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębny (zal. z 5% przyr. i niezal.)

		2	7	5	6	1	5
--	--	---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto

powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębny – ha
o orientacyjnej miąższości

4	9	5	4	7	7
---	---	---	---	---	---

2	6	1	5	6	0
---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto

II.2. PIELEGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI – ha

6	3	2	3	3	8
---	---	---	---	---	---

w tym:

- a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw
- b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników
- c) trzebieże

		4	8	9	4	9	
		9	6	8	1	9	
		4	8	6	5	6	8

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia) – ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów – ha

			2	0	5	6
--	--	--	---	---	---	---

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębego – ha

		7	7	4	7	7
--	--	---	---	---	---	---

w tym zrębami zupełnymi

				7	1	0
--	--	--	--	---	---	---

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień – ha

				0	6	6
--	--	--	--	---	---	---

e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień – ha

			6	9	9	0
--	--	--	---	---	---	---

f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów – ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

g) orientacyjna powierzchnia melioracji – ha

		8	1	8	5	0
--	--	---	---	---	---	---

w tym wodnych – ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej)

przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

ZESTAWIENIE SKŁADNIKÓW PLANU URZĄDZENIA LASU

1. Ogólny opis lasów nadleśnictwa (elaborat)

W opisanym ogólnym lasów nadleśnictwa zamieszczono dane historyczne urządzanego nadleśnictwa, jego położenie, stan posiadania i stan granic, przedstawiono podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, stan zasobów drzewnych, jak również scharakteryzowano warunki przyrodnicze i ekonomiczne mające wpływ na produkcję leśną. W dalszej części dokumentu zamieszczono rozdziały dotyczące gospodarki przyszłej - opis celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami. W części końcowej elaboratu zawarto prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego oraz podsumowanie prac urzędniowych, w tym metodykę prac, uzyskane dokładności i terminy ich realizacji oraz wykonawców prac.

2. Program ochrony przyrody

Program ochrony przyrody zawiera kompleksowy opis stanu przyrody oraz zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. W Programie zawarte są zapisy działań ograniczających negatywny wpływ planu urządzenia lasu w trakcie realizacji jego postanowień oraz propozycje dotyczące przewidywanych metod i częstotliwości przeprowadzania analizy skutków jego realizacji. Załącznikiem do programu ochrony przyrody jest mapa sytuacyjno-przeładowa walorów przyrodniczo-kulturowych nadleśnictwa.

3. Opis taksacyjny (obrębami)

Opis taksacyjny lasu dla obrębów leśnych, według stanu na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu urządzenia lasu zawierają dokładną lokalizację drzewostanów oraz rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnię, opis siedliska leśnego, funkcję lasu i cele gospodarowania, opis drzewostanów wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki oraz planowane wskazania gospodarcze.

4. Wykaz projektowanych cięć użytkowania rębego, przedrębego i projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu

W skład tej części planu urządzenia lasu wchodzi tabela powierzchni i miąższości drzewostanów według klas wieku oraz gatunków panujących, typów siedliskowych lasu, klas bonitacji drzewostanów, funkcji lasów oraz wykazy: projektowanych cięć użytkowania rębego, przedrębego, projektowanych wskazań z zakresu hodowli lasu, wykaz drzewostanów niezaliczonych na etat powierzchniowy, wykaz drzewostanów bez projektowanych zabiegów gospodarczych, wykaz obiektów selekcji nasiennej, wykaz drzewostanów w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia.

5. Operaty dla leśniczych

Obejmują dokumentację PUL w skład których wchodzi następujące materiały: opisy taksacyjne oraz wykazy projektowanych cięć użytkowania rębego, przedrębego i projektowanych wskazań z zakresu hodowli lasu, wykaz drzewostanów bez projektowanych zabiegów gospodarczych, tabele XVII i XVIII oraz wyciąg z Programu Ochrony Przyrody. Mapy gospodarczo-przeładowe: mapa gospodarczo-przeładowa drzewostanów oraz mapa gospodarczo-przeładowa cięć rębnych z informacją o walorach przyrodniczych.

6. Materiały kartograficzne

Materiały kartograficzne obejmują opracowanie wyników inwentaryzacji w postaci map. Mapy gospodarcze i przeładowe sporządzono na bazie LMN. W skład tej części planu urządzenia lasu wchodzi: mapy gospodarcze, mapy przeładowe – drzewostanów, siedlisk leśnych, cięć rębnych, ochrony lasu, nasiennictwa i selekcji, gospodarki łowieckiej oraz mapy sytuacyjno-przeładowe: obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa, ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania rekreacyjnego.

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA	17
1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.....	17
1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby nadleśnictwa	17
1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego nadleśnictwa	24
1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania	39
1.1.3.1. Grunty we współwłasności, grunty sporne, służebności.....	39
1.1.3.2. Podział powierzchniowy.....	41
1.1.3.3. Stan posiadania nadleśnictwa	43
1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska	48
1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego	48
1.2.2. Wykaz gruntów nadleśnictwa wyłączonych z produkcji	52
1.2.3. Wykaz gruntów nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	52
1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa	53
1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów	53
1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe	53
1.3.3. Rzeźba terenu	53
1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne.....	54
1.3.4.1. Warunki glebowe	54
1.3.4.2. Warunki klimatyczne.....	56
1.3.4.3. Warunki wodne.....	58
1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych składów gatunkowych.....	62
1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych.....	68
1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych	68
1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu w tym bazy nasiennej	70
1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego	75
1.3.9.1. Opis walorów przyrodniczych nadleśnictwa	75
1.3.9.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	76
1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego	78
1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa	78
1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu	78
1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna.....	79
1.4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa	81
1.4.2.1. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa ..	81
1.4.2.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej nadleśnictwa ..	82

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

1.4.3.	Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu	83
1.5.	Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa	84
1.5.1.	Ocena możliwości produkcyjnych lasu	84
1.5.1.1.	Przeciętne bonitacje gatunków panujących	85
1.5.1.2.	Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku ...	86
1.5.1.3.	Zróznicowanie drzewostanów	89
1.5.1.4.	Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących	91
1.5.1.5.	Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków według ich rzeczywistego udziału	93
1.5.1.6.	Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących	97
1.5.1.7.	Przyrost bieżący użyteczny.....	99
1.5.2.	Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD	99
1.5.2.1.	Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów	99
1.5.3.	Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów	101
1.5.4.	Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej	104
1.5.5.	Pomiar miąższości drewna martwego.....	105
1.5.6.	Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego.....	105
2.	WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU.....	109
2.1.	Analiza gospodarki leśnej w minionym okresie	111
2.2.	Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu	169
2.3.	Koreferat wykonawcy projektu pul	203
2.4.	Końcowa ocena dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie.....	223
3.	OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ.....	225
3.1.	Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa	225
3.1.1.	Cele trwałej zrównoważonej gospodarki leśnej	226
3.1.2.	Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych.....	230
3.1.2.1.	Podział lasu na grupy lasu i kategorie ochronności.....	230
3.1.2.2.	Podział na gospodarstwa.....	233
3.1.2.3.	Wieki rębności oraz wieki dojrzałości rębnej	235
3.1.2.4.	Podział lasu na ostępy oraz jednostki kontrolne.....	236
3.1.3.	Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego.....	236
3.1.3.1.	Etat użytkowania rębnego	236
3.1.3.2.	Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu	236
3.1.3.3.	Rozmiar użytkowania rębnego niezaliczonego na poczet etatu	240
3.1.3.4.	Łączny rozmiar użytkowania rębnego	240
3.1.3.5.	Etat użytkowania przedrębego.....	241
3.1.3.6.	Łączny rozmiar miąższościowy użytków głównych	244
3.2.	Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa	246
3.2.1.	Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego.....	246
3.2.1.1.	Użytkowanie rębne	247
3.2.1.2.	Użytkowanie przedrębne	255
3.2.1.3.	Łącznie użytki główne.....	256

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

3.2.1.4.	Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw	257
3.2.2.	Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu.....	258
3.2.2.1.	Nasiennictwo i selekcja.....	262
3.2.2.2.	Zagospodarowanie i metody ochrony siedlisk.....	262
3.2.2.3.	Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu dla leśnictw	264
3.2.3.	Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej	265
3.2.3.1.	Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu	265
3.2.3.2.	Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej.....	270
3.2.4.	Użytkowanie uboczne	283
3.2.4.1.	Użytkowanie uboczne	283
3.2.4.2.	Gospodarka rolno-łąkowa	283
3.2.4.3.	Gospodarka łowiecka	283
3.2.5.	Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji	284
3.2.5.1.	Potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej dla realizacji racjonalnej gospodarki leśnej	284
3.2.5.2.	Wytyczne w zakresie zagospodarowania turystycznego.....	285
4.	PROGRAM OCHRONY PRZYRODY	287
5.	PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO	289
6.	PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH	295
6.1.	Prace przygotowawcze	295
6.1.1.	Prace glebowo-siedliskowe, fitosocjologiczne	295
6.2.	Podstawowe prace urządzeniowe.....	296
6.2.1.	Prace terenowe.....	296
6.2.2.	Prace kameralne.....	298
6.2.3.	Zestawienie składników planu urządzenia lasu	300
7.	ZAŁĄCZNIKI	303
7.1.	Decyzja Ministra Klimatu i Środowiska o uznaniu za ochronne lasów położonych w Nadleśnictwie Sarnaki.....	303
7.2.	Protokół Komisji Założeń Planu	307
7.3.	Protokół z wykonania testu kontroli miąższości w Nadleśnictwie Sarnaki	363
7.4.	Protokół końcowej kontroli i odbioru terenowych robót urządzeniowych	366
7.5.	Protokół Narady Techniczno-Gospodarczej	368
7.6.	Informacja o wyłożeniu Projektu PUL do publicznego wglądu.....	386
7.7.	Protokół końcowego odbioru Projektu PUL	412
8.	TABELE I WZORY INSTRUKCYJNE.....	413
9.	KRONIKA	415

SPIS TABEL I WZORÓW INSTRUKCYJNYCH

Tabela 1. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa	17
Tabela 2. Zestawienie powierzchni lasów w gminach znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (wzór instrukcyjny nr 7).....	18
Tabela 3. Zestawienie powierzchni w zarządzie nadleśnictwa według jednostek podziału administracyjnego kraju (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I).....	19
Tabela 4. Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa leśnictwami	21
Tabela 5. Zestawienie danych historycznych	38
Tabela 6. Grunty nadleśnictwa we współwłasności z osobami fizycznymi.....	39
Tabela 7. Zestawienie enklaw	42
Tabela 8. Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego.	42
Tabela 9. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa we współwłasności i bez współwłasności	43
Tabela 10. Tabelaryczne zestawienie stanu posiadania gruntów Nadleśnictwa Sarnaki wg grup użytków oraz powierzchni ewidencyjnej i wynikającej z opisów taksacyjnych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I)	44
Tabela 11. Wykaz gruntów wylesionych pod inwestycje	52
Tabela 12. Jednostki fizyczno-geograficzne w zasięgu Nadleśnictwa	53
Tabela 13. Zestawienie typów gleb w nadleśnictwie	55
Tabela 14. Temperatura w °C dla stacji Siedlce	57
Tabela 15. Opady w mm dla stacji Siedlce.....	57
Tabela 16. Zbiorniki wodne i inne obiekty hydrologiczne na gruntach nadleśnictwa.....	60
Tabela 17. Zestawienie powierzchni i udziału procentowego typów siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)	63
Tabela 18. Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych.....	64
Tabela 19. Zestawienie zmian powierzchni TSL w stosunku do poprzedniej rewizji	64
Tabela 20. Powierzchnia i udział dominujących gatunków panujących w siedliskowych typach lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV – powierzchnia leśna zalesiona) ¹⁾	65
Tabela 21. Zestawienie powierzchni wg gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli Va)	66
Tabela 22. Przyjęte TD o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw..	68
Tabela 23. Przyjęte typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym i orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz sposoby zagospodarowania dla chronionych siedlisk przyrodniczych	70
Tabela 24. Syntetyczne zestawienie obiektów selekcyjnych	71
Tabela 25. Zestawienie zbiorcze wyłączonych drzewostanów nasiennych	71
Tabela 26. Zestawienie zbiorcze gospodarczych drzewostanów nasiennych.....	71
Tabela 27. Zestawienie drzew matecznych.....	72
Tabela 28. Zestawienie źródeł nasion	72
Tabela 29. Zestawienie upraw pochodnych	73
Tabela 30. Zestawienie cennych obiektów przyrodniczych	75
Tabela 31. Charakterystyka warunków ekonomicznych gmin i powiatów	78
Tabela 32. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych	79
Tabela 33. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej (instrukcyjna tabela XIX).....	82
Tabela 34. Prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego (instrukcyjna tabela XX)	83
Tabela 35. Zestawienie opisanych cech drzewostanów na powierzchni zalesionej.....	84
Tabela 36. Udział procentowy powierzchni drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej według bonitacji i gatunków panujących (wyciąg z instrukcyjnej tabeli II)	85

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 37. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku w Nadleśnictwie Sarnaki w porównaniu ze stanem z 1.01.2015 r.	86
Tabela 38. Charakterystyka struktury gatunkowej drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki	89
Tabela 39. Charakterystyka struktury piętrowej drzewostanów	90
Tabela 40. Charakterystyka powierzchniowa młodego pokolenia	90
Tabela 41. Udział kategorii drzewostanów ze względu na dojrzałość rębna.....	90
Tabela 42. Udział gatunków panujących na powierzchni leśnej zalesionej wg V i VI rewizji urządzania lasu.....	91
Tabela 43. Udział gatunków według rzeczywistego udziału miąższościowego w V i VI rewizji urządzania lasu.....	94
Tabela 44. Cechy dominujących gatunków lasotwórczych nadleśnictwa.....	97
Tabela 45. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących.....	97
Tabela 46. Spodziewany bieżący przyrost roczny w klasach i podklasach wieku.....	98
Tabela 47. Powierzchnia uszkodzeń wg przyczyn w stopniach uszkodzeń	99
Tabela 48. Wykaz drzewostanów wg stopni zgodności.....	100
Tabela 49. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat, na powierzchniach otwartych	102
Tabela 50. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych	103
Tabela 51. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat.....	103
Tabela 52. Zestawienie jakości technicznych gatunków panujących.....	104
Tabela 53. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych niezalesionych.....	104
Tabela 54. Zestawienie miąższości drewna martwego.....	105
Tabela 55. Porównanie wskaźników stanu lasu Nadleśnictwa Sarnaki w kolejnych rewizjach planu u.l.....	106
Tabela 56. Podział Nadleśnictwa Sarnaki na leśnictwa.....	116
Tabela 57. Porównanie powierzchni ogółem Nadleśnictwa Sarnaki w okresie 2015-2024.	117
Tabela 58. Wykaz zmian w stanie posiadania (przyczyny) w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.	118
Tabela 59. Wykaz zmian powierzchni wg kategorii użytków zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w Nadleśnictwie Sarnaki.	118
Tabela 60. Analiza użytkowania głównego w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024..	119
Tabela 61. Analiza cięć użytkowania rębного w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki. Wykonano na podstawie LPIR-8.....	120
Tabela 62. Wykaz zrębów nieujętych w PUL na lata 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	122
Tabela 63. Wykaz zmian rodzaju rębni i ich lokalizacja w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.	123
Tabela 64. Wykonanie etatu cięć w użytkowaniu przedrębным w Nadleśnictwie Sarnaki latach 2015-2024. (Wykonanie na podstawie LPIR-8).	125
Tabela 65. Powierzchnie ze wskazaniem CP, na których wykonano CP-P w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	126
Tabela 66. Realizacja zadań obligatoryjnych wg stanu na dzień 30.09.2024 r.	128
Tabela 67. Powierzchnie ze wskazaniem CP, na których wykonano TW w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	128
Tabela 68. Powierzchnie ze wskazaniem TW, na których wykonano CP-P, TP i pozostałe w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.....	129
Tabela 69. Powierzchnie ze wskazaniem TP, na których wykonano TW i pozostałe w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	131

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 70. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem - Nadleśnictwo Sarnaki.	133
Tabela 71. Porównanie miąższości drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wg udziału rzeczywistego gatunkami [m ³].	133
Tabela 72. Porównanie miąższości drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wg udziału gatunków panujących [m ³].	134
Tabela 73. Wykonanie planów gospodarczych z zakresu hodowli lasu.	135
Tabela 74. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planem - Nadleśnictwo Sarnaki.	137
Tabela 75. Baza Nasienna Nadleśnictwa Sarnaki.	137
Tabela 76. Wykaz założonych upraw pochodnych.	138
Tabela 77. Zawansowanie realizacji docelowych powierzchni upraw pochodnych w Nadleśnictwie Sarnaki.	139
Tabela 78. Produkcja szkółki leśnej Zabuze w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	139
Tabela 79. Ocena zasobów leśnych - Nadleśnictwo Sarnaki.	140
Tabela 80. Zestawienie upraw i młodników do 10 lat wg stopnia zadrzewienia w Nadleśnictwie Sarnaki.	141
Tabela 81. Porównanie stopnia zadrzewienia upraw i młodników do 10 lat w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	141
Tabela 82. Zgodność składów gatunkowych upraw i młodników w Nadleśnictwie Sarnaki z TSL – stan na 01.01.2025 r.	142
Tabela 83. Porównanie stopnia zgodności składów gatunkowych upraw i młodników z TSL w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	142
Tabela 84. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych – Nadleśnictwo Sarnaki.	143
Tabela 85. Ocena odnowień podokapowych, upraw i młodników po rębniach złożonych – Nadleśnictwo Sarnaki.	143
Tabela 86. Stan odnowień podokapowych, upraw i młodników po rębniach złożonych w okresie 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	145
Tabela 87. Pozyskanie drewna z kodem uszkodzenia (złomy, wywroty oraz posusz) w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	146
Tabela 88. Rozmiar szkód spowodowanych przez czynniki abiotyczne w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.	148
Tabela 89. Ilość drewna pozyskanego w ramach usuwania uszkodzeń powodowanych przez kornika ostrozębnego w latach 2016-2021 w Nadleśnictwie Sarnaki (wg leśnictw).	149
Tabela 90. Szkody biotyczne – grzybowe i pasożytnicze w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 4).	149
Tabela 91. Szkody biotyczne – owadzie w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 3).	150
Tabela 92. Szkody powodowane przez zwierzynę w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 19).	151
Tabela 93. Szkody powodowane przez zwierzynę w rozbiciu na sprawcę szkody w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 19).	152
Tabela 94. Powierzchnia grodzień oraz zabezpieczania upraw w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	152
Tabela 95. Rozmiar oraz koszty porządkowania terenów leśnych w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	153
Tabela 96. Szczegółowe zestawienie pożarów terenów leśnych w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	154

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 97. Przyczyny powstania pożarów i ich powierzchnia ogólna w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.....	154
Tabela 98. Ilość pożarów z uwzględnieniem ich wielkości w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	155
Tabela 99. Zestawienie powierzchni obwodów łowieckich wg Uchwały nr 42/2022 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 stycznia 2022 r.	156
Tabela 100. Docelowe stany zwierzyny dla poszczególnych obwodów łowieckich przyjęte w WŁPH.	157
Tabela 101. Stany inwentaryzacyjne zwierzyny w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	158
Tabela 102. Realizacja rocznych planów łowieckich w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki	159
Tabela 103. Zestawienie form ochrony przyrody na terenie Sarnaki (stan na 30.09.2024 r.).	161
Tabela 104. Formy edukacji leśnej zrealizowane przez Nadleśnictwo Sarnaki i frekwencja w latach 2015-2024 (ogółem).	166
Tabela 105. Wydatki na edukację leśną Nadleśnictwa Sarnaki w latach 2015-2024.	167
Tabela 106. Zestawienie powierzchni i miąższości gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności.....	230
Tabela 107. Zestawienie lasów gospodarstwa specjalnego	233
Tabela 108. Zestawienie powierzchni leśnej według gospodarstw	234
Tabela 109. Przyjęte wieki rębności.....	235
Tabela 110. (Instrukcyjna Tabela XIV) Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego – obręb SARNAKI	237
Tabela 111. Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębnego wg grup kategorii.....	239
Tabela 112. Użytki rębne niezaliczone na poczet etatu.....	240
Tabela 113. Łączny rozmiar użytkowania rębnego w Nadleśnictwie Sarnaki	240
Tabela 114. Porównanie etatu użytkowania rębnego V i VI rewizji urządzania lasu	240
Tabela 115. (wyciąg z instrukcyjnej Tabeli XVI). Zestawienie powierzchni zaplanowanej do użytkowania przedrębego	242
Tabela 116. Zestawienie danych do określenia wskaźnika użytkowania przedrębego	243
Tabela 117. Wskaźniki użytkowania przedrębego.....	244
Tabela 118. Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych	244
Tabela 119. Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych	245
Tabela 120. Sposoby użytkowania rębnego i rodzaje rębni według siedliskowych typów lasu i gospodarstw	247
Tabela 121. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach (instrukcyjna Tabela XV).....	248
Tabela 122. Zestawienie wydzieleń podlegających modyfikacji użytkowania rębnego	251
Tabela 123. Przebudowa pilna typu A – powierzchnia manipulacyjna.....	254
Tabela 124. Zestawienie powierzchni zabiegów gospodarczych w drzewostanach niezgodnych z TD	254
Tabela 125. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego	256
Tabela 126. Zestawienie łączne miąższości planowanej do pozyskania według kategorii cięć	256
Tabela 127. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³ netto] z zakresu użytkowania lasu leśnictwami	257

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 128. Zestawienie planowanych prac z zakresu hodowli lasu	258
Tabela 129. Zestawienie powierzchni planowanych do zabiegów pielęgnacyjnych nie podlegających zatwierdzeniu	260
Tabela 130. Zestawienie działań ochronnych wg PZO na obszarach siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony przyrody w obszarach Natura 2000.....	262
Tabela 131. Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu dla leśnictw.....	264
Tabela 132. Wskaźniki do wyliczenia kategorii zagrożenia pożarowego w Nadleśnictwie Sarnaki	270
Tabela 133. Zestawienie klas palności wg oddziałów.....	271
Tabela 134. Zestawienie klas palności wg leśnictw.....	271
Tabela 135. Zestawienie powierzchni siedlisk wg stopnia uwilgotnienia	272
Tabela 136. Zestawienie telefonów kontaktowych	276
Tabela 137. Lokalizacja bazy sprzętu ppoż.....	276
Tabela 138. Zestawienie dojazdów pożarowych wyznaczonych w Nadleśnictwie Sarnaki .	277
Tabela 139. Zestawienie źródeł zaopatrzenia wodnego dla celów gaśniczych.....	279
Tabela 140. Lokalizacja pasów przeciwpożarowych	280
Tabela 141. Zestawienie plantacji choinkowych.....	283
Tabela 142. Zestawienie powierzchni użytków rolnych	283
Tabela 143. Zestawienie poletek łowieckich w Nadleśnictwie SARNAKI.....	284
Tabela 144. Prognoza miąższości drzewostanów na koniec okresu gospodarczego	289
Tabela 145. Niektóre cechy głównych gatunków drzew w nadleśnictwie w prognozie na koniec okresu.....	291
Tabela 146. Porównanie udziału wg gatunków panujących z prognozą na koniec 10-lecia	291
Tabela 147. Porównanie rzeczywistego udziału gatunków z prognozą na koniec 10-lecia...	292
Tabela 148. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych na początek i koniec okresu obowiązywania pul dla Nadleśnictwa Sarnaki	293
Tabela 149. Błędy procentowe dla pomierzonych cech – obręb Sarnaki.....	297

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

SPIS WYKRESÓW I RYSUNKÓW

Mapa 1. Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju	20
Mapa 2. Podział nadleśnictwa na leśnictwa	23
Mapa 3. Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle warstw hipsometrycznych	54
Mapa 4. Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle warstw hipsometrycznych	62
Mapa 5. Położenie nadleśnictwa Sarnaki na tle sieci drogowej regionu	80
Wykres nr 1. . Udział grup użytków w kategorii grunty leśne w Nadleśnictwie SARNAKI .	46
Wykres nr 2. Udział grup użytków w kategorii grunty nieleśne w Nadleśnictwie SARNAKI...	47
Wykres nr 3. Udział powierzchniowy typów gleb wg wydzieleń drzewostanowych	56
Wykres nr 4. Rozkład temperatury powietrza i opadów ze stacji meteorologicznej Siedlce (lata 1965-2023)	58
Wykres nr 5. Udział powierzchniowy typów siedliskowych lasu	63
Wykres nr 6. Udział gatunków panujących w typach siedliskowych lasu	65
Wykres nr 7. Powierzchnia gatunków panujących w typach siedliskowych lasu	66
Wykres nr 8. Udział % gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu	67
Wykres nr 9. Udział powierzchniowy klas bonitacji dla gatunków panujących	85
Wykres nr 10. Powierzchnia gatunków panujących w klasach bonitacji	86
Wykres nr 11. Powierzchniowo-miąższościowa struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Sarnaki	87
Wykres nr 12. Porównanie powierzchni podklas wieku w Nadleśnictwie Sarnaki pomiędzy V i VI rewizją pul	88
Wykres nr 13. Porównanie aktualnego i normalnego układu powierzchni w Nadleśnictwie Sarnaki	89
Wykres nr 14. Dojrzałość rębna drzewostanów	91
Wykres nr 15. Udział % gatunków panujących w drzewostanach	93
Wykres nr 16. Powierzchnia gatunków panujących w podklasach wieku	93
Wykres nr 17. Udział gatunków rzeczywistych w drzewostanach Nadleśnictwa Sarnaki	95
Wykres nr 18. Powierzchnia gatunków rzeczywistych w podklasach wieku Nadleśnictwo Sarnaki	95
Wykres nr 19. Porównanie udziału powierzchniowego gatunków w układzie gatunków panujących i rzeczywistych	96
Wykres nr 20. Zmiany w udziale rzeczywistym głównych gatunków lasotwórczych w V i VI rewizji	96
Wykres nr 21. Struktura bieżącego przyrostu miąższości	98
Wykres nr 22. Stopień zgodności składu gatunkowego z przyjętym TD w TSL	101
Wykres nr 23. Porównanie stopni zgodności składu gatunkowego z przyjętym TD w TSL pomiędzy V i VI rewizją PUL	101
Wykres nr 24. Zmiany powierzchni i przeciętnej zasobności na 1 ha wg V i VI rewizji PUL	106
Wykres nr 25. Udział powierzchniowy głównych kategorii ochronności	232
Wykres nr 26. Podział nadleśnictwa na gospodarstwa	234
Wykres nr 27. Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wg powierzchni podklas wieku	235
Wykres nr 28. Obliczone etaty użytkowania rębnego	238
Wykres nr 29. Porównanie etatu użytkowania rębnego w V i VI rewizji PUL	241

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 30.	Porównanie etatu przyjętych i wykonanych w V rewizji PUL z etatami VI rewizji	245
Wykres nr 31.	Powierzchnia rodzajów rębni w gospodarstwach	249
Wykres nr 32.	Powierzchnia rodzajów rębni wg typów siedliskowych lasu	249
Wykres nr 33.	Powierzchnia manipulacyjna cięć w podklasach wieku	257
Wykres nr 34.	Prognoza zapasu na koniec obowiązywania PUL dla Nadleśnictwa Sarnaki	290
Wykres nr 35.	Prognozowana struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki na koniec obowiązywania planu w porównaniu ze stanem aktualnym.....	290

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny

1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby nadleśnictwa

Nadleśnictwo Sarnaki jest nadleśnictwem 1-obrębowym:

1. Obręb SARNAKI 05-22-1

Nadleśnictwo podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Obszar Nadleśnictwa Sarnaki graniczy z następującymi jednostkami LP: od północy z Nadleśnictwem Nurzec RDLP w Białymstoku, od wschodu z Nadleśnictwem Biała Podlaska, od południa z Nadleśnictwem Międzyrzec, od zachodu z Nadleśnictwem Siedlce RDLP w Warszawie.

Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według stanu na 01.01.2025 r. przedstawia się następująco:

Tabela 1. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa

Nr	Obręb	Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem
		Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
		Powierzchnia [ha]					
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Obręb SARNAKI	10066,9146 10066,83	63,0141 63,06	198,2230 198,52	10328,1517 10328,41	151,7458 151,75	10479,8975 10480,16
Ogółem nadleśnictwo		10066,9146 10066,83	63,0141 63,06	198,2230 198,52	10328,1517 10328,41	151,7458 151,75	10479,8975 10480,16

W powyższym zestawieniu w liczniku podano powierzchnie ewidencyjne w ha z dokładnością do m², zaś w mianowniku powierzchnie stanowiące sumy powierzchni wydzieleń indywidualnie zaokrąglonych do 1 ara. Zgodnie z instrukcją u.l. w planie urządzenia lasu za wyjątkiem tabeli I stosowane będą powierzchnie zaokrąglone do 1 ara.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Sarnaki został ustalony Zarządzeniem Nr 80 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29.12.2014 r.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 2. Zestawienie powierzchni lasów w gminach znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (wzór instrukcyjny nr 7)

Województwo, powiat, gmina	Pow. ogólna w km2	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa					Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa			Ogółem (7+10)	Lesistość (11:2)
		W zarządzie LP		Pozostałe		Razem	Własność osób fizycznych	Inne	Razem		
		Urządzone nadleśnictwo	Sąsiednie nadleśnictwa	Parki Narodowe	Inne						
		Powierzchnia [ha]									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
woj. Mazowieckie	1022,88	10328			52	10380	13071	35	13106	23486	22,96%
pow. Łosicki	772,48	8194			39	8233	9509	23	9532	17765	23,00%
gm. Huszlew	117,73	610			8	618	1193	4	1197	1815	15,42%
gm. Łosice Miasto	23,74	23			2	25	141		141	166	6,99%
gm. Łosice Obszar wiejski	97,55	534			2	536	632	1	633	1169	11,98%
gm. Olszanka	87,62	13				13	1109	2	1111	1124	12,83%
gm. Platerów	129,50	1979			3	1982	1170	12	1182	3164	24,43%
gm. Sarnaki	197,50	4689			22	4711	4143		4143	8854	44,83%
gm. Stara Kornica	118,84	346			2	348	1121	4	1125	1473	12,39%
pow. Siedlecki	250,40	2134			13	2147	3562	12	3574	5721	22,85%
gm. Korczew	104,95	1986			3	1989	914		914	2903	27,66%
gm. Mordy Obszar wiejski	28,21	21				21	400		400	421	14,92%
gm. Przesmyki	117,24	127			10	137	2248	12	2260	2397	20,45%
Ogółem	1022,88	10328	-	-	5	10380	13071	35	13106	23486	22,96%

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Nadleśnictwo Sarnaki położone jest w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego części województwa, w powiatach łosickim i siedleckim, gminach: Huszlew, Łosice Miasto, Łosice obszar wiejski, Olszanka, Platerów, Sarnaki, Stara Kornica, Korczew, Mordy obszar wiejski, Przesmyki.

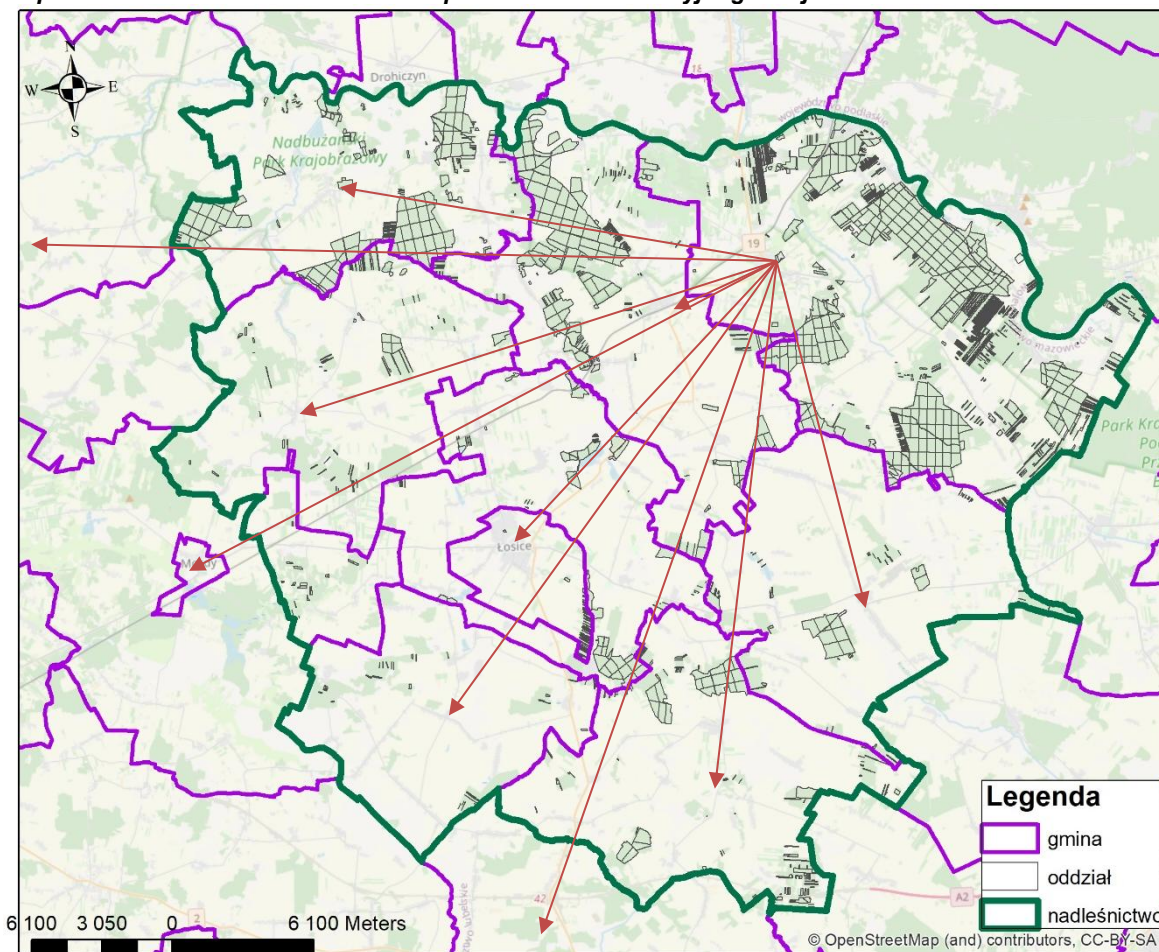
Tabela 3. Zestawienie powierzchni w zarządzie nadleśnictwa według jednostek podziału administracyjnego kraju (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I)

Gmina, Powiat	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Leśna zalesiona	Leśna niezalesiona	Związana z gospodarką leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	Powierzchnia [ha]*					
1	2	3	4	5	6	7
gm. Huszlew	597,9139	1,4867	10,2360	609,6366	5,3435	614,9801
gm. Łosice Miasto	23,4645	-	-	23,4645	0,8661	24,3306
gm. Łosice Obszar wiejski	522,5742	1,5878	9,4134	533,5754	11,0088	544,5842
gm. Olszanka	12,7625	-	-	12,7625	-	12,7625
gm. Platerów	1930,9232	11,1961	36,9497	1979,0690	53,5884	2032,6574
gm. Sarnaki	4562,8904	25,5677	100,3824	4688,8405	51,0971	4739,9376
gm. Stara Kornica	339,2113	0,7960	6,2887	346,2960	5,0554	351,3514
pow. Łosicki	7989,7400	40,6343	163,2702	8193,6445	126,9593	8320,6038
gm. Korczew	1931,9324	20,9619	32,9746	1985,8689	22,5337	2008,4026
gm. Mordy Obszar wiejski	19,6501	1,4179	0,1044	21,1724	-	21,1724
gm. Przesmyki	125,5921	-	1,8738	127,4659	2,2528	129,7187
pow. Siedlecki	2077,1746	22,3798	34,9528	2134,5072	24,7865	2159,2937
woj. Mazowieckie	10066,9146	63,0141	198,2230	10328,1517	151,7458	10479,8975
Ogółem	10066,9146	63,0141	198,2230	10328,1517	151,7458	10479,8975

*- z dokładnością do m²

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Mapa 1. Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju



Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Sarnaki wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni zgodnie z podziałem administracyjnym kraju przedstawia Tabela I zamieszczona w części tabelarycznej elaboratu. Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Sarnaki, w obrębie leśnym Sarnaki w oddziale 19g

adres: Sarnaki, ul. 3-go Maja 6/4

tel.: (83) 359 91 51.....

e-mail: sarnaki@lublin.lasy.gov.pl

Odległość od siedziby nadleśnictwa do siedzib niżej wymienionych instytucji przedstawia się następująco:

RDLP Lublin	160 km
Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie	150 km
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie	150 km
Starostwa Powiatu Łosickiego	20 km
Starostwa Powiatu Siedleckiego	50 km
Urzędów Gmin:	
UG w Huszlewie	28 km

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

UMiG w Łosicach	20 km
UG w Olszance	30 km
UG w Platerowie	5 km
UG w Sarnakach	1 km
UG w Starej Kornicy	23 km
UG w Korczewie	28 km
UMiG w Mordach	33 km
UG w Przesmykach	28 km

Nadleśnictwo zostało podzielone na 8 leśnictw terytorialnych, zgodnie z Zarządzeniem Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki nr 29/2024 z dnia 18.07.2024 r. w sprawie zasięgu terytorialnego leśnictw w Nadleśnictwie Sarnaki.

Tabela 4. Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa leśnictwami

Leśnictwo, numer	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
Obwód SARNAKI						
1 KORCZEW	91-92, 92B, 92C, 93, 93A, 93B, 94-97, 97B, 98-101, 101A, 102-124, 124B, 124C, 125-132, 134- 138, 138B, 139- 157, 178B, 180, 180B, 181-182, 182B, 183, 183B, 183C, 183D, 184-185	1581,55	27,43	1608,98	21,03	1630,01
współwłasność	531-536, 538, 539, 541	64,32	0,03	64,35	0,58	64,93
4 KISIELEW	22B, 42, 46-48, 50-58, 58B, 59- 71, 71B, 72, 72B, 72C, 72D, 73-78, 78B, 79, 79B, 80-86, 86A, 87-88, 88A, 89-90, 90A, 90B, 90C, 90D, 94A, 133, 158-161, 161B, 162-162B-162, 162B	1491,80	27,66	1519,46	5,79	1525,25
współwłasność	544, 545, 547, 549, 551, 552	25,21	0	0	0,01	25,22
5 HUSZLEW	185B, 185C, 185D, 185F, 309-310, 310C, 311-317, 317B, 319-320, 320B, 320D, 320F, 387, 387C, 389- 391, 391A,	1133,95	19,25	1153,20	16,63	1169,83

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

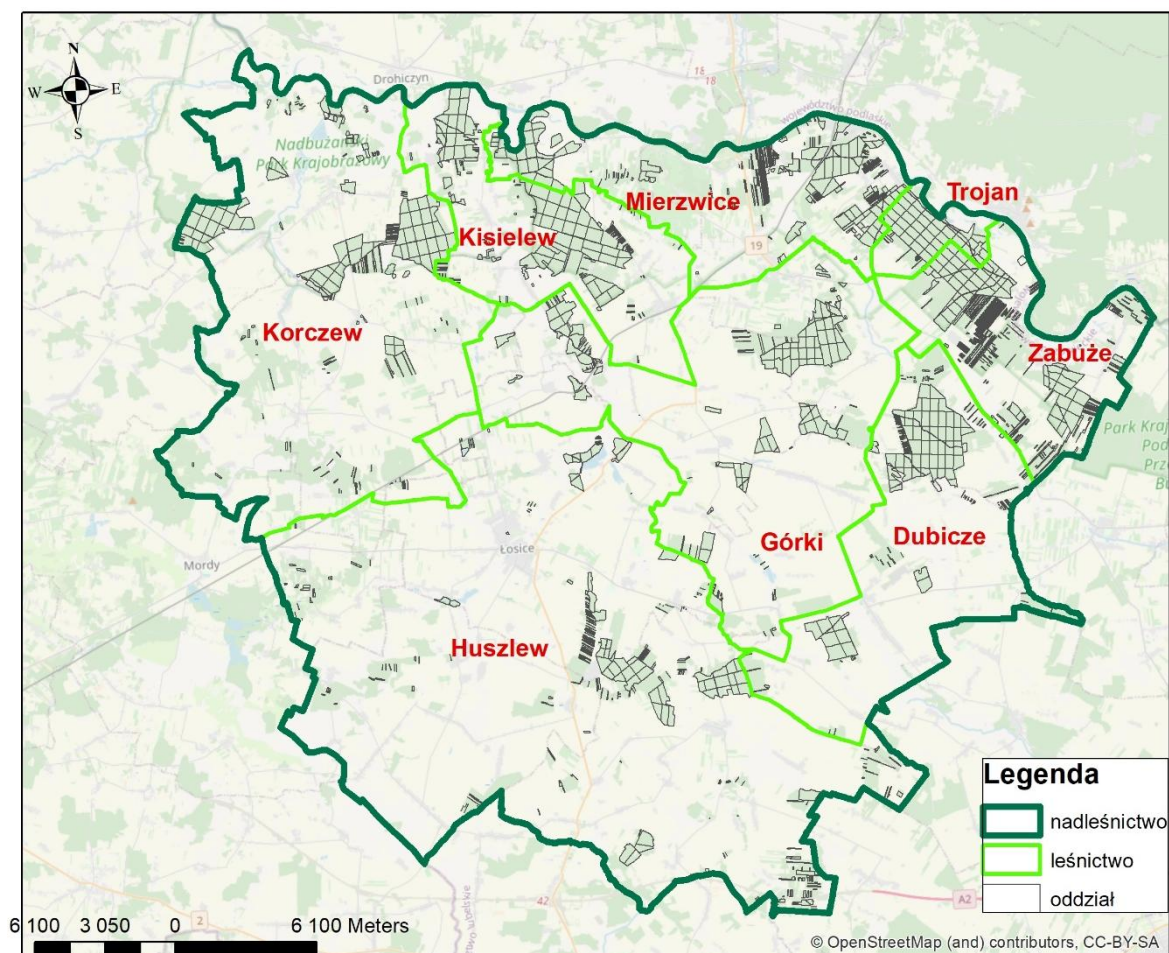
Leśnictwo, numer	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
	391B, 399-402, 402B, 403-408, 408B, 408C, 409-422, 422B, 423, 423B, 424- 427, 427B, 428- 430, 430B, 431- 433, 433B, 434, 434B, 435-437					
współwłasność	500-510, 537, 540, 548	33,67	0,03	33,70	0,23	33,93
6 MIERZWICE	1-11, 11A, 12- 16, 16A, 16B, 17, 17A, 17B, 17C, 17D, 17F, 17G, 17H, 18- 21, 21B, 22-41, 43-45, 49, 60B, 60C, 81A, 186, 186A, 186B, 187-189, 18A, 190-191, 191A, 191B, 191C, 197-199	1380,55	24,42	1404,97	50,68	1455,65
współwłasność	511-514, 542, 543	17,12	0	17,12	0,30	17,42
7 ZABUŻE	223-226, 226J, 230-233, 237- 255, 255B, 256, 256B, 256C, 256D, 256F, 256G, 256H, 256I, 256J, 257, 321, 321A, 322- 323, 323B, 324- 332, 332A, 333- 335, 438-439	1246,31	23,20	1269,51	11,59	1281,10
współwłasność	521-525	15,17	0	15,17	0	15,17
9 DUBICZE	336-337, 337A, 338-350, 350B, 351-358, 358B, 359-364, 364B, 365-374, 374A, 375-383, 383B, 384, 392-398, 440	1280,50	28,20	1308,70	15,06	1323,76
współwłasność	515-520, 526	17,91	0	17,91	0,16	18,07
10 GÓRKI	163-171, 171B, 172, 172B, 173- 179, 258-264, 264A, 265-284, 284B, 284C, 285-297, 297A, 298-308, 309B, 385-386, 388- 388B-388, 388B	1352,29	23,55	1375,84	25,58	1401,42
współwłasność	527-530, 546,550	21,76	0	21,76	0,04	21,80

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Leśnictwo, numer	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
13 TROJAN	192-196, 199A, 200-220, 220B, 221-222, 227-229, 234-235, 235A, 236	662,94	24,81	687,75	5,39	693,14
Razem nadleśnictwo		10129,89	198,52	10328,41	151,75	10480,16
współwłasności		195,16	0,06	195,22	1,32	196,54
Ogółem		10325,05	198,58	10523,63	153,07	10676,70

Średnia wielkość powierzchni ogólnej leśnictwa (bez współwłasności) wynosi 1310,02 ha. Najmniejsze jest leśnictwo Trojan – 693,14 ha, największe: leśnictwo Korczew – 1630,01 ha.

Mapa 2. Podział nadleśnictwa na leśnictwa



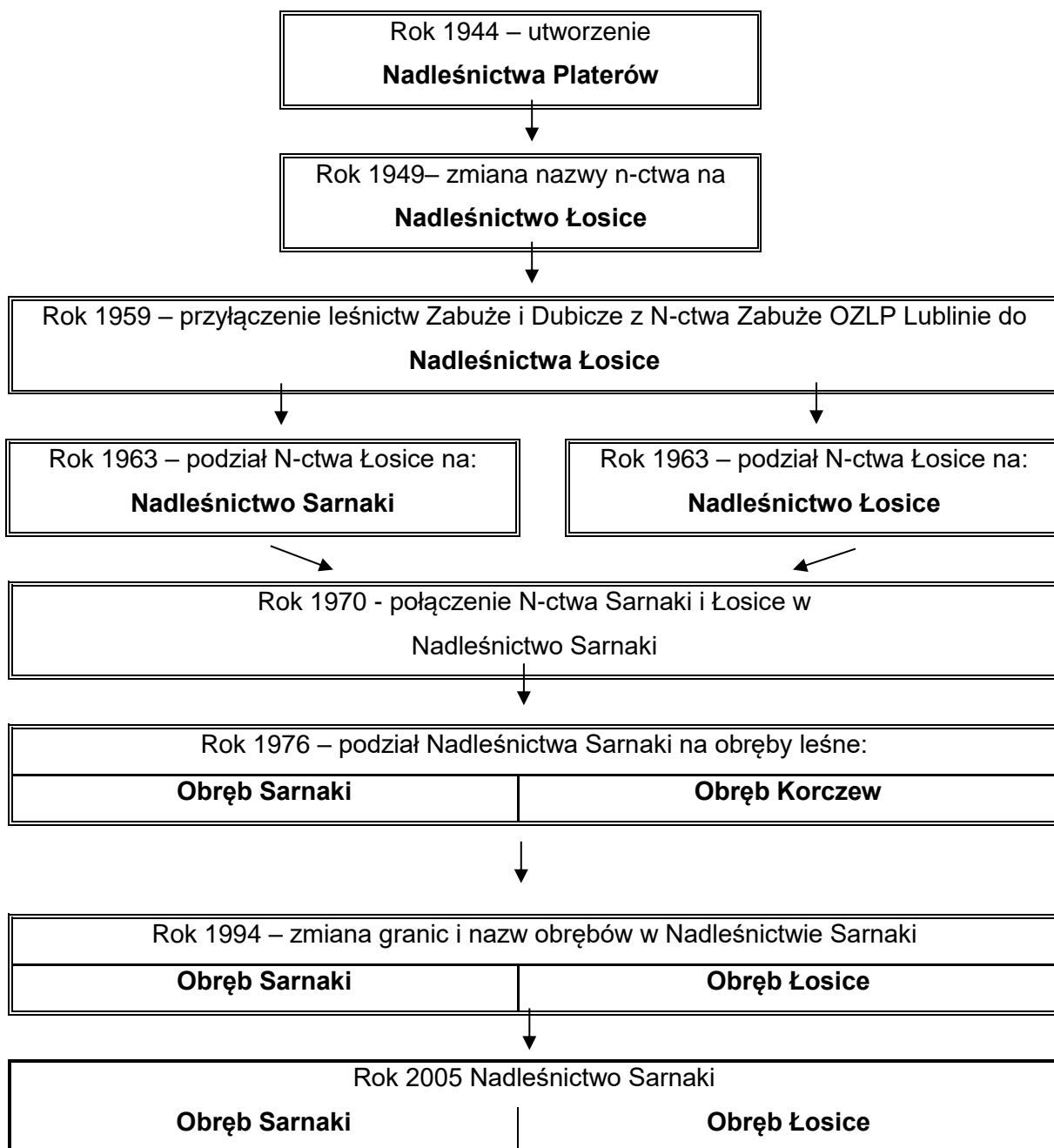
Nadleśnictwo prowadzi nie prowadzi nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa.

1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego nadleśnictwa

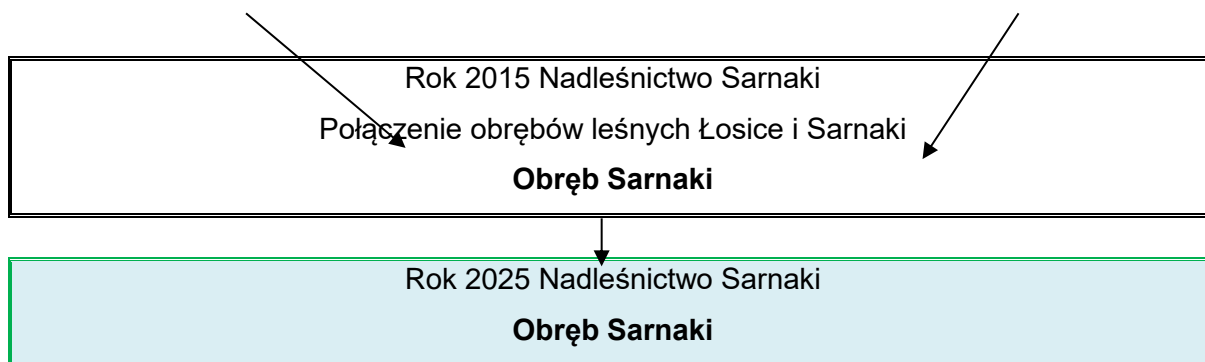
Lasy obecnego Nadleśnictwa Sarnaki w 1944 r. zostały upaństwowione na mocy dekretu PKWN z dnia 12.XII.1944 r. (Dziennik Urzędowy Nr 15 z dnia 27. XII. 1944 r. poz. 82). W skład nadleśnictwa weszły przedwojenne lasy państwowe ur. Fronołów (N-ctwo Mielnik), ur. Zabuze i Dubicze (N-ctwo Zabuze) oraz lasy prywatne właścicieli ziemskich.

W obecnym kształcie Nadleśnictwo Sarnaki funkcjonuje od dnia 01.01.1995 r. na podstawie Zarządzenia Dyrektora RDLP w Lublinie z dnia 5.12.1994 r..

Na przestrzeni okresu powojennego lasy Nadleśnictw Sarnaki przeszły różne zmiany organizacyjne, reformy związane z reorganizacją w Lasach Państwowych i podziałem administracyjnym kraju. Poniżej na schemacie przedstawiono ewolucję obecnego Nadleśnictwa Sarnaki:



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034



W okresie międzywojennym należały do Nadleśnictwa Mielnik i Zabuze. Odnośnie zagospodarowania tych lasów przed 1945r. brak jest bliższych danych. Wiadomo tylko, że w lasach państwowych stosowano zręby zupełne na wszystkich siedliskach, dla sosny przyjęto 100-letnią kolej rębny, a w lasach pomajątkowych stosowano przeważnie 80-letnią kolej rębny.

W okresie II-giej wojny światowej lasy Nadleśnictw Sarnaki i Łosice poddane zostały rabunkowej gospodarce okupanta, który z reguły wycinał najwartościowsze drzewostany rębne i bliskorębne. Wartość strat wojennych wyliczona dla byłego Nadleśnictwa Platerów wynosiła następująco:

-w drzewostanach	5 478 830 zł w złocie
-w zdegradowaniu gleby	8 180 zł w złocie
-w budynkach leśno-gospodarczych	10 800 zł w złocie
-na skutek zniszczenia maszyn i urządzeń technicznych	163 400 zł w złocie
-inne	<u>405 560 zł w złocie</u>
Razem	6 066 770 zł w złocie

Odnośnie strat wojennych spowodowanych przez okupanta na terenach przyjętych leśnictw Dubicze i Zabuze b. N-ctwa Zabuze OZLP w Lublinie - brak jest danych.

W roku 1945 dla lasów Nadleśnictwa Platerów opracowano przybliżone tabele klas wieku, na podstawie których ustalono plany użytkowania rębny na okres 3-ch lat tj. 1945/46 - 1947/48, a po skorygowaniu przedłużono na dalszy okres 3-letni 1948/49 - 1950/51. W oparciu o sporządzone tabele klas wieku, w 1945 utworzono trzy gospodarstwa:

- sosnowe, nasienne ze zrębami zupełnymi i 100-letnią kolej rębny
- dębowe, nasienne ze zrębami częściowymi, 120-letnią kolej rębny
- olszowe, nasienne ze zrębami zupełnymi i 80-letnią kolej rębny.

Faktyczne pozyskanie użytków rębny wg omawianych planów w latach 1945-1951 wynosiło 27651 m³ grubizny.

Defraudacje w tym okresie szacowano na 2651 m³ grubizny. W okresie od 1945 r. do 31.XII.1951 r. zalesiono z wynikiem pozytywnym 468.70 ha. Zalesienia dokonywano przeważnie sadzeniem.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

W 1951 r. sporządzono dla N-ctwa Łosice **pro wizoryczny plan urz ąd zania** gospodarstwa leśnego na okres od 1.I.1952r. do 31.XII.1961r. według przejściowych przepisów w sprawie urz ąd zania lasu metod ą siedliskowo-drzewostanow ą.

Według pro wizorycznego planu urz ąd zania gospodarstwa leśnego dla Nadleśnictwa Łosice na lata 1952-61 powierzchnia nadleśnictwa wynosiła 6253,07 ha w tym pow. leśna 5936.94 ha i nieleśna 316,13 ha. W wyniku zmian granic województw, w roku 1959, przyłączono do Nadleśnictwa Łosice dwa leśnictwa, Zabuże i Dubicze z byłego Nadleśnictwa Zabuże Okręgowego Zarz ąd u Lasów Państwowych w Lublinie o łącznej pow. 2653,98 ha będących w okresie międzywojennym lasami państwowymi. Po zmianach powierzchniowych powierzchnia Nadleśnictwa Łosice wynosiła 8907,05 ha.

Zgodnie z Zarz ąd zeniem Nr 210 Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 listopada 1963 roku dokonano podziału Nadleśnictwa Łosice na dwie jednostki administracyjne i z dniem 1 października 1964 r. utworzono Nadleśnictwo Sarnaki i Nadleśnictwo Łosice.

Gospodarkę tego okresu można omówić jako jedną całość, ponieważ plan nie uwzględniał wtedy podziału administracyjnego na dwa Nadleśnictwa Łosice i Sarnaki. Z lasów Nadleśnictwa wydzielono następujące gospodarstwa:

- gospodarstwo sosnowe, o kolei ręb u dla sosny 100 lat, dla dęb u 120 lat i dla brzozy i olszy 80 lat,
- gospodarstwo sosnowo-dęb owe o kolei ręb u dla sosny 100 lat, dla dęb u 120 lat, oraz dla brzozy, olszy, osiki i świerka 80 lat,
- gospodarstwo dęb owe o kolei ręb u dla sosny 100 lat, dla dęb u 120 lat oraz dla brzozy, olszy, osiki, grabu i świerka 80 lat,
- gospodarstwo rezerwatowe-rezerwat Kaliniak i Przekop.

Dla byłego Nadleśnictwa Zabuże, z którego przyłączono dwa leśnictwa: Zabuże i Dubicze stanowiące ok. 45% pow. ogólnej nadleśnictwa został opracowany plan pro wizoryczny urz ąd zania gospodarstwa leśnego na lata 1946/47 - 1955/56. W planie tym wyodrębniono dwa gospodarstwa a mianowicie:

- gospodarstwo sosnowe o 100-letniej kolei ręb u, zręb y zupełne o szer. 60-80 m nawrót cięć 4-letni,
- gospodarstwo dęb owe o 140-letniej kolei ręb u, zręb y częściowe z 10-letnim okresem odnowienia.

W latach 1955 i 1959 zostały przeprowadzone rewizje użytkowania ręb nego i opracowano nowe plany cięć jak również skorygowano plany użytkowania międzyręb nego. Planowany i wykonany rozmiar użytkowania głównego w Nadleśnictwie Łosice w okresie 5-lecia (1958-1963) zobrazuje kierunki działań gospodarczych z zakresu użytkowania lasu.

Rodzaj cięcia	Plan	Wykonanie	% wykonania
---------------	------	-----------	-------------

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Użytkowanie rębne	36 390 m3	23 908 m3	65.7
Trzebieże	16 920 m3	37 490 m3	221.6
Użytki przygodne	3 545 m3	10 100 m3	284.9
Razem	56 855 m3	71 498 m3	125.7

Z zestawienia powyższych cyfr wynika, że duży nacisk położono na cięcia przedrębne. Było to podyktowane potrzebami drzewostanów ze względu na słabą intensywność cięć pielęgnacyjnych ubiegłego okresu. Ponadto planowany wskaźnik intensywności zarówno w trzebieżach jak i czyszczeniach był bardzo niski. Efekty tych zabiegów należy ocenić bardzo pozytywnie. Największe przekroczenie planu zanotowano w dziedzinie użytków przygodnych, a to ze względu na występowanie dużej ilości posuszu, szczególnie na gruntach porolnych. Rozmiar prac odnowieniowych i pielęgnacyjnych lasu ustalony w planie prowizorycznym za okres 1952-61 wynosił:

- zalesienia halizn i płazowin 604 ha
- odnowienia zrębów 337 ha
- poprawki i uzupełnienia 322 ha
- wprowadzenie podszytów 289 ha
- pielęgnacja upraw 3245 ha
- pielęgnacja młodników 1865 ha

Duża powierzchnia halizn i płazowin świadczy dobitnie o wielkości strat w gospodarce minionego okresu.

W roku 1963 na terenie ówczesnych Nadleśnictw Łosice i Sarnaki zostało przeprowadzone **definitywne urządzenie lasu** oraz opracowano plany urządzenia gospodarstwa leśnego na 10-lecie 1.X.1963 r. do 30.IX.1973 r. Gospodarkę tego okresu omówiono jako jedną całość, gdyż na podstawie Zarządzenia Nr 69 z dnia 18.XI.1970 r. wydanego przez Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych z dnia 31.XII.1970 r. utworzono Nadleśnictwo Sarnaki z byłych Nadleśnictw Sarnaki i Łosice.

Według powyższych planów ogólna powierzchnia w/w nadleśnictw wynosiła 9024,86 ha, w tym pow. leśna 8468,64 ha i nieleśna 556,22 ha.

Z powierzchni leśnej utworzono 3 gospodarstwa:

- gospodarstwo rezerwatowe o pow. 20,80 ha
- gospodarstwo lasów grupy I-szej z podziałem na lasy:
 - a) wodochronne o pow. 102,57 ha
 - b) lasy turystyczne o pow. 320,70 ha
 - gospodarstwo lasów grupy II-iej o pow. 8024,57 ha

Dla I i II grupy lasów przyjęto następujące wieki rębności:

- Db - 120 lat,
- So - 100 lat,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Brz, Ol, Św, Gb, Lp. 80 lat,

Os - 60 lat.

W lasach grupy I projektowano zręby zupełne ograniczając ich szerokość i limit powierzchniowy a nawrót cięć nie krótszy niż 5 lat. W lasach grupy II-giej jako zasadniczą przyjęto rębnię I z szerokością zrębów 60-80 m i maksymalną powierzchnią do 6 ha. Nawrót cięć przyjęto 4-5 lat. Planowany i wykonany rozmiar użytków głównych w 10-leciu obrazuje poniższe zestawienie:

Rodzaj cięcia	Planowany	Wykonany	% wykonania
Użytki rębne	104 100	106 800	103
Czyszczenia	1 380	1 400	102
Trzebieże	52 900	74 200	140
Użytki przygodne	15 800	49 300	312
Razem	174 180	231 700	133

Przekroczenie wykonania planu trzebieży w 140% było między innymi wynikiem przyjęcia niskiej intensywności trzebieży w planie definitywnego urządzania lasu. Wskaźnik planowany wynosił 10,5 m³/ha, a uzyskany z wykonania 13,8m³/ha (131%). Pozyskanie znacznej masy użytków przygodnych było wynikiem dużej ilości wydzielającego się posuszu. Uwzględniając pozyskanie użytków przygodnych w użytkach przedrębnych plan ten został wykonany w 178% przy wskaźniku 24.6m³/ha.

W zakresie prac hodowlanych nadleśnictwo zalesiło w tym okresie 731 ha (95.6% planu) z czego przypada na:

- zalesienie halizn i płazowin 160 ha
- zrębów bieżących 540 ha
- zalesienie nieużytków 31 ha

Ponadto wykonano inne prace hodowlane przewidziane planem hodowli lasu w wysokości:

- wprowadzenie podszytów na pow. 106 ha (68% planu)
- pielęgnowanie upraw na pow. 1416 ha (360% planu),(spowodowane wykonaniem wielokrotnym zabiegu na tej samej pow.)
- pielęgnacja młodników na pow. 525 ha (190% planu).

Przedstawiona ogólna charakterystyka gospodarki leśnej w poszczególnych planach urządzania gospodarstwa leśnego jest ogólnikowa, lecz świadczy o przyjętych zasadach gospodarki leśnej oraz jej realizacji.

Plan I rewizji urządzania lasu – Dla Nadleśnictwa Sarnaki opracowany został na okres 1.X.1973 r. do 30.IX.1983 r.. Obejmował on obszar całego Nadleśnictwa Sarnaki, który pokrywa się z aktualnym zasięgiem. Powierzchnia całkowita nadleśnictwa wg stanu na 1.X.1973 r. wynosiła 9291,78 ha.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

N-ctwo Sarnaki podlegało OZLP w Siedlcach. Na mocy Zarządzenia Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych Nr 46 z dnia 15.V.1975r. OZLP w Siedlcach zostało przekazane do OZLP w Białymstoku.

W 1976 r. po reorganizacji administracyjnej kraju i utworzeniu województw białkopodlaskiego i województwa siedleckiego wyodrębniono, w ramach nadleśnictwa, dwa obręby leśne. Obręb Korczew, którego lasy położone były na terenie województwa siedleckiego i obręb Sarnaki z lasami położonymi na terenie województwa białkopodlaskiego.

W trakcie dalszych reorganizacji terytorialnych w Lasach Państwowych, z dniem 1.01.1979 r. Nadleśnictwo Sarnaki włączono do OZLP w Lublinie.

Lasy nadleśnictwa podzielono na następujące grupy lasu i kategorie ochronne:

Grupa lasów	Razem N-ctwo pow. leśna zalesiona ha
I. Lasy rezerwatowe	21,00
II. Lasy grupy I w tym:	1343,89
lasy masowego wyczynku.	1246,97
lasy wodochronne	96,92
III. Lasy grupy II	7282,50
Ogółem nadleśnictwo	8647,39

Podział na gospodarstwa (pow. leśna zalesiona)

Gospodarstwo	Razem w N-ctwie ha
1. Gospodarstwo rezerwatowe specjalne	21,00
2. Gospodarstwo lasów grupy I	1343,89
3. Gospodarstwo grupy II normalnie zagospodarowanych	6952,98
4. Gospodarstwo grupy II na gruntach porolnych	329,52
Ogółem nadleśnictwo	8647,39

Przyjęto jednakowe wieki rębności w I i II grupie lasu

- Db -120 lat,
- So -100 lat,
- So na gruntach porolnych -80 lat
- Brz, Ol, Św, Gb, Lp. - 80 lat,
- Os - 60 lat.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

W okresie obowiązywania planu u.I. II rewizji przeciętne zadania roczne z zakresu użytkowania oraz porównanie z etatem, kształtowały się następująco:

Ogółem N-ctwo Sarnaki	Rozmiar użytkowania – roczny w ha/ m ³ netto					
	Rębny			Przedrębny		
	Plan	Wykonanie	% Wykonania	Plan	Wykonanie	% Wykonania
	<u>60,47</u> 15550	<u>52,00</u> 13860	<u>86,0</u> 89,1	<u>0</u> 13280	<u>0</u> 16280	<u>0</u> 122,6

W omawianym okresie użytkowanie rębne prowadzone było zrębami zupełnymi na wszystkich siedliskach. Zaplanowany etat rębny, którego nie wykonano nie wpłynął negatywnie na stan lasu. Ogólnie w 10-leciu pozyskano 301400 m³ masy drzewnej co stanowi 104% ogólnego etatu użytkowania wg planu I rewizji u.I.

Przekroczenie wykonania planu trzebieży o 22,6% było spowodowane porządkowaniem stanu sanitarnego lasu w wyniku dużej ilości wydzielającego się posuszu.

W zakresie czynności hodowlanych w okresie 10-ciu lat, plan podstawowych czynności został wykonany. Zręby odnawiano na bieżąco. Niewykonanie planu odnowień otwartych, wiąże się z niewykonaniem planu cięć rębnych. Odnowień i podsadzeń produkcyjnych pod osłoną drzewostanu nie prowadzono. Odnowienia w zainwentaryzowanych KO są pochodzenia naturalnego.

Poprawki i uzupełnienia wykonano wg faktycznych potrzeb przekraczając plan o 47%. Wprowadzenie podszytów uzależniono od faktycznych potrzeb w tym zakresie co spowodowało znaczne przekroczenie zadań planowanych. Pielęgnację upraw wykonano na pow. 3730 ha co stanowi 120% planu. Na ogólną powierzchnię zainwentaryzowanych upraw 860 ha, uprawy o zadrzewieniu 0,7 i wyższym zajmowały 85% pow. Uprawy zgodne ze składem gatunkowym zajmują pow. 60,8%, częściowo zgodne 30,8%, niezgodne 5,6%, przepadłe uprawy 2,8%.

Na terenie nadleśnictwa zainwentaryzowano też 50,83 ha upraw źle produkujących.

Stan zdrowotny lasów Nadleśnictwa Sarnaki należało określić jako zadowalający. W omawianym okresie w drzewostanach nadleśnictwa nie notowano nasilenia występowania szkodników pierwotnych ani wtórnych. Czynności z zakresu ochrony lasu miały charakter profilaktyczny. Szkody od zwierzyny w uprawach występowały na pow. około 50 ha średnio rocznie, z różnym procentem uszkodzeń. Z użytków ubocznych pozyskiwano średnio rocznie około 40 ton żywicy, 4000 szt. choinek Św, 40 m³ karpiny przemysłowej.

Plany II rewizji urządzania lasu – Dla N-ctwa Sarnaki opracowano na okres 01.I.1985 r.- 31.XII 1994 r..

N-ctwo Sarnaki składało się z 2 obrębów: Korczew i Sarnaki. Powierzchnia całkowita Nadleśnictwa wg stanu na 1.I.1984 r. wynosiła **9612,14 ha**.

Podział na kategorie ochronności (pow. leśna):

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Grupa lasów	Obręby		R-m N-ctwo
	Korczew	Sarnaki	
	pow. w ha		
I. Lasy rezerwatowe	93,13	33,30	126,43
II. Lasy grupy I w tym:	119,24	1899,09	2018,33
lasy wodochronne	55,08	64,18	119,26
lasy masowego wypoczynku	64,12	1834,91	1899,07
III. Lasy grupy II	1724,19	5260,44	6984,63
Ogółem nadleśnictwo	1936,56	7192,83	9129,39

Podział na gospodarstwa (pow. leśna):

Gospodarstwo	Obręby		R-m N-ctwo
	Korczew	Sarnaki	
	pow. w ha		
1. Gospodarstwo specjalne	212,37	1956,21	2168,58
2. Gospodarstwo zrębowe	372,53	1985,01	2357,54
3. Gospodarstwo zrębowo-przerębowe	1334,49	3251,61	4586,10
4. Gospodarstwo przerębowe	17,17	--	17,17
Ogółem nadleśnictwo	1936,56	7192,83	9129,39

Przyjęto jednakowe wieki rębności w I i II grupie lasu

Db, Js	-120 lat,
So, Md	-100 lat,
Brz, Ol, Św, Gb, Lp.	- 80 lat,
Os, Olodr.	- 60 lat,
Tp	- 30 lat.

W okresie obowiązywania planu u.l. II rewizji przeciętne zadania roczne z zakresu użytkowania, oraz porównanie z etatem kształtowały się następująco:

Ogółem N-ctwo Sarnaki	Rozmiar użytkowania – roczny w ha/ m ³ netto					
	Rębnego			Przedrębego		
	Plan	Wykonanie	% Wykonania	Plan	Wykonanie	% Wykonania
	<u>43,00</u> 9205	<u>35,59</u> 7212	<u>82,7</u> 78,3	<u>925,00</u> 11193	<u>905,20</u> 17896	<u>97,8</u> 159,9

W powyższym zestawieniu ujęto pozyskanie użytków przygodnych w użytkowaniu rębnym i przedrębnym, które wynosiło w nadleśnictwie 4,3 % użytków rębnych, 18,0% użytków przedrębnych.

W okresie obowiązywania planu II rewizji d-stany na siedliskach borowych i olsach, były zagospodarowane rębnię zupełną Ia i Ib z 3-5 letnim nawrotem cięć. Na siedliskach: BMśw,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

BMw, LMśw stosowano rębnie Id z 10-15 letnim okresem odnowienia, na pozostałych siedliskach lasowych i OIJ d-stany użytkowano rębnie IIb, IIIb.

Użytkowanie rębne, generalnie, wykonane było zgodnie z obowiązującym planem cięć. Realizacja planu cięć została zachwiana występowaniem szkód pohuraganowych w latach 1985-1987. Czynniki te spowodowały ograniczenie użytkowania rębego, na korzyść porządkowania lasu ze złomów i wywrotów, co przyczyniło się do wzrostu pozyskania grubizny w użytkach przygodnych. Wstrzymanie zrębów i nie wykonanie etatu powierzchniowego nie wpłynęło negatywnie na stan lasu, lecz spowodowało wzrost etatu w następnych rewizjach oraz zaburzenie ładu przestrzennego i czasowego.

W trakcie realizacji planu u.I II rewizji uzyskano następujące przeciętne wskaźniki cięć pielęgnacyjnych w nadleśnictwie:

Rodzaj zabiegu	Plan m ³ /ha	Wykonanie m ³ /ha
CP	2,4	2,6
TW II kl. w.	6,6	12,8
TP III kl. w.	17,7	20,9
TP IV i wyż. kl. w.	17,6	21,3
Przeciętny wskaźnik cięć pielęgnacyjnych	12,1 m³/ha	19,8 m³/ha

Wskaźniki intensywności cięć przekroczone we wszystkich klasach wieku. Przekroczenie etatu masowego nie miało ujemnego wpływu na stan sanitarny i zdrowotny drzewostanów. Nasuwa się wniosek, że planowane wskaźniki intensywności cięć pielęgnacyjnych w czyszczeniach jak i w trzebieżach były za niskie.

Ogólnie w 10-leciu pozyskano 251092 m³ masy drzewnej, co stanowi 123% ogólnego etatu użytkowania planu II rewizji u.I.

Przeciętne roczne zadania i wykonanie z zakresu hodowli przedstawia tabela:

Odnowienia i zalesienia				Dol. luk	Popr. i uzup.	Wprowadzanie podsz.	Pielęgnowanie		Melioracje	
otwarte		pod osłoną					gleby	Upraw i młodników	agrot.	nawoż.
hal. płaz. zręby	nie-leśne	zręby część.	posadzenia							
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13
53,00	2,00	0,00	1,00	2,00	15,00	9,00	77,00	193,00	43,00	33,00
46,00	8,00	0,00	7,00	7,00	27,00	16,00	205,00	406,00	47,00	5,00
87,00 %	480,0 %	%	554,0 %	304,0 %	180,0 %	178,0 %	266,0 %	210,0 %	109,0 %	15,0 %

W liczniku podano etat roczny, a w mianowniku wykonanie przeciętnie rocznie.

Upraw niezgodnych ze składem docelowym było 27,27 ha, które stanowiły 6,0 % upraw. Uprawy o zadrzewieniu 0,7 i wyżej zajmują 93,4% tj. 425,50 ha wszystkich upraw nadleśnictwa. Upraw przypadłych nie stwierdzono.

Upraw i młodników po rębni częściowej nie zarejestrowano.

Głównymi sposobami odnowienia było sadzenie w pasy, na niewielkich powierzchniach na rabatowalkach, talerzach i kopczykach.

W pierwszych latach omawianego okresu, występowały duże zagrożenie ze strony szkodników wtórnych sosny. Zwalczanie owadów szkodliwych polegało na wykładaniu pułapek klasycznych i feromonowych, korowaniu lub opryskiwaniu surowca drzewnego.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Obszar N-ctwa Sarnaki był nawiedzany przez huragany i silne wiatry, powodując znaczne szkody odnotowane w latach 1985 - 1987 roku.

W 1992 r. wystąpiła gradacja borecznika sosnowca. Zostały zaatakowane drzewostany na terenie leśnictw: Drażniew, Kisielew, Huszlew, Mierzvice, Zabuże, Serpelice, Dubicze Górki. W roku 1993 prowadzono zwalczanie samolotowe na powierzchni 1687 ha, a w 1994 r. zwalczaniem objęto 210 ha.

Z grzybów pasożytniczych występują: huba korzeniowa, opieńka miodowa oraz osutka sosnowa. Z innych zagrożeń występujących w Nadleśnictwie Sarnaki, należy odnotować występowanie 1989-92 r. późnych przymrozków wiosennych, które powodowały poważne szkody w uprawach dębowych, głównie w leśnictwach Korczew, Drażniew, Kisielew.

Cały obszar Nadleśnictwa Sarnaki zaliczono do „0” strefy zagrożenia przemysłowego.

W zakresie ochrony lasu, nadleśnictwo wykonało wszystkie czynności przewidziane Instrukcją Ochrony Lasu. Stan zdrowotny lasu był dobry.

Czynnikiem zagrażającym uprawom i młodnikom, były szkody od zwierzyny, których rejestrowano 171 ha średniorocznie. Podejmowano działania ograniczające rozmiar szkód od zwierzyny, poprzez grodzenie upraw, palikowanie oraz smarowanie sadzonek repelentami.

Spośród czynników abiotycznych wpływających negatywnie na stan lasu, należy wymienić pożary. W omawianym okresie na obszarze nadleśnictwa wystąpiło 6 pożarów, na powierzchni 4,51 ha.

Użytkowanie uboczne – prowadzono żywicowanie pozyskując rocznie 20-40 ton żywicy oraz pozyskiwano karpinę przemysłową w wysokości 20-30m³ rocznie. Z powodu niskich cen w 1990 r. zaprzestano żywicowania i kopania karpiny.

Plan urządzenia lasu III rewizji dla Nadleśnictwa Sarnaki wg stanu na 1.I.1995 r. – 31.XII.2004 r. opracowało BULiGL Oddział w Lublinie.

Nadleśnictwo składało się z dwóch obrębów leśnych: Łosice oraz Sarnaki. Powierzchnia nadleśnictwa wynosiła 10427,68 ha. Lasy nadleśnictwa zostały podzielone na następujące grupy i kategorie ochronności:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Grupa lasu i kategorie ochronności	Powierzchnia leśna w ha		
	Obręby:		Razem nadleśnictwo
	Łosice	Sarnaki	
I. Lasy rezerwatowe.	93,13	33,30	126,43
II. Lasy ochronne:	856,25	1575,23	2431,48
1) drzewostany nasienne wyłączone	-	17,18	17,18
2) cenne fragmenty rodzimej przyrody	45,99	67,53	113,52
3) ostoje zwierząt chronionych	18,10	8,77	26,87
4) lasy wodochronne	306,28	464,94	771,22
5) ujęcia i źródła wód	-	20,48	20,48
6) lasy glebochronne	471,96	996,33	1468,29
7) lasy w granicach administracyjnych miast	13,92	-	13,92
Razem lasy grupy I	949,38	1608,53	2557,91
Lasy grupy II	3942,72	3216,52	7159,24
Lasy ogółem	4892,10	4825,05	9717,15

Powyższy podział stanowił podstawę do utworzenia następujących gospodarstw:

Gospodarstwo	Powierzchnia leśna zalesiona w ha		
	Obręby:		Razem nadleśnictwo
	Obręb Łosice	Obręb Sarnaki	
1. Specjalne	625,43	1172,51	1797,94
2. Zrębowe	717,24	1206,75	1923,99
w tym rb I d	564,63	797,78	1362,41
3. Zrębowo- przerębowe	3478,99	2417,85	5896,84
Razem	4821,66	4797,11	9618,77

Przyjęto następujące wieki rębności:

So, Md	100 lat,
Db, Jś	120 lat,
Św, Ol, Brz, Gb, Kl, Lp., Bk	80 lat,
Ol odroślowa	60 lat,
Os	50 lat,
Tp	40 lat.

Realizacja zadań gospodarczych określonych w planie urządzania lasu przedstawiała się następująco:

Ogółem Nadleśnictwo Sarnaki	Rozmiar użytkowania – w ha/ m ³ netto					
	Rębного			Przedrębного		
	Plan	Wykonanie	% Wykonania	Plan	Wykonanie	% Wykonania
	<u>605,80</u>	<u>456,93</u>	<u>75,4</u>	<u>7844,00</u>	<u>7780,24</u>	<u>99,2</u>
140780	126478	89,8	155510	169242	109	

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Pozyskanie drewna w ramach użytków przygodnych wyniosło 43862 m³ i stanowiło 14,8% ogółu pozyskania w tym okresie.

W okresie obowiązywania planu III rewizji w drzewostanach na siedliskach borowych i olsach, stosowano rębnię zupełną Ib z 3-5 letnim nawrotem cięć. Na siedliskach: BMśw, BMw, LMśw stosowano rębnie Id z 10-15 letnim okresem odnowienia, na pozostałych siedliskach lasowych i OIJ d-stany użytkowano Rb IIb, IIc, IIe.

Nie wykonanie cięć rębnych w większości przypadków związane było ze słabym stanem odnowienia w KO, brakiem możliwości założenia kolejnych pasów zrębowych ze względu na potrzebę zachowania ładunku czasowego i przestrzennego.

Przekroczenie zadań w ramach użytkowania przedrębne w głównej mierze wynikało ze zwiększonego udziału użytków przygodnych, wynikających z porządkowania stanu sanitarnego lasu po zdarzeniach losowych (huragany, okiść) oraz anomaliach pogodowych powodujących zakłócenia w rozwoju drzewostanów.

Wykonanie zadań z zakresu hodowli lasu w dziale odnowienia miało ściśle powiązanie z realizacją użytkowania rębne i nie zostało zrealizowane w 100 %. Wykonanie pielęgnacji upraw i młodników zostało przekroczone w stosunku do zakładanej powierzchni. Wynikało to z potrzeb hodowlanych i koniecznością wielokrotnego powtarzania zabiegu na powierzchni.

Stan upraw i młodników uległ znacznej poprawie w porównaniu z poprzednim 10-leciem, wzrosło przeciętne zadrzewienie oraz zgodność ze składem pożądanym.

W trakcie obowiązywania planu III rewizji lasy nadleśnictwa uszkadzały huraganowe wiatry w latach 1995, 2002, opady mokrego śniegu w roku 1999, długotrwałe okresy suszy w roku 2003. Splot niekorzystnych czynników spowodował uaktywnienie się szkodników wtórnych jak przyplaszczek granatek, kornik drukarz, szkodniki dębu (opiętki).

Nadleśnictwo zaliczone było do III kategorii zagrożenia pożarowego. W 10-leciu na terenie nadleśnictwa odnotowano 10 pożarów na łącznej powierzchni 2,83 ha.

Plan urządzenia lasu IV rewizji dla Nadleśnictwa Sarnaki wg stanu na 1.I.2005 r. na lata 2005 - 2014 r. został opracowany przez BULiGL Oddział w Lublinie.

Powierzchnia nadleśnictwa wynosiła 10427,68 ha.

Lasy nadleśnictwa zostały podzielone na następujące grupy i kategorie ochronności. Lokalizacja lasów ochronnych została przyjęta zgodnie z Decyzją Ministra Środowiska – DL.Ip – 0233-20/04 z dnia 20. 09. 2004 roku.:

Wyszczególnienie	Obręb Łosice	Obręb Sarnaki	Ogółem N - ctwo
	Powierzchnia w ha leśna zalesiona i niezalesiona		
I Rezerwy	92,91	33,39	126,30
1. „Przekop”	20,59	-	20,59
2. „Dębniak”	20,40	-	20,40
3. „Kaliniak”	51,92	-	51,92
4. „Zabuże”	--	33,39	33,39
II Lasy ochronne	856,93	1050,28	1907,21

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wyszczególnienie	Obręb Łosice	Obręb Sarnaki	Ogółem N - ctwo
	Powierzchnia w ha leśna zalesiona i niezalesiona		
1. Lasy glebochronne	370,51	674,13	1044,64
2. Lasy wodochronne	357,89	328,40	686,29
3, Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	108,17	30,57	138,74
4 Lasy stanowiące drzewostany nasienne	-	17,18	17,18
5. Lasy położone w granicach administr. miast i w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50tys.	20,36	-	20,36
II Lasy gospodarcze	4027,54	3973,31	8000,85
Razem grunty leśne bez gruntów związanych z gospodarką leśną	4977,38	5056,98	10034,36

W oparciu o podział na funkcje pełnione przez lasy nadleśnictwa dokonano podziału na następujące gospodarstwa:

Gospodarstwo	N-ctwo Sarnaki		
	tab. VI d	Nie zalesiona	Ogółem z tab. XIV
	Pow. [ha]	Pow. [ha]	Pow. [ha]
1. Specjalne	324,91	17,02	341,93
2. Zrębowe	1567,21	9,80	1577,01
3. Przerębowo-Zrębowe	8105,32	10,10	8115,42
OGÓŁEM	9997,44	36,92	10034,36

Przyjęte zostały następujące wieki rębności:

Db, Jś,	120 lat
So, Md	100 lat
Św, Brz, Gb, Ol, Kl, Jw., Lp.	80 lat
Ol odr. Ak	60 lat
Oś	50 lat
Tp	30 lat

W okresie obowiązywania planu u.l. IV rewizji przeciętne zadania roczne z zakresu użytkowania oraz porównanie z etatem, kształtowały się następująco:

Ogółem N-ctwo Sarnaki	Rozmiar użytkowania –w ha/ m ³ netto					
	Rębnego			Przedrębnego		
	Plan	Wykonanie	% Wykonania	Plan	Wykonanie	% Wykonania
	<u>1692,93</u> 242270	<u>1515,47</u> 237859	<u>89,52</u> 98,18	<u>7239,17</u> 217153	<u>6957,98</u> 221514	<u>96,11</u> 102,01

W ramach użytkowania przygodnego nadleśnictwo pozyskało 58247 m³, co stanowiło 12,68% ogółu pozyskania w tym okresie.

Na siedlisku Bśw, BMśw z TD So, BMW, Ol projektowano użytkowanie rębniami zupełnymi I.

W lasach ochronnych – glebochronnych na siedlisku Bśw planowano RB II.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Na siedlisku BMśw, LMśw (TD DbSo) wiodącym sposobem zagospodarowania była rębnia IIIa. W drzewostanach na siedliskach LMw, Lśw, Lw i OIJ projektowano RbIIIb oraz RbIIb z nawrotem cięć 5-7 lat i okresem odnowienia do 20 lat.

Nie wykonanie etatu cięć rębnych zostało spowodowane koniecznością utrzymania właściwego stanu sanitarnego lasu oraz ładu przestrzennego i czasowego w sąsiadujących ze sobą szeregach ostępowych.

Realizacja zadań z hodowli lasu pozostawała w ścisłej korelacji z wykonaniem użytkowania rębnego w tym okresie. W okresie tym wykonano zalesienia gruntów porolnych na powierzchni 11,15 ha. Zadania związane z pielęgnowaniem upraw i młodników odpowiadało potrzebom hodowlanym. Stan upraw i młodników w porównaniu z poprzednią rewizją pul pozostał na dobrym poziomie. Nieznacznie wzrósł udział młodników o składzie gatunkowym zgodnym z TD. Zwiększyła się powierzchnia upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.

W okresie 2005 - 2014 do czynników biotycznych uszkadzających drzewostany nadleśnictwa zaliczyć można:

- szeliniaka sosnowca zwalczanego na powierzchni od 22 do 60 ha rocznie,
- osutkę sosny,
- zespół zamierania drzewostanów dębowych związany ze splotem niekorzystnych warunków klimatycznych: susza, obniżenie poziomu wód gruntowych, masowym wystąpieniem żerów miernikowców, zwójek i ostatecznym szkodnikiem okazały się opiętki.

Zagrożenie pożarowe w nadleśnictwie pozwalało na zaliczenie nadleśnictwa do III kategorii zagrożenia.

W omawianym okresie dokonano przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania poddasza na cele biurowe zabytkowej siedziby Nadleśnictwa Sarnaki oraz przebudowano, zmodernizowano lub poddano kapitalnemu remontowi większość leśniczówek.

Na mocy Zarządzenia 41 Dyrektora Generalnego LP z dnia 23.04.2013 r. nastąpiło połączenie obrębów leśnych Łosice i Sarnaki w jeden obręb leśny Sarnaki. Stan ten zaczął obowiązywać od 1.01.2015 roku.

Opis realizacji zadań gospodarczych za lata 2015 – 2024 zawarty jest **rozdziale 2.1. Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki**.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 5. Zestawienie danych historycznych

Wyszczególnienie	Jednos tka	Nadleśnictwo Sarnaki					
		Rewizja urzędzenia lasu					
		I 1.10.1973r	II 1985	III 1995	IV 2005	V 2015	VI 2025
1	2	3	4	5	6	7	8
Powierzchnia ogólna	ha	9024,86	9612,14	10107,06	10427,68	10462,06	10480,16
Grunty leśne	ha		9129,39	9717,15	10034,36	10089,10	10129,89
Grunty związane z gospodarką leśną	ha			213,35	211,44	203,82	198,52
Grunty nieleśne	ha			176,56	181,88	169,14	151,75
Grunty sporne	ha						
Współwłasność	ha				0,60	60,82	196,61
Lasy ochronne	ha		2001,31	2431,48	1907,21	1894,00	1556,29
Rezerwy pow. leśna	ha	20,80	126,43	126,43	126,30	141,71	141,71
Obszary Natura 2000	ha				728,06	4466,23	4506,14
Parki krajobrazowe	ha				5819,74	6305,26	6433,76
Obszary chronionego krajobrazu	ha				10,42	22,42	15,80
Strefy zagrożenia przemysłowego	ha						
Miaższość drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej	m ³			2023277	2455190	2831360	2751540
Przeciętna zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej	m ³ /ha	180	188	210	245	281	271
Przeciętny wiek drzewostanów	lat	51	50	54	59	62	66
Wieki rębności							
So, Md	lat	100	100	100	100	100	100
Św	lat	80	80	80	80	80	80
Db	lat	120	120	120	120	120	120
Js	lat	120	120	120	120	100	100
Brz	lat	80	80	80	80	80	80
OI	lat	80	80	80	80	80	80
KI	lat	80	80	80	80	100	100
Gb	lat	80	80	80	80	80	80
OI odroślowa	lat					60	60
Oś	lat	50	60	60	60	50	50
Tp	lat	30	30	30	30	40	40
Etat użytków rębnych (plan roczny / przeciętne wykonanie)							
Powierzchnia <u>plan</u>	ha	60,60	43,00	60,58	169,29	189,36	176,24
wykonanie		51,98	35,59	45,69	151,55	182,71	
Masa netto <u>plan</u>	m ³	13848	9205	14078	24227	33211	27562
wykonanie		15550	7213	12648	242227	33215	
Etat użytków przedrębnych (plan roczny / przeciętne wykonanie)							
Powierzchnia <u>plan</u>	ha	733,00	925,00	784,40	723,92	565,12	496,57
wykonanie		735,23	905,90	778,02	695,80	538,32	
Masa netto <u>plan</u>	m ³	16287	11400	15558	21715	26861	26156
wykonanie		13280	17897	16924	22151	26498	
Roczny plan odnowień i zalesień (plan roczny / przeciętne wykonanie)							
Powierzchnia <u>plan</u>	ha		57,86	66,15	90,80	85,71	79,57
wykonanie		73,10	61,20	46,20	67,66	85,23	

b.d. – brak danych

wg stanu na 1973 wg wykonania za 11 lat

1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania

Do planu u.l. przyjęto granice i powierzchnie działek i użytków oraz rodzaje użytków z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Wykonawca prac urzędniowych otrzymał od Nadleśnictwa następujące dokumenty geodezyjne, spełniające wymagania techniczne określone w instrukcji u.l.:

a) wyciągi z rejestru gruntów Nadleśnictwa:

- zestawienie powierzchni oddziałów,
- zestawienie powierzchni gruntów nieleśnych,
- zestawienie powierzchni arkuszy map gospodarczych wg województw, powiatów, gmin i obrębów ewidencyjnych;

b) warstwę numeryczną działek ewidencyjnych, punktów granicznych i użytków klasyfikowanych, zgodnie ze standardem leśnej mapy numerycznej.

Rejestr gruntów został sporządzony na podstawie materiałów przekazanych przez Nadleśnictwo i tworzy on relacyjną bazę danych opisowych z mapą numeryczną. W wyniku analizy zapisów w rejestrze dokonano aktualizacji stanu posiadania o :

- zmiany rodzajów użytków gruntowych (według ustawy o lasach art. 14.1.),
- zmiany wynikające z zalesień gruntów nieleśnych,
- zmiany wynikłe z weryfikacji mapy ze stanem faktycznym w terenie, wykonanej w trakcie prac taksacyjnych.

W trakcie prac taksacyjnych nie stwierdzono rozbieżności między otrzymaną dokumentacją geodezyjną, a stanem na gruncie. Grunty Nadleśnictwa Sarnaki składają się z 2708 działek ewidencyjnych. Na dzień 31.12.2024 r. Nadleśnictwo miało uregulowany stan prawny dotyczący sprawowania zarządu (założone księgi wieczyste) 96%.

1.1.3.1. Grunty we współwłasności, grunty sporne, służebności

W stan posiadania nadleśnictwa wchodzi grunty stanowiące współwłasność Skarbu Państwa z osobami fizycznymi lub prawnymi. Łączna powierzchnia tych gruntów wynosi 196,6095 ha. Poniżej zamieszczono wykaz tych gruntów.

Tabela 6. Grunty nadleśnictwa we współwłasności z osobami fizycznymi

Gmina	Obręb ewidencyjny	Oddziały	Powierzchnia brutto
Powiat łosicki			
14-10-012 Huszlew	Makarówka	510	0,3823
	Mostów	508	3,0900
	Waśkowólka	508	1,6500
	Zienie	505, 506	3,3300
	Żurawłówka	509	0,3800
Razem			8,8323
14-10-025 Łosice obszar wiejski	Dzięcioły Nowe	500	3,4500

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Gmina	Obręb ewidencyjny	Oddziały	Powierzchnia brutto
	Łuzki	504	0,4100
	Niemojki	537, 548	3,3600
	Stare Biernaty	536	4,4204
	Zakrze	501	0,4368
Razem			12,0772
14-10-032 Olszanka	Bejdy	502	1,4116
	Bolesty	502	0,8231
	Mszanna	502	0,8300
	Pietrusy	502	3,8885
	Próchenki	503	1,7000
	Szawły	502	2,4252
Razem			11,0784
14-10-042 Platerów	Czuchów	547	0,9900
	Czuchów Pieńki	550	1,4400
	Falaticze	530	3,6973
	Hruszew	549	16,4295
	Lipno	544	0,3500
	Mężenin	542	2,4400
	Michałów	542, 544, 552, 543	5,4400
	Ostromęczyn	527	0,8400
	Platerów	551	0,4900
	Rusków	545, 546	14,0676
Razem			46,1844
14-10-052 Sarnaki	Franopol	512	13,1102
	Horoszki Duże	526	0,8411
	Klepaczew	521, 522, 523, 524, 525,	15,1765
	Litewniki Nowe	515, 516, 517	3,8172
	Mierzvice Nowe	511, 513	0,3468
	Raczki	518	7,7608
	Sarnaki	514	0,2985
Razem			41,3511
14-10-062 Stara Kornica	Czeberaki	529	3,9589
	Kielbaski	520	0,3800
	Kobylany	520	5,0000
	Wólka Nosowska	519	0,2705
	Wygnanki	507	2,5200
	Wyrzyki	528	0,5900
Razem			12,7194
Powiat siedlecki			
14-26-022 Korczew	Laskowice	533	24,7480
	Mogielnica	531	0,3278
Razem			25,0758

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Gmina	Obręb ewidencyjny	Oddziały	Powierzchnia brutto
14-26-055 Mordy obszar wiejski	Wojnów	540	3,8400
Razem			3,8400
14-26-072 Przesmyki	Dąbrowa	541	20,6427
	Głuchówek	538	1,7142
	Kamianki Lackie	534	1,2910
	Kamianki Nicki	535	3,2003
	Raczyny	532	5,0893
	Zawady	539	53134
Razem			35,4509
Ogółem nadleśnictwo			196,6095

Zgodnie z IUL grunty te nie są elementem planowania urządzeniowego, a jedynie ujęte po podsumowaniu opisu taksacyjnego.

Nadleśnictwo nie prowadzi żadnego postępowania wynikającego ze sporu o przebieg granic zarządzanych gruntów. Grunty określone, jako sporne w ewidencji Nadleśnictwa Sarnaki nie występują.

1.1.3.2. Podział powierzchniowy

Granice Nadleśnictwa Sarnaki w zdecydowanej większości są wyraźne, utrwalone granitowymi słupami i zakopanymi pod nimi znakami podziemnymi. Granice niestabilizowane to głównie granice wzdłuż cieków, większości dróg innej własności oraz grunty będące w szachownicy z lasami innej własności.

W przeważającej części kompleksy leśne Nadleśnictwa graniczą z gruntami nieleśnymi (role, łąki, pastwiska, wody). Kompleksy główne na przeważającej długości posiadają granice dodatkowo zastabilizowane poprzez wykopanie w poprzednich okresach gospodarczych rowów granicznych. Dokładny opis granic został umieszczony na mapach gospodarczych i przeglądowych oraz zawarty w protokołach granicznych, spisanych przy współdziałaniu właścicieli gruntów sąsiadujących. Protokoły te stanowią integralną część operatów pomiarowych, złożonych w Ośrodkach Dokumentacji Geodezyjno-Kartograficznej w Łosicach i Siedlcach. Do obowiązków nadleśnictwa należy utrzymywanie aktualnej dokumentacji prawnej związanej ze stanem posiadania i ze zmianami w rodzaju użytkowania gruntów, ochrona znaków granicznych oraz znaków pomiarowych, położonych na terenie Lasów Państwowych. W razie zniszczenia lub przesunięcia znaków granicznych i geodezyjnych, do ich wznowienia uprawniona jest wyłącznie służba geodezyjna.

Wśród gruntów leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo istnieją enklawy i półenklawy oraz działki będące w szachownicy z gruntami innej własności, stwarzające utrudnienia w prowadzeniu gospodarki leśnej. Lokalizacja tych enklaw przedstawia się następująco:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 7. Zestawienie enklaw

Lp.	Obręb leśny	Nazwa wsi	Lokalizacja (oddziały)	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5
1	Sarnaki	Zabuże	241	0,22
2	Sarnaki	Zabuże	252	0,37
3	Sarnaki	Hołowczyce	197, 199A,204	5,37
4	Sarnaki	Kolonia Hołowczyce	190,191,191C,197,198	27,80
5	Sarnaki	Rusków	37	0,19
6	Sarnaki	Rusków	57	3,18
7	Sarnaki	Korczew	93	0,28
8	Sarnaki	Tokary	128	0,14

Podstawą podziału powierzchniowego był podział dotychczasowy, uzupełniony o zmiany wynikające z decyzji Nadleśniczego.

Podział powierzchniowy Nadleśnictwa Sarnaki, jest podziałem sztucznym równinnym, dostosowanym do kształtu poszczególnych kompleksów i ich sytuacji wewnętrznej. W związku z tym wielkość i kształt poszczególnych oddziałów są dość zróżnicowane. Generalnie linie ostępowe (gospodarcze) mają szerokość 6m i biegną ze wschodu na zachód z niewielkim odchyleniem na północ lub południe. W niektórych kompleksach przebieg ich różni się od prawidłowego:

- kompleks (oddz. 41-79) w leśnictwie Kisielew oraz w leśnictwie Korczew oddz. 119-132, gdzie linie ostępowe biegną z kierunku północno-wschodniego na południowy zachód,
- kompleks Zabuże (oddz. 186-256) i kompleks Serpelice (oddz. 322-335) - kierunek linii ostępowych przebiega również z północno-wschodniego na południowo-zachodni.

Na pozostałej części kompleksów leśnych układ ostępów zbliżony jest do prawidłowego i przebiega w kierunku wschód-zachód w dostosowaniu do przeważającego kierunku wiatru.

Linie oddziałowe zasadniczo przebiegają prostopadle do linii ostępowych. Ogólnie biorąc we wszystkich kompleksach szerokość linii oddziałowych wynosi 4 m, zaś ostępowych - 6 m. Drogi publiczne lub zakładowe przebiegające przez kompleksy leśne przyjęte zostały jako linie oddziałowe, dlatego szerokość tych linii jest większa od średniej (4m). W wielu przypadkach linie oddziałowe są utwardzone i służą jednocześnie jako drogi wywozowe.

Zestawienie wybranych danych dotyczących podziału powierzchniowego wg obrębów i ogółem w nadleśnictwie przedstawia się poniżej:

Tabela 8. Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego.

Wyszczególnienie	Cecha	Obręby	Nadleśnictwo
		SARNAKI	
1	2	3	4
Liczba oddziałów	szt.	542	542
Średnia powierzchnia oddziału	ha	19,34	19,34
Brakujące nr oddziałów	numer	318	

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wyszczególnienie	Cecha	Obręby	Nadleśnictwo
		SARNAKI	
1	2	3	4
Oddziały z literą	numer	11A, 21B, 58B, 60B, 60C, 71B, 72B, 72C, 72D, 78B, 79B, 81A, 86A, 88A, 90A, 90B, 90C, 90D, 92B, 92C, 93A, 93B, 94A, 97B, 101A, 124B, 124C, 138B, 161B, 162B, 16A, 16B, 171B, 172B, 178B, 17A, 17B, 17C, 17D, 17F, 17G, 17H, 180B, 182B, 183B, 183C, 183D, 185B, 185C, 185D, 185F, 186A, 186B, 18A, 191A, 191B, 191C, 199A, 220B, 226J, 22B, 235A, 255B, 256B, 256C, 256D, 256F, 256G, 256H, 256I, 256J, 264A, 284B, 284C, 297A, 309B, 310C, 317B, 320B, 320D, 320F, 321A, 323B, 332A, 337A, 350B, 358B, 364B, 374A, 383B, 387C, 388B, 391A, 391B, 402B, 408B, 408C, 422B, 423B, 427B, 430B, 433B, 434B	
Liczba pododdz.	szt.	3994	3994
Średnia powierzchnia pododdz.	ha	2,58	2,58
Liczba wyłączeń nieliterowanych	szt.	1123	1123
Ogólna liczba wyłączeń	szt.	5117	5117
Średnia powierzchnia wyłączenia	ha	2,05	2,05

1.1.3.3. Stan posiadania nadleśnictwa

Obowiązujący plan urządzenia lasu na lata 2025 - 2034 zestawiony jest z dokładnością do 1 ara i w stosunku do tabeli I zestawionej dla obrębu i Nadleśnictwa z dokładnością do 1m² nieznacznie się różni, z powodu na przyjęcie w planach urządzenia lasu zasady zaokrąglania pól powierzchni poszczególnych wydzieleń do pełnych arów.

Tabela 9. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa we współwłasności i bez współwłasności

Obręb Nadleśnictwo	Powierzchnia ze współwłasnościami [ha] z dokładnością do m ²	Powierzchnia wg Tabeli nr I (bez współwłasności) [ha] z dokładnością do m ²	Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych *
SARNAKI	10676,5070	10479,8975	10480,16
Nadleśnictwo	10676,5070	10479,8975	10480,16

Poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Sarnaki wg głównych kategorii użytkowania, z dokładnością do 1m², według stanu na 01.01.2025 r., jak również ich rozliczenie wg powierzchni ewidencyjnej i wynikającej z planu urządzenia lasu na bieżące 10-lecie.

Poniższy podział użytków jest zgodny z klasyfikacją ewidencyjną gruntów określoną w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy Technologii z dnia 30 lipca 2021 r. w sprawie

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

ewidencji gruntów i budynków (Dz.U.2021, poz. 1390 i 1781) zmienionego Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 marca 2023 r. (Dz.U.2023, poz. 745) oraz Zarządzeniem Nr 2 Dyrektora Generalnego LP z dnia 10.01.2019 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania lasów, gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych..

Tabela 10. Tabelaaryczne zestawienie stanu posiadania gruntów Nadleśnictwa Sarnaki wg grup użytków oraz powierzchni ewidencyjnej i wynikającej z opisów taksacyjnych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli I)

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Sarnaki	
	Pow. w m ²	Pow. w ha
1. Lasy - razem	10328,1517	10328,41
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	10066,9146	10066,83
1) drzewostany	10066,9146	10066,83
2) plantacje drzew - razem		
w tym:		
- plantacje nasienne		
- plantacje drzew szybkorosnących		
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	63,0141	63,06
1) w produkcji ubocznej - razem	4,3064	4,30
w tym:		
- plantacje choinek	1,3134	1,31
- plantacje krzewów		
- poletka łowieckie	2,9930	2,99
2) do odnowienia - razem	20,5553	20,56
w tym:		
- halizny		
- zręby	20,5553	20,56
- płazowiny		
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	38,1524	38,20
w tym:		
- przewidziane do naturalnej sukcesji	29,7564	29,79
- objęte szczególnymi formami ochrony	0,2859	0,29
- przewidziane do małej retencji	4,2129	4,20
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	3,8972	3,92
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	198,2230	198,52
w tym:		
1) budynki i budowle	7,3362	7,36
2) urządzenia melioracji wodnych	6,5641	6,57
3) linie podziału przestrzennego lasu	55,6907	55,83
4) drogi leśne	115,5332	115,66
5) tereny pod liniami energetycznymi	6,1940	6,21
6) szkółki leśne	6,7205	6,71
7) miejsca składowania drewna	0,1843	0,18
8) parkingi leśne		
9) urządzenia turystyczne		
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	10328,1517	10328,41
3. Użytki rolne - razem	86,6276	86,62
3.1. Grunty orne - razem	44,1157	44,11
w tym:		

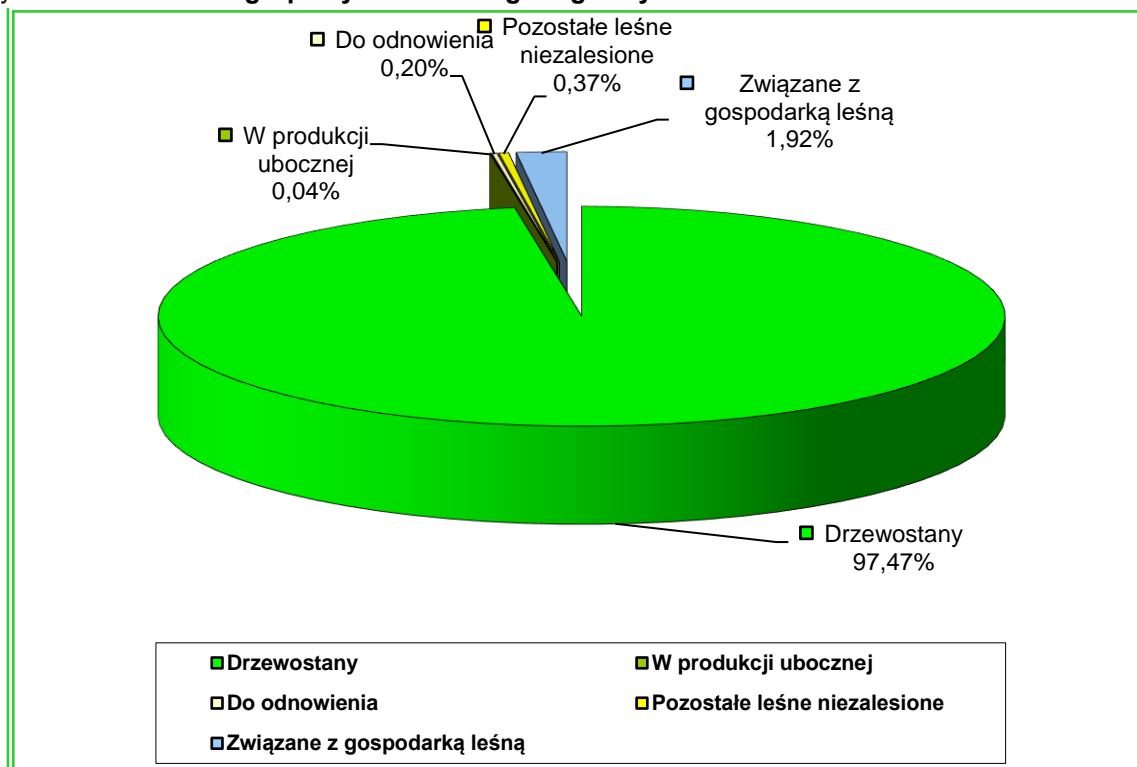
Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Sarnaki	
	Pow. w m ²	Pow. w ha
1) role	43,2726	43,26
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych	0,8431	0,85
3) ugory, odłogi		
3.2. Sady		
3.3. Łąki trwałe	23,0525	23,06
3.4. Pastwiska trwałe	13,4854	13,50
3.5. Grunty rolne zabudowane	1,6987	1,70
3.6. Grunty pod stawami rybnymi	1,4717	1,47
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,2142	0,21
3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych	1,0345	1,03
3.9 Nieużytki - razem	1,5549	1,54
w tym		
1) bagna	1,5549	1,54
2) piaski		
3) utwory fizjograficzne		
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji		
5) wody nie nadające się do produkcji rybnej		
4. Grunty pod wodami - razem	1,4898	1,49
w tym:		
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	1,4898	1,49
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi		
5. Użytki ekologiczne - razem	61,3196	61,32
6. Tereny różne - razem	1,2265	1,23
w tym:		
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult		
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego		
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	0,2565	0,26
4) różne inne	0,9700	0,97
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	1,0823	1,09
w tym:		
7.1. Tereny mieszkaniowe	0,9928	0,99
7.2. Tereny przemysłowe		
7.3. Tereny zabudowane inne		
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane		
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem		
w tym:		
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne		
2) tereny zabytkowe		
3) tereny sportowe		
4) ogrody zoologiczne i botaniczne		
5) tereny zieleni nieurządzonej		
7.6. Użytki kopalne		
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	0,0895	0,10

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

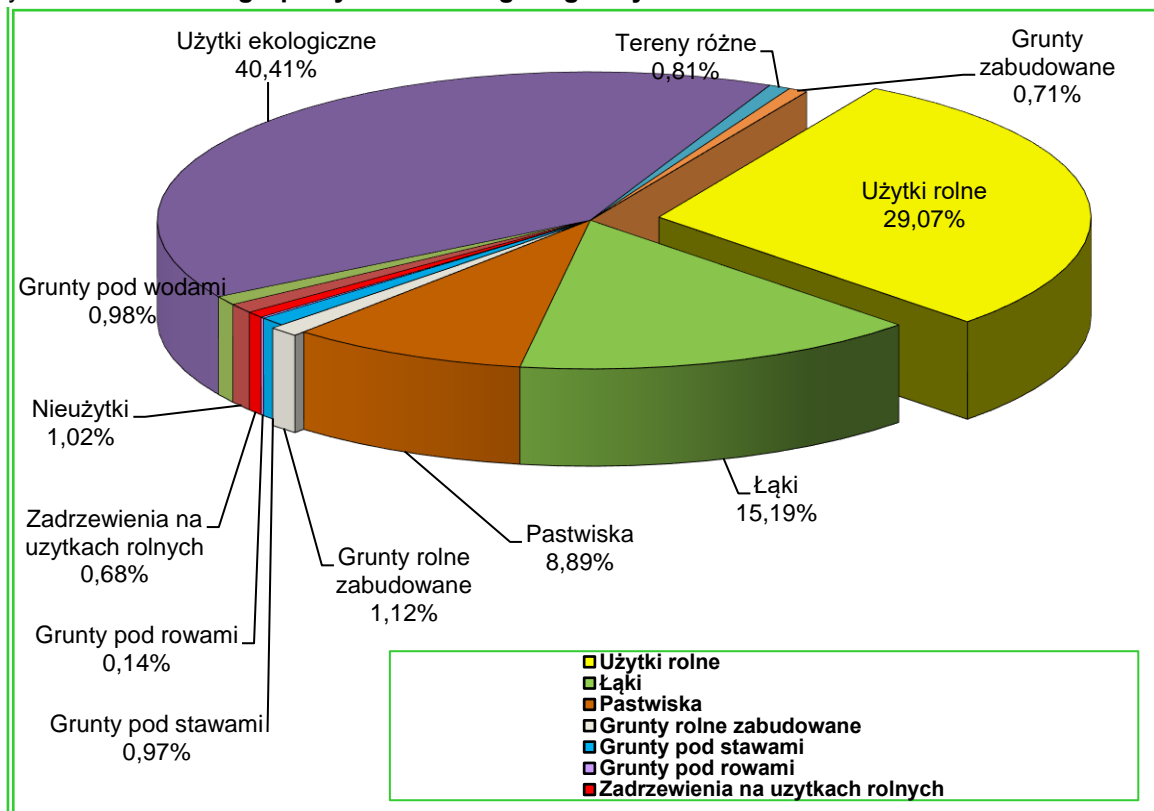
Rodzaj użytku	Nadleśnictwo Sarnaki	
	Pow. w m ²	Pow. w ha
w tym: 1) drogi 2) tereny kolejowe 3) grunty pod budowę dróg publicznych	0,0895	0,10
Razem (2-7) Grunty niezaliczone do lasów w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	151,7458	151,75
OGÓŁEM (1-7)	10479,8975	10480,16

Wykres nr 1. . **Udział grup użytków w kategorii grunty leśne w Nadleśnictwie SARNAKI**



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 2. Udział grup użytków w kategorii grunty nieleśne w Nadleśnictwie SARNAKI



1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska

1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Podstawowymi dokumentami prognostycznymi na omawianym terenie jest „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (Uchwała nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19.12.2018 r. Dz.Urz.Woj.Maz.2018,poz. 13180).

Dokument określa kierunki rozwoju regionu, wskazuje szczegółowe zasady organizacji przestrzennej województwa, formułuje kierunki polityki przestrzennej, przenosząc zapisy „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego” na układ przestrzenny – w formie polityk przestrzennych.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa jest 10 gmin zlokalizowanych w dwóch powiatach – łosickim i siedleckim. Powiat łosicki posiada opracowany Plan rozwoju lokalnego „powiatu łosickiego” (Uchwała nr XVII/99/04 Rady Powiatu Łosickiego z dnia 16.08.2004 w sprawie przyjęcia „Planu rozwoju lokalnego Powiatu Łosickiego”. Powiat siedlecki posiada opracowaną Strategię Rozwoju Powiatu Siedleckiego na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 r. (Uchwała nr XIII/92/2015 Rady Powiatu w Siedlcach z dnia 18.12.2015 r.

Dokumenty te w swych celach strategicznych nie dotyczą bezpośrednio gruntów Nadleśnictwa SARNAKI, a jedynie odnoszą się do zrównoważonego rozwoju lasów w ramach wieloletnich planów urządzenia lasu.

Zestawienie rodzajów dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego jednostek administracyjnych, w zasięgu których położone są grunty Nadleśnictwa SARNAKI.

Na szczeblu wojewódzkim:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (Uchwała nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19.12.2018 r. Dz.Urz.Woj.Maz.2018,poz. 13180).
- Strategia rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze (Uchwała 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z 24.05.2022 r.
- Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2030 roku (Uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 2/23 z dnia 17.01.2023 r.

Na szczeblu powiatu:

- Powiat łosicki:

Gmina Huszlew

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew (Uchwała nr XXXII/133/2009 z dnia 27.02.2009 r.).
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew (Uchwała nr IV/24/2024 Rady Gminy w Huszlewie).

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Miasto i Gmina Łosice

- Plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łosice (Uchwała nr XV/86/04 z 12.03.2004 r.).
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łosice zmienione Uchwałą nr XXXVII/222/21 Rady Miasta i Gminy Łosice z 12.03.2021 r.).

Gmina Olszanka

- Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka (Uchwała nr JX/43/2003 z 23.10.2003 r. Rady Gminy Olszanka).
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka (Uchwała nr XLII/196/14 z 17.06.2014 r. Rady Gminy Olszanka).

Gmina Platerów

- Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Platerów (Uchwała nr XI/51/03 Rady Gminy Platerów z 29.10.2003 r.).

Gmina Sarnaki

- Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki (Uchwała nr X/53/2003 r. Rady Gminy Sarnaki).
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki (Uchwała nr XXVII/176/2022 z 8.08.2022 r. Rady Gminy Sarnaki).

Gmina Stara Kornica

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kornica (Uchwała nr XXII/149/02 z 28.02.2022 r. Rady Gminy Stara Kornica).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych do zalesienia (Uchwała nr XVII/106/12 Rady Gminy w Starej Kornicy z 5.06.2012 r.).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów zurbanizowanych (Uchwała nr XXVI/167/2013 Rady Gminy w Starej Kornicy z 26.03.2013 r.).

- Powiat Siedlecki

- Strategię Rozwoju Powiatu Siedleckiego na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 r. (Uchwała nr XIII/92/2015 Rady Powiatu w Siedlcach z dnia 18.12.2015 r.).
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023.

Gmina Korczew

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Korczew (Uchwała nr XXVII/159/2001 z 29.06.2001 r. Rady Gminy Korczew).
- Program ochrony środowiska dla gminy Korczew na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Miasto i Gmina Mordy

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Mordy (Uchwała nr XLII/185/2006 z 12.10.2006 r. Rady Miejskiej w Mordach) zmieniony Uchwałą nr XXXVI/264/2021 z 29.12.2021 r. Rady Miejskiej w Mordach.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mordy (Uchwała nr XXVI/144/2013 Rady Miejskiej w Mordach z 27.02.2013 r.

Gmina Przesmyki

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przesmyki (Uchwała nr XIX/145/2016 Rady Gminy Przesmyki z 22.11.2016 r.

Dokumenty ponadlokalne

Via Carpatia – S19

Droga ekspresowa, która ma na celu lepsze skomunikowanie z ośrodkami wojewódzkimi oraz innymi regionami kraju i zagranicy. W zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Sarnaki przebiegają dwa odcinki tej drogi: Malewice – Chlebczyn, w trakcie realizacji oraz odcinek granica woj. podlaskiego – Łosice – granica woj. mazowieckiego, po wydaniu decyzji środowiskowej.

Na podstawie analizy dokumentów planistycznych jednostek samorządu stwierdzono:

- obszar nadleśnictwa w strukturze funkcjonalno-przestrzennej zaliczono do obszarów o nadrzędnej funkcji przyrodniczej;
- lasy nadleśnictwa zaliczono do kluczowych ekosystemów leśnych regionu o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania powiązań przyrodniczych – korytarzy ekologicznych.

Jednym z celów strategicznych wynikających z ww. dokumentów jest doskonalenie systemu ochrony przyrody i gospodarki leśnej, tak aby rozwój regionu odbywał się w sposób zapewniający zachowanie jego wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Cel ten przełożony na kierunki działań wskazuje na konieczność zabezpieczenia ciągłości istnienia lasu oraz jego produkcyjnych i pozaprodukcyjnych funkcji.

W celu ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej lasów oraz rozwoju trwałej, zrównoważonej gospodarki leśnej w ww. dokumentach przewiduje się:

1. kontynuację realizacji modelu zrównoważonego gospodarstwa leśnego, uwzględniającego współistnienie funkcji produkcyjnych i pozaprodukcyjnych (w tym ekologicznych) poprzez między innymi:

- powiększanie powierzchni lasów ochronnych;

2. zapewnienie optymalnych warunków funkcjonowania lasów z uwzględnieniem między innymi:

- zachowania dotychczasowego stanu różnorodności biologicznej i krajobrazowej lasów;
- ukierunkowania ruchu turystycznego i rekreacyjnego oraz zagospodarowania turystycznego w lasach;

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

3. powiększanie zasobów leśnych poprzez:

- zmniejszanie fragmentaryzacji kompleksów leśnych oraz tworzenie leśnych korytarzy ekologicznych;
- tworzenie powiązań ekologicznych na terenach o małej lesistości, w formie płątów i wysp;
- wskazywanie do zalesienia gruntów nieprzydatnych rolniczo (również małych obszarów).

Przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu na prowadzenie gospodarki leśnej przedstawia się następująco:

a) ochrona przyrody – na gruntach nadleśnictwa znajdują, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowisko dokumentacyjne.

b) udokumentowane złoża kopalin – w zasięgu terytorialnego działania nadleśnictwa występują udokumentowane złoża surowców kopalnych: piasku, żwiru, torfu. Problemem może być pozyskiwanie kruszyw z nieudokumentowanych złóż bez stosownych koncesji.

c) gospodarowanie wodami – zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych jest brak właściwie rozwiązanej gospodarki wodno-ściekowej,

d) ochrona zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji – zachowanie walorów tych terenów wymaga zrównoważonego rozwoju gospodarki turystycznej.

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Sarnaki ma charakter wielofunkcyjny i jest prowadzona z zachowaniem funkcji ochronnych (lasy: wodochronne, glebochronne, ochronne wokół miast, o szczególnym znaczeniu dla obronności państwa), społecznych (warunki zdrowotne, rekreacyjne, rynek pracy, edukacja leśna społeczeństwa) i produkcyjnych (głównie produkcja surowca drzewnego, gospodarka łowiecka, pozyskanie leśnych płodów). Całość ww. działalności jest zbieżna z kierunkami i strategiami rozwoju zawartymi w analizowanych dokumentach planistycznych. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego nie przewidują zalesień gruntów rolnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki.

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

1.2.2. Wykaz gruntów nadleśnictwa wyłączonych z produkcji

W powierzchni nadleśnictwa zawarte są grunty wylesione pod inwestycje drogowe, związane z rozbudową sieci gazowniczej.

Tabela 11. Wykaz gruntów wylesionych pod inwestycje

Lp.	Obręb leśny	Oddział Poddz.	Nr działki	Pow. (m ²)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	SARNAKI	17Fg	922	0,0261	S19
2	SARNAKI	17Gj	215	0,0096	S19
3	SARNAKI	17Gk	210	1,4806	S19
4	SARNAKI	17Gl	632	0,0443	S19
5	SARNAKI	17Gl	643	0,0625	S19
6	SARNAKI	17s	505/3	0,0029	gazociąg
7	SARNAKI	17s	505/2	0,3500	gazociąg
8	SARNAKI	58l	1564	0,1389	cmentarz
9	SARNAKI	199n	401/1	0,4000	gazociąg
10	SARNAKI	250j	409	0,4100	gazociąg
11	SARNAKI	255a	470	0,0568	gazociąg
12	SARNAKI	255n	471	0,1660	gazociąg
13	SARNAKI	256g	472	0,2340	gazociąg
14	SARNAKI	256Jb	1144	0,1400	gazociąg
15	SARNAKI	256Jb	1657	0,1856	gazociąg
16	SARNAKI	256Jx	1142	0,0896	gazociąg
17	SARNAKI	257gx	479/2	0,0693	gazociąg
18	SARNAKI	257hx	479/2	0,0160	gazociąg
19	SARNAKI	335t	1119	0,0150	gazociąg
Razem obręb SARNAKI				3,8972	
Ogółem nadleśnictwo				3,8972	

1.2.3. Wykaz gruntów nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego gmin brak jest gruntów w zarządzie nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia.

1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów

Według rejonizacji przyrodniczo-leśnej (SGGW 2010), lasy Nadleśnictwa Sarnaki leżą w IV Krainie Mazowiecko-Podlaskiej, w mezoregionach:

- Mezoregionie Wysoczyzny Siedleckiej IV.15 - ponad 85% powierzchni leśnej nadleśnictwa
- Mezoregionie Doliny Dolnego Bugu IV.9 – oddz. 1-17G, 18Aa, 23-37, 80-90B, 91-93B, 137, 138B, oddziały 186, 192, 200, 205, 210, 215, 221, 227, 228, 234, 235, 235A, 236, 241, 242, 251, 255, 255B, 257, 321, 321A, 322, 325 na północ od drogi Mierzvice - Serpelice.

1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Sarnaki w odniesieniu do ogólnej sieci geograficznej położone są między 22°29'46" a 23°12'30" długości geograficznej wschodniej oraz między 52°03'53" a 52°24'41" szerokości geograficznej. Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Kondracki 2002) obszar nadleśnictwa zaliczony został do:

Tabela 12. Jednostki fizyczno-geograficzne w zasięgu Nadleśnictwa

Obszar	Megaregion	Prowincja	Podprowincja	Makroregion	Mezoregion	Nazwa jednostki fizyczno-geograficznej
1	2	3	4	5	6	7
1						Europa Zachodnia
	3					Pozaalpejska Europa Środkowa
		31				Niż Środkowoeuropejski
			318			Niziny Środkowopolskie
				318.9		Nizina Południowopodlaska
					318.91	Podlaski Przełom Bugu
					318.94	Wysoczyzna Siedlecka
					318.96	Równina Łukowska

Pod względem ukształtowania terenu Nadleśnictwo Sarnaki jest mało urozmaicone. Wzniesienie nad poziomem morza waha się w granicach 140 - 190 m. Najwyższy punkt znajduje się w południowej części leśnictwa Mierzvice. Jego wysokość wynosi 190 m n.p.m.

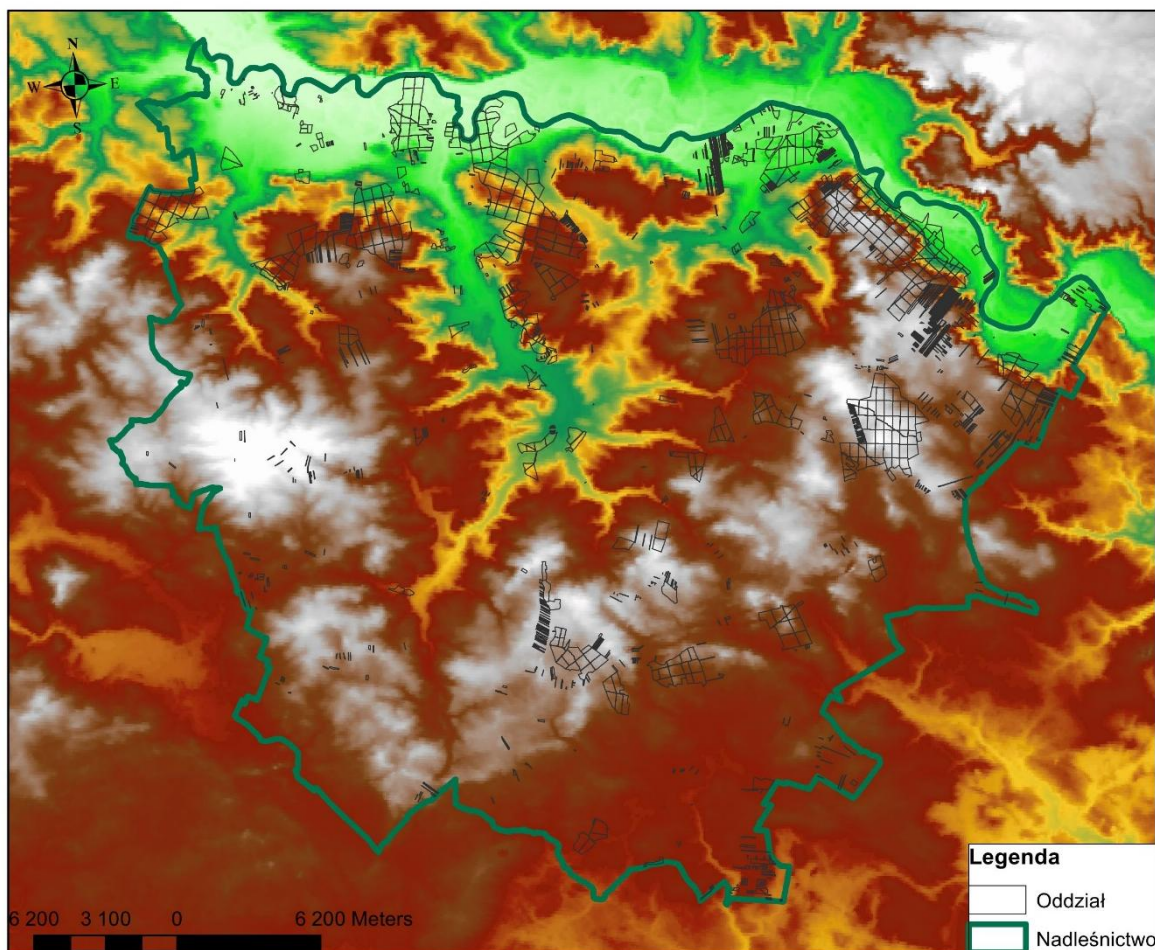
1.3.3. Rzeźba terenu

Obszar nadleśnictwa położony jest w zasięgu zlodowacenia środkowopolskiego. *Mezoregion Wysoczyzny Siedleckiej* charakteryzuje się słabo zróżnicowaną rzeźbą. Powierzchnia jego obejmuje lekko falistą równinę, która stopniowo obniża się z południa na północ i ze wschodu na zachód. Zdecydowanie dominują, występujące w układzie mozaikowym, plejstoceńskie utwory geologiczne zlodowacenia środkowopolskiego - gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe oraz piaski i żwiry sandrowe. Wysoczyzna rozcięta jest w wielu miejscach dolinami

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

rzeczniymi i zagłębieniami terenu, które są wypełnione przez holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły. Wysokości bezwzględne wahają się w granicach 140-170 m n.p.m. *Mezoregion Doliny Dolnego Bugu* charakteryzuje się krajobrazem naturalnym zalewowych den dolin oraz tarasów nadzalewowych. Mezoregion znajduje się na terenach, które były w zasięgu zlodowacenia warty, obejmuje dolinę Bugu. Dominują holocenijskie utwory geologiczne - piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły, wypełniające taras zalewowy rzeki. Tereny zabagnione związane są ze starorzeczami i z miejscami dopływu mniejszych rzek. Wyższe tarasy utworzone są, z występującymi rozległymi płacami, plejstoceńskich piasków, żwirów i mułków rzecznych zlodowacenia północnopolskiego oraz z mniej licznych piasków eolicznych, lokalnie w wydmach).

Mapa 3. Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle warstw hipsometrycznych



1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne

1.3.4.1. Warunki glebowe

Gleby w Nadleśnictwie są dobrze rozpoznane. Nadleśnictwo posiada opracowanie glebowski, wykonane w 2022 roku przez BULiGL Oddział w Lublinie. W obecnym planie ul. klasyfikacja i opisy gleb zostały dostosowane do klasyfikacji CILP 2000. Udział powierzchniowy i procentowy typów gleb przedstawia tabela.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 13. Zestawienie typów gleb w nadleśnictwie

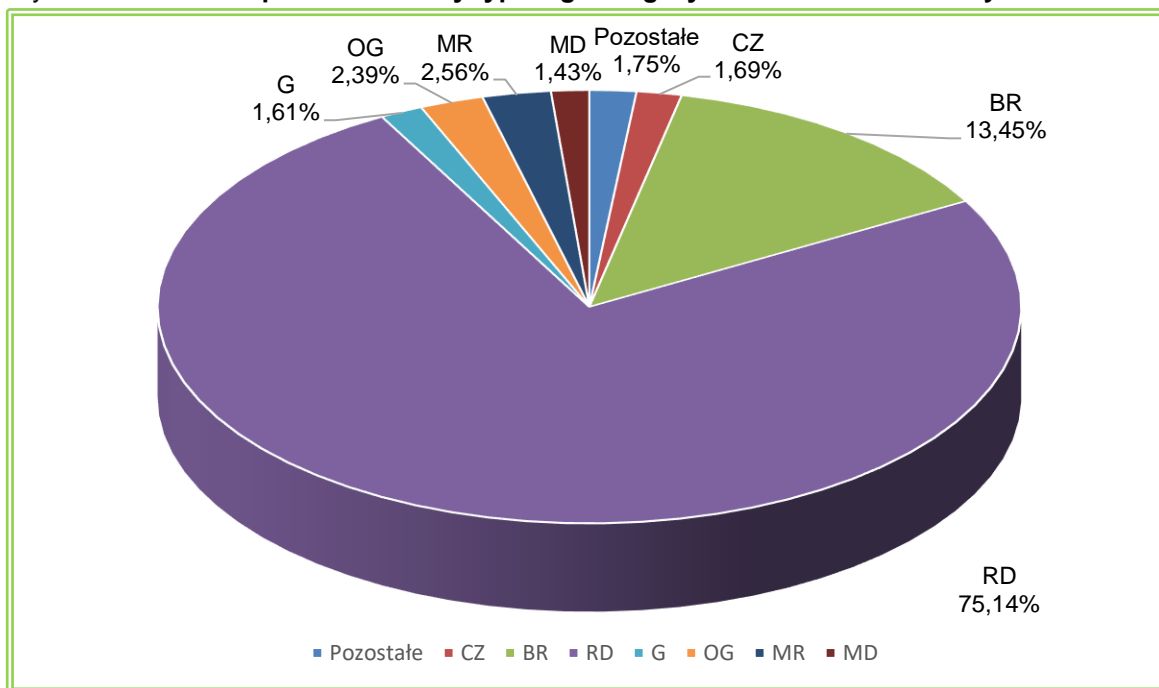
Typy gleb	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
Arenosole właściwe ARw	20,48	0,20
Arenosole bielcowane ARb	21,65	0,21
Razem Arenosole AR	42,13	0,42
Czarne ziemie właściwe CZw	80,24	0,79
Czarne ziemie murszaste CZms	49,7	0,49
Czarne ziemie wylugowane CZwy	41,16	0,41
Razem Czarne ziemie CZ	171,1	1,69
Gleby brunatne właściwe BRw	228,54	2,26
Gleby brunatne wylugowane BRwy	689,42	6,81
Gleby brunatne kwaśne BRk	379,02	3,74
Gleby brunatne bielcowe BRb	65,01	0,64
Razem Gleby brunatne BR	1361,99	13,45
Gleby rdzawe właściwe RDw	3119,28	30,79
Gleby rdzawe brunatne RDbr	3015,74	29,77
Gleby rdzawe bielcowe RDb	1476,19	14,57
Razem Gleby rdzawe RD	7611,21	75,14
Gleby bielcowe właściwe Bw	20,64	0,20
Gleby glejo-bielcowe właściwe Bgw	7,1	0,07
Gleby glejo-bielcowe murszaste Bgms	15,27	0,15
Razem Gleby bielcowe B	43,01	0,42
Gleby gruntowoglejowe właściwe Gw	98,53	0,97
Gleby gruntowoglejowe murszaste Gms	64,15	0,63
Razem Gleby gruntowoglejowe G	162,68	1,61
Gleby opadowoglejowe właściwe OGw	224,46	2,22
Gleby opadowoglejowe bielcowe OGb	17,23	0,17
Razem Gleby opadowoglejowe OG	241,69	2,39
Gleby mułowe właściwe MŁw	17,4	0,17
Gleby torfowo-mułowe MŁt	6,01	0,06
Razem Gleby mułowe MŁ	23,41	0,23
Gleby torfowe torfowisk niskich Tn	27,49	0,27
Razem Gleby torfowe T	27,49	0,27
Gleby torfowo-murszowe Mt	0,66	0,01
Razem Gleby murszowe M	0,66	0,01
Gleby mineralno-murszowe MRm	79	0,78
Gleby murszowate właściwe MRw	107,21	1,06
Gleby murszaste MRms	73,42	0,72
Razem Gleby murszowate MR	259,63	2,56
Mady rzeczne właściwe MDw	23,86	0,24
Mady rzeczne brunatne MDbr	120,55	1,19
Razem Mady rzeczne MD	144,41	1,43
Gleby deluwialne właściwe Dw	18,89	0,19
Gleby deluwialne brunatne Dbr	5,87	0,06
Razem Gleby deluwialne D	24,76	0,24
Gl. industro i urbanoziemne o niewykszt. profilu AUi	15,72	0,16
Razem Gleby industro- i urbanoziemne AU	15,72	0,16

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Typy gleb	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
Razem grunty leśne	10129,89	100,00

W trakcie prac glebowo-siedliskowych wyróżniono 14 typów gleb. Przeważają gleby rdzawe RD 75,14%, brunatne BR 13,45%, murszowate 2,56% i opadowoglejowe 2,39%. Udział pozostałych typów gleb nie przekracza 2%.

Wykres nr 3. **Udział powierzchniowy typów gleb wg wydzieleń drzewostanowych**



1.3.4.2. Warunki klimatyczne

Według klasycznej regionalizacji klimatycznej Polski E. Romera (1949), teren Nadleśnictwa SARNAKI znajduje się w regionie klimatycznym **C11 – Wielkich Dolin**. Zgodnie z najnowszą regionalizacją klimatyczną opracowaną przez Alojzego Wosia (1999), która dzieli teren Polski na 28 regionów klimatycznych, wykazujących pewne odrębne cechy klimatu wyrażone w średniej rocznej liczbie dni z poszczególnymi typami pogody, teren Nadleśnictwa Sarnaki położony jest w Regionie Podlasko-Poleskim (**R-XIX**).

Charakterystyczną cechą klimatu tego regionu jest wysoki stopień nasłonecznienia. Średnia roczna wartość usłonecznienia na wiosnę (III-V miesiące) wynosi 473 godz., latem (VI-VIII miesiące) 669 godz. Średnia roczna liczba godzin usłonecznienia wynosi 1683, co w przeliczeniu na dobę, daje około 4,4 godziny. Średnia ilość dni pochmurnych w ciągu roku wynosi około 150. Warunki termiczne, podobnie jak cały klimat tego terenu, kształtują się latem pod wpływem atlantyckim, natomiast zimą pod wpływem kontynentalnym. Najchłodniejszym miesiącem roku jest styczeń, a najcieplejszym lipiec. Przeciętna temperatura stycznia wynosi ok. - 4,2°C, a lipca - ok. 18,0°C. Sumy roczne opadów atmosferycznych występują na tym

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

terenie, na poziomie około 520 mm. Są one wyższe o 19 mm od średniej rocznej z 90 lat (1891–1980). [K. Kożuchowski 1995].

Ważniejsze dane klimatyczne dla nadleśnictwa kształtują się następująco:

średnia temperatura roczna	+ 8,3 °C
średnia temperatura okresu IV-IX	+14,3 °C
długość okresu wegetacyjnego (temp. >5,0 °C)	220 - 230 dni
liczba dni mroźnych (temp. max. < 0 °C)	60 dni
liczba dni z pokrywą śnieżną	50 dni
średnia suma opadów rocznych	550 mm
średnia liczba dni z przymrozkami w okresie od IV – VI	11 dni
średnia liczba dni z przymrozkami w okresie od IX – X	12 dni

Dane klimatyczne dla stacji meteorologicznej w Siedlcach (z lat 2014-2023) przedstawiają tabela i diagram.

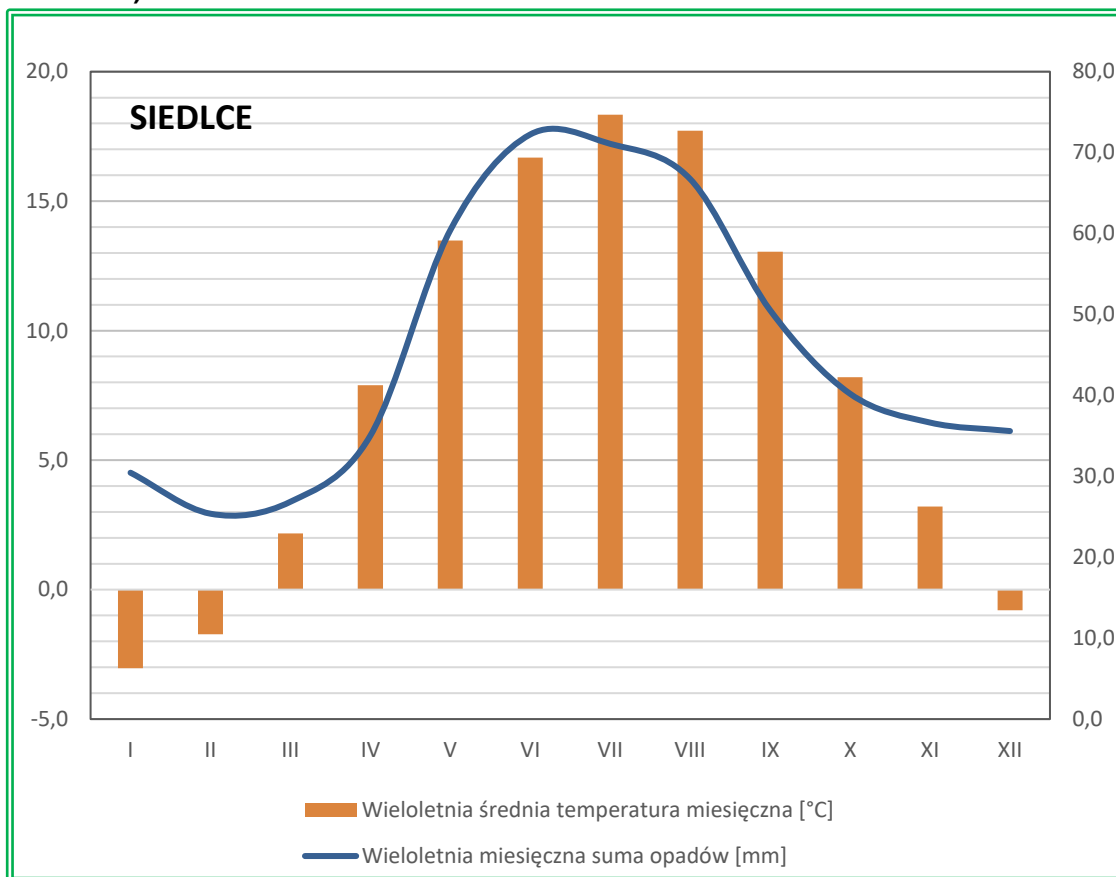
Tabela 14. Temperatura w °C dla stacji Siedlce

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I - XII
2014	-3,5	1,1	5,9	9,7	13,7	15,1	20,5	17,8	13,7	8,4	3,7	-0,1	8,8
2015	0,7	0,5	4,8	8,2	12,3	16,5	18,7	21,0	14,5	6,5	4,7	3,7	9,3
2016	-4,2	2,9	3,3	8,9	14,6	18,1	19,0	17,9	14,4	6,8	2,4	0,4	8,7
2017	-4,7	-1,7	5,6	7,0	13,6	17,6	18,1	18,8	13,7	9,2	4,2	1,9	8,6
2018	-0,3	-4,2	-0,2	12,9	16,4	18,1	19,9	19,8	15,1	9,3	3,3	0,5	9,2
2019	-2,7	2,5	5,1	9,4	13,0	21,5	18,0	19,3	14,0	10,5	6,0	2,9	10,0
2020	1,8	3,0	4,1	7,9	11,1	18,7	18,4	19,3	14,9	10,6	5,4	1,4	9,7
2021	-2,0	-3,0	2,5	6,4	12,2	19,1	21,9	16,7	12,3	8,7	4,9	-1,8	8,2
2022	0,2	2,7	2,3	6,2	12,9	19,0	18,7	20,4	11,1	10,8	3,5	-0,2	9,0
2023	2,6	1,0	4,1	8,3	12,7	17,1	19,8	20,6	17,5	10,3	3,3	1,2	9,9
2014 - 2023	-1,2	0,5	3,8	8,5	13,3	18,1	19,3	19,2	14,1	9,1	4,1	1,0	9,1
Min.	-4,7	-4,2	-0,2	6,2	11,1	15,1	18,0	16,7	11,1	6,5	2,4	-1,8	8,2
Max.	2,6	3,0	5,9	12,9	16,4	21,5	21,9	21,0	17,5	10,8	6,0	3,7	10,0

Tabela 15. Opady w mm dla stacji Siedlce

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I - XII
2014	41	30	36	40	80	74	38	106	26	3	33	90	596
2015	51	1	53	30	100	43	63	12	77	39	42	17	528
2016	27	56	46	50	36	56	127	58	15	161	39	47	718
2017	11	34	36	82	46	60	72	53	112	90	46	28	670
2018	28	12	22	42	26	75	98	27	42	44	16	80	509
2019	38	14	34	9	114	29	40	72	42	20	25	39	476
2020	24	57	12	7	111	170	39	65	47	90	16	27	666
2021	45	26	15	53	79	51	47	161	72	5	34	18	607
2022	47	40	5	48	37	24	93	34	83	21	21	43	496
2023	61	33	22	38	43	54	51	60	14	47	59	71	553
2014 - 2023	37	30	28	40	67	64	67	65	53	52	33	46	582
Min.	11	1	5	7	26	24	38	12	14	3	16	17	476
Max.	61	57	53	82	114	170	127	161	112	161	59	90	718

Wykres nr 4. Rozkład temperatury powietrza i opadów ze stacji meteorologicznej Siedlce (lata 1965-2023)



Średnie dane za lata 1965-2023:

temperatura – 7,9°C

opady – 551 mm

1.3.4.3. Warunki wodne

Wody powierzchniowe płynące

Teren Nadleśnictwa Sarnaki położony jest na obszarze VI Regionu hydrograficznego, który dzieli się na dwa subregiony: VIa – Małe Mazowsze i VIb – Podlasie. Lasy nadleśnictwa występują w subregionie Podlasia. Wody z subregionu Podlasia zbiera największa rzeka regionu – Bug, poprzez rzeki Czyżówka, Sarenka z Rozwadówką, Toczna z licznymi dopływami, jak: Kałuża, Oczka, oraz Kołodziejka z dopływami. Niewielki skrawek Podlasia odprowadza wody rzekami Klukówka oraz Krzywula i Złota Krzywula do zlewni Krzny. Południowozachodnia część nadleśnictwa, najslabiej zalesiona, znajduje się w zasięgu zlewni rzeki Liwiec.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Schemat sieci rzecznej na terenie nadleśnictwa przedstawia się następująco:

Zlewnia			
Bug Zlewnia Bugu od Krzny do Nurca		Czyżówka	Dopływ spod Bonina P
	Sarenka L	Rozwadówka P	
		Chlebczanka L	Dopływ z Kisielewa L
	Dopływ spod Lipna L		
	Toczna L	Dopływ spod Łysowa L	
		Dopływ z Niemojek L	
		Dopływ z Litewnik Nowych P	Dopływ z Kol. Ostromęczyn P
			Dopływ z Kol. Litewniki Stare
		Oczka P	
		Kałuża P	Dopływ z Chotycz L
	Kołodziejka L	Dopływ z Biernat Starych L	
		Dopływ z Wólki Biernat L	
		Dopływ z Mszanny P	
		Dopływ spod Czapli L	
		Dopływ poniżej Bratkowa L	
Krzna	Krzywula	Dopływ spod Dąbrowy P	
		Dopływ w Kamiankach-Nickach L	
		Dopływ w Kamiankach-Wańkach L	
		Dopływ z Liwek P	
	Klukówka	Dopływ z Czarnoziemiu L	
Dopływ spod Makarówki L			
Leniwka L			
Liwiec	Krzna	Dopływ ze Starej Kornicy L	
		Dopływ spod Walimia L	Dopływ spod Dubicz
	Dopływ z Kukawek P		
	Dopływ z Głóchówka P		
	Liwiec 2 P	Dopływ z Wojnowa P	
	Dopływ z Dawid P		

Wody powierzchniowe stojące

Do wód stojących zalicza się wszystkie zbiorniki gromadzące wodę bez względu na ich pochodzenie, wielkość, głębokość i trwałość. Należą, więc do nich jeziora, zbiorniki retencyjne, stawy, starorzecza, a także drobne formy, jak sadzawki, torfowiska i różnego rodzaju oczka wodne. Z uwagi na funkcję retencyjną, włącza się też do tej kategorii wszelkiego rodzaju podmokłości.

W granicach zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki, na południe od Łysowa są dwa jeziora: Gopło i Jadwiga. Licznie występują piętrzenia wody w postaci stawów. Piętrzenia wody w postaci stawów występują u ujścia Kałuży do Toczonej w Woźnikach. Znajdują się tu piętnaście zbiorników o powierzchni 45 ha.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

W Łosicach na Tocznej utworzono zbiornik wodny pełniący funkcje rekreacyjne. Na rzece Kołodziejka występuje duży kompleks stawów, ciągnący się na linii Bartków – Szczeglacin - Starczewice. W Bartkowie występują wody w pięciu stawach o powierzchni około 10 ha, w Szczeglacinie są trzy stawy o powierzchni 20 ha. Niewielkie zbiorniki wodne usytuowane są w dolinach rzeki, które spiętrzają wody rzek oraz gromadzą wody z lokalnych wysięków (w Falatyczach na Kałuży, w Huszlewie na Poterebie, w okolicy kompleksu Józefów, koło Rudnika na Tocznej, w Hruszniewie, Dąbrowie).

Istnieje szereg zbiorników wodnych powstałych w wyrobiskach po wydobyciu kredy. Największy tego typu zbiornik występuje w Kornicy w miejscu niefunkcjonującej już Kopalni Kredy. Mniejsze zbiorniki tego typu zlokalizowane są w okolicy Kornicy oraz Zieni i Chotycz.

W północnowschodniej części nadleśnictwa w dolinie Bugu znajdują się liczne starorzecza, które gromadzą wody opadowe i płytkie wody gruntowe. Starorzecza te nie posiadają znaczenia gospodarczego, uatrakcyjniają jednak nizinny krajobraz doliny Bugu. Licznie występują na odcinku Borsuki - Serpelice oraz Mężenin – Drażniew - Starczewice. W okolicy Drażniewa starorzecze Bugu ma długość 5 km i bezpośrednio styka się z lasami, jednocześnie stanowi część gruntów nadleśnictwa, gdyż przez środek starorzecza przebiega granica własnościowa z gruntami prywatnymi.

Tabela 16. Zbiorniki wodne i inne obiekty hydrologiczne na gruntach nadleśnictwa

Rodzaj obiektu	Adres	Powierzchnia	Uwagi
Retencja	05-22-1-01-100 -g -00	0,11	
	05-22-1-01-105 -g -00	0,44	
	05-22-1-01-113 -b -00	0,4	
	05-22-1-01-137 -o -00	0,23	
	05-22-1-04-160 -h -00	0,06	
	05-22-1-04-67 -c -00	0,08	
	05-22-1-06-13 -c -00	0,37	
	05-22-1-06-14 -c -00	0,17	
	05-22-1-06-191A -s -00	0,06	
	05-22-1-06-191B -c -00	0,09	
	05-22-1-06-40 -d -00	0,29	
	05-22-1-07-232 -d -00	0,52	
	05-22-1-07-233 -d -00	0,06	
	05-22-1-07-237 -g -00	0,24	
	05-22-1-07-238 -i -00	0,03	
	05-22-1-09-340 -i -00	0,02	
	05-22-1-09-347 -a -00	0,26	
	05-22-1-10-259 -i -00	0,03	
	05-22-1-10-275 -p -00	0,23	
	05-22-1-10-292 -g -00	0,38	
05-22-1-13-210 -h -00	0,13		
Razem		4,20	
Stawy Wg ewidencji gruntów Wśr-Ł, Wśr-R	05-22-1-06-19 -n -00	0,58	Mała retencja
	05-22-1-06-19 -o -00	0,73	Mała retencja
	05-22-1-01-137 -f -00	0,16	Mała retencja
Razem		1,47	
Zbiorniki	05-22-1-04-161 -b -00	0,26	

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Rodzaj obiektu	Adres	Powierzchnia	Uwagi
Wg ewidencji gruntów Ws	05-22-1-05-414 -c -00	0,72	
	05-22-1-07-257 -cx -00	0,01	Mała retencja
	05-22-1-07-257 -h -00	0,3	Mała retencja
	05-22-1-09-350 -d -00	0,2	Mała retencja
Razem		1,49	
Inne urządzenia melioracji wodnych	05-22-1-13-235A -j -00	0,36	Mała retencja
Razem		0,36	
Ogółem		7,52	

Obszary wodno-błotne

Występujące na powierzchni nieleśnej - śródleśne bagna, nieużytki, mokradła i torfowiska można zaliczyć do obszarów wodno-błotnych. Powierzchnie te stanowią naturalne rezerwuary wody w drzewostanach, co zwiększają vitalność ekosystemów leśnych. Na obszarach tych nie przewiduje się prowadzenia żadnych czynności gospodarczych.

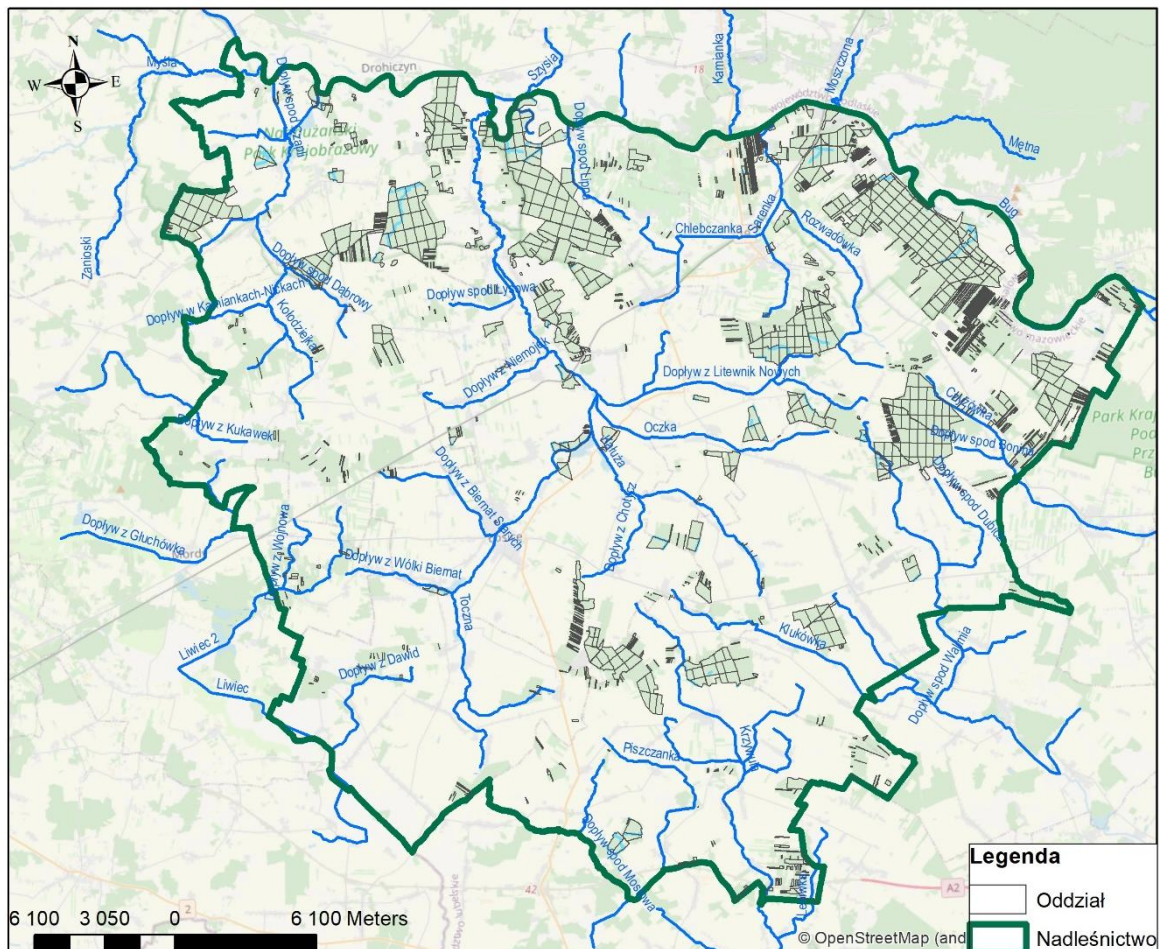
Cenniejsze fragmenty obszarów wodno-błotnych zostały objęte ochroną w formie użytków ekologicznych. Łączna ich powierzchnia na gruntach nadleśnictwa wynosi 61,32 ha.

Wody podziemne

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa SARNAKI, w jego południowo-wschodniej części przebiega granica zasięgu GZWP 224 Subzbiornik Podlasie.

Nadleśnictwo SARNAKI położone jest w zasięgu dwóch części JCWPd – PLGW200055 i PLGW200067. Stan jednolitych części wód podziemnych określony został jako dobry, tzn. stan ilościowy wód podziemnych oraz stan chemiczny tych wód są określone co najmniej jako dobre.

Mapa 4. Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle warstw hipsometrycznych



1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych składów gatunkowych

W załącznikach do opisanego oraz w tomie II zamieszczone zostały:

- **tabela nr II** - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- **tabela nr IV** - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- **tabela nr Va** - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- **tabela nr Vb** - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

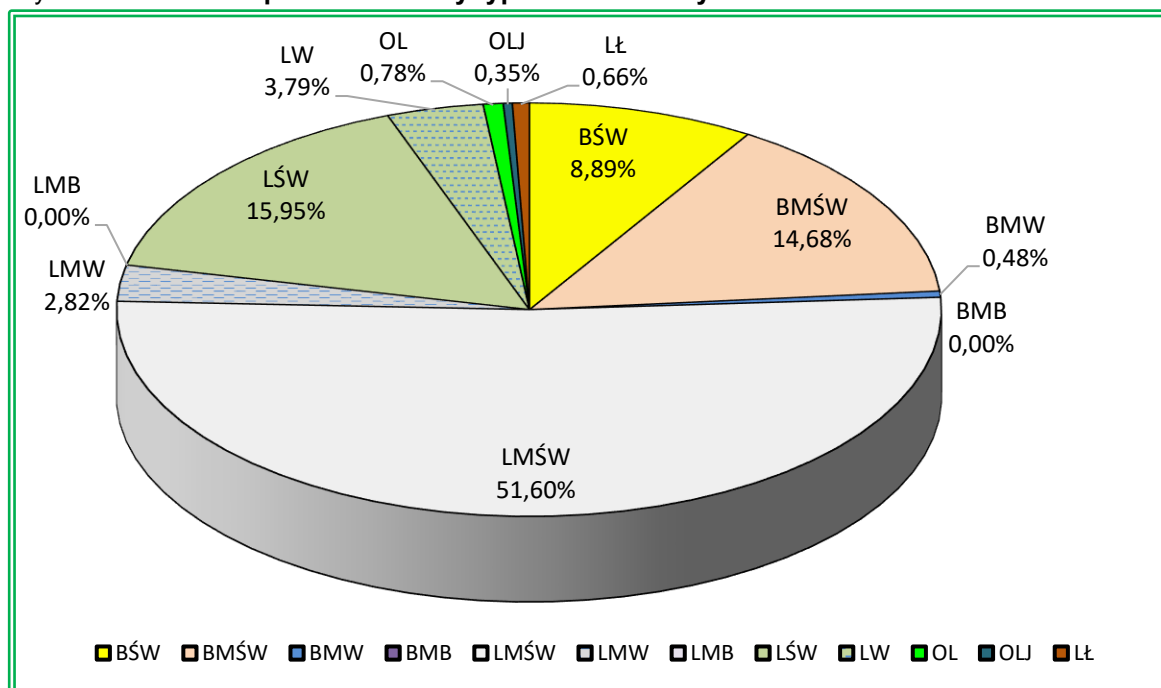
Wymienione tabele w pełni charakteryzują udział typów siedliskowych lasu w nadleśnictwie.

Tabela 17. Zestawienie powierzchni i udziału procentowego typów siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV)

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo	
	Pow.[ha]	Udział[%]
1	2	3
BŚW	900,21	8,89
BMŚW	1486,92	14,68
BMW	48,96	0,48
BMB	0,39	0,00
LMŚW	5225,75	51,60
LMW	285,71	2,82
LMB	0,27	0,00
LŚW	1615,99	15,95
LW	383,63	3,79
OL	78,92	0,78
OLJ	35,84	0,35
LŁ	67,30	0,66
Razem	10129,89	100,00

W Nadleśnictwie Sarnaki występuje 12 nizinnych typów siedliskowych lasu. Największy udział ma siedlisko LMŚw – 51,60% (5225,75 ha) oraz LŚw – 15,95% (1615,99 ha) i BMŚw -14,68% (1486,92 ha).

Wykres nr 5. **Udział powierzchniowy typów siedliskowych lasu**



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 18. Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych

Grupy żyźnościowe siedlisk	Grupy wilgotnościowe siedlisk					Razem	%
	Suche	Świeże	Wilgotne	Bagienne	Zalewowe		
	Powierzchnia [ha]					7	
1	2	3	4	5	6	7	8
Bory	-	900,21	-	-	-	900,21	8,89
Bory mieszane	-	1486,92	48,96	0,39	-	1536,27	15,17
Lasy mieszane	-	5225,75	285,71	0,27	-	5511,73	54,40
Lasy	-	1615,99	383,63	78,92	103,14	2181,68	21,54
Ogółem	-	9228,87	718,30	79,58	103,14	10129,89	100,00
%	-	91,10	7,09	0,79	1,02	100,00	

W podziale na grupy wilgotnościowe siedlisk 91,10% zajmują siedliska świeże, natomiast siedliska hydrogeniczne zajmują 1,81%.

Dane o aktualnym stanie siedliska wynikające z operatu glebowo-siedliskowego dla Nadleśnictwa Sarnaki, przedstawiają się następująco:

- 69,0% powierzchni zajmują siedliska w stanie naturalnym;
- 10,7% powierzchni zajmują siedliska zbliżone do naturalnych;
- 19,9% powierzchni zajmują siedliska zniekształcone ze względu na porolność;
- 0,3b% powierzchni zajmują siedliska silnie zniekształcone

Zmiany powierzchni TSL w stosunku do poprzedniej rewizji przedstawia tabela.

Tabela 19. Zestawienie zmian powierzchni TSL w stosunku do poprzedniej rewizji

Siedliskowy typ lasu	wg stanu na 01.01.2015 r.		wg stanu na 01.01.2025 r.		różnica
	ha	%	ha	%	ha
1	2	3	4	5	6
Nadleśnictwo Sarnaki					
BŚW	1365,28	13,53	900,21	8,89	-465,07
BB	0,39	0,00	--	--	
BMŚW	1587,82	15,74	1486,92	14,68	-100,90
BMW	55,49	0,55	48,96	0,48	-6,53
BMB	--	--	0,39	0,00	0,39
LMŚW	4935,10	48,93	5225,75	51,60	290,65
LMW	225,31	2,23	285,71	2,82	60,4
LMB	1,33	0,01	0,27	0,00	-1,06
LŚW	1445,99	14,33	1615,99	15,95	170
LW	274,41	2,72	383,63	3,79	109,22
OL	104,21	1,03	78,92	0,78	-25,29
OLJ	34,90	0,35	35,84	0,35	0,94
LŁ	58,87	0,58	67,30	0,66	8,43
Razem	10089,10	100,00	10129,89	100,00	40,79

Wyniki przeprowadzonych w 2022 r. prac glebowo-siedliskowych wskazują na wzrost żyźności siedlisk leśnych na terenie nadleśnictwa. Wzrasta powierzchnia siedliska LMŚW, LŚW, LW, LMW o 630,27 ha kosztem zmniejszonej powierzchni siedliska BŚW i BMŚW o 565,97 ha.

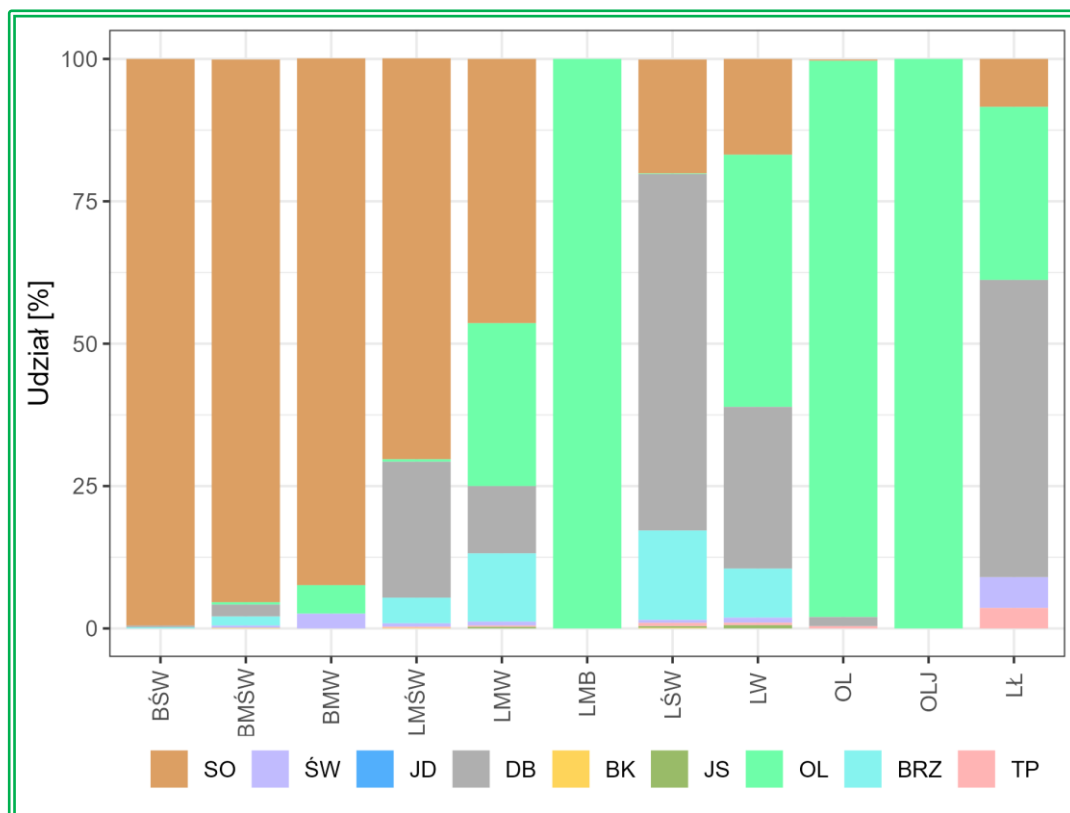
Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 20. Powierzchnia i udział dominujących gatunków panujących w siedliskowych typach lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli IV – powierzchnia leśna zalesiona)¹⁾

Typ siedliskowy lasu	Gatunki panujące					Razem
	SO	DB	BRZ	OL	Pozostałe	
1	Powierzchnia [ha]					7
2	3	4	5	6	7	
Nadleśnictwo SARNAKI						
BŚW	890,20	2,11	2,15	-	-	894,46
BMŚW	1406,75	32,66	22,97	2,60	7,09	1472,07
BMW	43,73	-	-	2,31	1,19	47,23
LMŚW	3641,87	1254,56	235,09	23,47	60,58	5215,57
LMW	128,22	34,41	33,28	78,90	3,38	278,19
LŚW	316,82	1014,45	252,97	1,12	29,53	1614,89
LW	63,67	104,26	32,47	168,75	7,50	376,65
OL	0,14	1,04	-	66,07	0,28	67,53
LŁ	5,45	33,99	-	19,77	5,88	65,09
LMB	-	-	-	0,27	-	0,27
OLJ	-	-	-	34,88	-	34,88
Razem	6496,85	2477,48	578,93	398,14	115,43	10066,83

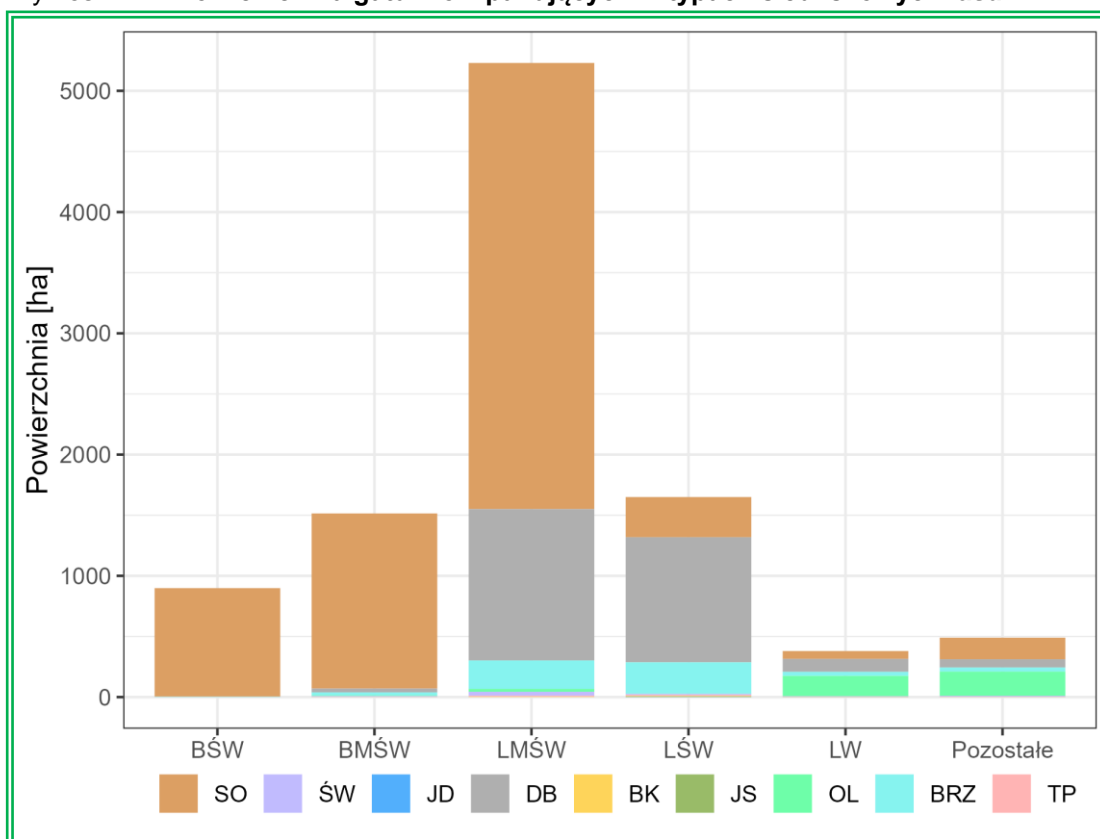
¹⁾ gatunki panujące zajmujące poniżej 3% powierzchni ujęte sumarycznie jako „pozostałe”

Wykres nr 6. Udział gatunków panujących w typach siedliskowych lasu



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 7. Powierzchnia gatunków panujących w typach siedliskowych lasu



Dla pełniejszego zobrazowania charakterystyki przyrodniczej nadleśnictwa poniżej przedstawiono na podstawie tabeli Va powierzchniowy udział gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu.

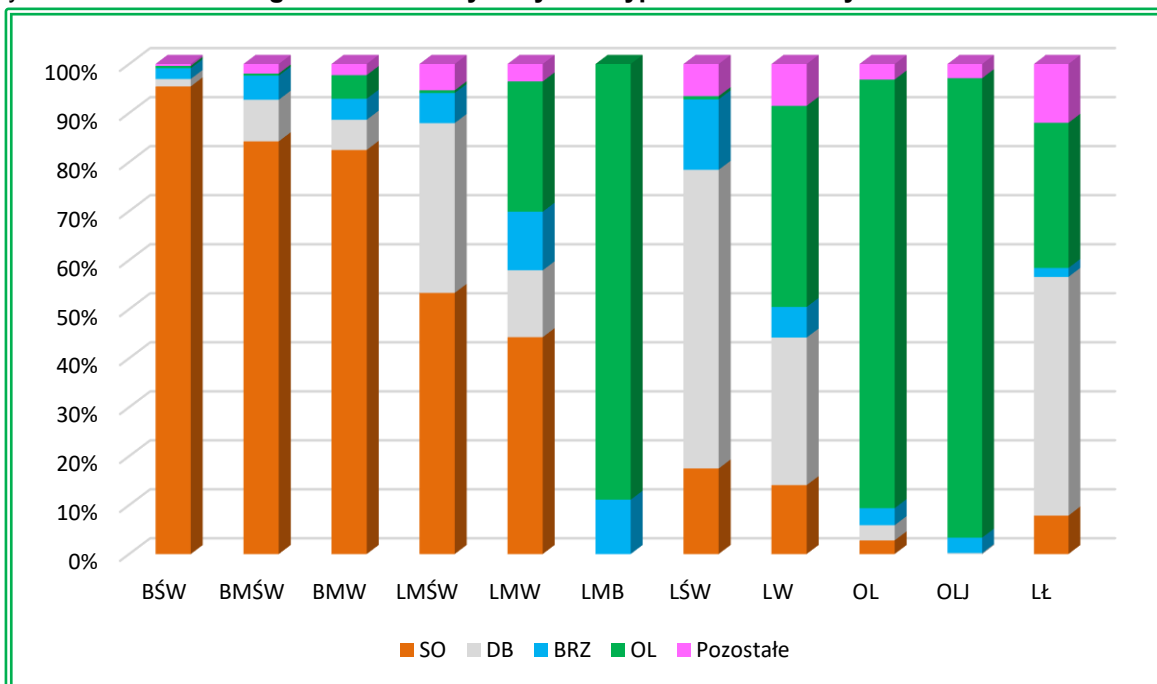
Tabela 21. Zestawienie powierzchni wg gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu (wyciąg z instrukcyjnej tabeli Va)

Typ siedliskowy lasu	Gatunki rzeczywiste					Razem
	SO	DB	BRZ	OL	Pozostałe	
	Powierzchnia [ha]					
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo SARNAKI						
BŚW	853,65	13,53	19,64	4,10	3,55	894,47
BMŚW	1239,85	124,76	72,43	6,31	28,71	1472,06
BMW	38,95	2,91	2,02	2,28	1,07	47,23
LMŚW	2780,91	1806,27	319,59	29,00	279,80	5215,57
LMW	123,20	37,96	33,24	73,91	9,88	278,19
LMB			0,03	0,24		0,27
LŚW	282,38	984,09	232,02	10,59	105,81	1614,89
LW	53,04	113,48	23,50	154,49	32,14	376,65
OL	1,89	2,10	2,35	59,05	2,14	67,53
OLJ		0,07	1,10	32,70	1,01	34,88
LŁ	5,12	31,71	1,18	19,27	7,81	65,09
Razem	5378,99	3116,88	707,10	391,94	471,92	10066,83

1) gatunki panujące zajmujące poniżej 3% powierzchni ujęte sumarycznie jako „pozostałe”

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 8. **Udział % gatunków rzeczywistych w typach siedliskowych lasu**



Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki:

- brak jest glebowych powierzchni wzorcowych.
- drzewostany na gruntach porolnych zajmują powierzchnię 2001,28 ha, w tym w obrębie SARNAKI na powierzchni 2001,28 ha, w wydzieleniach leśnych: 1 a, b, c, 11 t, 11A ax, b, bx, c, cx, d, dx, f, fx, g, gx, h, i, k, l, m, n, o, p, r, s, t, w, x, y, z, 13 a, i, 14 g, h, 15 k, 16 b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, 18 a, c, d, f, g, 19 b, 20 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 21 a, b, c, d, f, g, h, 21B a, b, 22 a, 30 f, g, h, i, j, k, 37 b, d, i, 38 a, d, 40 j, k, l, m, 41 a, b, f, g, 43 a, b, c, 44 a, b, c, d, f, g, h, i, 45 a, b, c, f, g, h, i, j, 46 d, 48 c, g, 49 a, b, 58 c, f, g, i, 59 a, 60 a, b, c, d, f, g, h, 60B a, b, 60C a, 61 a, b, c, d, f, h, 78B l, m, n, 81A a, b, c, d, f, g, h, i, 82 g, k, 83 j, 86A d, f, g, h, i, l, o, p, t, x, 87 d, f, g, n, 88 c, g, h, j, 88A a, b, c, d, g, h, i, j, k, l, 89 a, c, d, 90 c, 90A b, c, f, g, 90B a, b, c, d, 90C a, b, c, 90D g, h, 92C a, b, c, d, 93A b, c, f, h, j, k, m, n, o, p, r, s, t, w, x, 94 h, 94A a, b, c, d, 96 a, 97 a, 97B a, b, c, 107 b, 120 a, b, c, d, 121 a, b, c, d, f, g, 122 a, b, d, g, h, 123 a, b, c, d, 124 a, b, 128 c, d, 132 d, 137 a, h, i, r, 143 a, 156 g, 159 b, 162 g, 162B d, f, 163 a, b, c, 16A a, c, d, f, g, h, i, j, k, m, 16B a, b, c, d, f, g, h, 172B a, b, c, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, 173 a, b, 174 a, 175 a, b, d, 178B a, b, c, d, 180B a, b, c, 182B a, b, c, d, 183C f, 183D a, b, c, d, f, g, h, i, j, 184 g, 185 c, 185B a, 185C a, 185D a, b, c, d, f, g, h, i, j, 185F a, b, c, d, f, g, 186 n, o, 186A a, b, c, d, h, i, j, k, l, m, n, o, 186B a, b, c, d, f, g, h, i, j, l, 18A f, g, h, 191 a, b, c, d, f, g, h, i, l, 191A a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, 191B a, b, 191C a, b, 197 a, b, c, d, f, g, h, 198 a, b, c, d, f, g, i, 199 a, b, c, f, g, h, i, j, l, m, o, 199A a, b, c, d, 220B a, b, c, d, f, g, h, i, 226J a, b, c, d, f, h, i, 22B a, 241 f, g, h, 250 m, 251 a, b, c, d, f, g, 252 a, b, c, f, j, k, 255 b, c, d, 256B a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, 256C a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, 256D a, b, c, d, f, 256F a, b, c, d, f, g, h, 256G a, b, c, d, f, 256H a, b, c, d, f, g, 256I a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, w, 256J a, c, d, f, g, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, w, y, z, 257 f, 258 a, f, g,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

h, i, 259 a, b, 260 j, k, l, m, 261 a, c, j, 276 i, j, k, 277 f, g, h, i, j, k, 292 f, h, 293 f, g, h, 294 b, c, d, f, k, n, 295 a, b, c, d, f, h, 296 f, 297 g, 297A a, b, 298 b, d, f, i, k, 303 a, c, g, h, 304 b, g, j, k, 305 a, b, c, d, f, g, h, 306 a, b, c, d, 307 a, b, c, 308 c, 309 a, c, f, h, j, 310 a, b, c, d, f, 311 a, b, c, d, 312 a, b, c, d, f, 313 a, b, c, d, f, 314 a, b, c, d, f, 315 d, f, g, h, i, 320 b, c, d, f, g, 320F b, 321 b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, w, 323B a, ax, b, bx, c, cx, d, dx, f, fx, g, gx, h, hx, i, ix, j, jx, k, kx, l, lx, m, mx, n, o, r, s, t, w, x, y, z, 327 f, 328 a, b, c, 329 a, b, d, f, g, h, i, j, k, l, m, 330 a, b, c, d, f, g, h, 331 a, 332 a, b, c, d, g, h, i, 332A a, b, d, g, h, i, j, k, 333 a, c, d, f, g, h, i, 334 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, 335 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, 349 d, 382 i, j, k, r, s, w, 383 b, c, 384 b, c, d, f, g, 388 k, 410 a, i, 421 f, 423 d, 423B a, b, c, d, 427B a, c, d, f, 434 g, 435 a, ax, b, bx, c, cx, dx, f, fx, g, gx, h, hx, i, ix, j, jx, k, kx, l, lx, m, n, o, p, r, s, t, w, x, y, z, 436 a, ax, b, bx, c, cx, d, dx, f, fx, g, h, i, j, k, l, m, o, s, t, w, x, y, z, 438 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, r, 439 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, w, 440 a, b, c, d, f, g, h, k, l, m, n, o, p, r.

- brak jest drzewostanów po rekultywacji.

1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych

Aktualizacji stref uszkodzeń lasu nie przeprowadzono z uwagi na brak odpowiednich zarządzeń i metodyki wyróżniania tych stref.

1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych

Uwzględniając ustalenia Komisji Założeń Planu oraz Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto następujące typy drzewostanów o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu.

Tabela 22. Przyjęte TD o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ siedliskowy lasu	Siedlisko przyrodnicze.	Typ drzewostanu	Orientacyjne składy gatunkowe - %	
			Gatunki główne	Gatunki domieszkowe
1	2	3	4	5
BŚW		SO	SO-80	BRZ, INNE-20
BMŚW		DB.B SO	SO-70	DB.B-20, BRZ, INNE-10
		SO	SO-80	DB.B, INNE-20
BMW		SO	SO-70	DB, INNE-30
BMB		SO	SO-80	BRZ, INNE-20
LMŚW	9170	DB SO	SO-50	DB-40, LP, KL, INNE-10
		GB DB	DB-70	GB-20, LP, INNE-10
		SO DB	DB-50	SO-30, KL-10, LP, INNE-10
LMW		DB SO OL	OL-30	DB-20, SO-20, JW, LP, KL, INNE-30
		DB OL	OL-50	DB-30, JW-10, KL-10
		DB SO	SO-40	DB-40, JW, KL, INNE-20
		91F0	DB JS WZ	WZ-40

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Typ siedliskowy lasu	Siedlisko przyrodnicze.	Typ drzewostanu	Orientacyjne składy gatunkowe - %	
			Gatunki główne	Gatunki domieszkowe
1	2	3	4	5
	9170	GB DB	DB-60	GB-20, LP, KL, INNE-20
		OL DB	DB-50	OL-30, JW, KL, INNE-20
		SO DB	DB-60	SO-30, OL, INNE-10
LMB		OL	OL-70	BRZ-20, ŚW, INNE-10
LŚW		DB	DB-80	KL-10, JW., INNE-10
	9170	GB DB	DB-70	GB-20, LP, INNE-10
		SO DB	DB-60	SO-20, KL-10, LP, INNE-10
LW		DB	DB-80	JS-10, KL, INNE-10
	91F0	DB JS WZ	WZ-40	JS-30, DB-20, KL, INNE-10
	9170	GB DB	DB-70	GB-20, LP, INNE-10
	91E0	JS OL	OL-60	JS-30, JW., INNE-10
		OL DB	DB-50	OL-30, JS-10, KL, INNE-10
	91E0	Db-OL	OL-60	DB-30, WZ, JS, INNE-10
OL	91E0	JS OL	OL-50	JS-30, JW-10, KL, INNE-10
		OL	OL-80	BRZ-10, ŚW, INNE-10
OLJ	91FO	DB JS WZ	WZ-40	JS-30, DB-20, KL, INNE-10
		JS OL	OL-50	JS-30, JW-10, KL, INNE-10
		JS DB	DB-40	JS-30, OL-20, KL, INNE-10
LŁ	91F0	DB JS WZ	WZ-40	JS-30, DB-20, KL, INNE-10
		JS DB	DB-40	JS-30, OL-20, KL, INNE-10
	91E0	JS OL	OL-50	JS-30, JW-10, KL, INNE-10

Ustalając składy gatunkowe na gruntach porolnych należy brać pod uwagę aktualnie obowiązujące wytyczne i zarządzenia.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 23. Przyjęte typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym i orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz sposoby zagospodarowania dla chronionych siedlisk przyrodniczych

Kod Nazwa siedliska	TSL	TD	Orientacyjne składy gatunkowe - %		Sposób zagospodarowania
			Gat. główne	Gat. domieszkowe	
2	3	4	5	6	7
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Tilio-Carpinetum)	LMśw, LMw, Lśw, Lw	GB-DB	I piętro DB 70 II piętro GB 70	GB, LP i inne 30% LP i inne 30%	- w drzewostanach wymagających działań ochronnych i odnowieniowych prowadzi się cięcia stopniowe i gniazdowe z wydłużonym okresem odnowienia, pozostawiając kępy starodrzewu, - preferencja odnowień naturalnych, zgodnych z siedliskiem, - cięcia pielęgnacyjne pod kątem gatunków ekologicznie pożądanych - odnowienia sztuczne wykonywać gatunkami charakterystycznymi dla siedliska - poprawa struktury i składu gatunkowego siedlisk zniekształconych
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Lw, OI, OIJ, Lł	JS-OL	OL 50%	JS 30%, JW., GB, LP, KL inne 20%	- zachowanie stosunków wodnych właściwych dla siedliska - wyłączenie z użytkowania rębego
91F0 Łęgowe lasy dębowo- wiązowo-jesionowe	Lw, OIJ, Lł, LMw	DB-JS- WZ	WZ 40%	JS 40%, DB i inne 20%	- w drzewostanach wymagających działań ochronnych i odnowieniowych prowadzi się cięcia stopniowe i gniazdowe z wydłużonym okresem odnowienia, pozostawiając kępy starodrzewu, - zachowanie stosunków wodnych właściwych dla siedliska

1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu w tym bazy nasiennej

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29.07.2015 r. w sprawie wykazu obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1425). Lasy Nadleśnictwa Sarnaki położone są w granicach regionów pochodzenia:

- dla gatunku brzoza brodawkowata - Brz 40
- dla gatunku buk zwyczajny - Bk 20
- dla gatunku dąb bezszypułkowy - Dbb 40
- dla gatunku dąb szypułkowy - Dbs 40
- dla gatunku jodła pospolita - Jd 10

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- dla gatunku modrzew europejski - Md 20
- dla gatunku olsza czarna - Ol 40
- dla gatunku sosna zwyczajna – So 42:
- dla gatunku świerk pospolity - Św 10.

Wykaz obiektów bazy nasiennej zamieszczono w załączniku do elaboratu (8. Tabele i wzory instrukcyjne – wzór nr 2)

Tabela 24. Syntetyczne zestawienie obiektów selekcyjnych

Typ obiektu	Liczba wydzieleni/szt.	Nadleśnictwo
		powierzchnia w ha
Wyłączone drzewostany nasienne	2	17,21
Gospodarcze drzewostany nasienne	76	376,56
Uprawy pochodne	22	77,45
Drzewa mateczne (doborowe) (szt.)	32	
Źródła nasion (szt.)	13	36,87

Wyłączone drzewostany nasienne

Tabela 25. Zestawienie zbiorcze wyłączonych drzewostanów nasiennych

Gatunek	Nadleśnictwo		
	Pow.	Liczba	
		Wydz.	Bloków
1	2	3	4
sosna zwyczajna oddz. 248k, 249l	17,21	2	1
Razem	17,21	2	1

Gospodarcze drzewostany nasienne

Tabela 26. Zestawienie zbiorcze gospodarczych drzewostanów nasiennych

Gatunek	Nadleśnictwo		
	Pow.	Liczba	
		Wydz.	Bloków
1	2	3	4
sosna zwyczajna	238,34	56	11
modrzew europejski	4,50	2	2
świerk pospolity	1,78	1	1
dąb szypułkowy	79,21	9	2
dąb bezszypułkowy	14,48	1	1
brzoza brodawkowata	10,85	2	2
olsza czarna	12,28	4	4
lipa drobnolistna	4,12	1	1
Razem	365,56	76	24

Drzewostany zachowawcze

Nie występują.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Drzewa mateczne

Na terenie nadleśnictwa uznano 31 szt. drzew matecznych DB.B w oddz. 46f, 50c, oraz 1 szt. SO w oddz. 366c.

Tabela 27. Zestawienie drzew matecznych

Adres	Gatunek	NR_IBL	NR_BNL
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11114	MP/3/53442/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11115	MP/3/53441/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11116	MP/3/53446/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11117	MP/3/53447/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11118	MP/3/53448/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11119	MP/3/53449/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11120	MP/3/53450/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11122	MP/3/53452/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11123	MP/3/53454/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11124	MP/3/53455/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11125	MP/3/53456/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11126	MP/3/53457/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11127	MP/3/53458/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11128	MP/3/53459/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11129	MP/3/53460/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11130	MP/3/53461/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11131	MP/3/53462/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11132	MP/3/53463/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11133	MP/3/53464/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11134	MP/3/53465/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11135	MP/3/53466/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11136	MP/3/53467/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11121	MP/3/53451/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11137	MP/3/53468/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11138	MP/3/53469/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11139	MP/3/53470/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11140	MP/3/53471/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11141	MP/3/53472/23
05-22-1-04-46 -f -00	DB.B	11142	MP/3/53443/23
05-22-1-04-50 -c -00	DB.B	11143	MP/3/53444/23
05-22-1-04-50 -c -00	DB.B	11144	
05-22-1-09-366 -c -00	SO	9243	MP/3/35257/05

Źródła nasion

Tabela 28. Zestawienie źródeł nasion

Gatunek	Nadleśnictwo	
	[ha]*	[szt.]
1	2	3
dagleżja zielona	2,28	1
dąb czerwony	1,07	1
klon pospolity	2,65	1
jesion wyniosły	18,31	7

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Gatunek	Nadleśnictwo	
	[ha]*	[szt.]
1	2	3
grab pospolity	0,88	1
czereśnia ptasia	3,53	2
Razem	36,87	13

* powierzchnia wydzieleni leśnych

Źródła nasion są to drzewa rosnące na określonym obszarze, stanowiące leśny materiał podstawowy służący do produkcji leśnego materiału rozmnożeniowego. W nadleśnictwie do źródeł nasion zakwalifikowano drzewa w wydzieleniach leśnych:

- dagleżja zielona oddz. 42f
- dąb czerwony oddz. 68f
- klon pospolity oddz. 287a
- jesion wyniosły oddz. 91g, 93a, 93b, 93g, 138f, 138g, 138h
- grab pospolity oddz. 48f
- czereśnia ptasia oddz. 394g, 394h.

Uprawy pochodne

Tabela 29. Zestawienie upraw pochodnych

Nr bloku	Gatunek Pochodzenie	Oddz. poddz.	Powierzchnia w ha	Istniejące uprawy pochodne - pow. w ha	Uprawy planowane do założenia w bieżącym 10-leciu
Obwód SARNAKI					
I	So WDN N-ctwo Sarnaki 248d, 249f	243d	1,48	1,48	
		243i	7,30	7,30	
		244a	3,99	3,99	
		244b	5,41	5,41	
		244c	5,71		
		244d	3,60	3,60	
		244f	2,96	2,96	
		245a	6,04	6,04	
		245b	5,63		
		245c	4,18		
		245d	1,23		
		245f	0,91		
		245g	0,64		
		245h	1,62	1,62	
		246a	4,44	4,44	
		246b	2,79		
		246c	2,93		
		246d	0,69		
		246f	0,97		
		246g	0,98		
		246h	2,36	2,36	
		246i	2,23	2,23	
		246j	2,48		
		246k	2,75		
247a	1,77	1,77			
247b	1,47				
247c	1,11				
247d	1,12				

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Nr bloku	Gatunek Pochodzenie	Oddz. poddz.	Powierzchnia w ha	Istniejące uprawy pochodne - pow. w ha	Uprawy planowane do założenia w bieżącym 10-leciu
		247f	1,13		
		247g	1,00		
		247h	1,11		
		247i	3,43	3,43	
		247j	4,04		
		247k	4,44		
		247l	4,63		
		247m	0,60		
	Razem		99,17	46,63	
II	So WDN N-ctwo Sarnaki 248d, 249f	359c	1,52	1,52	
		365a	4,60	4,60	
		365b	4,66	4,66	
		365c	0,68		
		365d	0,63		
		365f	5,64		
		365g	5,49		
		365h	1,32		
		366a	2,60		
		366b	5,74	5,74	
		366c	6,24		
		366d	5,81		
		367a	0,51		
		367b	5,75	5,75	
		367c	6,00		
		367d	6,53		
		368a	5,34	5,34	
		368b	5,22		
		368c	2,06		
		368d	3,17		
368f	2,40				
	368g	2,90			
	Razem		84,81	27,61	
Uprawy pochodne rozproszone					
		248b		1,14	
		248g		2,07	
	Razem			3,21	
	Ogółem		183,98	77,45	

Drzewostany doświadczalne

Wg stanu na 01.01.2025 r. na terenie Nadleśnictwa Sarnaki brak jest drzewostanów doświadczalnych.

Produkcja szkółkarska

Na terenie nadleśnictwa istnieją szkółki leśne – „Szkółka Leśna Zabuże” - o powierzchni 6,71ha oddział 235Aa,d,f,g,i,k. Zaspokajają one potrzeby nadleśnictwa na materiał sadzeniowy. Szkółka posiada program zagospodarowania szkółkarskiego.

1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki jak i w jego zasięgu terytorialnym znajduje się szereg form ochrony przyrody: rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszar chronionego krajobrazu, obszary sieci Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowisko dokumentacyjne, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Wszystkie te formy ochrony zostały szczegółowo omówione w Programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Sarnaki.

1.3.9.1. Opis walorów przyrodniczych nadleśnictwa

Tabela 30. Zestawienie cennych obiektów przyrodniczych

Rodzaj obiektu	Powierzchnia całkowita [ha]	W zasięgu nadleśnictwa		W zarządzie nadleśnictwa						
		Liczba	Powierzchnia [ha]	Liczba	Powierzchnia					
					Lasy		Grunty nieleśne		Razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Rezerwy przyrody*	233,94	7	233,94	5	141,51	1,35	0,2	0,00	141,71	1,35
Dębniak	20,65	1	20,65		20,49	0,20	0,16	0,00	20,65	0,20
Kaliniak	53,35	1	53,35		53,35	0,51	0	0,00	53,35	0,51
Przekop	20,66	1	20,66		20,62	0,20	0,04	0,00	20,66	0,20
Mierzvice	12,98	1	12,98		12,98	0,12	0	0,00	12,98	0,12
Zabuże	34,07	1	34,07		34,07	0,33	0	0,00	34,07	0,33
Kózki	86,12	1	86,12		0		0		0	
Toczna	6,11	1	6,11		0		0		0	
Parki Krajobrazowe	105040,5	2	25545,58	2	6351,69	60,61	82,07	0,78	6433,76	61,39
PK Podlaski Przełom Bugu	30904	1	15393		4301,47	41,04	63,72	0,61	4365,19	41,65
Nadbużański PK	74136,5	1	10152,58		2050,22	19,56	18,35	0,18	2068,57	19,74
Otulina PK Podlaski Przełom Bugu	17131	1	7909		1019,06	9,72	30,3	0,29	1049,36	10,01
Otulina Nadbużański PK	39535,2	1	3189,2		24,51	0,23	4,36	0,04	28,87	0,28
Nadbużański Obszar chronionego krajobrazu	23099,06	1	1917,88		15,8	0,15	0	0,00	15,8	0,15
Obszary Natura 2000 – OSO	101741,43	2	8782,78	2	1134,2	10,82	66,74	0,64	1200,94	11,46
Obszary Natura 2000 – OSO PLB140001	74309,92	1	7095,15		1131,07	10,79	66,74	0,64	1197,81	11,43
Obszary Natura 2000 – OSO PLB140002	27431,51	1	1687,63		3,13	0,03	0	0,00	3,13	0,03
Obszary Natura 2000 – SOO	59659,46	2	8673,79	1	3235,13	30,87	70,07	0,67	3305,2	31,54
Obszary Natura 2000 – SOO PLH 140011	46036,74	1	8479,78		3235,13	30,87	70,07	0,67	3305,20	31,54

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Rodzaj obiektu	Powierzchnia całkowita [ha]	W zasięgu nadleśnictwa		W zarządzie nadleśnictwa						
		Liczba	Powierzchnia [ha]	Liczba	Powierzchnia					
					Lasy		Grunty nieleśne		Razem	
					ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Obszary Natura 2000 – SOO PLH 140032	13622,72	1	194,01		0		0		0	
Pomniki przyrody				36						
Użytki ekologiczne				19		0,00	61,32	0,59	61,32	0,59
Ochrona gatunkowa – strefowa				2	116,31	1,11	0	0,00	116,31	1,11
Wpisane do rejestru zabytków, itp.				4	4,60	0,04	1,22	0,01	5,82	0,06

* rezerwy na gruntach w zarządzie nadleśnictwa – pow. leśna zalesiona i niezalesiona 139,16 ha + 2,35 ha grunty związane z gospodarką leśną

1.3.9.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Zagrożenia środowiska leśnego można podzielić na trzy zasadnicze grupy: abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne.

Z grupy zagrożeń abiotycznych na omawianym terenie największe znaczenie mają silne, wywalające wiatry, niskie temperatury, przymrozki wczesne i późne, okiść oraz okresowo występujące susze. Obniżenie poziomu wód gruntowych wraz z wysokimi temperaturami oraz długotrwałymi okresami bezdeszczowymi zauważalnie wpłynęły na osłabienie drzewostanów sosnowych i świerkowych. Konsekwencją tych zdarzeń jest występująca od 2016 roku gradacja kornika ostrozębego. Niedobór wody odbija się także na nowo zakładanych uprawach, gdzie coraz częściej dochodzi do zamieranie pędów, co w konsekwencji prowadzi dalej do obumierania sadzonek.

Spośród czynników biotycznych największym zagrożeniem dla lasów Nadleśnictwa Sarnaki mogą być gradacje pierwotnych i wtórnych szkodników owadzych, występowanie grzybów pasożytniczych oraz zagrożenie ze strony ssaków roślinożernych. Z grzybów pasożytniczych najgroźniejszym jest korzeniowiec wieloletni, występujący przeważnie na gruntach porolnych. Z innych patogenów grzybowych wymienić należy: osutki, opieńki, mączniaki i grzyby zgorzelowe. Duże znaczenie mają również ssaki roślinożerne. Uszkodzenia w postaci spalowania i zgryzania upraw i młodników występują dość często i mają bezpośredni wpływ na jakość hodowlaną drzewostanów.

Do innych czynników szkodliwych zaliczyć można jemiolę, która w kontekście wzrostu znaczenia czynników abiotycznych (susze, zmiany stosunków wodnych), osłabiających drzewostany może mieć znaczenie w ocenie stanu zdrowotnego i sanitarnego.

Nadleśnictwo Sarnaki jest narażone na wiele negatywnych czynników antropogenicznych: nadmierna, niekontrolowana presja turystyczna na tereny nieudostępnione, zaśmiecanie o

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

szczególnie dużej intensywności na terenach leśnych graniczących z zabudowaniami mieszkalnymi i rolniczymi, umyślne i nieumyślne powodowanie pożarów; parkowanie pojazdów poza wyznaczonymi miejscami postojowymi, kradzieże drewna, sadzonek i stroisz świerkowy, kłusownictwo i płoszenie zwierząt.

1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego

1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa

1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu

Uwarunkowania ekonomiczne powiatów i gmin, w których zasięgu leży Nadleśnictwo Sarnaki przedstawiono w tabeli.

Tabela 31. Charakterystyka warunków ekonomicznych gmin i powiatów

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [km ²]	Powierzchnia gruntów leśnych nadleśnictwa*) [ha]	Lesistość [%]	Ludność [tys. osób]	Zaludnienie [osób/km ²]
1	2	3	4	5	6
gmina Huszlew	117,73	609,67	15,4	2,63	22
gmina Łosice Miasto	23,74	23,46	7,0	6,81	287
gmina Łosice Obszar wiejski	97,55	533,60	11,9	3,60	37
gmina Olszanka	87,62	12,76	12,9	2,73	31
gmina Platerów	129,50	1979,13	24,2	4,37	34
gmina Sarnaki	197,50	4688,93	44,4	4,09	21
gmina Stara Kornica	118,84	346,30	12,3	4,39	37
powiat Łosicki	772,48	8193,85	33,7	28,63	37
gmina Korczew	104,95	1985,92	27,4	2,33	22
gmina Mordy Obszar wiejski*	165,49	21,17	19,4	3,73	23
gmina Przesmyki	117,24	127,47	20,5	2,77	24
powiat Siedlecki	387,68	2134,56	26,9	8,83	23
województwo Mazowieckie	1160,16	10328,41	32,3	37,46	32
Ogółem	1160,16	10328,41	--	37,46	32

* w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się część gminy

Grunty będące w stanie posiadania Nadleśnictwa znajdują się w 10 gminach w zasięgu 2 powiatów. Jest to region rolno-leśny, charakteryzujący się niskim zaludnieniem. Powierzchnia ogólna zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wynosi 1022,88 km². Lasy zajmują 23486 ha, w tym lasy w zarządzie nadleśnictwa – 10328 ha. Lesistość na omawianym terenie wynosi 22,96%. Ludność wiejska trudni się przeważnie prowadzeniem prywatnych gospodarstw rolnych. Najbliższy większy ośrodek przemysłowy znajduje się w Łosicach. Ze względu na położenie geograficzne i typowo rolniczy charakter na terenie zasięgu terytorialnego nie znajduje się duża liczba większych przedsiębiorstw typowo przemysłowych. Największe firmy (kryterium zatrudnienia) to: Laktopol-A, Polfer, Perun, WOKAS S.A., PKS Łosice, PGNiG.S.A Regionalny Oddział Przesyłu - Terenowa Jednostka Obsługi „Hołowczyce” w Warszawie, Łosickie Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo - Handlowe „KOM GAZ” Sp. z o.o. w

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Łosicach. Następuje dynamiczny wzrost branży pieczarkarskiej. Zwiększa się liczba producentów pieczarek oraz powstają nowe grupy producenckie. Profil produkcji roślinnej i zwierzęcej ukształtowany został na tym terenie poprzez naturalne warunki glebowe i klimatyczne.

Ważną rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają również działające na tym terenie zakłady usług leśnych, wykonujące na zlecenie nadleśnictwa większość prac z zakresu pozyskania i hodowli lasu.

Większość pozyskanego surowca (poza niewielką pulą przewidzianą dla odbiorców indywidualnych) sprzedawana jest za pośrednictwem aukcji internetowych portalu leśnodrzewnym. Dzięki temu systemowi sprzedaży oferta rynkowa nadleśnictwa dociera do podmiotów gospodarczych z terenu całego kraju.

Do najważniejszych odbiorców drewna z Nadleśnictwa Sarnaki należą:

1. IKEA INDUSTRY POLAND SP.Z O.O. oddz. Orla
2. STORA ENSO WOOD PRODUCTS Sp. z o.o.
3. OBRÓBKA DREWNA Piotr Chraszcz
4. CARPINUS TARTAK SKŁAD DREWNA SPÓŁKA Z.O.O.
5. SYLWESTER SKOLIMOWSKI TARTAK USŁUGOWO-PRODUKCYJNY "TARSKOL"
6. DANUTA SKOLIMOWSKA TARTAK USŁUGOWO PRODUKCYJNY DRESKOL
7. FIRMA HANDLOWO USŁUGOWO TRANSP Wyrębek Jan
8. PLWD SP. Z O.O.
9. PHU "ULKAR" Krzysztof Kąkol
10. N.T.H. SZCZEPAN SĘKAL

1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna

Tabela 32. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych

Wielkość kompleksu	Nadleśnictwo	
	[szt.]	[ha]
1	6	7
Do 1,00 ha	370	134,52
1,01 – 5,00 ha	144	301,58
5,01 – 20,00 ha	37	365,46
20,01 – 100,00 ha	27	1045,58
100,01 – 200,00 ha	4	502,7
200,01 – 500,00 ha	8	2553,71
500,01 – 2000,00 ha	5	5226,34
Razem	595	10129,89

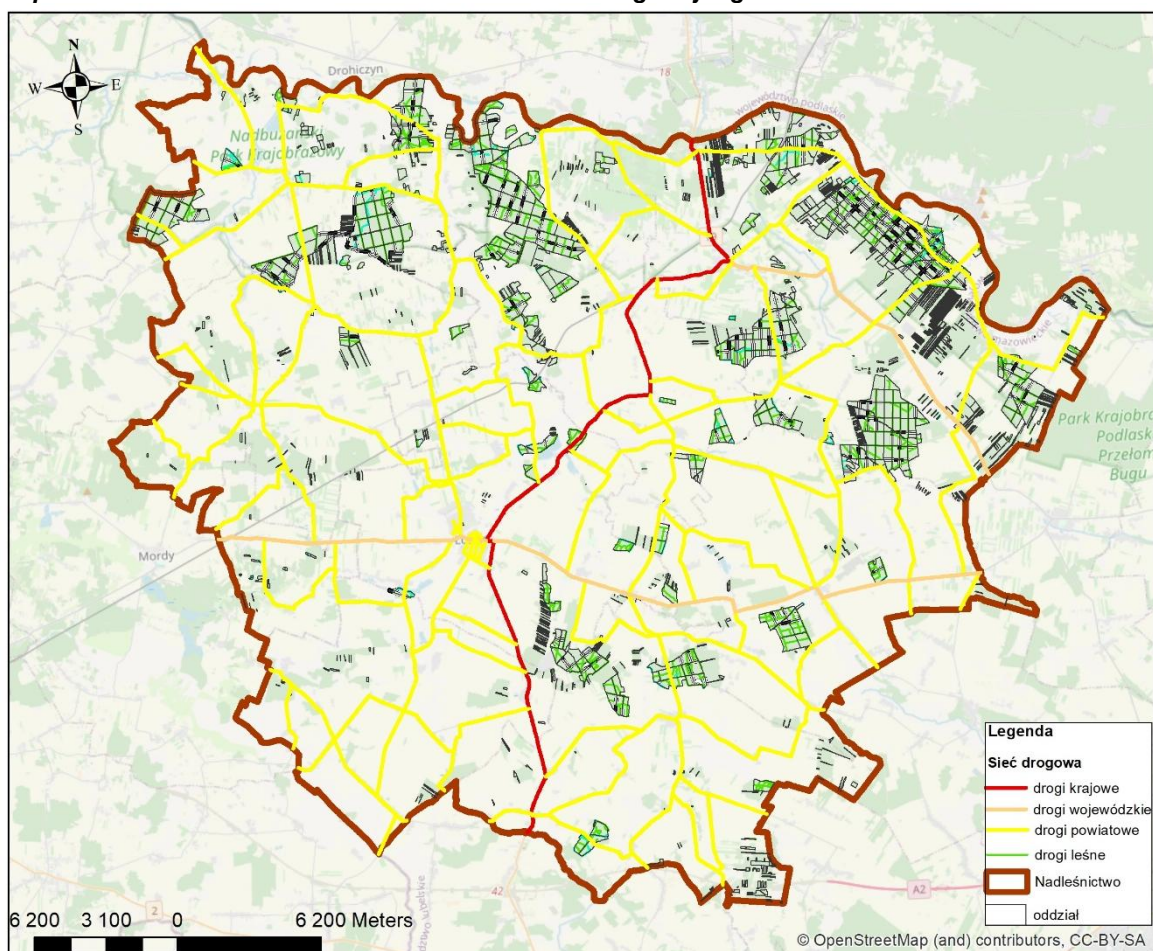
Grunty Nadleśnictwa położone są w 595 kompleksach, ale większość z nich skupiona jest w 13 kompleksach (od 200 ha do 2000 ha), o łącznej powierzchni 7780,05 ha. Wśród pozostałych kompleksów - 370 ma powierzchnię mniejszą od jednego hektara. Kompleksy lasów prywatnych często przylegają do lasów Nadleśnictwa, ale rzadko stanowią wśród nich enklawy.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Odległość między najdalej położonymi kompleksami nadleśnictwa na kierunku wschód – zachód wynosi ok. 38 km, a na kierunku północ – południe ok. 38 km. Występująca w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa sieć dróg publicznych o nawierzchni twardej jest dobra. Szosy i drogi utwardzone przecinają teren nadleśnictwa w różnych kierunkach i łącznie z drogami leśnymi tworzą korzystne warunki do zrywki i wywozu drewna. Wydaje się, że dużym utrudnieniem w łączności komunikacyjnej w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa będzie budowa drogi ekspresowej S19. Z jednej strony usprawni ona wywóz drewna z terenu nadleśnictwa, z drugiej jednak stanowić będzie swoistą barierę komunikacyjną. Zestawienie dróg według ich rangi oraz długości w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa przedstawia się następująco:

- drogi krajowe nr 19 – ok. 38,4 km,
- drogi wojewódzkie nr 698, 811 – ok. 51,0 km
- drogi powiatowe – ok. 489,7 km.

Mapa 5. Położenie nadleśnictwa Sarnaki na tle sieci drogowej regionu



- drogi leśne tworzące docelową sieć dróg – ok. 200 km, w tym dojazdy pożarowe 59km.

Z uwagi na ukształtowanie terenu nie ma potrzeby zakładania specjalnych szlaków zrywkowych, z wyjątkiem tych fragmentów nadleśnictwa gdzie zachodzi potrzeba

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

przygotowania dróg do pracy harwestera operującego w drzewostanach II – IV klasy wieku. Nie ma również potrzeby tworzenia składnic, ponieważ do czasowego składowania drewna wykorzystywane są powierzchnie zrębowe, nieleśne lub niewielkie przerzedzenia w drzewostanach przy drogach wywozowych.

1.4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa

1.4.2.1. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa

Do czynników wpływających na podniesienie trudności gospodarowania zaliczyć można (udział %% w stosunku do całej powierzchni nadleśnictwa 10480,16 ha):

- siedliska lasów i olsów stanowią 20,82 %,
- powierzchniowy udział drzewostanów liściastych (wg gatunków panujących) wynosi 62,72%,
- powierzchniowy udział drzewostanów młodszych oraz odnawianych (tj. I i II kl. w. oraz KO i KDO) wynosi 34,53 %,
- zagrożenie pożarowe oceniono na III kategorię zagrożenia pożarowego,
- lasy innej własności w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zajmują łącznie powierzchnię 13106 ha.
- usługi z zakresu gospodarki leśnej w lasach nadleśnictwa wykonuje zasadniczo 5 lokalnych zakładów usług leśnych, dostosowujących możliwości wykonawcze do bieżącego zapotrzebowania Nadleśnictwa poprzez ewentualne podzlecanie części prac innym podmiotom.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

1.4.2.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej nadleśnictwa

Tabela 33. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej (instrukcyjna tabela XIX)

Lp.	Wyszczególnienie	Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2	3	4
1.	Powierzchnia leśna* (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul. bez gruntów związanych. z gosp. leśną) – ha	10089,10	10129,89
2.	Zapasy drzewny na powierzchni leśnej (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul.) - m ³	2831360	2751540
3.	Zasobność drzewostanów (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul.) - m ³ /ha	281	271
4.	Wartość majątku nadleśnictwa	Wartość drzewostanów (wg tablic) - tys. zł	
		Wartość gruntów leśnych (20% wartości drzewostanów) – tys. zł	
		Razem	
5.	Etat 10-letni (grubizna netto)***	Użytki rębne** – m ³ netto	333504
			332198
		Użytki przedrębne – m ³ netto	268606
			264464
		Razem użytki główne – m ³ netto	602110
			596662
6.	Okresowy przyrost w 10-leciu ¹⁾	m ³	666008
		przeciętnie m ³ /ha /rok	6,57
7.	Wskaźniki gospodarki zasobami (grubizna brutto)***	Użytkowanie rębne m ³ /ha pow. leśna /rok	4,13
			4,12
		Użytkowanie przedrębne m ³ /ha pow. leśna /rok	3,33
			3,28
		Razem użytkowanie główne m ³ /ha pow. leśna /rok	7,46
			7,40
		Użytkowanie główne % zasobów /rok	2,66
			2,64
8.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębego - % (udział w powierzchni leśnej)		2,38
			1,28
9.	Udział lasów ochronnych - % (udział w powierzchni leśnej)	18,77	15,36
10.	Udział drzewostanów do przebudowy - % (udział w powierzchni leśnej)	0,22	0
11.	Powierzchnia lasów nadzorowanych- ha	0	0
	% udziału w powierzchni lasów w nadleśnictwie	0	0

1) Według wzoru $V_k - V_p + U$, gdzie: V_k – zapas na końcu okresu, V_p – zapas na początku okresu, U – pozyskanie w okresie obowiązywania planu (miąższość brutto).

* powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona bez związanej z gosp. leśną

** łącznie z 5% przyrostem

*** w wierszu 5, 7 w kolumnie 3 w liczniku podano plan, natomiast w mianowniku wykonanie w ubiegłym okresie

Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej w porównaniu z ubiegłym okresem gospodarczym wykazują wzrost powierzchni leśnej o 40,79 ha oraz zmianę wskaźników:

- spadek zasobów drzewnych o 79820 m³,
- spadek zasobności o 10 m³/ha,
- wzrost średniego wieku o 4 lata,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- spadek etatu użytków głównych o 64830 m³ netto.

1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Tabela 34. Prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego (instrukcyjna tabela XX)

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orient. etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	59733	53717	54460
2.	Koszty administracyjne	zł	9115349,78	9115349,78	9115349,78
3.	Koszty ochrony lasu	zł	526523,55	526523,55	526523,55
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	76442,19	76442,19	76442,19
5.	koszty odnowień i zalesień	zł/ha	600323,91 zł 8680,22 zł/ha	690338 zł 8680,22 zł/ha	699886 zł 8680,22 zł/ha
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	69,16	79,53	80,63
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	630285,85 zł 1292,89 zł/ha	188464 zł 1292,89 zł/ha	191063 zł 1292,89 zł/ha
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowania upraw i młodników	ha	487,50	145,77	147,78
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	79,18 4729857,00	79,18 4253312	79,18 4312143
Suma kosztów (k)		zł	15678782,28	14850430	14921408
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	314,18	314,18	314,18
Suma przychodów (p)		zł	19144962,50	17254856	17488291
11.	Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)	-	0,819	0,861	0,853

1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa

Wynikiem prac inwentaryzacyjnych jest przydzielenie drzewostanów do grup określonych cechami. Przedstawiony wykaz drzewostanów, wg opisanych cech został zaakceptowany przez nadleśniczego w trakcie uzgodnień prac terenowych.

Tabela 35. Zestawienie opisanych cech drzewostanów na powierzchni zalesionej

Rodzaj cechy	Nadleśnictwo
	Powierzchnia w ha
1	2
drzewostan obcego pochodzenia	1,07
drzewostan z zal/odn naturalnego z nasion	525,21
drzewostan z zal/odn sztucznego	6493,95
drzewostan z zalesień porolnych	2017,13
drzewostan żywicowany/wyżywicowany	7,84
gospodarczy drzewostan nasienny	365,56
młodnik po rębni złożonej	772,62
ostoja zwierząt chronionych	96,87
otulina wyłączonych drzewostanów nasiennych	4,13
projektowany rezerwat	85,03
uprawa po rębni złożonej	235,25
uprawa pochodna - drzewostan z nasion PN, PUN, WDN	77,45
wyłączony drzewostan nasienny	17,21

1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu

W części tabelarycznej niniejszego elaboratu zostały zamieszczone następujące tabele, charakteryzujące możliwości produkcyjne lasów Nadleśnictwa Sarnaki:

- Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji;
- Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących;
- Tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu;
- Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności;
- Tabela nr VIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących – przyrost tablicowy.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

1.5.1.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących

Poniższe zestawienie zostało opracowane na podstawie tabeli nr II, zamieszczonej w części tabelarycznej niniejszego elaboratu. Obrazuje ono udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji i gatunków panujących.

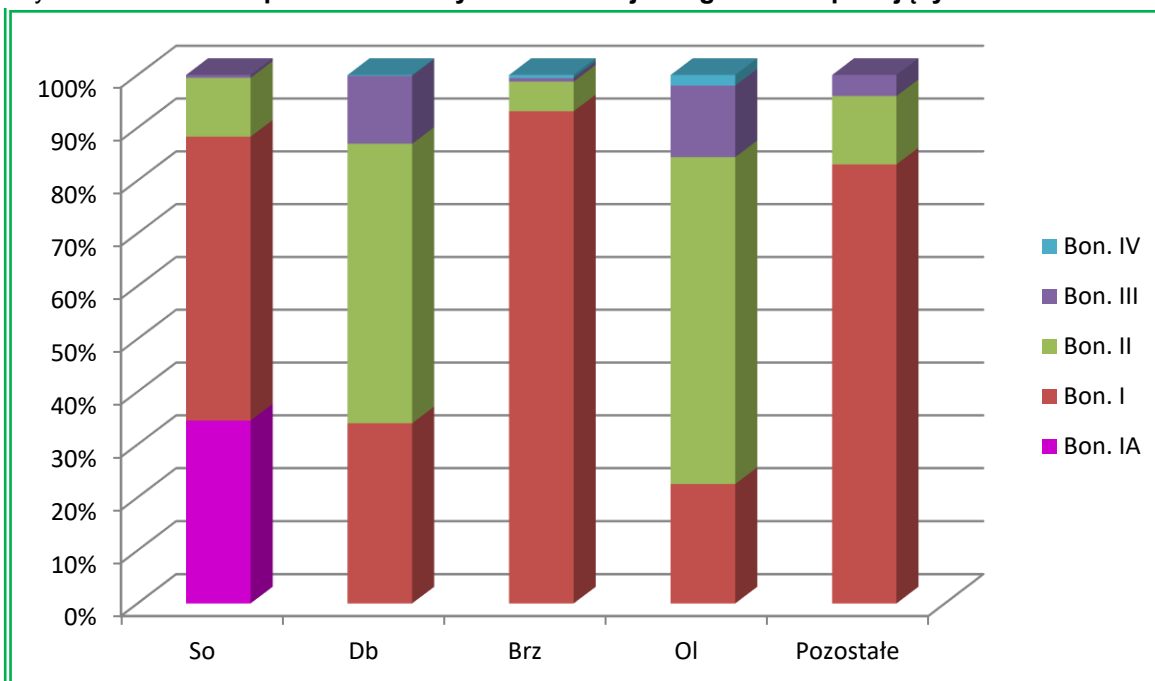
Tabela 36. Udział procentowy powierzchni drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej według bonitacji i gatunków panujących (wyciąg z instrukcyjnej tabeli II)

Bonitacja	Gatunki panujące					Razem	%
	SO	DB	BRZ	OL	Pozostałe		
	Powierzchnia [ha]						
1	2	3	4	5	6	7	8
Nadleśnictwo Sarnaki							
IA	2243,86	-	-	-	-	2243,86	22,29
I	3493,34	882,55	539,14	89,66	95,87	5100,56	50,67
II	724,38	1279,89	32,52	246,52	14,95	2298,26	22,83
III	35,27	311,33	3,97	53,99	4,61	409,17	4,06
IV	-	3,71	3,30	7,97	-	14,98	0,15
Razem	6496,85	2477,48	578,93	398,14	115,43	10066,83	100,00

¹⁾ o udziale 3 i więcej % oraz gatunki panujące zajmujące poniżej 3% powierzchni ujęte sumarycznie jako „pozostałe”

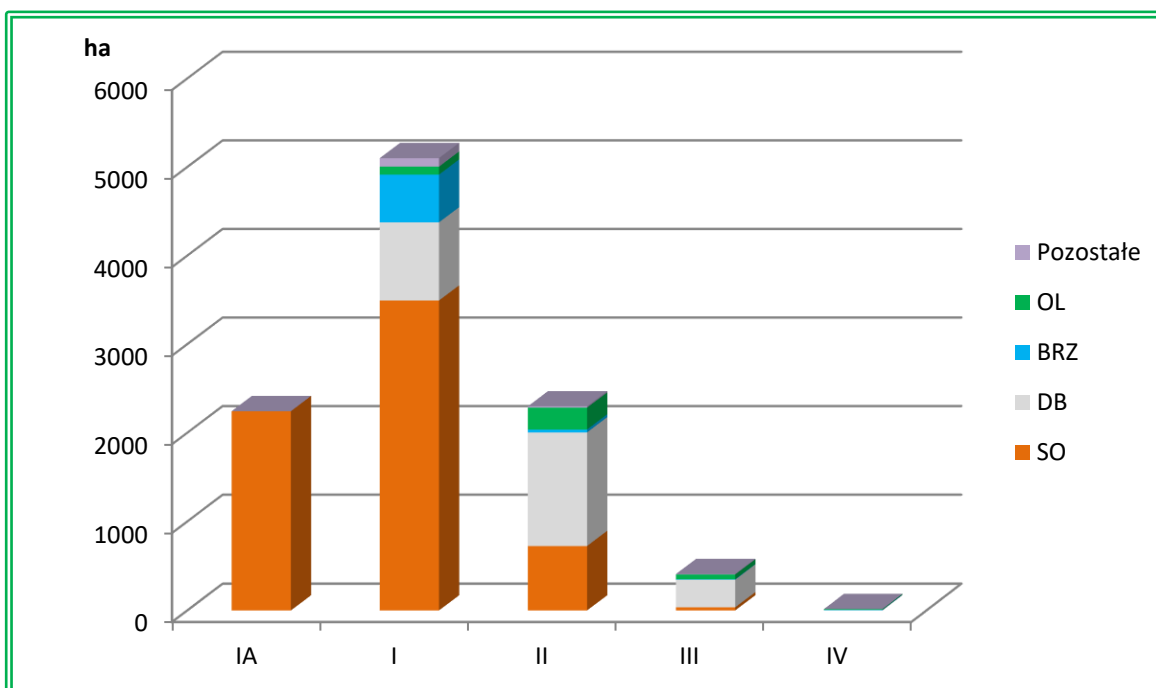
W nadleśnictwie przeważają drzewostany I bonitacji (50,67%) powierzchni. Średnia bonitacja drzewostanów nadleśnictwa wynosi I,1.

Wykres nr 9. Udział powierzchniowy klas bonitacji dla gatunków panujących



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 10. Powierzchnia gatunków panujących w klasach bonitacji



1.5.1.2. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku

Rozkład powierzchni i zapasu produkcyjnego drzewostanów w klasach i podklasach wieku w Nadleśnictwie Sarnaki przedstawiono w poniższej tabeli i na diagramach.

Tabela 37. Udział powierzchniowy i miąższościowy w klasach i podklasach wieku w Nadleśnictwie Sarnaki w porównaniu ze stanem z 1.01.2015 r.

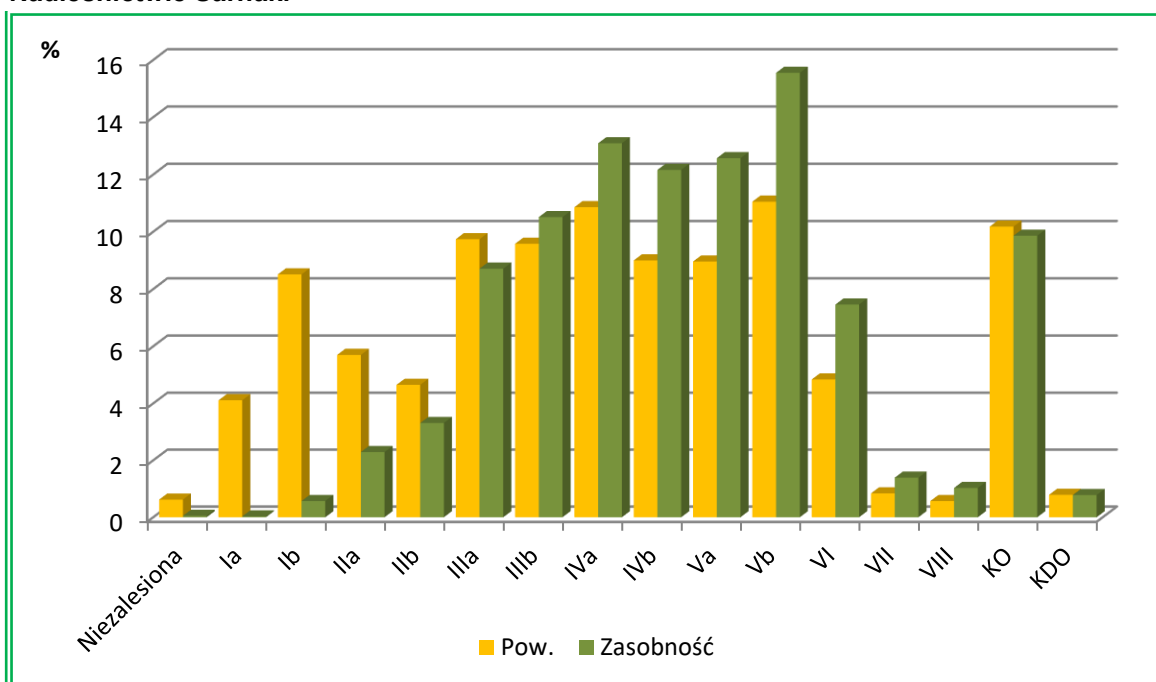
Klasa i podklasa wieku	Nadleśnictwo Sarnaki					
	Stan na 1.01.2015 r.		Stan na 1.01.2025 r.		Różnica	
	Powierzchnia [ha] Zasobność [m ³]	% %	Powierzchnia [ha] Zasobność [m ³]	% %	Powierzchnia [ha] Zasobność [m ³]	% ¹⁾ %
1	2	3	4	5	6	7
Płazowiny	0,27	0,00	-	-	-0,27	-100
	15	0,00	-	0,00	-15	-100
Zręby, halizny	10,58	0,10	20,56	0,20	9,98	94,33
	375	0,01	354	0,01	-21	-5,60
W produkcji ubocznej	2,65	0,03	4,30	0,04	1,65	62,26
	35	0,00	4	0,00	-31	-88,57
Pozostałe	26,69	0,26	38,20	0,38	11,51	43,12
	430	0,02	981	0,04	551	128,14
Przestoje	-	-	-	-	-	-
	9185	0,32	17656	0,64	8471	92,23
Ia (1 – 10)	544,02	5,97	416,63	4,11	-127,39	-23,42
	370	0,01	870	0,03	500	135,14
Ib (11 – 20)	601,95	5,97	862,35	8,51	260,40	43,26
	10735	0,38	15590	0,57	4855	45,23
IIa (21 – 30)	445,32	4,41	577,46	5,70	132,15	29,68
	66160	2,34	62980	2,29	-3155	-4,77
IIb (31 – 40)	993,65	9,85	471,03	4,65	-522,62	-52,60
	205750	7,27	90965	3,31	-114780	-55,79
IIIa (41 – 50)	969,67	9,85	986,83	9,74	17,16	1,77
	231475	8,18	239540	8,71	8100	3,50
IIIb (51 – 60)	1110,19	11,00	970,30	9,58	-139,89	-12,60
	349100	12,33	289190	10,51	-59910	-17,16
IVa	980,24	9,72	1100,15	10,86	119,90	12,23

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Klasa i podklasa wieku	Nadleśnictwo Sarnaki					
	Stan na 1.01.2015 r.		Stan na 1.01.2025 r.		Różnica	
	Powierzchnia [ha] Zasobność [m ³]	% %	Powierzchnia [ha] Zasobność [m ³]	% %	Powierzchnia [ha] Zasobność [m ³]	% ¹⁾ %
1	2	3	4	5	6	7
(61 – 70)	327755	11,58	360250	13,09	32485	9,91
IVb	962,59	9,54	911,72	9,00	-50,87	-5,28
(71 – 80)	352220	12,44	334695	12,16	-17485	-4,96
Va	1515,72	15,03	907,45	8,96	-608,27	-40,13
(81 – 90)	567935	20,05	345875	12,57	-222060	-39,10
Vb	502,87	4,98	1118,11	11,05	615,24	122,35
(91 – 100)	217415	7,68	427890	15,55	210495	96,82
VI	537,77	5,33	490,73	4,84	-47,04	-8,75
(101 – 120)	242620	8,57	205390	7,46	-38885	-16,03
VII	132,87	1,32	84,88	0,84	-47,99	-36,12
(121 – 140)	55845	1,97	38190	1,39	-17875	-32,01
VIII	23,00	0,23	58,09	0,57	35,09	152,57
(141 i starsze)	9925	0,35	28410	1,03	18330	184,69
KO	646,75	6,41	1030,95	10,18	384,20	59,40
	159720	5,64	271290	9,86	111570	69,85
KDO	82,30	0,82	80,15	1,42	-2,15	-2,61
	24295	0,86	21450	1,47	-2845	-11,71
Razem	10089,10	100,00	10129,89	100,00	40,79	0,40
	2831360	100,00	2751540	100,00	-81705	-2,89

¹⁾ Udział procentowy w stosunku do poprzedniej rewizji

Wykres nr 11. Powierzchniowo-mięszościowa struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Sarnaki

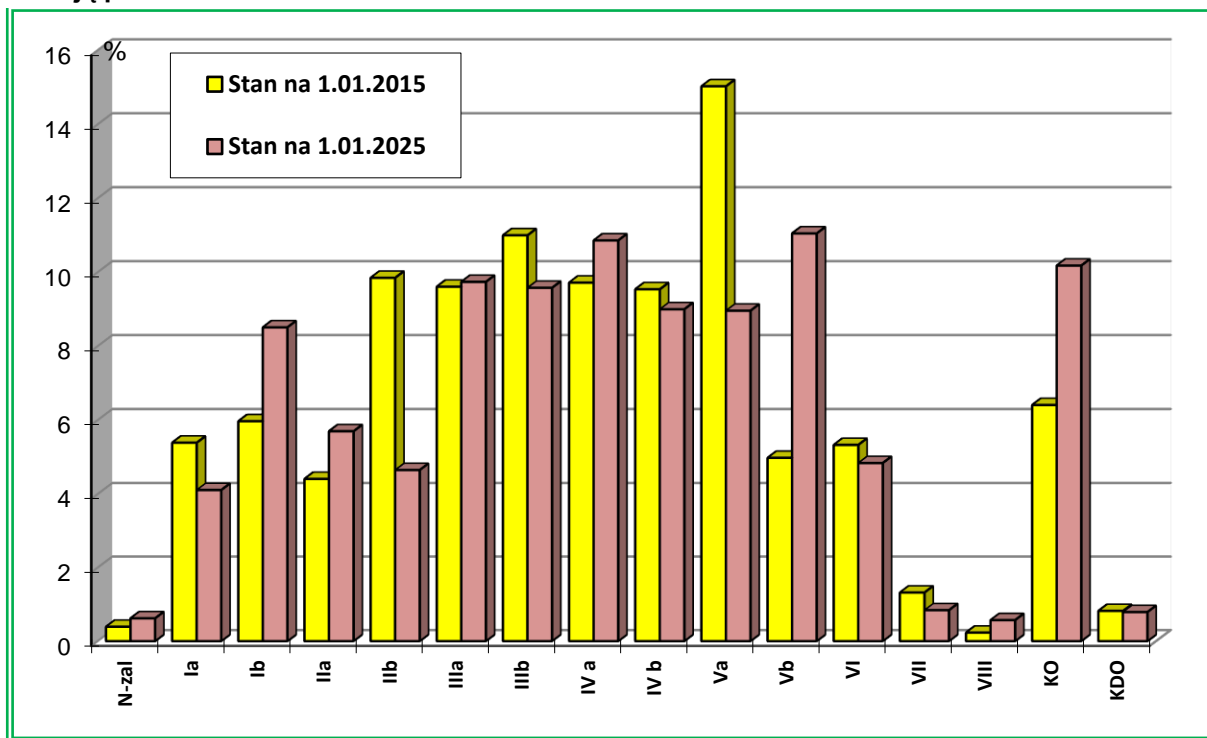


Drzewostany Nadleśnictwa Sarnaki odznaczają się w miarę równomiernym udziałem powierzchniowym w przedziale IIIa – Vb podklasy wieku (41 - 100 lat) na poziomie ok. 9%. Mięszościowo najliczniej reprezentowane są drzewostany Vb podklasy wieku blisko 16% oraz drzewostany od IVa do Va podklasy wieku – po około 12 - 13%. Najniższy udział powierzchniowy mają drzewostany ponad 120 letnie odpowiednio w VII klasie (84,88 ha) i VIII klasie (58,09 ha). Wyraźny jest niedobór młodszych klas wieku, których udział znacznie wzrośnie po wykonaniu cięć uprzątających w klasie odnowienia.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

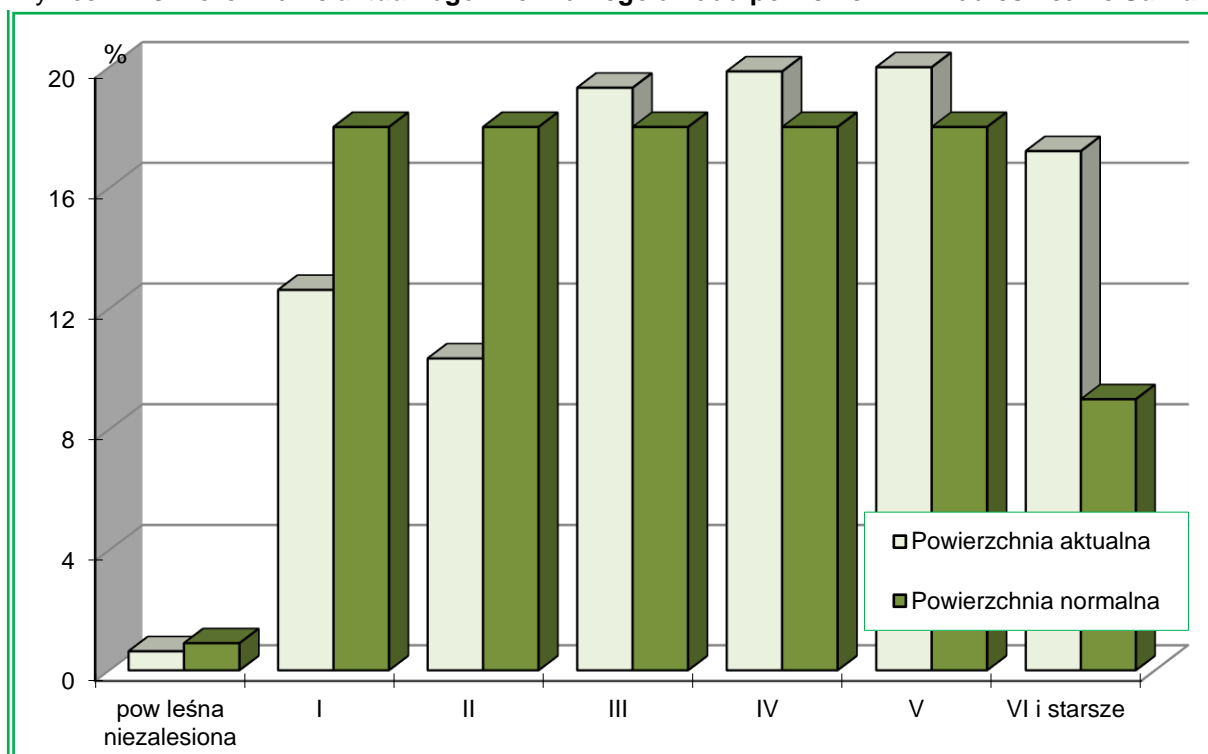
W skali całego Nadleśnictwa struktura wiekowa drzewostanów jest korzystna w kontekście stosowanych sposobów zagospodarowania rębniami złożonymi ze średnim i długim okresem odnowienia. Rozkład zapasu w klasach i podklasach wieku oraz duży udział drzewostanów w klasie odnowienia zapewnia trwałość lasu i ciągłość użytkowania drzewostanów.

Wykres nr 12. Porównanie powierzchni podklas wieku w Nadleśnictwie Sarnaki pomiędzy V i VI rewizją pul



Porównując strukturę klas wieku pomiędzy V i VI rewizją największe zmiany zachodzą w najmłodszych klasach wieku – I klasa wzrost powierzchni o 133,01 ha, II klasa - zmniejszenie powierzchni o 390,47 ha oraz w drzewostanach starszych klas wieku, które osiągnęły dojrzałość do odnowienia – podklasa Va spadek o 608,27 ha, podklasa Vb – wzrost o 615,24 ha oraz drzewostany w KO – wzrost o 384,20 ha.

Wykres nr 13. Porównanie aktualnego i normalnego układu powierzchni w Nadleśnictwie Sarnaki



Analizując strukturę wiekową drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki w porównaniu do normalnego układu powierzchni zauważalne są znaczące odstępstwa – nadreprezentacja drzewostanów VI i starszych klas wieku oraz niższy niż normalny udział drzewostanów najmłodszych do 40 lat.

1.5.1.3. Zróźnicowanie drzewostanów

Drzewostany Nadleśnictwa Sarnaki charakteryzują się znacznym zróźnicowaniem gatunkowym. Najliczniej reprezentowane są drzewostany dwugatunkowe 33,9% powierzchni leśnej zalesionej. Drzewostany o najprostszej strukturze – jednogatunkowe – zajmują 29,5% powierzchni.

Tabela 38. Charakterystyka struktury gatunkowej drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki

Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Nadleśnictwo Sarnaki	
	Pow. w ha	Udział %
1	2	3
jednogatunkowe	2972,54	29,5
dwugatunkowe	3412,36	33,9
trzygatunkowe	2553,85	25,4
cztery i więcej gatunkowe	1128,08	11,2
Ogółem	10066,83	100,0

Pod względem struktury piętrowej dominują drzewostany jednopiętrowe 87,6% powierzchni zalesionej. Drzewostany w klasie odnowienia (KO) stanowią – 10,24% powierzchni. Drzewostany wielopiętrowe i dwupiętrowe zajmują łącznie 1,35% procent powierzchni, natomiast drzewostany trzypiętrowe i o budowie przerębowej nie występują.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 39. Charakterystyka struktury piętrowej drzewostanów

Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Nadleśnictwo Sarnaki	
	Pow. w ha	Udział %
1	2	3
jednopiętrowe	8820,15	87,6
dwupiętrowe	135,58	1,3
wielopiętrowe	0	0
o budowie przerębowej	0	0
w KO i KDO	1111,10	11
Ogółem	10066,83	100,0

Młode pokolenie pod okapem drzewostanu, czyli warstwy nalotu, podsadzeń, podrostu i podrostu o charakterze II piętra w drzewostanach nadleśnictwa wytworzyły się w wyniku odnowienia sztucznego i naturalnego po rębniach częściowych i złożonych oraz prowadzonych w ubiegłych okresach podsadzeniach.

Tabela 40. Charakterystyka powierzchniowa młodego pokolenia

	Powierzchnia wydzielenia	Odnowienia podokapowe					Stopień pokrycia
		Podrost II piętra	Podrost	Podsadzenia	Nalot	Razem	
		Powierzchnia zredukowana w ha				%	
Ogółem	1098,44	5,11	353,97	60,23	7,25	426,56	38,8

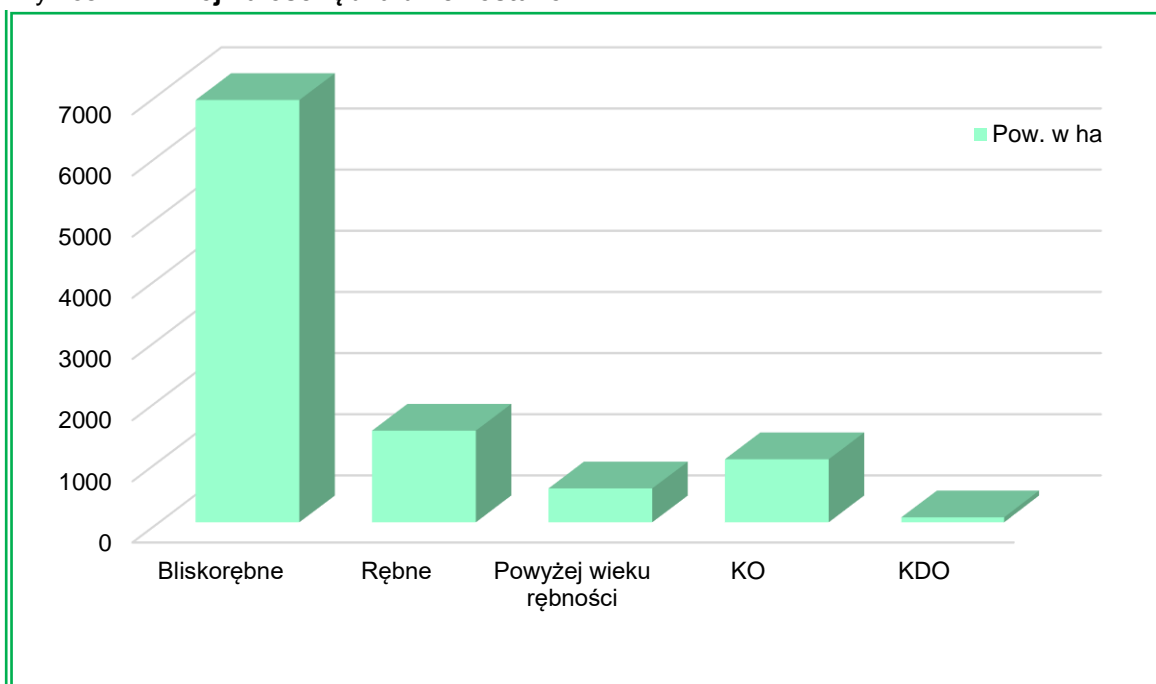
Młode pokolenie w drzewostanach Nadleśnictwa Sarnaki występuje na 10,9 % powierzchni drzewostanów nadleśnictwa a jego przeciętne zadrzewienie wynosi 38,8%.

Tabela 41. Udział kategorii drzewostanów ze względu na dojrzałość rębną

Drzewostany	Nadleśnictwo	
	Pow.[ha]	%
1	2	3
Bliskorębne i młodsze	6904,17	68,58
Ustalonego wieku dojrzałości rębnej	1498,30	14,88
Powyżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej	553,26	5,50
W klasie odnowienia	1030,95	10,24
W klasie do odnowienia	80,15	0,80
Budowa przerębowa	-	-
Razem	10066,83	100,00

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 14. Dojrzałość rębna drzewostanów



Z powyższego zestawienia wynika, że 31,42 % drzewostanów Nadleśnictwa osiągnęło dojrzałość do odnowienia, rębna.

1.5.1.4. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących

Procentowy udział powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących określony na podstawie tabeli nr III i IV przedstawiono w zestawieniu poniżej:

Tabela 42. Udział gatunków panujących na powierzchni leśnej zalesionej wg V i VI rewizji urządzania lasu

Gatunek	Nadleśnictwo według					
	VI rewizja		V rewizja		Różnica	
	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość
Procent [%]						
1	2	3	4	5	6	7
SO	64,54	66,20	66,08	68,27	-1,54	-2,07
MD	0,17	0,16	0,15	0,15	0,02	0,01
ŚW	0,58	0,43	0,80	0,60	-0,22	-0,17
JD	0,01	0,00			0,01	0
DB	18,82	22,51	18,79	21,20	0,03	1,31
DB.S	5,31	1,27	2,32	0,08	2,99	1,19
DB.B	0,49	0,51			0,49	0,51
DB.C	0,01	0,02	0,01	0,01	0	0,01
KL	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0
JW	0,01	0,00	0,01	0,00	0	0
WZ	0,02	0,00			0,02	0
JS	0,05	0,06	0,03	0,03	0,02	0,03
GB	0,05	0,04	0,03	0,02	0,02	0,02
BRZ	5,75	4,86	7,32	5,80	-1,57	-0,94
OL	3,95	3,77	4,24	3,69	-0,29	0,08
TP	0,02	0,01	0,02	0,01	0	0
OS	0,17	0,14	0,17	0,13	0	0,01
WB	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
LP	0,05	0,02	0,03	0,01	0,02	0,01
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00	-	-

Wyniki przedstawione w tabeli powyżej wskazują, że trakcie 10-letnia 2015-2024 w wyniku realizacji pul, zmniejszył się udział drzewostanów z panującą sosną SO (odpowiednio

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

powierzchniowo o 1,54% i masowo o 2,07%), brzozą BRZ (powierzchniowo o 1,57%, masowo o 0,94%), olszą OL (powierzchniowo o 0,29%), świerkiem ŚW (powierzchniowo 0,22%, masowo 0,17%). Zwiększa się natomiast udział dębu (razem DB, DB.S, DB.B powierzchniowo o 3,51%, masowo o 3,01%). Jest to rezultatem prowadzonej przebudowy drzewostanów sosnowych rosnących na żyznych siedliskach lasów mieszanych i lasów w kierunku drzewostanów liściastych, dębowych.

W drzewostanach Nadleśnictwa Sarnaki występuje 37 gatunków drzew, z czego 19 występuje jako gatunki panujące.

Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w Nadleśnictwie Sarnaki jest **sosna SO**, która zajmuje 64,54% powierzchni leśnej. Gatunek ten osiąga przeciętnie I bonitację, a drzewostany sosnowe (na siedliskach przynależnych temu gatunkowi) charakteryzują się dobrą jakością hodowlaną i techniczną.

Kolejnym gatunkiem jest **dąb (DB, DB.S, DB.B)** – drzewostany z panującym dębem zajmują 24,62% powierzchni leśnej zalesionej. Gatunek ten najczęściej osiąga II bonitację w warunkach nadleśnictwa.

Drzewostany z panującą **brzozą BRZ** zajmują 5,75% powierzchni. Drzewostany brzozowe najczęściej występują na siedlisku LMŚW i LŚW – 84% wszystkich drzewostanów z panującą brzozą.

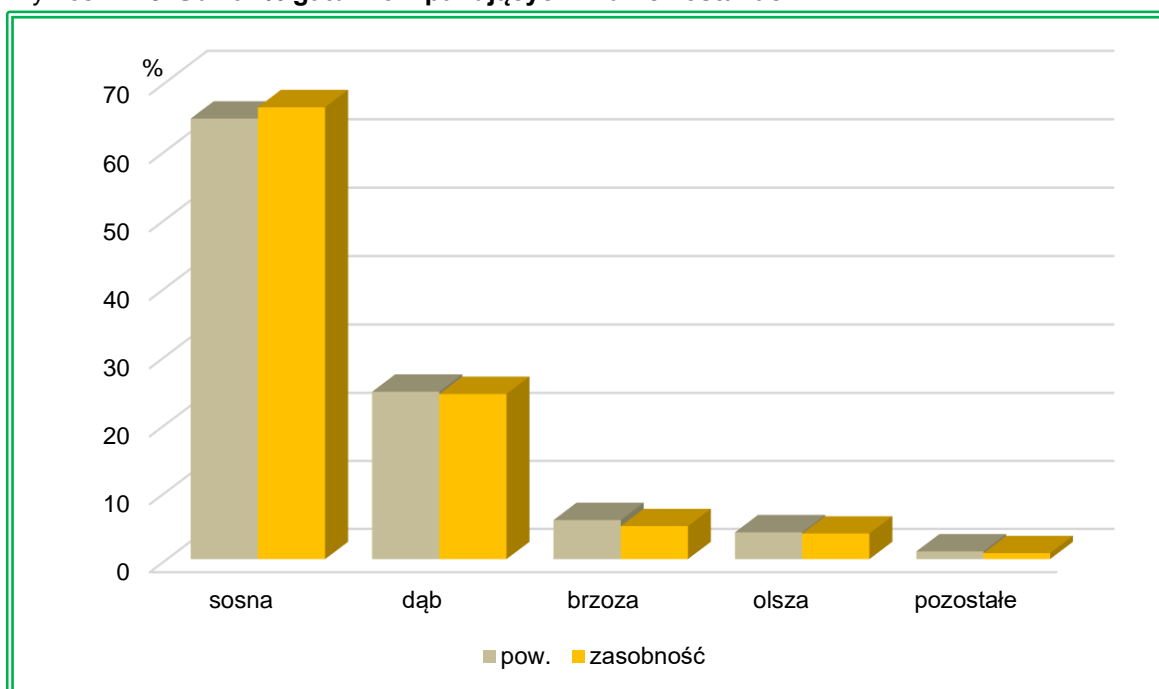
Drzewostany **olszowe OL** zajmują 3,95% powierzchni zalesionej. Najczęściej występują na siedlisku LW – 42%, LMW – 20%, OL – 16%. Gatunek ten w drzewostanach osiąga najczęściej II bonitację.

Udział pozostałych gatunków nie przekracza 1%.

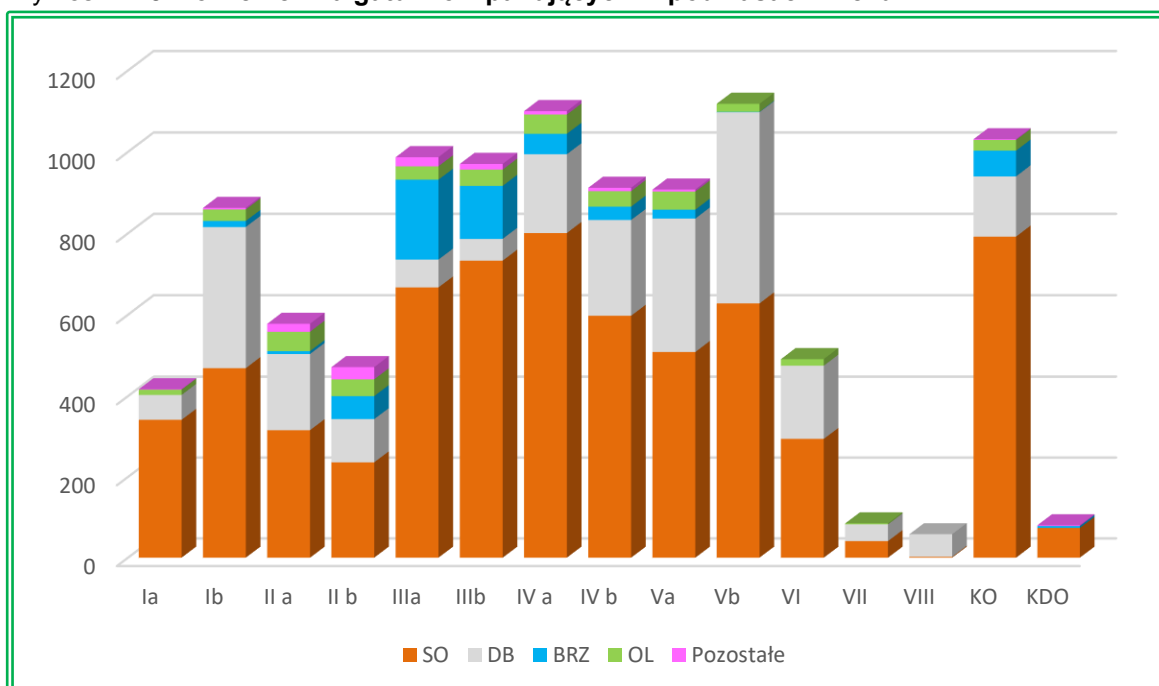
Drzewostany z panującymi gatunkami iglastymi zajmują 65,3% powierzchni nadleśnictwa, a liściastymi 34,7%, w tym: dąb – 24,6%. Graficzny obraz udziału gatunków panujących oraz zmiany w stosunku do V rewizji u.l. przedstawiają zamieszczone wykresy.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 15. **Udział % gatunków panujących w drzewostanach**



Wykres nr 16. **Powierzchnia gatunków panujących w podklasach wieku**



1.5.1.5. Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków według ich rzeczywistego udziału

W trakcie prac taksacyjnych stwierdzono 37 gatunków drzew występujących w drzewostanach Nadleśnictwa, w tym 8 gatunków obcego pochodzenia. Gatunkami obcego pochodzenia są: sosna czarna, sosna wejmutka, dąb czerwony, robinia akacyjowa, czeremcha późna, daglezja, klon jesionolistny, olsza szara. Gatunki te występują w formie domieszek jednostkowych w

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

składzie drzewostanów. Wśród drzewostanów z panującym gatunkiem obcym występuje 1 wyłączenia z udziałem dębu czerwonego.

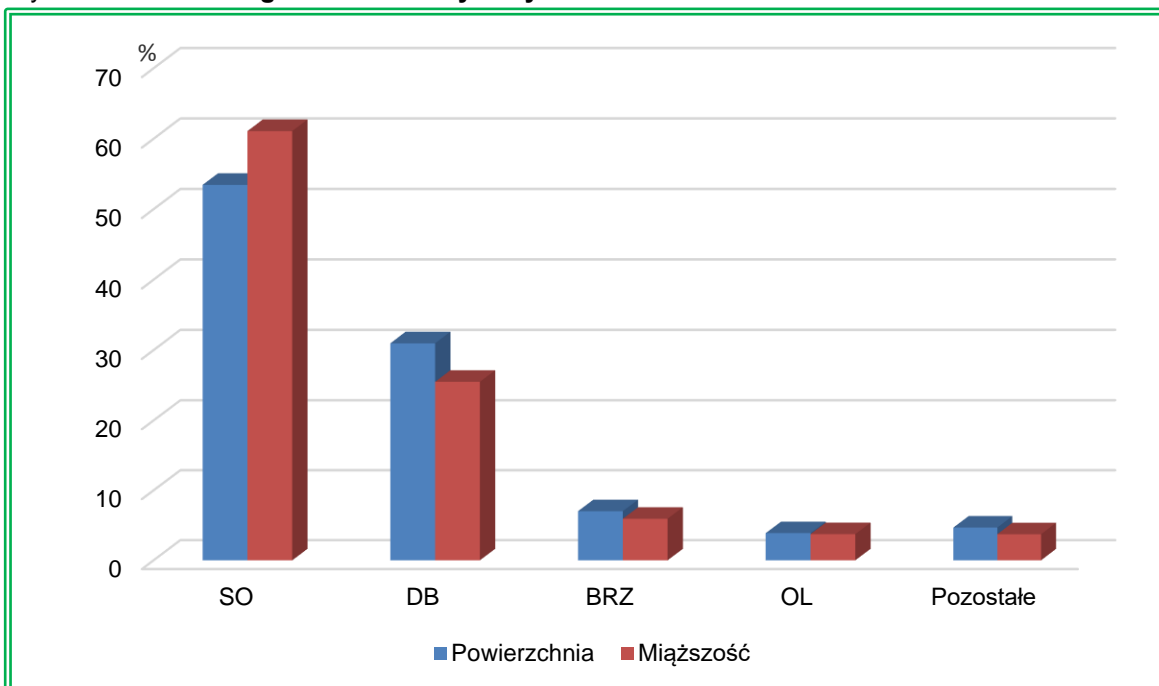
Procentowy udział powierzchni i miąższości drzewostanów według rzeczywistego udziału gatunków drzew określony na podstawie tabeli nr Va i Vb przedstawiono w zestawieniu poniżej:

Tabela 43. Udział gatunków według rzeczywistego udziału miąższościowego w V i VI rewizji urządzania lasu

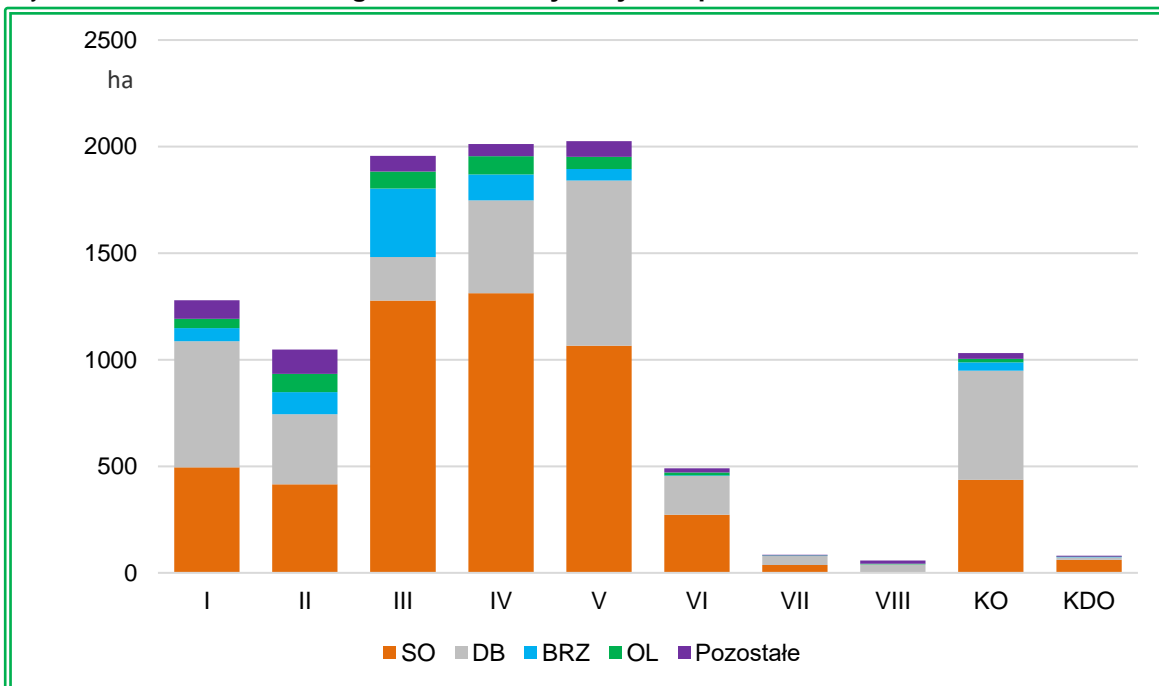
Gatunek	Nadleśnictwo według					
	VI rewizja		V rewizja		Różnica	
	Pow. ha	Miąższość m ³	Pow. ha	Miąższość m ³	Pow. ha	Miąższość m ³
1	2	3	4	5	6	7
SO	5378,84	1668745	5695,76	1777720	-316,92	-108975
MD	82,85	12905	78,48	8095	4,37	4810
ŚW	102,52	21285	132,97	27200	-30,45	-5915
JD	0,92	150			0,92	150
BK	9,29	2430	11,01	2455	-1,72	-25
DB	2121,63	657805	2162,20	635925	-40,57	21880
DB.S	921,40	27055	416,79	210	504,61	26845
DB.B	73,85	12140	1,30	0	72,55	12140
DB.C	3,13	605	2,14	295	0,99	310
KL	10,15	1455	7,40	415	2,75	1040
JW	11,76	530	4,22	420	7,54	110
WZ	6,00	990	1,55	435	4,45	555
JS	13,13	4245	18,70	4770	-5,57	-525
GB	142,71	37830	140,36	31315	2,35	6515
BRZ	707,10	162310	906,33	213560	-199,23	-51250
GŁG	0,14				0,14	0
OL	391,94	102275	393,10	100775	-1,16	1500
OL.S	0,22	15	0,21	15	0,01	0
CZR	0,39	75			0,39	75
JB	0,14				0,14	0
CZM	0,14				0,14	0
AK	1,69	50	0,61	140	1,08	-90
TP	2,18	400	3,20	570	-1,02	-170
OS	17,94	4225	30,50	8145	-12,56	-3920
WB	0,48	75	0,66	125	-0,18	-50
LP	66,15	14940	41,21	8720	24,94	6220
IWA	0,14	5	0,21	15	-0,07	-10
Razem	10066,83	2732540	10048,91	2821320	17,92	-88780

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 17. Udział gatunków rzeczywistych w drzewostanach Nadleśnictwa Sarnaki

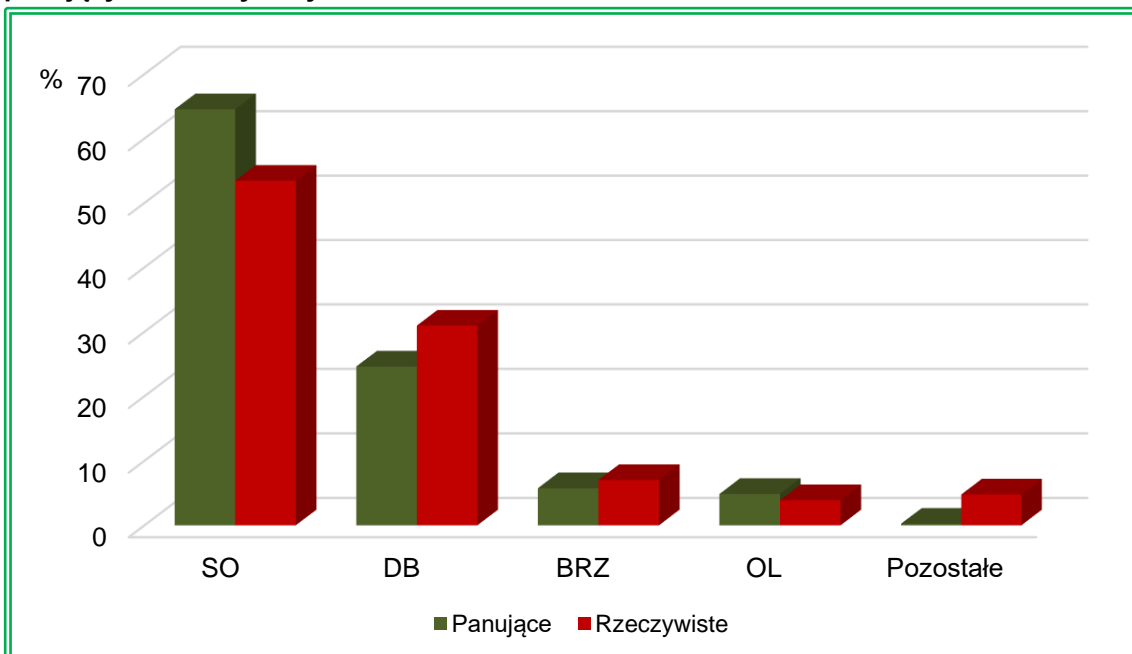


Wykres nr 18. Powierzchnia gatunków rzeczywistych w podklasach wieku Nadleśnictwo Sarnaki



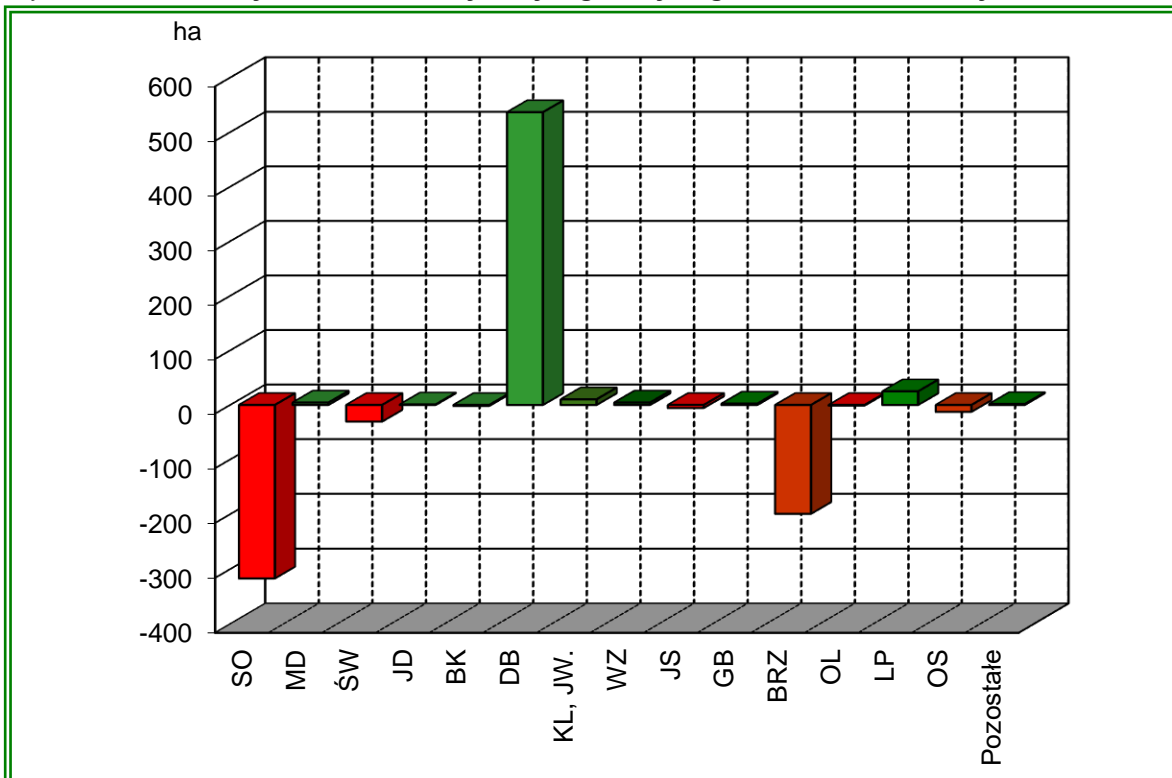
Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykres nr 19. Porównanie udziału powierzchniowego gatunków w układzie gatunków panujących i rzeczywistych



Porównanie udziału powierzchniowego wg gatunków panujących i rzeczywistych wskazuje na duże zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów w Nadleśnictwie Sarnaki. Niższy udział rzeczywisty sosny przekłada się na obecność w składach gatunkowych tych drzewostanów takich gatunków jak dąb, brzoza, grab i inne, które zwiększają ich różnorodność.

Wykres nr 20. Zmiany w udziale rzeczywistym głównych gatunków lasotwórczych w V i VI rewizji



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

W porównaniu do stanu z V rewizji PUL największe zmiany w udziale gatunków wystąpiły w udziale SO zmniejszenie się powierzchni o 316,92 ha, BRZ – spadek o 199,23 ha. Wzrasta udział DB łącznie o 536,59 ha. Wzrost udziału DB jest wynikiem wprowadzania tego gatunku w odnowieniach po rębniach złożonych w zgodzie z przyjętymi w ubiegłym 10-leciu TD oraz prowadzoną przebudową drzewostanów sosnowych i brzożowych na siedlisku głównie LŚW. Opisywane w ubiegłym 10-leciu dolne warstwy drzewostanu i podszytu z miejscowym udziałem GB zaczynają tworzyć drugie piętra w drzewostanach.

Ogólnie udział gatunków iglastych zmniejsza się o 342,08 ha, natomiast wzrasta udział gatunków liściastych.

Wybrane cechy głównych gatunków lasotwórczych Nadleśnictwa Sarnaki przedstawia tabela:

Tabela 44. Cechy dominujących gatunków lasotwórczych nadleśnictwa

Cecha	Gatunek			
	SO	DB	BRZ	OL
1	2	3	4	5
Udział powierzchniowy [%]	64,53	24,13	5,75	3,95
Udział miąższościowy [%]	66,20	23,78	4,86	3,77
Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	280	269	231	260
Przeciętny wiek [lat]	66	71	55	58

1.5.1.6. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących

Tabela 45. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących

Gatunek	Nadleśnictwo		
	[m3]	[m3/ha]	[%]
1	2	3	4
SO	40290	6,20	67,6
MD	145	8,69	0,2
ŚW	795	13,54	1,3
JD	0	-	-
DB	11270	5,95	18,9
DB.S	1485	2,78	2,5
DB.B	165	3,38	0,3
DB.C	10	9,35	0,0
KL	0	-	-
JW	5	7,58	0,0
WZ	0	-	-
JS	35	6,94	0,1
GB	20	3,91	0,0
BRZ	3145	5,43	5,3
OL	2095	5,26	3,5
TP	5	2,12	0,0
OS	95	5,70	0,2
WB	0	-	-
LP	20	4,12	0,0
Razem	59580	5,92	100,0

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Najwyższy spodziewany przyrost bieżący roczny na 1 ha wykazuje świerk ŚW – 13,54 m³/ha, najniższy topola TP – 2,12 m³/ha. Przyrost głównych gatunków lasotwórczych drzewostanów nadleśnictwa (SO, DB, BRZ, OL) wynosi od 6,20 m³/ha dla SO do 2,78 m³/ha dla DB.S.

Wykres nr 21. **Struktura bieżącego przyrostu miąższości**

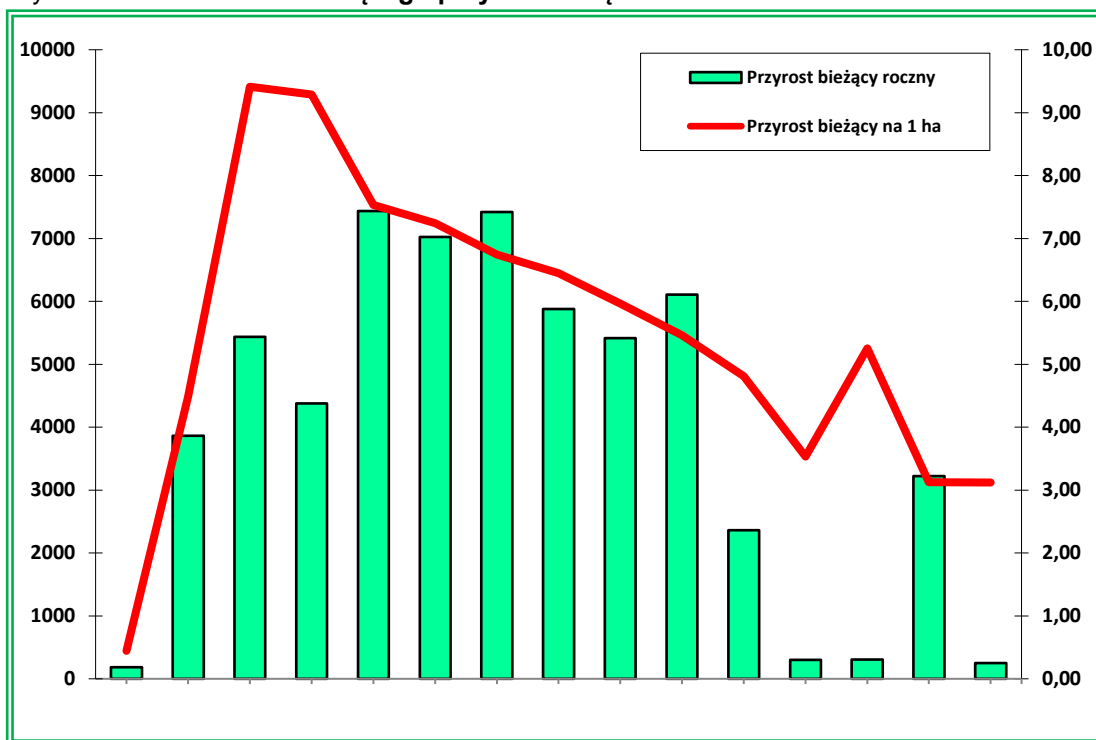


Tabela 46. Spodziewany bieżący przyrost roczny w klasach i podklasach wieku

Klasa wieku	Obręby SARNAKI		Nadleśnictwo	
	[m3]	[%]	[m3]	[%]
	2	3	4	5
1	185	0,31	185	0,31
Ia	3865	6,49	3865	6,49
Ib	5435	9,12	5435	9,12
IIa	4375	7,34	4375	7,34
IIb	7430	12,48	7430	12,48
IIIa	7020	11,78	7020	11,78
IIIb	7410	12,44	7410	12,44
IVa	5880	9,87	5880	9,87
IVb	5420	9,10	5420	9,10
Va	6105	10,25	6105	10,25
Vb	2380	3,99	2380	3,99
VI	300	0,50	300	0,50
VII	305	0,51	305	0,51
VIII	3220	5,40	3220	5,40
KO	250	0,42	250	0,42
KDO	0	0,00	0	0,00
SP	59580	100,00	59580	100,00
Razem	59580	100,00	59580	100,00

Z powyższej tabeli wynika, że największy przyrost odłoży się w IIIa klasie wieku – 7430 m³ i IVa klasie wieku - 7410 m³ brutto rocznie.

1.5.1.7. Przyrost bieżący użyteczny

Przyrost użyteczny w ostatnim okresie gospodarczym wynosił:

$$(Z = V_k - V_p + U), (2751540 - 2831360 + 745828) = 666008 \text{ m}^3 \text{ brutto.}$$

gdzie:

Z – przyrost,

V_k – zapas na końcu okresu,

V_p – zapas na początku okresu,

U – wykonanie użytkowania głównego.

1.5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD

W trakcie terenowych prac taksacyjnych zarejestrowano uszkodzenia drzewostanów na łącznej powierzchni 655,22 ha.

Tabela 47. Powierzchnia uszkodzeń wg przyczyn w stopniach uszkodzeń

Główna przyczyna uszkodzenia	Powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami	Powierzchnie uszkodzeń w przedziałach procentowych			Pow. uszkodzeń zreduk.
		10-20	21-50	>50	
[ha]					
1	2	3	4	5	6
Czynniki klimatyczne	110,70	76,10	34,60	-	23,36
Grzyby	72,28	71,65	0,63	-	8,01
Inne bez określenia	2,92	2,92	-	-	0,30
Owady	17,25	7,93	9,32	-	4,74
Zakłócenia stosunków wodnych	34,29	31,93	2,36	-	4,99
Zwierzyzna	417,78	328,25	89,53	-	88,33
Razem	655,22	518,78	136,44	-	129,73

Szkody stwierdzone w drzewostanach nadleśnictwa występujące w 1 stopniu uszkodzeń (uszkodzenia w przedziale 10-20%) należą do nieistotnych (nietrawnych). Szkody istotne (2 i 3 stopień uszkodzeń) występują na 20,8% powierzchni drzewostanów uszkodzonych. Wśród uszkodzeń istotnych najpoważniejszą pozycję stanowią szkody od zwierzyny, od czynników klimatycznych, spowodowane przez owady.

1.5.2.1. Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem wykonano zgodnie z §40 "Instrukcji Urządzania Lasu" w dwu grupach drzewostanów: upraw i młodników do 10 lat oraz w pozostałych drzewostanach poza uprawami i młodnikami.

Ocena zgodności składu gatunkowego upraw i młodników

Ocenę zgodności upraw i młodników (całej la klasy wieku – 416,63 ha) wykonano w stosunku do przyjętych składów docelowych ustalonych w poprzedniej rewizji urządzania lasu. Uprawy i młodniki o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu stanowią 89,65% powierzchni la klasy wieku. Skład gatunkowy częściowo zgodny ma 10,30% upraw i młodników ha. Do upraw i młodników częściowo zgodnych zaliczono takie, w których nie

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

występują określone w typie drzewostanu gatunki domieszkowe oraz drzewostany złożone z cennych domieszek, gdzie jednak gatunkiem panującym nie jest gatunek docelowy typu drzewostanu TD – głównie na siedlisku LMŚW. W trakcie prac inwentaryzacyjnych nie stwierdzono upraw i młodników niezgodnych z TD.

Ocena zgodności składu gatunkowego pozostałych drzewostanów

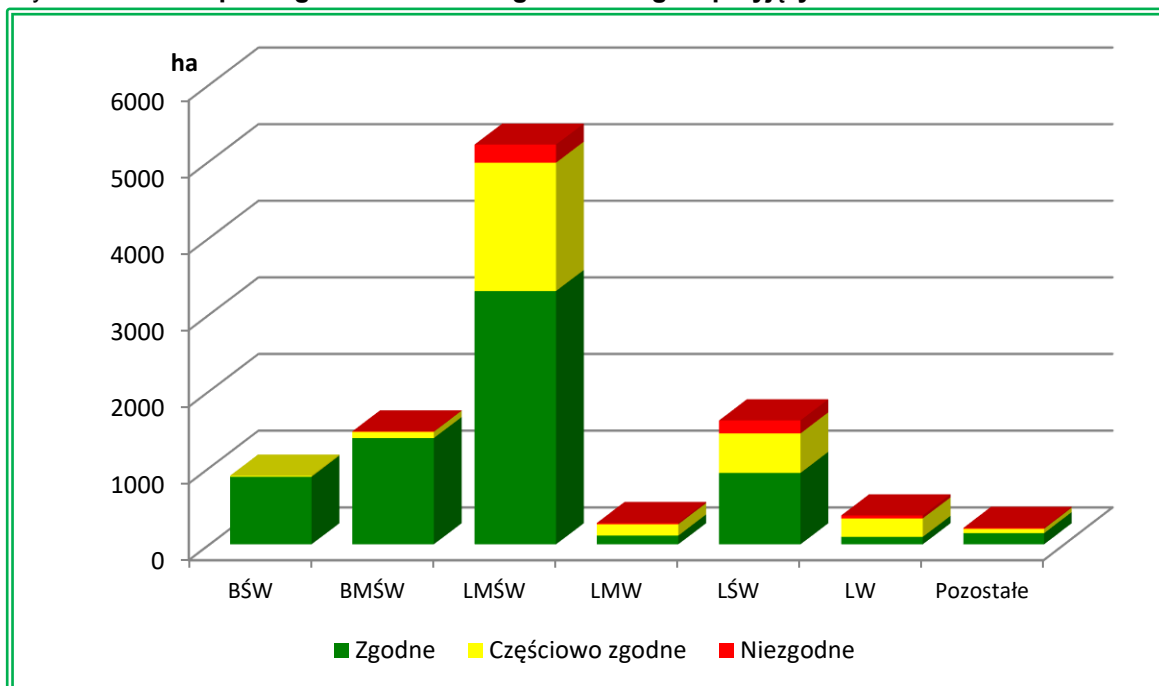
Drzewostany powyżej 10 lat charakteryzują się mniejszą zgodnością w porównaniu do upraw i młodników. Udział drzewostanów zgodnych wynosi 67,19%, częściowo zgodnych - 27,85% i niezgodnych 4,96%. Wyniki te wskazują na prawidłowe i zgodne z założeniami prowadzenie prac odnowieniowych w ubiegłym okresie oraz wskazują na potrzeby przemiany składów gatunkowych w najbliższym okresie.

Poniżej, dla scharakteryzowania stanu lasu, w tabeli zestawiono powierzchnię drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego z przyjętym na Komisji Założeń Planu typami drzewostanu – TD.

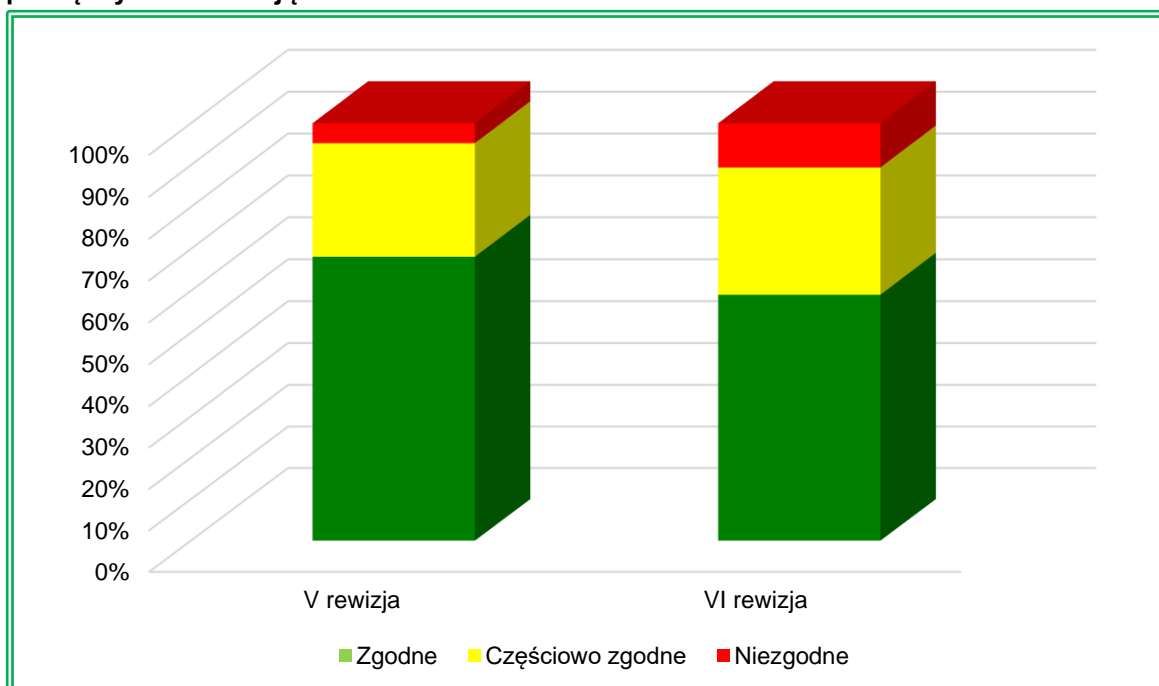
Tabela 48. Wykaz drzewostanów wg stopni zgodności

Stopień zgodności	Nadleśnictwo Stan 1.01.2025		Nadleśnictwo Stan 1.01.2015		Różnica
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]
1	2	3	4	5	6
Drzewostany do 10 lat					
Zgodne	373,52	89,65	512,09	94,13	-138,57
Częściowo zgodne	42,90	10,30	30,16	5,54	12,74
Niezgodne	0,21	0,05	1,77	0,33	-1,56
Razem	416,63	100,00	544,02	100	-127,39
Drzewostany powyżej 10 lat					
Zgodne	6482,21	67,17	5423,14	57,06	1059,07
Częściowo zgodne	2687,35	27,85	3022,57	31,8	-335,22
Niezgodne	480,64	4,98	1059,18	11,14	-578,54
Razem	9650,20	100,00	9504,89	100	145,31
Razem drzewostany					
Zgodne	6855,73	68,10	5935,23	59,06	920,50
Częściowo zgodne	2730,25	27,12	3052,73	30,38	-322,48
Niezgodne	480,85	4,78	1060,95	10,56	-580,10
Razem	10066,83	100,00	10048,91	100	17,92

Wykres nr 22. Stopień zgodności składu gatunkowego z przyjętym TD w TSL



Wykres nr 23. Porównanie stopni zgodności składu gatunkowego z przyjętym TD w TSL pomiędzy V i VI rewizją PUL



W porównaniu ze stanem na 1.01.2015 r. powierzchnia drzewostanów zgodnych wzrosła o 922,50 ha, tj. o 15,5%, tym samym zmniejszyła się powierzchnia drzewostanów częściowo zgodnych o 10,5% i niezgodnych o 54,8%.

1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów

Powierzchnia upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych wynosi 124,76 ha, jakość hodowlaną określono biorąc pod uwagę ich stopień pokrycia oraz stopień obniżenia

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

przydatności hodowlanej. Powierzchnia odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych wynosi 1422,74, w tym 1007,87 ha upraw i młodników po rębniach złożonych oraz 414,87 ha odnowień podokapowych (powierzchnia zredukowana udziałem młodego pokolenia w KO i KDO). Natomiast powierzchnia młodników i młodszych drzewostanów wynosi 4524,37. Jakość hodowlaną odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych, a także młodników i młodszych drzewostanów określono według kryteriów oceny ich zdrowotności oraz cech wzrostu i rozwoju. Powierzchnia starszych drzewostanów, dla których ocenia się jakość techniczną wynosi 4409,83, jakość techniczną drzew w drzewostanach starszych (oraz przestojów i zadrzewień) określono według kryteriów zawartych we wskaźnikach jakości technicznej.

a) Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych

Ocenę upraw i młodników w wieku do 10 lat przedstawia tabela XI, dołączona do opisów taksacyjnych i do elaboratu oraz omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych zajmują powierzchnię 124,76 ha. W tej powierzchni 86,7% stanowią uprawy i młodniki o zadrzewieniu w przedziale 1,0–0,9, upraw i młodników o zadrzewieniu 0,8–0,7 jest 9,7%, a upraw o zadrzewieniu poniżej 0,7 – 3,6%, upraw przepadłych nie zaewidencjonowano. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych wynosi 0,92.

Tabela 49. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat, na powierzchniach otwartych

Jakość hodowlana	Nadleśnictwo	
	Pow.[ha]	%
1	2	3
11	43,57	34,92
12	68,15	54,63
21	0,85	0,68
22	12,19	9,77
Razem	124,76	100,00

b) Odnowienia podokapowe oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych

Ocenę odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przedstawiono w tabeli XII, dołączonej do opisów taksacyjnych i elaboratu oraz omówionej w referacie nadleśniczego. Odnowienia podokapowe w KO występują na powierzchni zredukowanej 413,24 ha. Tworzą je warstwy podrostów, nalotów i podsadzeń, z gatunkami panującymi DB.S, DB.B, SO, DB, BRZ, OL, WZ. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KO wynosi 40,1% a przeciętna jakość 12. Odnowienia podokapowe w KDO występują na powierzchni zredukowanej 1,63 ha, a gatunkiem w nich panującym jest DB.S. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KDO wynosi 14,9% a przeciętna jakość 11. Uprawy i młodniki po rębniach złożonych opisano w wyłączeniach o ogólnej powierzchni 1007,87 ha. Ich przeciętny stopień pokrycia wynosi 88%. Omawiane uprawy i młodniki charakteryzują się jakością hodowlaną ocenioną przeciętnie na 12.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 50. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Jakość hodowlana	Nadleśnictwo	
	Pow.[ha]	%
1	2	3
KO		
11	111,92	10,86
12	246,95	83,86
13	1,64	0,16
21	7,00	0,68
22	45,73	4,44
Razem	413,24	100,00
KDO		
11	1,07	94,86
22	0,56	5,14
Razem	1,63	100,00
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych		
11	279,12	27,69
12	553,25	54,90
13	7,66	0,76
21	80,49	7,99
22	82,58	8,19
32	4,77	0,47
Razem	1007,87	100,00

c) Młodniki i młodsze drzewostany

Młodniki i młodsze drzewostany (bez Ia kl. w.), dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość hodowlaną, zajmują powierzchnię 4524,37 ha. Przeważają drzewostany z jakością 12 (73,63% powierzchni tej grupy drzewostanów), drzewostany o jakości 11 i 13 zajmują odpowiednio 13,28% i 11,25% powierzchni. Szczegółowe zestawienie jakości hodowlanej tej grupy drzewostanów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 51. Zestawienie powierzchni klas jakości hodowlanej drzewostanów w wieku powyżej 10 lat

Jakość hodowlana	Nadleśnictwo	
	Pow.[ha]	%
1	2	3
11	600,85	13,28
12	3331,30	73,62
13	509,02	11,25
21	42,55	0,94
22	28,28	0,63
23	0,87	0,02
31	0,41	0,01
32	9,73	0,22
33	1,36	0,03
Razem	4524,37	100,00

d) Jakość techniczna drzew w drzewostanach

Drzewostany dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość techniczną zajmują powierzchnię 4409,83 ha. SO, jako główny gatunek drzewostanów nadleśnictwa oceniano w większości wskaźnikiem 2,1 (w ok. 64,5% drzewostanów). Wyliczona średnioważona jakość techniczna dla nadleśnictwa wynosi 2,2. Najwyższą, pierwszą jakość techniczną wykazały

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

drzewostany w oddz.: w obrębie SARNAKI na powierzchni 2,56 ha, w wydzieleniach leśnych: 388a.

Jakość techniczną gatunków liściastych najczęściej oceniano na 3. Wskaźnikiem jakości 4, zdeterminowanym najczęściej niską pierśnicą, oceniano zwykle młodsze przestoje i zadrzewienia oraz występujące w składzie drzewostanów starszych młodsze gatunki drzew.

Tabela 52. Zestawienie jakości technicznych gatunków panujących

Jakość techniczna	Nadleśnictwo	
	Pow.[ha]	%
1	2	3
1	2,56	0,06
2	3506,19	79,51
3	837,36	18,99
4	63,72	1,44
Razem	4409,83	100,00

1.5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej

Na terenie nadleśnictwa powierzchnia gruntów leśnych niezalesionych wynosi 63,06 ha, co stanowi 0,61% powierzchni leśnej. Zestawienie powierzchni tych gruntów przedstawia zamieszczona tabela:

Tabela 53. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych niezalesionych

Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
1	2	3
Obręb SARNAKI		
inne wylesienie	3,92	17s, 17Fg, 17Gj, 17Gk, 17Gl, 58l, 199n, 250j, 255a, 255n, 256g, 256Jb, 256Jx, 257gx, 257hx, 335t
objęte szczególną ochroną	0,29	206d
plantacja choinek	1,31	107f, 252h, 275i
poletko łowieckie	2,99	54f, 83k, 95f, 146f, 147b
retencja	4,20	13c, 14c, 40d, 67c, 100g, 105g, 113b, 137o, 160h, 191As, 191Bc, 210h, 232d, 233d, 237g, 238i, 259i, 275p, 292g, 340i, 347a
sukcesja	29,79	2a, 13d, 13g, 14d, 17Ac, 27g, 27i, 39h, 80j, 81a, 81f, 82h, 82j, 85j, 87k, 88f, 89h, 90Ad, 91k, 92Cf, 92Cg, 94k, 137j, 185Dk, 185DI, 221k, 226Jj, 252i, 256f, 275s, 281d, 284d, 287d, 291a, 321bx, 321Ap, 332Ac, 394a, 403h, 408g, 414j, 427a, 440i
zrąb	20,56	61g, 78g, 79c, 84p, 86d, 198h, 199d, 199k, 294j

- W kategorii *inne wylesienia* zaklasyfikowano grunty przez które przebiegają gazociągi, teren cmentarza w miejscowości Rusków oddz. 58l, grunty przeznaczone pod budowę drogi S19 – oddz. 17Fg, 17Gj, 17Gk, 17Gl.

- Grunty *Objęte szczególną ochroną* – śródleśna polana z chronionymi gatunkami roślin w rezerwacie „Mierzvice”.

- *Retencja* – grunty stanowiące elementy małej retencji prowadzonej w nadleśnictwie.

- *Sukcesja* – grunty częściowo podtapiane i zalewane, położone w szachownicy z innymi gruntami, dawne użytki rolne.

1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego

Pomiary drewna martwego przeprowadzono na części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów rzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo – wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów, drewno drzew ściętych i wyróconych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych.

Tabela 54. Zestawienie miąższości drewna martwego

TSL	Miąższość drzew martwych					
	Stojących i złomów		Leżących i fragmentów drzew		Razem nadleśnictwo	
	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha
1	2	3	4	5	6	7
BŚW	5360,70	6,62	3259,80	4,03	8620,50	10,65
BMŚW	8495,54	6,52	6162,18	4,73	14657,72	11,24
BMW	168,41	4,81	159,35	4,55	327,76	9,36
LMŚW	19114,70	4,32	23287,64	5,26	42402,34	9,58
LMW	1422,60	5,99	956,49	4,03	2379,09	10,02
LMB	-	-	0,47	1,74	0,47	1,74
LŚW	4992,89	3,39	8689,39	5,89	13682,28	9,28
LW	3318,51	9,37	4525,35	12,78	7843,86	22,16
OL	401,03	7,72	655,16	12,61	1056,19	20,33
OLJ	216,24	7,12	316,05	10,40	532,29	17,52
LŁ	109,08	1,68	418,62	6,43	527,70	8,11
Razem	43599,70	4,96	48430,50	5,51	92030,20	10,47

Ogółem na terenie Nadleśnictwa miąższość drewna martwego wynosi 92030 m³ (brutto), co stanowi 3,3% ogólnej miąższości wszystkich drzewostanów. Średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach nadleśnictwa wynosi 10,47 m³/ha, przy 10,7 m³/ha dla średniej kraju w zarządzie LP i 8,4 m³/ha dla województwa mazowieckiego, 8,9 m³/ha dla Krainy Mazowiecko-Podlaskiej, 8,7 m³/ha dla RDLP w Lublinie (WISL 2019-2023, BULiGL). Tym samym wielkość zasobów drewna martwego w Nadleśnictwie Sarnaki zbliżona do przeciętnej dla lasów w zarządzie Lasów Państwowych oraz znacząco przewyższa średnie wartości dla pozostałych jednostek wyższego rzędu.

1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego

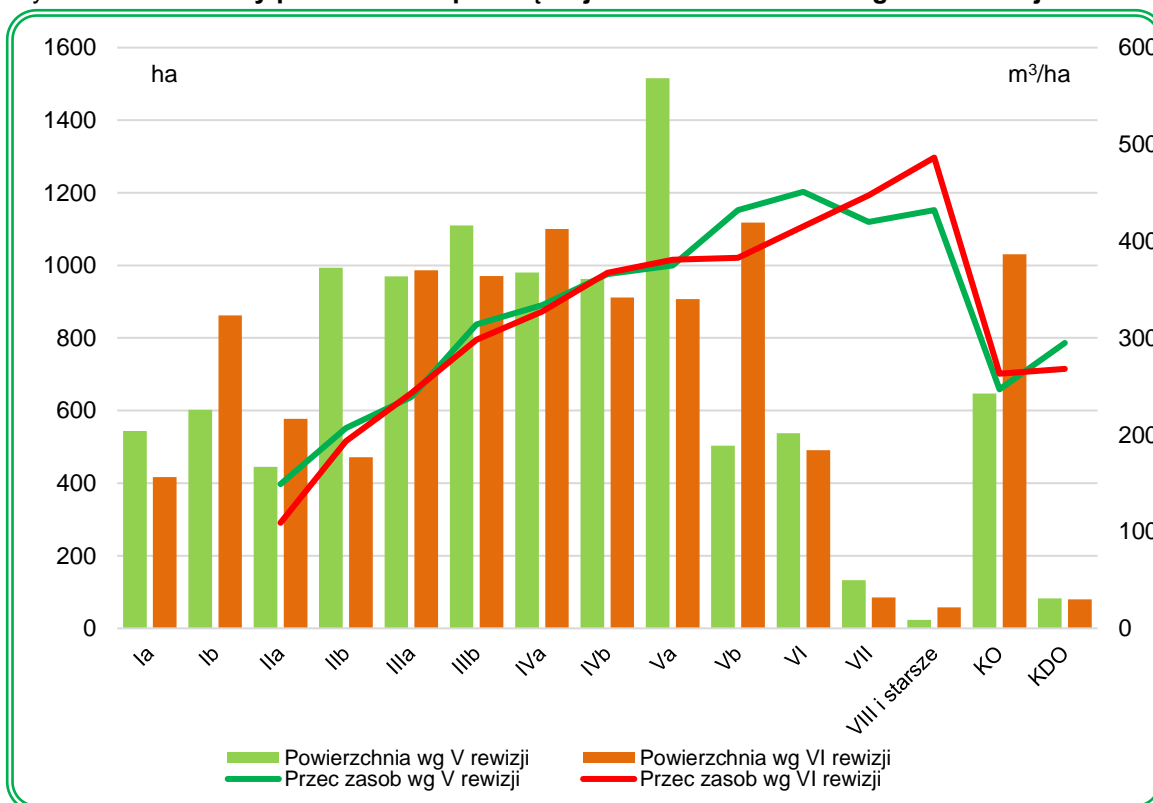
Syntetyczne zestawienie poszczególnych parametrów charakteryzujących powierzchnię leśną i zasoby drzewne w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie na koniec okresu gospodarczego, przedstawia Tabela nr XIII dołączona do opisów taksacyjnych i elaboratu oraz omówiona w referacie nadleśniczego dotyczącego analizy gospodarki przeszłej. Syntetyczny wyciąg z tej tabeli przedstawia się:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 55. Porównanie wskaźników stanu lasu Nadleśnictwa Sarnaki w kolejnych rewizjach planu u.l.

Wskaźnik	Urząd. definit.	Rewizja				
		II	III	IV	V	VI
1	2	3	4	5	6	7
Powierzchnia leśna [ha]		9129,39	9717,15	10034,36	10089,10	10129,89
Zapas [tys. m ³]		1699,3	2023,3	2455,2	2831,4	2751,5
Zasobność [m ³ /ha]		186	208	245	281	271
Przeciętny wiek		50	54	59	62	66
Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości - tablicowy [m ³ /ha/rok]			6,30	6,51	6,41	5,92
Uzyskany bieżący roczny przyrost miąższości - użyteczny [m ³ /ha/rok]		4,62	5,00	7,34	9,42	6,36

Wykres nr 24. Zmiany powierzchni i przeciętnej zasobności na 1 ha wg V i VI rewizji PUL



Największy udział powierzchniowy w skali całego nadleśnictwa mają drzewostany w wieku 91-100 lat (Vb podklasa wieku) – 11,05% i w wieku 61-70 lat (IVa podklasa wieku) – 10,86% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Drzewostany w trakcie przebudowy (dostosowania składu gatunkowego do zgodności siedliskiem, przemiany pokoleń) – drzewostany zaliczone do KO, KDO zajmują 10,97% powierzchni. Drzewostany ponad 100-letnie (bez KO i KDO) zajmują 6,25% powierzchni. Udział drzewostanów I klasy wieku (1 – 20 lat) – 12,62%. W porównaniu z ubiegłą rewizją nastąpił wzrost ich powierzchni o 11%.

Z przedstawionego zestawienia wynika, że przeciętna zasobność drzewostanów w nadleśnictwie na przestrzeni 5 rewizji urzędziowych tj. 40 lat, wzrosła o 62%, natomiast przeciętny wiek drzewostanów wzrósł o 16 lat.

W porównaniu z V rewizją:

- zasoby drzewne zmniejszyły się o 2,9%,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- wzrosła powierzchnia drzewostanów I klasy wieku, czyli drzewostanów wykazujących bardzo niską zasobności o 11%
- wzrosła powierzchnia drzewostanów w KO, KDO o 52,4%,
- przeciętny wiek drzewostanów wzrósł o 4 lata,
- wzrosły zasoby drewna martwego o 65%.

Struktura klas wieku w Nadleśnictwie Sarnaki z w miarę równomiernym udziałem drzewostanów od IIIa do Vb, zabezpiecza w miarę niezmienny poziom użytkowania na przestrzeni najbliższych 2-3 dziesięcioleci. Taki układ klas wieku wpływa na zachowanie niezmiennego poziomu bieżącego przyrostu miąższości.

Jedną z zasad zachowania trwałości drzewostanów i trwałości ich użytkowania jest utrzymanie relacji powierzchniowych między wszystkimi klasami wieku. Właściwe proporcje między drzewostanami młodymi, średniowiekowymi i starszymi – użytkowanymi rębnie i przechodzącymi znów w drzewostany młode, pozwala na zachowanie trwałości użytkowania w długim okresie czasu. Oznacza to, że średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa powinien w przybliżeniu stanowić połowę ustalonego wieku rębności drzewostanów. Wysokie wartości średniego wieku drzewostanów akceptowalne są wówczas, gdy lasy spełniają głównie funkcje ochronne, włączone są w granice rezerwatów przyrody, mają głównie znaczenie przyrodnicze lub społeczne. W innych przypadkach należy dążyć do utrzymania średniego wieku drzewostanów na poziomie znacząco nieprzekraczającym połowy przeciętnego wieku rębności.

	Przeciętny wiek drzewostanów	Połowa orientacyjnego średniego wieku rębności	Różnica
Nadleśnictwo	66	51	15 (znaczące odstępstwo)

W przypadku znaczącego odstępstwa nie powinno się go pogłębiać tego stanu poprzez zwiększanie przeciętnego wieku drzewostanów nadleśnictwa. Dane przedstawione w powyższej tabeli odnoszą się do całej powierzchni nadleśnictwa, nie uwzględniając aspektów ochronnych w lasach.

Drzewostany zaliczone do gospodarstwo specjalnego zajmują 351,23 ha, a przeciętny ich wiek wynosi - 107 lata. Drzewostany zaliczone do gospodarstwa lasów ochronnych osiągnęły przeciętny wiek – 64 lat, a zaliczone do lasów gospodarczych – 71 lat. Tym samym tylko drzewostany zaliczone do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych cechują się niższym przeciętnym wiekiem od średniego dla nadleśnictwa.

Dotychczas w kolejnych rewizjach przeciętny wiek drzewostanów nadleśnictwa systematycznie rósł od 50 lat w pierwszej rewizji planu urządzania lasu (rok 1973) do 66 lat w VI rewizji planu (rok 2025).

W rozumieniu IUL §77 pkt3 słuszną jest tendencja zmierzająca do osiągnięcia przez drzewostany nadleśnictwa przeciętnego wieku w wysokości +/- 5 lat do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Osiągnięcie przeciętnego wieku drzewostanów nadleśnictwa zbliżonego do połowy orientacyjnego wieku rębności możliwe jest w przypadku odtworzenia najmłodszego pokolenia drzewostanów tj. powiększenia powierzchni upraw i młodników.

Planowe zagospodarowanie będzie systematycznie poprawiać zgodność składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem. Pozyskanie drewna w ramach planu urządzenia lasu nie zakłóci procesów zachodzących w lesie ani nie wpłynie niszcząco na biotop i biocenozę, ponieważ część masy drzewnej, jaka odłoży się w ciągu 10-lecia, pozostaje w lesie jako miejsca lęgowe, żerowe i źródło dla destruentów. Oprócz kumulacji zapasu miąższu PPUL przewiduje ochronę zasobów naturalnych występujących w lesie tj. chronionych gatunków roślin i zwierząt, siedlisk przyrodniczych, roślinność runa leśnego, wód i gleby.

Dodać należy, że użytkowanie lasu nie ogranicza się tylko do pozyskania drewna, ale też stosownie do wielofunkcyjnej roli lasów obejmuje korzystanie z różnorodnych funkcji lasu na zasadzie trwałości.

Ze stanu zasobów drzewnych wynikają następujące przesłanki do konstrukcji planu na najbliższy okres gospodarczy:

- możliwość zmniejszenia rozmiaru użytkowania przedrębego w zakresie etatu powierzchniowego, starsze drzewostany nie konieczne wymagają przeprowadzania zabiegów pielęgnacyjnych o charakterze selekcyjnym.
- wysoki przeciętny wiek drzewostanów daje możliwość zwiększenia etatu użytkowania rębego.
- realizacja użytkowania rębego, w powiązaniu z zabiegami odnowieniowymi, przekłada się na odtworzenie drzewostanów I klasy wieku.
- potrzeba kontynuacji rozpoczętej przebudowy składów gatunkowych drzewostanów, w kierunku pełniejszego wykorzystania możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych.

Działania te są niezbędne dla zapewnienia trwałości i ciągłości lasu oraz kontynuowania procesów doprowadzania drzewostanów do zgodności z siedliskiem oraz zwiększaniem ich odporności.

2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

- 2.1. Analiza gospodarki leśnej w minionym okresie – referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki
- 2.2. Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu
- 2.3. Koreferat wykonawcy projektu pul
- 2.4. Końcowa ocena dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

2.1. Analiza gospodarki leśnej w minionym okresie

**REFERAT
NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA SARNAKI**

**na posiedzenie
Narady Techniczno – Gospodarczej
w sprawie VI rewizji Planu Urządzenia Lasu**

**ANALIZA GOSPODARKI LEŚNEJ
za okres 01.01.2015 – 31.12.2024
w Nadleśnictwie Sarnaki**

Sarnaki, październik 2024 r.



Spis treści

Wstęp	116
1. Zmiany w stanie posiadania	117
2. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych na ubiegłe 10-letnie z ich wykonaniem	119
2.1 Analiza realizacji etatu cięć	119
2.1.1. Analiza użytkowania głównego	119
2.1.2. Analiza użytkowania rębego	120
2.1.3. Analiza użytkowania przedrębego	124
2.2. Realizacja cięć w poszczególnych kategoriach zabiegów	126
2.3. Wykonanie zadań obligatoryjnych	128
2.4. Analiza pozyskanych sortymentów	132
2.5. Analiza realizacji zadań z hodowli lasu	135
2.5.1. Odnowienia i zalesienia	135
2.5.2. Poprawki i uzupełnienia	136
2.5.3. Zabiegi pielęgnacyjne (bez nawrotów kolejnych)	136
2.6. Selekcja i nasiennictwo:	137
2.7. Uprawy pochodne	138
2.8. Szkołka leśna	139
3. Ocena wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu	140
3.1. Ocena zasobów leśnych	140
3.2. Jakość upraw i młodników, w tym ich zgodność z typami siedliskowymi lasu	141
3.2.1. Jakość upraw i młodników na powierzchniach otwartych	141
3.2.2. Porównanie stopnia zadrzewienia upraw i młodników do 10 lat na pow. otwartych wg stopnia zadrzewienia dla nadleśnictwa	141
3.3. Jakość upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych	143
3.3.1. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych	145
3.4. Stan zdrowotny i sanitarny lasu	146
4. Rozmiar szkód w lasach spowodowany przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne	147
4.1. Rozmiar szkód powodowanych przez czynniki abiotyczne	147
4.2. Rozmiar szkód powodowanych przez czynniki biotyczne	148
4.2.1. Szkodliwe owady i grzyby patogeniczne	148
4.2.2. Szkody powodowane przez roślinożerne ssaki	151
4.3. Rozmiar szkód powodowanych przez czynniki antropogeniczne	153
5. Podstawowe wyniki z zakresu użytkowania ubocznego	155
5.1. Użytkowanie uboczne w tym wyniki gospodarki łowieckiej	155
5.1.1. Stany inwentaryzacyjne zwierzyny	157
5.2. Plantacje choinkowe	159
6. Ocena realizacji programu ochrony przyrody oraz wykonania zadań wynikających z planów ochrony dla obiektów, dla których takie plany zostały zatwierdzone	160
7. Zadania wynikające z zakresu zagospodarowania turystycznego i edukacji leśnej	163
7.1. Działalność edukacyjna Nadleśnictwa Sarnaki	163
7.2. Realizacja działalności edukacyjnej	163
7.3. Partnerzy Nadleśnictwa Sarnaki w edukacji leśnej społeczeństwa	165
8. Lasy nadzorowane	167
9. Infrastruktura techniczna	167
10. Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu	168



Spis tabel:

Tabela 1. Podział Nadleśnictwa Sarnaki na leśnictwa.....	116
Tabela 2. Porównanie powierzchni ogółem Nadleśnictwa Sarnaki w okresie 2015-2024.	117
Tabela 3. Wykaz zmian w stanie posiadania (przyczyny) w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.	118
Tabela 4. Wykaz zmian powierzchni wg kategorii użytków zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w Nadleśnictwie Sarnaki.....	118
Tabela 5. Analiza użytkowania głównego w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.....	119
Tabela 6. Analiza cięć użytkowania rębego w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki. Wykonano na podstawie LPIR-8.	120
Tabela 7. Wykaz zrębów nieujętych w PUL na lata 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.....	122
Tabela 8. Wykaz zmian rodzaju rębni i ich lokalizacja w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.....	123
Tabela 9. Wykonanie etatu cięć w użytkowaniu przedrębnym w Nadleśnictwie Sarnaki latach 2015-2024. (Wykonanie na podstawie LPIR-8).....	125
Tabela 10. Powierzchnie ze wskazaniem CP, na których wykonano CP-P w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	126
Tabela 11. Realizacja zadań obligatoryjnych wg stanu na dzień 30.09.2024 r.	128
Tabela 12. Powierzchnie ze wskazaniem CP, na których wykonano TW w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	128
Tabela 13. Powierzchnie ze wskazaniem TW, na których wykonano CP-P, TP i pozostałe w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.....	129
Tabela 14. Powierzchnie ze wskazaniem TP, na których wykonano TW i pozostałe w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.....	131
Tabela 15. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem - Nadleśnictwo Sarnaki.	133
Tabela 16. Porównanie miąższości drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wg udziału rzeczywistego gatunkami [m ³].	133
Tabela 17. Porównanie miąższości drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wg udziału gatunków panujących [m ³].	134
Tabela 18. Wykonanie planów gospodarczych z zakresu hodowli lasu.	135
Tabela 19. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planem - Nadleśnictwo Sarnaki.....	137
Tabela 20. Baza Nasienna Nadleśnictwa Sarnaki.....	137
Tabela 21. Wykaz założonych upraw pochodnych.....	138
Tabela 22. Zawansowanie realizacji docelowych powierzchni upraw pochodnych w Nadleśnictwie Sarnaki.	139
Tabela 23. Produkcja szkółki leśnej Zabuze w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.....	139
Tabela 24. Ocena zasobów leśnych - Nadleśnictwo Sarnaki.	140
Tabela 25. Zestawienie upraw i młodników do 10 lat wg stopnia zadrzewienia w Nadleśnictwie Sarnaki.	141
Tabela 26. Porównanie stopnia zadrzewienia upraw i młodników do 10 lat w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	141
Tabela 27. Zgodność składów gatunkowych upraw i młodników w Nadleśnictwie Sarnaki z TSL – stan na 01.01.2025 r.	142
Tabela 28. Porównanie stopnia zgodności składów gatunkowych upraw i młodników z TSL w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	142
Tabela 29. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych – Nadleśnictwo Sarnaki.	143
Tabela 30. Ocena odnowień podokapowych, upraw i młodników po rębniach złożonych – Nadleśnictwo Sarnaki.	143



Nadleśnictwo Sarnaki

Tabela 31. Stan odnowień podokapowych, upraw i młodników po rębniach złożonych w okresie 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	145
Tabela 32. Pozyskanie drewna z kodem uszkodzenia (złomy, wywroty oraz posusz) w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	146
Tabela 33. Rozmiar szkód spowodowanych przez czynniki abiotyczne w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.	148
Tabela 34. Ilość drewna pozyskanego w ramach usuwania uszkodzeń powodowanych przez kornika ostrozębego w latach 2016-2021 w Nadleśnictwie Sarnaki (wg leśnictw).....	149
Tabela 35. Szkody biotyczne – grzybowe i pasożytnicze w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 4).	149
Tabela 36. Szkody biotyczne – owadzie w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 3).	150
Tabela 37. Szkody powodowane przez zwierzynę w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 19).	151
Tabela 38. Szkody powodowane przez zwierzynę w rozbiciu na sprawcę szkody w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 19).....	152
Tabela 39. Powierzchnia grodzień oraz zabezpieczania upraw w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki... ..	152
Tabela 40. Rozmiar oraz koszty porządkowania terenów leśnych w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	153
Tabela 41. Szczegółowe zestawienie pożarów terenów leśnych w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	154
Tabela 42. Przyczyny powstania pożarów i ich powierzchnia ogólna w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	154
Tabela 43. Ilość pożarów z uwzględnieniem ich wielkości w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	155
Tabela 44. Zestawienie powierzchni obwodów łowieckich wg Uchwały nr 42/2022 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 stycznia 2022 r.	156
Tabela 45. Docelowe stany zwierzyny dla poszczególnych obwodów łowieckich przyjęte w WŁPH.	157
Tabela 46. Stany inwentaryzacyjne zwierzyny w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	158
Tabela 47. Realizacja rocznych planów łowieckich w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	159
Tabela 48. Zestawienie form ochrony przyrody na terenie Sarnaki (stan na 30.09.2024 r.).....	161
Tabela 49. Formy edukacji leśnej zrealizowane przez Nadleśnictwo Sarnaki i frekwencja w latach 2015-2024 (ogółem).	166
Tabela 50. Wydatki na edukację leśną Nadleśnictwa Sarnaki w latach 2015-2024.	167

Spis wykresów:

Wykres 1. Struktura pozyskanych sortymentów w Nadleśnictwie Sarnaki w okresie 2015-2024.	132
Wykres 2. Pozyskanie drewna z kodem uszkodzenia (złomy, wywroty oraz posusz) w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.....	147
Wykres 3. Zmiana liczebności łosia, jelenia, daniela, sarny i dzika w okresie 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.	158
Wykres 4. Frekwencja w zajęciach edukacyjnych w latach 2015-2024.....	166



Wstęp

Lasy obecnego Nadleśnictwa Sarnaki w 1944 r. zostały upaństwowione na mocy dekretu PKWN z dnia 12.XII.1944 r. (Dziennik Urzędowy Nr 15 z dnia 27.XII.1944 r. poz. 82). W skład Nadleśnictwa weszły przedwojenne lasy państwowe ur. Fronołów (N-ctwo Mielnik), ur. Zabuże i Dubicze (N-ctwo Zabuże) oraz lasy prywatne właścicieli ziemskich. Na przestrzeni okresu powojennego lasy Nadleśnictwa Sarnaki przeszły różne zmiany organizacyjne, reformy związane z reorganizacją w Lasach Państwowych i podziałem administracyjnym kraju. W obecnym kształcie Nadleśnictwo Sarnaki funkcjonuje od dnia 01.01.1995 r. na podstawie Zarządzenia Dyrektora RDLP w Lublinie z dnia 05.12.1994 r.

Nadleśnictwo Sarnaki położone jest na terenie województwa mazowieckiego, dwóch powiatów: łosickiego oraz siedleckiego i swoim zasięgiem obejmuje: dla powiatu łosickiego, Gminę Huszlew, Miasto Łosice, Gminę Łosice Obszar wiejski, Gminę Olszanka, Gminę Platerów, Gminę Sarnaki oraz Gminę Stara Kornica, natomiast dla powiatu siedleckiego, Gminę Korczew, Gminę Mordy Obszar wiejski oraz Gminę Przesmyki.

Obecnie Nadleśnictwo Sarnaki tworzy 1 obręb – Sarnaki o powierzchni brutto tj. wraz z gruntami we współwłasności (196,6065 ha) – 10675,0711 ha.

W skład Nadleśnictwa Sarnaki wchodzi 7 leśnictw terytorialnych i 1 leśnictwo selekcyjno-nasienneo-szkółkarskie, zgodnie z Zarządzeniem nr 14 z dnia 14.04.2014 r. Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Nadleśnictwa Sarnaki. Leśnictwa położone są w jednym obrębie leśnym.

Tabela 56. Podział Nadleśnictwa Sarnaki na leśnictwa.

OBRĘB
Sarnaki
LEŚNICTWO
Korczew
Kisielew
Huszlew
Mierzvice
Zabuże
Dubicze
Górki
Szkołka Zabuże

Przeciętna powierzchnia leśnictwa wynosi **1525,01 ha**.

Zarządzeniem nr 29/2024 Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki z dnia 18.07.2024 r. Zn. spr.: ZG.0140.1.2024 utworzono nowe leśnictwo Trojan oraz dokonano zmian zasięgu terytorialnego leśnictw:



Nadleśnictwo Sarnaki

Korczew, Kisielew, Huszlew, Mierzvice, Zabuże, Dubicze, Górki, Szkółka Leśna Zabuże. Przedmiotowe zarządzenie będzie obowiązywać od dnia 01.01.2025 r.

W okresie obowiązywania PUL na lata 2015-2024 nadleśniczymi Nadleśnictwa Sarnaki byli:

27.04.2010 – 17.02.2016 Nadleśniczy Sławomir Trąbka

17.02.2016 – 01.03.2016 p.o. Nadleśniczy Tomasz Wawryniuk

01.03.2016 – 07.03.2024 Nadleśniczy Andrzej Wybranowski

11.03.2024 i obecnie Nadleśniczy Mirosław Potapiuk

Analizę gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Sarnaki za okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r. przeprowadzono zgodnie z § 76 „Instrukcji Urządzania Lasu - Część 1”, która stanowi załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. oraz § 96 „Instrukcji Urządzania Lasu - Część 1”, która stanowi załącznik do Zarządzenie nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r.

Analizę gospodarki leśnej w minionym okresie przeprowadzono w oparciu o:

1. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r., który został zatwierdzony pismem Ministra Środowiska z dnia 26 sierpnia 2015 roku (znak: DLP-I-611-66/32275/15/LP).
2. Wnioski gospodarcze i sprawozdania Nadleśnictwa sporządzane w okresie obowiązywania planu.
3. Dane udostępnione przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Lublinie, które zostały wykorzystane do sporządzenia planu urządzenia lasu VI rewizji

1. Zmiany w stanie posiadania

Według stanu na dzień 30.09.2024 r. Nadleśnictwo Sarnaki zarządza gruntami o powierzchni 10 676,5070 ha (w tym netto grunty we współwłasnościach 52,44 ha).

Tabela 57. Porównanie powierzchni ogółem Nadleśnictwa Sarnaki w okresie 2015-2024.

Daty stanu	Powierzchnia wraz ze współwłasnościami <u>brutto</u> [ha]	Powierzchnia wraz ze współwłasnościami <u>netto</u> [ha]
Stan na 01.01.2015 r.	10 522,5381	10 487,9100
Stan na 31.12.2024 r.	10 676,5070	10 532,3375
Bilans	+153,9689	+44,4275



Nadleśnictwo Sarnaki

Powierzchnia brutto nadleśnictwa w minionym okresie zwiększyła się o 153,9689 ha. Zmiany w stanie posiadania nadleśnictwa wg stanu na 30.09.2024 r. przedstawiają się następująco:

Tabela 58. Wykaz zmian w stanie posiadania (przyczyny) w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.

Lp.	Rodzaj zmiany	Powierzchnia całkowita wraz ze współwłasnościami brutto [ha]
1	Sprzedaż w trybie art. 38 Ustawy o Lasach	-0,6482
2	Sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o Lasach	-0,3550
3	Nabycie w trybie art. 37 Ustawy o lasach	+3,6969
4	Nabycie w trybie art. 37a Ustawy o lasach	+2,4719
5	Decyzje administracyjne	-8,2860
6	Postanowienie Sądu Rejonowego w Siedlcach	-2,1809
7	Aktualizacja ewidencji – dostosowanie rejestrów gruntów nadleśnictwa, modernizacja ewidencji, inne	+5,7307
8	Przejęcie w zarząd gruntów od Zasobu własności Skarbu Państwa	+153,5395
Razem		+ 153,9689

Aktualnie Nadleśnictwo Sarnaki posiada założone księgi wieczyste dla **10 256,5123 ha**, co stanowi **96,08 %** powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa.

Obecnie w zarządzie nadleśnictwa znajduje się **2 708 szt.** działek ewidencyjnych, w tym 400 szt. we współwłasności (15% ilości działek) o powierzchni ogólnej (brutto) **196,6095 ha** (2% powierzchni) w tym:

Powierzchnia zredukowana gruntów we współwłasności (netto) wynosi **52,44 ha**.

Szczegółowy wykaz zmian w powierzchni gruntów według kategorii użytków (wraz z gruntami będącymi we współwłasności osób fizycznych oraz Skarbu Państwa (netto) dla nadleśnictwa w okresie 01.01.2015 r. – 31.12.2024 r. przedstawia poniższa tabela

Tabela 59. Wykaz zmian powierzchni wg kategorii użytków zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w Nadleśnictwie Sarnaki.

Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2015 r. [ha]	Stan na 31.12.2024 r. [ha]
Ogółem	10 522,5381	10 676,5070
Lasy – razem w tym:	10 292,6227	10 328,3065
-grunty zalesione i niezalesione	10 088,9617	10 122,7562
-związane z gospodarką leśną	203,6610	205,5503
Grunty zadrzewione i zakrzewione	2,8291	0,00
Użytki rolne	102,6473	84,9134
Grunty pod wodami	3,5814	1,4898
Użytki ekologiczne	54,6155	61,3161
Tereny różne	1,2265	1,2265
Grunty zabudowane i zurbanizowane	2,5957	1,0823



Nadleśnictwo Sarnaki

Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2015 r. [ha]	Stan na 31.12.2024 r. [ha]
Nieużytki	1,5951	1,5549

2 Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych na ubiegłe 10-lecie z ich wykonaniem

2.1 Analiza realizacji etatu cięć

Analizę wykonano porównując wykonanie etatu określonego w planie urządzenia lasu na lata 2015 - 2024, o którym mowa we wstępie. Szczegółowe wielkości [ha i m³] wykonane w użytkowaniu rębnym i przedrębnym dla nadleśnictwa ogółem zestawiono w kolejnych tabelach.

2.1.1 Analiza użytkowania głównego

Tabela 60. Analiza użytkowania głównego w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.

Wyszczególnienie		Powierzchnia			Miąższość		
		Etat na 10 - lecie	Wykonanie za 10 lat obowiązania planu UL	Zaawansowanie realizacji planu UL (%)	Etat na 10 - lecie	Wykonanie za 10 lat obowiązani a planu UL	Zaawansowanie realizacji planu UL (%)
		ha	ha	%	m ³	m ³	%
1		2	3	4	5	6	7
Użytki rębne - razem		1893,87	1824,57	96,34	333504	332198	96,61
w tym:	iglaste	X	X	X	X	233908	X
	liściaste	X	X	X	X	98290	X
a	zaliczane na etat powierzchniowy	1893,60	1824,30	96,34	333112	306998	92,16
	w tym: nieprojektowane w planach UL do cięć rębnych	X	16,56	X	X	2445	X
b	nie zal. na etat pow. + przygodne	0,27	0,27	X	392	25200	6428,57
Użytki przedrębne - razem		5651,15	5197,66	91,98	266806	264464	264464
w tym:	iglaste	X	X	X	X	171087	X
	liściaste	X	X	X	X	93377	X
a	czyszczenia	0	X	X	X	720	X
b	trzebieże + przygodne	5651,15	5197,66	91,98	X	264263	X
Użytki główne - razem		7545,02	7017,96	93,01	602110	596662	99,10
w tym:	iglaste	X	X	X	X	404995	X
	liściaste	X	X	X	X	191667	X



Nadleśnictwo Sarnaki

W analizowanym okresie Nadleśnictwo pozyskało 596662 m³ grubizny na planowane 602110 m³, co stanowi 99,10% ustalonego etatu użytkowania głównego.

2.1.2 Analiza użytkowania rębego

Tabela 61. Analiza cięć użytkowania rębego w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki. Wykonano na podstawie LPIR-8.

Lp.	Wyszczególnienie			Nadleśnictwo RAZEM	
1	2			3	
1	Rębnia I	Rozmiar na 10-lecie		m ³	40903
				ha	131,20
2		Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m ³	35664
				ha	127,74
3		w tym: nie objęte planem u.l.		m ³	1957
				ha	12,20
4		Stopień realizacji (2:1)	miąższościowego	%	87,19
			powierzchniowego	%	97,36
5		Udział cięć pozaplanowych	w miąższości	%	5,49
			w powierzchni	%	9,55
6	Rębnie II-V	Rozmiar na 10-lecie		m ³	292209
ha				1762,40	
7	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m ³	271334	
8			w tym: nie objęte planem u.l.		ha
9	Stopień realizacji (7:6)				m ³
			ha	4,36	
10	Udział cięć pozaplanowych	miąższościowego	%	92,86	
		powierzchniowego	%	96,26	
11	Nie zaliczone na etat powierzchniowy	Rozmiar na 10-lecie		m ³	392
				ha	1762,40
12	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m ³	271334	
13			w tym: nie objęte planem u.l.		ha
13	w tym: nie objęte planem u.l.				m ³
			ha	4468	



Nadleśnictwo Sarnaki

Lp.	Wyszczególnienie			Nadleśnictwo RAZEM	
14		Stopień realizacji (12:11)	%	1142,60	
15		Udział cięć pozaplanowych	%	1147,45	
16	Użytki przygodne rębne			m³ 20821	
17	w tym: cięcia selekcyjno-sanitarne w GDN			m ³ 331	
18	Ogółem użytkowanie rębne	Etat na 10-lecie		m³ 333504	
				ha 1893,60	
19		Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m ³ 332198	
				ha 1824,30	
20		w tym: nie objęte planem u.l.		m ³ 2445	
				ha 16,56	
21		Stopień realizacji etatu (19:18)	miąższościowego	%	99,61
			powierzchniowego	%	96,34
22		Udział cięć pozaplanowych	w miąższości	%	0,74
			w powierzchni	%	0,91
23	Udział użytków przygodnych (bez CSS) w rębnych			% 20390	

Cięcia rębne wykonano na powierzchni manipulacyjnej 1824,30 ha z 1893,60 ha planowanych, co stanowi **96,34% planu**. Pozyskanie grubizny w tej kategorii cięć wyniosło **332198 m³**, co stanowi **99,61% planu wynoszącego 333504 m³**. W ramach użytków przygodnych rębnych pozyskano 20721 m³, co daje 6,24% wykonanej masy grubizny w użytkach rębnych.

W zakresie rębni zupełnych etat powierzchniowy został wykonany w 99,36% (plan 131,20 ha – wykonanie 127,74 ha), etat miąższościowy w 87,19% (plan 40903 m³ - wykonanie 35664 m³).

W zakresie rębni złożonych etat powierzchniowy został wykonany w 96,26% (plan 1762,40 ha – wykonanie 1696,56 ha), etat miąższościowy w 92,6486% (plan 292209 m³ – wykonanie 271334 m³).

W ramach użytków rębnych pozyskano 4479 m³ drewna nie zaliczonego na poczet etatu powierzchniowego przy planowanej miąższości 392 m³. Rozmiar ten związany był głównie z koniecznością uprzętnienia nasienników, budową obiektów infrastruktury (drogi) oraz CSS.

W mijającym dziesięcioleciu w Nadleśnictwie Sarnaki wykonano cięcia w ramach rębni zupełnych, nieprojektowane w planie urządzenia lasu, na łącznej powierzchni 16,56 ha. Były to zręby sanitarne, wykonane rębniami IBK, IVDS, IB, IBS wywołane czynnikami biotycznymi i abiotycznymi. Przedmiotowe cięcia przedstawia poniższa tabela.



Tabela 62. Wykaz zrębów nieujętych w PUL na lata 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki

Lp.	Rok	Obręb	Leśnictwo	Oddział	Rębnia	Powierzchnia manip. (ha)	Przyczyna
1	2017	Sarnaki	Korczew	82-i	IBK	1,23	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
2	2022	Sarnaki	Korczew	120-c	VIDS	4,36	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
3	2022	Sarnaki	Kisielew	61-h	IBS	1,08	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
4	2018	Sarnaki	Kisielew	176-a	IB	1,31	Zamieranie olszy
5	2017	Sarnaki	Mierzvice	13-g	IB	0,54	Szkody od wiatru
6	2017	Sarnaki	Mierzvice	16A-g	IBK	0,20	Szkody od wiatru
7	2017	Sarnaki	Mierzvice	16A-h	IBK	0,51	Szkody od wiatru
8	2019	Sarnaki	Mierzvice	18-f	IB	0,95	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
9	2020	Sarnaki	Mierzvice	18-f	IBS	1,34	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
10	2017	Sarnaki	Mierzvice	189-b	IBK	0,55	Szkody od wiatru
11	2018	Sarnaki	Zabuże	251-a	IB	0,55	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
12	2022	Sarnaki	Dubicze	376-j	IBS	1,61	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
13	2017	Sarnaki	Dubicze	377-g	IBK	0,53	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
14	2022	Sarnaki	Dubicze	377-g	IBS	0,36	Zamieranie na skutek szkód od kornika drukarza
15	2022	Sarnaki	Dubicze	394-h	IBS	1,44	Szkody od okiści
Razem						16,56	

Ogółem pozyskano 1957 m³ i odnowiono całość z 16,56 ha powierzchni.

W mijającym dziesięcioleciu w cięciach rębnych pozyskano przeciętnie 182,10 m³/ha z powierzchni manipulacyjnej.

W latach 2015-2024 wystąpiły następujące różnice w wykonaniu wskazań cięć rębnych.



Tabela 63. Wykaz zmian rodzaju rębni i ich lokalizacja w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.

Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze wg PUL	Wykonana grupa czynności
1	05-22-1-01-100-b-00	IIIB	IVD
2	05-22-1-01-125-a-00	IID	IIIA
3	05-22-1-01-125-b-00	IID	IIIA
4	05-22-1-01-126-a-00	IID	IIIA
5	05-22-1-01-95-i-00	IID	IIIA
6	05-22-1-01-95-j-00	IID	IIIA
7	05-22-1-04-158-d-00	IIIB	IIIBU
8	05-22-1-04-161-h-00	IIA	IIIBU
9	05-22-1-04-73-a-00	IIIBU	IVD
10	05-22-1-05-406-f-00	IIIB	IIIBK
11	05-22-1-09-381-00	IIIB	IIIA
12	05-22-1-10-266-d-00	IIIBU	IIIBK
13	05-22-1-10-269-a-00	IIIB	IIIA
14	05-22-1-10-272-a-00	IIIBU	IIIB
15	05-22-1-10-281-b-00	IIAU	IIA
16	05-22-1-10-386-c-00	IIIB	IIIA
17	05-22-1-10-388-j-00	IIIAU	IIIBK
18	05-22-1-10-388-l-00	IIIAU	IIIBK

Zmiany spowodowane były niewykonaniem cięć uprzętających w rębniach złożonych (kolejne cięcia w rębniach złożonych), potrzebami hodowlanymi oraz czynnikami biotycznymi i abiotycznymi.

Ogółem niewykonanie etatu cięć rębnych zostało spowodowane koniecznością utrzymania właściwego stanu sanitarnego lasu. Gradacja kornika ostrozębnego, połączona z występującymi niemal corocznie na przestrzeni obowiązywania planu szkodami od czynników abiotycznych i biotycznych spowodowały konieczność bieżącego usuwania posuszu oraz wywrotów i złomów (największe szkody od wiatru wystąpiły w 2017).

W latach 2015 – 2024 na wykonanie planu cięć rębnych największy wpływ miały następujące czynniki:

1. Występowanie kornika ostrozębnego oraz osłabienie i wydzielanie się sosny w latach 2016 – 2020. Lata 2016-2020 zaznaczyły się w Nadleśnictwie Sarnaki okresem wzmożonej aktywności kornika ostrozębnego, który atakował drzewostany głównie starszych, ale także i średnich klas wieku. Wzmożone występowanie spowodowane było najprawdopodobniej ekstremalnymi zjawiskami klimatycznymi i obniżeniem kondycji drzewostanów, co sprzyjało rozwojowi tego owada. Jednocześnie lata 2015- 2020 charakteryzowały się długimi okresami suszy i tym samym obniżeniem



Nadleśnictwo Sarnaki

poziomu wód gruntowych. Główny okres pozyskania posuszu sosnowego przypadła na lata 2016-2020.

2. Szkody związane z czynnikami abiotycznymi. W latach 2015 - 2024 na terenie Nadleśnictwa Sarnaki odnotowano szkody spowodowane przez czynniki abiotyczne takie jak podtopienia i zalania, obniżenia poziomu wód gruntowych, przymrozki późne, szkody od śniegu i wiatru. Zaburzenia stosunków wodnych w latach 2015 – 2024 wystąpiły na powierzchni 289,93 ha, z czego podtopienia i zalania na pow. 5 ha, obniżenie poziomu wód gruntowych, susza na pow. 284,93 ha. Zmrożenia (przymrozki późne) wyrządziły szkody na powierzchni 77,49 ha, a oparzenia na powierzchni 19,47 ha. Łącznie niskie lub wysokie temperatury w latach 2015 – 2024 przyczyniły się do szkód na powierzchni 96,96 ha. W latach 2021-2024 r. wystąpiły lokalne szkody od śniegu na powierzchni 637,68 ha oraz wiatru na powierzchni 3,03 ha.

2.1.3 Analiza użytkowania przedrębego

Cięcia przedrębne ogółem wykonano na powierzchni 5197,66 ha, co stanowi 91,98% założeń planu, wynoszącego **5651,15** ha. W ramach tych cięć pozyskano 264464 m³ przy szacunkowym planie **268606** m³ grubizny, co daje 98,46 % wykonania planu. **Użytki przygodne stanowiły 12,92%** pozyskanej miąższości użytków przedrębnych, tj. **34175** m³.

W ramach użytkowania przedrębego pozyskano przeciętnie 50,88 m³/ha, przy planowanej masie 47,53 m³/ha. Użytki przygodne przedrębne wykonywano głównie w ramach usuwania negatywnych skutków działania czynników biotycznych i abiotycznych.

Największy wpływ na realizację cięć przygodnych przedrębnych miało występowanie kornika ostrozębnego, osłabienie i wydzielanie się sosny oraz szkody związane z czynnikami biotycznymi i abiotycznymi - silne wiatry oraz okiść. Trzebieże wczesne negatywne w latach 2015-2024 wykonano na łącznej powierzchni 13,18 ha.



Nadleśnictwo Sarnaki

Tabela 64. Wykonanie etatu cięć w użytkowaniu przedrębnym w Nadleśnictwie Sarnaki latach 2015-2024.
(Wykonanie na podstawie LPIR-8).

Lp.	Wyszczególnienie			Obręb Sarnaki	Nadleśnictwo Sarnaki	
1	2			3	4	
1		Etat na 10-lecie		m ³	268606	268606
				ha	5651,15	5651,15
2	Ogółem przedrębne	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m ³	264464	264464
				ha	5197,66	5197,66
3		Stopień realizacji (2:1)	miąższościowo	%	98,46	98,46
			powierzchniowo	%	91,28	91,98
4		Rozmiar na 10-lecie		m ³	0	0
				ha	0,00	0,00
5	CP-P	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m ³	720	720
				ha	X	X
6		Stopień realizacji (5:4)	miąższościowo	%	X	X
			powierzchniowo	%	X	X
7		Rozmiar na 10-lecie		m ³	48465	48465
				ha	1305,18	1305,18
8	TW	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m ³	37221	37221
				ha	1162,43	1162,43
9		Stopień realizacji (8:7)	miąższościowo	%	76,80	76,80
			powierzchniowo	%	89,06	89,06
10		Rozmiar na 10-lecie		m ³	220141	220141
				ha	4345,97	4345,97
11	TP	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m ³	192348	192348
				ha	4035,23	4035,23
12		Stopień realizacji (11:12)	miąższościowo	%	87,37	87,37
			powierzchniowo	%	92,85	92,85
13	Użytki przygodne w przedrębnych			m ³	34175	34175
14	Udział przygodnych w przedrębnych			%	12,92	12,92

**2.2 Realizacja cięć w poszczególnych kategoriach zabiegów****Tabela 65. Powierzchnie ze wskazaniem CP, na których wykonano CP-P w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.**

Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
1	05-22-1-01-136-a-00	CP	6,55	CP-P	2015	6,55
2	05-22-1-01-149-g-00	CP	2,18	CP-P	2020	2,18
3	05-22-1-04-160-d-00	CP	3,44	CP-P	2015	3,44
4	05-22-1-04-162-c-00	CP	2,83	CP-P	2019	2,83
5	05-22-1-04-168-f-00	CP	5,65	CP-P	2016	5,65
6	05-22-1-04-49-a-00	CP	0,25	CP-P	2015	1,27
7	05-22-1-04-49-d-00	CP	0,60	CP-P	2015	0,60
8	05-22-1-04-51-a-00	CP	2,00	CP-P	2021	0,15
9	05-22-1-04-69-d-00	CP	1,70	CP-P	2016	1,70
10	05-22-1-05-309-k-00	CP	2,56	CP-P	2017	2,56
11	05-22-1-05-313-d-00	CP	0,60	CP-P	2016	0,60
12	05-22-1-05-391A-a-00	CP	1,24	CP-P	2016	1,24
13	05-22-1-05-409-d-00	CP	1,40	CP-P	2021	1,40
14	05-22-1-05-410-b-00	CP	1,54	CP-P	2021	0,77
15	05-22-1-05-410-f-00	CP	0,71	CP-P	2020	0,71
16	05-22-1-05-411-d-00	CP	1,30	CP-P	2015	1,55
17	05-22-1-05-425-i-00	CP	5,49	CP-P	2018	5,49
18	05-22-1-05-436-a-00	CP	0,45	CP-P	2015	0,45
19	05-22-1-05-436-n-00	CP	0,96	CP-P	2015	0,96
20	05-22-1-05-436-ax-00	CP	2,40	CP-P	2017	2,40
21	05-22-1-06-11-a-00	CP	1,84	CP-P	2017	2,11
22	05-22-1-06-12-f-00	CP	1,09	CP-P	2017	1,09
23	05-22-1-06-191B-a-00	CP	16,16	CP-P	2018	16,16
24	05-22-1-06-191B-b-00	CP	12,39	CP-P	2016	12,39
25	05-22-1-06-205-g-00	CP	3,95	CP-P	2017	4,40
26	05-22-1-07-244-c-00	CP	5,51	CP-P	2015	1,44
27	05-22-1-07-252-b-00	CP	2,44	CP-P	2016	2,44
28	05-22-1-07-252-k-00	CP	3,04	CP-P	2015	1,22
29	05-22-1-07-321-p-00	CP	0,43	CP-P	2015	0,43
30	05-22-1-07-327-i-00	CP	0,55	CP-P	2015	0,55
31	05-22-1-09-340-c-00	CP	3,79	CP-P	2017	3,79
32	05-22-1-09-341-f-00	CP	1,22	CP-P	2017	1,22
33	05-22-1-09-349-b-00	CP	3,81	CP-P	2017	3,81
34	05-22-1-09-349-h-00	CP	3,53	CP-P	2018	3,53
35	05-22-1-09-350-g-00	CP	1,20	CP-P	2017	1,20



Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
36	05-22-1-09-354-h-00	CP	1,74	CP-P	2020	1,74
37	05-22-1-09-356-f-00	CP	1,45	CP-P	2017	1,45
38	05-22-1-09-356-g-00	CP	4,15	CP-P	2018	4,15
39	05-22-1-09-359-c-00	CP	1,56	CP-P	2020	1,56
40	05-22-1-09-359-g-00	CP	0,89	CP-P	2020	0,89
41	05-22-1-09-364-a-00	CP	4,52	CP-P	2019	4,70
42	05-22-1-09-365-a-00	CP	4,15	CP-P	2018	4,15
43	05-22-1-09-366-b-00	CP	5,90	CP-P	2020	6,17
44	05-22-1-09-398-k-00	CP	1,16	CP-P	2023	1,16
45	05-22-1-10-274-b-00	CP	2,79	CP-P	2023	2,79
46	05-22-1-10-388-b-00	CP	7,94	CP-P	2015	7,94
Razem			141,05			134,98

Trzebieże wczesne:

Rozmiar powierzchniowy został wykonany w 89,06%. Plan zakładał wykonanie TW na 1305,18 ha, zaś wykonano 1162,43 ha. Niepełne wykonanie planu w rozmiarze powierzchniowym wynika z zakwalifikowania części powierzchni, zgodnie z potrzebami i wiekiem drzewostanów do zabiegu TP lub brakiem dostępności drzewostanów (tereny podmokłe lub zabagnione). Rozmiar masowy został wykonany w 76,80% - przy planie 48465 m³ pozyskano 37221 m³ grubizny. Pozyskano o 11244 m³ surowca drzewnego mniej względem założeń planu w opisywanym dziesięcioleciu. Intensywność trzebieży wczesnych wyniosła 32,02 m³/ha, przy planowanej 37,13 m³/ha.

Trzebieże późne:

Rozmiar powierzchniowy został wykonany w 92,85 % - na planowaną powierzchnię 4345,97 ha wykonano 4035,23 ha. Rozmiar masowy wykonany został w 87,37 % - przy szacunkowym planie 220141 m³ pozyskano 192348 m³ grubizny. O 27793 m³ nie wykonano pozyskania drewna w trzebieżach późnych względem założeń planu. Intensywność trzebieży późnych wyniosła 47,67 m³/ha, przy planowanej 50,65 m³/ha.

Łączna miąższość drewna pozyskana w użytkach przygodnych rębnych i przedrębnych wyniosła 54896 m³, co stanowi 91% średniorocznego etatu miąższościowego w Nadleśnictwie Sarnaki na lata 2015-2024.



2.3 Wykonanie zadań obligatoryjnych

Tabela 66. Realizacja zadań obligatoryjnych wg stanu na dzień 30.09.2024 r.

Rodzaj prac	Rozmiar zadań wg planu UL [ha]	Realizacja zadań* [ha]	Zaawansowanie realizacji planu UL [%]
1	2	3	4
Pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw	483,15	453,38	93,83
Pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników	729,97	806,10	110,43
Trzebieże	5651,15	5197,66	91,98
Razem pielęgnowanie lasu	6864,27	6457,14	94,07

* zadania wykonano zgodnie z fazą rozwojową w momencie wykonania zabiegu.

Zadania w zakresie pielęgnowania lasu zostały wykonane w rozmiarze powierzchniowym wynoszącym 6457,14 ha, co stanowi 94,07 %.

Wskazania pielęgnacyjne w zainwentaryzowanych uprawach wykonano w 93,83 %.

Wskazania pielęgnacyjne w zainwentaryzowanych młodnikach wykonano w rozmiarze powierzchniowym 677,88 ha, na plan 729,97 ha, co stanowiło 92,86 %, przy czym na powierzchni 1167,20 ha zostały zrealizowane zgodnie ze stanem na gruncie jako TW.

Nie wykonanie w 100% pielęgnowania upraw wynika ze zmiany charakteru na CP zgodnie z fazą rozwojową o łącznej powierzchni 29,77 ha. Nie wykonanie w 100 % pielęgnowania młodników wynika ze zmiany charakteru wykonanego zabiegu na TW zgodnie z fazą rozwojową według tabeli nr 12.

Tabela 67. Powierzchnie ze wskazaniem CP, na których wykonano TW w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
1	05-22-1-01-136-a-00	CP	6,55	TWP	2024	6,55
2	05-22-1-01-145-c-00	CP	5,19	TWP	2023/2024	5,19
3	05-22-1-01-151-b-00	CP	5,14	TWP	2022/2023	5,14
4	05-22-1-01-156-g-00	CP	1,14	TWP	2024	1,14
5	05-22-1-04-166-c-00	CP	3,38	TWP	2023	3,38
6	05-22-1-04-168-f-00	CP	5,66	TWP	2023/2024	5,66
7	05-22-1-04-172-c-00	CP	4,58	TWP	2024	4,58
8	05-22-1-04-48-d-00	CP	5,95	TWP	2018	5,95
9	05-22-1-05-410-b-00	CP	1,54	TWP	2021	0,77
10	05-22-1-05-431-d-00	CP	1,63	TWP	2020	1,63



Nadleśnictwo Sarnaki

Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
11	05-22-1-06-191C-b-00	CP	11,24	TWP	2020	1,20
12	05-22-1-07-243-i-00	CP	7,21	TWP	2024	7,21
13	05-22-1-07-257-i-00	CP	0,92	TWP	2024	0,92
14	05-22-1-10-293-d-00	CP	2,27	TWP	2015	2,27
15	05-22-1-10-302-d-00	CP	0,50	TWP	2023	0,50
			62,90	52,09		

Wykonanie TW zaplanowano na pozycjach o łącznej powierzchni 1305,18 ha. Zabiegi pielęgnacyjne wykonano natomiast na łącznej powierzchni 1162,43 ha spośród planowanej powierzchni, przy czym na powierzchni 980,81 ha zostały zrealizowane zgodnie ze stanem na gruncie jako TW, natomiast na powierzchni 181,62 ha ze względu na wzrost drzewostanu i zmianę charakteru zabiegu jako CP-P, TP, IBK i IBS.

Niepełne wykonanie wskazań TW wynikało z:

- zmiany grupy czynności na właściwą kwalifikację zabiegu w odniesieniu do drzewostanu,
- wystąpieniem nadmiernego rozluźnienia zwarcia w drzewostanie będącego skutkiem pojedynczych szkód biotycznych i abiotycznych,
- niedostępności terenu związanego z występowaniem lokalnie wysokiego stanu wód gruntowych,
- koniecznością zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu.

Tabela 68. Powierzchnie ze wskazaniem TW, na których wykonano CP-P, TP i pozostałe w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
1	05-22-1-01-130-d-00	TWP	9,65	TPP	2021	9,65
2	05-22-1-01-147-d-00	TWP	5,70	TPP	2024	5,70
3	05-22-1-01-147-g-00	TWP	2,59	TPP	2022/2023	2,59
4	05-22-1-01-150-c-00	TWP	4,22	TPP	2019	4,22
5	05-22-1-01-152-f-00	TWP	1,14	TPP	2019	1,14
6	05-22-1-01-154-b-00	TWP	5,91	TPP	2023/2024	5,91
7	05-22-1-01-156-h-00	TWP	0,60	TPP	2022	0,60
8	05-22-1-01-185-m-00	TWP	1,01	TPP	2024	1,01
9	05-22-1-01-87-d-00	TWP	1,29	TPP	2024	1,29
10	05-22-1-01-87-f-00	TWP	0,64	TPP	2024	0,64
11	05-22-1-04-161-c-00	TWP	4,22	TPP	2022	4,22
12	02-22-1-04-162-b-00	TWP	4,13	CP-P	2015	4,13



Nadleśnictwo Sarnaki

Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
13	05-22-1-04-165-c-00	TWP	6,12	TPP	2022/2023	6,12
14	05-22-1-04-168-c-00	TWP	1,94	TPP	2021	1,94
15	05-22-1-04-168-h-00	TWP	2,70	TPP	2021	2,70
16	05-22-1-04-170-b-00	TWP	5,58	TPP	2021	5,58
17	05-22-1-04-175-b-00	TWP	0,62	CP-P	2015	0,62
18	05-22-1-04-47-a-00	TWP	4,38	TPP	2018/2019	4,38
19	05-22-1-04-54-d-00	TWP	1,21	TPP	2024	1,21
20	05-22-1-04-57-j-00	TWP	5,98	TPP	2019	2,00
21	05-22-1-04-68-c-00	TWP	3,99	CP-P	2015	3,99
22	05-22-1-04-75-h-00	TWP	0,73	TPN	2021	0,73
23	05-22-1-05-425-i-00	TWP	1,93	TPP	2020	1,93
24	05-22-1-05-431-g-00	TWP	2,24	TPP	2019	2,24
25	05-22-1-05-435-p-00	TWP	11,49	TPP	2021	11,49
26	05-22-1-06-1-c-00	TWP	3,55	TPP	2024	3,55
27	05-22-1-06-16A-h-01	TWP	0,51	IBK	2017	0,51
28	05-22-1-06-186A-h-00	TWP	4,25	CP-P	2015	4,25
29	05-22-1-06-191-f-00	TWP	1,63	TPP	2024	1,63
30	05-22-1-07-254-c-00	TWP	0,97	TPP	2022	0,97
31	05-22-1-07-256B-s-00	TWP	3,95	TPP	2022	3,95
32	05-22-1-07-256B-t-00	TWP	3,37	TPP	2022	3,37
33	05-22-1-07-321A-bx-00	TWP	0,34	CP-P	2015	0,34
34	05-22-1-07-321A-r-00	TWP	0,50	TPP	2023	0,50
35	05-22-1-07-329-j-00	TWP	2,77	TPP	2021	2,77
36	05-22-1-07-329-n-00	TWP	3,88	TPP	2016	3,88
37	05-22-1-07-322-b-00	TWP	2,18	TPP	2024	2,18
38	05-22-1-07-322-g-00	TWP	0,97	TPP	2023	0,97
39	05-22-1-07-332-j-00	TWP	3,54	TPP	2024	3,54
40	05-22-1-07-332A-g-00	TWP	1,25	TPP	2023	1,25
41	05-22-1-07-333-a-00	TWP	0,17	TPP	2023	0,17
42	05-22-1-07-333-g-00	TWP	11,47	TPP	2020	11,47
43	05-22-1-07-334-x-00	TWP	1,15	TPP	2023	1,15
44	05-22-1-07-335-j-00	TWP	0,89	TPP	2023	0,89
45	05-22-1-07-439-t-00	TWP	1,85	TPP	2022	1,85
46	05-22-1-09-344-c-00	TWP	11,46	TPP	2023	11,46
47	05-22-1-09-345-d-00	TWP	5,29	TPP	2023	5,29
48	05-22-1-09-347-f-00	TWP	6,56	TPP	2023	6,56
49	05-22-1-09-347-g-00	TWP	6,00	TPP	2023	6,00
50	05-22-1-09-354-a-00	TWP	6,77	TPP	2019	6,77
51	05-22-1-09-356-c-00	TWP	2,38	TPP	2024	2,38
52	05-22-1-09-356-f-00	TWP	6,50	TPP	2021	6,50
53	05-22-1-09-394-h-01	TWP	1,44	IBS	2022	1,44



Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
Razem			185,60			181,62

Powierzchnie ze wskazaniem TW, na których wykonano CP-P wynikają z tego, że zabieg był przewidziany do wykonania w późniejszym okresie obowiązywania PUL, a został wykonany w 2015 roku, czyli w pierwszym roku jego obowiązywania, ze względu na konieczność wykonania i zgodnie z jego charakterem.

Wykonanie TP zaplanowano na pozycjach o łącznej powierzchni 4345,97 ha. Zabiegi hodowlane wykonano natomiast na łącznej powierzchni 4035,23 ha tj. na **92,85 %**.

Niepełne wykonanie wskazań TP wynikało z:

- zmiany grupy czynności na właściwą kwalifikację zabiegu w odniesieniu do drzewostanu,
- wystąpieniem nadmiernego rozluźnienia zwarcia w drzewostanie będącego skutkiem powtarzających się pojedynczych szkód biotycznych i abiotycznych,
- niedostępności terenu związanej w występowaniem lokalnie wysokiego stanu wód gruntowych,
- koniecznością zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu.
- wykonania zrębów sanitarnych, co wiązało się z brakiem możliwości do wykonania trzebieży.

Tabela 69. Powierzchnie ze wskazaniem TP, na których wykonano TW i pozostałe w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

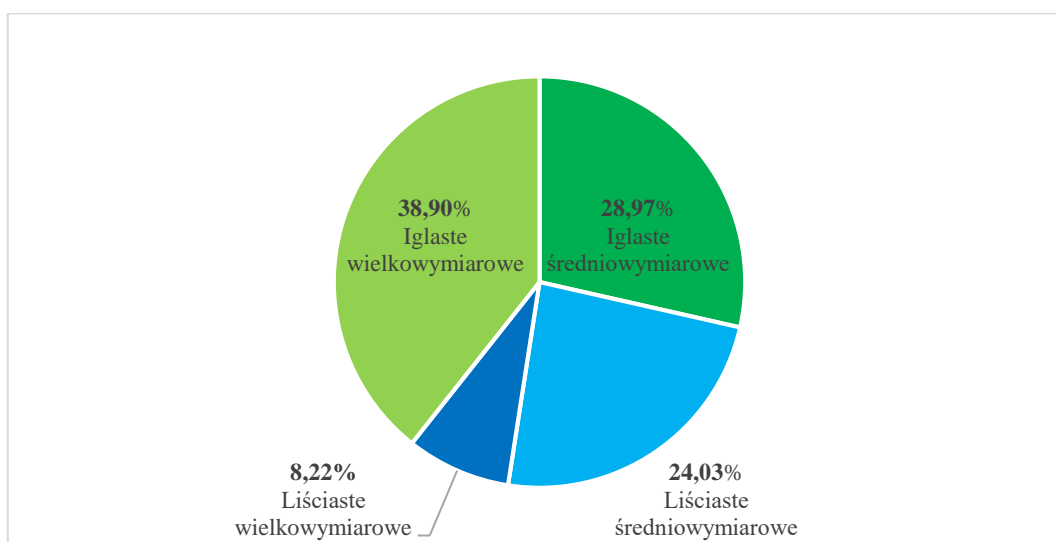
Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
1	05-22-1-01-103-d-00	TPP	6,37	TWP	2016	6,37
2	05-22-1-01-180-b-00	TPP	1,60	TWP	2015	1,60
3	05-22-1-01-87-a-00	TPP	0,50	TWP	2015	0,50
4	05-22-1-01-120-c-00	TPP	4,36	IVDS	2022	4,36
5	05-22-1-04-42-g-00	TPP	2,40	TWP	2019	2,40
6	05-22-1-04-61-h-00	TPP	1,08	IBS	2022	1,08
7	05-22-1-04-81A-a-00	TPP	2,25	TWP	2024	2,25
8	05-22-1-05-431-d-00	TPP	1,47	TWP	2015	1,47
9	05-22-1-06-16A-g-01	TPP	0,20	IBK	2017	0,20
10	05-22-1-06-17-k-00	TPP	2,13	TWP	2015	2,13
11	05-22-1-06-18-f-01	TPP	0,94	IB	2019	0,94
12	05-22-1-06-18-f-99	TPP	1,34	IBS	2020	1,34
13	05-22-1-06-191-i-00	TPP	3,56	TWP	2015	3,56
14	05-22-1-07-251-a-01	TPP	0,55	IB	2018	0,55
15	05-22-1-07-330-b-00	TPP	14,64	TWP	2017	10,40
16	05-22-1-07-331-a-00	TPP	20,07	TWP	2015	20,07

Lp.	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze		Wykonanie faktyczne w chwili zabiegu		
		Zabieg	Powierzchnia [ha]	Zabieg	Rok zabiegu	Powierzchnia [ha]
17	05-22-1-09-376-j-00	TPP	1,61	IBS	2022	1,61
18	05-22-1-09-377-g-01	TPP	0,53	IBK	2017	0,53
19	05-22-1-09-377-g-99	TPP	0,36	IBS	2022	0,36
20	05-22-1-10-279-d-00	TPP	6,50	CSS	2022	6,50
Razem			72,46			68,22

2.4 Analiza pozyskanych sortymentów

W ogólnej masie 596662 m³ pozyskanej grubizny udział grup wymiarowych przedstawia się następująco:

- Drewno wielkowymiarowe** ogółem 280420 m³, stanowiło 47,00% pozyskanej grubizny ogółem, w tym:
 - iglaste 232120 m³, co stanowiło 38,90% pozyskanej grubizny ogółem,
 - liściaste 48300 m³, co stanowiło 8,10% pozyskanej grubizny ogółem,
- Drewno średniowymiarowe** ogółem 316242 m³, stanowiło 53,00% pozyskanej grubizny ogółem, w tym:
 - iglaste 172875 m³, stanowiło 28,97% pozyskanej grubizny ogółem,
 - liściaste 143367 m³, stanowiło 24,03% pozyskanej grubizny ogółem,
- Drewno opałowe** ogółem 65831 m³, stanowiło 11,03% pozyskanej grubizny, w tym:
 - drewno opałowe iglaste 29873 m³, co stanowi 7,38% grubizny iglastej ogółem,
 - drewno opałowe liściaste 35958 m³, co stanowi 18,75% grubizny liściastej ogółem.



Wykres 6. Struktura pozyskanych sortymentów w Nadleśnictwie Sarnaki w okresie 2015-2024.



Nadleśnictwo Sarnaki

Tabela 70. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem - Nadleśnictwo Sarnaki.

Rok	Użytki										
	Rębne				Przedrębne						Ogółem
	Rębnie manip.	Rębnie	Przygodne + pozostałe	Razem	Czyszczenia		Trzebieże		Przygodne	Razem	
	ha	m3	m3	m3	ha	m3	ha	m3	m3	m3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	220,10	33633	2151	35784	43,21	140	585,36	20048	2860	23048	58832
2016	243,89	35958	4291	40249	22,32	59	501,44	18541	3780	22379	62629
2017	154,76	26514	5673	32187	24,03	146	480,99	21710	6250	28107	60294
2018	198,45	33023	3482	36505	33,48	146	478,31	20586	4542	25274	61779
2019	179,75	31399	3211	34610	7,53	88	500,04	24514	3073	27675	62285
2020	157,91	29202	1886	31088	13,25	101	496,49	23771	1658	25529	56618
2021	166,19	26036	1358	27394	2,32	7	542,52	26129	1497	27633	55027
2022	144,49	26240	1776	28016	0	0	509,76	24304	6375	30679	58695
2023	180,23	30004	681	30685	3,95	33	514,85	24416	2097	26545	57230
2024	177,64	34990	691	35681	0	0	587,90	25550	2043	27593	63274
Razem	1824,30	306998	25200	332198	150,09	720	5197,66	229569	34175	264464	596662
Etat	1893,60	333112	392	333504	0	0	5651,15	268606	x	268606	602110
% wyk.	96,34	92,16	6428,57	99,61	x	x	91,98	85,47	x	98,46	99,10

Tabela 71. Porównanie miąższości drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wg udziału rzeczywistego gatunkami [m³].

Gatunek drzewa	Zasobność stan na 01.01.2015 r.	Zasobność wg BULIGL stan na 01.01.2025 r.
	[m ³]	
SO	1 777 720	1 667 580
MD	8 095	12 885
ŚW	27 200	21 285
JD	0	150
BK	2 455	2 430
DB	635 925	657 325
DB.S	210	26 985
DB.B	0	12 110
DB.C	295	605
KL	415	1 455
JW	420	530
WZ	435	985
JS	4 770	4 235
GB	31 315	37 780
BRZ	213 560	162 320



Nadleśnictwo Sarnaki

Gatunek drzewa	Zasobność stan na 01.01.2015 r.	Zasobność wg BULIGL stan na 01.01.2025 r.
	[m ³]	
OL	100 775	102 220
OL.S	15	15
CZR	0	75
AK	140	50
TP	570	400
OS	8 145	4 235
WB	125	75
LP	8 720	14 920
IWA	15	5
Razem:	2 821 320	2 730 655

Tabela 72. Porównanie miąższości drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wg udziału gatunków panujących [m³].

Gatunek drzewa	Zasobność stan na 01.01.2015 r.	Zasobność wg BULiGL stan na 01.01.2025 r.
	[m ³]	
SO	1 932 794	1 819 177
MD	4 200	4 260
ŚW	16 903	11 878
JD	0	50
DB	600 122	618 725
DB.S	2 358	34 948
DB.B	0	13 897
DB.C	325	445
KL	10	45
JW	6	49
WZ	0	105
JS	720	1 715
GB	597	1 165
BRZ	164 206	133 559
OL	104 697	104 254
TP	195	365
OS	3 790	3 795
WB	85	50
LP	352	510
Razem	2 831 360	2 749 655

* w tabeli uwzględniona została również miąższość na powierzchni leśnej niezalesionej oraz przestoje na gruntach zalesionych



2.5 Analiza realizacji zadań z hodowli lasu

Tabela 73. Wykonanie planów gospodarczych z zakresu hodowli lasu.

Rodzaj prac	Rozmiar zadań wg PUL [ha]	Razem realizacja [ha]	Zaawansowanie realizacji PUL [%]
I. Odnowienia i zalesienia ogółem	857,14	849,23	99,08
w tym: na powierzchniach otwartych	115,81	148,71	128,41
- grunty porolne	-	1,23	-
w tym: pod osłoną drzewostanu	739,53	692,16	93,59
z tego: - po rębni złożonej	-	-	-
- dolesienia luk	1,80	7,13	396,11
- podsadzenia produkcyjne	-	-	-
II. Wyrzedzające przygotowanie gleby	-	-	-
III. Uznane odnowienia naturalne (zawiera się w wierszu I)	-	40,62	-
z tego: - zręby zupełne bieżące	-	24,34	-
- halizny, płazowiny, zręby zaległe	-	3,41	-
- odnowienia gruntów porolnych	-	1,23	-
- po rębni złożonej	-	16,28	-
- dolesienia luk	-	0,42	-
IV. Odnowienia siewem	-	-	-
V. Poprawki i uzupełnienia	0,82	89,46	10909,76
VI. Zabiegi pielęgnacyjne	-	-	-
w tym: - pielęgnowanie gleby	154,42	868,75	562,59
- czyszczenia wczesne	328,73	703,54	214,02
- czyszczenia późne	729,97	806,10	110,43
- wprowadzanie podszytów	-	-	-
VII. Melioracje agrotechniczne	987,91	898,13	90,91

* realizacja dotyczy łącznie upraw i młodników istniejących na 1 stycznia 2015 r. oraz powstałych w trakcie obowiązywania PUL.

Wykonanie zadań gospodarczych z hodowli lasu dotyczy zadań obligatoryjnych oraz zadań, które były wykonane na powierzchniach nowo założonych upraw niezainwentaryzowanych na dzień 01.01.2015 r.

2.5.1 Odnowienia i zalesienia

Odnowienia i zalesienia wykonano na powierzchni 49,23 ha, na planowaną 857,14 ha, tj. w 99,08%.

Odnowienia i zalesienia na powierzchniach otwartych wykonano na powierzchni 148,71 ha, na planowaną powierzchnię do odnowienia 115,81 ha, co stanowi 128,41%.

Odnowienia i zalesienia pod osłoną drzewostanów wykonano na powierzchni 692,16 ha, na planowaną powierzchnię 739,53 ha, co stanowi 93,59%.

W analizowanym dziesięcioleciu uznano odnowienia naturalne na łącznej powierzchni 40,82 ha, w tym:

- odnowienia po rębniach złożonych – 16,48ha,



Nadleśnictwo Sarnaki

- odnowienia na zrębach zupełnych – 24,34 ha,

Odnowienia naturalne stanowiły 4,85% ogólnej powierzchni odnowień w tym:

- 2,89% odnowień po rębniach zupełnych,
- 1,96% odnowień po rębniach złożonych.

2.5.2 Poprawki i uzupełnienia

Poprawki i uzupełnienia wykonano na powierzchni 89,46 ha, na planowaną powierzchnię 0,82 ha. Powyższa rozbieżność pomiędzy planem, a wykonaniem wynika z przyjętego na poprzedniej NTG założenia wykonywania poprawek na bieżących uprawach bez uwzględnienia gruntów projektowanych do odnowienia i zalesienia. Znaczny rozmiar poprawek wynikał z bieżących potrzeb hodowlanych.

2.5.3 Zabiegi pielęgnacyjne (bez nawrotów kolejnych)

Zabiegi pielęgnacyjne ogółem wykonano na powierzchni 2386,23 ha (bez nawrotów kolejnych) na planowaną powierzchnię 1213,12 ha, co stanowi 196,70%.

Pielęgnowanie gleby wykonano na powierzchni 868,75 ha (bez nawrotów kolejnych) na planowaną powierzchnię 154,42 ha, co stanowi 562,59%.

Czyszczenia wczesne wykonano na powierzchni 711,38 ha (bez nawrotów kolejnych) na planowaną powierzchnię 328,73 ha, co stanowi 214,02%. Wykonanie ponad plan dotyczyło dodatkowo upraw założonych w mijającym 10-leciu.

Czyszczenia późne (CP) wykonano na powierzchni 806,10 ha (bez nawrotów kolejnych) na planowaną powierzchnię 729,97 ha, co stanowi 110,43%.

Zabiegi wykonywano zgodnie z potrzebami hodowlanymi.



Nadleśnictwo Sarnaki

Tabela 74. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planem - Nadleśnictwo Sarnaki.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia [ha]							Pielęgnowanie [ha]			Melioracje [ha]	
	Otwarte		Pod osłoną			Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podsztyków	gleby	upraw	młocników	agrotechniczne	wodne
	Plazowiny, halizny, zręby zup.	Grunty nieleśne	Przy rębniach złożonych	Podsadzenia	Dolesienia luk i przerzedzeń							
	Powierzchnia zredukowana - ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Wykonanie za ubiegły okres według lat												
2015	31,54	0,00	70,52	0,00	0,55	12,64	0,00	124,85	57,38	48,19	90,34	0,00
2016	3,78	0,00	73,61	0,00	1,17	5,36	0,00	93,19	104,07	68,41	101,47	0,00
2017	9,20	0,00	83,58	0,00	1,92	6,39	0,00	131,96	74,42	88,62	69,25	0,00
2018	11,38	0,00	71,61	0,00	2,59	3,37	0,00	67,73	84,17	102,13	91,90	0,00
2019	14,89	1,23	75,64	0,00	0,90	9,92	0,00	67,96	64,69	124,10	91,37	0,00
2020	24,12	0,00	79,00	0,00	0,00	5,24	0,00	95,43	73,94	105,40	81,41	0,00
2021	17,09	0,00	67,42	0,00	0,00	8,12	0,00	76,83	77,13	81,35	81,66	0,00
2022	22,83	0,00	63,00	0,00	0,00	17,98	0,00	86,29	65,65	55,15	67,44	0,00
2023	5,05	0,00	42,34	0,00	0,00	10,88	0,00	62,05	44,47	80,79	94,72	0,00
2024	8,83	0,00	65,44	0,00	0,00	10,26	0,00	62,46	57,62	51,96	128,57	0,00
RAZEM	148,71	1,23	692,16	0,00	7,13	89,46	0,00	868,75	703,54	806,10	892,39	0,00
Plan wg UL	115,81	0,00	739,53	0,00	1,80	0,82	0,00	154,42	328,73	729,97	987,91	0,00
% wyk.	128,41	-	93,59	0,00	396,11	x	0,00	562,59	214,02	110,43	90,91	0,00

2.6 Selekcja i nasiennictwo:

Nadleśnictwo Sarnaki znajduje się w zasięgu regionów pochodzenia Brz40, Dbs40, Dbb40, Lp40, Md20, Ol40 i So40., Św10, Rozbudowana baza nasienna zapewnia materiał nasienny na potrzeby produkcji szkółkarskiej do odnowień i zalesień. Baza nasienna zarejestrowana w KRLMP zawiera:

Tabela 75. Baza Nasienna Nadleśnictwa Sarnaki

Lp.	Rodzaj bazy nasiennej	Gatunek	Powierzchnia [ha] /ilość [szt.] (stan na 30.09.2024 r.)
1.	Wyłączony d-stan nasienny WDN	SO	17,18/1
2.	Gospodarczy d-stan nasienny	ŚW	1,75/1
3.	Gospodarczy d-stan nasienny	MD	4,58/2
4.	Gospodarczy d-stan nasienny	SO	286,12/11
5.	Gospodarczy d-stan nasienny	DB.S	78,26/2
6.	Gospodarczy d-stan nasienny	DB.B	14,60/1
7.	Gospodarczy d-stan nasienny	OL	16,25/4
8.	Gospodarczy d-stan nasienny	BRZ	10,92/2



Nadleśnictwo Sarnaki

Lp.	Rodzaj bazy nasiennej	Gatunek	Powierzchnia [ha] /ilość [szt.] (stan na 30.09.2024 r.)
9.	Gospodarczy d-stan nasienny	LP	3,94/1
10.	Drzewa mateczne	SO	1
11.	Drzewa mateczne	DB.B	31
12.	Źródła nasion	CZR.P	3,41/1
13.	Źródła nasion	JS	25,19/1
14.	Źródła nasion	KL	2,65/1
15.	Źródła nasion	DG	2,30/1
16.	Źródła nasion	GB	0,64/1
17.	Źródła nasion	DB.C	0,93/1

2.7 Uprawy pochodne

Realizując „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych” Nadleśnictwo Sarnaki założyło uprawy pochodne sosny zwyczajnej na powierzchni 77,45 ha

Tabela 76. Wykaz założonych upraw pochodnych.

Leśnictwo	Oddz.	Powierzchnia [ha]	Rok założenia	Gatunek	Region, pochodzenie
1	2	3	4	5	6
Zabuże	243d	1,48	2011	SO	SO-WDN Oddz. 248d, 249f 455 MP/2/31259/05
	243i	7,3	2000		
	244a	3,99	2024		
	244b	5,41	2014		
	244d	3,6	2014		
	244f	2,96	2018		
	245a	6,04	2007		
	245h	1,62	2024		
	246a	4,44	2006		
	246h	2,36	2006		
	246i	2,23	2024		
	247a	1,77	2010		
	247i	3,43	2010		
	248b*	1,14	2017		
248g*	2,07	2017			
Razem		49,84			
Dubicze	359c	1,52	2003	SO	SO-WDN Oddz. 248d, 249f 455 MP/2/31259/05
	365a	4,60	2000		
	365b	4,66	2010		
	366b	5,74	2004		
	367b	5,75	2013		
	368a	5,34	2017		
Razem		27,61			
Ogółem		77,45			



Nadleśnictwo Sarnaki

*- uprawa pochodna rozproszona

„Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych” przewiduje założenie upraw pochodnych w Nadleśnictwie Sarnaki do 2035 r. na łącznej powierzchni 183,98 ha.

Tabela 77. Zawansowanie realizacji docelowych powierzchni upraw pochodnych w Nadleśnictwie Sarnaki.

Gatunek	Pochodzenie	Docelowa powierzchnia bloków	Wykonanie na 31.12.2024 r
BUP_I So	So – WDN Oddz. 248d, 249f, 455 MP/2/31259/05	99,17	46,63
BUP_II So	So – WDN Oddz. 248d, 249f, 455 MP/2/31259/05	84,81	27,61
UPR_ROZP So	So – WDN Oddz. 248d, 249f, 455 MP/2/31259/05	-	3,21
Razem		183,98	77,45

2.8 Szkółka leśna

Nadleśnictwo Sarnaki produkuje sadzonki na szkółce Zabuże o powierzchni manipulacyjnej 6,48 ha i powierzchni produkcyjnej 5,66 ha. W szkółce prowadzi się produkcję sadzonek na potrzeby Nadleśnictwa Sarnaki, sąsiadujących jednostek Lasów Państwowych oraz na potrzeby w zakresie zalesień prywatnych gruntów porolnych. Średnioroczna produkcja sadzonek wyniosła 898,97 tys. szt. Produkcja własna w pełni zaspokaja potrzeby nadleśnictwa.

Tabela 78. Produkcja szkółki leśnej Zabuże w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Rok	BRZ	DB.S	DB.B	LP	KL/Jw	Inne liściaste	MD	ŚW	SO	Inne iglaste	RAZEM
	[tys. szt.]										
2015	67,65	427,75	36,10	19,09	32,12	189,76	28,38	97,94	474,34	9,33	1382,46
2016	72,50	330,88	19,06	7,08	7,90	158,22	19,82	112,50	329,04	6,45	1063,45
2017	72,29	390,24	48,46	10,01	13,49	48,07	11,00	99,79	463,22	9,70	1166,27
2018	64,62	325,69	0,00	21,04	8,51	54,29	19,93	167,27	404,28	16,44	1082,07
2019	52,14	159,86	6,75	15,80	15,02	63,43	17,88	101,63	417,98	7,98	858,47
2020	37,15	221,99	29,45	18,04	21,50	49,03	18,67	95,41	416,36	4,23	911,83
2021	60,21	291,52	13,48	29,32	10,05	44,62	10,43	42,00	179,67	4,77	686,07
2022	35,35	259,51	3,30	9,25	10,84	53,63	14,24	51,07	212,76	3,22	653,17
2023	48,10	151,49	0,00	4,50	18,09	61,42	23,25	45,00	276,15	2,49	630,49
2024	53,7	117,85	15,1	10,98	11,48	35,67	26,40	10,58	273,40	0,22	555,38
Średnia											898,97



3 Ocena wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu

3.1 Ocena zasobów leśnych

Tabela 79. Ocena zasobów leśnych - Nadleśnictwo Sarnaki.

Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
		I rewizja 1973 r.	II Rewizja 1985 r.	III rewizja 1995 r.	IV rewizja 2005 r.	V rewizja 2015 r.	VI rewizja 2025 r.
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	8 647,00	9 129,00	9 717,00	10 034,00	10 089,00	10 129,89
Zasoby miąższości	tys. m ³	1 556,53	1 698,48	2 023,28	2 455,19	2 831,36	2 749,65
Przeciętna zasobność d-stanów na 1ha w klasach wieku							
IIa	m ³	103	90	115	109	149	109
IIb	m ³	166	175	163	175	207	193
IIIa	m ³	208	233	223	244	239	243
IIIb	m ³	247	273	268	279	314	298
IVa	m ³	265	273	280	317	334	327
IVb	m ³	283	285	298	333	366	367
Va	m ³	289	285	291	341	375	381
Vb	m ³	305	282	276	362	432	383
VI	m ³	321	286	289	325	451	415
VII i starsze	m ³	267	279	267	345	421	463
Klasy odnowienia	m ³	-	212	229	250	247	263
Klasy do odnowienia	m ³	-	-	-	245	295	267
Struktura przerębowa	m ³	-	-	-	-	-	-
Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. zal. i niezal.)	m ³	180	188	208	245	281	271
Przeciętny wiek drzewostanów	lat	51	50	54	59	62	66
Spodziewany bieżący przyrost d-stanów na 1ha – tablicowy	m ³	-	-	6,30	6,51	6,41	5,92
Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	1,40	1,80	0,80	1,48	2,95	4,11
Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	1,70	2,15	2,20	2,16	2,74	3,31
Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³	-	5,62	5,00	7,34	9,42	6,42

Z zestawionych w tabeli danych dla Nadleśnictwa wynika, że w minionym okresie (ostatnie dziesięciolecie):

- zasoby miąższości zmalały z 2 831 360 m³ do 2 749 650 m³ tj. o 2,89%,



Nadleśnictwo Sarnaki

- przeciętna zasobność na 1,00 ha (powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej) zmalała z 281 m³ do 271 m³, tj. o 3,56%,
- przeciętny wiek drzewostanów wzrósł z 62 lat do 66 lat

3.2 Jakość upraw i młodników, w tym ich zgodność z typami siedliskowymi lasu

Szczegółowe informacje dotyczące jakości upraw i młodników na powierzchniach otwartych i podokapowych po rębniach złożonych przedstawiają poniższe tabele, w oparciu o które dokonano analizy.

3.2.1 Jakość upraw i młodników na powierzchniach otwartych

Ocena upraw i młodników do lat 10 na powierzchniach otwartych przeprowadzona została na ogólnej powierzchni 124,76 ha. Uprawy i młodniki o stopniu zadrzewienia 1,0 – 0,9 stanowią 86,67%, 0,8 - 0,7 stanowią 9,74 %, a powierzchnie o stopniu zadrzewienia 0,6 – 0,5 odpowiednio 3,59%. W Nadleśnictwie Sarnaki nie stwierdzono upraw i młodników o stopniu zadrzewienia poniżej 0,4.

Tabela 80. Zestawienie upraw i młodników do 10 lat wg stopnia zadrzewienia w Nadleśnictwie Sarnaki.

Stopień zadrzewienia	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1,0 – 0,9	108,12	86,67
0,8 – 0,7	12,15	9,74
0,6 – 0,5	0,67	3,59
0,4 i mniej	0,00	0,00
Razem	124,76	100,00

3.2.2 Porównanie stopnia zadrzewienia upraw i młodników do 10 lat na pow. otwartych wg stopnia zadrzewienia dla nadleśnictwa

Tabela 81. Porównanie stopnia zadrzewienia upraw i młodników do 10 lat w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Stopień zadrzewienia	Stan na 1.01.2015 r. [%]	Stan na 1.01.2025 r. [%]
1,0 – 0,9	74,60	86,67
0,8 – 0,7	22,04	9,74
0,6 – 0,5	2,79	3,59
0,4 i mniej	0,57	0,00
Razem	100,00	100,00

Porównując stopień zadrzewienia upraw i młodników do 10 lat, na powierzchniach otwartych, według stanu na dzień 01.01.2015 r. i 01.01.2025 r., stwierdzić należy, że generalnie nie uległ zmianie, natomiast



Nadleśnictwo Sarnaki

wzrósł udział upraw o stopniu zadrzewienia 1,0 - 0,9 o 12,07 %. Nastąpił spadek udziału upraw o zadrzewieniu 0,8 - 0,7 o 12,30%, Udział upraw o zadrzewieniu 0,6 - 0,5 wzrósł o 0,80%, natomiast nie stwierdzono upraw o zadrzewieniu 0,4 i mniej.

Tabela 82. Zgodność składów gatunkowych upraw i młodników w Nadleśnictwie Sarnaki z TSL – stan na 01.01.2025 r.

Zgodność ze składem pożądanym	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
zgodny	115,48	92,56
częściowo zgodny	9,07	7,27
niezgodny	0,21	0,17
uprawy przepadłe	0,00	0,00
Razem	124,76	100,00

Tabela 83. Porównanie stopnia zgodności składów gatunkowych upraw i młodników z TSL w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Zgodność ze składem pożądanym	Stan 01.01.2015 r. [%]	Stan 01.01.2025 r. [%]
zgodny	87,00	92,56
częściowo zgodny	10,50	7,27
niezgodny	2,00	0,17
uprawy przepadłe	0,50	0,00
Razem	100,00	100,00

Porównując stopień zgodności składu gatunkowego z TSL upraw i młodników do 10 lat na początku analizowanego okresu, tj. na 01.01.2015 r. i na początku kolejnego okresu, tj. 01.01.2025 r. należy stwierdzić, że udział upraw i młodników o składzie gatunkowym zgodnym i częściowo zgodnym z TSL był wysoki 87,00 % i wzrósł do 92,56 % (5,56 %). Uprawy i młodniki o składzie niezgodnym z TSL stanowią jedynie 0,17 %.



Tabela 84. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych – Nadleśnictwo Sarnaki.

Typ siedliskowy lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
		przy zadrzewieniu										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BŚW		21,05	5,95									27,00
BMŚW		36,70	0,88	0,67								38,25
BMW		5,39	0,73									6,12
LMŚW		27,92			3,24		0,70					31,86
	9170							0,21				0,21
	9170	1,26										1,26
LMW		6,92	2,38		2,01							11,31
LW												
	91E0						3,12					3,12
	9170	1,31										1,31
OL		2,11	2,21									4,32
Ogółem		102,66	12,15	0,67	5,25		3,82	0,21				124,76

3.3 Jakość upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Ocena odnowień podokapowych i młodników po rębniach złożonych przeprowadzona została na ogólnej powierzchni manipulacyjnej 1007,87 ha. Wyniki ujęto w poniższych tabelach.

Tabela 85. Ocena odnowień podokapowych, upraw i młodników po rębniach złożonych – Nadleśnictwo Sarnaki.

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	BMŚW		DB.B	20,95	33,9	12
	BMŚW	9170	DB.S	34,19	32,1	12
				5	30,0	22
	BŚW		DB.S	8,84	33,6	12
	BŚW		SO	7,38	83,3	11
	LMŚW		BRZ	8,79	48,6	22
	LMŚW		DB	4,33	60,0	11
	LMŚW		DB.B	41,68	33,4	12
LMŚW	9170	DB.S	506,87	39,5	12	
			186,22	44,7	12	



Nadleśnictwo Sarnaki

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
	LMW		DB.S	3,13	30,0	11
	LŚW	9170	DB.S	32,41 127,78	38,4 38,6	12 12
	LW	91F0	DB	3,73	30,0	11
	LW	9170 91F0	DB.S	1,47 22,27 9,52	40,0 37,2 46,3	11 12 12
	LW	91F0	WZ	2,72	30,0	12
	OL	91E0	OL	2,18	80,0	12
	OLJ	91E0	OL	1,49	50,0	12
Razem				1030,95	40,1	12
KDO	LMŚW	9170	DB.S	10,9	14,9	11
Razem				10,90	14,9	11
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW		BRZ DB.B DB.S SO	3,49 11,08 1,15 72,41	80,0 30,0 30,0 95,2	13 12 11 11
	BMW	9170	SO	5,15	100,0	12
	BŚW		SO	13,35	90,9	12
	LMŚW	9170	BRZ	3,98	100,0	12
			DB	1,36	80,0	12
			DB.B	10,94	79,4	12
			DB.S	5,25	30,0	11
			DB.S	131,80 104,21	64,0 82,3	12 12
			SO	2,29	60,0	12
	9170	OL	0,89	100,0	22	
		SO	394,24 50,88	96,6 96,2	12 12	
	LMW	9170 91F0	DB.S	13,47 1,12	70,5 90,0	12 12
			SO	2,88 5,90	100,0 100,0	11 22
	LŚW	9170 9170	DB	9,12	94,1	11
			DB.S	33,07	100,0	12
			SO	104,06 6,30	84,6 100,0	12 12



Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
		9170		4,77	90,0	32
	LW	9170	DB.S	4,26	83,8	12
		91F0		5,61	90,0	12
			WZ	0,80	90,0	12
	OL	91E0		2,40	70,0	13
			OL	1,64	70,0	12
Razem				1007,87	87,5	12
Ogółem				2049,72	63,3	12

3.3.1 Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Przeciętny stopień pokrycia (zadrzewienia) upraw podokapowych i młodników po rębniach złożonych wynosi 87,50%, a jakość hodowlana 12.

Tabela 86. Stan odnowień podokapowych, upraw i młodników po rębniach złożonych w okresie 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Wyszczególnienie		Powierzchnia manipulacyjna [ha]	Przeciętny stopień pokrycia [%]	Przeciętna jakość hodowlana
KO	Stan na 01.01.2015 r.	646,75	37,80	12
	Stan na 01.01.2025 r.	1 030,95	40,10	12
KDO	Stan na 01.01.2015 r.	24,49	12,20	22
	Stan na 01.01.2025 r.	10,90	19,90	11
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	Stan na 01.01.2015 r.	781,12	90,20	12
	Stan na 01.01.2025 r.	1 007,87	87,50	12
Ogółem	Stan na 01.01.2015 r.	1 452,36	65,50	12
	Stan na 01.01.2025 r.	2 048,72	63,30	12

Z przedstawionej analizy wynika, że zarówno przeciętny stopień pokrycia upraw podokapowych oraz upraw i młodników powstałych w wyniku cięć złożonych uległ zmianie. Zwiększeniu uległa powierzchnia odnowień oraz upraw i młodników.



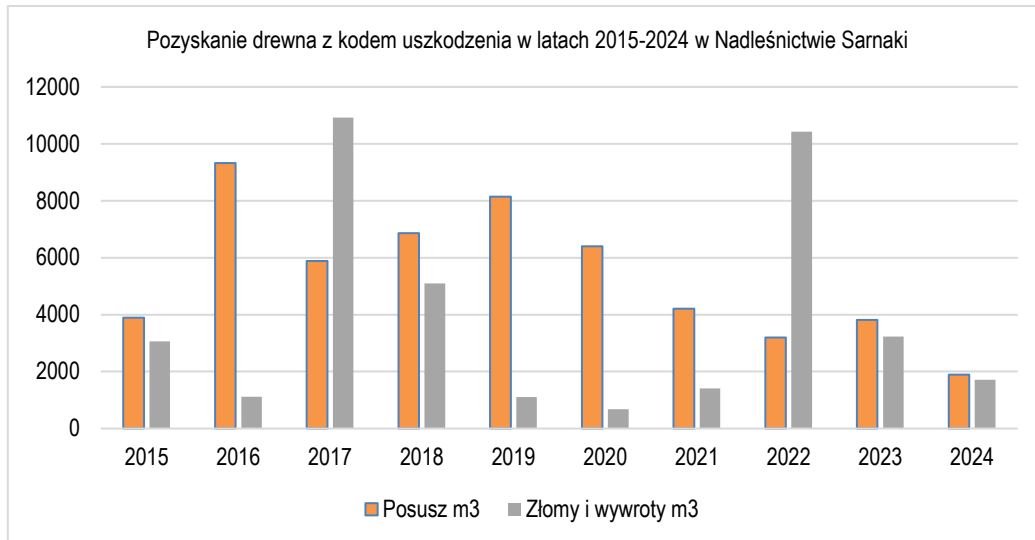
3.4 Stan zdrowotny i sanitarny lasu.

W mijającym 10-leciu duży wpływ na stan sanitarny i zdrowotny miały ekstremalne zjawiska pogodowe, tj. susze w latach 2015-2020, które spowodowały wahania poziomu wód gruntowych. Wahania te przyczyniły się bezpośrednio do pogorszenia stanu sanitarnego drzewostanów. Zmiany stosunków wodnych wpłynęły negatywnie głównie na drzewostany sosnowe. Osłabienie kondycji sosny spowodowało gradację kornika ostrożnego – gatunku, który do tej pory nie powodował szkód w Nadleśnictwie Sarnaki

Szkody powodowane żerem kornika ostrożnego spowodowały konieczność usunięcia w latach 2016-2021 posuszu sosnowego o łącznej miąższości 5385,63 m³.

Tabela 87. Pozyskanie drewna z kodem uszkodzenia (złomy, wywroty oraz posusz) w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Rok	Posusz	Złomy i wywroty	Ogółem posusz, złomy i wywroty	Pozyskanie ogółem	Udział posuszu, złomów i wywrotów w pozyskaniu ogółem
	m ³	m ³	m ³	m ³	%
2015	3895,96	3061,22	6957,18	58 923,13	11,81
2016	9324,98	1112,03	10 437,01	62 628,54	16,67
2017	5886,06	10 924,94	16 811,00	60 293,81	27,89
2018	6865,29	5093,48	11 978,77	61 788,07	19,36
2019	8143,38	1109,72	9253,10	62 285,10	14,86
2020	6401,61	682,90	7084,51	56 621,02	12,52
2021	4212,96	1414,96	7627,92	55 031,01	13,86
2022	3196,35	10 427,10	13 623,45	58724,36	23,20
2023	3811,67	3230,31	7041,98	57 231,88	12,30
2024	1894,28	1712,08	3606,36	39 270,17	9,18
OGÓLEM	53 632,54	17 416,70	68 819,06	272 275,10	25,28 %



Wykres 7. Pozyskanie drewna z kodem uszkodzenia (złomy, wywroty oraz posusz) w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

4 Rozmiar szkód w lasach spowodowany przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne

4.1 Rozmiar szkód powodowanych przez czynniki abiotyczne

Zaburzenia stosunków wodnych w latach 2015 – 2024 wystąpiły na powierzchni 327,51 ha, z czego podtopienia i zalania na pow. 5 ha, obniżenie poziomu wód gruntowych, susza na pow. 322,51 ha.

Zmrożenia (przymrozki późne) wyrządziły szkody na powierzchni 77,49 ha, a oparzenia na powierzchni 19,47 ha. Łącznie niskie lub wysokie temperatury w latach 2015 – 2024 przyczyniły się do szkód na powierzchni 96,96 ha.

W latach 2021-2024 r. wystąpiły lokalne szkody od śniegu na powierzchni 647,30 ha oraz wiatru na powierzchni 3,11 ha.



Tabela 88. Rozmiar szkód spowodowanych przez czynniki abiotyczne w Nadleśnictwie Sarnaki w latach 2015-2024.

CZYNNIKI ABIOTYCZNE								
Rok	zakłócenia stos. wodnych		niskie i wysokie temp.		wiatr	śnieg	pożar	
	podtopienia i zalania	obniż. poz. wód, susza	oparzenia (zgorz. słoń), wędniecie, zamier.	zmrożenia, zwarzenia			uprawy i młodniki w wieku do 20 lat	d-stany w wieku powyżej 20 lat
[ha]								
2015	0,00	83,58	0,00	0,00	2,82	0,00	0,00	0,16
2016	0,00	8,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	0,33	10,76	0,00	31,11	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	26,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	1,49
2019	0,05	26,06	0,00	0,65	0,00	0,00	0,08	0,00
2020	0,15	25,39	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,23
2021	0,00	46,04	0,91	0,00	0,08	0,24	0,00	0,00
2022	1,56	47,01	8,31	35,57	0,21	628,99	0,41	0,08
2023	1,39	53,66	10,25	4,23	0,00	13,11	0,00	0,37
2024	1,52	0,67	0,00	5,83	0,00	4,96	0,17	0,00
Razem	5,00	327,51	19,47	77,49	3,11	647,30	0,70	2,33

4.2 Rozmiar szkód powodowanych przez czynniki biotyczne

4.2.1 Szkodliwe owady i grzyby patogeniczne

Szczególnym problemem w ostatnich latach w Nadleśnictwie Sarnaki było wzmożone występowanie kornika ostrożębnego spowodowane osłabieniem kondycji drzewostanów sosnowych w wyniku ekstremalnych upałów oraz obniżenia poziomu wód. Pierwsze uszkodzenia w drzewostanach sosnowych spowodowane pojawieniem się kornika ostrożębnego zaobserwowano w 2016 r. Największa powierzchnia zaatakowanych drzewostanów wystąpiła w 2019 r., a od 2020 r. nastąpił wyraźny spadek powierzchni uszkodzonej i ilości usuniętego drewna.

Zwalczano chemiczne chrabąszcze - owady doskonałe w 2015 roku na pow. 1782,62 oraz 2019 r. na obszarze 2709,99 ha na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych oraz na gruntach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Corocznie wykonuje się kontrolę zagrożenia powodowanego przez szkodniki korzeni tj. pędraki chrabąszcza majowego i kasztanowca, guniaka czerwczyka, wałkarza lipczyka, ogrodniczy niszczylistki, listnika zmiennobarwnego, jedwabka brunatnego, larw drutowców

Sporadycznie odnotowywane były uszkodzenia wywoływane przez następujące gatunki owadów:

- kornik drukarz,
- przyplaszczek granatek,



Nadleśnictwo Sarnaki

- szeliniaki.

W 2020 roku zaobserwowano zwiększone występowanie jemioli pospolitej (powierzchnia uszkodzona: 127,24 ha), która stanowi duże zagrożenie dla drzew, doprowadzając do ich zamierania. Jemiola jest gatunkiem półpaszytniczym, co oznacza, że sama syntetyzuje substancje odżywcze, a wodę i sole mineralne pobiera z drzewa na którym rośnie. Interakcja pomiędzy półpaszytniczym i gospodarzem niesie za sobą wiele negatywnych skutków dla rośliny żywicielskiej i w ostatnich latach jest coraz częściej zgłaszana jako potencjalne zagrożenie dla lasów sosnowych. Porażone drzewa gorzej kwitną i obradzają, są podatniejsze na ataki szkodników, a w skrajnych przypadkach porażenie prowadzi do śmierci gospodarza.

Tabela 89. Ilość drewna pozyskanego w ramach usuwania uszkodzeń powodowanych przez kornika ostrożnego w latach 2016-2021 w Nadleśnictwie Sarnaki (wg leśnictw).

Suma	Leśnictwo	Rok					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		[m ³]					
Korczew	220,97	44,83	14,00	61,87	96,10	4,17	-
Kisielew	383,80	128,16	-	155,77	94,66	5,21	-
Huszlew	990,64	132,40	119,96	174,61	418,26	145,41	-
Mierzvice	903,99	173,04	47,56	100,26	353,27	202,21	27,65
Zabuże	806,89	135,28	103,00	289,46	171,01	108,14	-
Dubicze	1474,16	243,17	68,46	595,88	400,43	164,24	1,98
Górki	605,18	384,72	104,02	45,60	48,52	22,32	-
Razem	5385,63	1241,60	457,00	1423,45	1582,25	651,70	29,63

Tabela 90. Szkody biotyczne – grzybowe i pasożytnicze w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 4).

Czynnik biotyczny (grzybowy)	Rok										Razem
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
	[ha]										
Mączniak dębu	2,97	1,78	0,94	1,35	2,14	23,20	1,86	-	-	-	34,24
Zamieranie pędów sosny	-	-	-	-	-	3,82	-	-	-	-	3,82
Osutki sosny	0,59	0,48	0,59	0,50	2,47	0,38	7,21	3,99	14,67	-	30,88
Osutki modrzewia	-	-	0,03	-	-	0,05	-	-	-	-	0,08
Osutki innych gatunków	-	-	0,21	0,31	0,24	-	-	-	-	-	0,76
Pasożytnicz a zgorzel siewek	0,64	0,28	0,41	0,37	0,39	0,38	0,37	-	-	-	2,84



Nadleśnictwo Sarnaki

gatunków iglastych												
Pasożytnicza zgorzel siewek gatunków liściastych	-	0,12	0,03	-	-	0,03	0,06	-	-	-	-	0,24
Jemiola na gatunkach iglastych	-	-	-	-	141,52	127,24	100,05	97,06	78,18	18,89	-	562,94
Rdze na igłach/liściach	0,54	2,47	0,35	0,43	0,43	0,46	0,88	-	-	-	-	5,56
Huba korzeni	-	-	-	13,10	45,15	90,81	71,34	-	0,09	-	-	220,49
Zamieranie dębów	-	-	-	-	-	2,20	-	9,65	-	-	-	11,85
Zamieranie brzozy	-	-	-	-	-	20,11	29,61	14,56	15,06	-	-	79,34
Zamieranie olszy	-	-	-	-	-	0,30	-	1,81	-	-	-	2,11
Szara pleśń	0,05	-	0,20	-	-	0,13	0,07	-	-	-	-	0,45
Plamistość liści	-	-	-	-	0,06	0,19	0,26	-	-	-	-	0,51
Skrętek sosny	-	-	-	-	-	2,86	-	-	-	-	-	2,86
Opieńkowa zgnilizna korzeni	-	-	-	-	-	1,99	1,06	-	-	-	-	3,05
Inne choroby (m.in. zamieranie pędów dębu, rdze)	0,57	-	0,24	0,39	-	-	0,10	-	-	-	-	1,30
Razem	5,36	5,13	3,00	16,45	192,40	274,15	212,87	127,07	108,00	18,89	-	963,32

Tabela 91. Szkody biotyczne – owadzie w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 3).

Czynnik biotyczny (owady)	Rok										Razem
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
	[ha]										
Chrabąszczowate (pędraki)	-	-	35,92	3,20	1,21	8,89	1,30	41,11	46,46	7,81	145,90
Chrabąszczowate (owady doskonałe)	-	-	0,35	34,54	-	13,63	8,34	233,14	-	-	290,00
Kornik drukarz	-	-	1,64	4,84	1,19	0,98	-	-	-	-	8,65
Kornik ostrozębny	-	-	-	76,03	3,00	2,44	2,68	-	-	-	84,15
Przypłaszczek granatek	-	-	-	0,15	-	-	-	-	-	-	0,15
Szeliniaki	0,94	-	-	-	-	-	-	-	-	3,99	4,93
Razem	0,94	0,00	37,91	118,76	5,40	25,94	12,32	274,25	46,46	11,80	533,78



4.2.2 Szkody powodowane przez roślinożerne ssaki

Obszary leśne Nadleśnictwa Sarnaki stanowią miejsce przebywania dużych populacji zwierząt łownych. Szkody wyrządzone przez roślinożerne ssaki to: spalowanie, zgryzanie, złamania przez jelenie, łosie, sarny. Zwierzyna ma istotny wpływ na gospodarkę leśną, jednak na terenie nadleśnictwa poziom szkód utrzymuje się na poziomie ekonomicznie znośnym. W ostatnich latach zauważalny jest spadek powierzchni uszkodzanych drzewostanów. Wpływ na to ma stosowanie różnorodnych metod ochrony np.: gradzenie upraw, wykładanie drzew zgryzowych, zabezpieczanie drzewek repelentami, pakułowanie.

Tabela 92. Szkody powodowane przez zwierzynę w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 19).

Rok	Uprawy			Młodniki			Drzewostany starsze		
	Stopień uszkodzenia		Razem	Stopień uszkodzenia		Razem	Stopień uszkodzenia		Razem
	21-40%	>40%		21- 40%	>40%		21- 40%	>40%	
	[ha]								
2015	43,63	17,63	61,26	22,33	3,00	25,33	3,52	1,28	4,80
2016	197,51	38,15	235,66	17,60	0,00	17,60	2,00	1,36	3,36
2017	81,93	19,35	101,28	47,13	0,00	47,13	1,46	0,00	1,46
2018	92,71	8,24	100,95	5,30	0,00	5,30	0,00	0,00	0,00
2019	122,49	13,47	135,96	4,96	0,00	4,96	0,00	0,00	0,00
2020	108,04	16,38	124,42	1,96	2,84	4,80	0,00	0,00	0,00
2021	160,28	3,91	164,19	15,91	1,64	17,55	0,00	0,00	0,00
2022	179,52	19,46	198,98	12,55	0,75	13,30	0,00	0,00	0,00
2023	155,58	32,95	188,53	31,75	5,53	37,28	0,00	0,00	0,00
Rok	Uprawy			Młodniki			Drzewostany starsze		
	Stopień uszkodzenia		Razem	Stopień uszkodzenia		Razem	Stopień uszkodzenia		Razem
	11-60%	>60%		11-60%	>60%		11-60%	>60%	
	[ha]								
2024	88,38	3,61	91,99	26,94	0,00	26,94	0,00	0,00	0,00



Nadleśnictwo Sarnaki

Tabela 93. Szkody powodowane przez zwierzynę w rozbiciu na sprawcę szkody w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki (dane wg formularza nr 19).

Rok	Dominujący sprawca szkody				
	Łoś	Jeleń	Sarna	Dzik	Daniel
	[ha]				
2015	45,19	49,22	39,41	0,2	0
2016	50,48	90,39	70,2	0	0
2017	31,33	45,61	23,24	0	0
2018	29,99	35,6	44,16	0	0
2019	33,74	46,62	60,56	0	0
2020	35,21	43,05	50,88	0	0
2021	55,17	68,87	56,76	0,94	0
2022	49,22	104,82	58,96	0	0
2023	103,89	83,31	40,61	0	0
2024	53	43,23	22,7	0	0
Razem	487,22	610,72	467,48	1,14	0

W celu wyeliminowania szkód od zwierzyny w uprawach Nadleśnictwo Sarnaki co roku zabezpieczało uprawy przed szkodami.

Tabela 94. Powierzchnia grodzień oraz zabezpieczania upraw w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Rok	Powierzchnia grodzień wykonana w danym roku	Powierzchnia zabezpieczania chemicznego wykonana w danym roku (WAM EXTRA PA, Cervacol)	Powierzchnia zabezpieczania mechanicznego wykonana w danym roku (pakułowanie, palikowanie)
		[ha]	
2015	5,49	5,28	0,00
2016	2,73	23,19	2,40
2017	16,04	16,39	1,30
2018	12,06	24,61	1,78
2019	19,64	43,70	0,00
2020	21,35	68,40	0,00
2021	19,28	65,94	0,00
2022	20,53	57,13	0,00
2023	42,54	136,73	42,86
2024	28,35	0,00	10,61
Razem	188,01	441,37	58,95

Powierzchnia istniejących grodzień wg stanu na dzień 30.09.2024 r. wynosi: 151,82 ha.



4.3 Rozmiar szkód powodowanych przez czynniki antropogeniczne

Zagrożenia antropogeniczne wynikające z negatywnej działalności człowieka powodują w środowisku szereg zmian, takich jak:

- zniszczenia lub zaburzenia funkcjonowania ekosystemu leśnego w wyniku pożaru
- zakłócenia poziomu wód gruntowych,
- skażenia powietrza atmosferycznego
- skażenia gleb,
- skażenia wód w lesie i jego otoczeniu – wysypiska, wylewiska itp.,
- wydeptywania, niszczenia i przekształcania ściółki i runa leśnego,
- zaśmiecania lasu,
- fragmentacja obszarów leśnych,
- odkształcenia powierzchni gruntu.

Spośród wyżej wymienionych na terenie Nadleśnictwa Sarnaki w minionym okresie gospodarczym wystąpiło zaśmiecanie lasu oraz pożary lasu.

Zagrożenia antropogeniczne w lasach wynikają z działalności człowieka, która może prowadzić do degradacji ekosystemów leśnych, wynikają między innymi z rozwoju turystyki, podpaień, nieostrożności ludzi (pożary), zmian klimatycznych.

Tabela 95. Rozmiar oraz koszty porządkowania terenów leśnych w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Rok	Koszty związane z porządkowaniem terenów leśnych ·[zł]	Ilość śmieci [m ³]
2015	16 860,09	115,10
2016	22373,77	119,80
2017	15 394,67	99,80
2018	3908,53	67,00
2019	7597,17	52,30
2020	4309,13	28,10
2021	2739,84	13,90
2022	7975,50	33,30
2023	5839,32	24,20
2024	1134,55	16,50
Razem	254743,26	553,50

Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki w minionym dziesięcioleciu powstało **13** pożarów terenów leśnych o łącznej powierzchni **3,03** ha.



Nadleśnictwo Sarnaki

Tabela 96. Szczegółowe zestawienie pożarów terenów leśnych w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Leśnictwo	Rok																				Razem	
	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		2015-2024	
	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow. [ha]
Korczew	0	0	0	0	0	0	1,53	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,53
Kisielew	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,19	0	0	2	0,46	0	0	2	0,17	5	0,82
Huszlew	1	0,16	0	0	0	0	0	0	1	0,08	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,24
Mierzvice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,04	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,04
Zabuże	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,37	0	0	2	0,37	
Dubicze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,03	0	0	0	0	1	0,03	
Górki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	1	0,16	0	0	0	0	1,53	2	1	0,08	2	0,23	0	0	3	0,49	2	0,37	0	0	13	3,03

Tabela 97. Przyczyny powstania pożarów i ich powierzchnia ogólna w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Rok	Pożary			Przyczyny powstania pożaru [szt.]										
	Liczba [szt.]	Powierzchnia [ha]	Średnia powierzchnia pożaru	Podpalenia	Nieustalone	Wylądowania atmosferyczne	Nieostrożność osób dorosłych	Przeniesienie z gruntów nieleśnych	Nieostrożność osób nieleśnych	Od linii energetycznych	Transport kolejowy	Transport drogowy	Inne zaniedbania	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2015	1	0,16	0,16	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2018	2	1,53	0,765	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
2019	1	0,08	0,08	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2020	2	0,23	0,115	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2022	3	0,49	0,163	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	
2023	2	0,37	0,185	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	
2024	2	0,17	0,085	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Razem	13	3,03	0,155	3	6	0	3	0	0	0	0	0	1	



Tabela 98. Ilość pożarów z uwzględnieniem ich wielkości w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Rok	Grupy wielkości pożarów							
	do 0,05 ha		od 0,06 do 1,00 ha		od 1,01 do 10,00 ha		od 10,01 do 100 ha	
	liczby	pow. łączna	liczby	pow. łączna	liczby	pow. łączna	liczby	pow. łączna
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2015	0	0	1	0,16	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	1	0,01	1	1,52	0	0	0	0
2019	0	0	1	0,08	0	0	0	0
2020	1	0,04	1	0,19	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	1	0,03	2	0,46	0	0	0	0
2023	0	0	2	0,37	0	0	0	0
2024	1	0,03	1	0,14	0	0	0	0
Razem	4	0,11	9	2,92	0	0	0	0

5 Podstawowe wyniki z zakresu użytkowania ubocznego

5.1 Użytkowanie uboczne w tym wyniki gospodarki łowieckiej

Nadleśnictwo Sarnaki jest jednostką wiodącą w stosunku do 20 obwodów łowieckich, które są dzierżawione przez 16 KŁ. Na podstawie Uchwały nr 4/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 stycznia 2022 r. (w sprawie podziału województwa mazowieckiego na obwody łowieckie oraz zaliczania obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy Prawo Łowieckie) w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się 21 obwodów łowieckich. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki powierzchnia użytkowa obwodów wynosi **101 056 ha**, w tym powierzchnia leśna **24 803 ha**. Zgodnie z kategoryzacją:

- 6 szt. obwód zaliczony jest do obwodów bardzo słabych,
- 9 szt. do obwodów słabych,
- 4 szt. do obwodów średnich,
- 1 szt. to obwody bardzo dobre.

Ze względu na kategorię użytków, **17** obwodów zaklasyfikowano jako **polne**, a **3** jako **leśne**.



Tabela 99. Zestawienie powierzchni obwodów łowieckich wg Uchwały nr 42/2022 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 stycznia 2022 r.

Lp.	Województwo	Numer obwodu	Powierzchnia całkowita obwodu [ha]	Powierzchnia użytkowa obwodu [ha]	Powierzchnia leśna obwodu [ha]	% pow. leśnej	Powierzchnia częściowa obwodu na gruntach nadleśnictwa [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8
1	mazowieckie	292	3999	3756	588	14,7	185
2		301	6254	6032	2074	33,2	1469
3		306	4542	4424	2461	54,2	1783
4		308	6740	6277	2014	29,9	670
5		312	4353	4169	2429	55,8	1694
6		319	4840	4694	1077	22,3	8
7		324	7734	7429	1178	15,2	140
8		325	7113	6877	1667	23,4	882
9		329	3971	3815	1876	47,2	603
10		333	4489	4249	398	8,9	169
11		337	5474	5342	1885	34,4	1016
12		345	3637	3526	1032	28,4	9
13		346	4623	4400	501	10,8	37
14		351	3942	3763	362	9,2	147
15		352	7470	7166	952	12,7	392
16		356	5588	5419	1003	17,9	32
17		366	6006	5798	1646	27,4	720
18		371	5662	5442	492	8,7	12
19		375	4740	4632	717	15,1	119
20		381	3981	3846	451	11,3	118
Razem			105158	101056	24803	23,6	10205

Koła Łowieckie prowadziły gospodarkę łowiecką na podstawie Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego dla Rejonu Hodowlanego nr 8 Podlasie zatwierdzonego na okres od 1.04.2007 r. do 31.03.2017 r. i od 1.04.2017 r. do 31.03.2027 r. (plan przestał obowiązywać 31.03.2023) oraz Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego dla Rejonu Hodowlanego nr 1 Podlaskie zatwierdzonego na okres 01.04.2023 r. do 31.03.2033 r.

Przedstawione dane dla obwodu nr 324 za okres do 31.03.2023 r. wynikają z sumowania wartości, w następstwie połączenia obwodów łowieckich nr 353 i 354 (istniejące w WŁPH 2007-2017 i WŁPH 2017-2027).



Tabela 100. Docelowe stany zwierzyny dla poszczególnych obwodów łowieckich przyjęte w WŁPH.

Numer obwodu	łoś			jeleń szlachetny			daniel			sarna			dzik		
	2017	2027	2033	2017	2027	2033	2017	2027	2033	2017	2027	2033	2017	2027	2033
292	4	4	4	10	10	10	0	0	0	130	135	135	25	4	4
301	3	4	4	10	14	20	0	0	0	120	120	120	40	6	6
306	0	5	5	5	15	25	0	0	0	85	89	89	18	4	5
308	0	3	3	9	10	16	0	0	0	147	160	160	15	6	7
312	0	3	3	25	25	35	0	0	0	83	88	88	31	4	4
319	0	4	4	0	0	0	0	0	0	90	110	110	13	5	5
324	0	6	6	0	0	0	0	0	0	65	154	154	18	7	8
325	0	3	3	10	16	16	0	0	0	172	180	180	26	7	7
329	0	3	3	3	8	15	0	0	0	60	70	70	13	4	4
333	0	0	0	0	0	0	0	0	0	86	98	98	20	4	4
337	0	3	3	3	12	12	0	0	0	120	132	132	20	5	5
345	0	3	3	0	0	0	0	0	0	80	102	102	15	3	4
346	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	88	88	12	4	5
351	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	76	76	8	4	4
352	0	3	3	0	10	0	0	0	0	70	112	112	20	5	7
356	3	4	4	0	8	0	0	0	0	50	108	108	33	5	6
366	0	0	0	0	8	0	0	0	0	125	125	125	30	6	6
371	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	110	110	5	5	6
375	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	88	88	20	4	5
381	0	0	0	0	5	0	0	0	0	40	78	78	16	4	4
Razem	10	48	48	75	141	149	0	0	0	1666	2223	2223	398	96	106

5.1.1 Stany inwentaryzacyjne zwierzyny

W analizowanym okresie największy spadek liczebności wystąpił u dzików z 558 szt. w 2017 r. do 77 szt. w 2020 r. związane jest to z występowaniem Afrykańskiego Pomoru Świń i realizacją wykonania odstrzału tego gatunku w celu uzyskania zakładanego zagęszczenia tj. 0,1 szt./1000 ha.

W analizowanym okresie obserwowany jest systematyczny wzrost populacji łosia z 82 szt. w 2015 r. do 338 szt. w 2024 r. Tak znaczny wzrost liczebność jest wynikiem obowiązującego od 2001 r. moratorium, wprowadzającym całkowity, całoroczny zakaz polowań na ten gatunek. Obecna liczebność łosia stanowi 704 % zakładanej liczebności na 2033 r. w WŁPH.

Również populacja daniela uległa wzrostowi. W 2015 roku, na terenie obwodów zarządzanych przez Nadleśnictwo Sarnaki, nie zaobserwowano obecności żadnego osobnika. Aktualna liczebność daniela w 2024 to 3 szt., co stanowi 300% zakładanej liczebności na 2033 r. w WŁPH.



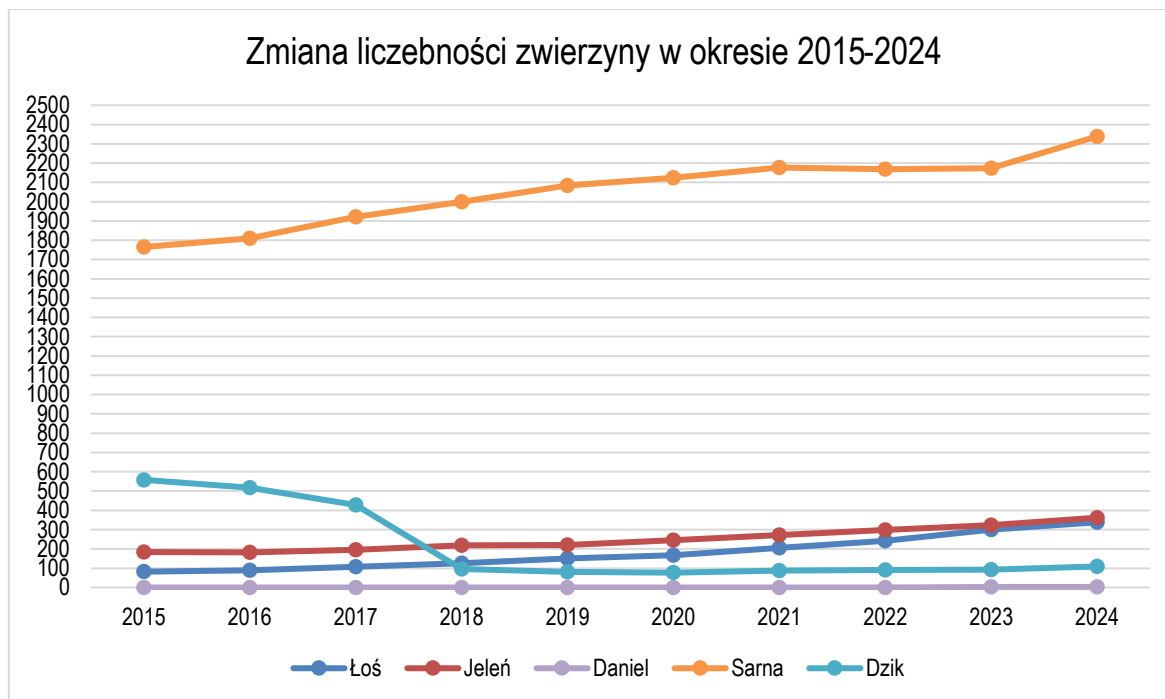
Nadleśnictwo Sarnaki

W analizowanym okresie populacja sarny kształtuje się pomiędzy 1765 szt. w 2015 r. do 2084 szt. w 2019 r. W 2024 r. osiąga 2338 szt. i jest powyżej zakładanej docelowej liczebności 2223 szt. na 2033 r. w WŁPH.

Podobnie jak łosia, również populacja jelenia z 184 szt. w 2015 r. wzrosła do 362 szt. w 2024 r. Aktualna liczebność stanowi 243% zakładanej liczebności na 2033 r. w WŁPH.

Tabela 101. Stany inwentaryzacyjne zwierzyzny w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.

Rok	Gatunek i ilość [szt.]				
	Łoś	Jeleń	Daniel	Sarna	Dzik
2015	82	184	0	1765	558
2016	90	182	0	1810	517
2017	108	195	0	1921	428
2018	125	218	0	1999	96
2019	150	221	0	2084	81
2020	168	246	0	2123	77
2021	205	272	0	2177	88
2022	242	298	0	2168	91
2023	300	324	3	2174	92
2024	338	362	3	2338	109
Zmiana 2015-2024	412%	197%	300%	132%	-20%



Wykres 8. Zmiana liczebności łosia, jelenia, daniela, sarny i dzika w okresie 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki.



Nadleśnictwo Sarnaki

Roczne plany łowieckie realizowane są w sposób właściwy. Wykonanie planu pozyskania jelenia przez koła łowieckie w analizowanym okresie zawierały się w przedziale od 74% do 94%. Zaplanowany już w 2024 r wyraźnie zwiększony odstrzał jeleni i utrzymanie zwiększonego planu odstrzału w przyszłych latach oraz zauważalny wzrost liczebności wilka, powinien do końca obowiązywania obecnego WŁPH to jest do 2033 roku, zredukować obecny stan jeleni, do ilości przyjętych w WŁPH. Wykonanie planu pozyskania sarny przez koła łowieckie zawierało się w granicach od 86% do 96%. Wykonanie planu pozyskania dzika przez koła łowieckie zostało przekroczone z powodu odstrzałów redukcyjnych, na skutek występowania Afrykańskiego Pomoru Świń

Tabela 102. Realizacja rocznych planów łowieckich w latach 2015-2024 w Nadleśnictwie Sarnaki

Według stanu na	Jeleń		Daniel		Sarna		Dzik	
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
	[szt.]							
2015	118	105	0	0	509	475	957	834
2016	122	100	0	0	566	541	966	911
2017	128	102	0	0	590	510	803	596
2018	136	100	0	0	621	562	193	168
2019	136	108	0	0	670	616	150	207
2020	151	142	0	0	696	662	122	229
2021	171	151	0	0	732	692	155	178
2022	196	168	0	0	734	707	147	218
2023	199	179	0	0	657	628	135	263
2024	249	-	0	0	660	-	211	-

5.2 Plantacje choinkowe

Plantacje choinek na początku opisywanego okresu gospodarczego zajmowały powierzchnię 1,69 ha. Obecnie powierzchnia plantacji choinkowych na terenie nadleśnictwa Sarnaki wynosi 3,36 ha, z czego na gruntach rolnych 1,12 ha. Różnica wynika ze zmian powierzchni wydzieleń spowodowanych przeprowadzeniem modernizacji ewidencji powszechnej, przeklasyfikowaniem oraz założeniem nowych plantacji choinkowych. W latach 2015-2024 pozyskano łącznie 257 szt. choinek świerkowych.



6 Ocena realizacji programu ochrony przyrody oraz wykonania zadań wynikających z planów ochrony dla obiektów, dla których takie plany zostały zatwierdzone.

W minionym okresie Nadleśnictwo Sarnaki realizowało zadania wynikające ze sporządzonego Programu Ochrony Przyrody na okres 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r. Corocznie aktualizowano kronikę Programu Ochrony Przyrody zawierającą coroczny skrót działań wykonywanych na rzecz ochrony przyrody, wykaz nowych form ochrony przyrody w nadleśnictwie. W przypadku zainwentaryzowania nowego stanowiska lub obiektu podlegającego ochronie dokonywano na bieżąco aktualizacji opisów taksacyjnych w bazie SILP nadleśnictwa. Ponadto na podstawie Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Sarnaki na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r. oraz dokumentów planistycznych (m.in. PZO, Zadania ochronne) ustanowionych w ww. okresie dla form ochrony przyrody w zarządzie nadleśnictwa wykonywano następujące czynności:

- Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (Dolina Dolnego Bugu, Ostoja Nadbużańska) nie zawierają działań jakie należałoby zrealizować, poza tymi wynikającymi z Planu Urządzenia Lasu.
- w celu zachowania i ochrony stanowisk, podczas prowadzenia prac związanych z gospodarką leśną, informacja o występujących na danej powierzchni formach ochrony przyrody była odnotowywana na zleceniach prac wystawianych Wykonawcom usług leśnych,
- co roku do końca września nadleśnictwo dokonywało lustracji rezerwatów przyrody „Dębniak”, „Kaliniak”. „Przekop”, „Mierzvice”, „Zabuże” oraz pomników przyrody znajdujących się na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sarnaki. Jeden z nich ma plan ochrony rezerwatu (rezerwat Mierzvice), a trzy ustanowione zadania ochronne rezerwat Zabuże, Dębniak oraz rezerwat Kaliniak. Zapisy nie wymagają dodatkowych działań ze strony Nadleśnictwa Sarnaki.
- Nadleśnictwo dokonywało obserwacji stanowisk zwierząt chronionych strefowo, z której do 31 grudnia sporządzano stosowne notatki,
- w celu zwiększenia bioróżnorodności, podczas wykonywania cięć pozostawiano drzewa dziuplaste oraz kępy starodrzewu. Wyniki stwierdzonych nowych stanowisk gat. chronionych i rzadkich: na terenie Nadleśnictwa stwierdzono występowanie storczyka pn. podkolan biały (*Platanthera bifolia*) (leśnictwo Huszlew).



Nadleśnictwo Sarnaki

- W trakcie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu na lata 2015-2024 utworzono w Nadleśnictwie Sarnaki 3 użytki ekologiczne na terenie gminy Platerów w roku 2022 tj. Mokradła na Zakolu i Uroczyso Bużysko o łącznej powierzchni 4,34 ha.
- W 2019 roku utworzono w leśnictwie Mierzvice nową strefę całorocznej i okresowej ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika o łącznej pow. 39,51 ha, z czego ochrona ścisła to 8,34 ha. W 2021 roku na wniosek Nadleśnictwa Sarnaki utworzono również strefę całorocznej i okresowej ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika w leśnictwie Korczew o łącznej pow. 76,65 ha, z czego ochrona ścisła to 15,45 ha.

Tabela 103. Zestawienie form ochrony przyrody na terenie Sarnaki (stan na 30.09.2024 r.).

Rodzaj obiektu	Liczba	Powierzchnia	W tym powierzchnia leśna
		[ha]	[ha]
Rezerwat przyrody	5	128,74	128,74
Park Krajobrazowy	2	6306,00	6213,00
Natura 2000	4	4466,23	4466,23
Pomnik przyrody	61	6,57	6,57
Obszar Chronionego Krajobrazu	1	22,42	22,42
Użytki ekologiczne	16	57,00	-
Stanowisko dokumentacyjne	1	3,37	3,37
Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową	2	116,16	116,16

W latach 2017-2023 Nadleśnictwo Sarnaki brało udział w projekcie pn. „Kompleksowy projekt ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe”. Był to projekt współfinansowany ze Środków Funduszu Spójności w ramach programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POLiS") 2014-2020.

Umowa była zawarta pomiędzy Beneficjentem (PGLLP–DGLP) a Instytucją Wdrażającą czyli (NFOŚiGW). Koszty kwalifikowalne projektu to ponad 23 mln zł.

Działanie numer 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna.

Głównym celem projektu była poprawa stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, występujących w ostojach Natura 2000, leżących na gruntach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe

Cele szczegółowe projektu:

- polepszenie lub przywrócenie właściwych warunków siedliskowych,



Nadleśnictwo Sarnaki

- zabezpieczenie ostoi występowania i miejsc rozrodu populacji zagrożonych gatunków oraz redukcja zagrożeń,
- ograniczenie rozprzestrzeniania się obcych gatunków inwazyjnych

Zakres projektu OPL: działania ogólnopolskie

- wykaszanie powierzchni oraz usuwanie nalotu drzew i krzewów
- zwalczanie gatunków obcych (inwazyjnych),
- ograniczenie presji drapieżników (odstrzał, odłowy drapieżników, zabezpieczenie przed drapieżnikami),
- dostosowanie składu gatunkowego do potrzeb gatunku lub siedliska,
- zabiegi czynnej ochrony gatunków,
- zabiegi czynnej ochrony siedlisk,
- monitorowanie występowania gatunków chronionych,
- kanalizacja ruchu turystycznego

Był to ogólnopolski i kompleksowy projekt ochrony wybranych gatunków i siedlisk, realizowany na terenie ponad 100 Nadleśnictw, w tym na terenie Nadleśnictwa Sarnaki.

Dofinansowanie UE na poziomie projektu wynosiło 85%, pozostała część wydatków (15%) związanych z realizacją przez Nadleśnictwa zadań objętych wnioskiem o dofinansowanie w ramach projektu była pokrywana ze środków własnych jednostek. Źródłem finansowania projektu zatem były fundusze Unii Europejskiej oraz środki własne Lasów Państwowych.

Zadania zrealizowane przez Nadleśnictwo w latach 2017-2023 to:

- Usuwanie podszytu w pozostawionych kępach ekologicznych - w celu ochrony jelonka rogacza (1083). Cel zadania prowadzenie czynnej ochrony gatunków.

Zadanie było realizowane co roku na tej samej powierzchni 2,38 ha, a podszyt usuwany stopniowo (corocznie na około 10 % powierzchni).

Usuwanie podszytu realizowano w 15 kępach ekologicznych, (gmina Platerów, obręb ewidencyjny Rusków - 1 powierzchnia, obręb ewidencyjny Czuchów Pieńki -14) na powierzchni 2,38 ha. Na powierzchniach objętych usuwaniem, pozostawiano tylko fragmenty drzew i krzewów, w odległości co najmniej 2 metrów od pniaków stanowiących siedlisko jelonka rogacza, pozostałą biomasę rozkładano na powierzchni poza usuwaniem, (poza kępami ekologicznymi) nie dopuszczając do tworzenia się stosów, uwzględniając przy tym zachowanie miejsc masowego występowania geofitów wczesnowiosennych oraz stanowisk gatunków roślin i grzybów zagrożonych i chronionych.



Nadleśnictwo Sarnaki

- Ekstensywne użytkowanie kośne - niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510). Powierzchnia corocznych zabiegów wykaszania wynosiła 3,72 ha. Celem zadania było utrzymanie właściwego stanu siedlisk oraz miejsc występowania gatunków poprzez wykaszanie łąk.

Wykaszanie realizowano na 4 powierzchniach w gminie Platerów obręb ewidencyjny Rusków (3,72 ha).

7 Zadania wynikające z zakresu zagospodarowania turystycznego i edukacji leśnej

7.1 Działalność edukacyjna Nadleśnictwa Sarnaki

Działalność edukacyjna prowadzona była w oparciu o Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Sarnaki na lata 2015-2024 r.

Obiekty edukacji Leśnej Nadleśnictwa Sarnaki:

1. Izba edukacji przyrodniczo - leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa Sarnaki (05-22-1-06-19-d-00);
2. Obiekt małej retencji znajdujący się przy siedzibie Nadleśnictwa Sarnaki położony w adresach leśnych: 05-22-1-06-19-n-00 oraz 05-22-1-06-19-o-00;
3. Szkołka leśna w Zabuzu;
4. Ścieżka Przyrodniczo – Leśna Mierzvice (szlak pieszy), Leśnictwo Mierzvice (ok. 5 km).
5. Ścieżka Przyrodniczo - Leśna Kisielew (szlak pieszo-rowerowy), Leśnictwo Kisielew (ok. 10 km).

Obiekty innych podmiotów:

1. Ścieżka przyrodnicza Korczew – Mogielnica o długości 14 km. Na tej trasie znajduje się 10 tablic dydaktycznych. Położona jest na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego;
2. Ścieżka przyrodnicza „Trojan” Położona na terenie Podlaskiego przełomu Bugu;
3. Szlak rowerowy Korczew-Treblinka;
4. Podlaski Przełom Bugu – Uroczysko Trojan.

7.2 Realizacja działalności edukacyjnej

W ramach wykonania planu przyjętego w programie, nadleśnictwo brało czynny udział w spotkaniach, akcjach i wydarzeniach, tym samym realizując cel programu jakim jest edukacja leśna



Nadleśnictwo Sarnaki

społeczeństwa. W minionym 10-leciu wykonano również remonty i modernizacje następujących obiektów:

- Utrzymanie izby edukacji przyrodniczo-leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa Sarnaki;
- Modernizacja obiektu małej retencji przy siedzibie Nadleśnictwa Sarnaki.;
- Modernizacja Ścieżek Przyrodniczo – Leśnych: Mierzvice (szlak pieszy), Leśnictwo Mierzvice; Kisielew (szlak pieszo-rowerowy), Leśnictwo Kisielew;
- Posadowienie nowej wiaty, która stanowi miejsce postoju na terenie leśnictwa Mierzvice pn. „Miejsce postojowe Trojan”.

W minionym 10-leciu pracownicy Nadleśnictwa Sarnaki uczestniczyli w różnego rodzaju przedsięwzięciach edukacyjnych. Najczęstszymi formami edukacji były lekcje w izbie edukacyjnej i spotkania z leśnikami w szkołach, a także akcje i imprezy okolicznościowe. Podczas prowadzonych zajęć poziom przekazywanej wiedzy i tematyka dopasowana była do wieku odbiorców, panującej pory roku i zjawisk zachodzących w przyrodzie. Organizacji akcji i różnego rodzaju imprez okolicznościowych (pikniki, festyny, Dni Otwarte Nadleśnictwa Sarnaki) towarzyszyło wystawianie stoiska edukacyjno-promocyjnego. Podczas tych wydarzeń pracownicy Nadleśnictwa prowadzili konkursy z nagrodami z zakresu wiedzy przyrodniczo-leśnej. Była to również okazja do promocji Lasów Państwowych, jak i Nadleśnictwa Sarnaki poprzez przekazywanie materiałów edukacyjnych i promocyjnych. Zajęcia edukacyjne prowadzono również w szkółce leśnej w Zabuzu znajdującej się na terenie Nadleśnictwa Sarnaki. W tym okresie Nadleśnictwo uzupełniało, w miarę potrzeb, bazę pomocy dydaktycznych i materiałów wykorzystywanych w prowadzeniu edukacji leśnej.

W ubiegłym 10-leciu Nadleśnictwo Sarnaki było organizatorem lub współorganizatorem następujących przedsięwzięć edukacyjnych:

„Ogólnopolski Piknik Leśny z Okazji Dnia Dziecka w Spale”, „Dni Otwarte Nadleśnictwa Sarnaki”, Akcja #ŁącząNasDrzewa, Nocny spacer z leśnikiem pn. „Nocni Łowcy”, Akcja #SadziMY, Akcja „Sprzątamy LAS wokół NAS”, Akcja „1000 drzew na minutę”, Konkurs Fotograficzny „Drzewo”, Noc muzeów, Akcja #SprzątaMY, Akcja Łączą Nas Drzewa i wiele innych, projekt we współpracy ze Szkołą Podstawową w Platerowie pn. „Narodziny Lasu”, „Drzewko za Makulaturę” i wiele innych.

W 2017 r. została wznowiona mapa turystyczna o Nadleśnictwie Sarnaki w ilości 4200 szt. zawierająca oznaczone obiekty warte zobaczenia znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Sarnaki, ścieżki edukacyjne, opis przyrody nadleśnictwa wraz z fotografiami ukazującymi opisywane elementy.

W latach 2014 - 2024, pracownicy Nadleśnictwa Sarnaki udzielili licznych wywiadów do radia w audycjach radiowych, tj.: „Z Łosiem przez las”, „Leśne wędrowanie”, „Leśne Lato”, czy telewizji w programie z serii „Leśny Kalejdoskop” w TVP3. Podczas wywiadów pracownicy reprezentowali



Nadleśnictwo Sarnaki

bogactwo przyrodnicze, historyczne i kulturowe, przybliżali tajniki swojej pracy oraz zainteresowań realizowanych w związku z pracą w lesie.

W roku 2018 Zarządzeniem nr 22 z dnia 31 lipca 2018 r. Nadleśniczy Nadleśnictwa Sarnaki wprowadził regulamin korzystania z edukacji przyrodniczo-leśnej prowadzonej przez pracowników Nadleśnictwa Sarnaki wraz z formularzem zgłoszeniowym na zajęcia wraz ze stosownym oświadczeniem. Następnie w dniu wprowadzenia Zarządzenia nr 37/2024 z dnia 10 września 2024 roku straciło ważność Zarządzenie nr 22 z 2018 r., które zostało zaktualizowane o zapisy dotyczące m.in. wprowadzenia w Nadleśnictwie Standardów Ochrony Małoletnich. Sformalizowana forma zawiera informację dot. przepisów RODO, Standardów Ochrony Małoletnich, BHP. Dodatkowo w 2020 roku Zarządzeniem nr 14/2020 z dnia 7 lipca 2020 roku wprowadzono do stosowania regulamin korzystania z obiektów edukacyjno-turystycznych na terenie Nadleśnictwa Sarnaki, tj.: miejsca postojowe, ścieżki przyrodniczo-edukacyjne, obiekt małej retencji oraz Izba Edukacyjna.

7.3 Partnerzy Nadleśnictwa Sarnaki w edukacji leśnej społeczeństwa

Partnerami Nadleśnictwa Sarnaki w edukacji leśnej są:

- Przedszkola, szkoły podstawowe i szkoły średnie z zasięgu terytorialnego nadleśnictwa;
- Samorządy powiatu łosickiego;
- Samorządy gmin w Sarnakach, Platerowie, Starej Kornicy, Przesmykach, Olszance, Korczewie, Huszlewie, Mordy, Łosice;
- Gminny Ośrodek Kultury w Sarnakach;
- Biblioteka Publiczna w Sarnakach;
- Państwowa Straż Pożarna w Łosicach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sarnakach;
- Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu”;
- LOT nad Bugiem;
- Portal informacyjny - Łosice.info;
- Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgowy w Białej Podlaskiej;
- Tygodnik Podlaski;
- Radio Lublin;
- Telewizja Polska S.A.;
- Polskie Radio RDC.

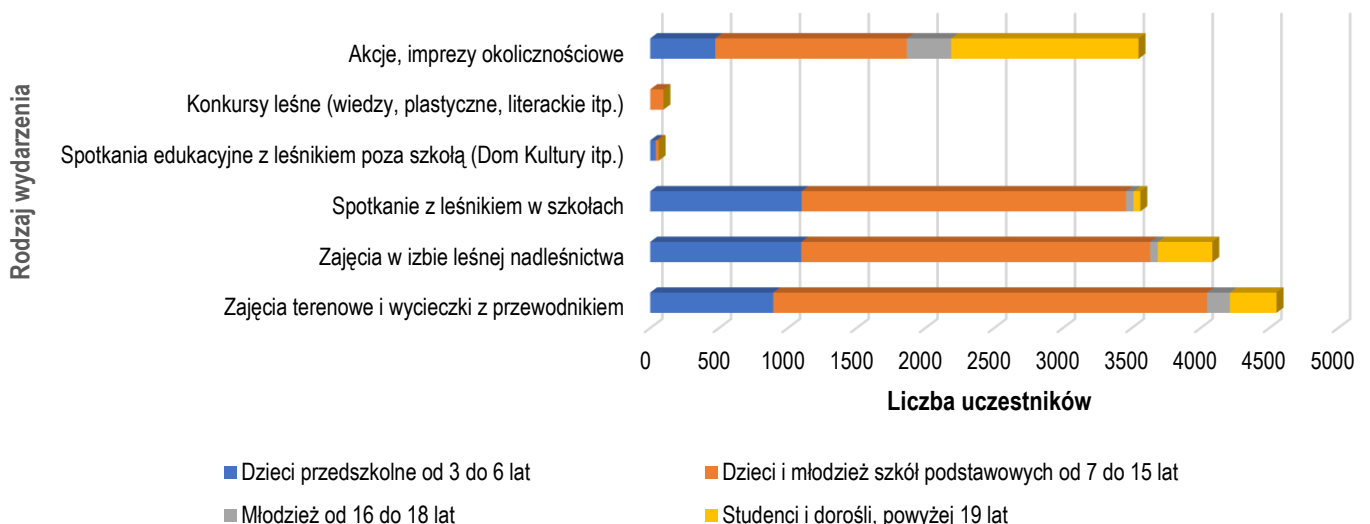


Nadleśnictwo Sarnaki

Tabela 104. Formy edukacji leśnej zrealizowane przez Nadleśnictwo Sarnaki i frekwencja w latach 2015-2024 (ogółem).

Forma edukacji	Ogółem			w tym:			
	Liczba zajęć	Liczba uczestników	Udział % uczestników	Dzieci przedszkolne 3-6 lat	Dzieci i młodzież szkół podstawowych 7-15 lat	Młodzież 16-19 lat	Studenci i dorośli powyżej 19 lat
	[szt.]	[szt.]	[%]	[szt.]			
Zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem	154	4 500	29	894	3 153	166	340
Zajęcia w izbie leśnej nadleśnictwa	132	3 974	26	1 098	2 536	55	397
Spotkanie z leśnikiem w szkołach	49	3 391	22	1 100	2 358	55	50
Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą	2	61	>1	40	21	0	0
Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.)	4	96	>1	0	96	0	0
Akcje, imprezy okolicznościowe	25	3 550	23	472	1 393	322	1 363
Wystawy edukacyjne	0	0	0	0	0	0	0
Razem	366	15 572	100	3 604	9 557	598	2 150
Inne, np. festyny, targi itp.	X	ok. 2 000		X	X	X	X

Frekwencja w latach 2015 - 2024



Wykres 9. Frekwencja w zajęciach edukacyjnych w latach 2015-2024.



Tabela 105. Wydatki na edukację leśną Nadleśnictwa Sarnaki w latach 2015-2024.

Rok	Źródła finansowania					Suma wydatków
	Koszty własne nadleśnictw	Fundusz leśny	Budżet państwa	Wojewódzki Fundusz OŚiGW	Inne	
2015	53 863,24 zł	-	-	-	-	53 863,24 zł
2016	112 281,98 zł	-	-	-	-	112 281,98 zł
2017	54 957,36 zł	-	-	-	-	54 957,36 zł
2018	55 555,86 zł	-	-	-	-	55 555,86 zł
2019	55 780,80 zł	-	-	-	-	55 780,80 zł
2020	27 837,84 zł	-	-	-	-	27 837,84 zł
2021	29 338,44 zł	-	-	-	-	29 338,44 zł
2022	54 651,26 zł	-	-	-	-	54 651,26 zł
2023	53 572,99 zł	-	-	-	-	53 572,99 zł
2024	13 770,62 zł	-	-	-	-	13 770,62 zł
Razem	511 610,39 zł	-	-	-	-	511 610,39 zł

8 Lasy nadzorowane.

Nadleśnictwo Sarnaki nie prowadzi nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

9 Infrastruktura techniczna

W Nadleśnictwie Sarnaki w analizowanym okresie dokonano kilku znaczących inwestycji, są to m.in.: modernizacja Nadleśniczówki oraz budowa budynku gospodarczego przy Nadleśniczówce, budowa budynku gospodarczego przy osadzie leśnictwa Górki, budowa budynku kancelarii Leśnictwa Mierzvice, budowa przechowalni i ogrodzenia na Szkółce Zabuże, dokonano również zakupu kultywatora i siewnika do nasion ciężkich na szkółkę oraz dokonano zakupu samochodu dla Straży Leśnej. Dokonano znacznej modernizacji osady Leśnictwa Kisielew.

Ponadto, w ubiegłym okresie realizowano również inne inwestycje między innymi takie jak przebudowa dróg leśnych zlokalizowanych w Leśnictwach: Huszlew, Korczew, Górki, Dubicze oraz Zabuże o łącznej długości ok. 15 km.

Wszystkie inwestycje były prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.



10 Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu.

- Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Sarnaki w analizowanym okresie wzrosła o 153,9689 ha z 10 522,5381 ha do 10 676,5070 ha.
- Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha zmniejszyła się z 281 m³ do 271 m³.
- Przeciętny wiek zwiększył się o 4 lata z 62 lat do 66 lat.
- Miąższość drzewostanów według udziału gatunków panujących na dzień 01.01.2024 r. zmalała w stosunku do poprzedniej rewizji PUL z 2 831 360 m³ do 2 749 650 m³ tj. o 2,89%.
- Miąższość sosny wg udziału rzeczywistego spadła o 6,20% z 1 777 720 m³ do 1 667 580 m³. Miąższość gatunków liściastych wg udziału rzeczywistego wzrosła łącznie o 20 475 m³ tj. o 2,0 % i osiągnęła 1 026 325 m³, przy czym znacznie wzrosła miąższość dębów rodzimych (o 60 285 m³, tj. o 9,48 %), grabu (o 6 465 m³, tj. 20,65%) i lipy (o 6 200 m³, tj. o 71,1%), zmalała natomiast miąższość brzozy (o 51 240 m³, tj. 23,99%), oraz jesionu (o 3 910 m³, tj. 48,0%).

Zatwierdzam

.....

2.2. Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu



Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
Zespół Ochrony Lasu w Radomiu



REFERAT
Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu
dotyczący zagadnień z ochrony lasu
na Naradę Techniczno-Gospodarczą (NTG)
dla Nadleśnictwa Sarnaki

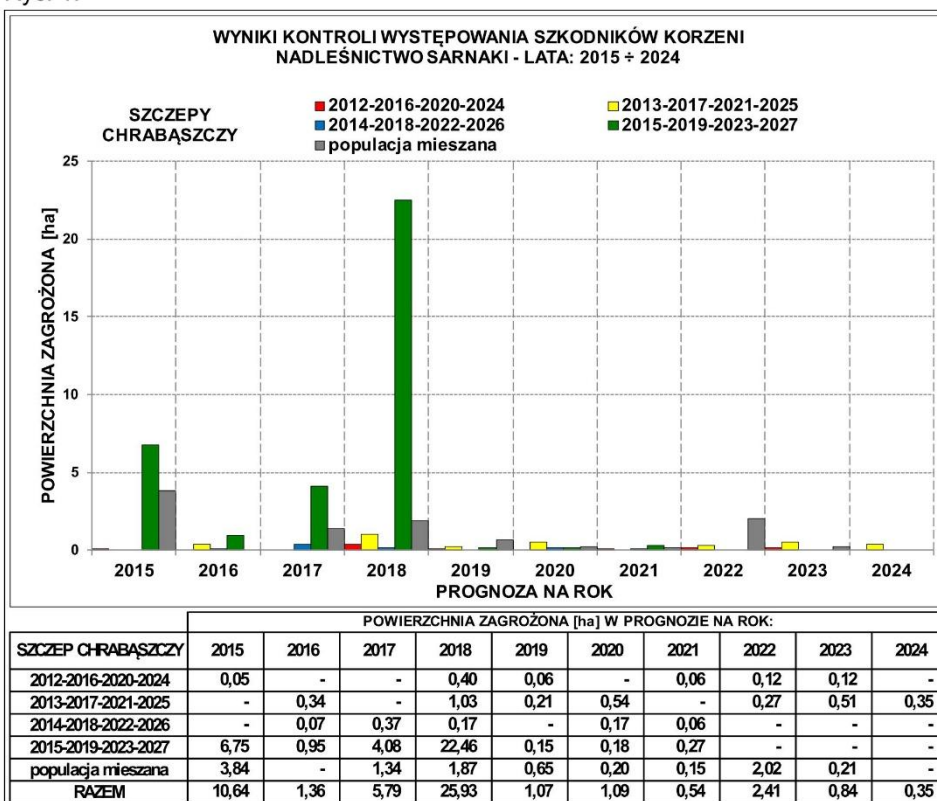
I. Zagrożenia powodowane przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne w okresie realizacji Planu Urządzenia Lasu na lata 2015 – 2024, dla Nadleśnictwa Sarnaki, RDLP w Lublinie (wg stanu na 30.09.2024 r.)

1. Szkodniki szkółek i upraw

1.1. Chrabąszcz majowy (*Melolontha melolontha*), chrabąszcz kasztanowiec (*Melolontha hippocastani*)

Chrabąszcz majowy i chrabąszcz kasztanowiec występują w większości kompleksów Nadleśnictwa, przy czym gęstość ich populacji jest zróżnicowana przestrzennie. W drzewostanach Nadleśnictwa Sarnaki obecne są wszystkie cztery szczepy chrabąszczy. Istotne znaczenie dla gospodarki leśnej, w skali całego Nadleśnictwa, ma szczep 2015/2019/2023/2027 (ryc. 1.).

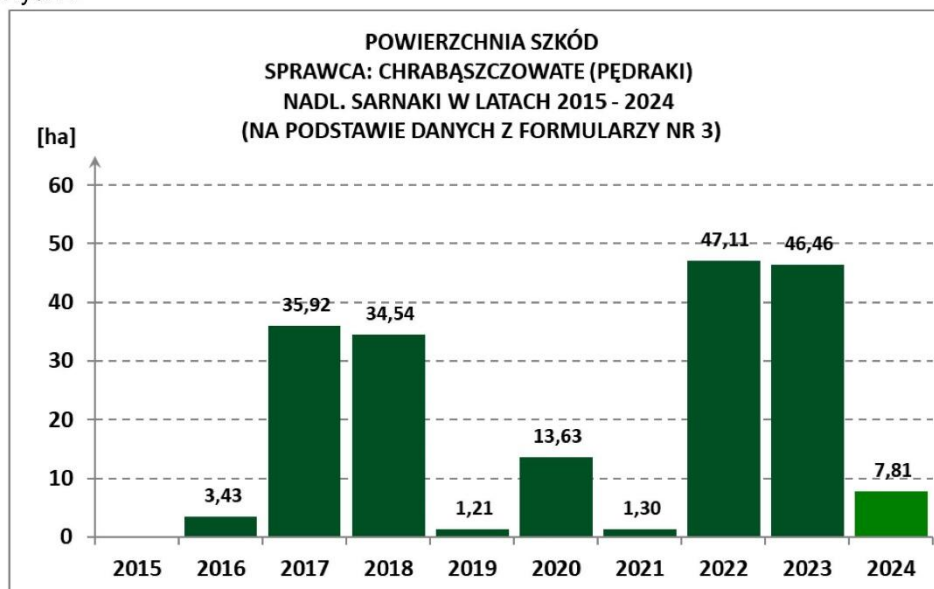
Ryc. 1.



Nadleśnictwo prowadziło coroczne kontrole występowania szkodników korzeni na powierzchniach przewidzianych do odnowienia lub uszkodzonych żerem pędraków oraz na szkółce. W trakcie kontroli stwierdzano zagrożenie, przede wszystkim, ze strony szczeplu głównego (ryc. 1) – maksymalnie w prognozie na 2018 r. (kontrola wykonana jesienią 2017 r.) stwierdzono zagrożenie, ze strony pędraków trzyletnich (L3), na powierzchni 22,46 ha. W przypadku pozostałych trzech szczeplów stwierdzano występowanie zagrożenia, jednakże na powierzchni znacznie mniejszej (maksymalnie 1,03 ha), niż w przypadku szczeplu głównego.

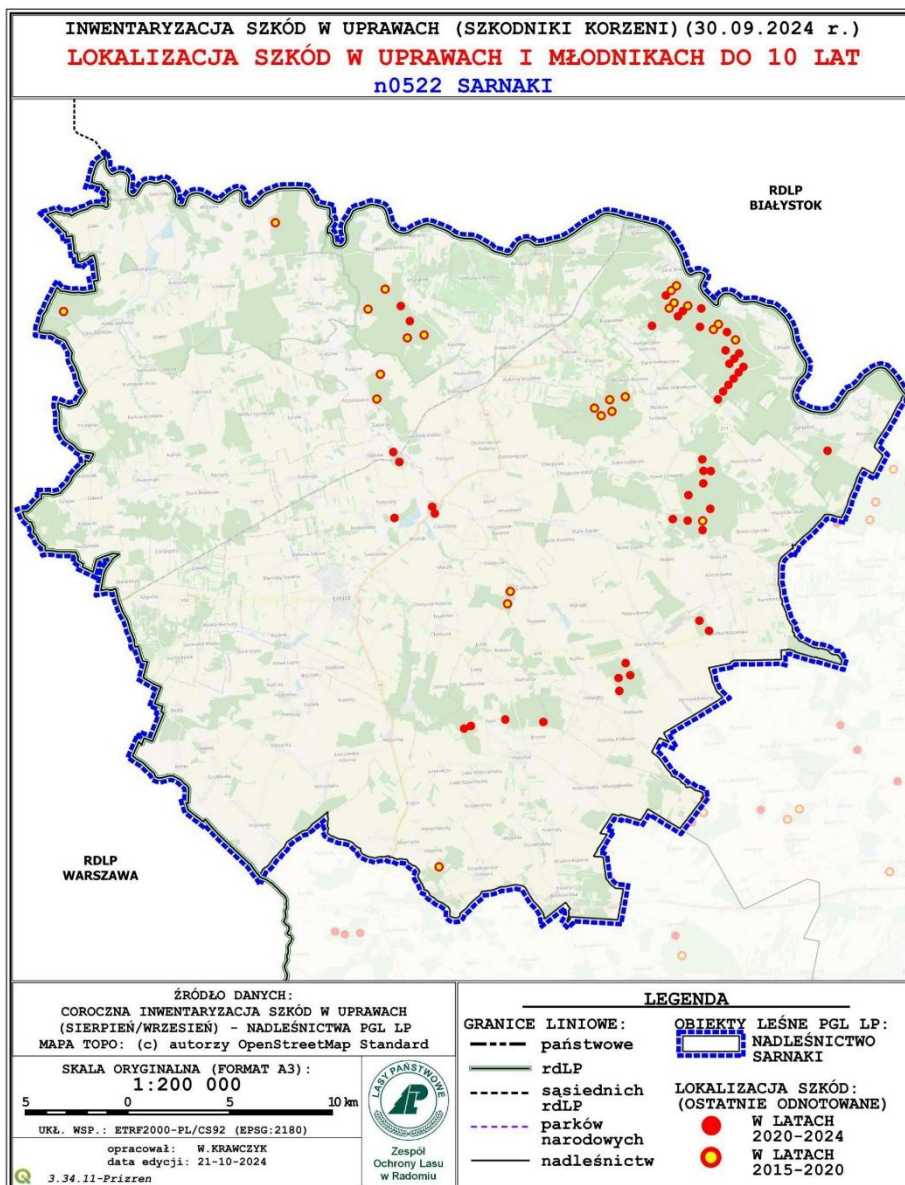
Rozmiar szkód powodowanych przez pędraki chrabąszczy przedstawia ryc. 2. Nadleśnictwo podjęło działania w kierunku zmniejszenia rozmiaru szkód przez dostosowywanie, w kompleksach zagrożonych, roku wykonywania planowych cięć i wprowadzania odnowienia do cyklu rozwojowego chrabąszczy tak, aby nie odnawiać powierzchni w latach żerowania pędraków dwu- lub trzyletnich.

Ryc. 2.



Oprócz bieżącej rejestracji szkód w uprawach Nadleśnictwo przeprowadziło, w latach: 2016, 2018, 2020, 2021, 2022, 2023, całościowe przeglądy upraw pod kątem nowych szkód w odnowieniach. Inwentaryzacja pozwalała na rozpoznanie aktualnego poziomu i zasięgu zagrożenia, oraz potrzeb co do ewentualnego prowadzenia zabiegów ratowniczych (ryc. 3).

Ryc. 3.



Nadleśnictwo prowadziło także corocznie, w okresie od połowy kwietnia do końca maja, obserwacje intensywności lotów imagines chrabąszczy. Stwierdzano zarówno fakt nalatywania na drzewostany graniczne z terenów przyległych, jak i obecność owadów wewnątrz kompleksów leśnych.

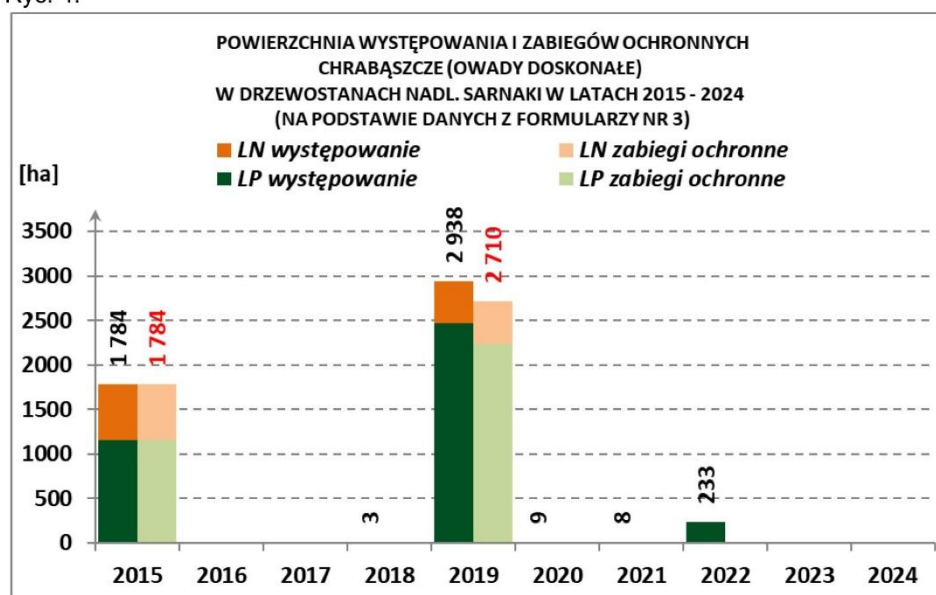
Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025 – 2034

Szczep główny dla Nadleśnictwa (2015/2019/2023/2027) podczas rójek w 2015 r. i 2019 r. wykazywał loty wzmożone i masowe w drzewostanach na powierzchni: ok. 1 780 ha w 2015 i 2 930 ha w 2019 r. Wykonano wówczas zabiegi ratownicze ograniczające liczebność populacji w stadium imagines (ryc. 4, ryc. 5, tabela 1). W pozostałych latach dziesięciolecia rójki chrabąszczy miały, zasadniczo, charakter lotów pojedynczych. Intensywne loty imagines obejmowały jedynie niewielkie obszary, głównie sąsiadujące z terenami rolniczymi. Nie stwierdzono potrzeby wykonywania zabiegów ratowniczych.

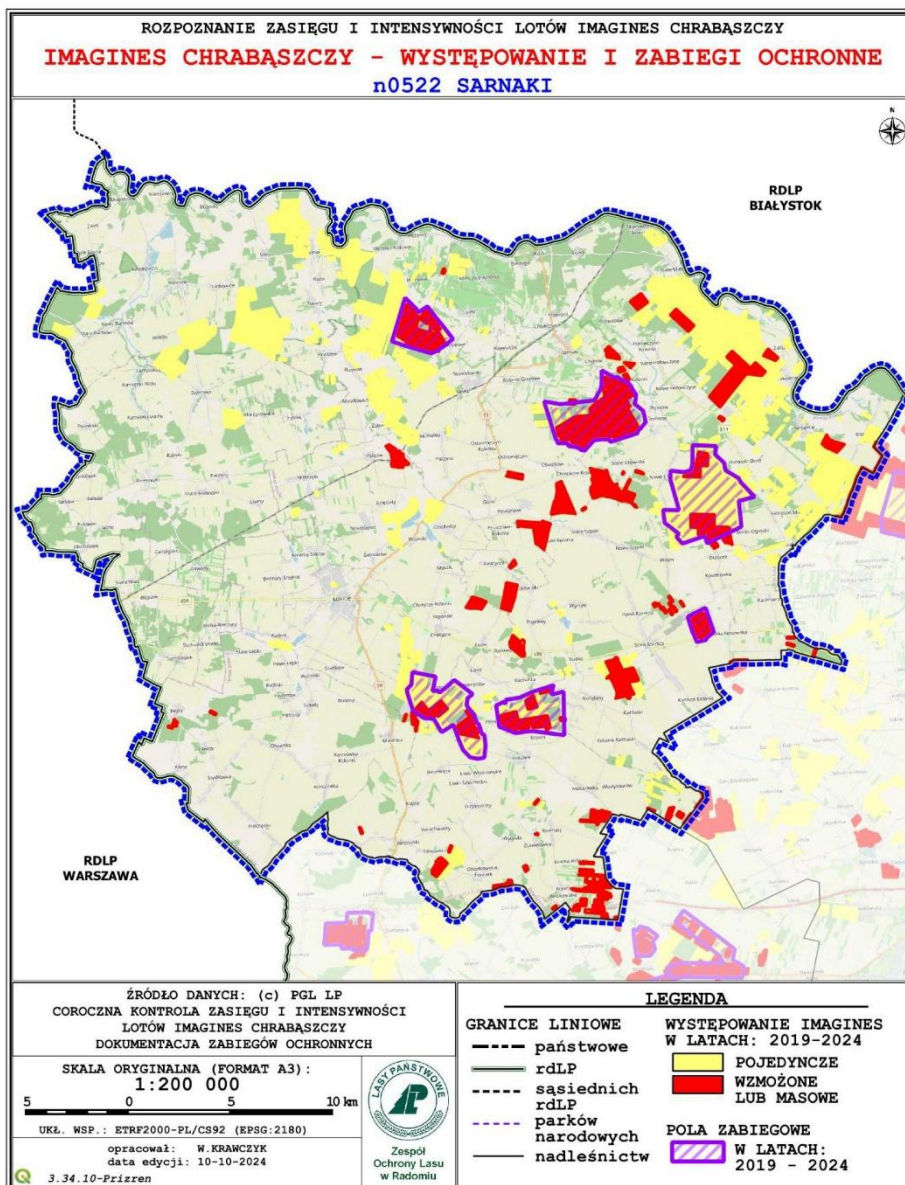
Tabela 1. Powierzchnia zabiegów ratowniczych

kategoria	2015	2019
Lasy w zarządzie PGL LP	1 156,32	2 235,29
Lasy innych form własności	627,80	474,70
RAZEM	1 784,12	2 709,99
zabieg mechaniczny	1,50	-
zabieg biologiczny	-	-
zabieg chemiczny	1 782,62	2 235,29

Ryc. 4.



Ryc. 5.



Zabiegi poprzedzone były szeroką analizą danych dotyczących lokalizacji szkód (analiza objęła dane dotyczące lokalizacji szkód, dodatkowe inwentaryzacje upraw i młodników na koniec okresów wegetacyjnych, rutynowe i nadzwyczajne kontrole metodą dołów próbnych, potencjalne obszary rójki oraz przewidywane kierunki nalołów imagines) oraz zsynchronizowane z zabiegami w sąsiednich nadleśnictwach.

Na ostatnim etapie planowania dokonano redukcji powierzchni planowanych zabiegów ochronnych, wynikającej z ograniczeń prawnych i przepisów wewnętrznych PGL LP oraz rzeczywistego (potwierzonego obserwacjami w terenie) zasięgu i intensywności rójki. Zabiegami objęto zarówno lasy Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa jak i innych form własności.

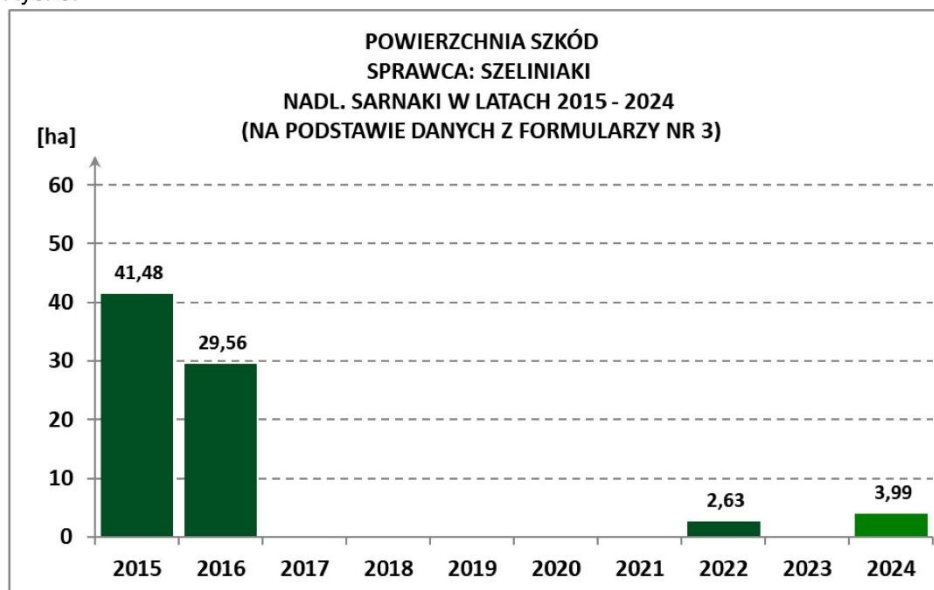
Pozostałe szkodniki korzeni (ogrodnica niszczylistka – *Phyllopertha horticola*, listnik zmiennobarwny – *Anomala dubia*, guniak czerwcyk – *Amphimallon solstitiale*, jedwabek brunatny – *Serica brunnea*) nie miały znaczenia gospodarczego. Pędraki tych gatunków występowały w próbach w minimalnych ilościach nie powodowały istotnych szkód, nawet na szkółce.

1.2. Smolik znaczony (*Pissodes castaneus*), szeliniak sosnowiec (*Hylobius abietis*)

Szeliniak sosnowiec, jest gatunkiem stale bytującym na uprawach sosnowych. Szkody gospodarcze w uprawach występowały przede wszystkim na początku okresu gospodarczego na powierzchni do 41 ha. W drugiej części dziesięciolecia powierzchnia szkód uległa zmniejszeniu (ryc. 6).

Przyczyn obniżenia rozmiaru szkód należy upatrywać, m.in., w konsekwentnych, długofalowych działaniach Nadleśnictwa, które prowadziło kontrolę występowania szeliniaka oraz podejmowało, stosownie do stopnia zagrożenia, działania ochronne (głównie zabiegi mechaniczne) oraz przelegiwanie zrębów.

Ryc. 6.



W ciągu całego minionego dziesięciolecia w drzewostanach Nadleśnictwa sporadycznie obserwowano występowanie smolika znaczonego na uprawach sosnowych – szkody wystąpiły jednorazowo, w 2016 r. na powierzchni 0,48 ha. Zabiegi ograniczania populacji smolika na uprawach (wrywanie i palenie zasiedlonych drzewek) przeprowadzono na całej zagrożonej powierzchni.

Wzrost populacji szkodnika poprzedzony jest zwykle masowym porażeniem upraw przez grzyby osutkowe, szkodami natury abiotycznej, żerem foliofagów sosny lub infekcją drzew przez opieńki (opieńkowa zgnilizna korzeni).

Na szkółkach stwierdzono ponadto incydentalne występowanie mszyc gatunków iglastych i liściastych na powierzchni do 2 ha.

Poza powyższymi, nie stwierdzono występowania innych gatunków szkodników na poziomie powodującym szkody istotne gospodarczo.

2. Szkodniki pierwotne drzewostanów iglastych i liściastych

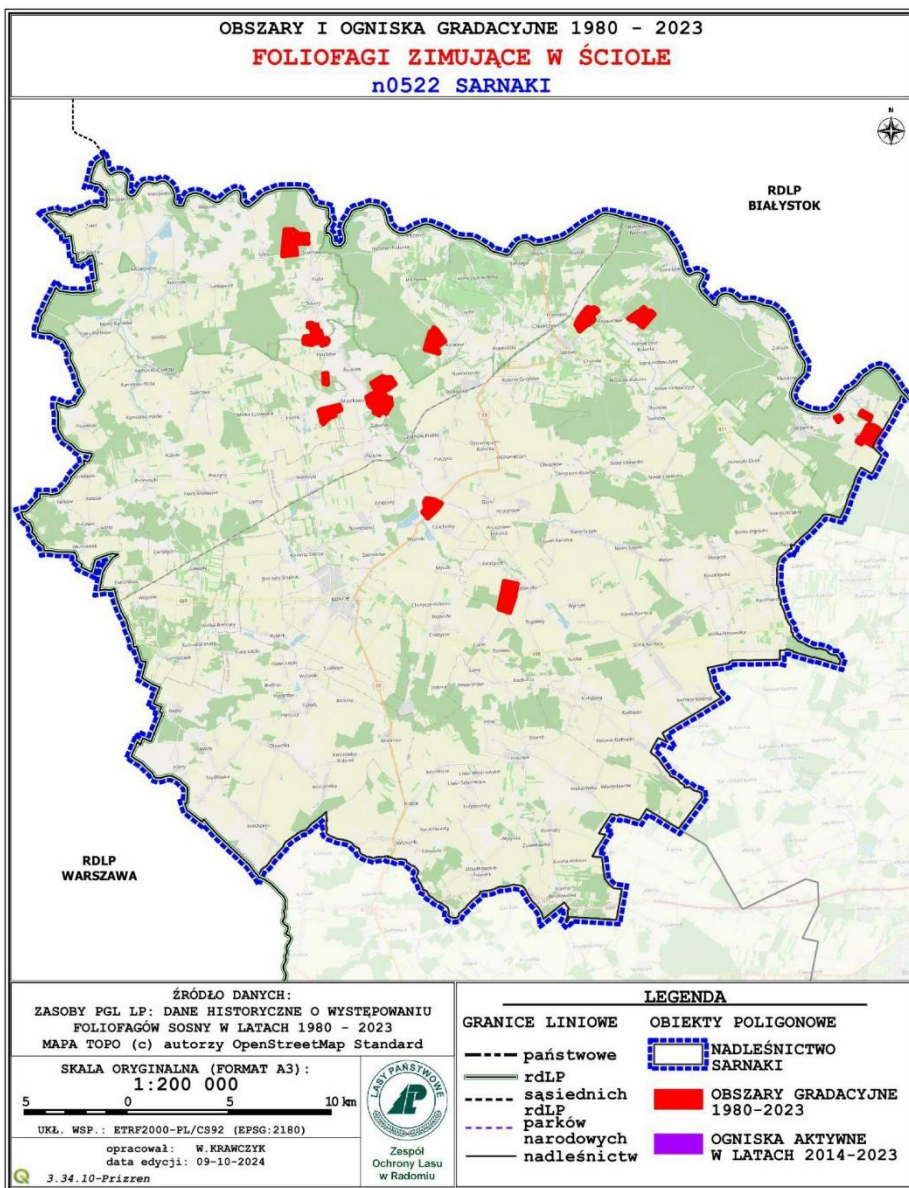
Historycznie, na terenie Nadleśnictwa Sarnaki, wystąpiły w latach 1993 – 1995 gradacje boreczników sosnowych (rodzina *Diprionidae*) na terenie obecnych Leśnictw: Górki, Kisielew, Korczew, Mierzvice i Zabuze. Z pozostałych gatunków foliofagów stwierdzano ponadto jedynie występowanie brudnicy mniszki (*Lymantria monacha*) – gatunek ten występował nieregularnie, w pojedynczych drzewostanach.

Na tej podstawie w 2012 roku wyznaczono obszary gradacyjne dla tych szkodników (ryc. 7, ryc. 8), których zasięg jest aktualizowany corocznie o nowe dane.

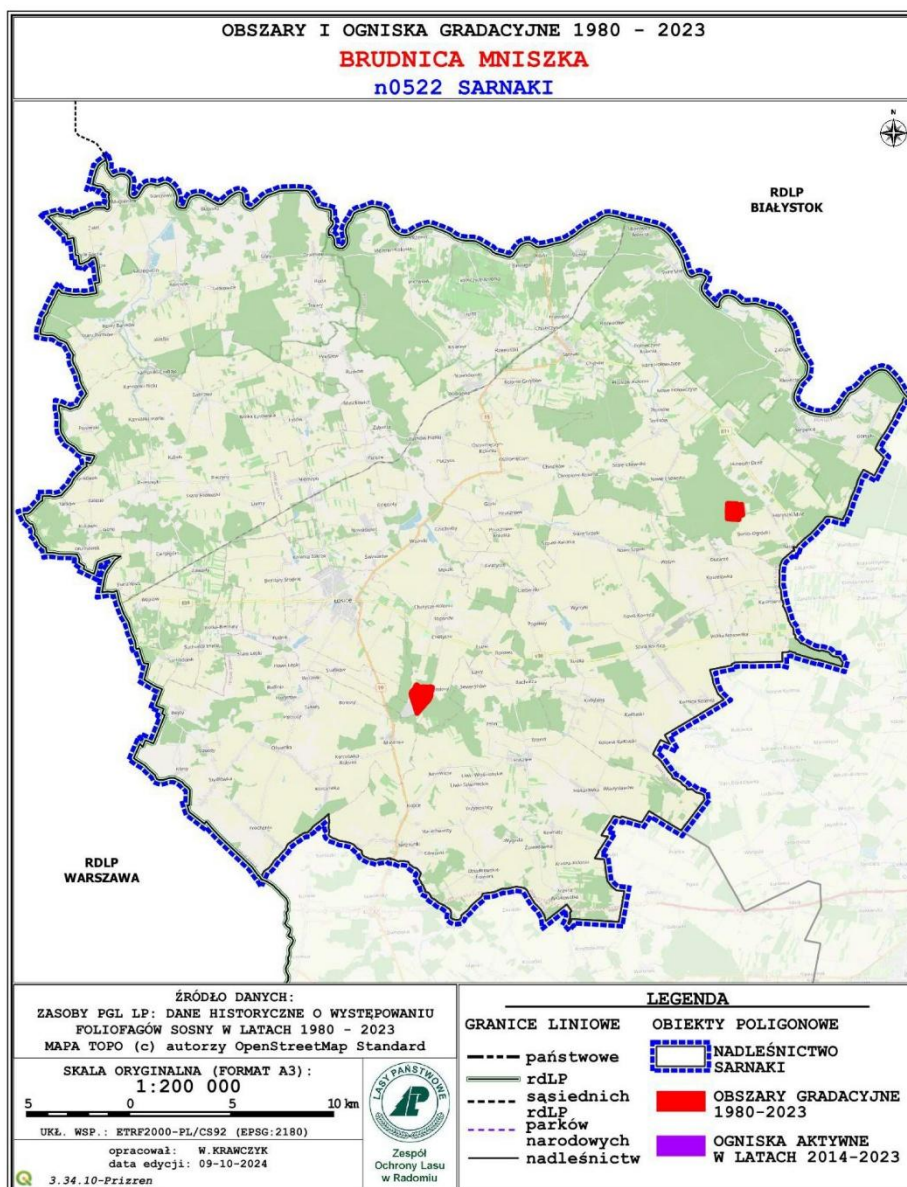
W ostatnim dziesięcioleciu nie zarejestrowano wzmożonej aktywności szkodników pierwotnych. Ich obecność w drzewostanach, poniżej poziomu ostrzegawczego, stwierdzano przede wszystkim w trakcie obowiązkowych kontroli występowania szkodników pierwotnych sosny.

W drzewostanach liściastych nie notowano wielkopowierzchniowego, gradacyjnego występowania foliofagów gatunków liściastych oraz szkód przez nich powodowanych (wyjątek stanowią gatunki zwalczane na szkółce).

Ryc. 7.



Ryc. 8.



3. Szkodniki wtórne

3.1. Kornik ostrozębny (*Ips acuminatus*)

Kornik ostrozębny wystąpił gradacyjnie na terenie Nadleśnictwa Sarnaki w latach 2015 – 2021, powodując szkody w drzewostanach sosnowych. Gradacja miała charakter wielkopowierzchniowy i objęła teren całej RDLP w Lublinie. W chwili obecnej gradacja znajduje się w zaawansowanej fazie retrogradacji, a ilość szkodnika utrzymuje się na poziomie naturalnego zapasu w środowisku. Masowy pojaw kornika zbiegł się w czasie z suszą panującą w 2015 roku i latach następnych, osłabiającą vitalność drzewostanów a w konsekwencji zdolność obrony sosny przed zasiedleniem przez szkodniki z grupy kambiofagów.

W Nadleśnictwie Sarnaki, w latach 2015 – 2021, kornik ostrozębny spowodował uszkodzenia drzewostanów na łącznej powierzchni około 780 ha (SILPWeb, formularz nr 3 IOL, wg. stanu na 30.09.2024 r.) (ryc. 9).

Prace porządkujące stan sanitarny drzewostanów sosnowych prowadzono na bieżąco, ewidencjonując drewno pozyskane z drzew zasiedlonych przez kornika ostrozębnego za pomocą kodu IPSEA, wprowadzanego do dokumentacji przy odbiorze surowca (system ewidencji wprowadzono od 01.04.2016 r.).

Od 2015 roku Nadleśnictwo Sarnaki pozyskało w sumie 5,9 tys. m³ drewna kornikowego (z kodem IPSEA; stan na 30.09.2024 r.) (ryc. 10).

W celu ograniczenia populacji kornika ostrozębnego Nadleśnictwo podejmowało (zgodnie z wytycznymi RDLP w Lublinie i ZOL w Radomiu) działania ochronne obejmujące m.in. bieżące lustracje drzewostanów, identyfikację i usuwanie drzew zasiedlonych, przyśpieszoną spedycję drewna sosnowego pozyskanego z drzew zasiedlonych, niszczenie lub przerób wierzchołków i drobnicy zasiedlonej przez kornika ostrozębnego (palenie lub zrębkowanie).

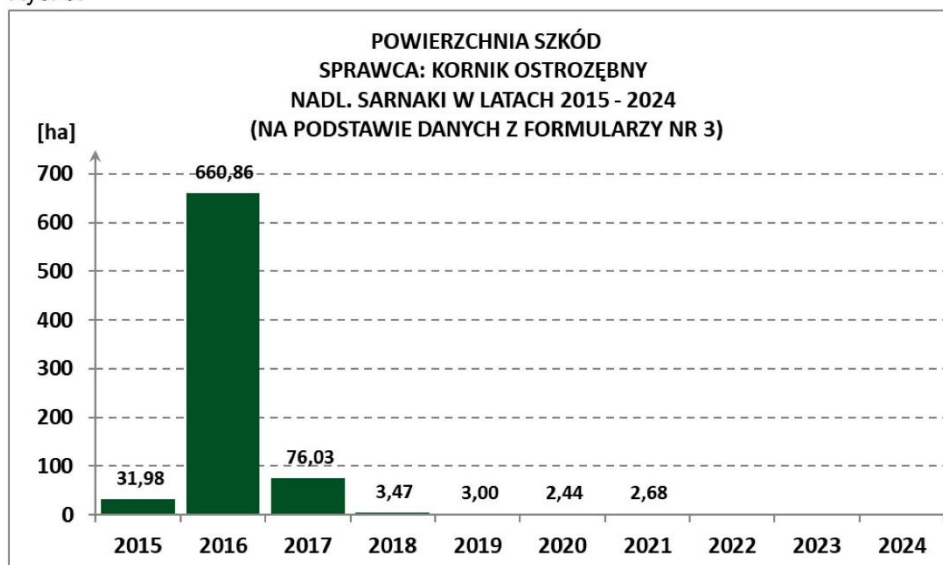
Obszar występowania szkód w drzewostanach, w latach 2015 – 2021, powodowanych przez kornika ostrozębnego przedstawia ryc. 11.

3.2. Pozostałe szkodniki wtórne sosny

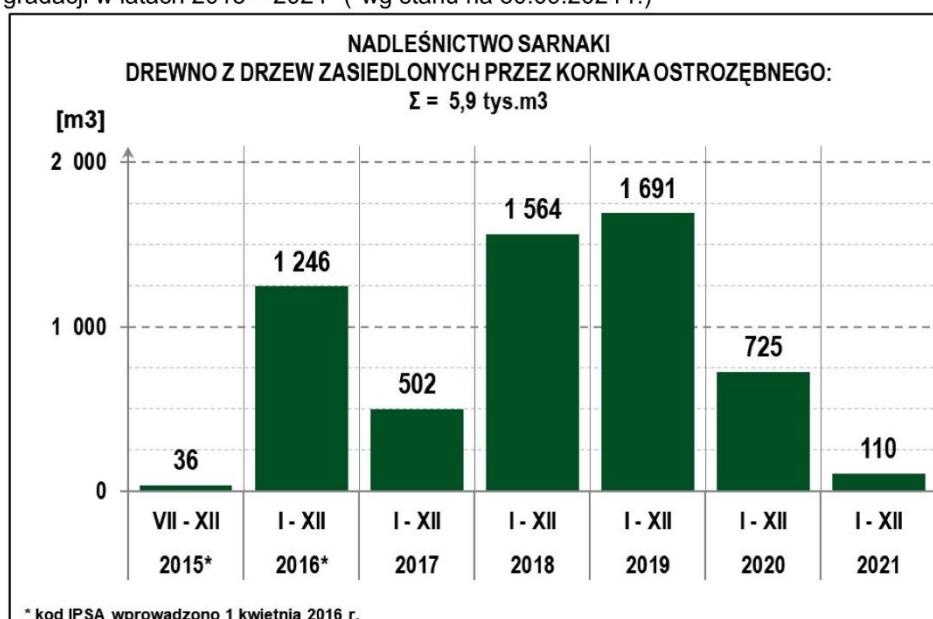
Populacje szkodników wtórnych sosny utrzymywały się na poziomie tzw. „żelaznego zapasu” w drzewostanach. Gatunki najczęściej stwierdzone w drzewostanach: przyplaszczek granatek (*Phaenops cyanea*), cetyńce (*Tomicus spp.*), kornik sześciogłowy (*Ips sexdentatus*) i smoliki (*Pissodes spp.*).

Szkody w drzewostanach zarejestrowano jedynie w przypadku przyplaszczka granatka na łącznej powierzchni 1,49 ha.

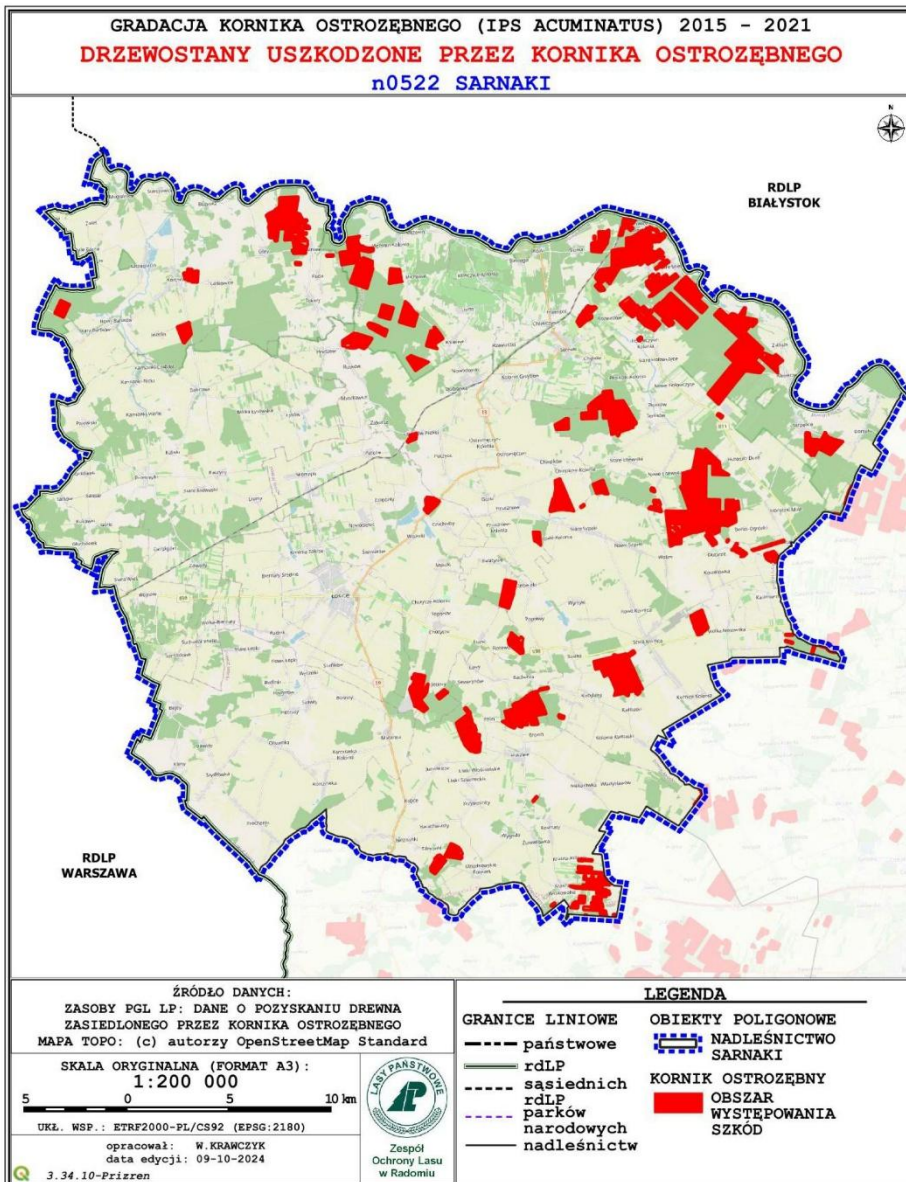
Ryc. 9.



Ryc. 10. Pozyskanie drewna z drzew zasiedlonych przez kornika ostrożeńnego podczas gradacji w latach 2015 – 2024* (*wg stanu na 30.09.2024 r.)



Ryc. 11. Przestrzenny rozkład pozyskania sosny zasiedlonej przez kornika ostrozębnego w latach 2015 – 2021.



3.3. Szkodniki wtórne świerka

W drzewostanach świerkowych (powierzchnia drzewostanów ze świerkiem jako gatunkiem panującym na początku dziesięciolecia wynosiła ok. 88 ha, udział w drzewostanach ok. 0,9%) wystąpiły szkody spowodowane zasiedleniem drzew przez kornika drukarza (*Ips typographus*) i szkodniki towarzyszące.

Kornik drukarz wywołał szkody na powierzchni łącznej 9,35 ha, od 0,70 ha (2016) do 4,84 ha (2018). Wraz z pojawem szkodnika prowadzono działania ochronne w postaci usuwania drzew zasiedlonych (powierzchnia wymagająca ponownego wprowadzenia odnowienia wyniosła łącznie 6,44 ha). W zakresie działań ochronnych w drzewostanach świerkowych Nadleśnictwo Sarnaki współpracowało regularnie z Zespołem Ochrony Lasu w Radomiu.

3.4. Szkodniki wtórne gatunków liściastych

W drzewostanach liściastych zasadniczo nie stwierdzano istotnego gospodarczo pojawu szkodników ksylo i kambiofagicznych. Wyjątek stanowią opiętki (*Agrillus spp.*) w 2016 r. na powierzchni 0,50 ha oraz ogłodek wiązowiec (*Scolytus scolytus*) w 2016 r. na powierzchni 0,10 ha. Drzewa zasiedlone usunięto.

4. Zagrożenia ze strony patogenów grzybowych (występowanie chorób lasu)

4.1. Patogeny stwarzające zagrożenie dla produkcji materiału sadzeniowego

Mączniak dębu (*Erysiphe alphitoides*) jest patogenem mogącym spowodować, w sprzyjających ku temu warunkach pogodowych, istotne szkody w produkcji szkółkarskiej (zamieranie sadzonek) i jedynie tam jest zwalczany poprzez wykonywanie zabiegów ochronnych. W Nadleśnictwie Sarnaki występował i był zwalczany na szkółce regularnie na powierzchni maksymalnej 2,14 ha (łącznie 9,02 ha w dziesięcioleciu). Zabiegi ochronne prowadzono na wczesnym etapie rozwoju patogenu, co zapobiegało negatywnym zmianom w kondycji produkowanego materiału sadzeniowego.

Osutka sosnowa to choroba sosny wywoływana przez wiele patogenów grzybowych. Poraża igły u siewek i sadzonek. Widocznym objawem są poszerzające się i żółknące plamy różnej wielkości oraz przedwczesne opadanie igieł. Na szkółce może powodować nie tylko straty przyrostowe oraz obniżenie kondycji sadzonek ale także zamieranie materiału sadzeniowego.

Osutka występowała na szkółce praktycznie co roku, na powierzchni do 0,59 ha rocznie (sumarycznie 3,58 ha w dziesięcioleciu).

Pozostałe patogeny i choroby występowały na szkółce incydentalnie. Nadleśnictwo reagowało wykonując na bieżąco zabiegi ochronne, zapobiegając trwałym szkodom i efekcie produkując materiał sadzeniowy dobrej jakości.

Tabela 2. Sumaryczna powierzchnia szkód powodowanych przez patogeny grzybowe stwarzające zagrożenie dla produkcji materiału sadzeniowego w latach 2015 – 2024

czynnik sprawczy szkody	powierzchnia występowania na szkółce [ha]
pasożytnicza zgorzel siewek (łącznie)	3,08
gatunków iglastych	2,84
gatunków liściastych	0,24
mączniak (prawdziwy) dębu	9,02
osutki sosny	3,58
szara pleśń	0,45
inne choroby	8,21

4.2. Choroby upraw, młodników i drzewostanów starszych klas wieku

Zamieranie pędów sosny, powodowane przez *Sphaeropsis sapinea*, jest chorobą mogącą powodować istotne szkody gospodarcze na szkółkach. W wyniku podejmowanych działań profilaktycznych Nadleśnictwa, w mijającym dziesięcioleciu gospodarczym nie stwierdzono strat w produkcji szkółkarskiej. Choroba wystąpiła jednak jedynie w uprawach i młodnikach, w 2020 r., powodując szkody gospodarcze na powierzchni 3,82 ha.

Uszkodzenie drzewostanów spowodowane występowaniem huby korzeni, powodowanej przez korzeniowca wieloletniego (*Heterobasidion annosum*), odnotowano na powierzchni 220,49 ha. W przypadku huby korzeni, ze względu na chroniczny charakter występowania patogenu, usuwanie drzew zasiedlonych ma znaczenie spowalniające porażanie kolejnych drzew, jednak nie powoduje całkowitej eliminacji czynnika szkodliwego.

W okresie obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, w Nadleśnictwie Sarnaki zaobserwowano obniżenie kondycji drzewostanów sosnowych wywołane masowym zasiedleniem drzew przez jemiolę rozpięchłą (*Viscum album ssp. austriacum*). Rozmiar szkód powodowanych przez jemiolę narasta w okresach, gdy przez 2 – 3 sezony wegetacyjne z rzędu ilość opadów jest na niskim poziomie (długotrwałe susze). Susza lat 2015-2019 spowodowała z jednej strony przyspieszenie tempa osłabienia i zamierania drzewostanów, z drugiej – sprzyjała rozwojowi jemioli.

Po raz pierwszy zjawisko to zarejestrowano w SILP w 2019 roku, kiedy to, po licznych informacjach dochodzących z różnych rejonów kraju, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych zarządziła, opartą o jednolitą metodykę, powszechną inwentaryzację powierzchni drzewostanów zasiedlonych przez jemiolę.

Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki zarejestrowano łącznie, od 2019 r., 563 ha drzewostanów zasiedlonych przez jemiolę, których kondycja w wyniku zasiedlenia przez jemiolę uległa obniżeniu do poziomu krytycznego i został uruchomiony proces intensywnego wydzielania się drzew zasiedlonych.

Utrudnieniem w prowadzeniu skutecznej walki z tym zjawiskiem jest brak skutecznych, użytecznych w skali gospodarczej, metod zarówno profilaktyki jak i ograniczania zasięgu i intensywności występowania jemioli w zaatakowanych

drzewostanach. Poza zasięgiem oddziaływania metodami gospodarki leśnej, znajduje się główny wektor przenoszenia nasion jemiolió jakim są ptaki.

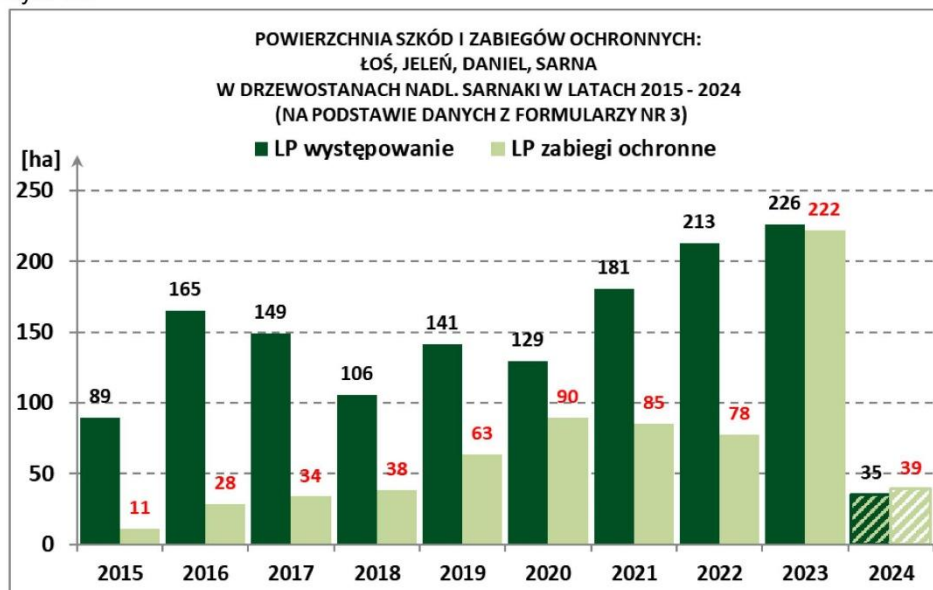
5. Szkody od zwierzyny

Istotnym problemem w prowadzeniu prawidłowej gospodarki leśnej były szkody w uprawach i młodnikach, wyrządzane przez roślinożerne ssaki (jeleń, sarna, łoś, daniel). Polegały one na zgryzaniu i łamaniu pędów, spałowaniu, czemchaniu, wrywaniu i wydeptywaniu sadzonek. Uszkodzenia kształtowały się na zróżnicowanym poziomie: od 89 ha (2015 r.) do 226 ha (2023 r.) (ryc. 12, 13, 14). Nadleśnictwo stosowało mechaniczne i chemiczne metody ochrony upraw przed zwierzyną w formie m.in. grodzień, palikowania, pakulowania i zabezpieczania repelentami. Powierzchnia zabiegów ochronnych osiągnęła maksymalnie 222 ha.

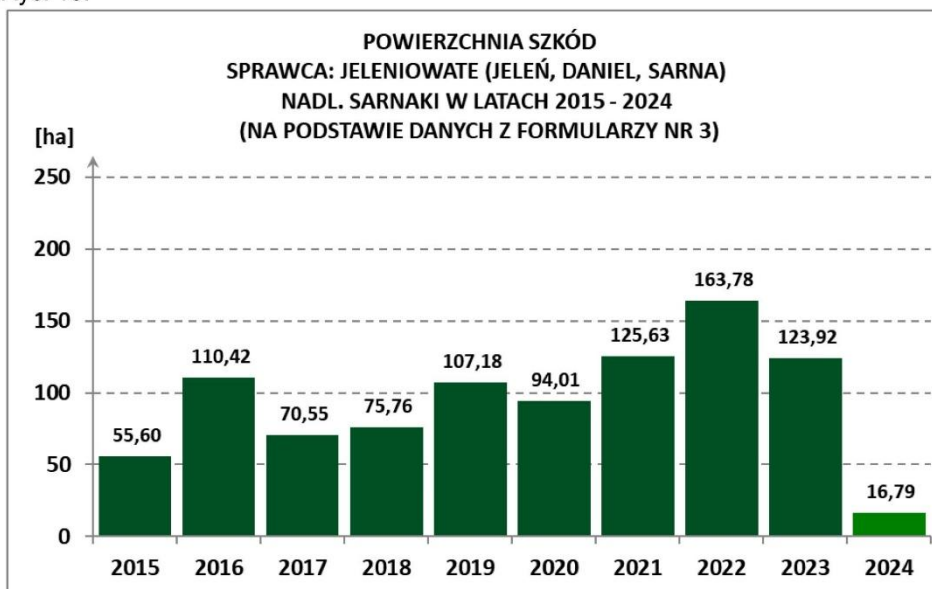
Ogólna powierzchnia szkód od jeleniowatych miała generalnie tendencję rosnącą, pomimo podejmowanych działań ochronnych oraz regulowania liczebności populacji, ze względu na rosnącą liczebność populacji roślinożerców. Coraz większe znaczenie ma występowanie łośia w drzewostanach i szkody przez niego powodowane. Rozmiar szkód w 2023 r. wyniósł 96 ha. Ze względu na moratorium na odstrzał łośi, ograniczanie szkód sprowadza się jedynie do grodzenia upraw oraz stosowania repelentów.

Kolejnym ssakiem powodującym szkody był bóbr (*Castor fiber*) – gatunek prawnie chroniony. Rozmiar szkód wahał się od 1,46 ha do 3,16 ha w latach 2015 – 2017. Charakter szkód obejmował zarówno podtapianie drzewostanów jak i niszczenie młodników i drzewostanów przez szukające pożywienia gryzonie.

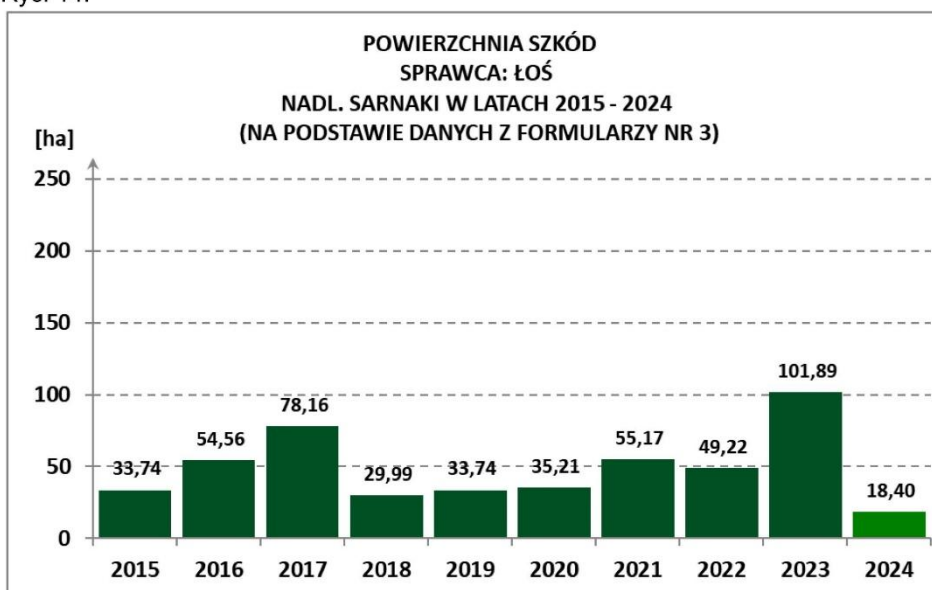
Ryc. 12.



Ryc. 13.



Ryc. 14.



Szkody powodowane przez inne ssaki występowały na bardzo niskim poziomie. Powierzchnia szkód powodowanych przez dziką (*Sus scorfa*) wyniosła łącznie 1,54 ha (2018: 0,50 ha, 2021: 0,94 ha), natomiast szkody spowodowane przez gryzonie 6,34 ha (2020: 0,50 ha, 2021: 3,17 ha, 2022: 2,67 ha).

6. Zagrożenie ze strony czynników abiotycznych i antropogenicznych

W latach 2015 – 2024 w drzewostanach Nadleśnictwa Sarnaki wystąpiły szkody spowodowane przez abiotyczne czynniki szkodotwórcze: zakłócenia stosunków wodnych (332,51 ha), niskie i wysokie temperatury (96,96 ha), huraganowe wiatry (3,11 ha), śnieg (647,30 ha), grad (0,30 ha) oraz ogień (3,00 ha). Dane szczegółowe przedstawiono w tabeli 3 i 4 oraz zobrazowano na rycinach 15 – 22.

Szkody spowodowane podtopieniami wystąpiły na powierzchni od 0,05 ha do 1,56 ha, największe w latach 2021 – 2023. Szkody powstałe w wyniku suszy, rejestrowano corocznie, na powierzchni od 0,67 ha do 83,58 ha. Uszkodzenia spowodowane wysoką temperaturą wystąpiły w latach 2021 – 2023, na powierzchni od 0,91 ha do 10,25 ha. Uszkodzenia spowodowane przymrozkami wystąpiły na powierzchni od 0,10 ha do 35,57 (maksymalne szkody w latach 2017 i 2022). Szkody od śniegu wystąpiły przede wszystkim w 2022 roku osiągając poziom 628,99 ha. Powierzchniowe szkody od huraganowych wiatrów wystąpiły w 2015 (2,82 ha), 2021 (0,08 ha) i 2022 (0,21 ha). Powierzchnia drzewostanów uszkodzonych w wyniku pożarów, w większości lat minionego okresu, kształtowała się na poziomie od 0,08 ha do 1,53 ha (ryc. 22).

Nadleśnictwo podjęło działania zaradcze w uszkodzonych drzewostanach, poprzez usuwanie drzew zamaryłych i wykazujących obniżenie kondycji – stanowiących potencjalną bazę rozrodu szkodników wtórnych.

Tabela 3. Zestawienie powierzchni szkód spowodowanych przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne w latach 2015 – 2024

czynnik sprawczy	powierzchnia szkód [ha]
zakłócenia stosunków wodnych	332,51
podtopienia i zalania	5,00
obniżenie poziomu wód, susza	327,51
niskie i wysokie temperatury	96,96
oparzenia (zgorzel słoneczna), wędnięcie i zamieranie	19,47
zmrożenia, zwarzenia	77,49
wiatr	3,11
śnieg	647,30
grad	0,30
ogień (pożar*)	3,00

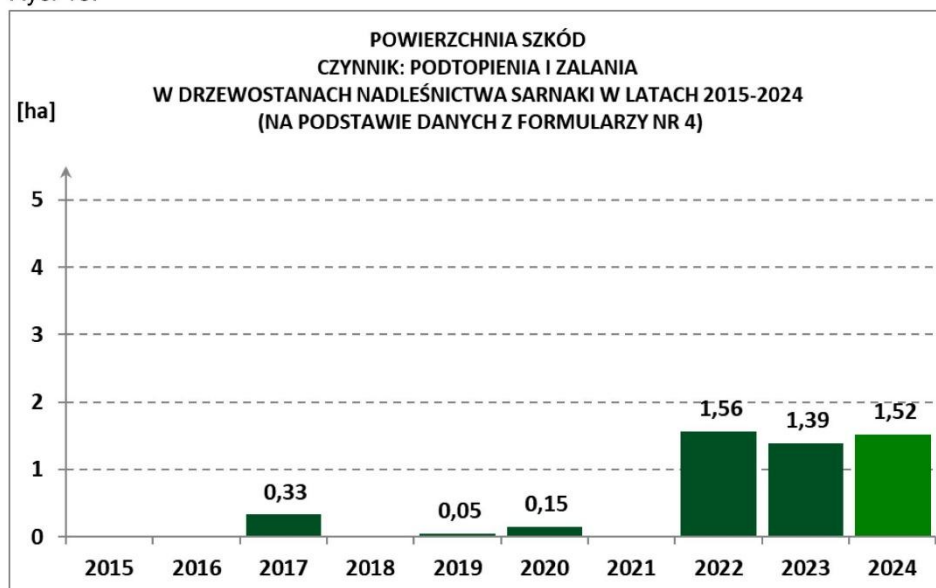
* powierzchnia szkód nie jest tożsama z powierzchnią pożarów

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025 – 2034

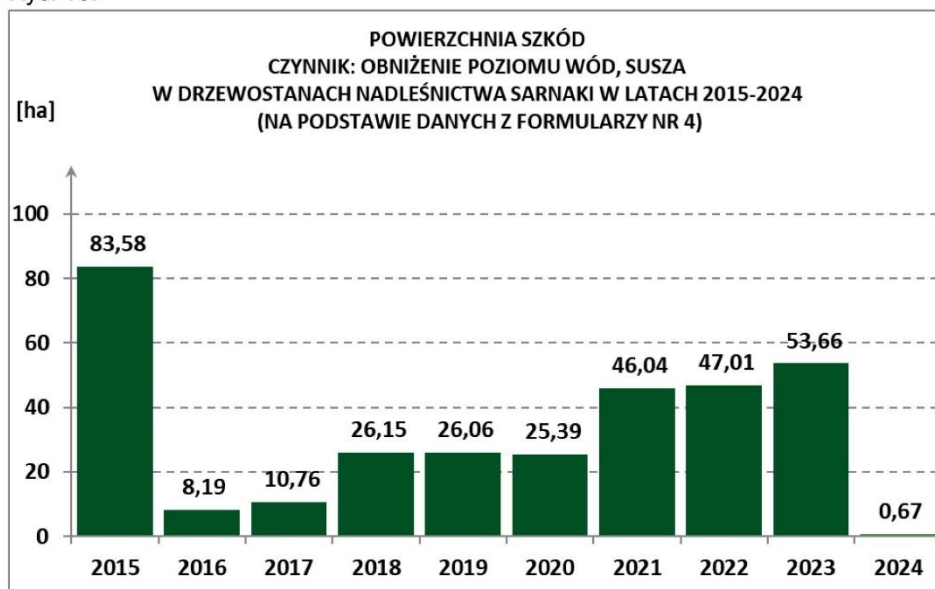
Tabela 4. Szczegółowe zestawienie powierzchni szkód spowodowanych przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne w latach 2015 – 2024

Rok	podtopienia i zalania	obniżenie poziomu wód, susza	oparzenia (zgorzel. słoneczna), wędnięcie, zamieranie	zmrozenia, zwarzenia	wiatr	śnieg	pożar
2015	-	83,58	-	-	2,82	-	0,16
2016	-	8,19	-	-	-	-	-
2017	0,33	10,76	-	31,11	-	-	-
2018	-	26,15	-	-	-	-	1,53
2019	0,05	26,06	-	0,65	-	-	0,08
2020	0,15	25,39	-	0,10	-	-	0,23
2021	-	46,04	0,91	-	0,08	0,24	-
2022	1,56	47,01	8,31	35,57	0,21	628,99	0,49
2023	1,39	53,66	10,25	4,23	-	13,11	0,37
2024	1,52	0,67	-	5,83	-	4,96	0,14
Razem	5,00	327,51	19,47	77,49	3,11	647,30	3,00

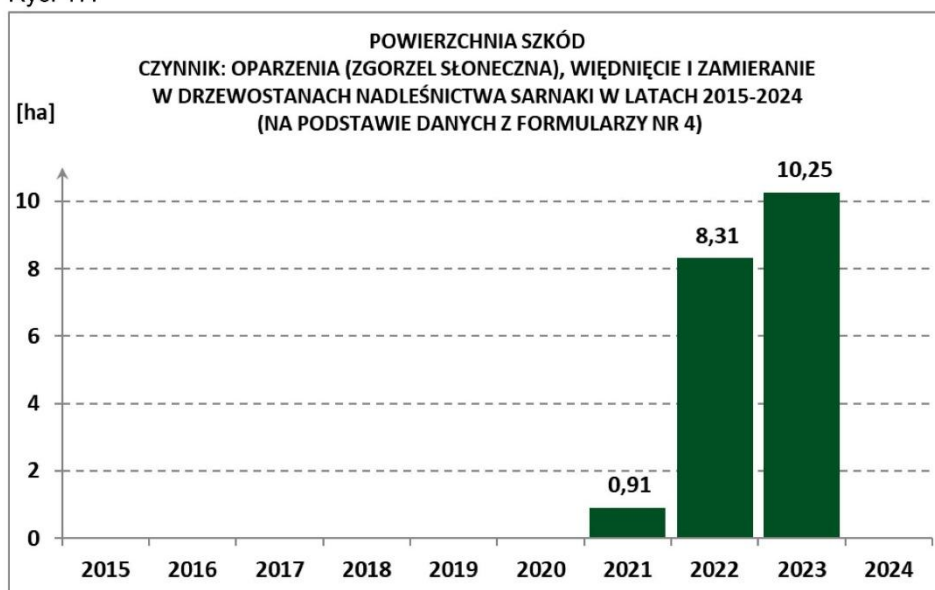
Ryc. 15.



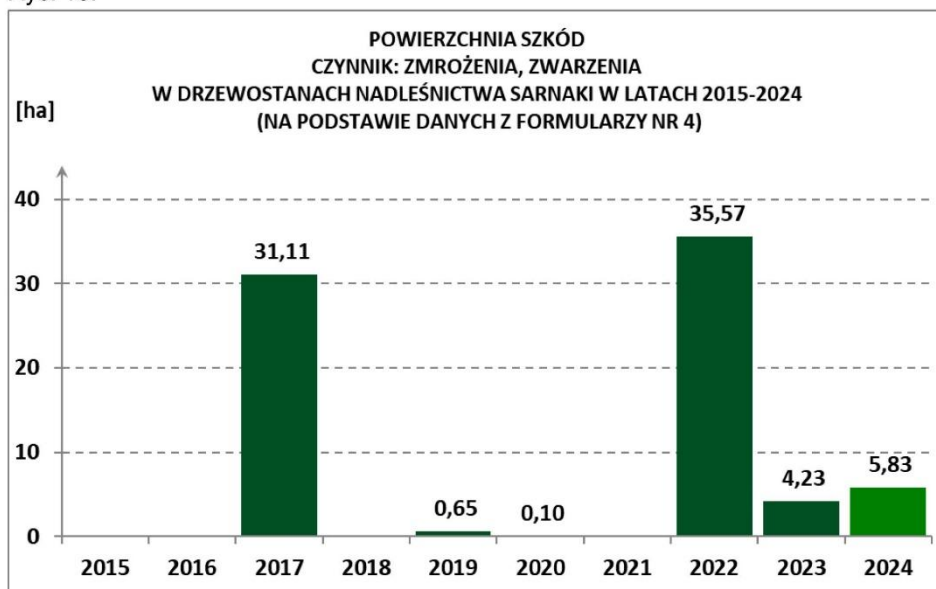
Ryc. 16.



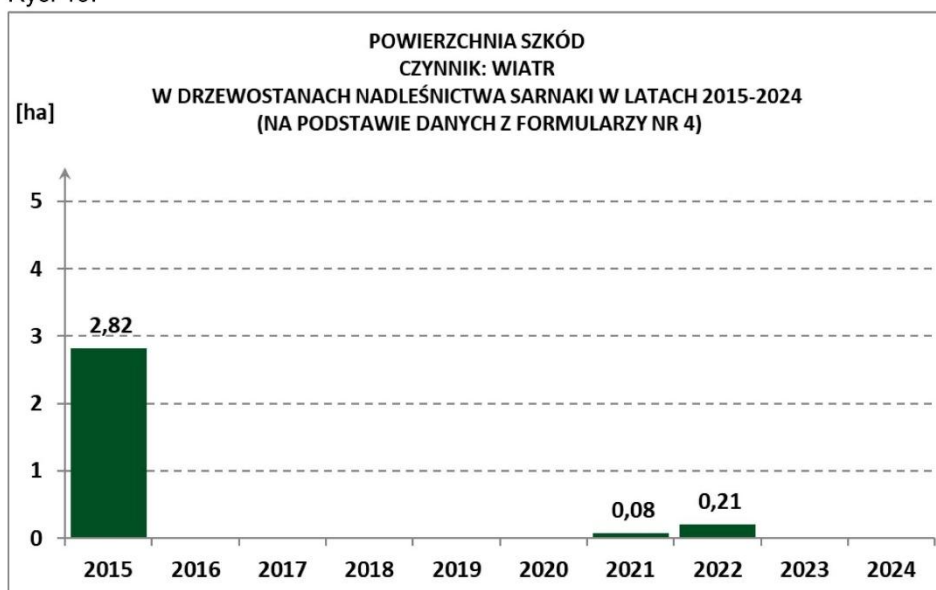
Ryc. 17.



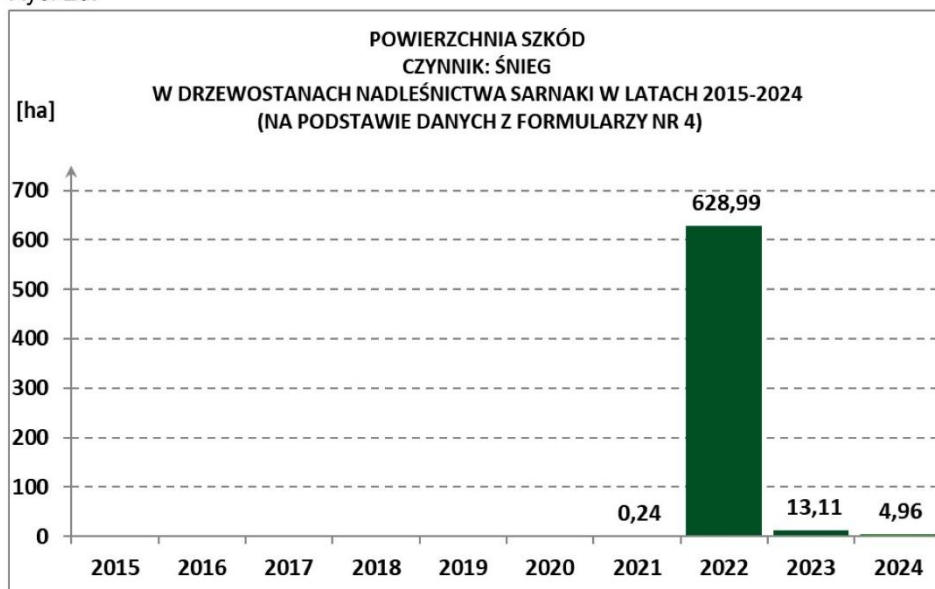
Ryc. 18.



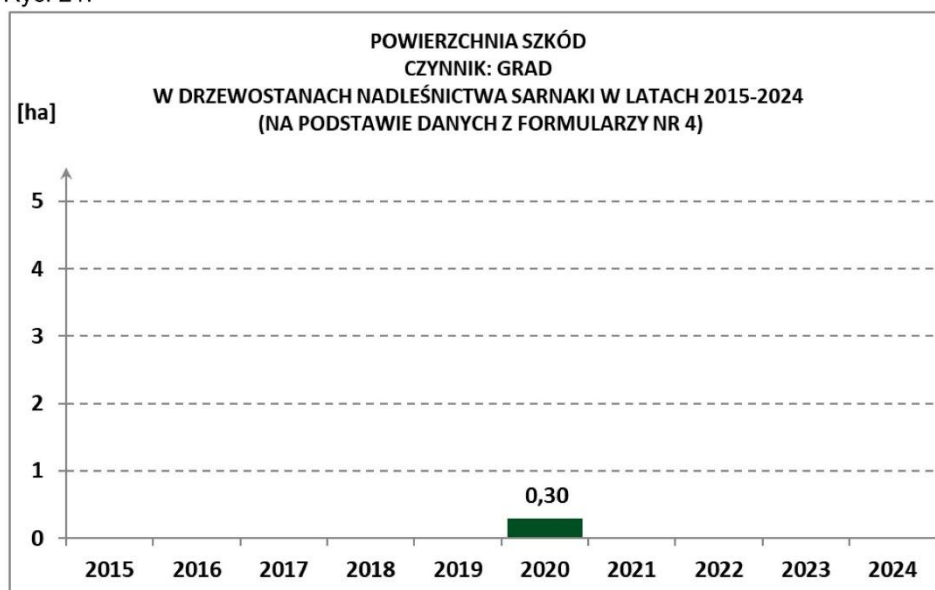
Ryc. 19.



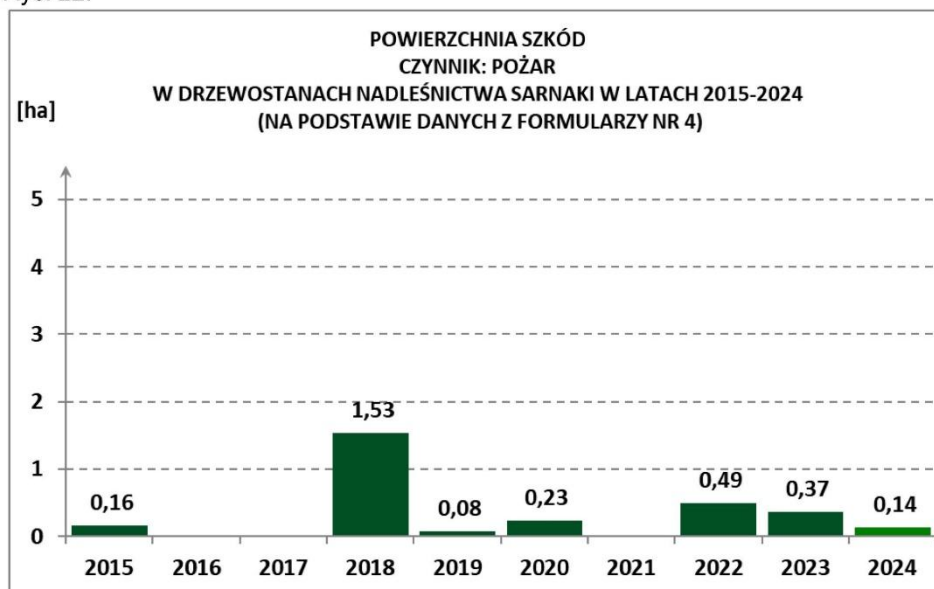
Ryc. 20.



Ryc. 21.



Ryc. 22.



7. Stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów

Łącznie w dziesięcioleciu 2015 – 2024 Nadleśnictwo usunęło 92,9 tys. m³ drewna (tabela 5) z drzew martwych i zamierających (tj. ok. 16% grubizny ogółem, stan na 30.09.2024 r.), z czego 54 tys. m³ stanowił posusz (tj. 9,3%) a 38,9 tys. m³ złomy i wywroty (tj. 6,7%). Udział drewna P,ZiW w grubiznie w poszczególnych latach wahał się od 8,9% grubizny w 2024 r. (ok. 4 tys. m³) do 27,9% grubizny w 2017 r. (ok. 16,8 tys. m³).

Wielkość pozyskania drewna P,ZiW w latach 2016 – 2020 wynikała z pozyskania znacznych ilości posuszu z drzew zasiedlonych przez kornika ostrozębnego. W 2022 roku na wielkości pozyskania drewna z cechą uszkodzenia decydujący wpływ miały wielkopowierzchniowe szkody od śniegu.

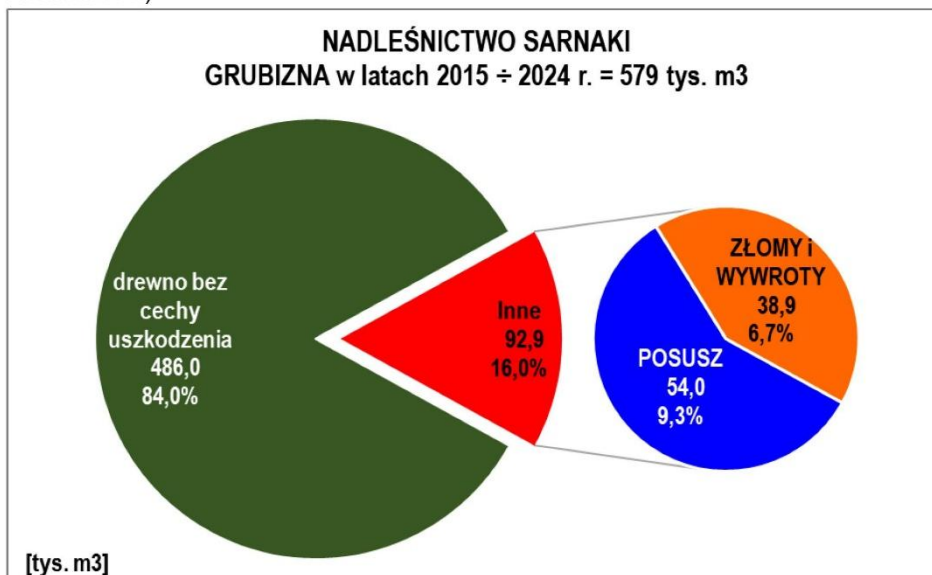
Szczegółowe analizy stanu sanitarnego drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki przedstawiono na rycinach poniżej.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025 – 2034

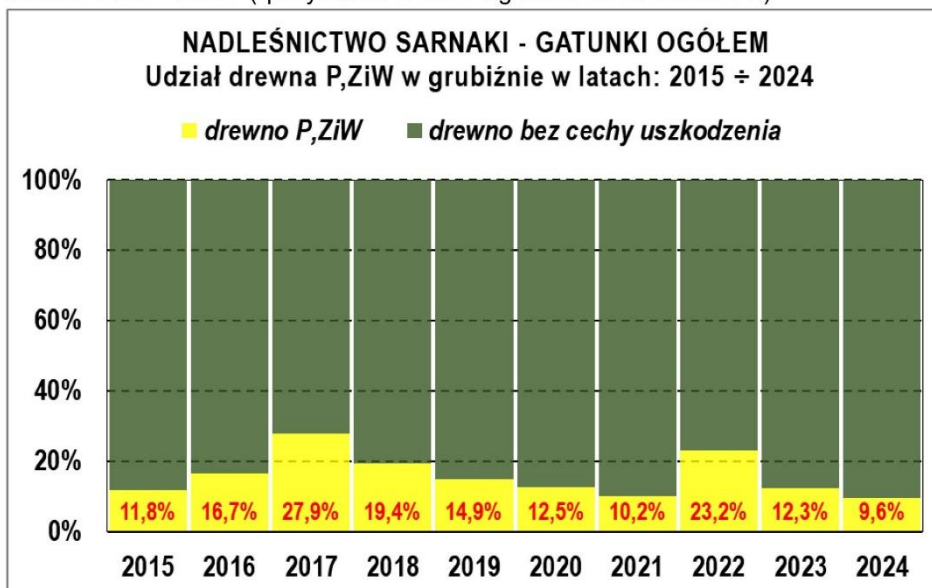
Tabela 5. Zestawienie drewna pozyskanego w ramach porządkowania stanu sanitarnego drzewostanów w latach 2015 – 2024* (*pozyskanie w 2024 wg stanu na 30.09.2024 r.)

GATUNKI OGÓŁEM											
ROK	POSUSZ				ZŁOMY i WYWROTY				P,ZIW RAZEM	GRUBIZNA OGÓŁEM	UDZIAŁ
	Z	O	N	SUMA	Z	O	N	SUMA			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	2 599	925	372	3 896	597	7	2 458	3 062	6 958	58 923	11,8%
2016	5 511	2 169	1 646	9 326	105	47	960	1 112	10 438	62 629	16,7%
2017	1 724	1 054	3 107	5 885	114	28	10 782	10 924	16 809	60 294	27,9%
2018	1 707	54	5 104	6 865	35	3	5 055	5 093	11 958	61 788	19,4%
2019	1 615	0	6 528	8 143	1	0	1 109	1 110	9 253	62 285	14,9%
2020	736	0	5 666	6 402	4	0	679	683	7 085	56 621	12,5%
2021	319	4	3 890	4 213	23	0	1 392	1 415	5 628	55 031	10,2%
2022	205	39	2 952	3 196	537	71	9 819	10 427	13 623	58 724	23,2%
2023	17	21	3 773	3 811	281	41	2 908	3 230	7 041	57 232	12,3%
2024	0	0	2 221	2 221	0	0	1 806	1 806	4 027	45 332	8,9%
SUMA	14 433	4 266	35 259	53 958	1 697	197	36 968	38 862	92 820	578 859	16,0%
SOSNA											
ROK	POSUSZ				ZŁOMY i WYWROTY				P,ZIW RAZEM	GRUBIZNA OGÓŁEM	UDZIAŁ
	Z	O	N	SUMA	Z	O	N	SUMA			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	1 273	713	247	2 233	370	3	1 462	1 835	4 068	36 436	11,2%
2016	4 052	1 913	1 506	7 471	63	17	470	550	8 021	42 485	18,9%
2017	731	562	1 878	3 171	95	16	8 095	8 206	11 377	39 644	28,7%
2018	1 370	36	3 205	4 611	33	3	3 735	3 771	8 382	35 539	23,6%
2019	1 205	0	3 832	5 037	1	0	489	490	5 527	38 262	14,4%
2020	676	0	3 971	4 647	4	0	257	261	4 908	35 298	13,9%
2021	230	4	2 517	2 751	20	0	742	762	3 513	34 809	10,1%
2022	112	21	2 255	2 388	524	71	8 868	9 463	11 851	37 956	31,2%
2023	17	16	3 035	3 068	281	41	2 157	2 479	5 547	36 302	15,3%
2024	0	0	1 816	1 816	0	0	1 574	1 574	3 390	34 999	9,7%
SUMA	9 666	3 265	24 262	37 193	1 391	151	27 849	29 391	66 584	371 730	17,9%
POZOSTAŁE											
ROK	POSUSZ				ZŁOMY i WYWROTY				P,ZIW RAZEM	GRUBIZNA OGÓŁEM	UDZIAŁ
	Z	O	N	SUMA	Z	O	N	SUMA			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	1 326	212	125	1 663	227	4	995	1 226	2 889	22 487	12,8%
2016	1 459	256	140	1 855	41	30	489	560	2 415	20 144	12,0%
2017	993	492	1 229	2 714	19	13	2 687	2 719	5 433	20 650	26,3%
2018	337	19	1 899	2 255	2	0	1 320	1 322	3 577	26 249	13,6%
2019	410	0	2 696	3 106	0	0	620	620	3 726	24 023	15,5%
2020	59	0	1 695	1 754	0	0	422	422	2 176	21 323	10,2%
2021	89	0	1 373	1 462	3	0	650	653	2 115	20 222	10,5%
2022	93	18	697	808	13	0	951	964	1 772	20 768	8,5%
2023	0	5	739	744	0	0	751	751	1 495	20 930	7,1%
2024	0	0	405	405	0	0	232	232	637	10 333	6,2%
SUMA	4 766	1 002	10 998	16 766	305	47	9 117	9 469	26 235	207 129	12,7%

Ryc. 23. Sumaryczny udział złomów i wywrotów oraz posuszu (w tym drewna z kodem IPZA) w grubiznie ogółem w latach 2015 – 2024* (*pozyskanie w 2024 wg stanu na 30.09.2024 r.)

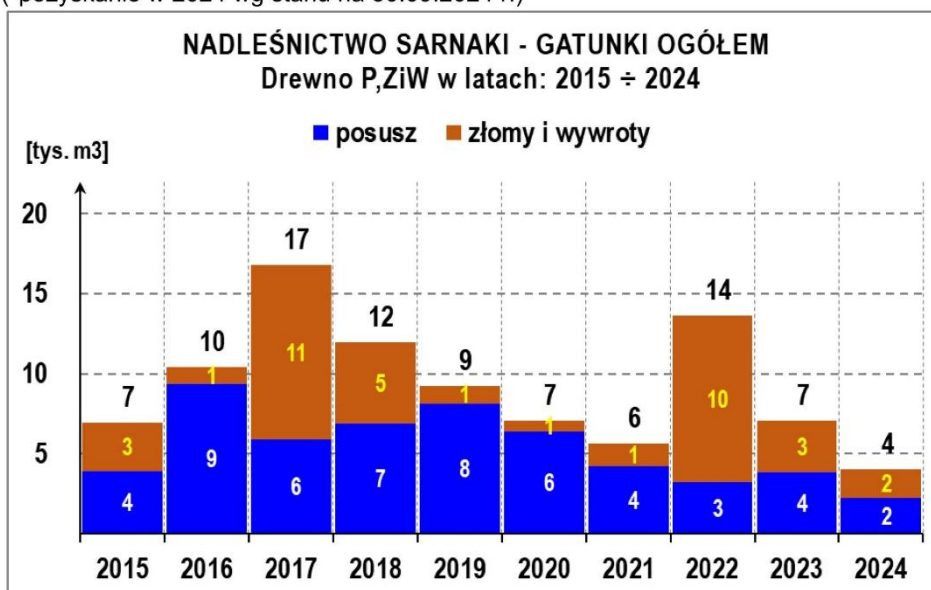


Ryc. 24. Udział drewna P,ZiW oraz drewna bez cechy uszkodzenia w grubiznie ogółem w latach 2015 – 2024* (*pozyskanie w 2024 wg stanu na 30.09.2024 r.)

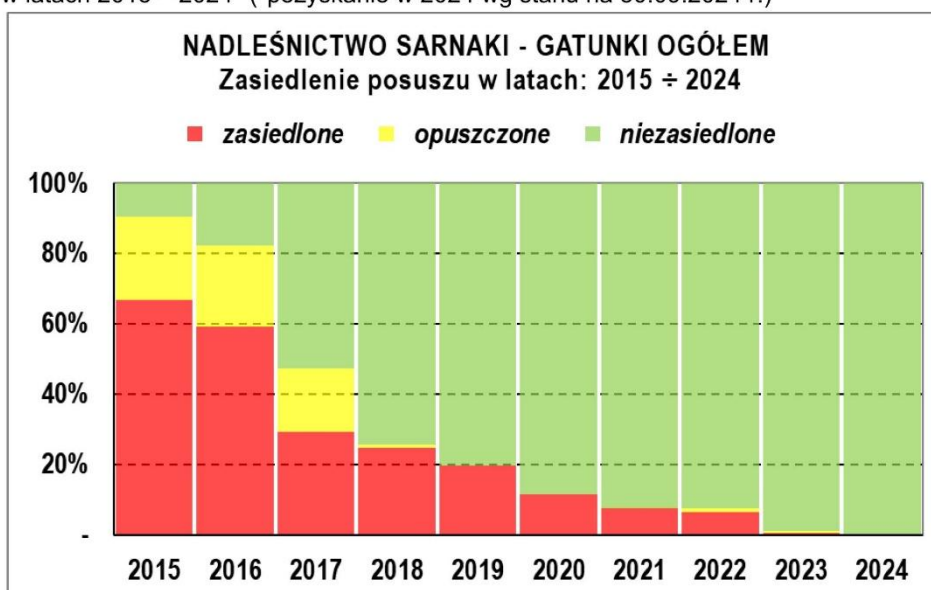


Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025 – 2034

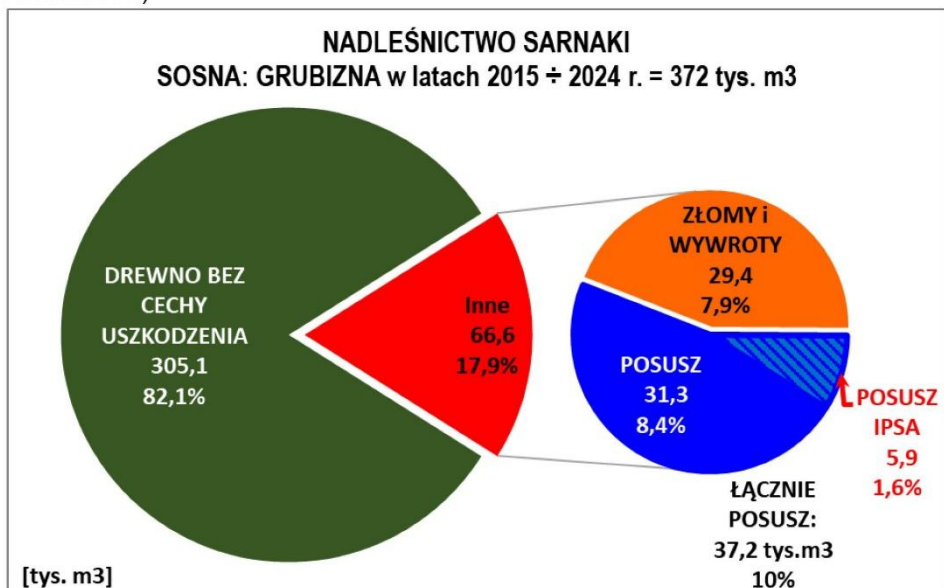
Ryc. 25. Pozyskanie posuszu oraz złomów i wywrotów w latach 2015 – 2024*
(*pozyskanie w 2024 wg stanu na 30.09.2024 r.)



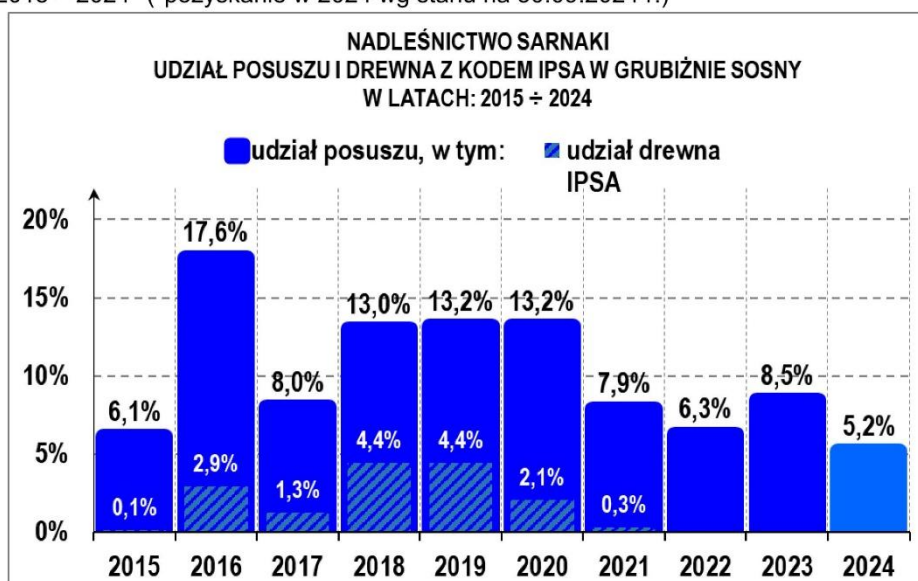
Ryc. 26. Udział drewna wg klas zasiedlenia przez szkodniki wtórne w posuszu ogółem w latach 2015 – 2024* (*pozyskanie w 2024 wg stanu na 30.09.2024 r.)



Ryc. 27. Sumaryczny udział złomów i wywrotów oraz posuszu (w tym drewna z kodem IPSA) w grubiznie **sosny** w latach 2015 – 2024* (*pozyskanie w 2024 wg stanu na 30.09.2024 r.)



Ryc. 28. Udział posuszu oraz drewna z kodem IPSA w grubiznie **sosny** w latach 2015 – 2024* (*pozyskanie w 2024 wg stanu na 30.09.2024 r.)



II. Prognoza zagrożeń oraz kierunkowe zadania z ochrony lasu na następne dziesięciolecie gospodarcze (2024 – 2033)

Priorytetowym zadaniem w ochronie lasu w przyszłym dziesięcioleciu, będzie monitorowanie i raportowanie o zagrożeniach ze strony czynników szkodliwych – w tym aktualizowanie partii kontrolnych do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny, ognisk gradacyjnych, uporczywych pędraczysk, itp.

Podstawowy monitoring prowadzony na terenie Nadleśnictwa Sarnaki winien obejmować:

- monitoring występowania szkodników korzeni (chrabąszcze),
- monitoring przebiegu i zasięgu rójek imago chrabąszczy,
- monitoring występowania szkodników liściożernych (szkodniki pierwotne),
- monitoring zagrożenia drzewostanów powodowanego przez owady kambio- i ksylofagiczne (szkodniki wtórne),
- monitoring szkód powodowanych przez grzyby patogeniczne i inne czynniki chorobotwórcze,
- monitoring i ocenę zagrożenia powodowanego przez roślinożerne ssaki,
- monitoring uszkodzeń lasu powodowanych przez czynniki abiotyczne (głównie czynniki meteorologiczne),

Informacje o występowaniu szkodników, chorób i szkód winny być zgłaszane na karcie sygnalizacyjnej (formularz nr 1), w celu diagnozowania i monitorowania szkód przez Zespół Ochrony Lasu oraz odnotowywane na kartach ewidencyjnych (formularz nr 2) w celu ich ewidencjonowania, zgodnie z zapisami Instrukcji Ochrony Lasu w sprawozdawczości z tego zakresu.

Z początkiem 2014 roku wszedł w życie obowiązek przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin. Wynika on z postanowień art.14 dyrektywy 2009/128/WE z dnia 21.10.2009 r. – ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów, której zapisy zostały implementowane do Ustawy z dnia 13 marca 2013 roku, o środkach ochrony roślin (Dz. U. 2013, poz. 455) i aktów wykonawczych do tej ustawy - Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin (Dz. U. 2013, poz. 505).

Instytut Badawczy Leśnictwa na zlecenie Dyrekcji Generalnej LP opracował dwie metodyki integrowanej ochrony – drzewostanów iglastych i liściastych, które zamieszczono na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Państwowego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Analiza problemów z zakresu ochrony lasu występujących w okresie dotychczas obowiązującego PUL (lata 2015 – 2024) na terenie Nadleśnictwa, wskazuje na potencjalną możliwość wystąpienia także w kolejnych latach podobnych zagrożeń oraz szkód wywołanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

1. Szkodniki szkótek, upraw i młodników

1.1. Szkodniki korzeni.

Jak wspomniano powyżej, Nadleśnictwo Sarnaki jest objęte występowaniem wszystkich szczeptów chrabąszczy, z wyraźną dominacją szczeptu głównego 2015/2019/2023/2027. W efekcie realizowania działań ochronnych, w tym zabiegów wielkopowierzchniowych, zagrożenie ze strony tego szczeptu zostało zredukowane do takiego poziomu, iż nie zachodziła potrzeba wykonywania kolejnej tury zabiegów ochronnych wiosną 2023 r. Jednakże zasięg występowania pędraków oraz ekspansji imagines w trakcie kolejnych rójek jest trudny do prognozowania w perspektywie całego kolejnego dziesięciolecia. Nie jest również możliwa do przewidzenia dynamika zamian liczebności pozostałych szczeptów. Zagrożenie upraw ze strony pędraków chrabąszczy może stanowić najważniejszy problem z zakresu ochrony lasu trakcie obowiązywania nowego PUL.

Warunkiem ograniczania rozmiaru szkód jest także, dostosowanie działań z zakresu hodowli i użytkowania (np.: termin wykonania cięć w ramach użytkowania rębego, termin wprowadzania odnowienia) do cyklu rozwojowego poszczególnych szczeptów.

W rozważaniach na temat prognoz zagrożenia drzewostanów ze strony chrabąszczy (pędraków) należy uwzględnić:

- występowanie obu gatunków chrabąszczy,
- potencjalne różnice w zasięgu występowania, liczebności, dynamice dyspersji w poszczególnych kompleksach leśnych,
- ekspansję chrabąszczy z terenów otaczających kompleksy leśne Nadleśnictwa (pola uprawne łąki, lasy innych własności),
- zmieniające się prawne uwarunkowania realizacji wielkopowierzchniowych zabiegów ochronnych.

Uwzględnić należy również równoczesne występowanie, w tych samych kompleksach leśnych, chrabąszcza majowego i kasztanowca, co, ze względu na różnice w terminie rójki, może istotnie wpływać na planowanie i uzyskiwane efekty zabiegów chemicznych.

1.2. Inne szkodniki upraw i młodników

Uprawy sosnowe osłabione w wyniku występowania patogenów korzeni, grzybów osutkowych, szkód łowieckich lub w wyniku błędów popełnianych podczas sadzenia, są szczególnie podatne na zasiedlanie przez smolika znaczonego. W sprzyjających warunkach owad ten odznacza się dużym potencjałem rozrodczym i w konsekwencji posiada zdolność do masowego pojawu z sezonu na sezon. Należy corocznie monitorować obecność tego gatunku oraz na bieżąco usuwać sadzonki zasiedlone.

Szeliniak jest groźnym szkodnikiem upraw sosnowych i należy spodziewać się jego regularnego występowania, szczególnie w kontekście użytkowania rębego w okresie lata lub pilnych cięć wymuszonych obniżeniem stanu sanitarnego drzewostanów.

2. Szkodniki wtórne drzewostanów iglastych i liściastych

Ochrona przed szkodnikami wtórnymi powinna obejmować monitoring populacji szkodników, terminowe wywożenie do nabywcy pozyskanego surowca oraz bieżące porządkowanie stanu sanitarnego drzewostanów. Realizacja zadań związanych z szeroko pojętą higieną lasu powinna się odbywać zgodnie z kalendarzem występowania szkodników wtórnych oraz Instrukcją Ochrony Lasu.

Nadal potencjalnie groźnym szkodnikiem drzewostanów sosnowych jest kornik ostrozębny. W odpowiednich warunkach środowiskowych może wystąpić kolejna gradacja tego szkodnika.

Należy również zwracać uwagę na występowanie innych groźnych szkodników wtórnych sosny, zwłaszcza kornika sześćozębnego, cetyńców, przyplaszczka granatka, smolika sosnowca i drągowinowca, czy żerdzianki sosnowki.

Koncentrując się na walce z szkodnikami sosny nie należy zapominać o szkodnikach innych gatunków lasotwórczych, a zwłaszcza dębu (udział gatunków liściastych w drzewostanach Nadleśnictwa szacowany jest na poziomie ok. 35%, w tym Db – 23%, Brz – 6%, Ol – 4%).

3. Choroby drzew i drzewostanów powodowane przez grzyby i inne czynniki

Podstawowym czynnikiem wpływającym na stan zdrowotny drzewostanów sosnowych, w kontekście grzybów pasożytniczych, są patogeny korzeni z dominującą rolą huby korzeni i opieńkowej zgnilizny korzeni. Pomimo bardzo niskiej powierzchni szkód dotychczas rejestrowanych powyższe patogeny są częstym komponentem ekosystemów leśnych.

W odniesieniu do huby korzeni należy stosować zalecane przez IOL i literaturę przedmiotu (m.in. Choroby lasu – Z. Sierota) metody profilaktyczne i w szerszym zakresie metody biologiczne bazujące na preparatach opartych na *Phlebiopsis gigantea*.

Prognozy długookresowe zmian klimatycznych przewidują dalszy wzrost temperatur i pogorszenie bilansu wodnego. W następstwie tych zmian należy liczyć się ze wzrostem powierzchni szkód powodowanych przez jemiolę.

W warunkach dostępności wody na poziomie zaspokajającym potrzeby jemioli i jej gospodarza, gatunek ten nie powoduje istotnych szkód w drzewostanach. Problem powstaje w przypadku powtarzających się długich okresów ograniczonej dostępności wody (okresów suszy). Rozrzutna gospodarka wodna jemioli oraz brak mechanizmu samoograniczenia poboru wody z tkanek gospodarza w okresie suszy i wysokich temperatur, powoduje silne osłabienie i masowe wydzielenie się drzew.

Przeciwdziałając dalszemu rozprzestrzenianiu się jemioli należy realizować zalecenia Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (znak sprawy: ZO.712.1.2019, z dnia 15.01.2020 r.), zgodnie z którymi należy:

- 1) prowadzić bieżącą obserwację drzewostanów porażonych przez jemiolę.
- 2) usuwać podczas cięć sanitarnych drzewa opanowane przez jemiolę w stopniu silnym, zagrażającym życiu drzew.
- 3) w przypadku realizacji cięć w drzewostanach opanowanych przez jemiolę stosować zapisy §53, pkt 5 i 6 Zasad Hodowli Lasu.
- 4) w przypadku opanowania przez jemiolę drzew w całym wydzieleniu w stopniu zagrażającym jego trwałości należy wykonywać zręby sanitarne.

- 5) w przypadku znacznego obniżenia zadrzewienia wskutek prowadzenia cięć sanitarnych lub zabiegów pielęgnacyjnych i cięć sanitarnych należy wykonać zrzęb sanitarny.
- 6) w drzewostanach niezagrożonych przez jemiolę należy usuwać, w ramach prowadzonych cięć pielęgnacyjnych, drzewa przez nią zasiedlone, nawet w niewielkim stopniu, by nie stanowiła ona materiału rozmnożeniowego.
- 7) należy prowadzić wzmożone działania informacyjne, mające na celu uświadomienie społeczeństwa o przyczynach zasadności i konieczności podejmowanych działań, zmierzających do ograniczenia występowania jemioli i innych czynników szkodotwórczych.

4. Szkody od zwierzyny

Podstawowym warunkiem skutecznych działań minimalizujących szkody od zwierzyny jest prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, opartej o właściwe szacowanie stanu zwierzyny oraz regulację liczebności populacji, stosownie do rzeczywistego rozmiaru szkód. W okresie dochodzenia do optymalnych stanów zwierzyny płowej niezbędne są wszechstronne działania profilaktyczne ukierunkowane na zabezpieczania odnowień przed jej presją.

Należy spodziewać się wzrostu powierzchni szkód powodowanych przez łosia zwłaszcza, iż jest to gatunek objęty moratorium na jego odstrzał. Gatunek ten coraz częściej pojawia się nawet na terenach zurbanizowanych. W tym przypadku Nadleśnictwo ma niewielkie możliwości ograniczania szkód, zredukowane do grodzenia upraw oraz stosowania repelentów.

W odniesieniu do bobra europejskiego należy podejmować wszelkie dopuszczone prawem działania mające na celu ograniczanie szkód powodowanych przez tego gryzonia łącznie z ograniczeniem jego liczebności.

5. Zagrożenia ze strony czynników abiotycznych

Rozmiar szkód powodowanych przez czynniki abiotyczne można do pewnego stopnia minimalizować poprzez działania głównie z zakresu profilaktyki dyspozycyjnej. Dla przykładu konsekwentna i terminowa realizacja zadań z zakresu hodowli (pielęgnacje, czyszczenia, trzebieże), kształtuje właściwy skład i strukturę z punktu widzenia stabilności drzewostanów i podniesienia ich odporności na szkody ze strony tej grupy czynników.

W przypadku powstania szkód natury abiotycznej (w postaci zamierających drzew, wywrotów, złomów), należy je na bieżąco usuwać, wykazując dbałość o właściwy poziom higieny lasu i nie dopuszczając do zasiedlania drzew przez szkodniki wtórne.

6. Stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów

Pomimo wystąpienia licznych, powtarzających się w ciągu całego minionego okresu sprawozdawczego, powierzchniowych szkód natury bio- i abiotycznej, stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki jest dobry. W związku z tym działania przyszłego dziesięciolecia powinny koncentrować się na monitorowaniu zdrowotności (witalności) drzewostanów, ponieważ obniżenie zdrowotności stanowi ogniwo inicjalne

procesów zasiedlania osłabionych drzew i drzewostanów przez szkodniki wtórne i patogeny grzybowe.

W kolejnym dziesięcioleciu spodziewać się należy, iż dochodzić może do zjawisk szkodotwórczych (na skalę lokalną jak i wielkopowierzchniową), obniżających zdolności obronne ekosystemów leśnych przed zasiedleniem przez kambio- i ksylofagi.

Należy monitorować rozwój populacji poszczególnych gatunków szkodników wtórnych, mogących wyrządzać szkody istotne gospodarczo. W postulat ten wpisują się zadania służb terenowych obejmujące m.in.:

- wyszukiwanie, usuwanie i wywóz poza strefę zagrożenia drzew zasiedlonych i podejrzanych o zasiedlenie,
- terminowy wywóz pozyskiwanego surowca drzewnego, zwłaszcza w okresie aktywności szkodników,
- kontrolne wykładanie pułapek klasycznych,
- wywieszanie pułapek feromonowych,
- bieżąca rejestracja (zgodnie z obowiązującą sprawozdawczością) prowadzonych działań.

Konsekwentna realizacja przedstawionych zadań z ochrony lasu i przyjętych kierunków działania, z pewnością pozwoli na zachowanie również w przyszłości, dobrego poziomu stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu w Nadleśnictwie Sarnaki.

KIEROWNIK
Zespołu Terenowy Lasu

inż. Marek Kamula

2.3. Koreferat wykonawcy projektu pul

KOREFERAT

Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej

do referatu Nadleśniczego Nadleśnictwa SARNAKI

dotyczącego analizy gospodarki leśnej za lata 2015-2024



Sarnaki, 31.10.2024 r.

OCENA GOSPODARKI UBIEGŁEGO OKRESU NADLEŚNICTWA SARNAKI

Niniejszy koreferat dotyczy oceny gospodarki przeszłej dotyczącej V rewizji, która przedstawiona została przez Nadleśniczego w referacie pn. „Analiza gospodarki leśnej za okres od 01.01.2015–31.12.2024 r. w Nadleśnictwie Sarnaki”. W koreferacie również przeanalizowano stan zasobów drzewnych i dokonano oceny oddziaływania czynności gospodarczych na środowisko i obszary Natura 2000.

I. STAN POSIADANIA

BULiGL nie wnosi uwag do bilansu powierzchniowego nadleśnictwa za okres od 1.01.2015 do 31.12.2024 r. przedstawionego przez Nadleśniczego w analizie gospodarki przeszłej.

Nadleśnictwo Sarnaki składa się z jednego obrębu Sarnaki.

Wskazana powierzchnia w analizie Nadleśniczego na koniec obowiązywania PUL, jest powierzchnią zgodną z wynikami inwentaryzacji przyjętej na stan 1.01.2025 rok.

W aktualnie opracowanym PUL dla nadleśnictwa powierzchnia bez współdziałów wg stanu na 1.01.2025 r. w zaokrągleniu do m² wynosi 10479,8975 ha, natomiast w zaokrągleniu do ara wynosi 10480,16 ha - jest to powierzchnia objęta planem urządzenia lasu.

Nadleśnictwo w swoich zasobach posiada 400 działek ewidencyjnych, będących we współwłasności z osobami fizycznymi lub prawnymi, o łącznej powierzchni 196,6095ha.

W nadleśnictwie nie występują grunty sporne.

II. PORÓWNANIE ZAPLANOWANYCH ZADAŃ GOSPODARCZYCH NA UBIEGŁE DZIESIĘCIOLECIE Z ICH WYKONANIEM

1. Użytkowanie rębne

Lasy nadleśnictwa podzielone były na 4 gospodarstwa: specjalne, wielofunkcyjne lasów ochronnych, wielofunkcyjne lasów gospodarczych zrębowym sposobie zagospodarowania i wielofunkcyjne lasów gospodarczych o przerębnowo-zrębowym sposobie zagospodarowania. Użytkowanie planowano w we wszystkich gospodarstwach.

W gospodarstwach specjalnym i ochronnym etat przyjęto w wysokości sumy miąższości drzewostanów projektowanych do użytkowania w 10-leciu, w oparciu o stwierdzone na gruncie potrzeby hodowlane, uwzględniając możliwości trwałego pełnienia przez nie funkcji ochronnych.

W gospodarstwie zrębowym zlokalizowany etat w wymiarze powierzchniowym stanowił 58% etatu optymalnego, a wymiarze miąższościowym 90%.

W gospodarstwie przerębowo-zrębowym zlokalizowany etat stanowił 103% wielkości etatu optymalnego.

Przyjęty etat, łącznie z użytkami niezaliczonymi na poczet etatu, był wysokości 333504 m³ (402951 m³ brutto) – 14,2% zasobów drzewnych i 62% przyrostu bieżącego na łącznej powierzchni 1893,60 ha (18,4%).

Etat powierzchniowy wykonano na 1827,14 ha (96,5% planu), a miąższościowy 99,6% pozyskując 56% przyrostu i 13,7% zasobów drzewnych.

Różnice pomiędzy planowanym etatem a wykonaniem spowodowane były zdarzeniami losowymi oraz zmieniającą się sytuacją na gruncie. Dotyczyło to konieczności porządkowania stanu sanitarnego drzewostanów uszkodzonych przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

Analizę rozmiaru użytkowania rębego i uzasadnienie, odstępstwa od planu cięć oraz przyczyny nie wykonania cięć rębnych przedstawił wyczerpująco Pan Nadleśniczy w swojej analizie gospodarki przeszłej, do którego wykonawca nie wnosi uwag.

2. Użytkowanie przedrębne

Wykonanie etatu powierzchniowego w użytkowaniu przedrębnym przedstawił szczegółowo Nadleśniczy w swojej analizie, wskazując odstępstwa planowanych wskazań gospodarczych z faktycznie wykonanymi zabiegami.

W poprzednim PUL nie projektowano CP-P, planowany rozmiar użytkowania przedrębego w TW, i TP, w wymiarze powierzchniowym, przyjęto jako łączną wielkość obligatoryjną 5651,15 ha. Nadleśnictwo przyjęty etat wykonało w 93%. Przyjęty orientacyjny etat miąższościowy ustalono w wysokości 268606 m³ (335758 m³ brutto), co stanowiło ok. 52% spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębnym, co w odniesieniu do zasobów miąższości drewna stanowi ok. 11,9%.

Biorąc pod uwagę uzyskany przyrost użyteczny jaki odłożył się w ciągu ostatniego 10-letnia stwierdza się, że użytkowanie przedrębne wyniosło 50% tego przyrostu i 12% zasobów.

Użytkowanie przedrębne było prowadzone wg potrzeb hodowlanych a cięcia wykonane prawidłowo.

W planie urządzenia lasu przyjęto intensywność użytkowania przedrębnego w wysokości 47,53 m³/ha. Uzyskana intensywność cięć pielęgnacyjnych w nadleśnictwie wyniosła, łącznie z użytkami przygodnymi, 50,64 m³/ha.

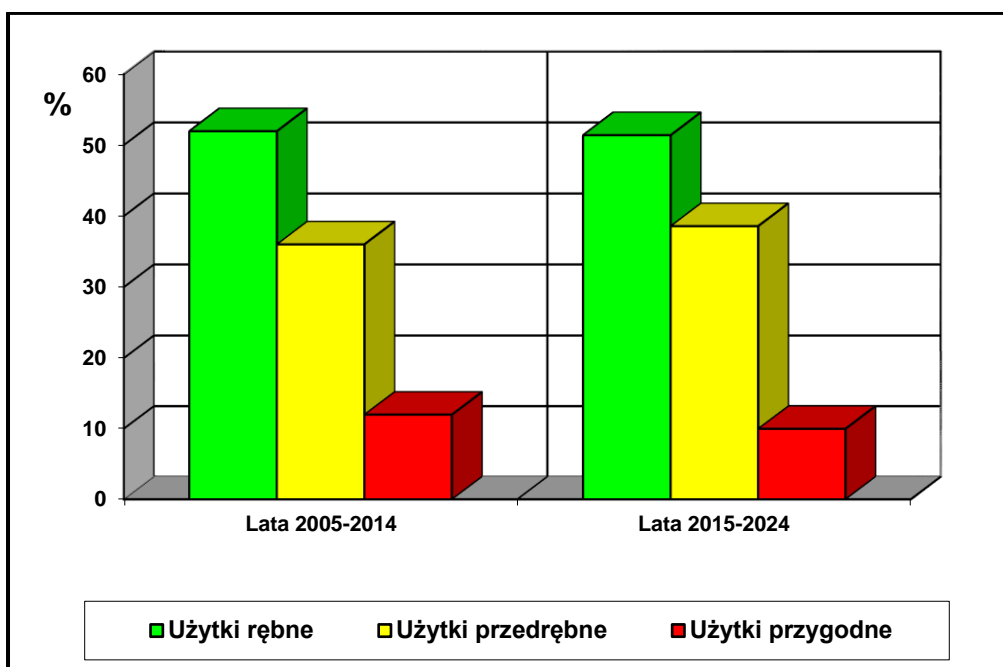
3. Użytkowanie ogółem

Etat użytków głównych ustalony na okres 10-letni w wysokości 602110 m wykonany został w 99,2%.

Przeciętna roczna łączna miąższość użytków pozyskanych na 1ha powierzchni leśnej w nadleśnictwie wynosiła:

- wg PUL na lata 2015-2024 – 5,8 m³/ha,
- wg wykonania za 10 lat – 5,8 m³/ha.

Poniżej na wykresie przedstawiono porównanie udziału użytków głównych oraz przygodnych z dwóch ostatnich rewizji PUL w Nadleśnictwie Sarnaki.



Udział użytków przygodnych pozyskanych w drzewostanach rębnych wyniósł 6,2% [okres IV rewizji 6,9%]. Udział użytków przygodnych w stosunku do użytkowania

głównego (rębego i przedrębego) wyniósł ok. 9% [okres IV rewizji 12%]. Porównując użytki przygodne pozyskane w drzewostanach przedrębnych w stosunku do wielkości użytkowania przedrębego, uzyskano wynik ok. 13% [okres IV rewizji 18%, III rewizja 23%].

Użytkowanie główne wyniosło ok. 107% przyrostu bieżącego użytecznego (plan obejmował 114% przyrostu). Porównując pozyskanie do ogólnych zasobów drzewnych nadleśnictwa relacja wyniosła 26,05% (plan obejmował 26,09% zasobów).

Użytkowanie rębne i przedrębne było prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego i wielofunkcyjnego modelu gospodarstwa leśnego. Należy stwierdzić, że wykonane zabiegi poprawiły stan lasu oraz wpłynęły na stabilność drzewostanów.

Kierunki działań nadleśnictwa w zakresie realizacji planu użytkowania głównego za lata 2015-2024 należy ocenić pozytywnie, bowiem łączny etat miąższościowy użytków głównych nie został przekroczony, a w ramach tych prac uzyskano:

- wzrost powierzchni drzewostanów I kl. wieku (do 20 lat) o 11,7%,
- poprawa stopni zgodności składów gatunkowych drzewostanów z TD (jako zgodne na 68% powierzchni drzewostanów - wzrost o 9%),
- zmniejszenie drzewostanów niezgodnych o 5,8%,
- poprawa stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w kategorii stanu zachowania A o ok. 1157% (z 37,76 ha na 437,12 ha),
- poprawa zgodności składów gatunkowych z TSL upraw i młodników na powierzchniach otwartych (pełna zgodność - wzrost o 5.5%),
- wzrost powierzchni upraw i młodników (upraw otwartych o 39%, po rębniach złożonych o 29% i podokapowych o 54%).
- wzrost powierzchni drzewostanów powyżej 100 lat o 12%,
- wzrost powierzchni drzewostanów powyżej 140 lat o 52%.

Przywołane dane oznaczają, że planowa gospodarka leśna wpłynęła korzystnie na rozwój drzewostanów w nadleśnictwie. Wzrost upraw i młodników będzie się wiązało się z większymi nakładami na czynności pielęgnacyjne i ochronne związane fazą rozwojową tych drzewostanów. Osiągnięty przeciętny wiek drzewostanów 66 lat, do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów, stanowi odstępstwo od pożądanego stanu docelowego zasobów drzewnych (15 lat różnicy do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności). Mając powyższe na uwadze należy dążyć do zmniejszenia tego wieku, a dochodzenie do stanu pożądanego należy rozłożyć na kilka dziesięciolecia.

4. Hodowla lasu

Analiza z wykonania prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres przedstawiona została w referacie Nadleśniczego, którą opatrzone wyjaśnieniem i komentarzem. Ogólnie odnowienie i zalesienia wykonano w 100%. Przekroczenie odnowienia, w komponencie odnowienia halizn, płazowin i zrębów zaległych, wynikało z wykonania odnowień w tej grupie rodzajów powierzchni, które powstały w trakcie obowiązywania PUL. W trakcie prac inwentaryzacyjnych stwierdzono właściwe wykonanie prac hodowlanych tj. właściwy dobór gatunków do siedlisk, urozmaicenie składu gatunkowego zakładanych upraw, wykorzystanie odnowień naturalnych i uwzględnianie mikrosiedlisk. Stopień pozostałych prac hodowlanych np. poprawek, uzupełnień, pielęgnacji gleby, czyszczeń wczesnych i późnych oraz agrotechnicznych melioracji został dostosowany do stanu lasu i dynamicznie zmieniających się potrzeb na gruncie. Pielęgnacją objęto całość powierzchni upraw i młodników dostosowując właściwy rodzaj zabiegu pielęgnacyjnego do okresu ich życia i do potrzeb hodowlanych.

W zakresie wykonania zadań dotyczących pielęgnowania lasu Pan Nadleśniczy szczegółowo omówił w swojej Analizie gospodarki przeszłej i BULiGL Oddział w Lublinie podziela zrealizowane zadania w tym zakresie.

III. OCENA WPŁYWU WYKONANYCH ZABIEGÓW GOSPODARCZYCH NA STAN LASU

PUL dla Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2015-2024 został sporządzony w celu zapewnienia trwałości lasu i ciągłości jego wielofunkcyjnej roli, jaką ma pełnić dla społeczeństwa. Planowane zadania gospodarcze zostały oparte na zasadzie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, która oznacza działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Zrealizowane zadania gospodarcze w odniesieniu do użytkowania lasu zapewniły pożądaną ład czasowy i przestrzenny w nadleśnictwie, zachowały i odpowiednio kształtowały zasoby leśne, wzmocniły zdrowotność i żywotność ekosystemów leśnych

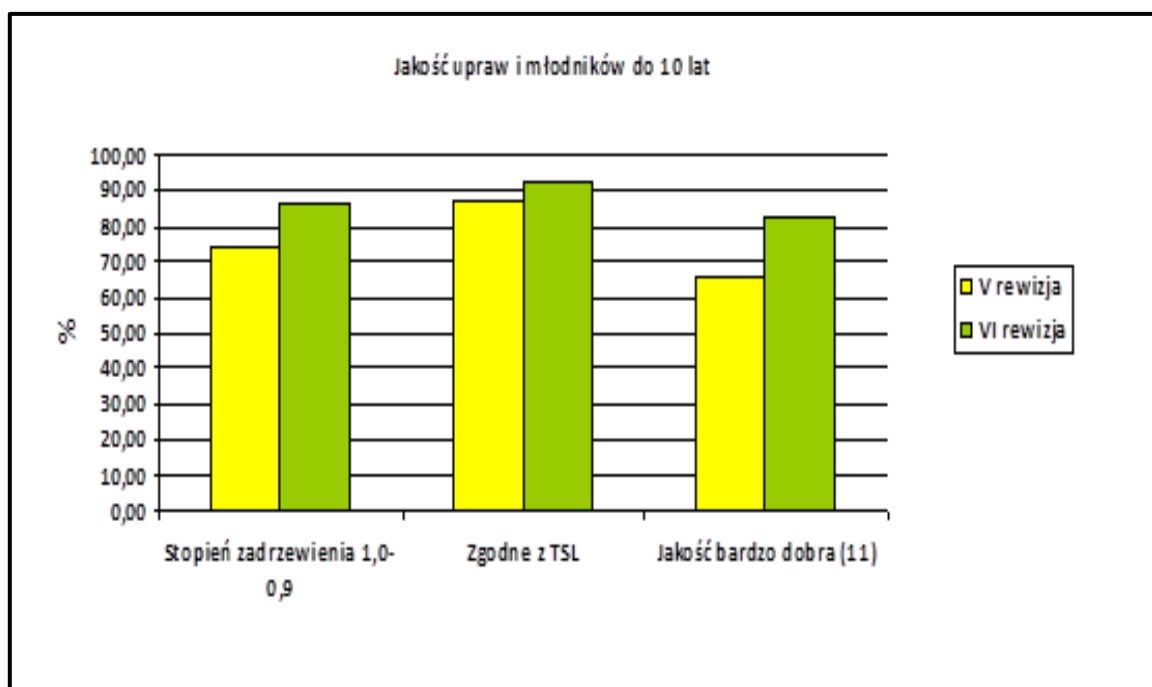
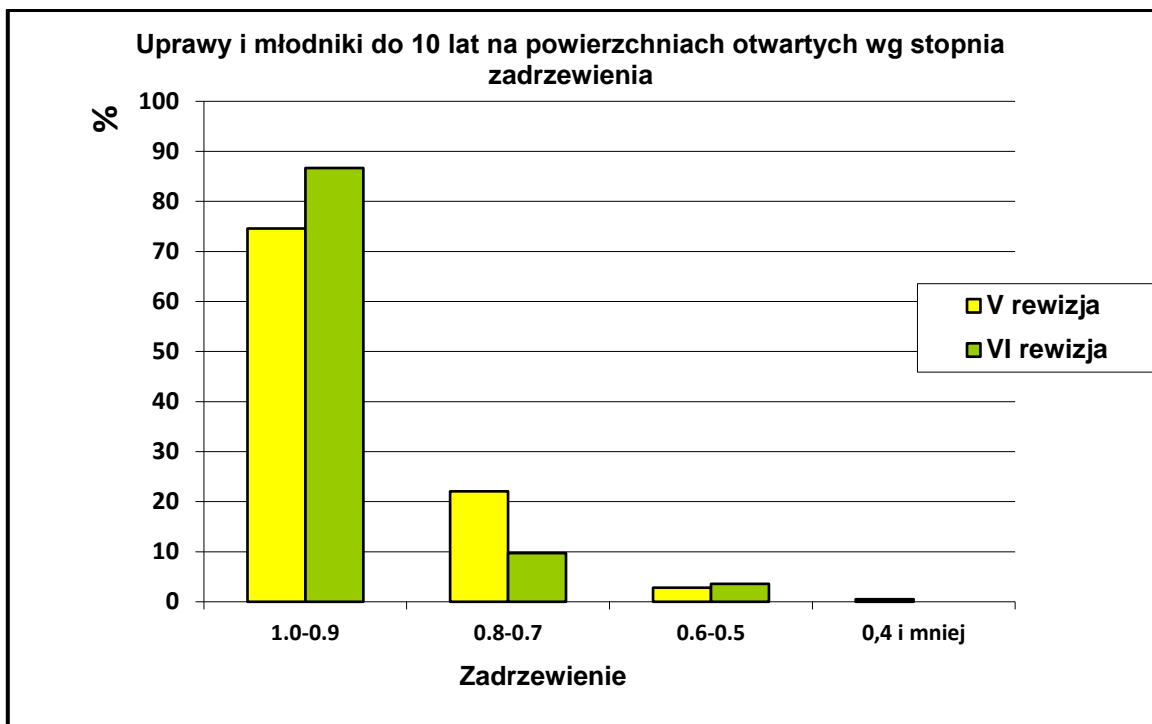
w wyniku pozyskania posuszu czynnego w ilości 55374 m³, który powstał w drzewostanach na skutek działalności szkodliwych owadów i czynników abiotycznych. Szczegółowa ocena zasobów drzewnych zawarta w referacie Nadleśniczego wskazuje na zmniejszenie zasobów drzewnych na pniu o 3%, co potwierdziło prognozowaną wielkość zasobów miąższości na koniec okresu V rewizji, która została wyliczona zgodnie z IUL §123 na podstawie tablic przyrostowych (2739 tys. m³).

W wyniku rębego użytkowania drzewostanów na powierzchni 1827,41 ha (96% planu) nie zmniejszył się przeciętny wiek drzewostanów, w wręcz odwrotnie zwiększył się o 4 lata (prognoza V rewizji wskazywała zwiększenie się przeciętnego wieku drzewostanów do ok. 64 lat – o 2 lata). W wyniku użytkowania rębego zostaje zachowana żywotność ekosystemów leśnych oraz utrzymana społeczna i produkcyjna funkcja lasu. Powstające odnowienia lasu zapewniają różnorodność gatunkową poprzez dostosowanie gatunków rodzimych do warunków siedliskowych oraz różnorodność krajobrazu leśnego.

Ocena upraw i młodników do lat 10-ciu na powierzchniach otwartych i ocena upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębni częściowej i gniazdowej, oparta jest na podstawie aktualnych danych uzyskanych w wyniku prac taksacyjnych, zestawionych w tabelach XI i XII. Dokonując oceny upraw na powierzchniach otwartych należy stwierdzić, że nie zinwentaryzowano upraw przepadłych. Upraw bardzo dobrych jest 34% [jakość hodowlana 11], upraw dobrych 40% [jakość hodowlana 12], a zadawalających jest 26% [jakość hodowlana 13, 21, 22, 23].

Wszystkich upraw jest 124,76 ha, w tym upraw zgodnych ze składem pożądanym jest 92,5%, częściowo zgodnych jest 7,3%, upraw niezgodnych jest ok. 0,2%.

W porównaniu do poprzedniej rewizji nastąpił wzrost powierzchni upraw zgodnych o 5,5% i wzrost stopnia pokrycia w przedziale 1,0-0,9 o 12%. Porównanie upraw V i VI rewizji przedstawiają poniższe wykresy.



Odnosnie odnowień podokapowych należy stwierdzić, że pokrycie upraw wynosi od 30 do 80% (średnio 40%) powierzchni manipulacyjnej drzewostanów w KO, które odznaczają się dobrą przydatnością hodowlaną- przeciętnie 12.

Upraw i młodników po rębniach złożonych zarejestrowano na powierzchni 1007,87 ha. Charakteryzują się one dobrą jakością hodowlaną oraz wysokim stopniem pokrycia

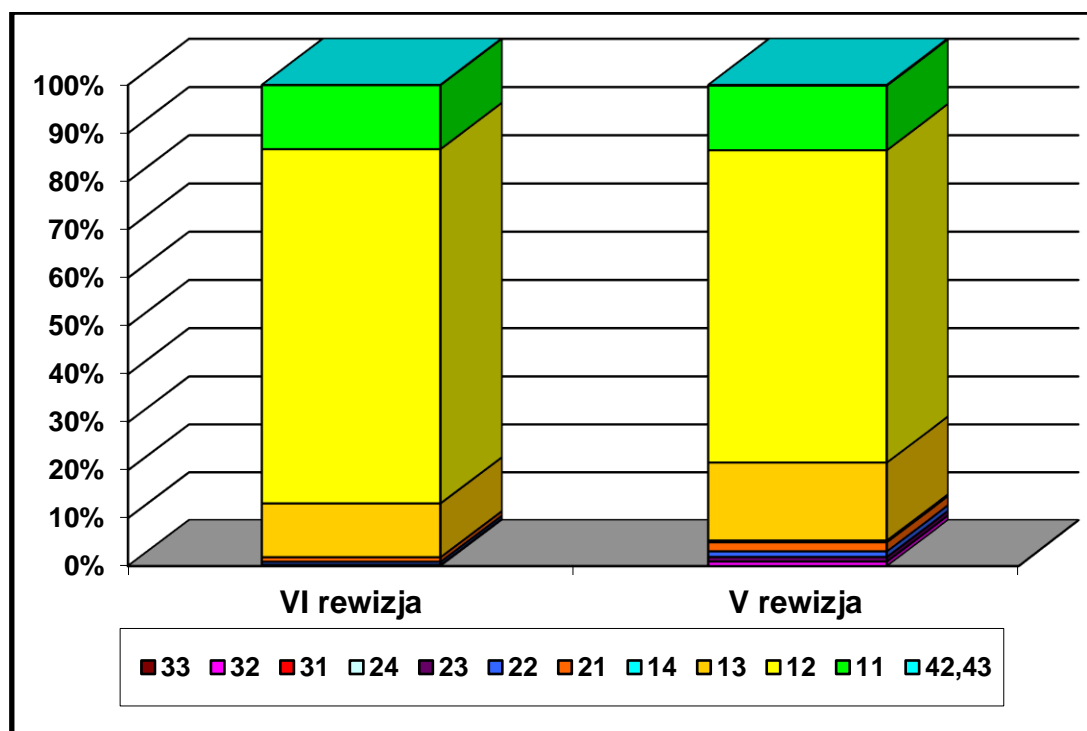
wynoszącym ok. 88%. Przy odnowieniu lasu rębniami gniazdowymi stosowano gatunki właściwe dla danych siedlisk leśnych i leśnych siedlisk przyrodniczych.

Nadleśnictwo w celu zabezpieczania upraw przed szkodami od zwierzyny płowej stosowało różnego typu metody ochrony i dlatego zainwentaryzowane szkody są gospodarczo znośne. Natomiast w przypadku braku grodzień upraw szkody w nich wystąpiły istotne.

Zręby zaległe (7 zrębów na pow. 10,08 ha), halizny (1 hal. o pow. 0,51 ha), płazowiny (1 płazowina o pow. 0,26 ha) zostały odnowione w trakcie obowiązywania PUL, aktualnie stanowią uprawy na powierzchniach otwartych.

Drzewostany KO i KDO na dzień 1.01.2015 r, były zainwentaryzowane na powierzchni 671,24 ha, natomiast na dzień 1.01.2025 r. zainwentaryzowano 1041,85 ha tj. o 55% więcej.

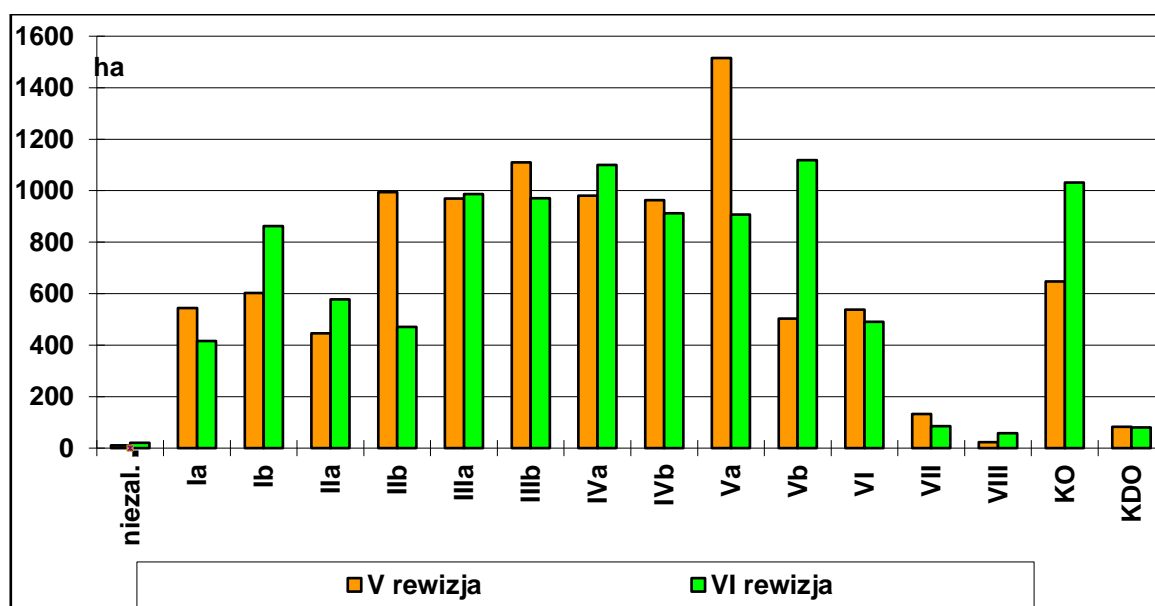
W wyniku gospodarki leśnej poprawiła się jakość hodowlana drzewostanów przedrębnych. Nastąpił wzrost drzewostanów z jakością hodowlaną 12 o 6% i utrzymanie jakości 11 na poziomie ok. 14%, natomiast zmniejszyła się powierzchnia drzewostanów z jakością 13 o 5%, dotyczy to głównie drzewostanów 1b klasy wieku, które podlegają silnej presji jelenia i łosia. Poniższy wykres przedstawia jakość hodowlaną drzewostanów powyżej 10 lat.



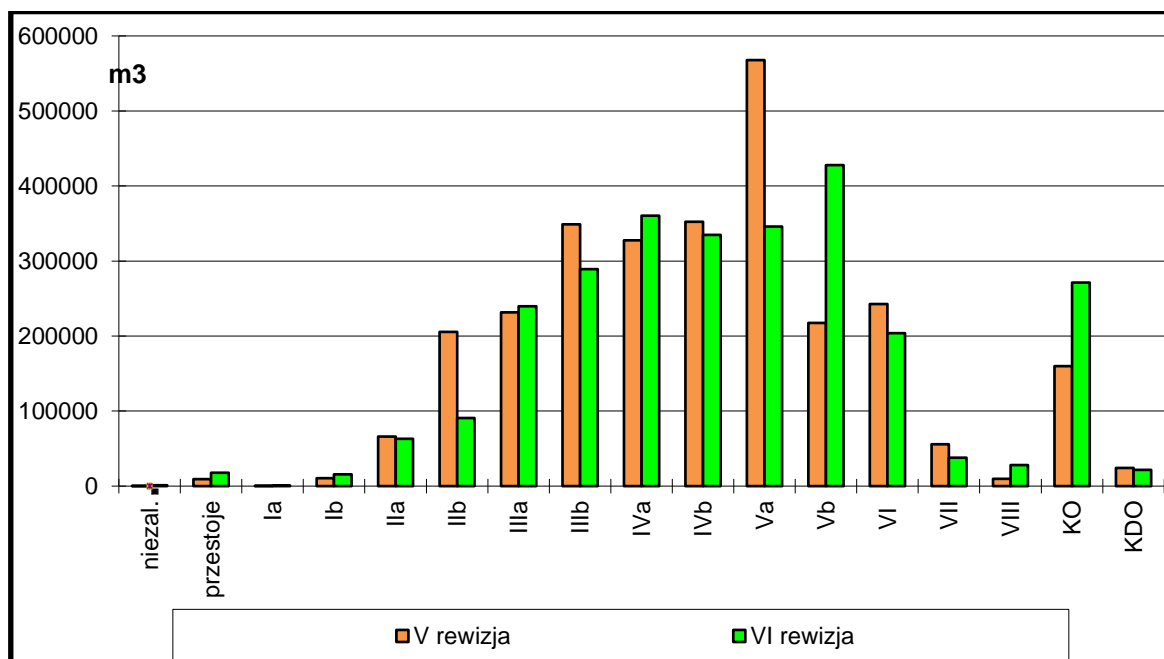
W wyniku gospodarki leśnej i upływającego czasu zmieniła się struktura generacyjna lasu. Ewolucyjnie tworzą się drzewostany, które reprezentują wszystkie stadia rozwoju lasu od drzewostanów najmłodszych do najstarszych.

Poniższe wykresy przedstawiają wpływ wykonanych zadań gospodarki leśnej na powierzchnię leśną i zapas miąższości drewna oraz na przeciętną zasobność w podklasach wieku w odniesieniu do V rewizji.

Porównanie powierzchni klas wieku Nadleśnictwa Sarnaki w V i VI rewizji



W wyniku zrealizowanych zadań gospodarczych dokonały się zmiany struktury klas wieku (powierzchnia, miąższość). Zwiększył się udział drzewostanów Ib i Vb klasy wieku i KO. Powierzchnia drzewostanów ponad 100 letnich zwiększyła się o 12%.

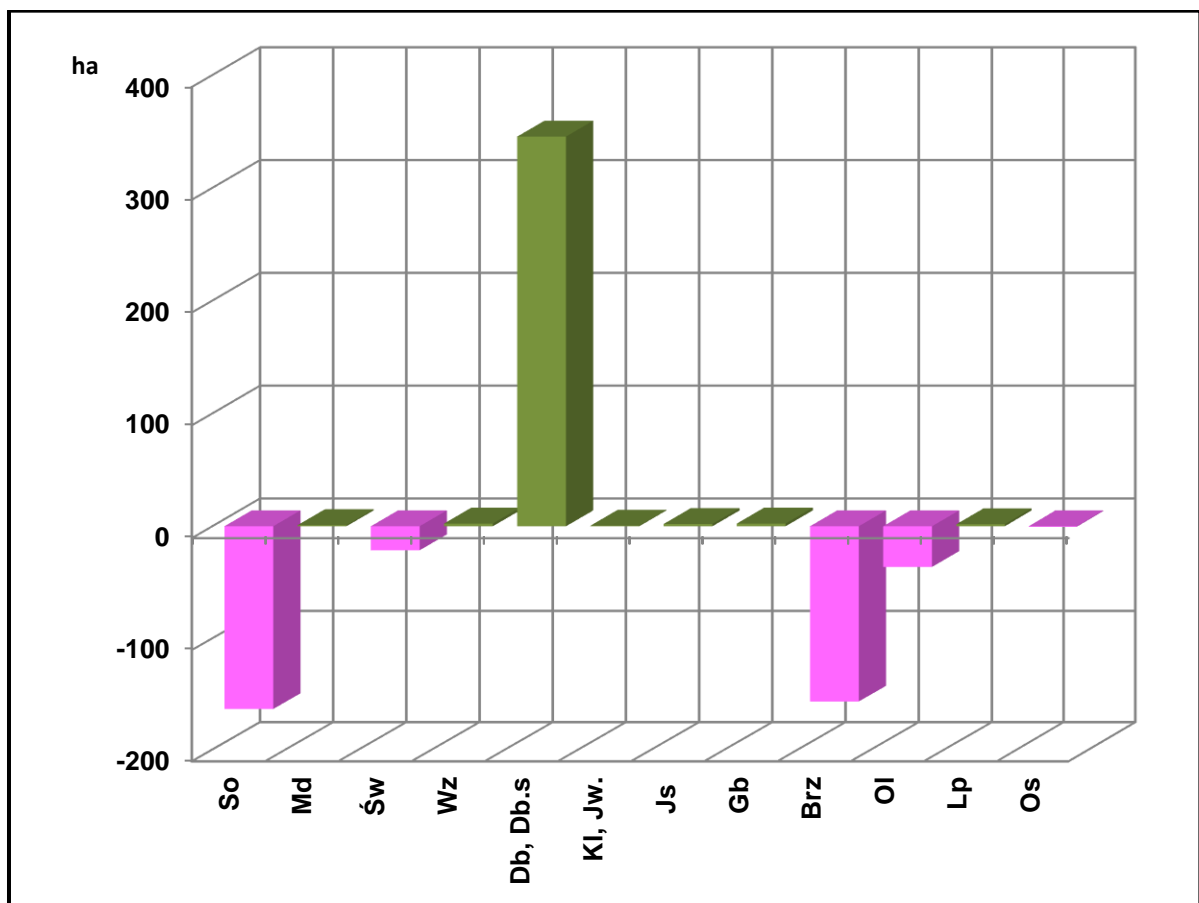
Porównanie zapasu miąższności w klasach wieku Nadleśnictwa Sarnaki w V i VI rewizji

Największy zapas miąższności występuje w drzewostanach Vb i IV klasie wieku. Zmiany zasobność miąższności w podklasach wieku w porównaniu z V rewizją wynikają z naturalnego przejścia drzewostanów do wyższej klasy oraz działalności gospodarczej związanej z wykonywaniem prac pielęgnacyjnych w poszczególnych drzewostanach.

Prowadzona gospodarka leśna na terenie nadleśnictwa gwarantuje zachowanie trwałości i ciągłości lasu oraz stabilność drzewostanów, gdyż stosowane sposoby zagospodarowania i pielęgnowania przyczyniły się do poprawy struktury drzewostanów, ich żywotności i odporności, między innymi poprzez kształtowanie składu gatunkowego zgodnie z warunkami naturalnymi, popieraniu rozwoju drzew najlepszej jakości w górnej warstwie drzewostanu, udział drzewostanów o strukturze klas odnowienia (KO) oraz stwarzanie warunków rozwoju dla dolnych warstw drzewostanu.

W wyniku prowadzenia w ubiegłym 10-leciu użytkowania rębego i odnowienia gatunkami zgodnymi z TD oraz prowadzonych trzebieży w drzewostanach o składzie niezgodnym z TD poprawiła się zgodność składów gatunkowych z siedliskowym typem lasu i siedliskiem przyrodniczym. Zmiany powierzchni drzewostanów jakie nastąpiły w ciągu ubiegłego 10-lecia, należy odnotować jako pozytywny trend w kierunku osiągnięcia pożądanego celu hodowlanego i właściwego wykorzystania żyzności siedlisk. Nastąpił znaczny wzrost powierzchni drzewostanów z panującym gatunkiem

Db oraz Wz, Js, Gb, Lp., zmniejszył się udział drzewostanów z panującą sosną, brzozą oraz z olszą i świerkiem.



Mijający Plan Urządzenia Lasu miał opracowaną „Prognozę oddziaływania na środowisko na lata 2015-2024”. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko zostały opracowane stosownie do stanu ówczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

W prognozie nie stwierdzono, aby działania zapisane w PUL miały negatywny wpływ na cele ochrony obszarów Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu i pomników przyrody.

W prognozie poddano analizie oddziaływania zapisów planu na chronione i rzadkie gatunki grzybów, roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych. Zapisano również sposoby ograniczania negatywnego wpływu planowanych zabiegów gospodarczych w miejscach występowania chronionych gatunków. BULiGL stwierdza, że nadleśnictwo w ramach czynności gospodarczych stosowało, zapisane w Prognozie oddziaływania na środowisko, sposoby ograniczające negatywny wpływ zabiegów na chronione gatunki i siedliska przyrodnicze. W trakcie prac taksacyjnych nie odnotowano wypadków negatywnego oddziaływania zabiegów gospodarczych na stanowiska przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000.

Wyniki inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzone w latach 2023-2024 oraz obserwowane w terenie rezultaty zabiegów pielęgnacyjnych i użytkowania rębego, tj. CW, CP, TW, TP, Ib, IIa,d, IIIa,b, IVd świadczą jednoznacznie o braku negatywnego oddziaływania zabiegów gospodarczych na stan środowiska przyrodniczego, w tym na stan siedlisk przyrodniczych. Natomiast widoczny jest pozytywny wpływ tych zabiegów na niektóre składowe środowiska, np. poprawa stanu siedlisk zniekształconych poprzez wprowadzanie na nie gatunków właściwych danemu siedlisku, to z kolei przeciwdziała degradacji gleb i siedlisk leśnych.

Wykonane prace fitosocjologiczne w obszarze Natura 2000 Ostoja Nadbużańska przez Pracownię Glebowo-Siedliskową BULiGL Oddział w Lublinie w latach 2023-2024 oraz ich wyniki wskazują na zwiększenie powierzchni siedlisk przyrodniczych w nadleśnictwie o 23% w stosunku do stanu sprzed 10 lat. Stan zachowania siedlisk przyrodniczych na gruntach nadleśnictwa wykazanych w na początku PUL był następujący: A 1,52%, siedliska o stanie B 43,63%, siedliska o stanie C zajmowały 54,85%, natomiast na koniec obowiązywania PUL stan oceny siedlisk przyrodniczych jest następujący: siedliska o stanie A zajmują 14,23%, o stanie B 29,61 % i siedliska o

stanie C 56,16%. Z przedstawionych danych wynika, że na koniec obowiązywania PUL nastąpiła poprawa stanu siedlisk przyrodniczych w kategorii stanu zachowania A o ok. 1157% oraz zmniejszenie siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania B o 17%, natomiast siedliska w stanie C są na poziomie 56% (55%-powierzchnia siedlisk na początku Planu).

Stan siedlisk przyrodniczych na 1.01.2025 r.

Siedlisko przyrodnicze		Stan siedliska						Razem
		A		B		C		
Nazwa	Kod	ha	%	ha	%	ha	%	ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion Potamion	3150	14,62	100					14,62
Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	6510	12,52	95,06	0,65	4,94			13,17
Grąd subkontynentalny	9170	348,07	12,83	842,55	31,06	1522,11	56,11	2712,73
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0*	11,12	8,68	28,45	22,20	88,56	69,12	128,13
Łęgowe lasy dębowo--wiązowo-jesionowe	91F0	50,14	25,14	36,78	18,95	112,45	55,91	199,37
Sosnowy bór chrobotkowy Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum				16,99				16,99
Razem		436,47	14,23	908,43	29,61	1723,12	56,16	3085,01

W ramach inwentaryzacji stanu lasu nie odnotowano przypadków negatywnego oddziaływania czynności gospodarczych wykonywanych zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu. Zachowane zostały stanowiska roślin i zwierząt chronionych, co zostało przedstawione w nowym programie ochrony przyrody sporządzonym na lata 2025-2034. Chwilowe i lokalne oddziaływanie na ptaki związane z wykonywaniem zabiegów gospodarczych w drzewostanie nie spowodowało bezpośredniego ani pośredniego negatywnego oddziaływania na populacje ptaków.

Planowana w minionym okresie wielkość pozyskania drewna została przez nadleśnictwo wykonana w ok. 99,2%. Wykonane zadania gospodarcze w

drzewostanach, zdaniem BULiGL, nie wpłynęły negatywnie na środowisko przyrodnicze. Cięcia rębne przyczyniły się do poprawy struktury wiekowej drzewostanów i mozaikowości środowiska leśnego w nadleśnictwie, co pozytywnie wpłynęło na różnorodność biologiczną w lesie. Nastąpił wzrost powierzchni I i IIa klasy wieku oraz drzewostanów KO, to one zabezpieczają trwałość i odtwarzanie drzewostanów w nadleśnictwie.

W trakcie prac nad sporządzeniem nowego PUL i mając powyższe na uwadze nie stwierdzono wypadków negatywnego oddziaływania czynności gospodarczych na elementy środowiska i obszary Natura 2000.

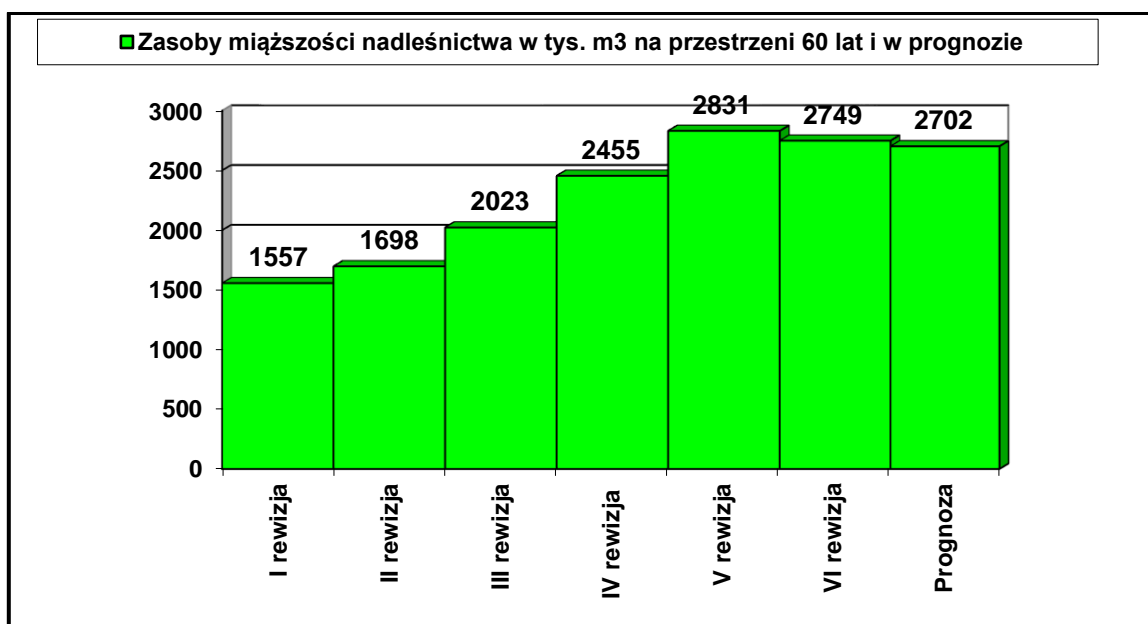
IV. ANALIZA POWIERZCHNI LEŚNEJ I ZASOBÓW DRZEWNYCH

W wyniku prowadzonej działalności gospodarczej w minionym 10-leciu nastąpiły zmiany najważniejszych parametrów odnoszących się do stanu zasobów leśnych Nadleśnictwa Sarnaki. Zaktualizowana tabela XIII porównująca wskaźniki stanu zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu została zamieszczona w referacie wykonawcy PUL i w referacie Nadleśniczego. Analizę przeprowadzono przez porównanie najważniejszych danych z bieżącej inwentaryzacji z danymi poprzednich rewizji i w prognozie na 10 lat.

Analizując dane statystyczne, należy stwierdzić, że wskaźniki obrazujące stan lasu i zasobów drzewnych osiągnęły wzrost w stosunku do wartości z początku dziesięciolecia. Zmiany zasobów drzewnych wynikają z naturalnych czynników przyrodniczych i działalności gospodarczej, którą nadleśnictwo właściwie realizowało.

Zmiany dotyczą:

- przeciętnej zasobności drzewostanów na 1 ha zmniejszyła się o 3%,
- wzrost przeciętnego wieku drzewostanów o 4 lata (66 lat),
- wzrostu miąższości użytków rębnych o 71%,
- wzrostu miąższości użytków przedrębnych o 82%,
- zwiększenie powierzchni leśnej o 40,89 ha.



Przeciętna zasobność w nadleśnictwie w latach 1973-2024 znacznie wzrosła (od 180 do 281 m³/ha, tj. wzrost o 64%). Prognozowana wielkość zasobów miąższości na koniec obowiązywania nowego planu urządzenia lasu, przy zastosowaniu do obliczeń spodziewanego przyrostu miąższości, wskazuje na zmniejszenie zasobności drzewostanów o 1,7%, natomiast przy zastosowaniu przyrostu użytecznego jaki odłożył się w drzewostanach w latach 2015-2024 wyliczenia wskazują na wzrost zasobów o ok. 1%.

Tabela przedstawiająca zmiany przeciętnego wieku drzewostanów w kolejnych rewizjach PUL

Przeciętny wiek drzewostanów w kolejnych rewizjach PUL						Prognoza
I	II	III	IV	V	VI	
1.10.1973	1.01.1985	1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015	1.01.2025	31.12.2034
51	50	54	59	62	66	67

Na przestrzeni 60 lat przeciętny wiek drzewostanów w nadleśnictwie wzrósł o 15 lat. Mając na uwadze fakt, że prognoza na koniec dziesięciolecia tj. na 31.12.2034 R. wskazuje, że przeciętny wiek drzewostanów będzie wyższy o 16 lat od połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów, to w myśl IUL §77 pkt 3 sytuacja taka wskazuje na znaczne odstępstwo od pożądanego stanu rozwoju zasobów drzewnych. Należy w taki sposób stymulować zasobami drzewnymi aby

relacja pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów wynosiła w granicach ± 5 lat. Tylko zasada równomierności pozyskania w poszczególnych okresach 10 letnich na podstawie aktualnych tabel klas wieku drzewostanów zapewni pożądany kierunek rozwoju zasobów drzewnych nadleśnictwa.

W nawiązaniu do referatu Nadleśniczego należy pozytywnie ocenić całokształt działań podejmowanych przez nadleśnictwo w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej. Nie została zachwiana zasada trwałości lasu i trwałości produkcji. Nadleśnictwo dbało o równowagę pomiędzy użytkowaniem zasobów drzewnych a ich odnawianiem oraz ochroną zasobów leśnych przed zagrożeniami biotycznymi i abiotycznymi z uwzględnieniem potrzeb społeczeństwa związane z turystyką i edukacją leśną. Takie holistyczne podejście pozwala na długoterminowe funkcjonowanie drzewostanów na rzecz społeczeństwa i środowiska przyrodniczego.

V. POZOSTAŁE ZAGADNIENIA

1. Selekcja i nasiennictwo

Niewielkie różnice w powierzchni obiektów bazy nasiennej wynikają ze zmian granic niektórych wydziałów i nowego rozliczenia powierzchni nadleśnictwa w LMN.

W nadleśnictwie realizowany jest „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 2011-2035”.

W nadleśnictwie aktualnie występuje jedna szkółka leśna, w której produkuje się sadzonki na własne potrzeby i potrzeby sąsiednich nadleśnictw oraz na potrzeby zalesień gruntów prywatnych.

2. Rozmiar szkód w lasach spowodowany przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropologiczne

W referacie Nadleśniczego omówiono szczegółowo szkody w lasach spowodowane przez grzyby, szkodliwe owady, zwierzyne i czynniki abiotyczne.

Wykonawca nie wnosi uwag.

2.1. Zagrożenia ze strony pożarów

W nowym PPUL zgodnie z IOPL wyliczono kategorię zagrożenia pożarowego. Całość lasów nadleśnictwa została zaliczona do III kategorii.

Pozostałe bez uwag.

3. Podstawowe wyniki z zakresu użytkowania ubocznego

Bez uwag.

4. Realizacja programu ochrony przyrody

Zagadnienie to zostało szczegółowo omówione w referacie Nadleśniczego. Wykonawca PUL nie wnosi żadnych uwag.

5. Zadania wynikające z zakresu zagospodarowania turystycznego i edukacji leśnej

Zagadnienie to zostało szczegółowo omówione w referacie Nadleśniczego. Wykonawca PUL nie wnosi żadnych uwag.

6. Infrastruktura techniczna

Bez uwag.

VI. ZAKOŃCZENIE

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie, w oparciu o wyniki inwentaryzacji stanu lasu zebrane do projektu planu urzędzenia lasu na lata 2025-2034 stwierdza o braku negatywnego oddziaływania wykonanych zadań z zakresu gospodarki leśnej w latach 2015-2024 na stan środowiska leśnego i obszary Natura 2000.

Pomimo występowania wielu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych i nadmiernego rozwoju szkodliwych patogenów grzybowych i szkodliwych owadów, stwierdza się, że nadleśnictwo racjonalnie gospodarowało zasobami drzewnymi, o czym świadczy utrzymanie stabilności drzewostanów, zachowanie i zwiększenie zasobów leśnych oraz ochrona i wzbogacenie różnorodności biologicznej. Te podstawowe kryteria świadczą o trosce służby leśnej i nadleśnictwa w zachowaniu trwałości produkcji i zachowania walorów przyrodniczych nie tylko dla obecnego pokolenia, ale też dla przyszłych pokoleń.

Opracował:

Zastępca Dyrektora Oddziału

inż. Konstanty Kasperuk

2.4. Końcowa ocena dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

OCENA

gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie Sarnaki
za okres 01.01.2015 r. - 31.12.2024 r.

dokonana przez
Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

W oparciu o:

- „Analizę gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego” za lata 2015-2024r. przedstawioną przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki.
- Koreferat Wykonawcy Projektu Planu Urządzenia Lasu do „Analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego”.
- Referat kierownika ZOL dotyczącego kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu dla Nadleśnictwa.
- Wyniki dyskusji prowadzonej na posiedzeniu Narady Techniczno-Gospodarczej.

o c e n i a m

gospodarkę leśną prowadzoną w okresie 2015-2024 roku

przez Nadleśnictwo Sarnaki

p o z y t y w n i e

Na ocenę składają się:

- Użytkowanie główne miąższościowo wykonane na poziomie 99,1%:
użytki rębne - masowo 99,6%, powierzchniowo 96,5%,
użytki przedrębne - masowo 98,6% i powierzchniowo 92,6%.
Udział użytków przygodnych w użytkowaniu przedrębnym wyniósł 13%,
a w użytkowaniu ogółem 9,3%.
- Wykonanie zadań z zakresu hodowli lasu w stopniu wynikającym z potrzeb i możliwości.
- Dobry stan zainwentaryzowanych upraw i młodników. Zgodność składów gatunkowych z TD dla upraw i młodników na pow. otwartych 92,6%. Stopień pokrycia [zadrzewienie] upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych na poziomie 63,3%.
- Stabilny stan zdrowotny i zadawalający sanitarny lasu, co zostało potwierdzone w referacie Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu .
- Wykonanie zadań z ochrony przyrody i zagospodarowania turystycznego określonych w Programie Ochrony Przyrody. Zabiegi ochronne przeprowadzono poprawnie z uwzględnieniem obszarów chronionych. Nie stwierdzono negatywnego oddziaływania prac gospodarczych na środowisko. Brak zaleceń monitoringu państwowego dla obszaru lasów zarządzanych przez nadleśnictwo.
- Współpraca z, samorządami, szkołami, organizacjami oraz społecznością lokalną.
- Realizowanie zadań z zakresu edukacji leśnej. Udział Nadleśnictwa w licznych przedsięwzięciach edukacyjnych, jako organizator lub współorganizator.
- Dobre wyniki z kontroli okresowej z działów Urządzenie lasu, Hodowla lasu, Ochrona lasu i Ochrona przyrody.

Wyniki osiągnięte w podstawowej działalności Nadleśnictwa zostały przedstawione w tabelach nr: IX, X, XI, XII, XIII, stanowiących załącznik do „Analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego na lata 2015-2024”.

Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Lublinie

Jan Kowal

3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ

3.1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa

Zasady określania zadań gospodarczych zostały przyjęte na podstawie szczegółowej inwentaryzacji lasu, opracowań specjalistycznych, analiz i opisów gospodarki leśnej w ubiegłych latach oraz warunków przyrodniczych.

W Nadleśnictwie Sarnaki najważniejszymi celami gospodarki leśnej w najbliższych okresach gospodarczych będą:

- 1) przeciwdziałanie zjawisku nadmiernej akumulacji surowca drzewnego na pniu w drzewostanach rębnych i przeszlorębnych;
- 2) obniżenie przeciętnego wieku drzewostanów nadleśnictwa do poziomu 55 lat;
- 3) poprawa powierzchniowej struktury klas wieku drzewostanów i zbliżenie jej do pożądanego układu klas wieku lasu normalnego;
- 4) utrzymanie lub poprawienie stanu stabilności, zdrowotności, zgodności z siedliskiem i jakości drzewostanów;
- 5) ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa;

Sformułowane powyżej zadania należy osiągnąć poprzez:

- planową realizację zadań gospodarczych związanych z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym, czyli prowadzenie sukcesywnej przebudowy drzewostanów rębnych przeszlorębnych, przy pomocy rębni właściwych dla danych gospodarstw i siedlisk leśnych,
- planowe odnawianie pojawiających się zrębów otwartych oraz powierzchni podokapowych,
- stosowanie w odnowieniach gatunków lasotwórczych zgodnych z przyjętymi składami gatunkowymi upraw, z wykorzystaniem mikro zróżnicowania siedlisk leśnych oraz tam gdzie to możliwe odnowień naturalnych,
- stosowanie w odnawianiu chronionych przyrodniczych siedlisk leśnych gatunków zgodnych z kierunkiem ochronnym poszczególnych typów drzewostanów,
- właściwe wykonywanie wszystkich zabiegów przedrębnych, zgodnie z zasadami proekologicznej, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, czyli w taki sposób, aby nie pogorszyć stanu i różnorodności siedlisk leśnych,
- stosowanie wszelkich dostępnych środków ochrony upraw i młodników leśnych przed szkodami od zwierzyny płowej,

- właściwe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanów przedrębnych, czyli w sposób zapewniający poprawę ich stanu sanitarnego, jakości oraz stabilności ekologicznej, przy równoczesnym zapewnieniu maksymalnej możliwej ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego, występujących na powierzchni objętej zabiegami,
- stałe monitorowanie stanu sanitarnego lasu ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów na gruntach porolnych oraz jak najszybsze reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Proekologiczna gospodarka leśna zmusza do ciągłego poszukiwania rozwiązań oryginalnych, często bez wzorców, instrukcji i zaleceń. Wymaga daleko idącej samodzielności szczególnego rodzaju odpowiedzialności, nie za wykonanie planów, ale za rzeczywisty stan lasu. Powodzenie jej zależeć będzie od wiedzy realizatorów planu zagospodarowania lasu i umiejętności praktycznego jej zastosowania.

3.1.1. Cele trwałej zrównoważonej gospodarki leśnej

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach pod pojęciem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej rozumie „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasu i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwale zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Zgodnie z zapisami Instrukcji urządzania lasu do celów planowania urzędzeniowego przyjęto sześć następujących kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz orientacyjne wskaźniki odpowiadające tym kryteriom:

- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które zapewnia pożądaną ilość i jakość zasobów leśnych w horyzoncie średnio i długookresowym (poprzez wyważenie stosunku pozyskania do przyrostu), zmierza do utrzymania zapasu lub jego zwiększenia (do poziomu pożądanego ze względów ekonomicznych, ekologicznych i społecznych) oraz zwiększania lesistości, kiedy tylko może to przyczynić się do zwiększenia wartości ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i kulturowych;
- 2) kryterium utrzymania zdrowia i witalności ekosystemów leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędzeniowego, które zmierza do jak najpełniejszego wykorzystania struktur i procesów naturalnych (gdzie jest to tylko możliwe i w stopniu ekonomicznie wykonalnym), popiera i utrzymuje odpowiednią różnorodność genetyczną, gatunkową i strukturalną oraz wykorzystuje gatunki drzew

- dostosowanych do warunków siedliskowych, w celu zwiększenia stabilności, żywotności i odporności lasów (na niesprzyjające czynniki środowiskowe) oraz wzmocnienia naturalnych mechanizmów regulacyjnych;
- 3) kryterium utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zmierza do zapewnienia odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych, zarówno drzewnych, jak i niedrzewnych (w rozmiarze nie większym niż możliwy do utrzymania przez długi okres) oraz odpowiedniej infrastruktury (w celu sprawnego dostarczania dóbr i usług), przy równoczesnej minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko;
 - 4) kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które preferuje:
 - a) odnowienia naturalne, jeżeli tylko występują warunki zapewniające odpowiednią ilość i jakość zasobów leśnych, a także gdy istniejące proveniencje cechują się odpowiednią jakością w odniesieniu do siedliska,
 - b) gatunki rodzime i lokalne (dobrze dostosowane do warunków siedliskowych) w odnowieniach i zalesieniach – tam gdzie to możliwe,
 - c) różnorodność, zarówno w obrębie struktury powierzchniowej, jak i pionowej oraz różnorodność gatunkową w leśnej działalności gospodarczej, a tam gdzie to możliwe, również zachowanie i odtwarzanie różnorodności krajobrazu,
 - d) pozostawianie obumarłych drzew stojących i leżących, drzew dziuplastych, starodrzewu i szczególnie rzadkich gatunków drzew, w liczbie i rozmieszczeniu koniecznym do zapewnienia różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem potencjalnego oddziaływania na zdrowie i stabilność lasów oraz ekosystemów sąsiadujących z lasami,
 - e) ochronę cennych biotopów, m.in. źródlisk, bagien, cieków wodnych, ostańców i wychodni gładów, wąwozów;
 - 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody) - oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zapewni dominację funkcji ochronnych w rezerwatach, lasach ochronnych (szczególnie glebochronnych oraz wodochronnych), jak też najcenniejszych siedliskach (szczególnie łęgowych, bagiennych i wilgotnych), a także ich odpowiednie uwzględnianie w pozostałych lasach;
 - 2) kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych wymaga przede wszystkim sprecyzowania oraz realizacji odpowiedniej strategii

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

społeczno-gospodarczej na poziomie kraju, a następnie regionów; na poziomie nadleśnictwa i w planowaniu urządzeniowym należy dążyć do:

- a) zwiększania udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej (szczególnie w odniesieniu do założeń projektu planu ustalonych przez KZP, NTG oraz końcowego projektu planu, omawianego z udziałem społeczeństwa podczas Komisji Projektu Planu),
- b) udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych (szlaki turystyczne, miejsca postoju, parkingi, urządzenia turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki konne),
- c) udostępniania lasów do celów dydaktycznych (izby i ścieżki przyrodnicze, lekcje przyrody w lesie),
- d) promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (foldery, programy ochrony przyrody, prelekcje).

Do celów planowania urządzeniowego przyjęto, że poszczególne kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej powinny być przestrzegane na poziomie nadleśnictwa, m.in. w następujący sposób:

- 1) kryteria 1 oraz 3, dotyczące wzmocnienia zasobów leśnych, a także ich funkcji produkcyjnych, poprzez ustalenie pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów leśnych w nadleśnictwie na koniec okresu planistycznego, jak też przyjęcie takich wielkości i sposobów pozyskania drewna, które pozwolą na uzyskanie tego pożądanego stanu;
- 2) kryteria 2, 4 i 5, dotyczące ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej w lasach, poprzez możliwie precyzyjne określenie priorytetów ochrony przyrody,
- 3) w tym gatunków i siedlisk, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a następnie ustalenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz przyjęcie odpowiednich sposobów postępowania gospodarczego zmierzających do minimalizacji tych zagrożeń.

W planowaniu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wyróżnia się realizowanie celów długookresowych (perspektywicznych) oraz średniookresowych. Niektóre, nazbyt szczegółowe, wskazania gospodarcze zamieszczane dawniej w opisie taksacyjnym drzewostanu należy traktować jako wskazania fakultatywne, ponieważ kwalifikują się do krótkookresowego (np. rocznego) planowania operacyjnego, do którego uprawniony jest Nadleśniczy zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o lasach.

Realizacja celów długookresowych (perspektywicznych) polega m.in. na:

- a) zapewnieniu zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa;
- b) zapewnieniu zgodności zadań określonych w planie urządzenia lasu z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu”;

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- c) ustaleniu pożądanego składu gatunkowego drzewostanów zgodnych z warunkami siedlisk leśnych (TD o kierunku ochronnym lub gospodarczym), które nazywane są hodowlanymi celami gospodarki leśnej;
- d) zapewnieniu zachowania trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania, m.in. poprzez:
 - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, - wyrażonego dla głównych gatunków drzew – w formie przeciętnych wieków rębności,
 - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych dla realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych).

Do realizacji celów średniookresowych zalicza się większość wskazań, wytycznych, ukierunkowań i zadań określonych w planie urządzenia lasu, w tym:

- a) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego składu gatunkowego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do siedliskowych typów lasu oraz siedlisk przyrodniczych;
- b) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego budowy lasu oraz struktury wiekowej drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania;
- c) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań stabilności lasu;
- d) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego wielkości zasobów miąższości drewna na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do możliwości przyrostu tej miąższości w okresie dziesięciolecia i wielkości pozyskania drewna wynikającej z potrzeb pielęgnowania, przebudowy oraz odnowienia drzewostanów;
- e) wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego określone dla poszczególnych gospodarstw (w tym rezerwatów i lasów ochronnych);
- f) wytyczne postępowania gospodarczego określone dla obiektów specyficznych (w tym obszarów Natura 2000, lasów stref ochronnych, otulin itp.);
- g) wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego zmierzające do realizacji celów hodowlanych i technicznych określonych dla poszczególnych drzewostanów – na podstawie celów ustalonych ramowo dla nadleśnictwa i obrębu leśnego – z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanów;
- h) wskazania zmierzające do zapewnienia pożądanego ładunku czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (w tym podział na ostępy oraz jednostki kontrolne);
- i) wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów, których stan nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej;

j) wskazania i wytyczne zmierzające do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez określenie:

- zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
- zaleceń wynikających z programu ochrony przyrody,
- kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych,
- potrzeb z zakresu odbudowy systemu małej retencji w lasach,
- kierunkowych zadań gospodarki łowieckiej oraz potrzeb rozwoju infrastruktury technicznej.

3.1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych

3.1.2.1. Podział lasu na grupy lasu i kategorie ochronności

W Nadleśnictwie Sarnaki przyjęto podział lasu na kategorie ochronności przyjęto w oparciu o Decyzję Ministra Klimatu i Środowiska DLŁ-WGL.8101.50.2024.MP z dnia 14.08.2025 r. Podział powierzchni leśnej nadleśnictwa według funkcji lasu oraz poszczególnych kategorii ochronności przedstawia tabela:

Tabela 106. Zestawienie powierzchni i miąższości gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Lp.	Kategoria lasu	Nadleśnictwo	
		Powierzchnia [ha] Miąższość [m ³]	% %
1	2	3	4
1	Rezerwaty	139,16	1,37
2	Lasy ochronne razem	1556,29	15,36
	wodochronne, cenne fragm. przyrody	107,10	1,06
	nasienne	17,21	0,17
	wodochronne	821,56	8,11
	w miastach i wokół miast	23,46	0,23
	glebochronne	586,96	5,79
3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	8434,44	83,26
	Razem	10129,89	100,00

Na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki znajduje się pięć rezerwatów przyrody:

- „Przekop” utworzony w 1964 roku. Rezerwat zlokalizowany jest w oddz.: 91g,h,i,j,k~a, 93a,b,c,g,h,o,~a.
- „Dębniak” utworzony w 1978 roku. Rezerwat zlokalizowany jest w oddz.: 137b,f,o, ~a.
- „Kaliniak” utworzony w 1979 roku. Rezerwat zlokalizowany jest w oddz.: 138, 139.
- „Zabuże” utworzony w 1983 roku. Rezerwat zlokalizowany jest w oddz.: 202g, 207c,~c, 208a,~f,~g, 211c,d,f,~d,~f, 212a,~a,~c.
- „Mierzvice” utworzony w 2010 roku. Rezerwat zlokalizowany jest w oddz.: 206b,c,d.

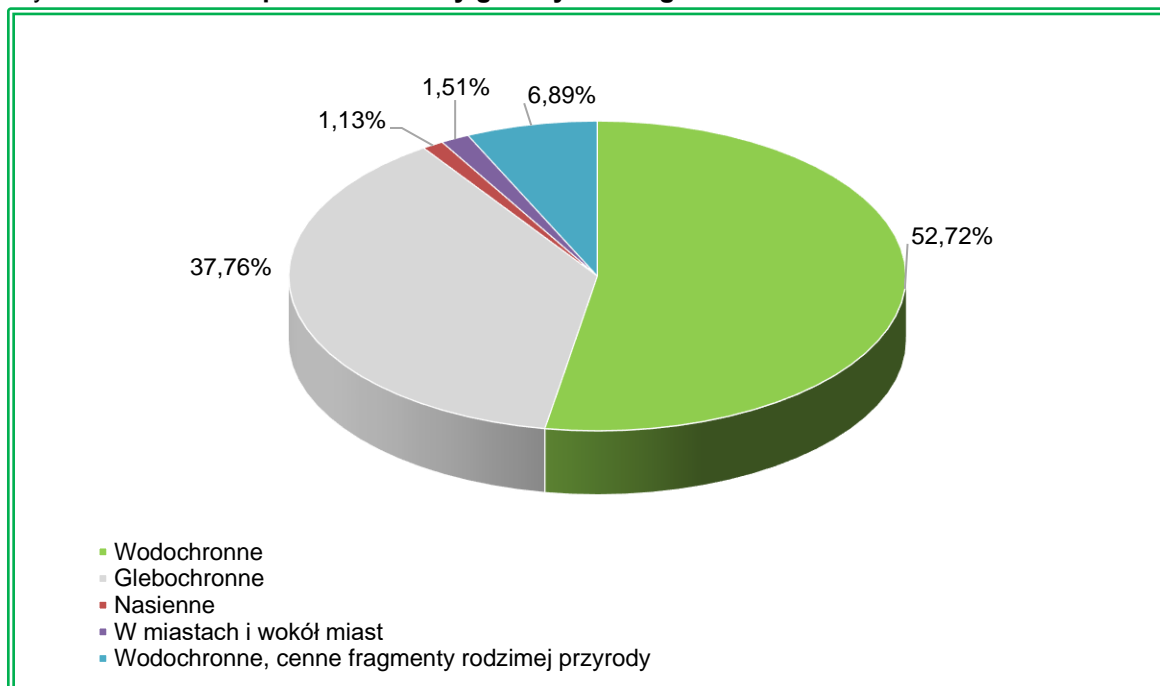
Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Lasy ochronne zaproponowane zostały na powierzchni 1556,29 ha co stanowi 15,36% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej.

Lokalizacja lasów ochronnych przedstawia się następująco:

- a) lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody w oddz.: 11o,p; 12j; 13h; 16a; 16Ab; 17Am; 24d; 27b,f; 80a; 81a,d,f,h; 92c,f,g,h,i; 92Cf; 93Ba; 95c,g; 96c,d,f,j; 97b,d,f; 124d; 128c,d; 132d,h; 149c,d; 227f; 234a; 257d; 270d; 271d,h; 280c; 281b,c,d; 282a; 287c,d,f; 381c,
- b) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego w oddz.: 248k; 249l,
- c) lasy wodochronne w oddz.: lasy wodochronne w oddz.: 2a; 9g; 11i,j,k,l,n,r,s; 12a,c,d,g; 13a,b,d,f,g,i,j,k,l; 14a,b,d,g,h,i,j; 15a,d,g,h,j; 16Aa,l; 17Ab,c; 17Bc,j; 18b; 21c; 23a; 24a,c; 25a,c,d; 26f; 27a,d,g,i; 28b; 30c; 32c; 33b,c; 35c,d,g,h,i,j; 36c,d; 38g; 39a,c,d,f,g,h,i; 40b,c,i; 79Ba,b,c; 80b,c,f,g,h,i,j; 81b,c,g; 82a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l; 83a,b,c; 85j; 86f,h,i,j; 86Am,n,r,s,w; 87i,j,k; 88f,i,j; 88Ab,f,k; 90Ac,d; 91a,b,d,f,j,k; 92a,b; 92Ba,b,c,d,f,g; 92Cg; 93d,f,j,n; 93Aa,b,c,f,h,j,l,o,ax; 93Bb,c; 94c,d; 95b,d,j,k; 96a,b,l,n; 97a,g,h; 100b; 104f; 105a,b,d,f,h,j; 106d; 112b,c; 113a; 138Ba,b,c,d; 144k; 149g; 176a,b,d,h; 177b,f; 178a; 185Dk,l; 186d,h,m; 191c,d,f,l; 191Ab,l; 220c; 221k; 226Jf; 227b,d; 232c; 233f; 234c,f,h; 235a,b,c,d,f,h; 236a,c,k; 237b; 238b; 239a; 242f; 253f; 259g; 260d,f,g; 273b; 275k,o,r; 276g; 277j; 280b,d; 281a; 282b; 284d; 287a,b; 288a,b; 291a; 292c,f,h,j; 294i,j,k,l,o; 297a,b,d,f; 298a,f,i; 300a; 302g; 308c; 309a,c,j; 309Ba; 310a,d; 310Ca; 311a,b,c,d; 312a,b,f; 313a,g; 314c,d,g; 315a,b,c; 320a,b,c,d,f,g; 321a; 336b,c; 337a,b; 337Al; 338c,g,h; 341c; 342a; 343a; 344b; 347f; 373c,d,f,g; 379f,g; 381a,b,d,f,g,h; 382a,b,c,l,m,o,p; 388k; 388Bc,g; 394a; 396f; 403h; 407d; 408g; 411c; 414j; 427Ba,c,d,f; 430a,b,d,h,j; 431b,f,g; 432a,b,c,d,f,g,h,i; 433a,b,c,d,f,i,l; 433Ba; 434a,d,h; 434Ba,b; 436n,p,r,
- d) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców w oddz.: 389c; 390b,c,d,f,g,h,i; 391c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r,s,t,w,x,y; 391Aa,b,c,d; 391Ba,b,c,d,f,g,h,
- e) lasy glebochronne w oddz.: 30l; 36h; 86k; 86At,x; 87b,c,l,m; 88a,b; 88Aa,c,d; 90a,b,c; 90Aa,f,g; 90Bc; 90Dg; 186j,l; 187a,b; 188a,b; 192m,n; 195a,b,c; 200k,l,n,p,r,s; 201b,c; 202c,d; 203a,b; 205a,f; 206g,h; 207a,b; 210c,d,f,g; 211a,b,g; 212b,g; 216c; 217a,b,d,f; 218f; 222b,c; 223a,b; 229a,h; 230a,b,c; 231a; 232f; 233b; 238h; 239b,d; 244b,c,d,f; 245a,b,c; 253c,d,i,j,k; 255m; 322a,c,d,f,g,h; 323a,b,d; 324a,b,c,d,f,g,h,i,j; 325a,b,c,d,f,g,j,k,l,m; 326a,b,c,d,f; 327a,b,c,d; 328a,c; 332a,b,c,g; 333a,d,f.

Wykres nr 25. **Udział powierzchniowych głównych kategorii ochronności**



W Nadleśnictwie Sarnaki wytypowano 108 poddziałów jako **las o zwiększonej funkcji społecznej**, które powinny być zagospodarowane zgodnie z wytycznymi do Zarządzenia DGLP nr 58 z dnia 5.07.2022 r. w sprawie wprowadzenia „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”. Obszar ten koncentruje się wzdłuż drogi Mierzvice – Zabuże – Serpelice w oddz.: 186a, 186b, 186c, 186d, 186g, 186h, 186i, 186j, 186m, 186n, 192a, 192b, 192d, 192g, 192h, 192i, 192j, 192l, 192o, 192p, 192r, 192s, 192t, 192w, 192x, 192y, 192z, 200a, 200b, 200c, 200d, 200f, 200g, 200h, 200i, 200j, 200k, 200r, 205a, 205b, 205g, 205h, 205j, 205k, 210b, 210c, 210f, 210g, 215a, 215b, 215c, 215d, 215f, 221b, 221c, 221d, 221f, 228b, 228c, 228d, 228g, 229b, 229c, 229d, 229f, 229g, 236c, 236g, 236i, 236j, 236k, 236l, 236m, 241h, 242c, 242d, 242f, 242g, 251c, 251d, 251f, 252a, 252b, 252c, 252d, 252g, 252h, 252i, 252k, 252l, 252n, 255b, 255c, 255d, 255f, 255g, 255h, 255i, 322a, 322b, 322c, 322f, 322g, 322h, 325b, 325c, 325g, 325m na powierzchni 184,43 ha.

Oddziały 192a,b,g,h,i,p,r,w,x, 200c,d,g,i,j tworzą strefę intensywnego oddziaływania społecznego, natomiast pozostały obszar zaliczony zostaje do strefy zrównoważonego oddziaływania społecznego.

Sposoby zagospodarowania tych drzewostanów podlegały uzgodnieniom w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW), powołanego przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

3.1.2.2. Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej, obszar Nadleśnictwa Sarnaki zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S)

Do gospodarstwa tego zaliczono lasy ujęte w poniższym zestawieniu:

Tabela 107. Zestawienie lasów gospodarstwa specjalnego

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo	
	Sarnaki	
	Lokalizacja (Oddz., poddz.)	Pow. leśna [ha]*
1	2	3
Lasy rezerwatowe	91g, 91h, 91i, 91j, 91k, 93a, 93b, 93c, 93g, 93h, 137b, 137o, 138a, 138b, 138c, 138d, 138f, 138g, 138h, 139a, 139b, 139c, 139d, 139f, 139g, 139h, 139i, 139j, 202g, 206b, 206c, 206d, 207c, 208a, 211c, 211d, 211f, 212a	139,16
Strefy ochrony całorocznej	83d, 83h, 85d, 86a, 86b, 201b, 201d, 201f	24,03
Lasy cenne, 91E0 w zasięgu obszarów Natura2000	92Cf, 80a, 17Am, 24d, 27b, 27f, 257d	16,33
Siedliska BMB, LMB, LŁ	79Ba, 79Bb, 79Bc, 88f, 91a, 91b, 91d, 91f, 92a, 92b, 92Cg, 80j, 23a, 24a, 25a, 25c, 25d, 26f, 27a, 27d, 27i, 28b, 30c, 257gx, 257hx, 321a, 221k	51,63
Lasy pod ośrodkami wypoczynkowymi	186c, 186g, 192a, 192b, 192g, 192h, 192j, 192p, 192r, 192w, 192x, 200c, 200d, 200g, 200i, 200j	8,89
Wyłączone drzewostany nasienne	248k, 249l	17,21
Powierzchniowy pomnik przyrody	201a, 202a, 202b	6,59
Stanowisko dokumentacyjne	207a	3,37
Projektowany (proponowany) rezerwat Tokary 1)	46a, 46f, 50b, 50c, 51a, 51b, 51c, 51d, 51f, 54c	85,03
Razem		355,97

1) Rezerwat z listy zaproponowanej przez Klub Przyrodników

* bez związanej z gospodarką leśną

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmuje lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Gospodarstwo wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G) – obejmuje wszystkie drzewostany na pozostałym obszarze z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody.

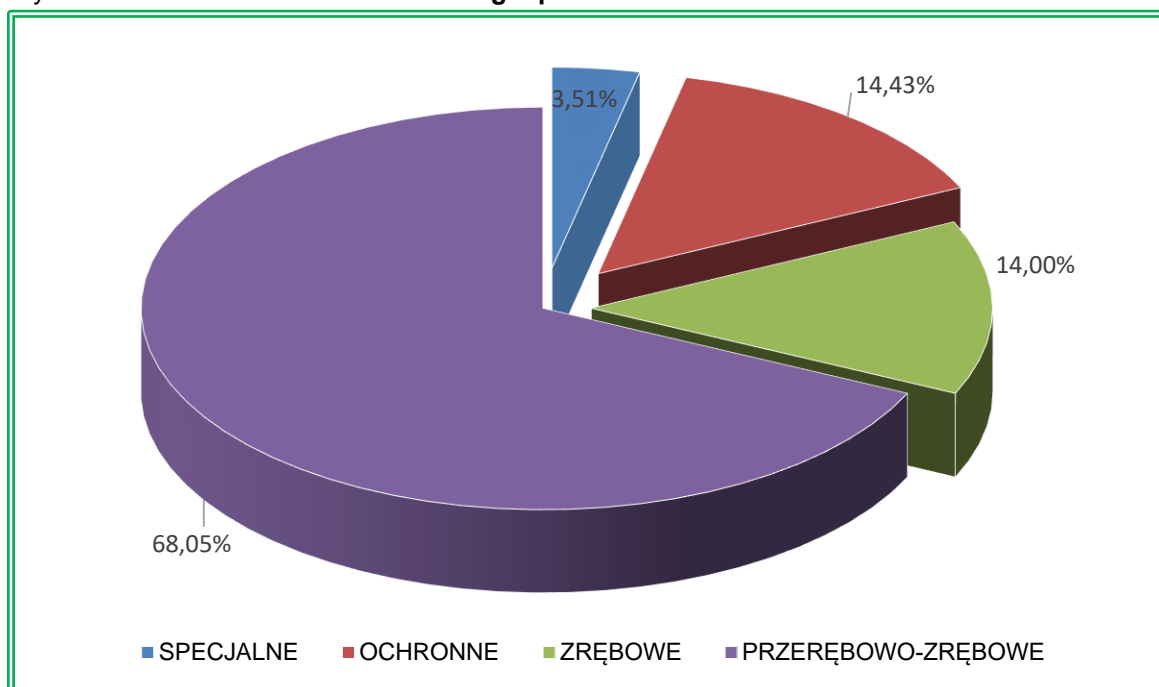
Dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnia się obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania, w tym:

- zrębowego sposobu zagospodarowania (**GZ**) w odniesieniu do siedlisk borowych nadleśnictwa zagospodarowanych rębiami zupełnymi,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (**GPZ**) w odniesieniu do siedlisk borów mieszanych, lasów mieszanych i lasowych nadleśnictwa zagospodarowanych rębiami częściowymi, gniazdowymi i stopniowymi.

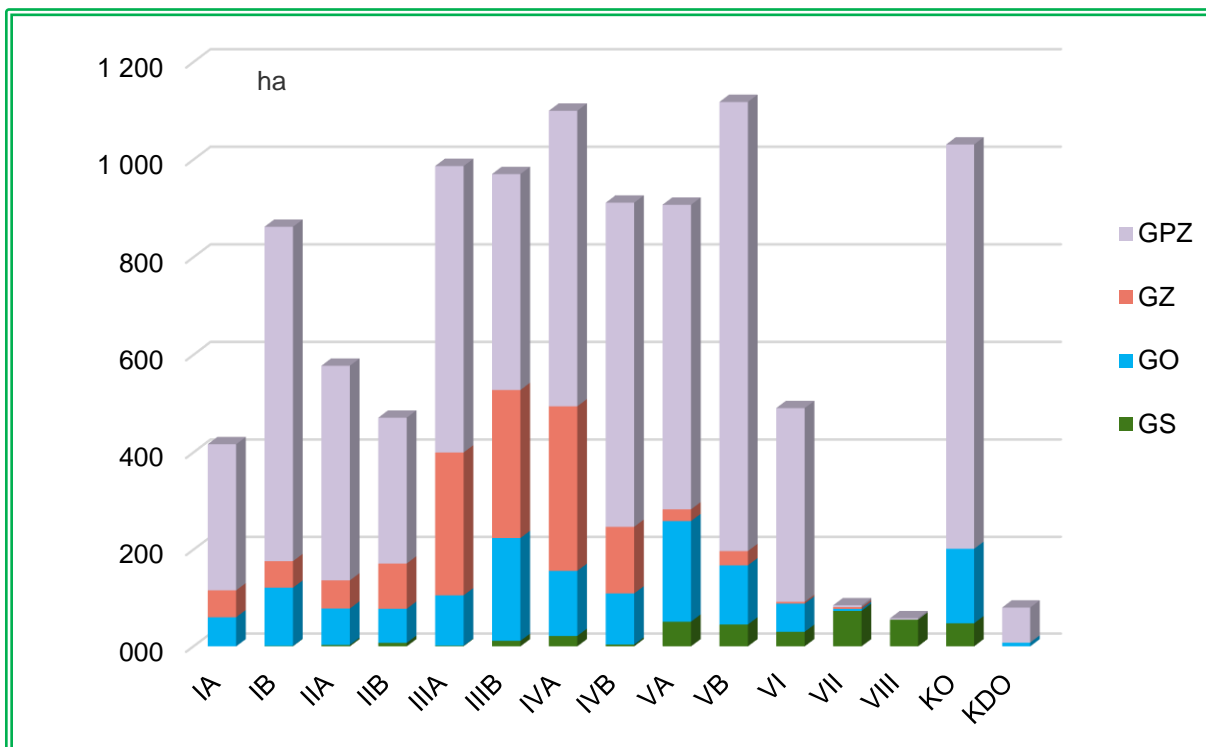
Tabela 108. Zestawienie powierzchni leśnej według gospodarstw

Gospodarstwo		Nadleśnictwo	
		Sarnaki	
		Pow.	%
1		2	3
Specjalne (S)		355,97	3,51
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)		1461,92	14,43
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)		8312,00	82,05
W tym:	- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ)	1418,47	14,00
	- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	6893,53	68,06
	- przerębowego sposobu zagospodarowania (GP)	-	-
Ogółem		10129,89	100,00

Wykres nr 26. Podział nadleśnictwa na gospodarstwa



Wykres nr 27. **Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki wg powierzchni podklas wieku**



3.1.2.3. Wiekі rębności oraz wieki dojrzałości rębnej

Przeciętne wieki rębności dla panujących gatunków drzew w nadleśnictwie zostały ustalone na KZP. Dla sosny, świerka, jodły, dębu i buka przyjęto zgodnie z wykazem wieków rębności, będącym załącznikiem nr 1 obowiązującej Instrukcji urządzania lasu. Dla pozostałych gatunków drzew zgodnie z poprzednim planem urządzania lasu.

Tabela 109. Przyjęte wieki rębności

Gatunek	Wiek rębności	Uwagi
1	2	3
SO, MD, KL, JW, JS	100	
ŚW, DB.C, GB, BRZ, LP	80	
DB, DB.S, DB.B	120	
TP	40	
OS, WB	50	
OL	60	drzewostan odroślowy
OL	80	

Przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew określają przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania. Służą do obliczenia etatów według dojrzałości w gospodarstwie lasów ochronnych oraz gospodarczych o zrębowym i przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania. Przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu.

W VI rewizji u.l. dla drzewostanów starszych, (dla których wpisano tylko jakość techniczną) wiek rębności drzewostanów zwany też wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu określano indywidualnie według kryteriów zawartych w §83 pkt. 4-6 IUL (§103 pkt. 6) i wpisywano w opisie taksacyjnym każdego drzewostanu. Drzewostany w klasach odnowienia i do odnowienia projektowano do użytkowania rębego niezależnie od przyjętego wieku rębności.

3.1.2.4. Podział lasu na ostępy oraz jednostki kontrolne

Podział lasu na ostępy w opracowanym planie przyjęty został zasadniczo z poprzedniego cyklu urządzeniowego. W uzasadnionych przypadkach dokonano niezbędnej korekty, szczególnie na gruntach przyłączonych. Granicami ostępów są linie gospodarcze wyznaczające w terenie wzajemnie mijające się szeregi ostępowe składające się z dwóch, rzadziej z trzech oddziałów. Ostępy jednooddziałowe z konieczności projektowano w odosobnionych kompleksach leśnych lub na skrajach większych kompleksów. Średnia długość ostępów waha się w granicach 400 - 1200 m. Zasadniczy kierunek cięć w nadleśnictwie przebiega z północnego wschodu na południowy zachód z większymi bądź mniejszymi odchyleniami. W celu zachowania ciągłości użytkowania w zblokowanych powierzchniach drzewostanów rębnych zastosowano ostępy przejściowe.

Ostępy stałe na mapach cięć, zostały oznaczone kolorem czerwonym, ostępy przejściowe - niebieskim.

3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego

Zgodnie z § 87 Instrukcji urządzania lasu zaplanowane do pozyskania w niniejszym planie użytki główne zostały podzielone na:

- użytki rębne,
- użytki przedrębne.

3.1.3.1. Etat użytkowania rębego

Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu użytki rębne zostały podzielone na:

- zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego),
- niezaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego).

3.1.3.2. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu

Obliczenia etatów dokonano zgodnie z §88-93 Instrukcji ul. Etaty obliczono obrębami dla poszczególnych gospodarstw. Obliczone etaty są w wymiarze miąższościowym w m³ grubizny brutto. W celu wyliczenia etatu użytkowania rębego i ustalenia rozmiaru użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu sporządzono dla wszystkich obrębów następujące tabele i wzory:

- **Tabela nr VI** – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- **Wzór nr 3** – Wykaz drzewostanów do przebudowy
- **Wzór nr 4** – Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia.
- **Wzór nr 5** – Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia.

Wzory te znajdują się w części tabelarycznej tomów opisów taksacyjnych, a Tabela VI w części tabelarycznej elaboratu.

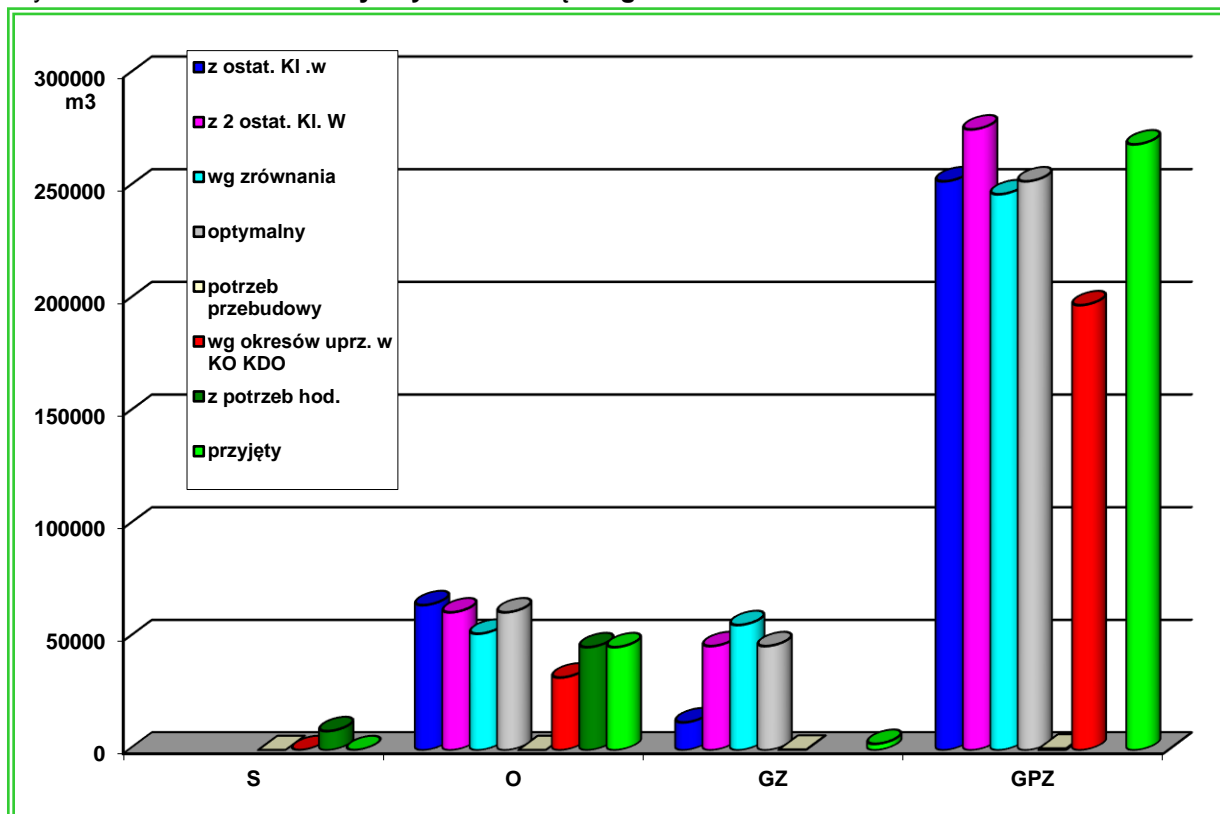
Zgodnie z § 89 dla gospodarstwa specjalnego (S) etat jest sumą stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów stąd etatów nie obliczono. Dla gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) oraz gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) obliczono zgodnie z §§ 90, 91 „Instrukcji Urządzania Lasu” z 2011 r. etaty wg dojrzałości drzewostanów i etaty wg zrównania średniego wieku. Dla gospodarstw tych obliczony został również etat z potrzeb przebudowy.

Zestawienie obliczonych i proponowanych do przyjęcia w poszczególnych gospodarstwach etatów użytkowania rębego dla poszczególnych obrębów przedstawiają tabele nr XIV wg obrębów leśnych.

Tabela 110. (Instrukcyjna Tabela XIV) Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego – obręb SARNAKI

Gospodarstwo Sposób zagospodarowania	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowl. na okres obowiąz. planu	Etat przyjęty na okres obowiąz. planu
	Etat wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebud.	Etat wg okresów uprząt. w KO KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z 2-ch ostatnich klas wieku						
	m3 brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	844	0	0
LASÓW OCHRONNYCH (O)	6435	6114	5165	6114	0	3220	45683	45683
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	1231 3,90	4615 14,50	5550 16,67	4615 14,50	19 1	X	X	2783
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	25241	27543	24665	25241	70	19744	X	268798
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	X	X	X	0	0	0	0
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	26472	32158	30215	29856	89	19744	0	271581
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	32907	38272	35380	35970	89	23808	45683	317264
Dla celów porównania gdyby wszystkie drzewostany w nadleśnictwie były zaliczone do gospodarstwa GZ lub GPZ wielkości etatu optymalnego kształtowałyby się w wysokości jak niżej:								
GZ	55231	49780	30629	49780				
GPZ	31751	30668	30629	30629				

Wykres nr 28. Obliczone etaty użytkowania rębego



Przyjęte etaty są:

- w gospodarstwie specjalnym (S) – drzewostany pełniące funkcje ograniczające lub uniemożliwiające realizację funkcji produkcyjnych etatu nie określono, tym samym nie przeznaczono ich do użytkowania rębego;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych i ochronnych stanowiącym 75% miąższościowego etatu optymalnego;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) – etatem stanowiącym 6% etatu optymalnego.
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) - etatem stanowiącym 107% etatu optymalnego.

Łączny etat w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych przyjęty na okres obowiązywania niniejszego planu, tj. 271581 m³ brutto, stanowi 91% łącznego etatu optymalnego w tym gospodarstwie.

Orientacyjny etat według pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa wynosi 35380 m³ brutto/rok i odpowiada etatowi zrównania średniego wieku.

Projektując cięcia rębne oraz planując związane z nimi procesy odnowieniowe, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, uwzględniano:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- przyjęty cel hodowlany (TD),
- ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
- zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP.

Priorytetowo, w pierwszej kolejności brano pod uwagę inicjowanie i kształtowanie naturalnych procesów odnowieniowych oraz wykorzystywanie istniejących już odnowień naturalnych w drzewostanach.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego odbywało się, z zachowaniem ostępowego porządku cięć, nawrotów cięć i okresów odnowienia, z uwzględnieniem specyficznych grup drzewostanów, w następującej kolejności:

- drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia,
- drzewostany do przebudowy intensywnej,
- drzewostany przeszlorębne,
- drzewostany rębne.

Nabór miąższości w użytkowaniu rębnym w poszczególnych kategoriach drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki przedstawiono poniżej w tabeli.

Tabela 111. Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębego wg grup kategorii

Kategoria drzewostanów	Ogółem w nadleśnictwie	Zaprojektowano w 10-leciu		Pozostaje	
	ha m ³	ha m ³	% %	ha m ³	% %
1	2	3	4	5	6
W klasie odnowienia	1030,95	825,30	80,05	205,65	19,95
	271290	169590	62,51	101700	37,49
W klasie do odnowienia	80,15	48,06	59,96	32,09	40,04
	21450	6120	28,53	15330	71,47
Budowa przerębowa	-	-	-	-	-
	-	0	-	-	-
Przeszlorębne	553,26	236,26	42,70	317,00	57,30
	229890	34051	14,81	195839	85,19
Rębne	1498,30	652,75	43,57	845,55	56,43
	580916	107503	18,51	473413	81,49
Bliskorębne i młodsze	6904,17	-	-	-	-
	1646655	0	0,00	1646624	100,00
Ogółem nadleśnictwo	10066,83	1762,58	17,52	8303,25	82,48
	2750201	317264	11,54	2432937	88,46

Drzewostany, które potencjalnie mogą zostać przeznaczone do użytkowania rębego (rębne, przeszlorębne, KO, KDO) zajmują w nadleśnictwie 31,4% tj. 3162,66 ha. Użytkowaniem rębnym objęto 55,8% tych drzewostanów.

Poważnym ograniczeniem w pełniejszym przeznaczeniu tych drzewostanów do użytkowania rębego jest konieczność zachowania ładu czasowego i przestrzennego.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wielkość etatów i przydział drzewostanów do użytkowania rębego była przedmiotem uzgodnień z Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Lublinie i Nadleśnictwem Sarnaki.

3.1.3.3. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu

W bieżącym okresie gospodarczym przewidziano w ramach cięć rębnych niezaliczonych na poczet etatu uprzątńnięcie nasienników. Uprzątńnięcie nasienników projektowano tylko w niezbędnej ilości, w pozostałych przypadkach z uwagi na aspekty ekologiczne nie przewiduje się ich do uprzątńnięcia.

Poniżej w tabeli zestawiono użytki rębne niezaliczone na poczet obliczonego etatu.

Tabela 112. Użytki rębne niezaliczone na poczet etatu

Kategoria cięć	Nadleśnictwo		
	Pow. [ha]	Miąższość [m3]	
		brutto	netto
1	5	6	7
Uprzątńnięcie nasienników i przestojów	-	130	108
Razem	-	130	108

3.1.3.4. Łączny rozmiar użytkowania rębego

Tabela 113. Łączny rozmiar użytkowania rębego w Nadleśnictwie Sarnaki

	Użytki rębne zaliczone na etat				Użytki niezaliczone na etat		Ogółem użytkowanie	
	brutto	netto	5% przyrostu netto	Razem netto	brutto	netto	brutto	netto
Nadleśnictwo	317264	262394	13113	275507	130	108	317394	275615

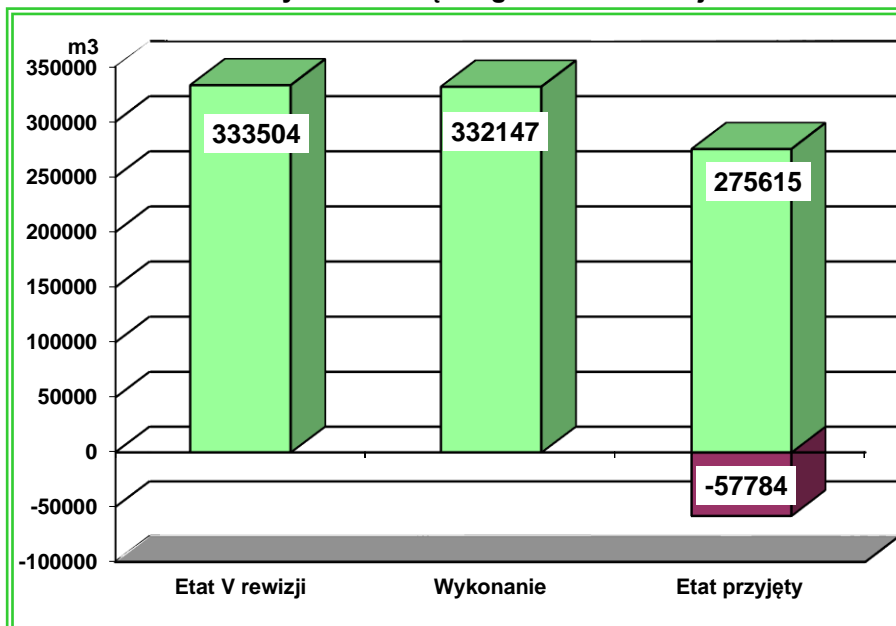
Porównanie proponowanego etatu użytkowania rębego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem w minionym 10-leciu przedstawia się poniżej:

Tabela 114. Porównanie etatu użytkowania rębego V i VI rewizji urządzania lasu

Etat w ubiegłym okresie gospodarczym	Wykonanie użytkowania rębego w ubiegłym okresie gospodarczym			Etat przyjęty (z 5% przyrostem)	Różnica*	
	Cięcia rębne	Przygodne rębne	Razem			
m ³ grubizny netto						%
1	2	3	4	5	6	7
333504	307038	25109	332147	275615	-57889	-17,3

* różnica do etatu z ubiegłej rewizji

Wykres nr 29. Porównanie etatu użytkowania rębnego w V i VI rewizji PUL



Zmniejszenie etatu w obecnym planie o 17,3% w stosunku do etatu V rewizji planu urządzenia lasu wynika z wewnętrznych zarządzeń LP, w tym Zarządzenia nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 12.07.2024 r. (zmienione zarządzeniem nr 90 z dnia 23.07.2024 r.) sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w PGL LP, wprowadzeniem Zarządzeniem nr 108 z 5.12.2023 r. Zasad hodowli lasu, potrzebą zachowania ładu czasowego i przestrzennego oraz potrzebami hodowlanymi związanymi z procesem wzrostu i rozwoju lasu.

3.1.3.5. Etat użytkowania przedrębego

Obliczenia etatu cięć użytkowania przedrębego dokonano w oparciu o §94-95 IUL. Etat cięć użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym ustalony został na podstawie zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych. Rozmiar użytkowania przedrębego w wymiarze miąższościowym ustalony został orientacyjnie w m³ grubizny netto na 10 lecie. Orientacyjną wysokość miąższości grubizny (obrębami) obliczono na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat i w okresie obowiązywania planu, biorąc pod uwagę łączną miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,
- spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących (Tabela VIIIa),
- wielkości uzyskanego w ubiegłym dziesięcioleciu przyrostu bieżącego użytecznego, biorąc też pod uwagę uzyskaną w ubiegłym okresie intensywność cięć przedrębnych w stosunku do tego przyrostu użytecznego,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego, według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

W trakcie realizacji użytkowania przedrębego, w miarę potrzeby, CPP, TW i TP mogą przybierać charakter cięć przekształcających wspierających przebudowę drzewostanów.

Powierzchnię drzewostanów przewidzianych do użytkowania przedrębego w poszczególnych obrębach i łącznie dla nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela:

Tabela 115. (wyciąg z instrukcyjnej Tabeli XVI). Zestawienie powierzchni zaplanowanej do użytkowania przedrębego

Rodzaj cięć		Nadleśnictwo
1		3
Czyszczenia późne (CPP)		89,09
Trzebieże	Wczesne (TW)	927,55
	Późne (TP)	3938,13
	Razem	4865,68
Ogółem		4954,77

Przyjęty etat użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym, w wysokości 4954,77ha stanowi wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Użytkowaniem przedrębnym nie objęto 2035,61 ha drzewostanów w wieku powyżej 20 lat tj. 20,2% powierzchni zalesionej nadleśnictwa. Są to drzewostany w rezerwatach przyrody, strefach ochrony całorocznej zwierząt chronionych, drzewostany głównie starszych klas wieku, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże drzewostany rębne, które ze względu na zachowanie ładu czasowego i przestrzennego nie objęto użytkowaniem rębnym drzewostany, w których pozostawały fragmenty (kolejne pasy) nie objęte użytkowaniem rębnym, drzewostany w szachownicy z gruntami innych własności oraz drzewostany o niskim, równomiernym zwarciu i zadrzewieniu.

W części tabelarycznej elaboratu zamieszczono tabelę XVI dla nadleśnictwa „Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku”. Analogiczne tabele dla obrębów leśnych zamieszczono w tomie zawierającym opisy taksacyjne.

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego ustala się w m³ grubizny netto sumarycznie dla całego obrębu bez podziału na gospodarstwa, rodzaje cięć, gatunki drzew i klasy wieku. Wielkość użytkowania przedrębego w poszczególnych drzewostanach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Orientacyjną wysokość miąższości grubizny planowanej do pozyskania w ramach cięć przedrębnych zaproponowano na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębnego w nadleśnictwie w okresie ostatnich pięciu lat, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie, miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych;
- tabeli klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących.

Tabela 116. Zestawienie danych do określenia wskaźnika użytkowania przedrębnego

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo SARNAKI		
	Rozmiar m ³	Pow. w ha	Wskaźnik m ³ /ha
Wg z wykonania z ostatnich 5 lat*	275960	5342,08	51,66
	264464	5347,75	49,45
	201200	4954,77	40,61
Wg 50% bieżącego przyrostu	266637	4954,77	53,70
	241440	4954,77	48,73
	261560	4954,77	52,79
Wg 60% bieżącego przyrostu	346324	4954,77	69,90
	301800	4954,77	60,91
	301800	4954,77	60,91

* w przeliczeniu na 10 lat

W ubiegłym 10-leciu nadleśnictwo pozyskało w ramach użytkowania przedrębnego 264464 m³ netto na powierzchni 5334,75 ha. Stanowi to 49,64% uzyskanego przyrostu bieżącego użytecznego. Uzyskany wskaźnik użytków przedrębnych wyniósł 49,45 m³/ha. Uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny wynosi 666008 m³ brutto (532806 m³ netto), czyli 6,36 m³/ha na rok.

Spodziewany przyrost bieżący w nadleśnictwie w okresie 10-letnim dla drzewostanów nie objętych użytkowaniem przedrębnym wyniesie 402400 m³ grubizny netto (503000 m³ grubizny brutto).

Na Naradzie Techniczno-Gospodarczej podjęto decyzję o przyjęciu szacunkowej miąższości do pozyskania w użytkowaniu przedrębnym w wysokości 261560 m³ grubizny netto.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Przyjęta wielkość stanowi 65% spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym w 10-leciu.

Tabela 117. Wskaźniki użytkowania przedrębne

N-ctwo	Pow. użytkowania przedrębne (ha)	Zaproponowany etat (m ³) grubizny netto	Wykonany w ubiegłym 10leciu	Przyrost z drzewostanów nie projektowanych do użytkowania rębne	Spodziewany bieżący przyrost miąższości wg Tabeli VIIIa	Przyrost użyteczny uzyskany w ubiegłym 10-leciu	Wg WISL dla RDLP Lublin ¹
			m ³ grubizny netto				
			% użytkowania				
SARNAKI	4954,77	261560	264983	402400	476640	532806	699840
			99	65	55	50	37

Planowany rozmiar pozyskania miąższości przy przyjętym wskaźniku wysokości 65% przyrostu z drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym, traktowany jest jako maksymalny etat użytkowania przedrębne.

3.1.3.6. Łączny rozmiar miąższościowy użytków głównych

Łączny rozmiar użytkowania głównego na lata 2025-2034 dla Nadleśnictwa Sarnaki oraz porównanie tego rozmiaru z wielkością zasobów miąższości i spodziewanym przyrostem przedstawia się następująco:

Tabela 118. Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych

Użytki	Zasoby ogółem (m ³ brutto)	Spodziewany przyrost bieżący tablicowy (m ³ brutto)	Uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny (m ³ brutto)	Przyjęty etat		Relacja etatów w stosunku do :		
				m ³ brutto	m ³ netto	Zasobów ogółem	Przyrostu bieżącego spodziewanego tablicowego	Uzyskanego przyrostu bieżącego użytecznego
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nadleśnictwo Sarnaki								
Rębne	-	-	-	317394	275615	11,53	53,27	47,66
Przedrębne	-	-	-	326950	261560	11,88	54,87	49,09
Ogółem	2751540	595800	666008	644344	537175	23,41	108,15	96,75

¹ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/Media/Default/Publikacje/WISL%202019-2023%20za%C5%82%C4%85czniki.pdf> tab.101a.4

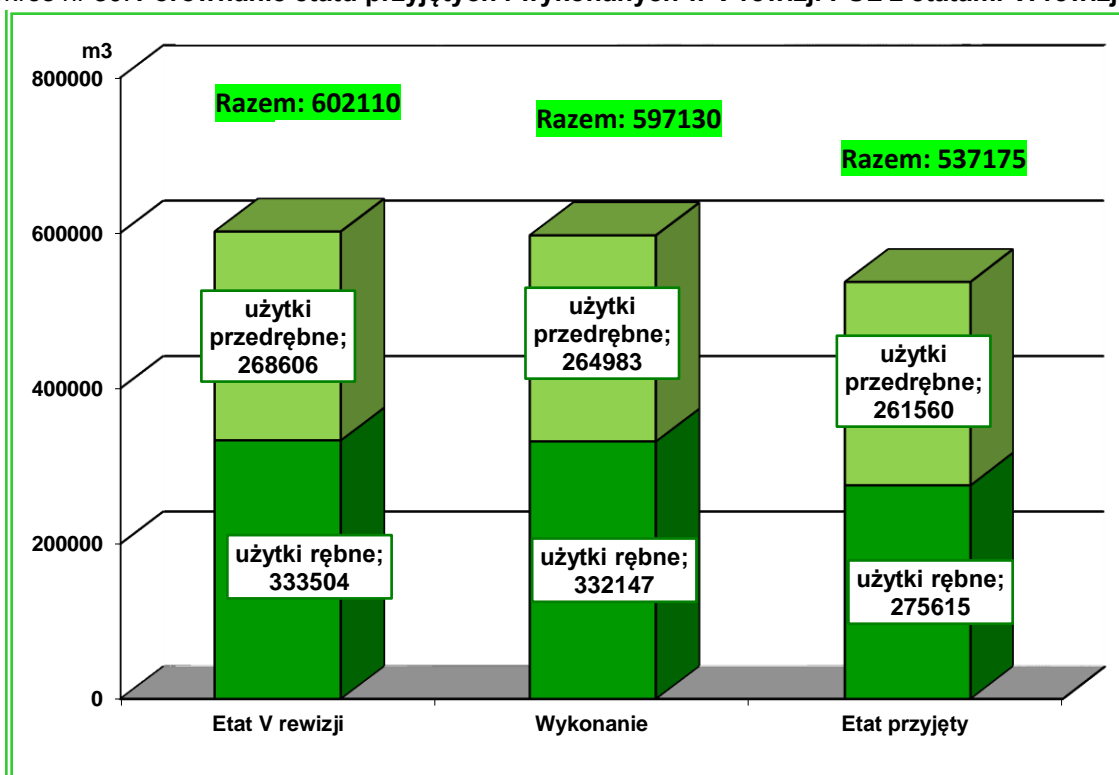
Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Tabela 119. Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych

Obręb nadleśnictwo	Rębne zaliczone na etat			Nie zaliczone na etat	Razem użytki rębne	Użytki przedrębne	Razem użytki główne
	masa	5% spodziewanego przyrostu masy netto	masa z 5% przyrostem				
Masa grubizny netto – m ³							
Nadleśnictwo	262394	13113	275507	108	275615	261560	537175
Przeciętnie rocznie					27562	26156	53728
Przeciętne roczne pozyskanie w ubiegłym okresie*					33288	26350	59638
Etat w ubiegłym okresie gospodarczym (przeciętny roczny)					33311	26861	60172

Planowana do pozyskania w ramach użytkowania rębego i przedrębnego miąższność grubizny netto, po doliczeniu 5% przyrostu w użytkach rębnych zaliczonych na etat, wynosić będzie 537175 m³ i stanowić będzie 108,16% spodziewanego przyrostu drzewostanów w okresie bieżącego 10-lecia. Wielkość tę należy traktować jako maksymalną.

Wykres nr 30. Porównanie etatu przyjętych i wykonanych w V rewizji PUL z etatami VI rewizji



Przyjęty rozmiar pozyskania drewna w latach 2025-2034 jest niższy od etatu przyjętego w ubiegłym 10-leciu o 10,8%.

Projektowana łącznie masa użytków rębnych i przedrębnych, nie stanowi zagrożenia dla trwałości lasu. Zadania gospodarcze z zakresu użytkowania rębego należy realizować w sposób po-zwalający na osiągnięcie, w pespektywie średnio i długookresowej takiego stanu drzewostanów (właściwa struktura powierzchniowa i miąższościowa), który zapewni zwiększony przyrost, trwałość produkcji i istnienie lasu.

3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa

3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego

Ustawa o lasach zawiera regulacje w myśl, której ilość przewidzianego do pozyskania drewna w 10-leciu określona jest oddzielnie, jako etat miąższościowy użytków rębnych oraz etat powierzchniowy użytków przedrębnych [art.18].

Zgodnie z Zarządzeniem nr 30 DGLP z dnia 9 maja 2014 roku w sprawie kompensacji etatu użytków rębnych i przedrębnych w LP [ZU-7019-21/2014] na całkowity etat miąższościowy użytków głównych składa się:

- etat cięć rębnych ustalony, jako ilość drewna zaprojektowanego do pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego, wyrażony w metrach sześciennych, jako maksymalna wielkość pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu;
- etat cięć przedrębnych ustalony, jako obowiązkowa, minimalna powierzchnia cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnym przewidziana do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu i wyrażona szacunkowo w metrach sześciennych

Projektowanie oraz wykonanie cięć określonych w planie urządzenia lasu użytków głównych (rębnych i przedrębnych) podlega oddzielnemu rozliczeniu w ramach poszczególnych etatów bez możliwości kompensacji miąższościowej tych użytków.

Oddzielne rozliczenie miąższościowego etatu użytkowania rębego ma pozwolić na pełne wykonywanie zadań z zakresu użytkowania rębego i przedrębego zgodnie z potrzebami hodowlanymi.

Zarządzenie nr 30 z 9 maja 2014 r. w § 1 pkt. 1. lit b określa etat cięć przedrębnych jako obowiązkową, minimalną powierzchnię cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnym przewidzianą do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu i wyrażoną szacunkowo w metrach sześciennych na okres obowiązywania planu. § 2 precyzuje, że projektowanie oraz wykonanie cięć określonych w planie urządzenia lasu w części związanej z użytkowaniem grubizny użytków głównych (rębnych i przedrębnych) podlega oddzielnemu rozliczeniu w ramach etatów, bez możliwości kompensacji miąższości tych użytków. Za zgodą dyrektora generalnego na wniosek dyrektora regionalnego LP w związku z wystąpieniem klęsk lub szkód w lasach, potwierdzonych przez właściwego kierownika Zespołu Ochrony Lasu w okresie obowiązywania PUL – dopuszcza się możliwość przekroczenia szacowanej w planie urządzenia lasu wielkości użytków przedrębnych.

3.2.1.1. Użytkowanie rębne

Realizacja cięć rębnych odbywać się będzie na podstawie wskazań gospodarczych, zawartych w opisach taksacyjnych oraz wykazu projektowanych cięć rębnych (Wzór nr 6), wykazów drzewostanów w KO, KDO, drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy w najbliższym 10-leciu (Wzory nr odpowiednio 4, 5, 3), w oparciu o zasady określone w ZHL z roku 2023.

Wszystkie wyżej wymienione cztery wykazy zostały zamieszczone w oddzielnym tomie planu urządzenia lasu „Plan zagospodarowania lasu”.

Użytki rębne zaprojektowano w ramach gospodarstw dla poszczególnych obrębów. W celu osiągnięcia pożądaných docelowych składów gatunkowych odnowień w poszczególnych typach siedliskowych lasu i wyodrębnionych siedliskach przyrodniczych oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju zrealizowanych odnowień zastosowano sposoby użytkowania rodzaje rębni w oparciu o ustalenia KZP i Zasad hodowli lasu.

Tabela 120. Sposoby użytkowania rębnego i rodzaje rębni według siedliskowych typów lasu i gospodarstw

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu docelowego	Rębnia wiodąca	Rębnia zastępcza	Nawrót cięć / okres odnowienia
Bśw	So	So 80%, Brz i inne 20%	I	II	5 lat
BMśw	So	So 80%, Db.b i inne 20%	I	II	5 lat
	Db.b So	So 70%, Db.b 20%, inne 10%	III	I, II, IV	11-20 lat
BMw	So	So 70%, Db i inne 30%	I	II	5 lat
BMb ¹	So	So 80%, Brz i inne 20%	-	-	-
LMśw	Db So	So 50%, Db ¹ 40%, Kl, Lp. i inne 10%	III	II	10 lat
	So Db	Db ² 50%, So 30%, inne 20%	III	II, IV	20 lat
	Gb Db ³	Db ² 70%, Gb, Lp. i inne 30%	II	III, IV	20 lat
LMw	So Db	Db 60%, So 30%, inne 10%	III	II, IV	20 lat
	Db So OI	OI 30% So 20%, Db 20%, inne 30%	II	III, IV	20 lat
	Db OI	OI 50%, Db 30%, inne 20%	III	I, IV	20 lat
	OI Db	Db 50%, OI 30%, inne 20%	III	II, IV	20 lat
	Db So	So 40% Db 40% inne 20%	III	II	20 lat
LMb ¹	OI	OI 70%, Brz i inne 30%	-	-	-
Lśw	Db	Db ² 80% inne 20%	II	III	20 lat
	So Db	Db 60% So 20% Kl, Lp. i inne 20%	II	III	20 lat
Lw	Db	Db 80%, Js ⁴ i inne 20%	II	III	20 lat
	OI Db	Db 50% OI 30% Js ⁴ i inne 20%	II	III	20 lat
OI	OI	OI 80% inne 20%	II	I	5 lat
OIJ	Js OI	OI 60% Js ⁴ 30% inne 10%	II	IV	25 lat
	Js Db	Db 40% Js ⁴ 30% OI i inne 30%	II	IV	20 lat
Lł	Js Db	Db 40% Js ⁴ 30% OI i inne 30%	--	--	--

¹ - na siedliskach bagiennych zrezygnować z użytkowania rębnego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się odnowień naturalnych oraz sytuacji związanych z zachowaniem stanu sanitarnego lasu

² – preferować dąb bezszypułkowy, w przypadku braku sadzonek ostatecznie odnawiać dębem szypułkowym na fragmentach o lepszych warunkach troficzných

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

³ – dotyczy siedliska 9170

⁴ – do czasu ustąpienia zjawiska zamierania Js, gatunek ten należy zastąpić innym o podobnych wymaganiach siedliskowych

Plan cięć użytków rębnych sporządzony został w formie wykazu bez podziału na lata gospodarcze.

Wykaz projektowanych cięć rębnych (§ 98 Instrukcji UL) ilustruje, wraz z mapą przeglądową cięć, lokalizację wskazań gospodarczych zapisanych w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również rozkład przyjętych etatów. Wykaz projektowanych cięć rębnych sporządza się dla obrębu leśnego (z podaniem symbolu gospodarstwa przy każdej pozycji wykazu), w kolejności oddziałów i pododdziałów.

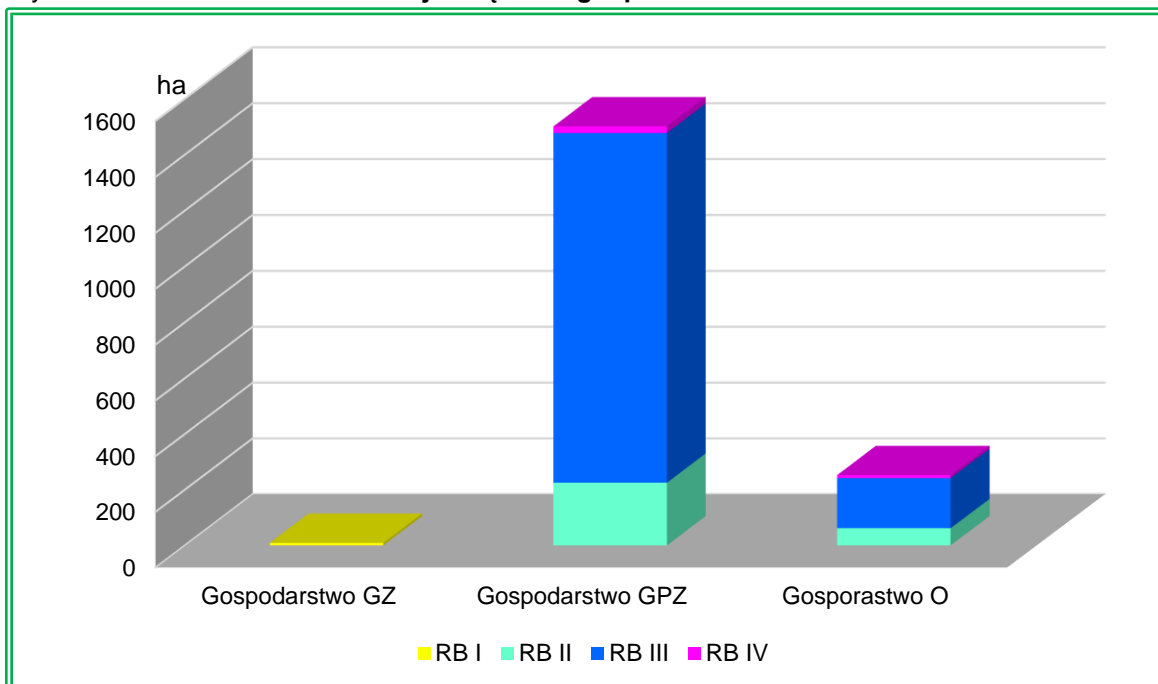
Do użytkowania rębego zakwalifikowano drzewostany w kolejności wg pilności użytkowania i potrzeb odślaniania młodego pokolenia:

- w klasie odnowienia,
- przeszłorębne,
- rębne,
- w klasie do odnowienia,
- bliskorębne.

Tabela 121. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach (instrukcyjna Tabela XV)

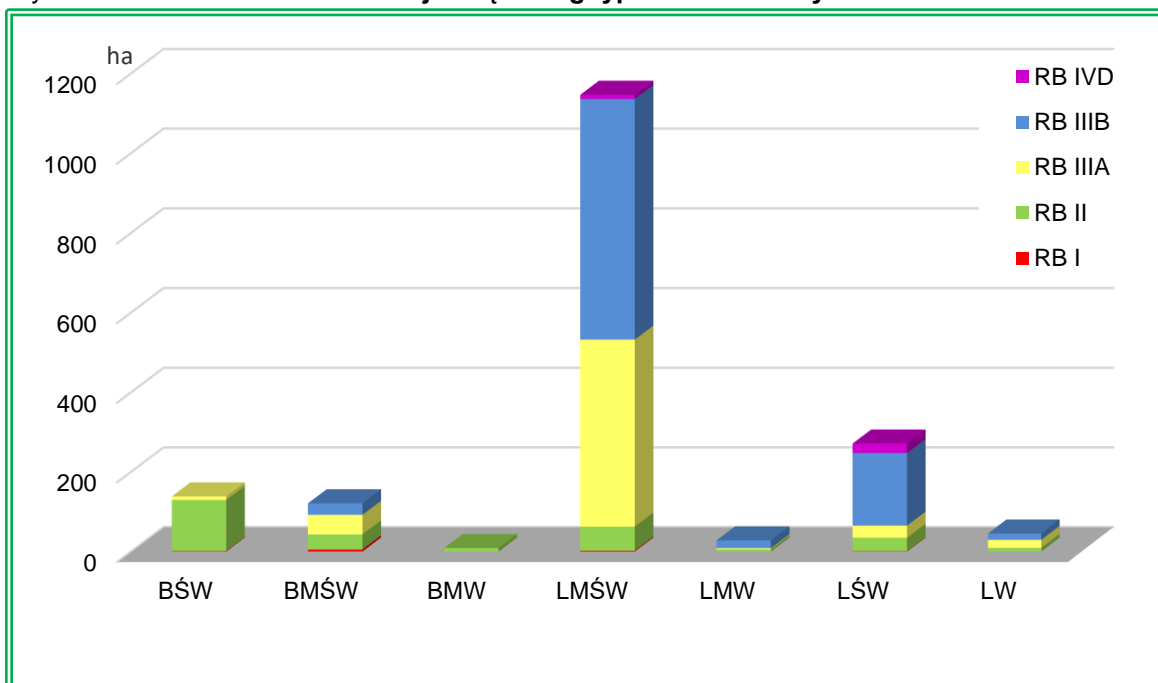
Gospodarstwo, Sposób zagospodarowania	Rębnie zupełne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa	Ogółem
		Cięcia uprzątające	Cięcia pozostałe	Razem		
Powierzchnia [ha]						
1	2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)	-	-	-	-	-	-
Lasów ochronnych (O)		48,92	203,43	252,35		252,35
Lasów gospodarczych (GZ)	8,88					
Lasów gospodarczych (GPZ)		492,15	1008,99	1501,14		1501,14
Lasów gospodarczych (GP)						
Razem gospodarstwo (G)	8,88	492,15	1008,99	1501,14		1510,02
Ogółem	8,88	541,07	1212,42	1753,49		1762,37

Wykres nr 31. Powierzchnia rodzajów rębni w gospodarstwach



Udział rębni częściowych w planowanym użytkowaniu rębny wynosi 99,5%, w tym 34% stanowią cięcia uprzątające. Zręby zupełne zaplanowane na powierzchni 8,88 ha, stanowią 0,5% powierzchni manipulacyjnej drzewostanów planowanych do użytkowania rębny.

Wykres nr 32. Powierzchnia rodzajów rębni wg typów siedliskowych lasu



Do użytkowania **rębniami zupełnymi RB I** zaplanowano niewielkie powierzchnie rozproszone na terenie całego nadleśnictwa. Rębni I – jako rębni wiodąca wskazana jest w

ustaleniach KZP dla drzewostanów na siedliskach BŚW, BMŚW, BMW. Łączna powierzchnia zrębów zupełnych wyniosła 8,88 ha.

Ze względu na małe powierzchnie, nieregularne kształty wydzieleni, występowanie drzewostanów z gatunkami obcymi (DB.C) oraz o słabej kondycji zdrowotnej drzewostanów świerkowych na żyźniejszych siedliskach RB I zaplanowano w następujących wydzieleniach: obręb SARNAKI: 68f, 130f, 421f na powierzchni 2,77 ha.

Rębnie częściowe IIA, IIB planowano jako formę przemiany pokoleń drzewostanów sosnowych z wykorzystaniem odnowienia naturalnego, w tym, wartościowych drzewostanów nasiennych gospodarczych, na siedliskach BŚW, BMŚW, BMW. Na siedliskach lasów mieszanych i lasów, rębnie te planowane są w przypadku przebudowy drzewostanów sosnowych, brzożowych na dębowe lub mieszane. Zasadniczą ideą tych rębni jest wprowadzenie, w formie podsadzeń pod okapem drzewostanu DB, w krótkim okresie, do odnowienia 40-70% powierzchni manipulacyjnej. Zastosowanie tej rębni wpłynie na właściwe warunki rozwoju i zachowanie istniejącego młodego pokolenia oraz skraca okres przebudowy tych drzewostanów. Powierzchnia drzewostanów zagospodarowanych rębnią II wynosi 286,75ha.

Rębnię gniazdową zupełną IIIA planowano na pasach o szerokości do 100 m w przypadku użytkowania wzdłuż całego oddziału (bez względu na wielkość powierzchni) lub w pozostałych sytuacjach o powierzchni nie przekraczającej 6,00 ha. Rębnia ta ma zastosowanie w drzewostanach o uproszczonym składzie gatunkowym, w celu ich przebudowy na mieszane o kępowej formie zmieszania, z odnowieniem sztucznym na gniazdach i sztucznym na powierzchni między gniazdami. Powierzchnia drzewostanów zagospodarowanych rębnią IIIA wynosi 581,94 ha.

Rębnię gniazdową częściową IIIB planowano głównie w kierunku przebudowy drzewostanów sosnowych, olszowych i brzożowych na siedliskach LMŚW, LMW, LŚW, LW. Pierwsze planowane są cięcia o charakterze gniazdowym, kolejne w zależności od możliwości uzyskania odnowienia naturalnego lub wprowadzenia kolejnych gatunków (sztucznie) z TD głównie dębu, sosny oraz innych gatunków domieszkowych w ramach cięć częściowych prowadzonych na powierzchni. Przyjęty okres odnowienia dla tej rębni wynosi 20 lat. Rębnia ta zaplanowana została na powierzchni manipulacyjnej 850,28 ha.

Rębnię stopniową gniazdową udoskonaloną IVD projektowano w drzewostanach sosnowych na siedlisku LŚW. Elastyczność w wyborze charakteru cięć pozwala na tworzenie korzystnych warunków rozwoju dla kreowanego młodego pokolenia zgodnie z docelowym składem gatunkowym upraw. Rębnię tą planowano również w przypadku kontynuacji sposobów użytkowania przyjętych w ubiegłym 10-leciu. Łącznie w nadleśnictwie zaplanowano użytkowanie RB IVD na powierzchni 34,52 ha.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Zasady prowadzenia poszczególnych rodzajów rębni zawierają *Zasady Hodowli Lasu* oraz strona internetowa [http](http://).

Wszystkie przedstawione rodzaje rębni mają charakter ideowy. Określają one kierunkowe zasady postępowania, które mogą być modyfikowane w zależności od konkretnych warunków siedliskowych i przyjętych celów hodowlanych.

W przypadkach dużych zwartych powierzchni drzewostanów rębnych w ramach jednego oddziału planowano po dwa pasy manipulacyjne. Wymagać to będzie ze strony nadleśnictwa szczególnej uwagi przy planowaniu pozyskania w okresie obowiązywania planu w celu zapewnienia odpowiedniej kolei i następstwa cięć w przyszłych okresach gospodarczych.

W trakcie planowania użytkowania rębego w Nadleśnictwie Sarnaki wprowadzono modyfikacje rębni, w kierunku jak największego ukierunkowania na odnowienie naturalne, ograniczenie cięć zupełnych. Przejawia się to szczególnie w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach borów i borów mieszanych, w stosunku do których głównym sposobem zagospodarowania stały się rębnie II w zastępstwie dedykowanej na KZP rębni I. Poza aspektami hodowlanymi, na zmianę sposobu użytkowania mają również wpływ aspekty społeczne, krajobrazowe jak i wodochronne.

Tabela 122. Zestawienie wydziałów podlegających modyfikacji użytkowania rębego

Adres leśny	Pow.	STL	Funkcja lasu	TD	Wg ustaleń KZP/NTG			Modyfikacja w PUL		
					RB	% poz	Pow. man.	RB	% poz	Pow. Man
05-22-1-06-4 -c	7,64	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,54	IIB	70	3,54
05-22-1-06-4 -f	1,72	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	1,72	IIB	70	1,72
05-22-1-06-5 -c	9,23	BŚW	GOSP	SO	IB	95	1,99	IIB	70	1,99
05-22-1-06-5 -f	10,03	BŚW	GOSP	SO	IB	95	1,63	IIB	70	1,63
05-22-1-06-6 -d	2,24	BŚW	GOSP	SO	IB	95	0,69	IIB	70	0,69
05-22-1-06-6 -f	9,62	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,17	IIB	70	3,17
05-22-1-06-7 -c	5,22	BŚW	GOSP	SO	IB	95	2,51	IIB	70	2,51
05-22-1-06-8 -f	3,42	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,42	IIB	70	3,42
05-22-1-06-9 -c	4,46	BŚW	GOSP	SO	IB	95	4,46	IIB	70	4,46
05-22-1-06-11 -d	3,23	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,23	IIB	70	3,23
05-22-1-06-11 -f	1,9	BŚW	GOSP	SO	IB	95	1,9	IIB	70	1,9
05-22-1-06-11 -k	4,6	BMW	OCHR	SO	IB	95	2,17	IIB	70	2,17
05-22-1-06-12 -b	2,69	BŚW	GOSP	SO	IB	95	2,69	IIB	70	2,69
05-22-1-06-12 -h	2,3	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	2,3	IIB	70	2,3
05-22-1-06-14 -j	2,49	BMW	OCHR	SO	IB	95	2,49	IIA	70	2,49
05-22-1-06-15 -f	6,04	BŚW	GOSP	SO	IB	95	2,97	IIB	70	2,97
05-22-1-06-15 -j	3,04	BMW	OCHR	SO	IB	95	1,53	IIB	70	1,53

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Adres leśny	Pow.	STL	Funkcja lasu	TD	Wg ustaleń KZP/NTG			Modyfikacja w PUL		
					RB	% poz	Pow. man.	RB	% poz	Pow. Man
05-22-1-06-15 -k	6,43	BŚW	GOSP	SO	IB	95	2,13	IIB	70	2,13
05-22-1-06-16 -i	7,71	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,74	IIB	70	3,74
05-22-1-06-18 -d	6,6	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,3	IIB	70	3,3
05-22-1-06-20 -i	1,62	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	1,62	IIB	70	1,62
05-22-1-06-21 -h	2	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	2	IIB	70	2
05-22-1-06-26 -h	2,03	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	2,03	IIB	70	2,03
05-22-1-06-27 -h	7,49	BMŚW	GOSP	DB SO	IB	95	4	IIIB	30	7,49
05-22-1-06-28 -c	7,21	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,64	IIB	70	3,64
05-22-1-06-29 -a	6,56	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,18	IIB	70	3,18
05-22-1-06-29 -k	12,56	BŚW	GOSP	SO	IB	95	6,82	IIB	70	6,82
05-22-1-06-34 -a	13,47	BŚW	GOSP	SO	IB	95	7,38	IIB	70	7,38
05-22-1-06-37 -i	6,85	BMŚW	GOSP	DB SO	IB	95	4	IIIB	30	6,85
05-22-1-06-40 -h	3,15	BMŚW	GOSP	DB SO	IB	95	3,15	IIIB	30	3,15
05-22-1-04-78 -h	5,21	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	5,21	IIA	70	5,21
05-22-1-04-79 -g	3,47	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	3,47	IIA	70	3,47
05-22-1-04-86 -l	4,07	BMŚW	GOSP	SO	IIA	70	4,07	IIA	70	4,07
05-22-1-04-87 -i	2,51	BMW	OCHR	SO	IB	95	2,51	IIB	70	2,51
05-22-1-04-89 -b	23,9	BŚW	GOSP	SO	IB	95	8	IIA	70	8,98
05-22-1-04-90 -a	18,29	BŚW	OCHR	SO	IB	95	6,48	IIA	70	6,48
05-22-1-06-197 -a	8,39	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	1,74	IIB	70	1,74
05-22-1-06-197 -d	9,29	BŚW	GOSP	SO	IB	95	2,29	IIB	70	2,29
05-22-1-06-198 -b	3,79	BŚW	GOSP	SO	IB	95	3,79	IIB	70	3,79
05-22-1-13-200 -m	0,88	BŚW	GOSP	SO	IB	95	0,88	IIB	70	0,88
05-22-1-13-204 -c	3,83	BMŚW	GOSP	DB SO	IIIA	40	3,83	IIIB	40	3,83
05-22-1-13-205 -h	0,61	BMŚW	GOSP	DB SO	IIB	70	0,61	IIB	70	0,61
05-22-1-07-226J -g	7,64	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	3,56	IIB	70	3,56
05-22-1-10-268 -b	1,99	BMŚW	GOSP	DB SO	IIIA	40	1,99	IIIB	40	1,99
05-22-1-10-297 -i	6,27	BŚW	GOSP	SO	IB	95	2,46	IIB	70	2,46
05-22-1-07-321 -f	2,62	BŚW	GOSP	SO	IB	95	2,62	IIB	70	2,62
05-22-1-07-322 -a	5,61	BMŚW	OCHR	SO	IB	95	2,98	IIB	70	2,98
05-22-1-07-322 -c	7,59	BMŚW	OCHR	SO	IB	95	0,47	IIB	70	0,47
05-22-1-07-322 -f	4,66	BŚW	OCHR	SO	IB	95	3,34	IIB	70	3,34
05-22-1-07-325 -g	15,76	BŚW	OCHR	SO	IB	95	7,46	IIB	70	7,46
05-22-1-07-325 -l	3,87	BMŚW	OCHR	SO	IB	95	3,87	IIB	70	3,87
05-22-1-09-382 -d	2,22	BMŚW	GOSP	SO	IB	95	2,22	IIB	70	2,22
05-22-1-09-396 -h	1,42	BMŚW	GOSP	DB SO	IB	100	0,55	IIIB	30	0,55

Przy planowaniu wysokości pozyskania drewna w ramach rębni zupełnych, cięć uprzętających uwzględniono pozostawienie macierzystego starodrzewa w formie kęp ekologicznych, przestoi, nasienników w ilości ok. 5% powierzchni manipulacyjnej do ich naturalnego rozpadu. Powinny one tworzyć nisze ekologiczne dla chronionych gatunków roślin i zwierząt, a w końcowym rezultacie powiększać zasoby martwego drewna. Oznacza to, że na

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

powierzchniach tych planowano pozyskanie w wysokości maksymalnie 95% zasobów drzewostanu głównego znajdującego się na działce zrębowej. Postępowanie takie zmierza m.in. zwiększania bioróżnorodności drzewostanów.

Na etapie planowania uwzględniono również potrzeby kształtowania ekotonów, pozostawiania stref buforowych od użytków ekologicznych, bagien, siedlisk bagiennych i łągowych, naturalnych cieków wodnych przepływających przez drzewostany, dróg krajowych i wojewódzkich oraz innych licznie uczęszczanych w celach rekreacyjnych, użytków rolnych na granicy pole-las. Planowanie takie przejawia się w zmniejszonym % pozyskania w ramach planowanego użytkowania na konkretnej działce zrębowej.

Rozmiar cięć użytków rębnych, lokalizację zrębów, sposoby użytkowania uwzględniające lokalne warunki przyrodnicze, kontynuację rozpoczętych sposobów użytkowania, rodzaj zastosowanej rębni, czas wykonania cięć uzgodniono z Nadleśnictwem Sarnaki i RDLP Lublin we wrześniu 2024 r.

Przebudowa drzewostanów (składu gatunkowego, przemiana pokoleń) cięciami rębnymi nie została zaplanowana w rezerwach przyrody, w strefach ochrony całorocznej ostoi zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, w wyłączonych drzewostanach nasiennych, w lasach wyłączonych z gospodarowania na siedlisku 91E0, zgłoszonych jako lasy o zwiększonej funkcji społecznej. Wyłączono z użytkowania rębego także drzewostany na siedliskach BMB, LMB, OL, LŁ. W lasach stanowiących strefy ochrony zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, na wykonanie wszelkich zabiegów zaplanowanych w strefie ochrony okresowej, należy uzyskać zezwolenie Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.

Łączna powierzchnia drzewostanów rębnych i przeszlórębnych nie objętych użytkowaniem rębnym (bez wskazań gospodarczych) w nadleśnictwie wynosi 942,98 ha.

– siedliska przyrodnicze 91E0	40,31 ha,
– ze względu na niekorzystne położenie w ostępie	414,60 ha,
– rezerwy przyrody	116,53 ha,
– strefa ochronna całorocznej	2,70 ha,
– siedliska bagienne	23,22 ha,
– projektowany rezerwat	30,40 ha,
– drzewostany nasienne wyłączone	17,21 ha,
– ośrodki wypoczynkowe	7,47 ha,
– powierzchniowy pomnik przyrody	6,59 ha,
– cmentarzysko średniowieczne	3,73 ha
– działki w szachownicy	13,59 ha,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

– kolejne pasy

266,63 ha

Drzewostany do przebudowy

Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki istnieją drzewostany do przebudowy, w których proces przebudowy rozpoczęto w obecnym planie urządzenia lasu, jako pilną przebudowę pełną typu A przy zastosowaniu użytkowania rębego na powierzchni 5,15 ha. Przebudową objęto wydzielenia silnie uszkodzone, o składzie gatunkowym niezgodnym z TD.

Poniżej w zestawieniach tabelarycznych przedstawia się wykaz drzewostanów do pilnej przebudowy typu A, uzgodnionych z nadleśnictwem.

Tabela 123. Przebudowa pilna typu A – powierzchnia manipulacyjna

Adres	Pow.	B. pion	Udz.	Gat. pan.	Wiek	Zd.	Rębnia	% poboru
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb SARNAKI								
251a	0,86	DRZEW	10	ŚW	62	0,4	IB	100
294d	4,29	DRZEW	6	BRZ	85	0,6	IIA	70
Razem obręb	5,15							
Ogółem nadleśnictwo	5,15							

Zagospodarowanie drzewostanów niezgodnych z przyjętym TD

Poniżej przedstawia się syntetyczne zestawienie planowanych zabiegów gospodarczych w drzewostanach niezgodnych z przyjętymi typami gospodarczymi w obrębach i łącznie dla nadleśnictwa.

Tabela 124. Zestawienie powierzchni zabiegów gospodarczych w drzewostanach niezgodnych z TD

Obręb, nadleśnictwo	Planowane zabiegi gospodarcze	Gospodarstwo					
		Specjalne	Lasów ochronnych	Zrębowe	Przerębowo-zrębowe	Przerębowe	Razem
		Powierzchnia [ha]					
1	2	3	4	5	6	7	8
Nadleśnictwo	Rębnie	-	9,81	1,84	66,37	-	78,02
	CP/CP-P	-	-	-	0,63	-	0,63
	TW/TP	-	30,49	0,36	266,63	-	297,48
	Trzeb. przekoszt.	-	-	-	-	-	-
	Razem	-	40,30	2,20	333,63	-	376,13

Do planów cięć użytków rębnych zaliczonych na etat opracowano mapę przeglądową cięć w skali 1:25000. Rębnie zaznaczono kolorem czerwonym a powierzchnie do odnowienia kolorem żółtym. Na mapie zamieszczono informacje o rodzaju rębni i procencie masy do pobrania. Zaznaczono tu też główne drogi wywozowe. Na mapy naniesiono również granice rezerwatów, wyłączonych i gospodarczych drzewostanów nasiennych. Działki zrębowe wniesione zostały również na mapy gospodarcze w skali 1:5000 oraz mapy gospodarczo-przeglądowe projektowanych cięć rębnych w skali 1:10000 z przeznaczeniem dla leśniczych.

3.2.1.2. Użytkowanie przedrębne

Użytkowanie przedrębne powinno być realizowane na podstawie wskazań zawartych w opisach taksacyjnych w oparciu o wytyczne ZHL. Zadania określone w opisach w wymiarze powierzchniowym mają charakter obligatoryjny, a w zakresie miąższościowym winny być realizowane wg potrzeb, na jakie wskazuje stan konkretnego drzewostanu.

Wykaz cięć użytków przedrębnych stanowią ustalone na gruncie wskazówki gospodarcze przeniesione do opisów taksacyjnych i zestawione w „Wykazie drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego”. Są one umieszczone w tomie – Plany zagospodarowania lasu” po wykazie cięć rębnych.

Wykaz cięć użytków przedrębnych został sporządzony kategoriami cięć, wg oddziałów i pododdziałów dla obrębów. W skład tego wykazu wchodzi:

- czyszczenia późne (CP-P), w wyniku których będzie pozyskana grubizna,
- trzebieże wczesne (TW),
- trzebieże późne (TP).

Wskazania gospodarcze dotyczące użytkowania przedrębego obejmują drzewostany, w których nie przewiduje się użytkowania rębego w 10-leciu. Indywidualnie dla każdego wydzielenia określony został rodzaj cięcia (CPP, TW, TP). Należy zaznaczyć, że miąższość przewidziana do pozyskania w użytkach przedrębnych została podana globalnie dla całego nadleśnictwa. Wielkość użytkowania przedrębego w poszczególnych pododdziałach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów. W trakcie realizacji użytkowania przedrębego, w miarę potrzeby CP, TW i TP mogą przybierać charakter cięć, w ramach, których prowadzona będzie przebudowa drzewostanów. Zasady wykonywania cięć pielęgnacyjnych są opisane w ZHL, W części tabelarycznej elaboratu przedstawiono zestawienia dotyczące danych wynikających z zaplanowanych zadań z zakresu użytkowania przedrębego, (Tabela nr XVI – Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku).

Łącznie użytkowanie przedrębne zaplanowano na powierzchni 4965,72 ha, co stanowi 49,3% powierzchni leśnej zalesionej. Trzebieże wczesne planowane są zasadniczo w drzewostanach do 40 lat, w których ze względów hodowlanych i fazy rozwojową zachodzi potrzeba wykonania zabiegu mającego na celu utrzymanie zwarcia i zachowanie drzew o najlepszej jakości i zapewniających stabilność drzewostanu. Powierzchnia trzebieży wczesnych stanowi 18,8% wszystkich zabiegów przedrębnych.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Poniżej przedstawia się syntetyczne dane wynikające z tej tabeli:

Tabela 125. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne

Obręb, nadleśnictwo	Rodzaj cięcia	Powierzchnia [ha] według klas wieku							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nadleśnictwo	CP-P	62,01	27,08	-	-	-	-	-	89,09
	TW	159,17	766,38	-	-	-	-	2,00	927,55
	TP	-	86,21	1661,31	1531,83	584,84	59,46	14,48	3938,13
	Razem	221,18	879,67	1661,31	1531,83	584,84	59,46	16,48	4954,77

3.2.1.3. Łącznie użytki główne

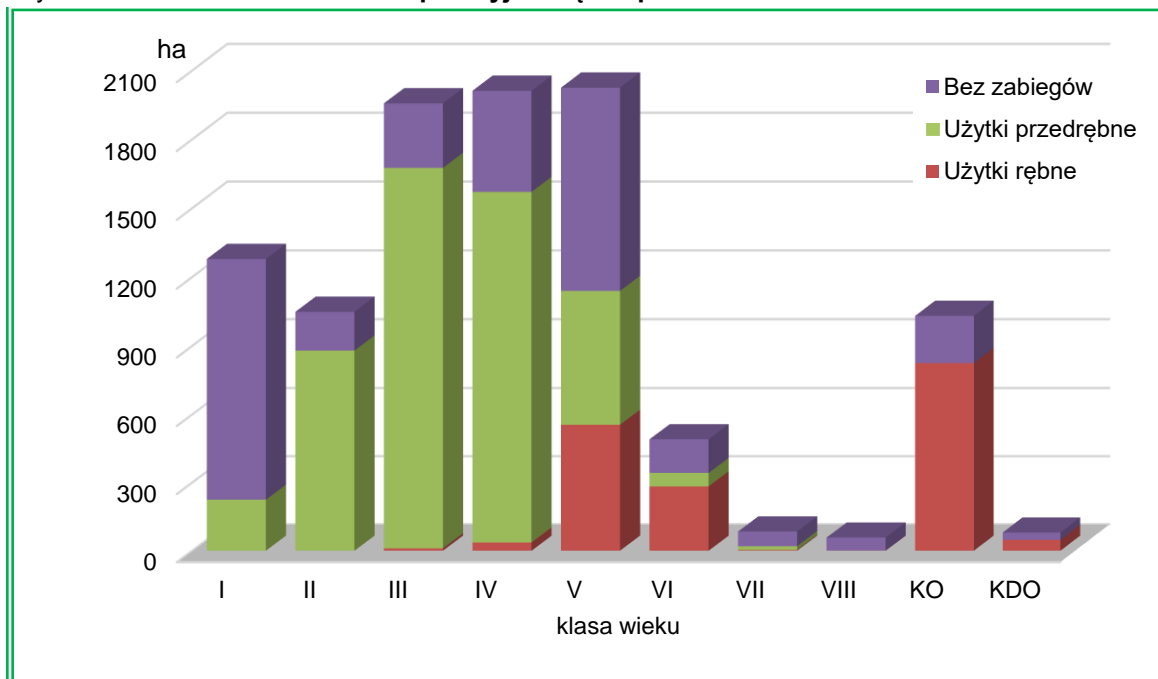
Zestawienie łączne użytków głównych obrębami przedstawia tabela XVII – „Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć” zamieszczona w części tabelarycznej elaboratu i w tomie „Plan zagospodarowania lasu”. Syntetyczne zestawienie tych danych przedstawia się poniżej:

Tabela 126. Zestawienie łączne miąższości planowanej do pozyskania według kategorii cięć

Kategoria użytkowania	Nadleśnictwo Sarnaki	
	brutto	netto
	m ³	
1	2	3
Rębne zaliczone na etat	317264	262394
5% przyrostu miąższości	15863	13113
Rębne niezaliczone na etat	130	108
Razem użytki rębne	333257	275615
Przedrębne	326950	261560
Ogółem	660207	537175

Łącznie w ramach użytków głównych planowane jest pozyskanie w wysokości 660207 m³ grubizny brutto, odpowiednio netto 537175 m³. Wielkość ta w przeliczeniu na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej odpowiada pozyskaniu 6,56 m³ grubizny brutto z 1 ha powierzchni leśnej zalesionej przeciętnie rocznie w okresie obowiązywania planu. Odpowiednio 5,34 m³ grubizny netto.

Wykres nr 33. Powierzchnia manipulacyjna cięć w podklasach wieku



Analiza wzoru nr 6 oraz powyższego wykresu wskazuje, że 50% powierzchni przeznaczonej do użytkowania rębego stanowią drzewostany zaliczone do KO i KDO, czyli drzewostanów, w których rozpoczęto proces przemiany pokoleń i przebudowy drzewostanów.

3.2.1.4. Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw

Tabela 127. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³netto] z zakresu użytkowania lasu leśnictwami

Lp.	Nazwa leśnictwa	Użytkowanie rębne						Użytkowanie przedrębne		Razem		Bez wskazań.
		Zal. na etat ¹⁾		Niezal. na etat		Razem		ha	m ³	ha	m ³	
		ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	KORCZEW	222,23	29437	-	-	222,23	29437	982,44	44698	1204,67	74135	282,98
2	KISIELEW	200,24	30744	-	54	200,24	30798	759,32	38427	959,56	69225	303,61
3	HUSZLEW	168,23	24904	-	-	168,23	24904	659,83	36074	828,06	60978	160,22
4	MIERZWICE	248,94	44671	-	14	248,94	44685	574,44	33483	823,38	78168	363,70
5	ZABUŻE	195,17	35090	-	40	195,17	35130	478,58	28675	673,75	63805	436,97
6	DUBICZE	346,69	54938	-	-	346,69	54938	656,12	36571	1002,81	91509	114,68
7	GÓRKI	232,72	36290	-	-	232,72	36290	636,21	31887	868,93	68177	176,84
8	TROJAN	148,15	19433	-	-	148,15	19433	207,83	11745	355,98	31178	196,61
Nadleśnictwo		1762,37	275507	-	108	1762,37	275615	4954,77	261560	6717,14	537175	2035,61

Największe zadania z zakresu pozyskania drewna planowane są w leśnictwie Dubicze – 91509 m³, najmniejsze w leśnictwie Trojan – 31178 m³. Przeciętne pozyskania drewna w leśnictwie wyniesie 61149 m³.

3.2.2. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu

Głównym celem hodowli lasu winno być zachowanie trwałości lasów i ich wzbogacanie poprzez dążenie do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z warunkami siedliskowymi, zapewnienie produkcji drewna i innych użytków na zasadach reprodukcji rozszerzonej oraz kształtowanie pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Mając to na względzie Komisja Założeń Planu i Narada Techniczno-Gospodarcza określiły dla bieżącego planu u.l. perspektywiczne cele planowania hodowlanego w formie typów drzewostanów dla poszczególnych siedlisk oraz w formie wieków rębności dla poszczególnych gatunków panujących. Zagadnienia te były brane pod uwagę przy określaniu w trakcie taksacji wskazań gospodarczych, jako celów hodowlanych krótkookresowych, doraźnych. Tak określone wskazania posłużyły do opracowania wykazu zadań z zakresu hodowli lasu. Wykaz został sporządzony w kolejności oddziałów i pododdziałów, z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa. Końcowe podsumowanie hodowlanych wskazań gospodarczych, w rozbiciu na siedliskowe typy lasu, przedstawiono w tabeli XVIII, dołączonej do opisanego ogólnego i do tomu „Plan zagospodarowania lasu”.

Tabela 128. Zestawienie planowanych prac z zakresu hodowli lasu

Lp.	Rodzaj czynności	Nadleśnictwo Sarnaki	Do zatwierdzenia
		Powierzchnia [ha]	
1	2	3	4
1.	Odnowienie halizn, płazowin, zrębów	20,56	20,56
2.	Zalesienia gruntów nieleśnych	-	-
3.	Odnowienia zrębów projektowanych	8,88	8,88
3a	80% pow. wynikającej z planu cięć	7,10	7,10
	Odnowienia na powierzchni otwartej razem (wiersze 1+2+3a)	27,66	27,66
4a	Odnowienia przy rębniach złożonych wynikające z planu cięć	831,73	
4b	80% pow. wynikającej z planu cięć	665,38	
4c	Odnowienia po rębniach złożonych wynikające z użytkowania w ubiegłym okresie	102,29	
	Odnowienia przy rębniach złożonych razem (wiersze 4b+4c)	767,67	767,67
5.	Podsadzenia produkcyjne	-	-
6.	Dolesienia luk i przerzedzeń	0,66	0,66
7.	Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach istniejących	0,60	0,60
8.	Poprawki i uzupełnienia na gruntach proj. do odnowienia i zal. w wys. 10% ich pow. (wiersze 1+3a+4b)	69,30	69,30
9.	Wprowadzenie podszytów	-	-
10.	Pielęgnowanie gleby w uprawach istniejących wg stanu na 1.01.2025	113,65	113,65
10a	Pielęgnowanie gleby ogółem	259,47	-
10b	Pielęgnowanie gleby w uprawach proj. 70% pow. wynikającej z planu hodowli	654,16	-
11.	Pielęgnowanie upraw istniejących (CW)	375,84	375,84
12.	Razem pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw (wiersze 10+11)	489,49	489,49
13.	Pielęgnowanie młodników (CP)	879,10	879,10
14.	Pielęgnowanie młodników (CP-P)	89,09	89,09
15.	Nawożenie	-	-

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Lp.	Rodzaj czynności	Nadleśnictwo Sarnaki	Do zatwierdzenia
		Powierzchnia [ha]	
1	2	3	4
16.	Regulacja stosunków wodnych	-	-
17.	Specjalne zabiegi agrotechniczne	818,50	818,50

Odnowienia na leśnej **powierzchni otwartej** (ODN ZRB, ODN HAL), czyli odnowienia halizn, płazowin, zrębów istniejących i projektowanych zaplanowano na powierzchni 29,44 ha. Do zatwierdzenia przedłożone zostanie 27,66 ha.

Odnowienia pod osłoną (ODN ZŁOŻ) wynoszą łącznie 934,02 ha. W powierzchni tej znalazły się również odnowienia w drzewostanach nie przeznaczonych do użytkowania tj. KDO oraz po cięciach uprzątających rębniami gniazdowymi i częściowymi (młodniki złożone o zd. 0,3 – 0,5) – łącznie na powierzchni 102,29 ha. Do zatwierdzenia przedłożone zostanie 80% powierzchni wykazanej w wykazach projektowanych cięć rębnych oraz powierzchnia wynikająca z użytkowania w ubiegłym okresie tj. **767,67 ha**.

Planowane **dolesienia luk i przerzedzeń** (ODN LUK) zajmą łączną powierzchnię 0,66 ha. Nie planowano dolesień w niewielkich lukach o powierzchni do 0,20 ha, pozostawiając je do sukcesji naturalnej.

Poprawki i uzupełnienia (POPR) w uprawach i młodnikach istniejących zaprojektowano podczas prac taksacyjnych na powierzchni 0,60 ha. Wielkość projektowanych poprawek i uzupełnień w nowozakładanych uprawach została ustalona na posiedzeniu KZP na poziomie 10% (ok. 69,30 ha).

Wprowadzania podszytów nie planowano.

Zabiegi **pielęgnowania upraw** (PIEL, CW) zaplanowano dla upraw istniejących (zainwentaryzowanych) na dzień 1.01.2025 r. oraz dla nowozakładanych upraw na zrębów istniejących oraz nieodnowionych gniazdach i gniazdach częściowych, w uprawach i młodnikach o zd. 0,3 powstałych po cięciach uprzątających w ostatnich dwóch latach ubiegłej rewizji pul (wyłącznie PIEL).

Łączna powierzchnia zaplanowanego pielęgnowania upraw wynosi 635,31 ha. Do zatwierdzenia przedłożona zostanie powierzchnia pielęgnowania upraw istniejących tj. 489,49ha. W zależności od wieku operowego i stanu uprawy pielęgnowanie upraw obejmuje:

a) **pielęgnowanie gleby** (PIEL) projektowano w uprawach do wieku 4 – 5 lat na powierzchni 259,47 ha. Powierzchnia zabiegu podana jest jednokrotnie, lecz dla dobra upraw czynności te powinny być wykonywane systematycznie, w miarę istniejących potrzeb aż do momentu, kiedy chwasty przestaną zagrażać odnowieniu.

Zgodnie z obowiązującą Instrukcją ul, w projekcie PUL zaplanowano również pielęgnowanie gleby w nowozakładanych uprawach na zrębach zaległych, gniazdach nieodnowionych

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

powstałych w ostatnich dwóch latach ubiegłego 10-lecia na powierzchni 145,82 ha (w rozumieniu art. 13 pkt 1 ustawy o lasach). Powierzchnia ta nie podlega zatwierdzeniu.

Dodatkowo należy spodziewać się, że ok. 70% nowozakładanych upraw w trakcie realizacji pul podlegać będzie zabiegom pielęgnacji tj. 654,16 ha.

Tabela 129. Zestawienie powierzchni planowanych do zabiegów pielęgnacyjnych nie podlegających zatwierdzeniu

Leśnictwo, oddział poddział	TSL TD	Skrócony opis taksacyjny	Powierzchnia pielęgnowania gleby
01- 100-b	LŚW DB	D-STAN 8 DB 91	2,63
01- 106-c	LŚW DB	D-STAN 6 DB.S 13	1,71
01- 107-d	LŚW DB	D-STAN 7 SO 96	3,95
01- 112-b	LŚW DB	D-STAN 5 BRZ 83	2,19
01- 151-g	LMŚW SO DB	D-STAN 10 DB.S 12	4,39
01- 152-h	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 13	4,07
04- 52-c	LMŚW GB DB	D-STAN 7 DB 135	4,10
04- 61-g	LMŚW SO DB	ZRĄB	1,07
04- 76-a	LMŚW DB SO	D-STAN 5 DB.S 12	2,48
04- 78-g	BMŚW SO	ZRĄB	3,64
04- 79-c	BMŚW SO	ZRĄB	2,63
04- 84-p	BMŚW SO	ZRĄB	3,23
04- 86-d	BMŚW SO	ZRĄB	3,83
05- 424-a	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 13	2,60
06- 11-c	BMŚW SO	D-STAN 10 SO 100	2,60
06- 15-c	BŚW SO	D-STAN 10 SO 100	1,69
06- 15-i	BŚW SO	D-STAN 10 SO 100	1,48
06- 187-b	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 18	4,43
06- 198-h	BŚW SO	ZRĄB	1,98
06- 199-d	LMŚW DB SO	ZRĄB	2,02
06- 199-k	BŚW SO	ZRĄB	0,89
06- 41-b	LŚW GB DB	D-STAN 10 DB.S 12	3,63
06- 45-c	LMŚW GB DB	D-STAN 10 DB.S 12	5,29
06- 4-b	BŚW SO	D-STAN 10 SO 97	2,80
06- 7-b	BŚW SO	D-STAN 10 SO 95	2,19
06- 8-d	BŚW SO	D-STAN 10 SO 95	1,53
06- 9-b	BŚW SO	D-STAN 10 SO 96	3,00
06- 9-i	BŚW SO	D-STAN 10 SO 100	2,70
07- 232-a	LMŚW GB DB	D-STAN 8 SO 95	2,20
07- 246-b	LMŚW DB SO	D-STAN 5 DB.S 13	1,88
07- 246-c	LMŚW DB SO	D-STAN 9 SO 115	0,40
07- 247-c	LMŚW DB SO	D-STAN 4 DB.S 17	0,78
07- 247-j	LMŚW DB SO	D-STAN 8 DB.S 13	2,78
07- 248-c	LMŚW DB SO	D-STAN 7 DB.S 12	0,71
07- 248-h	LMŚW DB SO	D-STAN 8 DB.S 12	1,53
07- 249-h	LMŚW DB SO	D-STAN 6 DB.S 13	1,82
07- 250-d	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 12	2,95
09- 338-b	LMŚW SO DB	D-STAN 7 DB.S 13	1,52
09- 341-a	LMŚW DB SO	D-STAN 8 SO 98	1,55
09- 348-a	LMŚW SO DB	D-STAN 5 SO 105	1,56
09- 359-i	LMŚW DB SO	D-STAN 3 BRZ 80	0,92
09- 362-d	LMŚW SO DB	D-STAN 5 ŚW 106	0,70

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Leśnictwo, oddział poddział	TSL TD	Skrócony opis taksacyjny	Powierzchnia pielęgnowania gleby
09- 364-d	LMŚW DB SO	D-STAN 8 SO 130	2,39
09- 368-c	LMŚW DB SO	D-STAN 8 SO 111	0,84
09- 368-d	LMŚW DB SO	D-STAN 8 SO 111	1,32
09- 372-a	LMŚW DB SO	D-STAN 9 SO 98	1,50
09- 378-c	LMŚW SO DB	D-STAN 7 SO 95	1,87
09- 381-b	LMW SO DB	D-STAN 6 BRZ 81	0,70
10- 263-c	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 13	2,09
10- 269-a	LMŚW DB SO	D-STAN 7 SO 110	2,22
10- 276-b	BMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 14	0,87
10- 276-g	LMW OL DB	D-STAN 10 DB.S 14	3,12
10- 277-b	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 16	3,21
10- 294-j	LMW DB OL	ZRĄB	1,27
10- 386-c	LŚW DB	D-STAN 10 SO 125	1,79
13- 194-a	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 13	4,04
13- 195-a	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 12	3,46
13- 196-d	BMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.B 13	2,82
13- 202-c	LMŚW GB DB	D-STAN 10 DB.B 13	1,25
13- 202-d	LMŚW GB DB	D-STAN 10 DB.B 13	2,25
13- 204-b	BMŚW DB SO	D-STAN 8 DB.B 13	4,76
13- 228-b	LMŚW DB SO	D-STAN 10 DB.S 12	1,85
13- 228-f	LMŚW GB DB	D-STAN 10 DB.S 12	2,15
Razem			145,82

b) **czyszczenia wczesne** (CW) ujęte w planie jako zabieg jednokrotny, obejmują wykonanie tych zabiegów w zainwentaryzowanych uprawach w wieku powyżej 4 lat oraz istniejącym młodym pokoleniu w d-stanach KO oraz uprawach i młodnikach po rębniach złożonych. Należy przeprowadzać je systematycznie, powtarzając w miarę potrzeb, aż do doprowadzenia do zwarcia zdrowych, dobrze ukształtowanych i pożądaných gatunków drzew. Planowana powierzchnia CW wynosi 375,84 ha.

Czyszczenia późne (CP) w młodnikach, należy przeprowadzać w zależności od potrzeb. Odnosi się to również do pielęgnacji istniejących odnowień naturalnych pod osłoną drzewostanu. W fazie młodnika, przy prowadzeniu cięć pielęgnacyjnych zabieg należy wykonać tak, aby nie dopuścić do zbytńego rozluźnienia zwarcia, zwracając uwagę na potrzebę regulacji składu gatunkowego i doprowadzenie go do zgodności z typem drzewostanu. Łącznie zabieg ten zaplanowano na powierzchni 968,19 ha.

Melioracje agrotechniczne (AGROT) należy wykonywać na projektowanych powierzchniach planowanych do użytkowania rębńego – oczyszczanie powierzchni z nadmiernie rozwiniętej roślinności krzewiastej, odrosli, jeżyn, malin itp., zrębkowanie odpadów zrębowych. Prawidłowe wykonanie zabiegów związanych z przygotowaniem gleby pod odnowienie sztuczne i naturalne ułatwi osiągnięcie dobrego efektu hodowlanego. Zabieg ten zaplanowano na powierzchni 818,50 ha.

Przyjęte składy odnowieniowe mają charakter ramowy. Przy odnowieniach uwzględniając lokalne warunki mikrosiedliskowe, specyfikę i stan zbiorowiska roślinnego dopuszcza się modyfikacje składów odnowieniowych z zachowaniem zasady niezmienniania głównego (panującego) gatunku drzewa TD, przyjętego podczas KZP i NTG.

3.2.2.1. Nasiennictwo i selekcja

W ramach nasiennictwa i selekcji w Nadleśnictwie SARNAKI realizowany jest „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 2011 – 2035”. W ramach tego Programu wytypowane zostały drzewostany nasienne wyłączone, drzewostany nasienne gospodarcze, źródła nasion, drzewa mateczne oraz bloki upraw pochodnych sosnowych.

Charakterystyka obiektów bazy nasiennej nadleśnictwa zamieszczona jest w *rozdziale 1.3.8 Ocena walorów genetycznych lasu, w tym bazy nasiennej.*

3.2.2.2. Zagospodarowanie i metody ochrony siedlisk

Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki dla obszaru Natura2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zarządzeniem z dnia 5.09.2014 r. ustanowił plan zadań ochronnych. Wśród wielu przedmiotów ochrony znalazły się między innymi: siedlisko grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego 9170, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe 91E0*, łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe 91F0.

Tabela 130. Zestawienie działań ochronnych wg PZO na obszarach siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony przyrody w obszarach Natura 2000

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Tilio-Carpinetum)
Cele działań ochronnych: Zachowanie siedliska na powierzchni 1860,2 ha oraz zapewnienie warunków koniecznych do wykształcenia się prawidłowej struktury lasu (m.in. starzenia się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego jego struktury, właściwego składu gatunkowego, wzrostu ilości martwego drewna)
Działania ochronne: 1. Wyłączenie z gospodarki leśnej. Odstąpienie od trzebieży, zrębów, przebudowy drzewostanów (poza działaniami wynikającymi z planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną). 2. Utrzymanie bogactwa runa i zróżnicowania florystycznego grądów poprzez wykonywanie zabiegów trzebieży w I i IV kwartale roku, czyli po sezonie wegetacyjnym oraz ochronę gleby przed rozpoczęciem prac pozyskaniowych (zaplanowanie odnowienia szlaków zrywkowych w drzewostanach młodszych klas wieku) lub wykorzystywanie istniejących szlaków zrywkowych zakładanych podczas wyciągania drewna po wcześniejszych trzebieżach i rębniach gniazdowych (w drzewostanach starszych klas wieku). Powyższe nie obejmuje prac pozyskaniowych prowadzonych zgodnie z planami urządzenia lasu i uproszczonymi planami urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną.

<p>3. Unaturalnienie składów gatunkowych drzewostanów. Przy odnowieniach w składzie gatunkowym należy uwzględnić następujące gatunki: dąb, lipa, klon, jawor, grab, brzoza i na siedliskach wilgotnych wierzbę. Niewskazane jest w składach odnowieniowych wprowadzanie gatunków niezgodnych z siedliskiem jak: buk, modrzew, sosna, świerk (powyższe działanie nie dotyczy planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną).</p> <p>4. Zwiększenie bioróżnorodności. Podczas wykonywania trzebieży pozostawione zostaną zamierające i dziuplaste drzewa oraz martwe drewno na całej powierzchni w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy (między innymi kózkowatych) i dzięciołów (powyższe działanie nie dotyczy planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną)</p>
<p>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe</p>
<p>Cele działań ochronnych: Zachowanie siedliska na powierzchni 2641,15 ha oraz zapewnienie warunków koniecznych do wykształcenia się prawidłowej struktury lasu (m.in. starzenia się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego jego struktury, właściwego składu gatunkowego, wzrostu ilości martwego drewna).</p>
<p>Działania ochronne:</p> <p>1. Wyłączenie z gospodarki leśnej. Odstąpienie od zrębów, trzebieży, przebudowy drzewostanów (poza działaniami wynikającymi z planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną).</p> <p>2. Utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa. Zabiegi trzebieży należy przeprowadzić w I i IV kwartale, czyli po sezonie wegetacyjnym (poza prowadzeniem prac trzebieżowych w II i III kwartale zgodnie z planami urządzenia lasu i uproszczonymi planami urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną).</p> <p>3. Zwiększenie bioróżnorodności. Podczas wykonywania trzebieży pozostawione zostaną zamierające i dziuplaste drzewa oraz martwe drewno na całej powierzchni w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy (między innymi kózkowatych) i dzięciołów (powyższe działanie nie dotyczy planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną)</p>
<p>91F0 Łęgowe lasy dębowo- wiązowo-jesionowe</p>
<p>Cele działań ochronnych: Zachowanie siedliska na powierzchni 373,9 ha oraz zapewnienie warunków koniecznych do wykształcenia się prawidłowej struktury lasu (m.in. starzenia się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego jego struktury, właściwego składu gatunkowego, wzrostu ilości martwego drewna).</p>
<p>Działania ochronne:</p> <p>1. Wyłączenie z gospodarki leśnej. Odstąpienie od zrębów, trzebieży, przebudowy drzewostanów (poza działaniami wynikającymi z planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną).</p> <p>2. Utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa. Zabiegi trzebieży należy przeprowadzić w I i IV kwartale, czyli po sezonie wegetacyjnym (poza prowadzeniem prac trzebieżowych w II i III kwartale zgodnie z planami urządzenia lasu i uproszczonymi planami urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną). W celu ochrony gleby przed rozpoczęciem prac pozyskaniowych planowane jest odnowienie szlaków zrywkowych (w drzewostanach młodszych klas wieku) lub wykorzystywanie szlaków zrywkowych zakładanych podczas wyciągania drewna podczas wcześniejszych trzebieży i rębni gniazdowych (w drzewostanach starszych klas wieku).</p> <p>3. Unaturalnienie składów gatunkowych drzewostanów. Przy odnowieniach w składzie gatunkowym należy uwzględnić następujące gatunki: dąb, wiąz, jesion (powyższe działanie nie dotyczy planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną).</p> <p>4. Zwiększenie bioróżnorodności. Podczas wykonywania trzebieży pozostawione zostaną zamierające i dziuplaste drzewa oraz martwe drewno na całej powierzchni w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy (między innymi kózkowatych) i dzięciołów (powyższe działanie nie dotyczy planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną).</p>

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

3.2.2.3. Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu dla leśnictw

Tabela 131. Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu dla leśnictw

Lp.	Nazwa leśnictwa	Prace odnowieniowe							Pielęgnowanie				Melior. agrot.	
		Na pow. otwartej		Pod osłoną			Popr. i uzup. istn.	Wprow. pod-szytów	Zalesienia	Piel. gleby	CW	CP		W tym: CPP
		Halizny, płaz., zręby	Zręby projekt.	Złoż.	Il p.	Luki								
Powierzchnia [ha]														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	KORCZEW		0,77	118,62						3,35	17,12	75,51	1,61	99,27
2	KISIELEW	14,40	5,60	92,95			0,15			14,52	53,79	128,15		94,60
3	HUSZLEW		0,93	81,93		0,22				9,85	46,98	139,53	25,60	79,72
4	MIERZWICE	4,89	0,72	167,22						13,08	64,44	123,28	9,30	136,30
5	ZABUŻE		0,86	109,14		0,25	0,25			16,82	49,74	96,60	24,72	95,20
6	DUBICZE			167,98						19,63	44,03	132,56	6,05	153,11
7	GÓRKI	1,27		122,43						26,36	61,56	215,87	12,13	109,13
8	TROJAN			73,75		0,19	0,20			10,04	38,18	56,69	9,68	51,17
Nadleśnictwo		20,56	8,88	934,02		0,66	0,60			113,65	375,84	968,19	89,09	818,50

* powierzchnia odnowień wynika z podsumowania zadań określonych w opisach taksacyjnych. Wartość ta nie uwzględnia redukcji powierzchni o 20%.

** Piel. gleby – powierzchnia do zatwierdzenia

3.2.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej

Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu oparto na następujących podstawach:

- wytyczne „Instrukcji urządzania lasu” z roku 2011,
- wytyczne „Instrukcji ochrony lasu” z roku 2024,
- ustalenia KZP i NTG dla Nadleśnictwa,
- wyniki prac Zespołu Ochrony Lasu, zebrane tam materiały i dane ujęte w formie Referatu Kierownika,
- dane Nadleśnictwa ujęte w Referacie Nadleśniczego dotyczącego Analizy gospodarki leśnej za poprzedni okres gospodarczy,
- wyniki urzędniowych prac terenowych – taksacyjnych w Nadleśnictwie,
- doświadczenia i obserwacje Nadleśnictwa i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz Inspekcji Lasów Państwowych.

3.2.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu

Występujące w ubiegłym okresie zagadnienia z zakresu ochrony lasu zostały przedstawione w referacie Nadleśniczego.

Działania w zakresie ochrony lasu powinny w bieżącym 10-leciu być kontynuacją prowadzonych zabiegów ochronnych z ubiegłego okresu. Ochronę lasu należy prowadzić w oparciu o Instrukcję Ochrony Lasu i zalecenia ZOL.

Choroby grzybowe

Patogeniczne grzyby: mączniak dębu i osutki sosny występowały w uprawach i młodnikach oraz na szkółkach.

W drzewostanach starszych występuje huba sosnowa, która dość licznie opanowuje drzewa starszych klas wieku. Monitoring i zabiegi ochronne powinny polegać na:

- prowadzeniu zintegrowanej ochrony nasion, siewów i sadzonek na terenie szkótek leśnych,
- na szkółkach zabezpieczać sadzonki przed osutką sosny, mączniakiem dębu i grzybami zgorzelowymi poprzez stosowanie oprysków preparatami grzybobójczymi.
- systematycznym przeprowadzaniu lustracji upraw i młodników pod kątem występowania chorób grzybowych i określenia stopnia uszkodzenia. W przypadku powstawania szkód podejmować działania ograniczające, zgodne zapisami Instrukcji Ochrony Lasu lub zaleceniami podanymi przez ZOL, IBL,
- realizowaniu ustaleń użytkowania rębego i prowadzeniu systematycznych cięć sanitarnych,
- przestrzeganiu terminowego wywozu surowca drzewnego z lasu,
- do czasu określenia skutecznej metody ochrony jesionów przed ich zamieraniem w uprawach lub do czasu zaniknięcia procesu chorobowego, zastępowanie tego gatunku innymi, zgodnymi z siedliskiem,

- w użytkowanych gospodarczo drzewostanach z udziałem jesionu, kontynuowanie cięć sanitarnych ukierunkowanych na usuwanie drzew silnie porażonych przez czynnik chorobotwórczy, celem ograniczenia infekcyjnej patogenu oraz stworzenie warunków do wyselekcjonowania egzemplarzy jesionu odpornych na infekcję.

Szkodniki owadzie szkótek, upraw i młodników

W bieżącym 10-leciu należy kontynuować monitoring i ochronę lasu poprzez:

- coroczne kontrole zapędrczenia gleby na terenie szkółki oraz upraw zagrożonych występowaniem pędraków i podejmować działania w celu niszczenia szkodników zgodnie z IOL.

Warunkiem ograniczenia rozmiaru szkód od pędraków jest również dostosowanie działań z zakresu hodowli lasu i użytkowania (np.: termin wykonania cięć w ramach użytkowania rębego, termin wprowadzenia odnowienia) do cyklu rozwojowego szczepów chrabąszczy.

- na szkółkach zabezpieczać sadzonki przed osutką sosny, mączniakiem dębu i grzybami zgorzelowymi poprzez stosowanie oprysków preparatami grzybobójczymi.

Do najgroźniejszych szkodników upraw należy szeliniak sosnowiec. Niezbędne zabiegi ochronne i profilaktyczne polegać powinny na:

- zabezpieczaniu zakładanych upraw rowkami izolacyjnymi,
- wykładaniu wałków pułapkowych lub wykonywanie dołów chwytnych na uprawach i regularną ich kontrolę,
- stosowaniu przelegiwania zrębów,
- stosowaniu pułapek feromonowych
- bieżąco usuwać zasiedlone sadzonki.

Szkodniki pierwotne starszych drzewostanów

Wszystkie szkodniki podlegają stałemu monitoringowi ich występowania. Do metod ochrony przed szkodnikami pierwotnymi należą:

- prawidłowe prowadzenie cięć pielęgnacyjnych – niedopuszczenie do nadmiernego rozluźnienia zwarcia,
- stosowanie rodzimego materiału sadzeniowego – przestrzeganie zasad regionalizacji,
- poprawianie warunków biocenotycznych lasu poprzez wprowadzanie na uprawach domieszek liściastych przy maksymalnym wykorzystywaniu mikrosiedlisk,
- stwarzanie dogodnych warunków do bytowania ptaków, poprzez pozostawienie kęp starodrzewu i drzew dziuplastych.

Działania ochronne opierać się będą na wynikach jesiennych poszukiwaniach szkodników sosny, kontroli występowania brudnicy mniszki poprzez odłowy na pułapkach feromonowych, zaleceniach ZOL.

Szkodniki wtórne

W ramach profilaktyki przed zagrożeniem od szkodników wtórnych należy utrzymywać należyty stan sanitarny lasu, terminowo usuwać z lasu drewno niekorowane, zwalczać szkodniki przy zastosowaniu drzew pułapkowych, systematycznie usuwać drzewa zasiedlone przez szkodniki wtórne.

Jednym z ważniejszych szkodników wtórnych, który ujawnił swoją gradacyjną aktywność w ostatnich latach jest kornik ostrozębny. W dalszym ciągu zalecany jest monitoring cyklu rozwojowego i przestrzennego zróżnicowania zagęszczenia jego populacji w celu optymalizacji działań zmierzających do ograniczenia liczebności kornika ostrozębnego.

W ramach realizacji zadań związanych z ochroną przyrody i zachowania bioróżnorodności, dopuszczalne jest pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew martwych i zamierających, pod warunkiem braku zagrożenia dla stanu zdrowotnego drzewostanu, a także bezpieczeństwa ludzi i mienia. Zalecane jest w miarę możliwości pozostawianie gatunków innych niż sosna.

W drzewostanach związanych z wzmożonym występowaniem jasiołki należy:

- prowadzić bieżącą obserwację drzewostanów,
- należy usuwać w ramach cięć sanitarnych drzewa opalone przez jasiołkę w stopniu silnym (zagrożającym życiu drzew),
- w przypadku realizacji cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach opalonych należy stosować zapisy § 53 pkt 5 i 6 ZHL,
- w przypadku opalenia drzew w całym wydzieleniu w stopniu zagrożającym jego trwałości należy wykonać zręby sanitarne,
- w przypadku znacznego obniżenia zadrzewienia na skutek prowadzenia cięć pielęgnacyjnych i sanitarnych należy wykonać zręb sanitarny,
- w drzewostanach nie zagrożonych przez jasiołkę również należy usuwać w ramach prowadzonych cięć pielęgnacyjnych drzewa przez nią zasiedlone nawet w niewielkim stopniu, by nie stanowiła ona materiału rozmnożeniowego,
- należy prowadzić wzmożone działania informacyjne, mające na celu uświadamianie społeczeństwa o przyczynach, konieczności i zasadności takiego postępowania z tym szkodnikiem.

Szkody od zwierzyny

Szkody od zwierzyny w uprawach, młodnikach i drągowinach mają nękający charakter i pomimo wszystko, stanowią zagrożenie dla jakości istniejących i nowozakładanych upraw oraz wpływają negatywnie na jakość istniejących młodników. Mimo różnych prób zabezpieczeń przed spalaniem i zgryzaniem, w miejscach szczególnie penetrowanych przez zwierzynę leśną, jedynym skutecznym zabezpieczeniem upraw jest utrzymywanie optymalnych stanów zwierzyny; losia, sarny, jelenia, które są głównymi sprawcami szkód.

W związku z trudnościami w utrzymaniu stanów zwierzyny na optymalnym poziomie należy na coraz większą skalę stosować gradzenie upraw, jako jedyną skuteczną metodę ochrony.

W celu dalszej minimalizacji szkód należy dążyć również do utrzymania równowagi biologicznej poprzez:

- dostosowanie liczebności zwierzyny płowej oraz jej struktury wiekowej i płciowej do poziomu zapewniającego możliwość realizacji celów hodowli lasu,
- zwiększenie naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny, między innymi przez odtworzenie oraz wtórne zagospodarowanie małych łąk śródleśnych, zwiększenie ilości poletek łowieckich,

Czynniki abiotyczne

Ważnym czynnikiem wpływającym na stan drzewostanów są lokalne podtopienia powodowane przez występujące w ubiegłym okresie powodzie, intensywne opady, działalność bobrów. Czynniki te w połączeniu z zaniedbaniami w konserwacji i oczyszczaniu rowów melioracyjnych przekładają się na podtopienia drzewostanów, ich osłabienie i w konsekwencji do utraty stabilności.

Na wystąpienie innych czynników (okiść, huraganowe wiatry) nadleśnictwo nie ma wpływu. Może jednak wpływać na wzmocnienie drzewostanów poprzez prawidłowe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych, utrzymywanie odpowiedniego zwarcia i zagęszczenia.

Czynniki antropogeniczne

Jednym z ważniejszych czynników jest zaśmiecanie lasów. Zjawisko to obserwowane jest na obrzeżach kompleksów leśnych, w pobliżu miejsc postoju i wypoczynku jak też wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez obszary leśne. Corocznie nadleśnictwo wydaje na sprzątanie lasów duże środki finansowe bez widocznego efektu.

Szkody związane z niekontrolowaną penetracją terenów leśnych przejawiają się również w niszczeniu mrowisk, budek dla ptaków, wykopywaniem roślin chronionych, niszczeniem grodzień upraw itp.

Rozwiązaniem tych problemów może być prowadzenie działalności edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży, współdziałanie z samorządami lokalnymi, tworzeniu ścieżek przyrodniczych itp..

Problematyka związana z trwałością ekosystemów leśnych

Zadania z ochrony lasu w kontekście trwałości ekosystemów leśnych będą polegały na:

- walce ze szkodnikami, w której będzie wykorzystywany w najszerszym zakresie opór naturalny środowiska,
- zwalczaniu chemicznym, które będzie ograniczane do sytuacji koniecznych, stosując w takich przypadkach najbardziej selektywne preparaty,
- w trakcie wykonywania cięć rębnych i przedrębnych w minimalnym stopniu naruszać funkcjonowanie ekosystemów leśnych (pozostawianie biogrup, ochrona drzew dziuplastych, pozostawianie na zrębach kęp starego drzewostanu),
- preferować odnowienia naturalne, dbać o stan gleb leśnych.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wszelka działalność w zakresie ochrony lasu, powinna być prowadzona w oparciu o instrukcję ochrony lasu, prognozy występowania szkodliwych owadów, właściwą ocenę stopnia zagrożenia drzewostanów, rozpoznanie terenowe wykonywane przez pracowników nadleśnictwa i zalecenia ZOL. W bieżącym dziesięcioleciu należy kontynuować dotychczasowe metody zwalczania szkodliwych owadów oraz chorób grzybowych, przestrzegając określonych instrukcją terminów i stosowania odpowiednich zabiegów, z równoczesnym prowadzeniem systematycznej obserwacji drzewostanów.

Na mapach ochrony lasu zlokalizowane zostaną partie kontrolne jesiennych poszukiwań szkodników sosny, drzewostany uszkodzone przez zwierzynę i zagrożone występowaniem szkodników pierwotnych, drzewostany występujące na gruntach porolnych i inne szczegóły wymienione w § 102 IUL.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

3.2.3.2. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla Nadleśnictwa Sarnaki zostały opracowane w oparciu o:

- f) Instrukcję Ochrony Przeciwpożarowej Lasów z 2020 r., Rozporządzenie MSWiA z 7.06.2010 r.,
- g) Rozporządzenie Ministra Środowiska z 22.03.2006 r. i rozporządzeniu zmieniającym z dnia 9.07.2010 r.,
- h) „Sposobach postępowania na wypadek pożaru lasu w Nadleśnictwie Sarnaki”, corocznie aktualizowanych i zatwierdzanych przez Komendantów Powiatowych PSP w Łosicach i Siedlcach.

Zgodnie z obowiązującą instrukcją przeciwpożarową, do ustalenia kategorii zagrożenia pożarowego lasu posłużyły następujące czynniki:

- siedliskowe typy lasu,
- nasilenie pożarów w latach ubiegłych,
- warunki hydrotermiczne,
- czynniki demograficzne.

Poniżej zamieszczono wyliczenie kategorii zagrożenia pożarowego:

Tabela 132. Wskaźniki do wyliczenia kategorii zagrożenia pożarowego w Nadleśnictwie Sarnaki

Wskaźnik		Wyliczona wartość wskaźnika	Ilość punktów
	Dane wyjściowe		
Średnio roczna liczba pożarów w N-ctwie w okresie ostatnich 10 lat na 10 km ² pow. leśnej	13 pożarów/10 lat 101,3km ²	5,69	6
Udział % Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw, Lł	2503,78 ha – 24,71%	2,47	2
Średnia wilgotność względna powietrza	79,61% 4,76%	-0,8	-1
Średnia liczba mieszkańców przypadających na 0,01 km ² pow. leśnej	34470 mieszkańców	3,18	3
Razem			10

Nadleśnictwo SARNAKI znajduje się w **III kategorii** (ilość pkt. mniejsza od 15) zagrożenia pożarowego z liczbą punktów 10.

A1. Klasy palności drzewostanów w Nadleśnictwie Sarnaki

Zgodnie z „Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu” (2020) ustalono klasy palności, które odzwierciedlają podatność drzewostanów na pożary na podstawie siedliskowego typu lasu i rodzaju pokrywy gleby.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Ustalane wskaźniki i ich waga posłużyły do ustalenia skumulowanego wskaźnika palności drzewostanów i podzielenia drzewostanów na klasy palności, w zależności od wielkości tego wskaźnika.

Wyróżnia się trzy klasy palności:

Wartość skumulowanego wskaźnika W_s	Klasa palności drzewostanu
$\geq 1,7$	A (palność duża)
$0,7 \div 1,7$	B (palność średnia)
$\leq 0,7$	C (palność mała)

Klasy palności drzewostanu odzwierciedlają jego podatność na pożar i ustalane są na podstawie typu siedliskowego lasu (TSL) i rodzaju pokrywy gleby. Poniżej w tabeli przedstawione zostały klasy palności.

Siedliskowy typ lasu	Rodzaj pokrywy gleby							
	MSZ	MSZC	NAGA	SZAD	SZCH	ŚCIO	ZAD	ZIEL
Bb	B	B	B	B	B	B	B	B
BMb	B	B	B	B	B	B	B	B
BMśw	B	B	A	A	A	B	B	B
BMw	A	A	A	A	A	A	A	A
Bs	A	A	A	A	A	A	A	A
Bśw	A	A	A	A	A	A	A	A
Bw	A	A	A	A	A	A	A	A
Lł	B	B	B	B	B	B	B	B
LMb	C	C	C	C	C	C	C	C
LMśw	B	B	B	B	B	B	B	B
LMw	B	B	B	B	B	B	B	B
Lśw	C	C	B	B	B	C	C	C
Lw	C	C	B	B	B	C	C	C
OI	C	C	C	C	C	C	C	C
OIJ	C	C	C	C	C	C	C	C

Klasa palności określona została dla pojedynczych wydziałów a następnie zgeneralizowana do poziomu oddziału i leśnictwa.

Tabela 133. Zestawienie klas palności wg oddziałów

Klasa - A		Klasa - B		Klasa - C	
ha	Ilość oddziałów	ha	Ilość oddziałów	ha	Ilość oddziałów
955,67	54	7850,07	444	1868,82	94

Tabela 134. Zestawienie klas palności wg leśnictw

Lp.	Nr - Leśnictwo	Klasa palności
1.	01 - Korczew	A-3,51, B-566,23, C-1125,20
2.	04 – Kisielew	A-168,29, B-1068,21, C-313,97
3.	05 - Huszlew	A-25,30, B-1100,64, C-75,98 BEZ-1,84

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Lp.	Nr - Leśnictwo	Klasa palności
4.	06 – Mierzvice	A-574,46, B-847,29, C-51,02, BEZ-0,30
5.	07 - Zabuże	A-151,77, B-1123,56, C-20,94
6.	09 - Dubicze	B-1292,78, C-49,05
7.	10 - Górki	A-24,66, B-1214,84, C-183,72
8.	13 – Trojan	A-7,68 B-636,52, C-48,94

Oddziały o największym potencjalnym zagrożeniu wystąpienia pożarów to:

- leśnictwo Mierzvice oddz. 4 – 16A

- leśnictwo Zabuże oddz. 322 – 335.

B. Ocena potencjalnego zagrożenia pożarowego obszaru leśnego nadleśnictwa

1) Sytuacja pożarowa w ubiegłym okresie

W ubiegłym okresie gospodarczym obejmujący lata 2015-2024 na terenie Nadleśnictwa Sarnaki (rozdział 2. Analiza gospodarki przeszłej) powstało 13 pożarów o łącznej powierzchni 3,00 ha, średnia powierzchnia objęta pożarem wyniosła 0,23 ha. Stan ten świadczy, że nie ma znaczącego zagrożenia dla lasów oraz o sprawności służby ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa oraz OSP i PSP.

2) Czynniki wpływające na stopień zagrożenia pożarowego

Do najważniejszych czynników powodujących możliwość wystąpienia pożarów należą: *Warunki meteorologiczne*, w tym: temperatura powietrza, wilgotność względna powietrza, opady atmosferyczne, zachmurzenie, promieniowanie słoneczne. Temperatura powietrza powyżej 24°C, wilgotność względna powietrza poniżej 40%, brak opadów atmosferycznych i brak zachmurzenia lub zachmurzenie małe są parametrami, które określają tzw. pogodę pożarową, podczas której powstaje ponad 60% pożarów lasu. Wilgotność ściółki wynosząca 30% jest progiem granicznym, powyżej którego powstanie pożaru w lesie od punktowych źródeł ciepła i jego rozprzestrzenianie się jest mało prawdopodobne. Przy wilgotności ściółki mniejszej niż 12% powstaje blisko 70% wszystkich pożarów lasu.

Struktura siedlisk i drzewostanów.

Tabela 135. Zestawienie powierzchni siedlisk wg stopnia uwilgotnienia

Rodzaj siedliska	Symbol siedliska	Powierzchnia w ha	%
Siedliska borowe świeże	BŚW, BMŚW	2387,13	23,57
Siedliska borowe wilgotne	BW, BMW	48,96	0,48
Siedliska borowe bagienne	BMB	0,39	0
Siedliska lasowe świeże	LMŚW, LŚW,	6841,74	67,55
Siedliska lasowe wilgotne	LMW, LW	669,34	6,61
Siedliska lasowe bagienne	LMB, OL	79,19	0,78
Siedliska łęgowe wilgotne	OLJ, LŁ	103,14	1,01
Razem		10129,89	100,00

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Z przedstawionego zestawienia wynika, że siedliska, na których ze względu na rodzaj zgromadzonego materiału i jego palność występuje największe zagrożenie pożarowe: BŚW, BMŚW, BW, BMW, LŁ zajmują 24,71 % powierzchni leśnej nadleśnictwa. Siedliska te zajmują głównie drzewostany sosnowe, brzożowe, w runie przeważają trawy, borówka czernica, wrzos. W warstwie podszytu dominuje kruszyna, dąb, brzoza, sosna, świerk.

Pod względem struktury gatunkowej dominują drzewostany sosnowe z domieszkami gatunków liściastych zajmujące 64,54% powierzchni. Drzewostany dębowe – 24,61%, brzożowe zajmują – 5,75%, olszowe – 3,95%.

Pod względem struktury wiekowej drzewostany I i II klasy wieku (1 – 40 lat) zajmują 22,97% powierzchni, natomiast drzewostany średnich klas wieku (41 - 80 lat) – 39,18% powierzchni nadleśnictwa.

Atrakcyjność turystyczna i płody runa leśnego.

W sezonie letnim na terenie nadleśnictwa występuje duża penetracja lasów w czasie wysypu grzybów i zbioru borówek, których sprzedaż stanowi dodatkowe źródło dochodu okolicznej ludności.

Atrakcyjność walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych i historycznych sprzyja rozwojowi turystyki pieszej i rowerowej po szlakach i ścieżkach przebiegających przez obszary leśne.

Szlaki komunikacyjne drogowe i kolejowe przebiegające przez lasy nadleśnictwa oraz miejsca postoju:

Przez lasy nadleśnictwa przebiegają drogi krajowe:

- DK 19 Lublin – Białystok

drogi wojewódzkie:

- DW 698: Siedlce – Łosice – Janów Podlaski,

- DW 811: Sarnaki – Konstantynów – Biała Podlaska,

oraz szereg utwardzonych dróg powiatowych i gminnych.

Przez kompleks Franołów przebiega linia kolejowa nr 31 Siedlce - Czeremcha - Siemianówka.

Na terenie lasów przy drogach publicznych wyznaczono miejsca postoju i parkingi leśne. Przy drogach przebiegających przez obszary leśne, przy parkingach leśnych ustawiane są tablice informacyjne i ostrzegawcze w miejscach uzgodnionych z Komendantem Powiatowym PSP. Tablice te informują o skutkach używania otwartego ognia w lesie oraz przypominają o sposobach postępowania w przypadkach stwierdzenia pożaru i karach, w przypadku lekceważenia przepisów przeciwpożarowych.

3) Sezonowości występowania zagrożenia pożarowego

Nadleśnictwo położone jest w strefie prognostycznej 5_A. Stopień zagrożenia pożarowego lasu (SZPL) przyjmowany jest na podstawie uśrednionych parametrów wilgotności ścioly i powietrza na podstawie danych z podstawowego punktu prognostycznego zlokalizowanego w Nadleśnictwie Włodawa oraz punktów pomocniczych zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa Biała Podlaska i Nadleśnictwa Puławy. Stopień zagrożenia ustalany jest 2 razy dziennie tj. na godzinę 9 i godzinę 13.

W zależności od jego wartości Nadleśnictwo jest zobowiązane do podejmowania działań określonych w „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu”.

Zagrożenie pożarowe zależy przede wszystkim od:

- warunków atmosferycznych: temperatury powietrza, wilgotności względnej powietrza, opadu atmosferycznego i zachmurzenia,
- wilgotności pokrywy gleby (ściółki – wartość krytyczna 30%),
- obciążenia ogniowego drzewostanów: skład gatunkowy, wiek drzewostanu i ilość biomasy.

Wiosna jest pierwszym okresem zwiększonej palności terenów leśnych. W pozostałym okresie akcji bezpośredniej zagrożenie zależy w dużej mierze od warunków atmosferycznych. Zagrożenie pożarowe szczególnie wzrasta w okresie wakacyjnym, co powiązane jest ze zwiększoną penetracją obszarów leśnych przez osoby postronne.

C. Analiza przypuszczalnego okresu swobodnego rozwoju pożaru

Analizę przeprowadzono na przykładzie wybranego miejsca położonego w leśnictwie Zabuże, usytuowanego w najbardziej niekorzystnych warunkach względem położenia jednostek gaśniczych i dużego zagrożenia pożarowego lasu. Teren ten leży w zasięgu działania Komendy Powiatowej PSP w Łosicach. W oddziale 256b w drzewostanie na BMŚW, So 45 lat powstaje pożar całkowity przy wilgotności ścioly 10% i prędkości wiatru 10m/sek. Okres swobodnego rozwoju pożaru zależy od:

- czasu, jaki upłynął od jego powstania do momentu zauważenia pożaru (służba leśna, samolot patrolowy, punkt obserwacyjny, osoby postronne) - przyjmuje się 7 minut,
- czasu powiadomienia nadleśnictwa PAD i Stanowiska Kierowania KP PSP w Łosicach - przyjmuje się 5 minut,
- czasu od otrzymania informacji o pożarze do wyjazdu najbliższej jednostki ochrony przeciwpożarowej – przyjmuje się 7 minut,
- czasu dojazdu najbliższej jednostki ochrony przeciwpożarowej do miejsca pożaru na odległość 15 km przy prędkości przejazdu ok. 50 km/godz. - przyjmuje się 20 minut,
- pozostałych czynników między innymi pogodowych – takich jak wilgotność powietrza, kierunek wiatru itp.

Gaszenie pożaru zgodnie z przyjętymi powyżej założeniami w kompleksach położonych na terenie Nadleśnictwa Sarnaki winno nastąpić po około 39 minutach od jego powstania.

Powierzchnia pożaru ściółki leśnej w pierwszych 20 minutach, do czasu aż pożar przeniesie się w wyższe partie drzewostanu powinna wg modelu opracowanego przez IBL objąć 0,06 ha powierzchni i 90 m obwodu.

D. Ocena sprawności systemu obserwacyjno-alarmowego i interwencyjnego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, zabezpieczenie to dostosowuje się do kategorii i stopnia zagrożenia pożarowego lasu. Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki system ten zorganizowany jest prawidłowo i dostosowany jest do kategorii zagrożenia pożarowego lasu. Meldunki z terenu (leśnictw) składane są do Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego (PAD) zlokalizowanego w budynku nadleśnictwa. Dyżurni pełnią dyżury w okresie występowania 1 - 3 stopnia zagrożenia pożarowego.

Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny przyjmuje również informacje dotyczące powstania pożaru od osób postronnych, wysyłając niezwłocznie w te miejsca patrole przeciwpożarowe. W przypadku stwierdzenia wystąpienia pożaru, natychmiast zawiadamia się właściwe terytorialnie Powiatowe Stanowisko Kierowania PSP oraz RDLP w Lublinie. W trakcie akcji bezpośredniej Nadleśniczy powołuje swoich pełnomocników, którzy odpowiedzialni są za całokształt działań ochrony ppoż. obszarów leśnych.

1) System obserwacyjno-alarmowy

W ramach nadleśnictwa, system alarmowania i powiadamiania o powstałych pożarach opiera się na kamerach przemysłowych zlokalizowanych w następujących punktach poza obszarem nadleśnictwa:

- a) Obserwacji terenów leśnych z wieży obserwacyjnej znajdującej się w miejscowości Chotyłów, Nadleśnictwo Chotyłów oddz. 05-10-1-03-175-b-00 (N 51,9956 E 23,3611).
- b) Obserwacji terenów leśnych z wieży obserwacyjnej znajdującej się w miejscowości Leniuszki, Nadleśnictwo Chotyłów oddz. 05-10-1-08-370-k-00 (N 51,8798, E 23,5243).
- c) Obserwacji terenów leśnych z wieży obserwacyjnej znajdującej się w miejscowości Wólka Plebańska, Nadleśnictwo Biała Podlaska oddz. 05-01-1-03-42-o-00 (N 51,9878, E 23,1250).

W punkcie alarmowo-dyspozycyjnym (PAD) w biurze nadleśnictwa pełnione są dyżury przeciwpożarowe. Punkt wyposażony jest według zaleceń „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu”.

Rolę punktów łączności spełniają leśnictwa. Leśniczówki wyposażone są w telefony stacjonarne, leśniczowie dysponują telefonami komórkowymi.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykaz numerów telefonów Nadleśnictwa Sarnaki - stan na 1.01.2025r.

NADLEŚNICTWO Sarnaki tel. (83) 359 91 51

RADIOTELEFON KRYPTONIM LUBLIN 1 – 24, kanał 7

Tabela 136. Zestawienie telefonów kontaktowych

Lp.	Leśnictwo	Telefon komórkowy
1.	01 - Korczew	698-609-836
2.	04 – Kisielew	698-609-837
3.	05 - Huszlew	698-609-842
4.	06 – Mierzvice	665-518-665
5.	07 - Zabuże	663-860-070
6.	09 - Dubicze	698-609-848
7.	10 - Górki	698-609-850
8.	13 – Trojan	601-199-801

Istniejący w nadleśnictwie system obserwacji terenów leśnych należy uznać za wystarczający i spełniający wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U.2006.58.405) oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.2010.109.719).

2) Wyposażenie w sprzęt przeciwpożarowy

Nadleśnictwo zabezpieczyło na wypadek pożaru sprzęt ppoż., który rozdysponowany jest do trzech baz zlokalizowanych po jednej w każdym obrębie leśnym.

Tabela 137. Lokalizacja bazy sprzętu ppoż.

Lp.	Lokalizacja	Sprzęt
1	Leśnictwo Mierzvice Oddz. 19– siedziba nadleśnictwa	Hydronetki, - szt. 10
		Szpadle – szt.40
		Tłumice – szt. 10
		Pług – szt. 1

Wyposażenie baz sprzętu ppoż. spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006r. (Dz.U.2006.58.405).

3) Lokalizacja jednostek straży pożarnej

Nadleśnictwo Sarnaki położone jest w zasięgu działania komendy wojewódzkiej PSP w Warszawie i dwóch komend powiatowych: Łosice, Siedlce.

PSP w Łosicach

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej włączone do KSRG

1	OSP Łosice	7	OSP Rudka
2	OSP Niemojki	8	OSP Szpaki Stare
3	OSP Olszanka	9	OSP Platerów

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

4	OSP Huszlew	10	OSP Lipno
5	OSP Mostów	11	OSP Mężenin
6	OSP Nowa Kornica	12	OSP Sarnaki
		13	OSP Serpelice

PSP w Siedlcach

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej włączone do KSRG

1	OSP Korczew	2	OSP Przesmyki
---	-------------	---	---------------

E. Ocena dostępności terenów leśnych

Skuteczność działań gaśniczych warunkuje także stan dróg. Dostępność terenów leśnych ocenia się jako dobrą. Sieć dróg dostępnych dla pojazdów bojowych w każdych warunkach atmosferycznych stanowią drogi o nawierzchni ulepszonej poprzez położenie warstwy żwirowej lub bitumicznej – są to najczęściej drogi krajowe, wojewódzkie oraz niektóre drogi powiatowe i gminne, które umożliwiają dojazd do lub w pobliże wszystkich kompleksów. Drogi publiczne spełniają parametry techniczno – eksploatacyjne, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Uzupełnieniem tych dróg stanowi sieć dróg leśnych tzw. dojazdy pożarowe o nawierzchni gruntowej lub utwardzonej, częściowo profilowanych. W Nadleśnictwie Sarnaki dotychczas wyznaczono i oznaczono w terenie 23 drogi stanowiące dojazdy pożarowe. Łączna długość tych dróg wynosi ok. 58,8 km. Rozmieszczenie dojazdów spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006r. (§8 ust.1) dotyczące III kategorii zagrożenia pożarowego. Drogi te wymagają stałych konserwacji i remontów w celu zapewnienia ciągłego dostępu do kompleksów leśnych.

Tabela 138. Zestawienie dojazdów pożarowych wyznaczonych w Nadleśnictwie Sarnaki

Numer dojazdu	Leśnictwo	Przebieg - oddziały	Nawierzchnia, szerokość	Długość	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Korczew	Oddz. 118, 119, 122	Utwardzona, szer. 8 m	1,42	
2	Kisielew	Oddz. 87, 90	Utwardzona, szer. 6 m	1,15	
3	Mierzvice, Kisielew	Oddz. 27, 29, 34, 39, 44, 45, 46	Utwardzona, szer. 6 m	3,27	
4	Kisielew	Oddz. 47, 51, 54, 63-67, 56- 58	Utwardzona, szer. 6 m	6,03	
5	Huszlew	Oddz.417, 420, 423	Naturalna, szer. 5 m	1,92	
6	Huszlew	Oddz. 403-407, 408-410	Naturalna, szer. 6 m	3,69	
7	Mierzvice	Oddz. 14, 16A, 16	Utwardzona, szer. 6 m	1,84	
8	Górki	Oddz. 259, 260, 262, 263, 267	Utwardzona, szer. 4 - 6 m	2,14	
10	Zabuże	Oddz. 332, 328, 329	Naturalna szer. 4 m	1,36	
11	Dubicze	Oddz. 337, 340, 346, 355, 362, 368, 377, 338-341, 378-380, 360,366,367,376	Utwardzona, naturalna, szer. 6 - 10m	8,14	
12	Górki	Oddz. 275 - 284	Utwardzona, szer. 6 m	3,19	

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Numer dojazdu	Leśnictwo	Przebieg - oddziały	Nawierzchnia, szerokość	Długość	Uwagi
1	2	3	4	5	6
13	Dubicze	Oddz. 393, 396, 398	Utwardzona, naturalna, profilowana, szer. 4-6 m	1,42	
14	Dubicze	Oddz. 351-355	Utwardzona, profilowana szer. 6 m	1,82	
15	Zabuże	Oddz. 243-245	Utwardzona, szer. 4 m	1,10	
16	Trojan, Zabuże	Oddz. 219, 218, 217, 223, 222, 221	Utwardzona, szer. 4 m	1,83	
17	Mierzvice	Oddz. 19	Naturalna, szer. 5 m	0,15	
18	Trojan	Oddz. 200-203	Utwardzona, szer. 4-6 m	1,15	
19	Zabuże	Oddz. 323, 326	Naturalna, szer. 5 m	1,39	
20	Kisielew	Oddz. 158-160	Profilowana, naturalna, szer. 6 m	1,29	
21	Korczew	Oddz. 127, 123, 129, 130, 131, 132	Profilowana, naturalna szer. 6 m	2,58	
22	Korczew	Oddz. 97, 101, 105	Profilowana, naturalna, szer. 4-6 m	1,91	
23	Korczew	Oddz. 144, 149-152,	Profilowana, naturalna, szer. 4 - 6 m	3,26	
24	Trojan, Zabuże	Oddz. 192-196, 204, 209, 214, 220, 226, 233, 240, 246	Utwardzona, szer. 4-6 m	6,48	

Z przedstawionych zestawień wynika, że wszystkie dojazdy pożarowe posiadają nawierzchnię utwardzoną. Istniejące dojazdy pożarowe posiadają wyznaczone mijanki, bądź też rolę mijanek spełniają skrzyżowania dojazdów pożarowych z liniami oddziałowymi lub innymi drogami.

Istniejące drogi wymagają stałych konserwacji i remontów w celu zapewnienia ciągłego dostępu do kompleksów leśnych. Wszystkie nowobudowane i przebudowywane dojazdy pożarowe odpowiadają parametrom wymienionym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (Dz. U. nr 58, poz. 405 § 7 ust. 2), a mianowicie:

- nawierzchnia gruntowa lub utwardzona o nośności 10 ton i nacisku na oś 5 ton,
- promień zewnętrzny łuków o długości co najmniej 11 m,
- odstęp między koronami drzew o szerokości co najmniej 6 m, zachowany do wysokości 4 m od nawierzchni jezdni,
- jezdnia szerokości co najmniej 3 m,
- plac manewrowy o wymiarach co najmniej 20 x 20 m – w przypadku drogi bez przejazdu,
- mijanki o szerokości co najmniej 3 m i długości 23 m, położone w odległości nie większej niż 300 m od siebie, z zapewnieniem z nich wzajemnej widoczności w przypadku dróg jednopasmowych.

W przypadku przebudowy (modernizacji) tych dróg, należy dostosować je do wymogów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (§7 ust.2) ze szczególnym zwróceniem uwagi na

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

lokalizację mijanek oraz dostosowanie parametrów techniczno – eksploatacyjnych nawierzchni dróg (drogi gruntowe).

F. Ocena zaopatrzenia w wodę

Zaopatrzenie wodne opiera się na zbiornikach przeciwpożarowych, magistralach wodociągowych w okolicznych miejscowościach, punktach czerpania wody, zbiornikach wodnych sztucznych i naturalnych.

Tabela 139. Zestawienie źródeł zaopatrzenia wodnego dla celów gaśniczych

Lp.	Leśnictwo	Lokalizacja	Uwagi
1	Korczew	Hydrant w oddz. 89	Dojazd drogą Drażniew - Korczew
		Sieć hydrantowa w miejscowościach: Korczew, Drażniew, Tokary, Dąbrowa, Nowy Bratków	
2	Kisielew	Sieć hydrantowa w miejscowościach: Mężenin, Kisielew, Platerów	
3	Huszlew	Sieć hydrantowa w miejscowościach: Huszlew, Olszanka, Łosice	
4	Mierzvice	13c i 14c	Zbiorniki wody o pojemności 5200 m ³ i 2750 m ³ . Dojazd od drogi Bużka - Stare Mierzvice dojazdem pożarowym nr 7
		Sieć hydrantowa w miejscowościach: Stare Mierzvice, Nowe Mierzvice, Sarnaki Rzeka Bug	
5	Zabuże	Sieć hydrantowa w miejscowościach: Stare Hołowczyce, Nowe Hołowczyce, Serpelice, Borsuki	
6	Górki	259j	Zbiornik wody o pojemności 450 m ³ . Dojazd dojazdem pożarowym nr 8
		Sieć hydrantowa w miejscowościach: Chybów, Stare Litewniki, Nowe Szpaki, Stare Szpaki	
7	Dubicze	Sieć hydrantowa w miejscowościach: Nowe Litewniki, Dubicze, Stara Kornica	

Odległość pomiędzy lustrem wody a poziomem stanowiska czerpania wody ww. źródłach wody nie powinna przekracza 4 m.

Istniejące hydranty posiadają średnicę nominalną DN100.

Na drogach dojazdowych do punktów czerpania wody umieszczone są tablice kierunkowe „Do punktu czerpania wody”, a punkty oznaczone są znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa o treści „Punkt czerpania wody”, „Przeciwpożarowe stanowisko czerpania wody”.

Przepustowość (pojemność) w/w punktów czerpania wody spełnia warunki zawarte w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7.06.2010 roku §39.

G. Analiza potrzeb nadleśnictwa w zakresie infrastruktury technicznej ochrony przeciwpożarowej

a) Zaopatrzenie w wodę - zasoby wody do celów gaśniczych należy uznać za wystarczające. Opierają się one w głównej mierze o lokalne sieci wodociągowe oraz sztuczne zbiorniki wody będące własnością LP. Zbiorniki wodne w zarządzie nadleśnictwa (LP) są dostosowane w zakresie: zbudowania w miejscach ujęć, ułatwiających pobór wody sprzętem pożarniczym; zabezpieczone przed zanieczyszczeniem i zamuleniem. Ponadto zapewniona jest możliwość pobierania wody z głębokości nie większej niż 4 m, licząc od osi pompy.

b) Drogi dojazdowe – istniejąca na terenie nadleśnictwa sieć dojazdów pożarowych, przejezdnych dla ciężkiego sprzętu pożarniczego, wraz z drogami dojazdowymi dostępnymi dla samochodów z napędem terenowym, które potencjalnie mogą spełniać funkcję dróg umożliwiających dojazd jednostek ratowniczych i potrzebnego sprzętu do miejsca pożaru, jest wystarczająca. W bieżącym 10-leciu nie należy wyznaczać nowych dojazdów pożarowych. Należy dokonywać systematycznych remontów i modernizacji dróg dojazdowych, zgodnie z możliwościami finansowymi nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP, w celu dostosowania ich do parametrów określonych w rozporządzeniu MŚ z dnia 22.03.2006r §7 pkt.2.

c) Baza sprzętu będąca w dyspozycji nadleśnictwa zaspokaja bieżące potrzeby w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Sieć istniejących zawodowych i ochotniczych jednostek ochrony przeciwpożarowej jest wystarczająca.

d) Pasy przeciwpożarowe zapobiegają powstawaniu i rozprzestrzenianiu pożarów.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz.U. 2023, poz.822) § 38 nadleśnictwo nie ma obowiązku utrzymywania pasów przeciwpożarowych z uwagi na zaliczenie do III kategorii zagrożenia pożarowego.

Dla zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego nadleśnictwo w lasach wokół miejsc postoju oraz wyznaczonych przez nadleśniczego miejscach ogniskowych, utrzymuje pasy przeciwpożarowe typu B tj. pas gruntu o szerokości 30 m, przyległy do granicy obiektu albo pasa drogowego, spełniający wymogi techniczne, o których mowa przy pasie typu A, z tym, że w odległości od 2 do 5 m od granicy obiektu zakłada się bruzdę o szerokości 2 m, oczyszczoną do warstwy mineralnej.

Lokalizacja pasów przeciwpożarowych planowanych do utrzymania w bieżącym 10-leciu przedstawia się następująco:

Tabela 140. Lokalizacja pasów przeciwpożarowych

Lokalizacja	Typ	Okres utrzymywania	Uwagi
Obręb SARNAKI			
34b	B	10 lat	wokół miejsca postoju
205a	B	10 lat	wokół miejsca postoju

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Lokalizacja	Typ	Okres utrzymywania	Uwagi
215d	B	10 lat	wokół miejsca postoju
229d	B	10 lat	wokół miejsca postoju
414d	B	10 lat	wokół miejsca postoju

Ponadto zgodnie z § 39 rozporządzenia Ministra SWiA z dnia 7 czerwca 2010 roku w odległości mniejszej niż 30 m od skraju toru kolejowego lub drogi publicznej o nawierzchni utwardzonej zabronione jest pozostawianie w szczególności gałęzi, chrustu, nieokrzesanych ściętych drzew i odpadów poeksploatacyjnych.

Powierzchnie przeznaczone do odnowień i zalesień, położone przy drogach publicznych na siedliskach BŚW, BMŚW, powinny być odnawiane w większym udziale gatunkami liściastymi.

e) Oznakowanie nadleśnictwa

Przy drogach przebiegających przez obszary leśne, przy parkingach leśnych, ścieżkach edukacyjnych, rowerowych ustawiane są tablice informacyjne i ostrzegawcze. Tablice te informują o skutkach używania otwartego ognia w lesie oraz przypominają o sposobach postępowania w przypadkach stwierdzenia pożaru i karach w przypadku lekceważenia przepisów przeciwpożarowych. Niezależnie od tablic stałych w okresach zwiększonego zagrożenia pożarowego rozwieszane są informacje o wprowadzonych zakazach wstępu do lasu oraz ukazują się informacje w środkach masowego przekazu.

Dojazdy pożarowe, punkty czerpania wody są oznakowane tablicami i znakami kierunkowymi. Należy stwierdzić, że oznakowanie nadleśnictwa jest wystarczające.

H. Zalecenia w zakresie profilaktyki przeciwpożarowej

W celu utrzymania na istniejącym poziomie stanu ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych lub jego podwyższenia w najbliższym 10-leciu należy:

- utrzymywać w stanie sprawności technicznej sprzęt przeciwpożarowy,
- utrzymywać infrastrukturę zabezpieczenia przeciwpożarowego tj. bazy sprzętu, środki łączności, drogi, punkty czerpania wody, środki transportu itp. w stanie gotowości do akcji gaśniczej oraz dostosowywać ich parametry do wymogów określonych w obowiązujących przepisach,
- aktualizować co roku „Sposoby postępowania nadleśnictwa na wypadek powstania pożaru”, będące zbiorem procedur, dokumentów i informacji umożliwiającym sprawne zorganizowanie akcji ratowniczo-gaśniczej przez nadleśnictwo,
- prowadzić szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej własnych pracowników – szczególnie terenowych,
- ciągle udostępniać obszary leśne dla wozów bojowych PSP i OSP celem sprawnego przeprowadzania akcji gaśniczych poprzez przeprowadzanie systematycznych remontów i

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

modernizacji pojazdów pożarowych istniejących i projektowanych w celu dostosowania ich do parametrów określonych w rozporządzeniu MŚ z dnia 22.03.2006r.

- utrzymywać łączność ze wszystkimi jednostkami ochrony przeciwpożarowej i leśnictwami, szczególnie w okresach wzmożonej palności lasu,
- przy prowadzeniu cięć pielęgnacyjnych usuwać gałęzie, chrust, odpady poeksploatacyjne i inne materiały palne na odległość nie mniejszą niż 30 m od dróg publicznych o nawierzchni utwardzonej,
- w miejscach uzgodnionych z właściwym miejscowo KP PSP należy umieszczać i utrzymywać w odpowiednim stanie stosowne tablice informacyjne i ostrzegawcze,
- wśród ludności miejscowej kontynuować akcję uświadamiającą o sposobie zwalczania pożarów leśnych, o zasadach postępowania się ogniem w pobliżu lasów, a także o skutkach wypalania słomy na ścierniskach i suchych traw,
- nadal prowadzić działalność edukacyjną wśród młodzieży szkolnej i miejscowej ludności w zakresie odpowiedniego zachowania się na terenach leśnych (kalendarze i plany lekcji o tematyce przeciwpożarowej, pogadanki, wywiady w lokalnych mediach).

Integralną częścią planu jest mapa ochrony przeciwpożarowej w skali 1:50000 z naniesionymi istniejącymi obiektami i urządzeniami przeciwpożarowymi: jednostkami straży pożarnych: JRG, OSP - KSRG, bazy sprzętu przeciwpożarowego, punkty czerpania wody, zbiorniki ppoż., hydranty, pojazdy pożarowe, naturalne ciekły i zbiorniki wodne, pasy przeciwpożarowe.

3.2.4. Użytkowanie uboczne

3.2.4.1. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne w nadleśnictwie ogranicza się do pozyskania choinek na potrzeby lokalnego rynku. Plantacje choinkowe w Nadleśnictwie Sarnaki zajmują powierzchnię 2,72 ha, w tym 1,41 ha na gruntach nieleśnych.

Tabela 141. Zestawienie plantacji choinkowych

Oddział, poddział	Na gruntach leśnych w produkcji ubocznej	Na gruntach nie leśnych
	Powierzchnia w ha	
107f	0,37	
252h	0,22	
275i	0,72	
257k		Ł – 0,11
257l		Ł – 0,10
257o		PL CH-R – 0,05
257p		PL CH-R – 0,09
257t		PL CH-R – 0,20
257w		PL CH-R – 0,26
392c		PS – 0,35
392g		PL CH-R – 0,25
Razem	1,31	1,41

3.2.4.2. Gospodarka rolno-łąkowa

Zestawienie użytków rolnych w nadleśnictwie przedstawia się następująco:

Tabela 142. Zestawienie powierzchni użytków rolnych

Rodzaj użytku	Nadleśnictwo
	Powierzchnia w ha
Role	42,52
Łąki	21,49
Pastwiska	13,50
Razem	77,51

Użytki rolne, łąki, pastwiska częściowo stanowią deputatu administracji leśnej, są dzierżawione, a niektóre pozostają bez użytkowania.

3.2.4.3. Gospodarka łowiecka

Nadleśnictwo Sarnaki znajduje w zasięgu Rejonu Hodowlanego nr 1 Podlaski. Nadleśnictwo nadzoruje gospodarkę łowiecką prowadzoną w 20 obwodach łowieckich dzierżawionych przez 16 kół łowieckich. Według kategoryzacji obwodów łowieckich – 15 zaliczanych jest do kategorii słabe i bardzo słabe, natomiast 4 obwody do kategorii średnich i jeden do kategorii bardzo dobre.

Gospodarka łowiecka na obszarze działania nadleśnictwa prowadzona jest w oparciu o wskaźniki Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego sporządzonego przez Dyrektora RDLP w Lublinie na lata 1.04.2023 – 31.03.2033.

W trakcie prac taksacyjnych zainwentaryzowano na gruntach nadleśnictwa poletka łowieckie na łącznej powierzchni 3,09 ha. Ponadto na poletka łowieckie wykorzystywane są śródleśne użytki rolne.

Tabela 143. Zestawienie poletek łowieckich w Nadleśnictwie SARNAKI

Oddział, poddział	Na gruntach leśnych w produkcji ubocznej	Na gruntach leśnych, stanowiące PNSW
	Powierzchnia w ha	
54f	0,48	
83k	0,77	
95f	1,26	
146f	0,25	
147b	0,23	
230a		0,10
Razem	2,99	0,10

W bieżącym okresie gospodarczym działalność z zakresu gospodarki łowieckiej powinna obejmować następujące zadania:

- udział przedstawicieli PGL LP w corocznej inwentaryzacji zwierzyny dokonywanej przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich,
- zwiększanie powierzchni poletek łowieckich,
- utrzymywanie w wysokiej kulturze poletek łowieckich w celu udostępniania atrakcyjnego żeru dla zwierzyny,
- zakładanie pasów zaporowych, dokarmianie zwierzyny w celu ochrony pól,
- utrzymywanie zalecanej w WŁPH ilości urządzeń łowieckich w dobrym stanie technicznym, przy jednoczesnym unikaniu urządzeń do dokarmiania zwierzyny w bezpośrednim sąsiedztwie upraw i młodników, w celu minimalizowania ryzyka powstawania szkód,
- ochronę ostoi zwierzyny poprzez odpowiednie oznakowanie i ograniczenie wstępu,
- planowy odstrzał, zapewniający właściwą strukturę płci, wieku oraz kondycji i liczebności poszczególnych gatunków,
- ochronę upraw i młodników przez gradzenie oraz stosowanie indywidualnych zabezpieczeń.

3.2.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji

3.2.5.1. Potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej dla realizacji racjonalnej gospodarki leśnej

Niezbędnym warunkiem realizacji wielofunkcyjnych zadań nadleśnictwa jest odpowiednia infrastruktura techniczna. W celu zapewnienia odpowiedniej infrastruktury, przy inwestycjach konieczne jest opracowanie dla nadleśnictwa docelowych koncepcji, zbliżonych do założeń techniczno-ekonomicznych.

Dotyczy to wszystkich dziedzin inwestycyjnych, a więc potrzeb w zakresie:

- budownictwa ogólnego i drogowego,
- melioracji wodnych,

Prace z zakresu budownictwa ogólnego, drogowego realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi nadleśnictwa oraz planami perspektywnymi RDLP w Lublinie. Do podstawowych zadań w obecnym 10-leciu będzie należało remontowanie i modernizacja sieci istniejących dróg w dostosowaniu do wymogów ochrony ppoż., jak i zwiększającego się tonażu samochodów wywożących drewno z lasu.

Nadleśnictwo posiada opracowanie pt. „Program docelowej sieci dróg leśnych”, które opisuje istniejący stan dróg leśnych w nadleśnictwie oraz wskazuje potrzeby w kierunku budowy, przebudowy, modernizacji, remontów i utrzymania dróg leśnych.

Nadleśnictwo posiada sieć zbiorników małej retencji, która zapewnia właściwe utrzymanie poziomu wód gruntowych. Łącznie na gruntach nadleśnictwa znajdują się 25 obiektów o powierzchni 6,54 ha.

W trakcie prac terenowych zainwentaryzowano rowy i cieki wodne będące w posiadaniu nadleśnictwa, które uwidoczniono na mapach. Łączna długość rowów o szerokości powyżej 2,5 m wynosi ok. 19,5 km. Istniejące zbiorniki wodne są niezbędnym elementem do prowadzenia właściwej gospodarki wodnej w nadleśnictwie oraz zabezpieczają potrzeby w zakresie zaopatrzenia w wodę dla celów przeciwpożarowych.

W dalszej kolejności do zadań nadleśnictwa w zakresie utrzymania infrastruktury technicznej należeć będzie:

- utrzymywać i prowadzić konserwacje istniejących obiektów małej retencji, uczestnictwo w projektach mających na celu przywracanie funkcji i poprawie stanu siedlisk hydrogenicznym na obszarach Natura2000 i Zielonej Infrastruktury,
- remonty i modernizacja siedzib leśnictw i nadleśnictwa,
- utrzymanie infrastruktury na potrzeby turystyki i rekreacji,
- utrzymanie infrastruktury na szkółce leśnej.

3.2.5.2. Wytyczne w zakresie zagospodarowania turystycznego

Najistotniejszą cechą lasów – jako przestrzeni rekreacyjnej jest to, że stanowią one nadal najbardziej atrakcyjne dla wielu turystów-przyrodników walory, dostępne praktycznie bez ograniczeń. Presja turystyczna na obszary leśne nie ogranicza się tylko do lasów gospodarczych, dotyczy również obszarów chronionych.

Położenie głównych kompleksów leśnych w dolinie rzeki Bug sprawia, że na obszarze tym występuje lokalne duże nasilenie ruchu turystycznego. Są to tereny intensywnie penetrowane turystycznie i dlatego należy zadbać o odpowiednie ich zagospodarowanie, w celu

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

minimalizacji szkód. Prace w zakresie zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego powinny dotyczyć:

- a) minimalizacji uciążliwości dla środowiska leśnego istniejących obiektów i urządzeń turystycznych; wskazana współpraca z gminami,
- b) podnoszenie standardu obsługi ruchu turystycznego poprzez: budowę wiat, wyznaczenie miejsc postoju pojazdów, miejsc do palenia ognisk, wyznaczenie ścieżek przyrodniczych, ustawianie tablic informacyjnych, wyznaczenie tras do jazdy konnej, rowerowej a także wydawanie informatorów opisujących atrakcyjność turystyczną.

Na terenie nadleśnictwa funkcjonują:

a) Obiekty edukacji leśnej:

1. Izba edukacji przyrodniczo - leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa Sarnaki oddz. 19d;
2. Obiekt małej retencji znajdujący się przy siedzibie Nadleśnictwa Sarnaki położony w adresach leśnych: oddz. 19n, o;
3. Szkołka leśna w Zabuzu: oddz. 235A;
4. Ścieżka Przyrodniczo – Leśna Mierzvice (szlak pieszy), Leśnictwo Mierzvice (ok. 5 km).
5. Ścieżka Przyrodniczo - Leśna Kisielew (szlak pieszo-rowerowy), Leśnictwo Kisielew (ok. 10 km).

b) Szlaki turystyczne, ścieżki przyrodnicze pozostałe:

1. Ścieżka przyrodnicza Korczew – Bużyska o długości 14 km. Na tej trasie znajduje się 10 tablic dydaktycznych, położona jest na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego;
2. Ścieżka przyrodnicza „Trojan” położona na terenie Parku Krajobrazowego Podlaski Przełomu Bugu;
3. Szlak rowerowy Trasa Korczewska;
4. Nadbużański czerwony szlak pieszy;
5. Szlak rowerowy Green Velo;
6. Nadbużański Szlak Konny na terenie gmin: Korczew, Platerów, Sarnaki o dł. ok. 65 km.

Ponadto na terenie lasów nadleśnictwa w kilku lokalizacjach wskazane zostały obszary w ramach programu „Zanocuj w lesie”.

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Nadleśnictwo posiada opracowany program ochrony przyrody wg stanu na 1.01.2015 r., który został zaktualizowany zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz §110 i 111 obowiązującej instrukcji.

Program ochrony przyrody sporządzany jest dla nadleśnictwa zgodnie z postanowieniami znowelizowanej ustawy o lasach. Stanowi on część operatu urządzeniowego i w swym zakresie ujmuje w szerokiej formie zagadnienia dotyczące ochrony przyrody, ocenia stosowane w nadleśnictwie formy zagospodarowania lasu oraz przedstawia kierunkowe wytyczne na najbliższy okres gospodarczy. Sporządzony program ochrony przyrody składa się z części opisowej i kartograficznej.

5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

Dla utrzymania ciągłości produkcji leśnej ważnym jest stałe powiększanie (lub utrzymanie optymalnego) zapasu drzewostanów. Stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczono zgodnie z I.U.L. §123 pkt. 1.

Podstawą do obliczenia orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego, wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów Nadleśnictwa są tabele:

- Tabela nr III – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- Tabela nr VIIIa – Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy,
- Wzór 8 – Formularz wniosku dyrektora RDLP o zatwierdzenie planu urządzenia lasu.

Przy proponowanym rozmiarze użytkowania prawdopodobny zapas końcowy będzie wynosił:

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k – to przewidywany zapas na koniec okresu gospodarczego,

V_p – to zapas na początek okresu gospodarczego na powierzchni leśnej zalesionej (Tabela nr III),

Z_v – to spodziewany przyrost miąższości grubizny na 10-lecie (Tabela nr VIIIa),

U – planowany rozmiar użytkowania brutto (Wzór nr 8).

Wyliczony prawdopodobny zapas na koniec okresu dla Nadleśnictwa Sarnaki wyniesie:

Tabela 144. Prognoza miąższości drzewostanów na koniec okresu gospodarczego

Miąższość grubizny na początku okresu	Przyrost bieżący Z_v	Etat użytków głównych U	Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego $V_k = V_p + Z_v - U$	Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha na koniec okresu
m ³ brutto				
1	2	3	4	5
2751540	595800	644344	2702996	267
	Wg przyrostu użytecznego			
2751540	666593	644344	2773789	274

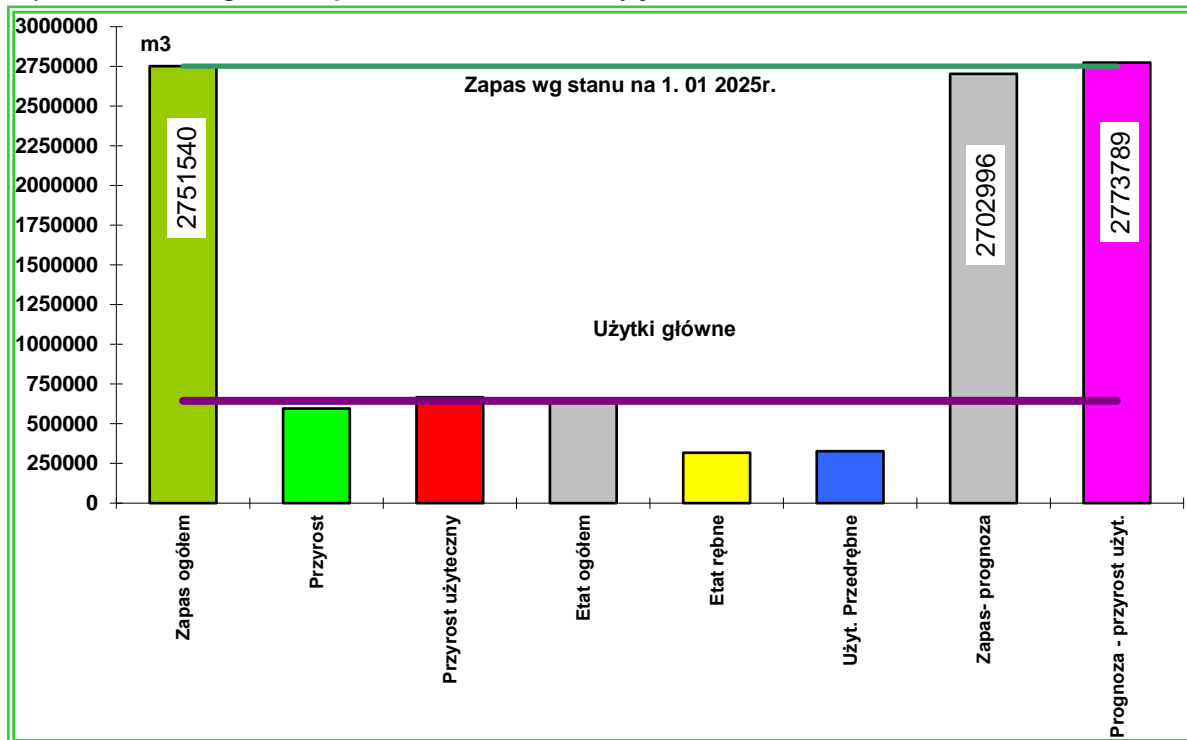
Z przedstawionej prognozy zasobów na koniec 10-lecia nastąpi spadek zasobności o 48544 m³ – -1,8%.

W przypadku uwzględnienia przyrostu użytecznego zasoby wzrosną odpowiednio o 22249 m³ - +0,8%.

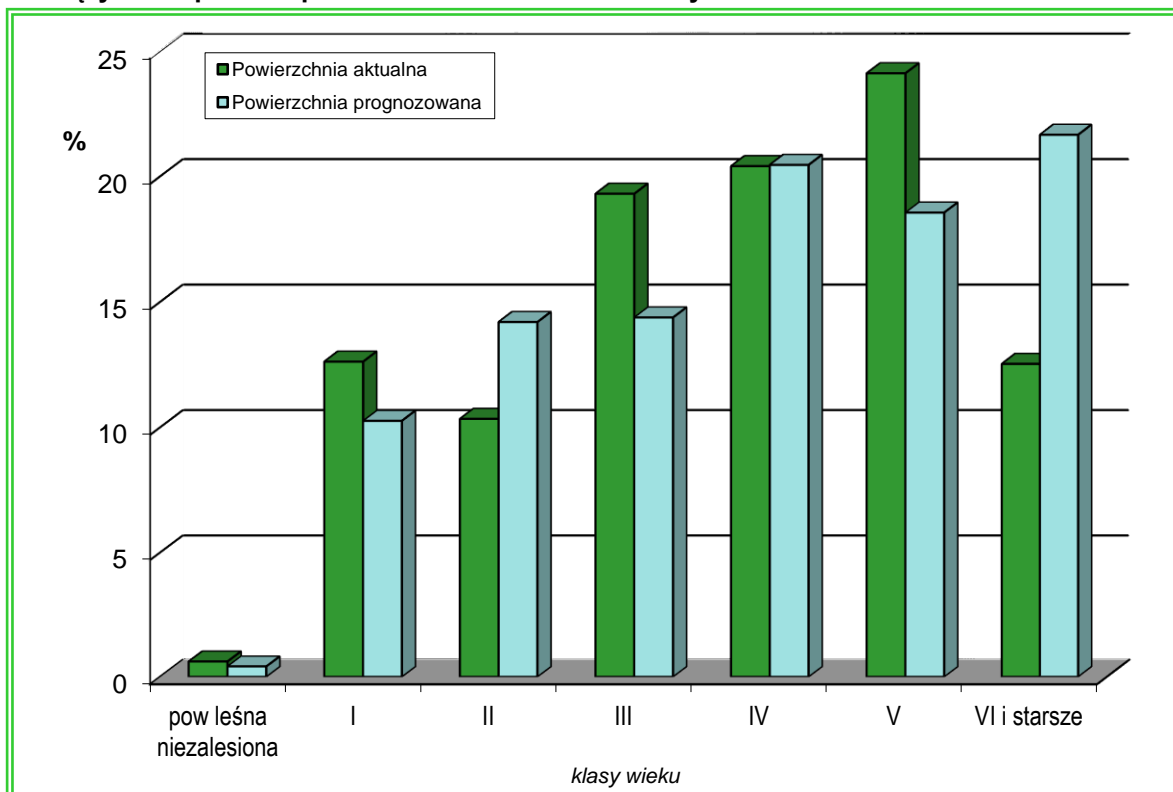
Prognozowany spadek zasobności drzewostanów na koniec 10-lecia nie zagraża trwałości tych drzewostanów. Przeciętny wiek drzewostanów – 66 lat wskazuje, że przyrastają

one w mniejszym stopniu niż drzewostany 20-40 letnie, które osiągają w tym okresie kumulację przyrostu.

Wykres nr 34. Prognoza zapasu na koniec obowiązywania PUL dla Nadleśnictwa Sarnaki



Wykres nr 35. Prognozowana struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki na koniec obowiązywania planu w porównaniu ze stanem aktualnym



* wg wieku gatunku panującego

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

W układzie powierzchniowym klas wieku na koniec 10-lecia wzrasta udział drzewostanów ponad 100 letnich (wg wieku rzeczywistego) o ponad 900 ha. Realizacja użytkowania w ciągu 10-lecia spowoduje wzrost powierzchni drzewostanów w KO o 33% tj. o ok. 330 ha.

W wyniku realizacji zadań z użytkowania rębego oraz odnowień na koniec 10-lecia prognozowany jest wzrost powierzchni drzewostanów dębowych o ok. 180 ha, kosztem drzewostanów sosnowych - prognozowane zmniejszenie się ich powierzchni o ok. 140 ha, brzożowych zmniejszenie o 22 ha, olszowych zmniejszenie o 5 ha. Jest to słuszny kierunek zmierzający do wyższej zgodności składów gatunkowych drzewostanów na żyznych siedliskach lasowych.

Kolejne zestawienia tabelaryczne obrazują zmiany, jakie zajądą w strukturze gatunkowej drzewostanów nadleśnictwa.

Tabela 145. Niektóre cechy głównych gatunków drzew w nadleśnictwie w prognozie na koniec okresu

Cecha	Gatunek			
	SO	DB	BRZ	OL
Stan na 1.01.2025				
Udział powierzchniowy [%]	64,53	24,13	5,75	3,95
Udział miąższościowy [%]	66,20	23,78	4,86	3,77
Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	280	269	231	260
Przeciętny wiek [lat]	66	71	55	58
Stan na 31.12.2034				
Udział powierzchniowy [%]	62,95	26,32	5,50	4,05
Udział miąższościowy [%]	63,62	25,98	4,99	4,29
Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	273	257	236	275
Przeciętny wiek [lat]	66	74	62	62
Zmiana				
Udział powierzchniowy [%]	-1,58	2,19	-0,25	0,1
Udział miąższościowy [%]	-2,58	2,2	0,13	0,52
Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	-7	-12	5	15
Przeciętny wiek [lat]	0	3	7	4

* powierzchni leśna zalesiona

Tabela 146. Porównanie udziału wg gatunków panujących z prognozą na koniec 10-lecia

Gat.	Nadleśnictwo				Różnica	
	Stan na 1.01.2025		Prognoza na 31.12.2034			
	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %
SO	64,46	66,20	62,95	63,62	-1,51	-2,58
MD	0,16	0,15	0,16	0,19	0	0,04
ŚW	0,58	0,43	0,56	0,61	-0,02	0,18
JD	0,01	0	0,01	0	0	0
DB	18,82	22,50	19,99	23,72	1,17	1,22
DB.S	5,28	1,27	5,85	1,74	0,57	0,47
DB.B	0,48	0,51	0,48	0,52	0	0,01
DB.C	0,01	0,02	--	--	-0,01	-0,02
KL	0,01	0	0,01	0	0	0
JW	0,01	0	0,01	0	0	0
WZ	0,02	0	0,02	0,01	0	0,01

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Gat.	Nadleśnictwo				Różnica	
	Stan na 1.01.2025		Prognoza na 31.12.2034			
	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %
JS	0,05	0,06	0,05	0,07	0	0,01
GB	0,05	0,04	0,13	0,06	0,08	0,02
BRZ	5,72	4,86	5,50	4,99	-0,22	0,13
OL	4,11	3,79	4,05	4,29	-0,06	0,50
TP	0,02	0,01	0,02	0,02	0	0,01
OS	0,16	0,14	0,16	0,14	0	0
WB	0,00	0	0,00	0	0	0
LP	0,05	0,02	0,05	0,02	0	0
Razem	100	100	100	100	0	0

Tabela 147. Porównanie rzeczywistego udział gatunków z prognoza na koniec 10-lecia

Gat.	Nadleśnictwo				Różnica	
	Stan na 1.01.2025		Prognoza 31.12.2034			
	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %
SO	53,45	61,08	54,28	58,06	0,83	-3,02
MD	0,82	0,47	0,82	0,67	0	0,2
ŚW	1,02	0,78	1,00	1,12	-0,02	0,34
JD	0,01	0,01	0,01	0,01	0	0
BK	0,09	0,09	0,09	0,11	0	0,02
DB	21,08	24,07	22,17	25,29	1,09	1,22
DB.S	9,15	0,99	7,58	1,42	-1,57	0,43
DB.B	0,73	0,44	0,63	0,46	-0,10	0,02
DB.C	0,03	0,02	0,02	0,02	-0,01	0
KL	0,10	0,05	0,10	0,07	0	0,02
JW	0,12	0,02	0,12	0,03	0	0,01
WZ	0,06	0,04	0,06	0,04	0	0
JS	0,13	0,16	0,13	0,17	0	0,01
GB	1,42	1,38	1,40	1,42	-0,02	0,04
BRZ	7,02	5,94	6,85	6,04	-0,17	0,1
GŁG	0,00		0,00		0	0
OL	3,89	3,74	3,86	4,20	-0,03	0,46
OL.S	0,00	0	0,00	0	0	0
CZR	0,00	0	0,00	0	0	0
JB	0,00		0,00		0	0
CZM	0,00		0,00		0	0
AK	0,02	0	0,00	0	-0,02	0
TP	0,02	0,01	0,02	0,02	0	0,01
OS	0,18	0,16	0,18	0,16	0	0
WB	0,00	0	0,00	0	0	0
LP	0,66	0,55	0,66	0,69	0	0,14
IWA	0,00	0	0,00	0	0	0
Razem	100	100	100	100	0	0

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Zmiany w strukturze miąższościowej na koniec 10-lecia przedstawione w tabeli 100 (wg tabeli XIII²) wskazują, że w większości drzewostanów na koniec planu urządzenia lasu VI rewizji nastąpi wzrost przeciętnej ich zasobności tj. naturalne przejście drzewostanów do wyższej klasy wieku (np. z IIIa do IIIb) wiąże się ze wzrostem ich przeciętnej zasobności tych drzewostanów. Natomiast na ogólny spadek zasobności drzewostanów wpływ ma wzrost powierzchni drzewostanów najmłodszych charakteryzujących się średnią zasobnością niższą od przeciętnej dla nadleśnictwa.

Tabela 148. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych na początek i koniec okresu obowiązywania pul dla Nadleśnictwa Sarnaki

Wskaźnik	Jedn.	Stan na 1.1.2025	Stan na 31.12.2034
1	2	3	4
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	10129,89	10129,89
Zasoby miąższości	m ³	2751540	2702867
Przeciętna zasobność d-stanów na 1 ha w podklasach wieku			
IIa	m ³ /ha	109	61
IIb	m ³ /ha	193	178
IIIa	m ³ /ha	243	247
IIIb	m ³ /ha	298	268
IVa	m ³ /ha	327	319
IVb	m ³ /ha	367	338
Va	m ³ /ha	381	380
Vb	m ³ /ha	383	411
VI	m ³ /ha	415	412
VII i starsze	m ³ /ha	426	422
Klasa odnowienia	m ³ /ha	263	259
Klasa do odnowienia	m ³ /ha	268	365
D-stany o budowie przerębowej	m ³ /ha	-	
Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³ /ha	271	267
Przeciętny wiek	lat	66	67
Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³	5,92	
Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za ubiegły okres)	m ³	4,10	3,13
Przeciętna miąższość użytków przedręb. na 1 ha (za ubiegły okres)	m ³	3,26	3,22
Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	6,36	5,95

² Tabela XIII zamieszczona jest w rozdziale 2.1 Analiza gospodarki przeszłej dokonanej przez nadleśniczego

6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH

Prace związane z VI rewizją planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Sarnaki zostały wykonane przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie zgodnie z obowiązującymi przepisami, oraz protokołem z Komisji Założeń Planu z dnia 23.06.2022 r. We wszystkich zestawieniach i tabelach prezentowana jest powierzchnia z projektu planu urządzenia lasu z dokładnością do 1 ara z wyjątkiem:

- informacji dotyczących prac geodezyjnych,
- informacji dotyczących stanu posiadania,
- informacji dotyczącej rodzaju powierzchni w nadleśnictwie, gdzie została podana powierzchnia z dokładnością do 1m² a występujące różnice powierzchniowe wynikają z przyjętego sposobu zaokrąglania m² do arów.

Stwierdzone na gruncie różnice w zakresie rodzajów użytkowania były na bieżąco zgłaszane Nadleśniczemu, który decydował o sposobie załatwienia sprawy.

6.1. Prace przygotowawcze

6.1.1. Prace glebowo-siedliskowe, fitosocjologiczne

Przy tworzeniu planu urządzenia lasu VI rewizji wykorzystano opracowanie glebowo-siedliskowe dla Nadleśnictwa Sarnaki wykonane przez BULiGL Oddział w Lublinie w latach 2021 – 2022.

Celem prac w Nadleśnictwie Sarnaki było wykonanie **pełnej dokumentacji** siedliskowej zgodnie z IUL cz. II. „Instrukcja wyróżniania i kartowania w Lasach Państwowych typów siedliskowych lasu oraz zbiorowisk roślinnych” (CILP 2012).

Rozpoznanie i skartowanie gleb i siedlisk oraz wykonanie odpowiednich analiz glebowych, warunkuje stworzenie właściwych podstaw do oceny warunków przyrodniczych. Te opisane elementy służą do podejmowania decyzji hodowlanych i ochronnych w Nadleśnictwie Sarnaki gwarantujących pełne wykorzystanie potencjału produkcyjnego siedlisk oraz opracowanie wytycznych na potrzeby planu urządzenia lasu.

W ramach prac uzupełniających wykonane zostało opracowanie fitosocjologiczne dla gruntów Nadleśnictwa Sarnaki w zasięgu obszaru Natura 2000 PLH140011 Ostoja Nadbużańska. Celem prac fitosocjologicznych w Nadleśnictwie Sarnaki jest szczegółowa inwentaryzacja i kartografia zbiorowisk roślinnych wraz z rozpoznaniem aktualnych i potencjalnych zespołów roślinnych, stopnia zniekształceń i degradacji siedlisk oraz określenia kierunków i metod rewitalizacji fitocenozy odbiegających od stanu normalnego.

6.2. Podstawowe prace urządzeniowe

Piąta rewizja planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Sarnaki została wykonana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie na podstawie umowy nr ZU 271.4.2023 z dnia 11.05.2023 roku, zawartej pomiędzy wykonawcą, a Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Lublinie. Prace wykonano w oparciu o protokoły z posiedzeń: Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej, a także ustawę z dn. 28.09.1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 530 z późn. zm.), ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024, poz. 1112 z późn. zm.), ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024, poz. 1478 z późn. zm.), Rozporządzenia MŚ z dnia 12.11.2012 r. (Dz.U. 2012, poz. 1302) w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planów urządzenia lasów oraz zgodnie z Instrukcją urządzania lasu z 2011 r. i Zasadami Hodowli Lasu z 2024 r., Instrukcją ochrony lasu z 2024 r., Instrukcją ochrony przeciwpożarowej z 2020 r. itd.

6.2.1. Prace terenowe

Inwentaryzacja zasobów leśnych „na gruncie” została wykonana w oparciu o zaktualizowane mapy gospodarcze w skali 1: 5000, w okresie od 05.2023 r. do 05.2024 roku. Po zakończeniu prac terenowych w każdym leśnictwie, uzgodniono opisy taksacyjne i wskazania gospodarcze dla każdego wydzielenia. Odbiór terenowych prac urządzeniowych nastąpił w dniu 29.05.2024r. z udziałem przedstawicieli RDLP, nadleśnictwa i wykonawcy.

W trakcie prac urządzeniowych dokonano pomiaru nowych dróg, granic zrębów oraz zweryfikowano przebieg niektórych wydzieleni. Pomiarów wykonano za pomocą odbiornika GPS-Global Positioning System (satelitarne określenie położenia). Proste pomiary wykonano taśmą metodą domiarów lub dalmierzem laserowym. Pomiarom objęto granice wyłączeń lub granice innych szczegółów sytuacji wewnętrznej, na których stwierdzono istotne zmiany lub niezgodności. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu przyjęto zasadę maksymalnego wykorzystania (przeniesienia) na aktualne opracowywane mapy gospodarcze szczegółów z map gospodarczych poprzedniego planu, posiłkując się również aktualną ortofotomapą tych terenów.

Inwentaryzacja zasobów drzewnych została przeprowadzona w trzech etapach:

1. Szacunkowe określenie zasobności z wykorzystaniem powierzchni relaskopowych;
2. Inwentaryzacja zasobów miąższości statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych. Miąższość dla warstw ustalono na kołowych powierzchniach próbnych;

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

3. Wyrównanie miąższości oszacowanej (z zastosowaniem równań regresji) do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku, w wyniku pomiaru miąższości statystyczną metodą reprezentacyjną w warstwach gatunkowo-wiekowych.

Należy podkreślić, że w założeniu metody inwentaryzacji zasobów drzewnych jednostką pomiarową na potrzeby inwentaryzacji zasobu nie jest drzewostan, lecz warstwa gatunkowo-wiekowa. Na miąższość obrębu składa się miąższość warstw pomierzonych statystyczną metodą reprezentacyjną oraz miąższość drzewostanów niemierzonych tą metodą – I klasa wieku. Dokładność zapasu w konkretnych wyłączeniach drzewostanowych może być obciążona błędem dodatnim lub ujemnym. W związku z powyższym masa oszacowana w trakcie taksacji nie może stanowić podstawy do rozliczenia na konkretnej pozycji zrębowej. Zadawalająca dokładność tej metody osiągnięta jest dla obrębu leśnego. W d-stanach II i starszych klas wieku założono 1114 powierzchni kołowych. W drzewostanach I klasy wieku zapas określono za pomocą szacunku wzrokowego. Błąd określenia miąższości wynosi dla obrębu Sarnaki – 1,07%.

Na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej dokonywano pomiarów stwierdzonego na powierzchni drewna martwego. Miąższość drewna martwego określana jest z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów, drzew ściętych i wyrwconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych. W Nadleśnictwie wylosowanych zostało 143 powierzchni do pomiaru istniejącego drewna martwego.

Tabela 149. Błędy procentowe dla pomierzonych cech – obręb Sarnaki

Gatunek	BRZ	DB	DB.S	OL	SO
Klasa wieku	wariancja miąższości współczynnik zmienności miąższości błąd procentowy miąższości				
Ila		797,29 34,34 15,36	1184,17 61,51 25,11	668,66 29,35 14,67	8932,92 68,75 18,38
Ilb	4385,8 42,44 18,98	1591,49 26,8 9,47		9577,4 43,28 21,64	4689,05 31,93 7,98
IIla	3953,08 26,91 6,73	643,62 13,71 5,18		9684,32 36,46 18,23	6026,87 31,06 4,44
IIlb	12039,9 40,62 10,49	12577,97 45,2 18,45		16988,19 36,67 16,4	10016,17 32,92 4,15
IVa	12976,03 36 14,7	9553,98 31,57 6,89		8394,88 29,2 11,04	12291,97 33,27 3,67
IVb	3884,72 25,41 10,37	14206,09 35,25 6,55		13182,33 25,81 10,54	14255,69 31,39 3,75
Va		8834,61 27,85		29861,73 33,9	15529,18 31,13

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Gatunek	BRZ	DB	DB.S	OL	SO
Klasa wieku	wariancja miąższości współczynnik zmienności miąższości błąd procentowy miąższości				
		4,02		10,72	3,77
Vb		11775,1 30,86 3,64			14778,65 29,88 3,12
VI		14188,78 31,45 4,45			13911,26 24,89 3,33
KOKDO	8032,4 28,49 6,91	20673,24 36,68 5,66			18269,05 30,28 2,13

Błąd procentowy dla obrębu Sarnaki 1,07

Odbiór inwentaryzacji zasobów wraz z testem kontroli pomiaru miąższości na kołowych powierzchniach próbnych nastąpił w dniach 9-10.04.2024 r.

Wyniki:

- *liczba błędów grubych – 0;*
- *bezwzględna wartość statystyki pola przekroju pierśnicowego = 0,108;*
- *bezwzględna wartość statystyki wysokości = 0,257;*

liczba błędów grubych jest mniejsza od 4, a bezwzględna wartość statystyki jest mniejsza od Wyniki testu pomiaru miąższości pozwoliły na przyjęcie obliczenia miąższości dla nadleśnictwa.

6.2.2. Prace kameralne

Prace kameralne zostały wykonane w latach 2023-2024. Do wprowadzenia i przetwarzania danych taksacyjnych posłużono się programem Taksator 6.0.636. Mapę numeryczną wykonano za pomocą aplikacji Leman 4.

Dane taksacyjne, na podstawie których sporządzono Plan urządzenia lasu zostały przekazane Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie w formie elektronicznej. Przekazano też dane, w formie warstw numerycznych, zgodne ze standardem leśnej mapy numerycznej.

Prace terenowe i kameralne VI rewizji urządzenia lasu w Nadleśnictwie Sarnaki zostały wykonane przez pracownię urządzeniową Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie w składzie:

1. Paweł Strawa specjalista taksator - kierownik projektu, nadzór, organizacja i kontrola prac
2. Anna Łbik starszy taksator - opracowanie bazy danych
3. Wioletta Wójcik starszy taksator - opracowanie map w standardzie LMN
4. Martyna Dul taksator - opracowanie map w standardzie LMN

Prace terenowe – taksacja, zakładanie powierzchni kołowych, opracowanie baz danych

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

5. Zbigniew Pałka starszy taksator;
6. Marcin Furmanek specjalista taksator;
7. Mateusz Wawrzycki starszy taksator;
8. Janusz Pętek starszy taksator;
9. Grzegorz Sagan starszy taksator;
10. Piotr Pliszka starszy taksator;
11. Dariusz Piątek starszy taksator;
12. Adam Szarowolec starszy taksator;
13. Wojciech Paszczuk specjalista taksator;
14. Michał Krzak taksator;
15. Rafał Skorupski starszy taksatora
16. Robert Furmanek taksator - opracowanie map, opracowanie POP, opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko, taksacja, zakładanie powierzchni kołowych, opracowanie bazy danych
17. Grzegorz Mazur asystent taksatora – opracowanie baz danych

Prace fitosocjologiczne terenowe i kameralne:

18. Tadeusz Miśta taksator specjalista;
19. Adrian Sadowy starszy taksator;
20. Jacek Roczeń starszy taksator;
21. Maciej Biedroń taksator;
22. Wojciech Zwolski taksator;
23. Marek Kaczor technolog, specjalista ds. GIS

Nadzór merytoryczny nad całokształtem prac sprawował Zastępca Dyrektora BULiGL Oddziału w Lublinie – Konstanty Kasperuk.

Nadzór z ramienia Zarządu BULiGL prowadził starszy inspektor nadzoru Mirosław Murawski.

6.2.3. Zestawienie składników planu urządzenia lasu

Plan urządzenia składa z następujących części:

Opis ogólny lasów nadleśnictwa (elaborat) (oddzielnie opraciony) w 2 egzemplarzach z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa Sarnaki, RDLP w Lublinie)

W skład **opisu ogólnego** wchodzi też tematyczne mapy przeglądowe w skali 1:25000:

- ✓ drzewostanów,
- ✓ siedlisk,
- ✓ cięć,
- ✓ nasiennictwa i selekcji,
- ✓ ochrony lasu,

oraz mapy sytuacyjno- przeglądowe w skali 1: 50 000:

- ✓ obszaru w granicach terytorialnego zasięgu nadleśnictwa,
- ✓ zagospodarowania rekreacyjnego,
- ✓ ochrony przeciwpożarowej,
- ✓ gospodarki łowieckiej

Program ochrony przyrody (opraciony w oddzielny tom wraz z mapą sytuacyjno- przeglądową walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:50 000) w 3 egzemplarzach z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa Sarnaki, RDLP w Lublinie) oraz mapa rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich roślin, zwierząt i grzybów oraz mapa obszarów chronionych i funkcji lasu wg obrębów leśnych w skali 1:25000 w 2 egzemplarzach (Nadleśnictwo Sarnaki, RDLP w Lublinie).

Komplet planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki z przeznaczeniem dla DGLP w Warszawie przygotowano tylko w formie elektronicznej.

Szczegółowe dane z inwentaryzacji lasu w 1 egzemplarzu (Nadleśnictwo Sarnaki);

Zawierają one opisy taksacyjne oraz przewidziane Instrukcją UL wykazy i tabele.

Dla nadleśnictwa sporządzono tom zawierający:

- ✓ wykazy projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6)
- ✓ wykazy drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego
- ✓ wykazy projektowanych zabiegów z zakresu hodowli lasu
- ✓ wykaz drzewostanów do przebudowy
- **Dla każdego leśnictwa** sporządzony został operat zawierający: wyciąg z opisu ogólnego i programu ochrony przyrody, wyciągi z opisów taksacyjnych, wyciąg z mapy gospodarczej w skali 1:5000 z naniesioną lokalizacją cięć rębnych oraz danymi dotyczącymi nasiennictwa i selekcji, ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, walorów przyrodniczo-kulturowych, stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych i zwierząt, wykaz cięć użytkowania rębego, wykaz cięć użytkowania

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

przedrębnego, wykaz drzewostanów, w których nie projektuje się cięć pielęgnacyjnych, wykaz zadań z hodowli lasu. Ponadto sporządzono mapę gospodarczo-przeładową w skali 1:10000 drzewostanową i cięć rębnych z naniesionymi granicami istniejących form ochrony przyrody i lokalizacją gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną ścisłą i szczególnie rzadkich.

- Wydruki mapy gospodarczej w skali 1:5000 – arkusze szt. 61 otrzymuje nadleśnictwo.
- Leśna mapa numeryczna dla Nadleśnictwa Sarnaki wykonana została zgodnie ze standardem określonym w Instrukcji urządzania lasu i innych zarządzeniach DGLP. Na jej bazie sporządzono wydruki map w tradycyjnej formie.

Prognoza oddziaływania PPUL na środowisko i obszary Natura 2000 wraz z mapą przeładową do prognozy oddziaływania na środowisko Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki w skali 1:25000 (w kieszeni opracowania) w 4 egzemplarzach (Nadleśnictwo Sarnaki, RDLP w Lublinie, RDOŚ w Warszawie, PWIS w Warszawie)

Opracował:

Z-ca Dyrektora Oddziału

inż. Konstanty Kasperuk

Dyrektor Oddziału

mgr inż. Lesław Radzikowski

7. ZAŁĄCZNIKI

7.1. Decyzja Ministra Klimatu i Środowiska o uznaniu za ochronne lasów położonych w Nadleśnictwie Sarnaki



Minister
Klimatu i Środowiska

DLŁ-WGL.8101.50.2024.MP
3452125.15289387.12710031
Warszawa, 14-08-2025

DECYZJA

Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567), po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 maja 2025 r., znak ZU.6002.32.2024, uzupełnionego pismem z dnia 26 czerwca 2025 r., po uzyskaniu opinii Rady Gminy Korczew, Rady Gminy Stara Kornica, Rady Gminy w Huszlewie, Rady Gminy w Platerowie, Rady Gminy w Sarnakach, Rady Miasta i Gminy Łosice oraz wobec nieprzedstawienia przez Radę Gminy Przesmyki i Radę Miejską w Mordach opinii w formie wydanej w ustawowym terminie uchwały:

- I. Pozbawiam charakteru ochronnego lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, położone w Nadleśnictwie Sarnaki, określone decyzją Ministra Środowiska z dnia 20 września 2004 r., znak DL.lp-0233-20/04, w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Sarnaki.
- II. Uznaję za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, o powierzchni łącznej 1 556,29 ha, położone w Nadleśnictwie Sarnaki, w obrębie leśnym Sarnaki, jak niżej:
 - a) lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o powierzchni łącznej 107,10 ha, w oddziałach: 11o,p; 12j; 13h; 16a; 16Ab; 17Am; 24d; 27b,f; 80a; 81a,d,f,h; 92c,f,g,h,i; 92Cf; 93Ba; 95c,g; 96c,d,f,j; 97b,d,f; 124d; 128c,d; 132d,h; 149c,d; 227f; 234a; 257d; 270d; 271d,h; 280c; 281b,c,d; 282a; 287c,d,f; 381c,
 - b) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego, o powierzchni łącznej 17,21 ha, w oddziałach: 248k; 249l,
 - c) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej 821,56 ha, w oddziałach: 2a; 9g; 11i,j,k,l,n,r,s; 12a,c,d,g; 13a,b,d,f,g,i,j,k,l; 14a,b,d,g,h,i,j; 15a,d,g,h,j; 16Aa,l; 17Ab,c; 17Bc,j; 18b; 21c; 23a; 24a,c; 25a,c,d; 26f; 27a,d,g,i; 28b; 30c; 32c; 33b,c; 35c,d,g,h,i,j; 36c,d; 38g; 39a,c,d,f,g,h,i; 40b,c,i; 79Ba,b,c; 80b,c,f,g,h,i,j; 81b,c,g; 82a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l; 83a,b,c; 85j; 86f,h,i,j; 86Am,n,r,s,w; 87i,j,k; 88f,i,j; 88Ab,f,k; 90Ac,d; 91a,b,d,f,j,k; 92a,b; 92Ba,b,c,d,f,g; 92Cg; 93d,f,j,n; 93Aa,b,c,f,h,j,l,o,ax; 93Bb,c; 94c,d; 95b,d,j,k; 96a,b,l,n; 97a,g,h; 100b; 104f; 105a,b,d,f,h,j; 106d; 112b,c; 113a; 138Ba,b,c,d; 144k; 149g; 176a,b,d,h; 177b,f; 178a; 185Dk,l; 186d,h,m; 191c,d,f,l; 191Ab,l; 220c; 221k; 226Jf; 227b,d; 232c; 233f; 234c,f,h; 235a,b,c,d,f,h; 236a,c,k; 237b; 238b; 239a; 242f; 253f; 259g; 260d,f,g; 273b; 275k,o,r; 276g; 277j; 280b,d; 281a; 282b; 284d; 287a,b; 288a,b; 291a; 292c,f,h,j; 294i,j,k,l,o; 297a,b,d,f; 298a,f,i; 300a; 302g; 308c; 309a,c,j; 309Ba; 310a,d; 310Ca; 311a,b,c,d; 312a,b,f; 313a,g; 314c,d,g; 315a,b,c; 320a,b,c,d,f,g; 321a; 336b,c; 337a,b; 337Al; 338c,g,h; 341c; 342a; 343a; 344b; 347f; 373c,d,f,g; 379f,g; 381a,b,d,f,g,h; 382a,b,c,l,m,o,p; 388k; 388Bc,g; 394a; 396f; 403h; 407d; 408g; 411c; 414j; 427Ba,c,d,f; 430a,b,d,h,j; 431b,f,g; 432a,b,c,d,f,g,h,i; 433a,b,c,d,f,i,l; 433Ba; 434a,d,h; 434Ba,b; 436n,p,r; 437c,f,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- d) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, o powierzchni łącznej 23,46 ha, w oddziałach: 389c; 390b,c,d,f,g,h,i; 391c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r,s,t,w,x,y; 391Aa,b,c,d; 391Ba,b,c,d,f,g,h,
- e) lasy glebochronne, o powierzchni łącznej 586,96 ha, w oddziałach: 30l; 36h; 86k; 86At,x; 87b,c,l,m; 88a,b; 88Aa,c,d; 90a,b,c; 90Aa,f,g; 90Bc; 90Dg; 186j,l; 187a,b; 188a,b; 192m,n; 195a,b,c; 200k,l,n,p,r,s; 201b,c; 202c,d; 203a,b; 205a,f; 206g,h; 207a,b; 210c,d,f,g; 211a,b,g; 212b,g; 216c; 217a,b,d,f; 218f; 222b,c; 223a,b; 229a,h; 230a,b,c; 231a; 232f; 233b; 238h; 239b,d; 244b,c,d,f; 245a,b,c; 253c,d,i,j,k; 255m; 322a,c,d,f,g,h; 323a,b,d; 324a,b,c,d,f,g,h,i,j; 325a,b,c,d,f,g,j,k,l,m; 326a,b,c,d,f; 327a,b,c,d; 328a,c; 332a,b,c,g; 333a,d,f.

UZASADNIENIE

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, pismem z dnia 26 maja 2025 r., uzupełnionym pismem z dnia 26 czerwca 2025 r., wystąpił do Ministra Klimatu i Środowiska z wnioskiem o:

- pozbawienie charakteru ochronnego lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, w Nadleśnictwie Sarnaki, określonych decyzją Ministra Środowiska z dnia 20 września 2004 r., znak DL.lp-0233-20/04, w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Sarnaki,
- uznanie za ochronne lasów Nadleśnictwa Sarnaki, o powierzchni łącznej 1 556,29 ha, w obrębie leśnym Sarnaki.

Pozytywną opinię w sprawie zmiany powierzchni lasów ochronnych wyraziły w formie uchwały Rada Gminy Korczew, Rada Gminy Stara Kornica, Rada Gminy w Huszlewie, Rada Gminy w Platerowie, Rada Gminy w Sarnakach oraz Rada Miasta i Gminy Łosice.

Rada Gminy Przesmyki i Rada Miejska w Mordach nie wyraziły swojej opinii, w formie wydanej w ustawowym terminie uchwały.

Powierzchnia lasów ochronnych według planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2015–2024 wynosiła 1 894,00 ha.

Położenie i powierzchnia lasów ochronnych w Nadleśnictwie Sarnaki zostały zweryfikowane merytorycznie podczas prac urzędniowo-leśnych według aktualnych danych. Wnioskowane lasy w pełni odpowiadają warunkom określonym w art. 15 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r., w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 nr 67, poz. 337).

Biorąc pod uwagę powyższe, Minister Klimatu i Środowiska orzekł jak w rozstrzygnięciu.

W pozostałym zakresie organ odstępuje od uzasadnienia decyzji na podstawie art. 107 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

POUCZENIE

1. Strona niezadowolona z treści decyzji może w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, zwrócić się do Ministra Klimatu i Środowiska (ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego). Zgodnie z art. 130 § 1 i 2 w związku z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego przed upływem terminu do wniesienia wniosku

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

o ponowne rozpatrzenie sprawy decyzja nie ulega wykonaniu, a wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. Przepisów tych nie stosuje się w przypadkach, gdy decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego) oraz decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy. Decyzja podlega też wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 130 § 4 w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego).

2. Jeżeli Strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji Stronie (art. 52 § 3, art. 53 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935, z późn. zm.), zwanej dalej „p.p.s.a.”). Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Klimatu i Środowiska (ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa). Brak złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od daty jej doręczenia i złożenie skargi spowoduje, że decyzja stanie się ostateczna i wykonalna. Zgodnie z art. 61 § 1 p.p.s.a. wniesienie skargi na decyzję bowiem nie wstrzymuje wykonania decyzji i podlega ona wykonaniu jako decyzja ostateczna.

3. W trakcie biegu terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy strona może zrzec się prawa do wniesienia tego wniosku wobec Ministra Klimatu i Środowiska, który wydał niniejszą decyzję. Z dniem doręczenia Ministrowi Klimatu i Środowiska oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, że na decyzję nie może być wniesiona skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie i podlega ona wykonaniu (art. 127a w zw. z art. 127 § 3 i art. 16 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego).

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożała
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Otrzymuje:

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych

Do wiadomości:

1. Rada Gminy Korczew,
2. Rada Gminy Przesmyki,
3. Rada Gminy Stara Kornica,
4. Rada Gminy w Huszlewie,
5. Rada Gminy w Platerowie,
6. Rada Gminy w Sarnakach,
7. Rada Miasta i Gminy Łosice,
8. Rada Miejska w Mordach

Dokonano opłaty skarbowej dnia 3.10.2024 r. na rachunek 21 1030 1508 0000 0005 5000 0070
Urząd Miasta Stołecznego Warszawy – Centrum Obsługi Podatnika w wysokości 10,00 PLN

7.2. Protokół Komisji Założeń Planu

ZU.003.3.2022

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W LUBLINIE**

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU
określający
założenia i wytyczne do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu
dla Nadleśnictwa Sarnaki
na lata
2025 - 2034**

Sarnaki, czerwiec 2022 rok

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Projekt planu urządzenia lasu opracowany zostanie wg Instrukcji Urządzania Lasu, Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego L.P. z dnia 21.11.2011r. w sprawie „Instrukcji urządzania lasu” z późn. zmian. Protokół sporządzono zgodnie z §126 ww. Instrukcji.

Posiedzenie Komisji Założeń Planu (KZP) odbyło się w dniu 23 czerwca 2022 r. w Nadleśnictwie Sarnaki.

Obradom Komisji przewodniczył dr inż. Mirosław Waniewski, Zastępca Dyrektora RDLP w Lublinie ds. Gospodarki Leśnej

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu (PPUL) zostanie wyłoniony w drodze przetargu zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych. Podstawą sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia będzie Protokół z posiedzenia Komisji Założeń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa. Na podstawie referatu Nadleśniczego i Koreferatu Zespołu Urządzania Lasu RDLP w Lublinie oraz po przeprowadzonej dyskusji, Komisja opracowała założenia do projektu planu urządzenia lasu i prognozy oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000.

Do udziału w spotkaniu zaproszono m.in. przedstawicieli:

Departamentu Leśnictwa i Łowiectwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu, starostów, powiatów, prezydentów miast, burmistrzów, wójtów, przedstawicieli lokalnych przedsiębiorców leśnych [ZUL, odbiorcy i przetwórcy drewna], Straży Pożarnej, PZŁ, stowarzyszeń i organizacji działających lokalnie. Zgodnie z zamieszczonym ogłoszeniem każdy zainteresowany miał możliwość wzięcia udziału w posiedzeniu Komisji Założeń Planu, wstęp był wolny.

Szczegółową listę zaproszonych oraz uczestników posiedzenia Komisji zamieszczono na końcu protokołu w formie załącznika.

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędniowych.

- A1. Prace przygotowawcze, w tym ocena podstawowych założeń zagospodarowania przestrzennego regionu, podjęcie decyzji w sprawie ewentualnej korekty lasów ochronnych oraz uzgodnienie wykazu drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego.**
- A1.1 Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.**

Nadleśnictwo Sarnaki położone jest w województwie mazowieckim, w zasięgu 2 powiatów oraz 7 gmin, odpowiednio:

- a) Łosickiego – gminy:
- Huszlew,
 - Łosice Miasto,
 - Łosice Obszar wiejski,
 - Olszanka,
 - Platerów,
 - Sarnaki,
 - Stara Kornica.
- b) Siedleckiego – gminy:
- Korczew,
 - Mordy Obszar wiejski,
 - Przesmyki.

Województwo Mazowieckie

A1.1.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego województwa mazowieckiego

Obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego województwa mazowieckiego wprowadzono na podstawie Uchwały Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego województwa mazowieckiego (Dz.Urz.Woj.Maz. z 28 grudnia 2018 r. poz. 13180).

Dokument określa kierunki rozwoju regionu, wskazuje szczegółowe zasady organizacji przestrzennej województwa, formułuje kierunki polityki przestrzennej, przenosząc zapisy „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego” na układ przestrzenny – w formie polityk przestrzennych.

Główne założenia dokumentu:

- a) rozmieszczenie w przestrzeni inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w oparciu o cele i zasady zagospodarowania przestrzennego województwa,
- b) ukierunkowanie działań dotyczących rozwoju gospodarczego, kultury i ochrony środowiska, poprzez uwzględnianie uwarunkowań, szans i zagrożeń wynikających ze zróżnicowanych cech przestrzeni województwa,
- c) oddziaływanie na zachowania przestrzenne podmiotów gospodarujących w przestrzeni, by były one zgodne z ogólnymi celami rozwoju województwa.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku INNOWACYJNE MAZOWSZE

Nadrzędnym celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez przyspieszenie wzrostu gospodarczego, generowanego przez rozwój produkcji i przemysłu ukierunkowanego na eksport, szczególnie w branży średniozaawansowanych i zaawansowanych technologii. W układzie celów

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku zastosowano wielowymiarowe podejście, które uwzględniło złożoność wszystkich sfer działalności człowieka.

Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018

W Programie Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego do 2018 r. określony został następujący cel nadrzędny: „Ochrona środowiska naturalnego na Mazowszu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców regionu”. Na podstawie analizy stanu aktualnego i uwarunkowań wynikających z dokumentów programowych dotyczących ochrony środowiska, wyznaczonych zostało 5 obszarów priorytetowych dla Mazowsza:

- I POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA
 - II RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH
 - III OCHRONA PRZYRODY
 - IV POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO
 - V EDUKACJA EKOLOGICZNA SPOŁECZEŃSTWA
- oraz obszar działań dotyczący ZAGADNIENI SYSTEMOWYCH

A1.1.5. Inne dokumenty planistyczne dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody

Na chwilę obecną dla poszczególnych szczebli samorządów uchwalone są następujące dokumenty planistyczne:

Powiat Łosicki

1.1. Gmina Sarnaki

- a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki zatwierdzone Uchwałą nr XXVII/176/2002 Rady Gminy Sarnaki z dnia 8 sierpnia 2002 r.
- b) Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sarnaki zatwierdzony Uchwałą Nr X/53/2003 Rady Gminy Sarnaki z dnia 3 grudnia 2003 roku, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z dnia 22 stycznia 2004 roku Nr 14 poz.497.
- c) Gmina Sarnaki przystąpiła do opracowania nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które w 2022 roku zostanie zatwierdzone i przyjęte Uchwałą Rady Gminy Sarnaki.

1.2. Gmina Huszlew

- a) Uchwała Nr XXXII/133/2009 Rady Gminy w Huszlewie z dnia 27 lutego 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew.
- b) Uchwała Nr XXXIV/206/2014 Rady Gminy w Huszlewie z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Huszlew obejmującego części wsi Juniewiczze, Liwki Szlacheckie, Liwki Włociańskie, Kopce i Motów z przeznaczeniem pod „Farmę Wiatrową Juniewiczze”.

1.3. Gmina Platerów

- a) Uchwała Nr XI/51/03 Rady Gminy Platerów z dnia 29 października roku 2003 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Platerów.

1.4. Miasto i Gmina Łosice

- d) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łosice zmienione uchwałą nr III/12/14 Rady Miasta i Gminy Łosice.
- e) Uchwała Nr XX/104/11 Rady Miasta i Gminy Łosice z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łosice dla działki oznaczonej nr 799 położonej we wsi Niemojki, gm. Łosice.
- f) Uchwała Nr XXIV/138/12 Rady Miasta i Gminy Łosice z dnia 23 marca 2012r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łosice składającej się z 34 części.

- g) Uchwała XLII/286/10 Rady Miasta i Gminy Łosice z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łosice.

1.5. Gmina Stara Kornica

- a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kornica przyjęte uchwałą Nr XXII/149/02 Rady Gminy w Starej Kornicy z dnia 28.02.2002 r.
- b) Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kornica zatwierdzona Uchwałą Nr XXV/126/98 Rady Gminy w Starej Kornicy z dnia 29 kwietnia 1998 r. [Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego Nr 5 z dnia 15 czerwca 1998 r., poz. 74]
- c) Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kornica zatwierdzona Uchwałą Nr XIV/97/2000 Rady Gminy w Starej Kornicy z dnia 31 sierpnia 2000 r. [Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 114 z dnia 25 września 2000 r., poz. 1126]
- d) Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kornica zatwierdzona Uchwałą Nr XXVII/168/02 Rady Gminy w Starej Kornicy z dnia 24 lipca 2002 r.
- e) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kornica zatwierdzony Uchwałą Nr XVII/106/12 Rady Gminy w Starej Kornicy z dnia 05.06.2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kornica w zakresie terenów przeznaczonych do zalesień [Dz. Urz. Woj. Maz. Poz. 8644 z 2012 r.] z terminem obowiązywania od dnia 07.01.2013 r.
- f) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kornica zatwierdzony Uchwałą Nr XXVI/167/2013 Rady Gminy w Starej Kornicy z dnia 26.03.2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kornica w zakresie terenów przeznaczonych do zalesień [Dz. Urz. Woj. Maz. Poz. 7471 z 2013 r.] z terminem obowiązywania od dnia 05.08.2013 r.

1.6. Gmina Olszanka

- a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka Uchwała Nr XLII/196/14 z dnia 17 czerwca 2014 r.
- b) Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka Uchwała Rady Gminy Olszanka Nr XI/65/2019 z dnia 30.08.2019 r. dotyczy obrębu Mszanna działek nr 275/1, 275/2, 276, 292, o łącznej powierzchni 15,67 ha, na której przewidywana jest rozbudowa istniejącego gospodarstwa - ustalenia planu, teren drogi krajowej Nr 19. obręb Próchenki, działka nr 923 (część działki), nr 925 (część działki), 956/1 i 956/2, przewidywane do powierzchniowej eksploatacji kopalni (piasku).
- c) Zachowują moc miejscowe plany uchwalone po 1 stycznia 1996 r., Uchwała Nr XXXI/131/98 z dnia 8 czerwca 1998 r., dotyczące działek nr 284/2 i 286/2 w m. Hadynów budownictwo mieszkaniowe, nr 275/3 położone w m. Olszanka - lokalizacja oczyszczalni ścieków oraz Uchwała Nr XXXVI/177/02 z dnia 18.04.2002 r. - działki nr 193/4, 194/2, 195/2, 196/2, 197, 198, 199, 200/2, 201, 202/2, 203/4, 203/6, 204, 205/2, 206/2, 207, 208, 209, 210, 183/10, 183/8, 183/6 położonych w radli - pod wydobywanie torfu.
- d) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Olszance Nr JX/43/2003 z dnia 23.10.2003 r. D z. Urz. Woj. Mazowieckiego Poz. 307 poz. 8274 z dnia 11. 12.2003 r.
- e) Zarządzenie Zastępcze z dnia 20 marca 2017 r. Wojewody Mazowieckiego znak LEX-IV.742. 86.2016 w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalni do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszanka.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- f) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy Olszanka Nr V/28/2015 z dnia 10.03.2015 r. D z. Urz. Woj. Mazowieckiego Poz. 4151 z dnia 29.04.2015 r. , obręb Bolesty działki nr 206 , 207 , 208 , 209 i 210 o pow. 6,97 ha - RM - zabudowa zagrodowa, 1 RP i 2 RP - ustala się tereny pod zabudowę do produkcji rolnej specjalnej.
- g) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy Olszanka Nr XYIII/116/2016 z dnia 22.09.2016 r. , Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Poz. 91 I 5 - obręb Korczówka działki nr 25 i 27 oznaczenia RM - zabudowa zagrodowa i RP - budynki i budowle do produkcji rolnej specjalnej.
- h) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy Olszanka Nr XX III/147/2017 z dnia 27.04.2017 r. - obręb Nowe Łepki część działek 57, 61 i 65 przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, oraz obręb Pietrusy działki nr 203, 204, 205, 220/2, 220/4 i 220/6 - przeznaczone podstawowe: budynki i budowle do produkcji rolnej specjalnej.
- i) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy Olszanka Nr XXX I/186/2018 z dnia 20.03.2018 r. Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Poz. 3485 z dnia 06.04.2018 r. - obręb Wyczółki działka nr 55/1 - budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne.
- j) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy Olszanka Nr XI/66 /2019 z dnia 30.08.2019 r. , Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Poz. 10954 z dnia 19. 09.201 9 r. - obręb Próchen ki działka nr 923 (część działki) , nr 925 (część działki), 956/1 i 956/2 do powierzchniowej eksploatacji kopalni (piasku).
- k) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy Olszanka Nr XVII/97/2020 z dnia 26.03.2020 r., Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Poz. 6289 z dnia 04.06.2020 r. - obręb Klimy część działki 569/1 - budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne.
- l) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy Olszanka Nr XXIII/115/2020 z dnia 11.08.2020 r., Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Poz. 9521 z dnia 11.09.2020 r. - obręb Korczówka Kolonia działka nr 99/2 - zabudowa zagrodowa, na RP --dopuszcza się budynki gospodarcze i inwentarskie z zakazem przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- m) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Olszanka uchwalony Uchwałą Rady Gminy Olszanka NrXXI/ 108 /2020 z dnia 17.08. 2020 r., Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Poz. 8690 z dnia 17.08.2020r. dotyczy obrębu Mszanna działek nr 275/1 ,275/2, 276, 292, o łącznej powierzchni 15,67 ha, na której przewidywana jest rozbudowa istniejącego gospodarstwa - ustalenia planu z 2003 r., teren drogi krajowej Nr 19.
- n) Ocena aktualności przyjęta Uchwałą Nr XVI/102/2016 z dnia 22.06.2020 r.

Powiat Siedlecki

Strategia Rozwoju Powiatu Siedleckiego na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 r.

Uchwałą Nr XIII/92/2015 Rady Powiatu w Siedlcach z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Powiatu Siedleckiego na lata 2015 – 2020 z perspektywą do 2025 r.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016-2019 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Powiatowy Program Ochrony Środowiska (POŚ) jest dokumentem strategicznym, opracowywanym na szczeblu powiatowym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych. POŚ zachowuje spójność z dokumentami o charakterze strategicznym obowiązującymi na szczeblu powiatowym. Dokument ten ma określać i systematyzować działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska na terenie Powiatu oraz przyczyniać się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju Powiatu. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Siedleckiego na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020- 2023 opracowany został na zlecenie Starosty Siedleckiego, zgodnie z art. 17 ust 1 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. 2013 poz. 1232), uwzględniając wymagania, o których mowa w art. 14 przedmiotowej ustawy, 1) cele ekologiczne; 2) priorytety ekologiczne; 2a) poziomy celów długoterminowych; 3) rodzaj i harmonogram działań proekologicznych; 4) środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

1.7. Gmina Korczew

- a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Korczew-Uchwała Rady Gminy Korczew Nr XXVII/159/2001 z 29 czerwca 2001 r.
- b) Miejskowy Plan Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Korczew dla obszaru położonego w obrębie wsi Mogielnica- Uchwała Rady Gminy Korczew Nr VII/42/99 z dnia 28 kwietnia 1999 r. oraz Uchwała Rady Gminy Korczew Nr VIII/102/00 z dnia 27 kwietnia 2000 r.

1.8. Miasto i Gmina Mordy

- a) Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Mordy uchwalony Uchwałą Nr XLII/185/2006 Rady Miejskiej w Mordach z dnia 12 października 2006 r. [Dz. Urz. Woj. Maz. z 2006 r. poz. 584], zmieniony Uchwałą Nr XXXVI/264/2021 Rady Miejskiej w Mordach z dnia 29 grudnia 2021 r. [Dz.Urz. Woj. Maz. Z 2022 r. poz. 584]

1.9. Gmina Przesmyki

- a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przesmyki Uchwała Nr XIX/145/2016 Rady Gminy Przesmyki z dnia 22 listopada 2016 r.
- b) Uchwała Nr XI/64/2019 Rady Gminy Przesmyki z dnia 17 września 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków numerem 133/2, położonej w miejscowości Tarkówek, gmina Przesmyki.

Wykonawca projektu PUL w referacie na Naradę Techniczno-Gospodarczą (NTG) przedstawi zapisy i ustalenia, aktualizując je stosownie do istniejących okoliczności. Aktualizację należy przeprowadzić na podstawie analizy dostępnych dokumentów planistycznych jednostek samorządu terytorialnego właściwych dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Sarnaki oraz województwa. W przypadku, gdy zostanie stwierdzony niekorzystny wpływ projektu na stabilność i trwałość lasu, należy szczegółowo uzasadnić takie stwierdzenie oraz przedstawić możliwe sposoby jego uniknięcia.

Po akceptacji przez NTG w opisie ogólnym Nadleśnictwa w rozdziale "Ogólna charakterystyka lasów i gruntów do zalesienia oraz pozostałych gruntów i nieruchomości będących w zarządzie Nadleśnictwa" należy zamieścić podrozdział „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” wraz z klauzulą o zgodności projektu planu urządzenia lasu ze strategią przestrzennego zagospodarowania

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach środowiskowych.

A1.2. Zebranie i zestawienie danych o obszarach chronionych w nadleśnictwie i funkcji lasu z uwzględnieniem obszarów Natura 2000 wyznaczonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajdują się następujące obszary Natura 2000:

- a) PLB 140001 Dolina Dolnego Bugu, obszar posiada PZO wprowadzony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5.09.2014 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [Dz. Urz. Woj. Lub. z 2014r. poz. 3080],
- b) PLH 140011 Ostoja Nadbużańska, obszar posiada PZO wprowadzony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5.09.2014 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 [Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014r. poz. 3132].
- c) PLB140002 Dolina Liwca, obszar posiada PZO wprowadzony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31.03.2014 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB 140002 [Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014r. poz. 3825].

A1.2.1. Wstępna wersja mapy obszarów chronionych i funkcji lasu

Nadleśniczy przedstawił wstępną mapę obszarów chronionych i funkcji lasu w oparciu o dane geoprzestrzenne GDOŚ oraz materiały własne.

Zasięgi obszarów chronionych należy przyjąć zgodnie z lokalizacją podaną w aktach powołujących. Informacje te z uwzględnieniem ich funkcji ochronnych obrazuje mapa obszarów chronionych i funkcji lasu, która dostępna jest w wersji elektronicznej.

Wszystkie formy ochrony przyrody zostaną uwzględnione w planie urządzenia lasu oraz ujęte w Programie Ochrony Przyrody, a granice przedstawione na odpowiednich mapach. Sporządzono wstępną mapę obszarów chronionych funkcji lasu.

A1.2.2. Wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego

Drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji organów właściwych do spraw ochrony przyrody i/lub objętych ochroną konserwatorską należy uwzględnić w projekcie planu urządzenia lasu oraz ująć w zaktualizowanym Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa, a granice przedstawić na odpowiednich mapach przeglądowych sytuacyjnych.

Do gruntów wyłączonych z użytkowania głównego należy zaliczyć ponadto:

- a) lasy stanowiące strefy ochrony całorocznej ostoi miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową – z wyłączeniem pododdziałów projektowanych do rozpoczęcia lub kontynuowania procesu przebudowy,
- b) drzewostany na siedliskach bagiennych, z uwzględnieniem aktualnego opracowania siedliskowego.

Wykonawca PUL przedłoży na NTG do akceptacji, zweryfikowany po pracach terenowych wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego.

1.2.3 . Lasy ochronne - propozycja w sprawie korekty lasów ochronnych

Lasy ochronne przyjęto na podstawie Decyzji Ministra Środowiska DL.Ip - 0233-20/04 z dnia 20.09.2004 r. w Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2015-2024. Powierzchnia lasów ochronnych wg decyzji wynosi 1907.21ha.

Lp.	Kategorie ochronności	Powierzchnia wg stanu na 01.01.2015 r.
1	Lasy wodochronne	685,99
2	Lasy w granicach administracyjnych miast i wokół nich	20,37
3	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	138,29
4	Lasy glebochronne	1032,17
5	Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego	17,18
Razem lasy ochronne		1894,00

Różnica wynika ze zmian ewidencyjnych ora utworzenia rezerwatu Mierzvice (12.98ha).

Wykonawca w trakcie prac urzędziowych przeprowadzi weryfikację drzewostanów uznanych za lasy ochronne – wszystkich kategorii. Weryfikacja będzie podstawą do ustalenia stanu obecnego oraz do podjęcia decyzji o rozpoczęciu czynności mających na celu korektę powierzchni lasów ochronnych. Wykonawca przygotowuje w uzgodnieniu z Nadleśnictwem wymaganą dokumentację do rad gmin i Ministra właściwego do spraw środowiska w celu pozbawienia charakteru ochronnego lasu oraz uznania lasu za ochronny. Wnioski do rad gmin zostaną przygotowane przez Wykonawcę do 30 kwietnia 2024.

A2. Prace siedliskowe w tym fitosocjologiczne - odniesienie do posiadanego opracowania siedliskowego, jego aktualność, określenie potrzeby wykonania jego aktualizacji i/lub terenowej weryfikacji gleb i siedlisk i w związku z tym określenie powierzchni pełnego opracowania

A.2.1. Prace siedliskowe

Nadleśnictwo posiada operat glebowo - siedliskowy opracowany przez BULiGL oddział w Lublinie wg stanu na 1.01.2005 r. będący aktualizacją opracowania z roku 1982. Aktualnie trwają prace nad nowym opracowaniem operatu siedliskowego w (planowane zakończenie: wrzesień 2022 r.)

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy materiały związane z operatem siedliskowym do wykorzystania przy pracach nad na PPUL.

Opis siedliska w nowym pul powinien być zgodny ze słownikiem programu TAKSATOR. Typ siedliskowy lasu (TSL) należy podać dla gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) oraz dla gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia.

Dla potrzeb planu urządzenia lasu informacje z opracowania siedliskowego wykorzystać do opracowania przyrodniczych podstaw przyszłej gospodarki leśnej. W wyłączeniach taksacyjnych z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi dla ochrony, których wyznaczono dany obszar Natura 2000 lub poza obszarem Natura 2000, kod TSL obowiązkowo należy rozszerzyć o kod leśnego siedliska przyrodniczego.

A.2.2 Prace fitosocjologiczne.

W ramach prac fitosocjologicznych w odniesieniu do stwierdzonych siedlisk przyrodniczych w obszarach siedliskowych Natura 2000 należy dokonać oceny stanu zachowania. W przypadku stanu zachowania należy przyjąć skalę ocen FV, U1, U2 wg metodyki GIOŚ. Opracowaniem należy objąć powierzchnię 3290 ha wg danych bazy SILP Nadleśnictwa. Termin odbioru prac do **30.06.2024.**

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

A3. Zmiany stanu posiadania zaszele w ubiegłym okresie gospodarczym i proponowane zmiany bieżące.

W Nadleśnictwie jest prowadzony i na bieżąco aktualizowany Rejestr Gruntów w SILP zgodny z ewidencją gruntów i budynków prowadzoną przez Starostwa Powiatowe w Łosicach i Siedlcach. Nadleśnictwo przekaze protokolarnie wyłoniionemu Wykonawcy PPUL uzgodniony rejestr gruntów aktualny na dzień pobierania bazy oraz warstwy leśnej mapy numerycznej (LMN) zaktualizowane na dzień 1 stycznia 2023 r.

Daty stanu	Powierzchnia wraz ze współwłasnościami brutto [ha]	Powierzchnia wraz ze współwłasnościami netto (wg sprawozdania LPIR-4) [ha]
Stan na 01.01.2015 r.	10 522,5381	10 487,91
Stan na 31.12.2021 r.	10 678,2933	10 534,13
Bilans	+155,7552	+46,22

Ubiegły okres gospodarczy

Lp.	Rodzaj zmiany	Powierzchnia całkowita wraz ze współwłasnościami brutto [ha]
1	Sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o Lasach	-0,3550
2	Sprzedaż w trybie art. 38 Ustawy o Lasach	-0,6482
3	Decyzje administracyjne [drogi]	-0,3309
4	Przejęcie w zarząd gruntów od Zasobu własności Skarbu Państwa	+153,5395
5	Postanowienia Sądu Rejonowego w Siedlcach	-2,1809
6	Aktualizacja ewidencji – modernizacja ewidencji	+1,2993
	Razem	155,7552

A4. Wstępna weryfikacja posiadanych przez nadleśnictwo podkładów geodezyjnych i rejestru gruntów

A4.1. Aktualizacja rejestru gruntów, mapy gospodarczej, mapy ewidencyjnej, LMN

W Nadleśnictwie prowadzony jest i na bieżąco aktualizowany rejestr gruntów w SILP, zgodny z ewidencją gruntów i budynków prowadzoną przez Starostwa Powiatowe w Łosicach i Siedlcach.

Nadleśnictwo przekaze protokolarnie wyłoniionemu Wykonawcy PPUL uzgodniony rejestr gruntów, aktualny na dzień pobierania bazy oraz warstwy leśnej mapy numerycznej. Leśną Mapę Numeryczną aktualizowano na bieżąco, na podstawie zmian w ewidencji gruntów i budynków (sprzedaże, przekazania, przejęcia i podziały działek, budowa i rozbiórka budynków), zmian gospodarczych (zręby, powierzchnie niestanowiące wydzieleni), budowa nowych obiektów.

Leśną Mapę Numeryczną (LMN) należy uzupełnić o przebiegające na gruntach Nadleśnictwa elementy sieci uzbrojenia terenu m.in. urządzenia inżynieryjno-techniczne nadziemne i podziemne, w tym domiary i położenie punktów położenia armatury naziemnej przewodów uzbrojenia technicznego i linii energetycznych wraz ze współrzędnymi i pomiarami powierzchni, przebiegi urządzeń technicznych podziemnych (wodociągi, przewody elektryczne i telekomunikacyjne i inne) wraz ze współrzędnymi i pomiarami powierzchni, objęte umowami dzierżawy lub służebności (PGE Dystrybucja S.A z siedzibą w Lublinie i inni). Niezbędne dane

zostaną przekazane przez Nadleśnictwo oraz należy wykorzystać dane Krajowej Integracji Uzbrojenia Terenu.

Zaktualizowana LMN zostanie przekazana z datą podpisania umowy na wykonanie projektu Planu Urządzenia Lasu.

A4.2. Przegląd i uzgodnienie pomiędzy Nadleśnictwem, a Wykonawcą PPUL gruntów związanych z gospodarką leśną

Nadleśnictwo zobowiązuje się przekazać wyłonionemu Wykonawcy PPUL wykaz gruntów związanych z gospodarką leśną w celu weryfikacji ich lokalizacji w terenie i ewentualnej korekty na LMN. Przekazany wykaz winien być traktowany jako dane do weryfikacji i uzupełnienia o niezidentyfikowane obiekty.

Weryfikacja i uzupełnienie w głównej mierze dotyczyć powinna przebiegu i szerokości obiektów liniowych tj.:

- a) urządzeń melioracji wodnych,
- b) linii podziału powierzchniowego,
- c) dróg leśnych,
- d) terenów pod liniami energetycznymi,

jak również innych obiektów i gruntów zaliczonych do związanych z gospodarką leśną w celu ich poprawnego naniesienia na LMN.

Wykaz uzgodnionych z operatorami sieci energetycznych linii przesyłowych Wykonawca PPUL przyjmie na podstawie materiałów przekazanych przez Nadleśnictwo. Należy wyodrębnić w trakcie prac urządzeniowych tereny pod liniami energetycznymi jako odrębnych pododdziałów.

Weryfikację i uzupełnienie obiektów liniowych należy przeprowadzić z uwzględnieniem przekazanych przez Nadleśnictwo danych przestrzennych pochodzących z lotniczego skaningu laserowego.

W sytuacji gdy obiekt liniowy ze względu na szerokość zlokalizowany jest na dwóch (lub więcej) oddziałach (przebiega wzdłuż granicy pomiędzy oddziałami) zostanie on na danym odcinku przywiązany do oddziału, na którym przeważa jego powierzchnia – niezależnie od przywiązania innych odcinków w ciągu obiektu liniowego, przypadki takie zostaną uzgodnione z Nadleśnictwem i RDLP.

A4.3. Ujawnianie zarządu LP w księgach wieczystych

Nadleśnictwo ujawniło w KW 96 % powierzchni gruntów (wg stanu na 31.12.2021 r.).

A4.4. Sprawdzenie położenia gruntów własnych względem swojego zasięgu terytorialnego

Nadleśnictwo nie posiada w zarządzie gruntów występujących na terenie zasięgu terytorialnego innych nadleśnictw.

A4.5. Opracowanie dokumentacji do aktualizacji użytków i klas gruntów

Aktualizacja użytków i klas gruntów jak również usuwanie rozbieżności pomiędzy rejestrem, a ewidencją powszechną prowadzone jest na bieżąco. Czynności odbywają się w ramach zleceń firmom zewnętrznym jak również w ramach prowadzonych przez starostwa powiatowe modernizacji gruntów i budynków. Niezgodności użytków gruntowych stwierdzone w trakcie terenowych prac taksacyjnych zostaną protokołarnie uzgodnione i spisane, jako dodatkowe elementy korygujące stan posiadania. Tak sporządzony wykaz rozbieżności podlegać będzie zatwierdzeniu przez Nadleśniczego i na podstawie jego decyzji zostanie ujęty w PUL. Wykaz należy przedłożyć na odbiorze prac terenowych oraz na NTG.

A5. Ustalenia dotyczące gruntów: spornych, stanowiących współwłasność, przeznaczonych do zalesienia, przekazanych w użytkowanie, wyłączonych z produkcji w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych a pozostających w stanie posiadania Nadleśnictwa

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

A5.1. Grunty sporne

Grunty sporne nie występują.

A5.2. Grunty stanowiące współwłasność (powierzchnia brutto/netto)

Zestawienie gruntów będących we współwłasności wg gmin (stan na 01.01.2022 r.)

Lp.	Gmina	Powierzchnia brutto	Powierzchnia netto
1	Huszelew	8,8323	3,4082
2	Łosice Miasto	0,0000	0,0000
3	Łosice Obszar Wiejski	12,0772	2,8838
4	Olszanka	11,0784	2,5751
5	Platerów	46,1844	8,3522
6	Sarnaki	41,3511	17,0759
7	Stara Kornica	12,7194	2,4089
8	Korczew	25,0758	6,0119
9	Mordy	3,8400	1,8292
10	Przesmyki	35,4509	7,8667
Razem		196,6095	52,4119

Grunty we współwłasnościach nie będą objęte planowaniem urządzeniowym, a jedynie zostaną ujęte w opisach taksacyjnych, rejestrze gruntów oraz na LMN. W opisach taksacyjnych wydzielenia te będą opisane, jako odrębne oddziały. Kontury działek we współwłasności wraz z numerami ewidencyjnymi zostaną wyróżnione na wydrukach map gospodarczych 1:5000 i map przeglądowo - gospodarczych w skali 1:10 000 i 1:25 000. W ramce mapy opisana będzie również łączna powierzchnia ze współdziałaniami.

A5.3. Grunty przeznaczone do zalesienia w MPZP

Brak

A5.4. Grunty przekazane w użytkowanie na podstawie art. 40 ustawy o lasach

lp	Obręb leśny, Leśnictwo, Oddział	Gmina, Obręb ew.	Nr działki	Użytki [ha]	Data umowy, cel	Użytkownik
1	Sarnaki Korczew 184a,b	Przesmyki Dąbrowa	1125/2	Rola kl, IVA – pow. 1,2173 ha Pastwisko - pow. 0,1178 ha	22.10.2012r. opieka nad zabytkami	Muzeum Regionalne w Siedlcach

A5.5. Grunty wyłączone z produkcji w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, a pozostających w stanie posiadania Nadleśnictwa

Grunty wyłączone z produkcji w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych nie występują.

5.6. Grunty przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne w MPZP

Brak gruntów przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne.

A6. Forma przekazania bazy danych SILP dla potrzeb planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami.

Przekazanie Wykonawcy prac urządzeniowych dokumentacji do celów taksacji nastąpi protokolarnie po podpisaniu umowy z Wykonawcą projektu PUL przez Nadleśnictwo. Wykonawca prac za podstawę stanu posiadania Nadleśnictwa przyjmie rejestr gruntów sporządzony na podstawie bazy SILP oraz mapy numerycznej wraz ze zmianami zaistniałymi po 1 stycznia 2023 r.

Protokolarne przekazanie dokumentacji w postaci importu kopii bazy SILP do programu „Taksator” oraz warstw LMN według stanu na 01.01.2023 r. nastąpi w oparciu o Zarządzenie nr 13 DGLP z dnia 20 marca 2007 r.

Zgodnie z zarządzeniem nr 13 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 marca 2007r. zostaną przekazane Wykonawcy PUL dane (ostateczne przekazanie) na które składać się będą:

- a) zaimportowana baza materiałów źródłowych SILP w postaci geobazy programu Taksator (opis taksacyjny, ewidencja gruntów i Leśna Mapa Numeryczna po aktualizacji za 2023 rok), wg stanu na 1 stycznia 2024 r.,
- b) aktualna mapa ewidencji gruntów (warstwa działek, użytków, punktów granicznych,) w formie numerycznej.
- c) rejestr gruntów w formie numerycznej dla Nadleśnictwa, wg stanu na 1 stycznia 2024 r., który powinien być wydrukowany i potwierdzony przez Nadleśniczego.

Powyższe materiały należy przekazać protokołem zdawczo – odbiorczym (Nadleśniczy – Wykonawca prac w 3 egz.) niezwłocznie po aktualizacji stanu na 1.01.2024 r.

Wszystkie zmiany ewidencyjne po terminie przekazania rejestru będą uwzględnione przez Wykonawcę PPUL, a Nadleśnictwo zobowiązuje się dostarczyć dane z zakresu ewidencji gruntów i budynków oraz współrzędne ewidencyjne. Ostateczny termin przekazania Wykonawcy danych w tym zakresie jaki zostanie uwzględniony przez Wykonawcę w PPUL ustala się na 30.06.2024 r.

A7. Korekta podziału powierzchniowego w tym oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń

A7.1. Odtworzenie i stabilizacja zatartych granic własności

Granice gruntów ujętych w planie UL na lata 2015-2024 są w większości trwale zastabilizowane w terenie słupkami geodezyjnymi, za wyjątkiem części działek położonych wśród obcej własności. Grunty przejmowane w trakcie trwania obecnego ww. planu w większości nie są stabilizowane. Wznowienie i odtworzenie granic jest i będzie wykonywane przez Nadleśnictwo sukcesywnie w miarę potrzeb i posiadanych środków.

W przypadku stwierdzenia w trakcie prac naruszenia stanu posiadania, w celu ochrony granic gruntów Skarbu Państwa należy wznowić i oznakować granice. Wznowienie granic w takich przypadkach będzie leżało w gestii Nadleśnictwa.

A7.2. Uczytelnienie podziału powierzchniowego (konserwacja wizur, linii oddziałowych)

Podział powierzchniowy w zwartych kompleksach leśnych, utrwalony jest w terenie słupkami granitowymi i betonowymi z wymalowanymi na białym tle czarnymi numerami oddziałów.

Wykonawca PUL zainwentaryzuje słupki oddziałowe podziału powierzchniowego. Wyniki inwentaryzacji zostaną przedstawione na mapie przeglądowej obrębów leśnych w trakcie odbioru prac terenowych, wg następujących kryteriów:

- istniejący słupek oddziałowy
- uszkodzony słupek oddziałowy
- brak słupka oddziałowego

Prace z zakresu uzupełniania i konserwacji znaków oddziałowych podobnie jak i zapewnienie widoczności linii podziału powierzchniowego zostaną wykonane przez Nadleśnictwo (wg potrzeb) we własnym zakresie.

Linie oddziałowe nie stanowiące dróg konserwowane są na bieżąco staraniem Nadleśnictwa. Ilość i lokalizacja linii podziału powierzchniowego, których wznowienie jest konieczne zostanie ustalona z Wykonawcą PPUL w trakcie prac taksacyjnych w terminie do 31.12.2023 r.

Po przeprowadzonej weryfikacji granic pododdziałów, na podstawie §§ 16-17 IUL Wykonawca PUL oznaczy granice pododdziałów na wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami” wykonanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi.

Przy ucztyelnieniu podziału powierzchniowego należy uwzględnić także ustalenia zawarte w pkt. A4.2. i A8 niniejszego protokołu.

A7.3. Podział powierzchniowy: zmiany numeracji oddziałów, podziału powierzchniowego, wielkości ostępów, kierunków cięć

Należy zachować numerację oddziałów oraz podział powierzchniowy dotychczas istniejący.

W ramach prac należy jedynie uporządkować numerację oddziałów i wydzieleń dla gruntów Skarbu Państwa będących we współwłasnościach.

W celu utrzymania ładu przestrzennego, w PPUL proponuje się utrzymanie zasad podziału lasu na ostępy z poprzedniego planu z zachowaniem reguł opisanych w IUL.

Nadleśnictwo uzgodni z wykonawcą PPUL zasadę nadawania kolejnych numerów oddziałów dla gruntów we współwłasnościach.

Po przeprowadzonej weryfikacji granic pododdziałów, na podstawie § 16 IUL Wykonawca PUL oznaczy granice pododdziałów na wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami” wykonanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi.

A8. Wykorzystanie zdjęć lotniczych lub obrazów satelitarnych do PUL, wraz z analizą kosztów ich pozyskania

Nadleśnictwo pozyska z Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii na podstawie art. 14 Ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 177) dane przestrzenne pochodzące z lotniczego skaningu laserowego – LIDAR (chmura punktów w formacie LAS) oraz produkty pochodne wyinterpolowane na podstawie chmury punktów z lotniczego skaningu laserowego tj. dane NMT (Numeryczny Model Terenu w formacie ASC II), dane NMPT (Numeryczny Model Pokrycia Terenu w formacie ASC II) a także ortofotomapę (w kompozycjach barwnych RGB + CIR) oraz BDOT 10k obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Sarnaki. Przynależny Wykonawca powinien wykorzystać pozyskane dane w trakcie prac nad planem.

Ortofotomapa stanowi materiał poglądowy i pomocniczy do celów taksacyjnych (podział powierzchniowy) oraz kontroli jakości ich wykonania (tzn. nie może stanowić wyłącznej podstawy tworzenia wyłączeń drzewostanowych oraz opisywania cech taksacyjnych).

Należy wykorzystać dane programu ISOK w postaci lotniczego skaningu laserowego, dane te winne być pomocą przy weryfikacji przebiegu obiektów liniowych: dróg, cieków i innych.

W przypadku gdy obiekt liniowy pokrywa się z granicą pododdziału, korekta przebiegu obiektu liniowego jest to podstawą do korekty granicy pododdziału (wszystkie przypadki wymagają uzgodnienia z Nadleśnictwem).

Korektę granic podziału gospodarczego (linie oddziałowe) należy dokonać w przypadku rozbieżności przesunięcia powyżej 5 m (wszystkie przypadki wymagają uzgodnienia i akceptacji Nadleśnictwa).

W przypadku odcinków obiektów liniowych biegnących na poszczególnych działkach – dany odcinek obiektu liniowego należy przywiązywać do działki ewidencyjnej na której przeważa powierzchnia obiektu liniowego.

A9. Przebudowa drzewostanów, w tym wytyczne w sprawie sporządzenia „wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

Przebudowę drzewostanów należy projektować w oparciu o przyjęty podział na gospodarstwa, zgodnie z § 40 IUL przyjmując następującą hierarchię (z zastrzeżeniem drzewostanów projektowanych do wyłączenia ze wskazań gospodarczych):

- a) drzewostany trwale uszkodzone (w zasadzie ponad 50% uszkodzeń) z wyjątkiem tych, które stanowią pożądane zbiorowiska zastępcze w skrajnych warunkach rozwoju lasu,
- b) drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem o niskiej jakości lub uszkodzone, które osiągnęły wiek rębności.

Dla pozostałych kwalifikujących się do przebudowy drzewostanów (np. niezgodne z TSL) nadleśnictwo proponuje, aby doprowadzić te powierzchnie do wieku rębności (zgodnie z wiodącym gatunkiem), zaplanować wykonanie pełnej przebudowy z zastosowaniem odpowiedniej rębni.

W drzewostanach zaliczonych do przebudowy pilnej należy rozważyć możliwość obniżenia wieku rębności oraz zastosować różne formy rębni w zależności od stanu drzewostanów.

Przy odbiorze terenowych prac urzędzeniowych Wykonawca PPUL powinien przedłożyć uzgodniony z nadleśnictwem wykaz drzewostanów kwalifikujących do przebudowy na najbliższe 10-lecie wg wzoru nr 3 IUL. Wykaz ten podlega akceptacji podczas NTG.

A10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Nie należy zwiększać powierzchni odnowień z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębniami złożonymi.

A11. Zastosowanie jednostek kontrolnych

W Nadleśnictwie nie zachodzi konieczność utworzenia jednostek kontrolnych.

A12. Ujmowanie cech drzewostanów w planie urządzenia lasu w tym cechy inne

Zgodnie z § 26 ust 1-3 instrukcji zarządzania lasu cechę drzewostanu należy wpisać wówczas, gdy będzie ona dostatecznie udokumentowana. Wykonawca w opisach taksacyjnych ujmie możliwe do określenia cechy drzewostanu, zgodnie z symbolami zapisanymi w SILP. Wykonawca zweryfikuje dane o wyniki taksacji i przeniesie je do opisu taksacyjnego SILP.

Weryfikacja drzewostanów według cech będzie odbywała się na bieżąco. Ostateczne uzgodnienie wykazu drzewostanu według cech nastąpi w trakcie odbioru terenowego prac urzędzeniowych.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 58/2012 z dnia 31 sierpnia 2012 roku Dyrektora Generalnego LP w sprawie zaleceń w zakresie uznawania, ewidencjonowania i oceny odnowień naturalnych, Wykonawca PUL uwzględni w opisach taksacyjnych uznane przez nadleśnictwo odnowienia naturalne, poprzez przypisanie cechy DRZ NAT do odpowiedniej warstwy gatunkowo wiekowej. Cecha DRZ NAT ujęta dotychczas w SILP będzie dziedziczona w nowej bazie.

Ponadto analogiczne postępowanie należy przyjąć odnośnie cechy UPR POCH. Wykonawca PPUL zweryfikuje dane o wyniki taksacji. Całość zagadnienia powinna zostać uzgodniona z nadleśnictwem przed odbiorem terenowym prac urzędzeniowych.

A13. Wykonanie inwentaryzacji zasobów drzewnych, w tym decyzja w sprawie inwentaryzacji podrostu i dodatkowego pomiaru drewna martwego

Inwentaryzację zasobów drzewnych dla obrębu leśnego należy przeprowadzić statystyczną metodą reprezentacyjną pomiaru miąższości wraz z rozdziałem miąższości do klas wieku i poszczególnych drzewostanów (§ 48 IUL).

Podrost należy zainwentaryzować i określić jego miąższość gdy osiągnął stosowne wymiary i nie został zaliczony do dolnego piętra.

Wykonawca PUL dokona dodatkowego pomiaru drewna martwego, na co 10-tej powierzchni próbnej zgodnie z metodyką pomiaru opisaną w § 62 IUL. Ponadto wykona wszystkie zestawienia i tabele przewidziane IUL [tabela XXI], oraz opisze w formie odrębnego rozdziału w POP wyniki inwentaryzacji drewna martwego, a także wytyczne i wskazania w tym zakresie ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 i siedlisk przyrodniczych. Zamawiający zastrzega sobie możliwość kontroli jakości i prawidłowości pomiaru drewna martwego.

W elaboracie należy zamieścić informację, że statystyczna metoda reprezentacyjna pomiaru miąższości nie daje dokładnych wyników dla drzewostanu i nie może być podstawą do rozliczenia masy na pozycji zrębowej. Zadawalająca dokładność tej metody osiągniata jest dla obrębu leśnego.

A14. Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeglądowych (format, zakres, podkład, skala, ilość) i mapy sytuacyjnej oraz wydruk map tematycznych

Mapy gospodarcze i przeglądowe zostaną sporządzone na bazie LMN, zgodnie ze standardem LMN (§ 64-72, 101-104 IUL).

W skład materiałów kartograficznych planu urządzenia lasu wejdą:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

1. Mapy gospodarcze w skali 1:5 000 ze skorowidzem arkuszy (mapki sytuacyjne z zaznaczeniem arkuszy i numerów oddziałów).
2. Mapy gospodarczo - przeglądowe leśnictw w skali 1:10 000 oraz 1:25 000 (obrębny).
3. Mapy przeglądowe 1:25 000 dla obrębów.
4. Mapy sytuacyjne 1:50 000 (nadleśnictwo).

Materiały kartograficzne należy wykonać zgodnie z instrukcją urządzania lasu i standardem leśnej mapy numerycznej oraz umową zawartą pomiędzy Wykonawcą PUL, a Zleceniodawcą na aktualnym podkładzie topograficznym. Rodzaje map, skala oraz ich ilości zostaną przedstawione w punkcie A18 protokołu. Materiały opisowe i kartograficzne należy nagrać na nośnik optyczny (CD/DVD).

Na mapach gospodarczych i gospodarczo przeglądowych powinny się znaleźć wszystkie elementy obligatoryjne określone w IUL oraz następujące elementy fakultatywne:

- kasowniki dla wszystkich szczegółów liniowych niestanowiących granic wyłączeń,
- pasy zrębowe,
- opis pasa zrębowego,
- szerokość pasa zrębowego,
- opis szerokości pasa zrębowego,
- linie ostępowe stałe,
- linie ostępowe przejściowe,
- ścieżki, wizury, pasy przeciwpożarowe,
- przepusty,

Ostateczny zakres elementów map zostanie uzgodniony z Wykonawcą w trakcie prac.

A15. Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa.

Nadleśnictwo Sarnaki posiada jeden obręb (Sarnaki). Obecnie jest podzielone na 7 leśnictw rewiowych oraz leśnictwo szkółkarskie.

Podział na leśnictwa w obrębie Nadleśnictwa Sarnaki (wg stanu na dzień 01.01.2021 r.) przedstawia się następująco:

L p.	Obręb leśny	Nazwa leśnictwa	Numer leśnictwa	Powierzchnia (ha)
1	Sarnaki	Korczew	01	2167,2355
2		Kisielew	04	1987,2943
3		Huszelew	05	1174,2445
4		Mierzvice	06	1468,9018
5		Zabuże	07	1455,6709
6		Dubicze	09	1325,4696
7		Górki	10	1087,8322
8		Szkółka Zabuże	13	11,6445
Razem obręb Sarnaki				10 678,2933
Razem Nadleśnictwo Sarnaki				10 678,2933

Należy pozostawić bez zmian dotychczasową numerację leśnictw, dla nowego leśnictwa powstałego przyjąć numer 03.

Zarządzenie Nadleśniczego o podziale na leśnictwa zostanie wydane do 31.12.2023 r. z mocą obowiązywania od 01.01.2025 r.

A16. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód

W trakcie prac terenowych należy zainwentaryzować szkody natury biotycznej, abiotycznej i antropogenicznej z podaniem stopnia uszkodzenia oraz przyczyny i sprawcy zgodnie z IUL. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód zostaną uzgodnione z Wykonawcą PPUL w trakcie prac terenowych przy wykorzystaniu danych Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu.

Zgodnie z § 102 Nadleśnictwo uzgodni z właściwym ZOL granice obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód przed NTG. Wykonawca PPUL przedstawi do tych uzgodnień dokumentację określającą przestrzenny rozkład uszkodzeń drzewostanów zainwentaryzowanych zgodnie z § 39 IUL.

A17. Terminy i sposoby kontroli prac urzędzeniowych

Przyjmuje się:

- a) przed rozpoczęciem prac taksacyjnych, Wykonawca PPUL zorganizuje spotkanie robocze z udziałem, przedstawiciela RDLP w Lublinie oraz administracji nadleśnictwa, na którym zostanie omówiona i przedstawiona specyfika prac terenowych i prowadzenie kontroli bieżącej opisu taksacyjnego oraz kart dokumentu źródłowego,
- b) postęp prac będzie kontrolowany przez przedstawiciela Zlecającego, zgodnie z etapami wymienionymi w zawartej umowie na wykonanie PPUL oraz w oparciu o wytyczne Zarządzenia Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 sierpnia 2002 r. sprawie kontroli i odbioru robót urzędzeniowych zleczanych przez regionalne dyrekcje Lasów Państwowych. Odbiór etapów prac terenowych wg Umowy będzie poprzedzony kontrolą bieżącą kierownictwa nadleśnictwa w obecności Wykonawcy PPUL – protokół kontroli bieżącej (po pracach terenowych w leśnictwie),
- c) po zakończeniu całości prac terenowych zostanie wykonany test kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych kołowych (wraz z kontrolą pomiaru drewna martwego) w obrębie leśnym zgodnie z metodyką określoną w IUL,
- d) wraz z pisemnym zgłoszeniem przez Wykonawcę PPUL gotowości do kontroli i odbioru danego etapu lub podetapu prac, należy przekazać kopie odpowiedniej części dokumentacji w formie cyfrowej lub analogowej,
- e) do dokumentu źródłowego należy sporządzić szkic taksacyjny, na którym powinny być oznaczone m.in. powierzchnie (wszelkie zmiany szczegółów sytuacji wewnętrznej) kwalifikujące się do pomiaru uzupełniającego i przeniesienia na arkusze mapy gospodarczej - brak szkicu będzie traktowany, jako usterka w protokole, która będzie wymagała wyjaśnienia,
- f) niezależnie od powyższego, kadra nadleśnictwa na bieżąco będzie utrzymywać stały kontakt i ścisłą współpracę z przedstawicielami Wykonawcy PPUL,
- g) na każdym etapie trwania prac Wykonawca PPUL powinien zapewnić Zleceniodawcy możliwość zapoznania się z posiadanymi materiałami, a także uzgodnieniami wyników inwentaryzacji,
- h) Wykonawca PPUL udostępni nadleśnictwu pierwodruk opisów taksacyjnych wraz ze szkicami terenowymi (zawierającymi stan pierwotny i naniesioną korektę), na 30 dni przed odbiorem prac terenowych celem dokonania kontroli i uzgodnień. Sporządzony będzie protokół uzgodnień pomiędzy taksatorem, a właściwym terytorialnie leśniczym pod nadzorem zastępcy nadleśniczego lub inżyniera nadzoru oraz zaakceptowany przez Nadleśniczego z adnotacją Wykonawcy o sposobie ujęcia proponowanych zmian w bazie Taksatora,
- i) przed zakończeniem prac kameralnych będą uzgodnione z nadleśnictwem oraz RDLP w Lublinie wymagane instrukcją urządzania lasu wykazy i zestawienia (w tym wykazy cięć i hodowli),
- j) po zakończeniu prac nastąpi przekazanie całości dokumentacji do kontroli, która będzie przeprowadzona przez RDLP w Lublinie oraz nadleśnictwo,
- k) protokoły uzgodnień pomiędzy Wykonawcą i Nadleśnictwem zostaną przedłożone do akceptacji przez Dyrektora RDLP w Lublinie lub osobę przez niego upoważnioną. Zobowiązuje się Wykonawcę do złożenia Zamawiającemu oryginałów innych uzgodnień wynikających z dodatkowych ustaleń z nadleśnictwem w terminie 14 dni od ich podpisania przez strony.

Wykonawca dostarczy do RDLP/Nadleśnictwa wraz ze zgłoszeniem robót do odbioru wg etapów umowy stosowane załączniki:

Na etapie odbioru prac przygotowawczych:

- przygotowane materiały dla taksatora, w tym mapy oddziału zawierające: ortofotomapę, warstwę użytków gruntowych, granic wyłączeń siedliskowych, obszarów Natura 2000, siedlisk przyrodniczych, mogą mieć formę drukowaną lub projektu na urządzeniu mobilnym.

Na etapie odbioru inwentaryzacji zapasu:

- wersję roboczą bazy geometrycznej LMN.

Na etapie odbioru prac terenowych:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- wykaz rozbieżności pomiędzy danymi ewidencyjnymi gruntów nadleśnictwa, a stanem faktycznym na gruncie określonym podczas taksacji,
- listę drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy,
- wydruk opisów taksacyjnych z uzgodnionymi wskazaniem gospodarczymi, zawierające wszystkie elementy (w tym zadrzewienie, zapas i zasobność, jakość), powierzchnię wynikającą z aktualizacji bazy geometrycznej LMN.
- protokoły uzgodnień opisów taksacyjnych wraz z adnotacją przyjętych i zaakceptowanych przez Wykonawcę zmianach; granic oraz elementów opisu w tym wskazań (pozyskania i hodowli), zaakceptowany przez nadleśniczego,
- bazę geometryczną LMN- zawierającą m.in. zaktualizowany przebieg wydzieleń.

Na etapie prac kameralnych:

- plan cięć, mapę cięć, opisy taksacyjne wraz z wyliczonymi etatami dla obrębów leśnych,
- uzgodniony z nadleśnictwem wykaz proponowanych zrębów oraz zestawienie drzewostanów przewidzianych do cięć pielęgnacyjnych (rodzaj zabiegu) na lata 2025-2034 r.,

Szczególnym przedmiotem uzgodnień w trakcie odbioru prac terenowych i kameralnych będą:

- opisy taksacyjne i wstępne wskazania gospodarcze,
- użytkowanie rębne na przyszły okres gospodarczy,
- drzewostany planowane do przebudowy,
- grunty leśne niezalesione (zręby, halizny, płazowiny, do sukcesji naturalnej, szczególna ochrona),
- plan cięć, mapa cięć i zaproponowane wskazania gospodarcze,
- drzewostany bez wskazań gospodarczych na najbliższe 10-lecie.

Ustala się następujące terminy :

- przekazanie Wykonawcy kopii bazy SILP w postaci pliku programu Taksator po zawarciu umowy z Wykonawcą projektu PUL,
- przekazanie Wykonawcy wykazu zrealizowanych zadań z hodowli, użytkowania przedrębego i rębego oraz jakie zostały do expiracji planu: do dnia 30.06.2024 r.,
- uzgodnienie planu cięć na pierwszy rok obowiązywania nowego planu do dnia 31.12.2023 r.,
- przekazanie do opiniowania projektu planu urzędzenia lasu: bezpośrednio po NTG nie później niż do 15 listopada 2024 roku,
- przekazanie przez Wykonawcę ostatecznej bazy Taksatora celem dokonania kontroli i instalacji na bazie opisowej nadleśnictwa do 31.01.2025r.,
- przekazanie całości opracowania w celu przeprowadzenia kontroli przez Zlecającego – nie później niż na 30 dni przed terminem końcowego odbioru,
- zakończenie całości prac (termin końcowego odbioru, protokół końcowej kontroli) do dnia 31.03.2025 r.

Wraz z pisemnym zgłoszeniem przez Wykonawcę PUL gotowości do kontroli i odbioru danego etapu lub podetapu prac, należy przekazać kopie odpowiedniej części dokumentacji w formie cyfrowej lub analogowej,

A18. Szczegółowy zakres opracowania. Forma oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz forma prezentowania programu ochrony przyrody a także ewentualne przedstawienie w Projekcie PUL wyników programu docelowej sieci dróg oraz prognoza ekonomiczna z uwzględnieniem danych wrażliwych.

Tabelaryczne zestawienie elementów planu z określeniem ilości niezbędnej dla poszczególnych podmiotów:

lp.	Element planu	Ilość	Przeznaczenie
Część opisowa - oprawa twarda z opisem złotymi literami również na grzbiecie, format wydruku A4 (nie dotyczy map)			
1	Opisanie ogólne (elaborat) + teczka z mapami	2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
2	Opisy taksacyjne wg obrębów leśnych + tabele i wykazy	1	Nadleśnictwo

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

3	Zestawienie zadań wg obrębów leśnych + zestawienia zbiorcze	1	Nadleśnictwo
4	Program Ochrony Przyrody (z kieszenią na mapy)	2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
5	Prognoza oddziaływania na środowisko (z kieszenią na mapy)	2*	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
6	Aneks do operatu glebowo-siedliskowego (z kieszenią na mapy)	2	Nadleśnictwo, RDLP
Materiały kartograficzne - wydruk map			
7	Mapy w skali 1:5 000 (format A1) z naniesionymi działkami zrębowymi ze skorowidzem arkuszy w postaci mapy sytuacyjnej	1 komplet	Nadleśnictwo
8	Mapy w skali 1:10 000 gospodarczo-przeładowe drzewostanów i projektowanych cięć rębných (dla leśnictwa)	1 komplet	Nadleśnictwo, (laminowany na płótnie w formacie A4)
9	Mapy w skali 1:10 000 gospodarczo-przeładowe leśnictw czyste	1 komplet	Nadleśnictwo
10	Mapy w skali 1:10 000 gospodarczo- przeładowe zbiorowisk roślinnych leśnictw	1 komplet	Nadleśnictwo
Mapy przeładowe tematyczne w skali 1:25 000 dla obrębów			
11	Drzewostanów	3	2xNadleśnictwo, RDLP, DGLP**
12	Cięć rębných	2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
13	Siedlisk	2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
14	Nasiennictwa i selekcji	2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
15	Obszarów chronionych i funkcji lasu	2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
16	Ochrony lasu	2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
17	Rozmieszczenia rzadkich gatunków roślin , zwierząt i grzybów wraz ze strefami ostoi	2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
18	Mapa przeładowa drzewostanów i projektowanych cięć rębných w formacie atlasu dla całego Nadleśnictwa	1	Nadleśnictwo
19	Ochrony przeciwpożarowej	5	4 x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
20	Mapy czyste	10	Nadleśnictwo
Mapy w skali 1:50 000			
21	Obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa	9	8 x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
22	Gospodarki łowieckiej	3	2 x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
23	Walorów przyrodniczo-kulturowych	3	2 x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
24	Mapa przeładowa zagospodarowania rekreacyjnego	3	2 x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP**
25	Mapy czyste sytuacyjno-przeładowe	10	Nadleśnictwo

* - plus 2 egzemplarze w oprawie miękkiej do zaopiniowania przez RDOS i PWIS wraz z mapami wymaganymi do opiniowania.

** - tylko wersja elektroniczne format pdf.

Do decyzji Nadleśniczego pozostaje wykonanie dodatkowych map (na koszt Nadleśnictwa).

Opracowanie materiałów dla leśnictwa:

Sporządzić tzw. operat leśniczego – w 1 egz. dla każdego leśnictwa. Prace obejmują przetworzenie określonych danych opisowych do formatu „książkowego”, dla poszczególnych

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

oddziałów z terenu leśnictwa, format A4 – oprawa twarda.

W części początkowej operatu należy przedstawić (zamieścić) następujące informacje:

- a) syntetyczne zestawienie podstawowych danych o leśnictwie,
- b) wyciąg z opisu ogólnego nadleśnictwa (elaboratu) oraz POP – typy drzewostanów, orientacyjne składy upraw, przyjęte wieki rębności, przyjęte sposoby użytkowania rębego, etat cięć użytkowania rębego i przedrębego w wymiarze powierzchniowym i miąższościom, orientacyjna intensywność poszczególnych rodzajów cięć (CP-P, TW, TP) dla leśnictwa.

Załącznikami do operatu leśniczego będą:

- a) mapa sytuacyjna leśnictwa wg lokalizacji oddziałów w skali 1:25 000 złożona do formatu opracowania,
- b) mapa gospodarczo-przeładowa drzewostanów dla zasięgu danego leśnictwa w skali 1:10 000 wykonana w sytuacji, złożona do formatu opracowania,
- c) mapa przeglądowa „czysta” leśnictwa w skali 1:10 000 wykonana w sytuacji, złożona do formatu opracowania.

Operat wykonać w formie zeszytu-książki jako zestaw poszczególnych oddziałów.

Każdy oddział należy przedstawić w postaci:

- a) opisowej – wyciągu z opisu taksacyjnego
- b) graficznej:
 - wyciągu z mapy gospodarczej w skali 1:5 000 z naniesioną lokalizacją cięć rębnych oraz danymi dotyczącymi:
 - warunków glebowych i siedliskowych – w formie przezroczystej nakładki,
 - nasiennictwa i selekcji,
 - ochrony lasu,
 - ochrony przeciwpożarowej,
 - walorów przyrodniczo-kulturowych,
 - stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych oraz zwierząt.

Należy pozostawić wolne strony na notatki.

Na końcu każdego operatu należy zamieścić wyciąg z planów dla danego leśnictwa w zakresie:

- a) cięć rębnych,
- b) cięć przedrębnych,
- c) zadań hodowlanych.

Ponadto dla każdego leśnictwa należy sporządzić wydruki map drzewostanowych i cięć rębnych dla leśnictw w skali 1:10 000 zawierających obiekty podlegające ochronie oraz stanowiska chronionych gatunków uzupełnionych o nakładkę na przezroczystym materiale zawierającym granice wyłączeń siedliskowych zgodnie z IUL cz.2 (format A4 wydruku atlas).

Materiały opisowe i kartograficzne należy nagrać na spersonalizowany nośnik zewnętrzny (CD/DVD/pamięć flash) wszystkich ww. kompozycji mapowych w formacie PDF, a opracowania tekstowe w źródłowym formacie edytowalnym oraz plikach PDF.

A18.1 Określenie potrzeby sporządzania ekspertyzy docelowej sieci dróg

Nadleśnictwo dysponuje opracowaniem pn. „Projekt docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa Sarnaki” opracowanym w 2020 r. utworzonym w oparciu o Zarządzenie nr 28 DGLP z 27 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji wyznaczania docelowej sieci drogowej nadleśnictwa”. Na etapie prac urzędziowych należy ująć projekt docelowej sieci dróg w nadleśnictwie. Wykonawca projektu planu urządzenia lasu przyjmie przebieg dróg do wyznaczenia liniowych wyłączeń taksacyjnych na podstawie przekazanych przez nadleśnictwo danych docelowej sieci drogowej (z uwzględnieniem wytycznych weryfikacji przebiegu ujętej w pkt. A4.2. niniejszego protokołu). Dane te należy wykorzystać także przy tworzeniu części planistycznej opisu ogólnego nadleśnictwa w rozdziale „Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, wraz z mapami przeglądowymi” (§103 ust. 3 pkt 4 IUL) oraz w rozdziale „Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji” (§ 108 ust. 1 pkt 1 IUL).

Wszelkie stwierdzone w trakcie taksacji odstępstwa od ww. ekspertyzy należy konsultować z nadleśnictwem na bieżąco.

A18.2. Określenie potrzeby sporządzania prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych

W nadleśnictwie zachodzi potrzeba opracowania tylko ekspertyzy ekonomicznej w formie prognozy spodziewanych wyników ekonomicznych gospodarki leśnej.

A19. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków nieobjętych obszarem Natura 2000

Nie należy sporządzać dodatkowej tabeli XXII dla gatunków nieobjętych obszarem Natura 2000.

A20. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania Planu na środowisko i na obszary Natura 2000 wraz z przygotowaniem na posiedzenie Komisji mapy sytuacyjno- przeglądowej z naniesionymi formami ochrony przyrody, projekt wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy.

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki na środowisko regulują przepisy Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dn. 03.10.2008 r. (Dz. U. 2008, Nr 199, poz.1227, z późn. zm.) oraz Instrukcji Urządzania Lasu (§ 129 i 130).

Przy sporządzaniu Prognozy należy opierać się również na „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” opracowanych przez Zespół złożony z przedstawicieli Ministerstwa Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska oraz regionalnych dyrekcji lasów państwowych i wprowadzonych do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody pismem Znak: DLP-lpn-610-42/39534/11 z dnia 31.08.2011 r., zmienione pismem znak DLP-l-0770-58/38208/13/MS z dnia 25.09.2013 r.

We wnioskach Dyrektora RDLP w Lublinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko kierowanych do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie zawrzeć: wymagane w prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki, które powinny być zgodne z art. 51 i 52 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki dodatkowo zawierać będzie analizę wpływu realizacji projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki na dziko występujące populacje gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową. Celem tej analizy będzie zbadanie wpływu realizacji projektu Planu na zachowanie we właściwym stanie ochrony populacji tych gatunków, a tym samym zbadanie, czy mogą być wprowadzone odstępstwa od zakazów, o których mowa w art. 51 ust. 2, pkt 1 oraz 52 ust. 2, pkt 10 ustawy o ochronie przyrody.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki zostaną opracowane w oparciu o publikowaną wiedzę naukową, istniejące dokumentacje planistyczne i inwentaryzacje z zakresu ochrony przyrody, w tym dane zawarte w standardowym formularzu danych (SDF) dla obszarów Natura 2000.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawierać będzie następujące rozdziały:

CZĘŚĆ OPISOWA

1. INFORMACJE OGÓLNE

2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA I CELÓW OCHRONY

2.1. Analiza i ocena stanu środowiska

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru nadleśnictwa

2.3. Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- 2.4. Formy ochrony przyrody występujące w nadleśnictwie
- 2.5. Grunty przeznaczone do zalesienia
- 2.6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji PUL
- 2.7. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji PUL
- 2.8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia PPUL urzędnika lasu
3. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO
 - 3.1. Prognoza wpływu PPUL na cele i przedmioty ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000
 - 3.2. Oddziaływanie PPUL na poszczególne elementy środowiska
 - 3.2.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną
 - 3.2.2. Analiza zaproponowanych TD i składów upraw dla siedlisk przyrodniczych
 - 3.2.3. Oddziaływanie na ludzi
 - 3.2.4. Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki grzybów i roślin
 - 3.2.5. Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki zwierząt
 - 3.2.5.1. Oddziaływanie planowanych czynności zawartych w PPUL na dziko występujące populacje gatunków zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty UE i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedliska
 - 3.2.6. Oddziaływanie na wodę
 - 3.2.7. Oddziaływanie na powietrze i klimat
 - 3.2.8. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi
 - 3.2.9. Oddziaływanie na krajobraz
 - 3.2.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne
 - 3.2.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej
 - 3.3. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania planu urzędnika lasu na środowisko
4. DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE NEGATYWNY WPŁYW PPUL NA ŚRODOWISKO
 - 4.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań PPUL na środowisko
 - 4.2. Przewidywane rozwiązania alternatywne
 - 4.3. Wnioski końcowe
5. POWIĄZANIA Z INNYMI PROGNOZAMI ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
6. PROPOZYCJE W SPRAWIE PRZEWIDYWANYCH METOD ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PPUL
7. PODSUMOWANIE ORAZ STRESZCZENIE PROGNOZY
8. LITERATURA
9. ZAŁĄCZNIKI

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urzędnika Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki zostaną opracowane w oparciu o publikowaną wiedzę naukową, istniejące dokumentacje planistyczne i inwentaryzacje z zakresu ochrony przyrody, w tym dane zawarte w standardowym formularzu danych (SDF) dla obszarów Natura 2000.

Część tabelaryczna Prognozy oddziaływania Planu Urzędnika Lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 zawierać będzie następujące tabele:

- macierz przewidywanego oddziaływania planu urzędnika lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa,
- zestawienie zbiorcze obszaru Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych,
- macierz przewidywanego oddziaływania planu urzędnika lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000,
- macierz przewidywanego oddziaływania planu urzędnika lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000,

- macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk stanowiących przedmioty ochrony, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000.

Załącznikiem do prognozy będzie mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu, zawierająca w szczególności zakres informacji określony w załączniku nr 5 do „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu”, w skali 1:25 000, sporządzona dla poszczególnych obrębów leśnych.

Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa w zakresie oddziaływania na środowisko był prowadzony w ramach kontroli funkcjonalnej nadleśnictwa, kontroli funkcjonalnej i instytucjonalnej służb RDLP w Lublinie oraz z wykorzystaniem wyników kontroli problemowych Inspekcji Lasów Państwowych w zakresie ochrony przyrody.

- Inspekcja Lasów Państwowych prowadzi kontrole okresowe, problemowe, sprawdzające. Kontrolowana jest cała działalność nadleśnictwa: m. in. realizacja PUL, prawidłowość wykonania zabiegów hodowlanych, działania z ochrony lasu i ochrony przyrody. Kontrole sprawdzające prowadzi przeważnie w następnym roku po kontroli okresowej – sprawdza wykonanie zaleceń kontroli okresowej. Wykonuje również kontrole problemowe.
- Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego w RDLP przeprowadza kontrole problemowe oraz sprawdzające.
- Wydziały merytoryczne RDLP wykonują kontrole problemowe i kontrole bieżące w zakresie swojego działania.
- W nadleśnictwie realizacja zadań PUL kontrolowana jest wewnętrznie, bezpośrednio w każdym leśnictwie przez kierownictwo jednostki.
- Analiza gospodarki leśnej minionego okresu sporządzona na zakończenie cyklu 10-cio letniego obowiązywania planu, zamieszczona w następnym PUL, traktowana jest jako monitoring długookresowy.

Raport z monitoringu, o którym mowa wyżej stanowić będzie część protokołu z Narady Techniczno-Gospodarczej. Podstawą do sporządzenia raportu będą wyniki z analizy gospodarki przeszłej w nadleśnictwie, przeprowadzonych kontroli okresowych lub problemowych, w szczególności z zakresu ochrony przyrody, dane z bieżącej taksacji stanu lasu oraz stanu lasu na początku obowiązywania PUL, w tym dane z aktualizowanego POP.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

CZĘŚĆ B. Założenia do planu urządzenia lasu.

B1. Obszary chronione i funkcje lasu

B1.1. Zasięg i lokalizacja istniejących i projektowanych form ochrony przyrody w tym obszarów chronionych

Wykonawca przyjmie zasięgi i powierzchnie form ochrony przyrody według obowiązujących aktów powołujących. Dane wejściowe zostaną przyjęte na podstawie materiałów przekazanych przez Nadleśnictwo oraz danych inwentaryzacji przyrodniczych poszczególnych gmin, danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Ministerstwa Środowiska w zakresie dotyczącym inwentaryzacji przyrodniczej obszarów znajdujących się w Sieci Natura 2000, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, inne dane i materiały uzyskane od przedstawicieli nauki, organizacji i stowarzyszeń ekologicznych.

Wykonawca zweryfikuje dane przedstawione przez Nadleśnictwo z danymi uzyskanymi z innych ww. źródeł, a wszelkie rozbieżności będą zgłaszane do Nadleśnictwa celem podjęcia decyzji dotyczącej sposobu postępowania, aktualizacji danych.

Opis i lokalizację siedlisk przyrodniczych należy przyjąć zgodnie z danymi zawartymi w inwentaryzacji przeprowadzonej przez Lasy Państwowe, zweryfikowanymi o wyniki opracowania siedliskowego i fitosocjologicznego oraz dane pochodzące z opracowanych Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Opis granicy obszaru Natura 2000 należy się przyjąć do PUL wg danych umieszczonych w centralnym rejestrze form ochrony przyrody prowadzonym przez GDOS.

Forma ochrony przyrody	Powierzchnia na gruntach nadleśnictwa[ha]	Powierzchnia całkowita[ha]
Rezerваты przyrody:	141,72	141,72
Dębniak	20,65	20,65
Kaliniak	53,35	53,35
Przekop	20,67	20,67
Zabuże	34,07	34,07
Mierzvice	12,98	12,98
Parki krajobrazowe:	7433,92	121706,50
Podlaski Przełom Bugu	4262,50	30904,00
Otulina Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu	1095,17	17131,00
Nadbużański Park Krajobrazowy	2053,08	34136,50
Otulina Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego	23,62	39535,00
Obszary chronionego krajobrazu:	22,42	23451,00
Obszary Natura 2000:	4477,38	147778,14
PLB 140001 Dolina Dolnego Bugu	1185,48	74309,90
PLH 140011 Ostoja Nadbużańska	3289,21	46036,74
PLB 140002 Dolina Liwca	2,69	27431,50
Strefy ochronne*:	116,16	116,16
Ptaków (2 strefy)	23,79/92,37	116,16
Stanowisko dokumentacyjne Wychodnia głazów Mierzvice	3,37	3,37

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Użytki ekologiczne (16** sztuk):	54,49	54,49
Pomniki przyrody: 35 szt.		
Pojedyncze drzewa (22 drzewa)	-	-
Grupy drzew (8 grup)	-	-
Tajeża jednostronna (1 sztuka)	6,57	-
Głazy narzutowe (4 sztuki)	-	-

*- powierzchnia strefy całorocznej/okresowej

** - jako jeden użytek potraktowano wszystkie wydzielenia występujące w jednym konturze obiektu

B1.2. Ogólne wyniki inwentaryzacji przyrodniczo-leśnej oraz propozycje sposobów postępowania na siedliskach uznanych za chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej. Zestawienie wyników inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej przez Nadleśnictwo Sarnaki

Nazwa	Kod	Liczba wydzieleni [szt.]	Powierzchnia siedlisk przyrodniczych (w ramach poszczególnych ostoi siedliskowych) [ha]	Powierzchnia siedlisk przyrodniczych poza ostojami siedliskowymi [ha]	Razem [ha]
Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (<i>Nympheion, Potamion</i>)	3150	8	13,41	0	13,41
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Anhenatherion elatioris</i>)	6510	6	3,72	2,10	5,82
Razem siedliska nieleśne		14	17,13	2,10	19,23
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	9170	495	869,24	1284,92	2154,16
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>)	91E0	49	50,22	69,92	120,14
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	56	158,63	24,19	182,82
Razem siedliska leśne		600	1078,09	1379,03	2457,12

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

B1.3. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) oraz ekosystemy referencyjne

Wykonawca PPUL podda weryfikacji powierzchnie i kategorie lasów HCVF oraz ekosystemów referencyjnych (z uwzględnieniem aktualnych kryteriów certyfikacji FSC), przygotuje stosowny wykaz lasów HCVF wraz załącznikiem mapowym. Wykaz ten nie stanowi elementu dokumentacji PUL. Będzie to podstawą do podjęcia przez Nadleśnictwo stosowanych działań mających na celu zaktualizowania i uzgodnienie kategorii i powierzchni poszczególnych lasów na zarządzanych gruntach.

B1.4. Podział lasów ze względu na dominujące funkcje

Ze względu na dominujące funkcje, lasy Nadleśnictwa (wg stanu na 31.03.2022 r.) dzieli się na:

lp.	Lasy:	Powierzchnia brutto [ha]
1	Rezerwaty	141,72
2	Ochronne	2010,16
3	Pozostałe (Gospodarcze)	8372;3515
Ogółem		10524,2315

B2. Typy siedliskowe lasu oraz potrzeba ich ewentualnego uzupełnienia o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze. Proponowane składy gatunkowe upraw dla TD o kierunku gospodarczym

B2.1. Proponowane składy gatunkowe upraw dla TD o kierunku gospodarczym

W wyłączeniach taksacyjnych z rozpoznanymi zespołami roślinnymi należy w odpowiednim polu opisu taksacyjnego zamieszczać kody tych zespołów (maksymalnie do trzech zespołów w wyłączeniu), zaś w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi kod TSL jest obowiązkowo rozszerzany o kod leśnego siedliska przyrodniczego (LSP).

Proponowane typy drzewostanów uwzględniające lokalne warunki przyrodnicze prowadzenia gospodarki leśnej w tym celu hodowlane i ochronne na poszczególnych typach siedliskowych lasu:

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu docelowego	Rębnia wiodąca	Rębnia zastępcza	Nawrót cięć lub okres odnowienia
Bśw	So	So 80% Brz i inne 20%	I	II	5 lat
Bb ¹⁾	So	So 80% Brz, Św i inne 20%	--	--	--
BMśw	So	So 80% Db.b i inne 20%	I	II	5 lat
	Db.b So	So 70% Db.b 20% inne 10%	III	I/II/IV	5 lat
BMw	So	So 70% Db i inne 30%	I	II	5 lat
BMb ¹⁾	So	So 80% Brz i inne 20%	--	--	--
LMśw	Db So	So 50% Db ²⁾ 40% Kl, Lp i inne 10%	III	II	10 lat
	So Db	Db ²⁾ 50% So 30% inne 20%	III	II/IV	20 lat
	Gb Db ⁴⁾	Db ²⁾ 70% Gb, Lp inne 30%	II	III/IV	20 lat
LMw	So Db	Db 60% So 30% inne 10%	III	II/IV	20 lat
	Db So Ol	Ol 30% So 20% Db 20% inne	II	III/IV	20 lat

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu docelowego	Rębnia wiodąca	Rębnia zastępcza	Nawrót cięć lub okres odnowienia
		30%			
	Db OI	OI 50% Db 30% i inne 20%	III	I/IV	5 lat
	OI Db	Db 50% OI 30% inne 20%	III	II/IV	20 lat
	Db So	So 40% Db 40% inne 30%	III	II	10 lat
LMB ¹⁾	OI	OI 70% Brz i inne 30%	--	--	--
Lśw	Db	Db ²⁾ 80% inne 20%	II	III	20 lat
	So Db	Db ²⁾ 60% So 20% KL, Lp i inne 20%	II	III	20 lat
Lw	Db	Db 80% Js ³⁾ i inne 20%	II	III	20 lat
	OI Db	Db 50% OI 30% Js ³⁾ i inne 20%	II	III	20 lat
OI	OI	OI 80% Brz i inne 20%	I	II	5 lat
OIJ	Js OI	OI 60% Js ³⁾ 30% inne 10%	II	IV	20 lat
	Js Db	Db 40% Js ³⁾ 30% OI i inne 30%	II	IV	20 lat
Lł	Js Db	Db 40% Js ³⁾ 30% OI i inne 30%	--	--	--

¹⁾ - na siedliskach bagiennych należy zrezygnować z użytkowania rębego za wyjątkiem odstaniania pojawiających się odnowień naturalnych oraz sytuacji związanych z zachowaniem stanu sanitarnego lasu.

²⁾ - preferować dąb bezszypułkowy, w przypadku braku sadzonek ostatecznie odnawiać dębem szypułkowym na fragmentach o lepszych warunkach troficznym,

³⁾ - do czasu ustąpienia zjawiska zamierania Js, gatunek należy zastąpić innym o podobnych wymaganiach siedliskowych.

⁴⁾ - dotyczy siedliska 9170

Powyższa tabela zostanie uzupełniona o wyniki prac terenowych oraz przedstawiona do akceptacji na NTG.

Wyszczególnione powyżej składy upraw i rębni nie dotyczą upraw pochodnych. Zgodnie z § 23 ust. 5 i 6 IUL powyższe typy drzewostanów jako ramowe cele gospodarowania odpowiednio dla typu siedliskowego lasu oraz dla leśnych siedlisk przyrodniczych mogą być modyfikowane przez Nadleśniczego w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem stanu siedliska, stopnia uwilgotnienia oraz specyfiki i stanu zbiorowiska roślinnego. W uzasadnionych przypadkach nadleśniczy, uwzględniając zmienność warunków w ramach typu siedliskowego lasu i drzewostanu oraz potrzeby lasu, w czasie obowiązywania planu urządzenia lasu, może modyfikować wskazania gospodarcze i podejmować indywidualne decyzje, które zapewniają najlepszą realizację celów gospodarki leśnej określonych w tym planie.

W uzasadnionych przypadkach związanych z presją czynników środowiskowych (podtopienia, szkodniki korzeni itp.) mającą wpływ na wysokie ryzyko niepowodzenia uzyskanie odnowienia sztucznego wszelkie pojawiające się odnowienie naturalne niezależnie od składu gatunkowego mogły być uznane do dalszej hodowli oraz traktowane jako element zwiększający różnorodność gatunkową lub zostać wykorzystane jako element przebudowy drzewostanu.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

B2.2. Propozycje typów siedliskowych lasu oraz ich ewentualne uzupełnienie o rozpoznane siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000 , propozycja TD o kierunku ochronnym

Dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 należy przyjmować następujące składy gatunkowe drzewostanu:

TSL	Typ siedliska (kod)	Nazwa siedliska	Przyrodniczy typ lasu	Propozycja składu gatunkowego drzewostanu
LMśw, Lśw LMw, Lw	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	Gb Db	I piętro Db70% Gb, Lp, inne 30% II piętro Gb70%, Lp i inne 30%
Lw, OI, OIJ, Lł, LMw	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>)	Js OI	OI 50%, Js 30%, Jw, Gb, Lp, KI i inne 20%
Lł, OI, OIJ, Lw, LMw	91F0	Łęgowe lasy dębowo- wiazowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Db Js Wz	Wz40%, Js40%, Db inne 20%

Jeżeli w trakcie weryfikacji siedlisk zostaną zainwentaryzowane nowe siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Wykonawca PUL na NTG powinien przedstawić propozycje TD i składów gatunkowych dla tych siedlisk.

B3. Propozycje metod ochrony siedlisk przyrodniczych w obszarach NATURA 2000 nie posiadających planów zadań ochronnych

Dla obszarów NATURA 2000 posiadających plany zadań ochronnych zatwierdzone stosownymi zarządzeniami Dyrektora RDOŚ należy działania ochronne uwzględnić zgodnie z pkt. 9" Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru NATURA 2000 na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa " wprowadzonych do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody pismem znak DLP-lpn-611-30/11994/12/13/JŁ z dnia 21.03.2013 r. W przypadku podjęcia decyzji oraz uzyskania zgody na ujęcie zakresu planu zadań ochronnych w PPUL dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska, Wykonawca w trakcie prac nad PPUL dokona szczegółowej inwentaryzacji fitosocjologicznej oraz opracuje i ujmie w PPUL zakres zadań ochronnych dla w/w obszarów. Propozycje zakresu zadań ochronnych należy przedłożyć maksymalnie do dnia odbioru prac terenowych celem uzgodnienia z RDOŚ.

B3.1. Siedliska leśne

Zgodnie z Planem Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.

B3.2. Siedliska nieleśne

Zgodnie z Planem Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.

B4. Wiek rębności dla głównych gatunków drzew oraz wieki rębności drzewostanów

Przyjmuje się następujące przeciętne wieki rębności:

Gatunek drzewa	Wiek rębności w latach dla gatunku
Db	120
So, Md, Kl, Jw., Js	100
Św, Brz, Gb, Ol, Lp, Db.c	80
Ol odroślowa	60
Os	50
Tp	40

Przeciętne wieki rębności sosny, świerka, dębu przyjęto zgodnie z wykazem opracowanym przez Instytut Badawczy Leśnictwa, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie zmian w „Instrukcji urządzania lasu”, powtórzonym w rozdziale VIII IUL. W przypadku pozostałych gatunków wiek przyjęto według poprzedniego planu urzędzenia lasu. Dla gatunku olcha odroślowa wiek rębności przyjęto zgodnie z zapisami § 83 ust. 3 IUL.

Wiek rębności drzewostanów, należy określić indywidualnie dla poszczególnych drzewostanów podczas taksacji w oparciu o stan drzewostanu (rzeczywisty skład, jakość, stopień uszkodzenia, stan odnowienia).

Zgodnie z § 83 pkt. 4 i 6 IUL - przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu. Oznacza to, że nie każdy drzewostan, w którym gatunek panujący osiągnął wiek rębności musi podlegać użytkowaniu rębnemu. Wiek dojrzałości rębnej drzewostanu zostanie określony indywidualnie przez taksatora w oparciu o stan drzewostanu (rzeczywisty skład, jakość, uszkodzenia, stan odnowienia, okres odnowienia, itp.).

B5. Podział lasów Nadleśnictwa na gospodarstwa z uwzględnieniem funkcji pełnionych przez lasy oraz przyjętych celów gospodarowania.

Należy przyjąć podział na gospodarstwa - na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych). Zgodnie z zasadami zawartymi w § 82 obowiązującej IUL, należy utworzyć, na terenie Nadleśnictwa Sarnaki, następujące gospodarstwa:

- gospodarstwo specjalne (S),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G).

1) **Gospodarstwo specjalne (S)**, do którego należy zaliczyć :

- a) rezerwy przyrody: Dębniak, Kaliniak, Przekop, Mierzvice i Zabuze.
- b) lasy na siedliskach: Bb, BMb i LMb, Ll
- c) wyłączony drzewostan nasienny (leśnictwo Zabuze: 248d, 249f)
- d) lasy stanowiące strefy ochrony całorocznej, ostoi miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Ip.	Gatunek	Rok ustanowienia	Leśnictwo	Lokalizacja gniazda	Oddz./pododdz. wchodzące w pow. strefy całorocznej (ha)
1	Bielik	2019	Mierzvice	201b-99	201 b-99, c-99, d-99
2	Bielik	2021	Korczew	86b	83c,d, 85c-99, 86a,b

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- e) lasy pod ośrodkami wypoczynkowymi: oddz. 186r,s; 192s,t,w,x,y,z,ax,bx,cx; 200k,l,m,n,o;
- f) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody: oddz. 46abdf, 50b, 51abcd, 54bcg, 215ab, 221ab, 227abcd.

2) Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O), do którego należy zaliczyć:

- a) wszystkie lasy ochronne, za wyjątkiem wliczonych do gospodarstwa specjalnego.

3) Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), do którego należy zaliczyć :

- a) pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody, w tym:
 - o zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ). W skład wejdą drzewostany w lasach gospodarczych w których ze względu na TSL oraz TD, a także aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania na siedliskach Bśw, Bw, Bmśw, BMw i Ol rębnią I i krótkim okresem odnowienia.
 - o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ). W skład wejdą drzewostany w lasach gospodarczych (dla których przyjmuje się sposób zagospodarowania rębniami częściowymi, gniazdowymi lub stopniowymi na siedliskach LMśw, Lśw, Lw, LMw, OIJ.
 - o przerębowym sposobie zagospodarowania (GP): nie zostanie utworzone.

B6. Wytyczne w sprawie projektowania użytkowania rębne

Użytkowanie rębne zaplanować zgodnie z ogólnymi zasadami wymienionymi w § 87 IUL.

Przyjmuje się aby w zakresie użytkowania rębne:

- a) w doborze rodzaju rębni należy uwzględnić potrzeby konkretnych drzewostanów w nawiązaniu do warunków siedliskowych i funkcji lasu,
- b) uwzględnić potrzeby hodowlane i ochronne drzewostanów w gospodarstwie specjalnym oraz gospodarstwach wielofunkcyjnych lasów ochronnych, użytkowanie rębne winno wynikać ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów i musi mieć formę zapewniającą ciągłe spełnianie przez nie funkcji, dla których zostały wyłączone,
- c) przyjąć zasadę kontynuacji rębni rozpoczętych jeżeli umożliwiają uzyskanie celu hodowlanego,
- d) przy projektowaniu zrębu przebiegającego wzdłuż całego oddziału, czynnikiem determinującym wielkość zrębu będzie jego szerokość, w innym przypadku decydującym kryterium winna być powierzchnia zrębu (jednocześnie należy unikać projektowania pasów, które doprowadzą do wydzielenia małych wyłączeń taksacyjnych - w takich sytuacjach przebieg granicy zrębu dostosowywać do przebiegu granicy pododdziału),
- e) na małych powierzchniach drzewostanów rębnych lub o nieregularnym kształcie utrudniających prowadzenie cięć złożonych, stosować zręby zupełne. Pozycje takie uzgodnić z Nadleśnictwem i RDLP przed NTG,
- f) przy projektowaniu zrębu przebiegającego wzdłuż granicy polno-leśnej, przy drogach krajowych, liniach kolejowych uwzględnić potrzebą kształtowania ekotonów z zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego (przyjmować w miarę możliwości zasadę kształtowanie ekotonów na etapie zakładania uprawy),
- g) uwzględnić potrzebę użytkowania przestoi wzdłuż granicy polno-leśnej, przy drogach krajowych i liniach kolejowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz w celu niedopuszczenia do powstania zagrożenia trwałości lasu z przyczyn sanitarnych,
- h) uwzględnić potrzeby użytkowania lasu związane z wdrożeniem projektu docelowej sieci dróg leśnych (poszerzenia dróg, mijanki, place manewrowe, składnice drewna),
- i) w przypadku projektowania kęp starodrzewu wybierać do tego celu fragmenty cenne przyrodniczo np, bagna, torfowiska, które są miejscami trudno dostępnymi, miejsca gdzie zlokalizowane są drzewa mateczne, części drzewostanu z drzewami o ciekawym pokroju, lokalizować kępy przy ścianie sąsiedniego drzewostanu z graniczącym w ostępie tak aby były jak najmniej nasłonecznione (zgodnie z wytycznymi przesłanymi pismem z wydziału ZO pismo ZO.152.2.2020 z dnia 27 lutego 2020 r.).

Do dnia 31.12.2023 r. zostanie przedłożony wykonawcy do uzgodnienia wykaz drzewostanów planowanych do cięcia na pierwszy rok obowiązywania nowego PUL.

B7. Wytoczne w sprawie sporządzenia wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy

Zgodnie z wytycznymi określonymi w pkt. A9 niniejszego protokołu drzewostany zakwalifikowane do przebudowy podzielono na następujące grupy:

- a) drzewostany do intensywnej (pilnej), pełnej przebudowy, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębnego w I 10-leciu, z krótkim okresem odnowienia,
- b) drzewostany do stopniowej, pełnej przebudowy, rozpoczynanej z zastosowaniem użytkowania rębnego z odpowiednio długim okresem odnowienia,
- c) drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych

Przyjmuje się aby po zakończeniu prac terenowych Wykonawca przedłożył wykaz do Nadleśnictwa celem uzgodnienia.

Szczegółowa hierarchia potrzeb kwalifikowania drzewostanów do przebudowy została podana w punkcie A9 niniejszego protokołu. Wykaz powinien uwzględniać także drzewostany w których kontynuowana będzie przebudowa rozpoczęta w poprzednich okresach gospodarczych.

B8. Wytoczne w sprawie pielęgnowania lasu w tym cięć pielęgnacyjnych

W projektowaniu cięć pielęgnacyjnych przyjmuje się następujące wytyczne:

- a) cięcia pielęgnacyjne przeprowadzać z przestrzeganiem wytycznych zawartych w § 46-54 Zasad Hodowli Lasu, ze szczególnym uwzględnieniem intensywności cięć w drzewostanach o niezgodnym z warunkami siedliskowymi składzie gatunkowym,
- b) zadania ustalić w oparciu o potrzeby wynikające ze stanu lasu,
- c) nie projektować do trzebieży (TP) kolejnych pasów drzewostanów w wydzieleniach objętych planem cięć rębnymi, pozycje takie należy uzgodnić z nadleśnictwem,
- d) nie projektować do cięć drzewostanów zlokalizowanych na małych działkach położonych w szachownicy z lasami innej własności, a także wydziałach położonych w terenie trudno dostępnym – odstępstwo od tej zasady będzie wynikało z indywidualnych uzgodnień w trakcie prac terenowych,
- e) w zakresie pielęgnowania młodników kwalifikować całe wydzielenia do jednego typu zabiegu (kodu) czyszczeń późnych tj. odpowiednio jednokrotne uwzględnienie powierzchni w PUL z zakresu hodowli lasu lub pozyskania – pozostawiając nadleśniczemu decyzję o określeniu charakteru cięć (z masą/bez masy) na etapie wykonania,
- f) projektować wskazania CP-P w młodnikach zgodnie z potrzebami hodowlanymi i możliwościami pozyskiwania grubizny,
- g) przyjąć rozmiar użytkowania przedrębnego z uwzględnieniem konieczności utrzymania właściwego stanu sanitarnego lasu (także w drzewostanach bez projektowanych wskazań gospodarczych).

Rozmiar powierzchniowy cięć pielęgnacyjnych oraz wskaźnik intensywności cięć w użytkowaniu przedrębnym z zastosowaniem zasad zawartych w § 94 IUL zostaną ustalone na NTG po przedstawieniu przez Wykonawcę propozycji.

Wykonawca uszczegółowi informacje dotyczące etatu cięć użytkowania przedrębnego w wymiarze powierzchniowym i miąższościom, oraz ustalił orientacyjną intensywność poszczególnych rodzajów cięć (CP-P, TW, TP) także odrębnie dla leśnictw. Informacja ta w ustalonym z Nadleśnictwem układzie tabelarycznym powinna znaleźć się w elaboracie nadleśnictwa oraz opracowaniach opisowych odpowiednio dla leśnictw, tzw. operatach

B9. Wytoczne w sprawie hodowli lasu w tym orientacyjnych składów upraw

W zakresie planowania hodowlanego zaleca się:

- a) odnowienia, zalesienia i dolesienia projektować zgodnie z zapisami § 46 pkt.13 IUL,
- b) plan odnowień zaprojektować na poziomie do 80% powierzchni wynikającej z planu cięć,
- c) poprawki lub uzupełnienia zaprojektować w wysokości do 10 % od sumarycznej powierzchni zakładanych upraw, poprawki lub uzupełnienia należy projektować w uprawach i młodnikach o pokryciu poniżej 80% lub jeżeli wypadki mają charakter powierzchniowy, nie projektować poprawek i uzupełnień w miejscach o dużym prawdopodobieństwie niepowodzenia hodowlanego (miejsca nadmiernie uwilgotnione – zaewidencjonować w trakcie taksacji jako PNSW, pędraczyska) pozostawiając je do naturalnej sukcesji,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- d) pielęgnowanie upraw i młodników (PIEL,CW,CP) określać wg potrzeb hodowlanych i odnosić do powierzchni uprawy/młodnika (powierzchnia manipulacyjna, powierzchnia do odnowienia w poszczególnych etapach rębni złożonych), wielkość i rodzaj planowanych zabiegów hodowlanych w istniejących klasach odnowienia powinna być uzależniona od wieku i rozwoju młodego pokolenia.
- e) pielęgnowanie upraw projektować dla upraw istniejących na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu urządzenia lasu. Dodatkowo zaplanować pielęgnowanie upraw na poziomie 70% powierzchni planu odnowień z dziesięciolecia,
- f) melioracje agrotechniczne, fitomelioracje projektować wg potrzeb hodowlanych,
- g) nie projektować dolesień luk o powierzchni do 0,20 ha, powierzchnie traktować jako naturalny element drzewostanu zwiększający jego różnorodność, na pozostałych powierzchniach projektować jeżeli istnieją warunki do uzyskania efektu hodowlanego,
- h) nie projektować dolesień luk w drzewostanach rębnych,
- i) ewentualne potrzeby w zakresie podsadzeń jak i wprowadzania drugiego piętra – należy określić po pracach terenowych w uzgodnieniu z Nadleśnictwem i przedstawić do akceptacji na NTG mając na względzie przede wszystkim aspekt przebudowy (pkt A9 i B7 protokołu),
- j) uzgodniony z Nadleśnictwem wykaz wydziełów zaliczonych do sukcesji i szczególnej ochrony wraz z uzasadnieniem wykonawca przedłoży na odbiorze prac terenowych oraz na NTG,
W tabeli nr XVIII wprowadzić podział w pielęgnowaniu upraw na pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne (wg wskazań), ale jako wiążącą do wykonania przyjąć sumę ww. czynności.

B10. Nasiennictwo i selekcja oraz gospodarka szkółkarska

B10.1. Nasiennictwo i selekcja

Nadleśnictwo Sarnaki dysponuje następującą bazą nasienną:

Lp.	Rodzaj bazy nasiennej	Gatunek	Powierzchnia [ha]/ ilość [szt.] (stan na 1.01.2021 r.)
1	Wyłączony d-stan nasienny WDN	SO	17,18/1 szt.
2	Gospodarczy d-stan nasienny	SO	315,29/14 szt.
3	Gospodarczy d-stan nasienny	SW	1,75/1 szt.
4	Gospodarczy d-stan nasienny	MD	4,58/2 szt.
5	Gospodarczy d-stan nasienny	DB.S	78,26/2 szt.
6	Gospodarczy d-stan nasienny	DB.B	14,60/1 szt.
7	Gospodarczy d-stan nasienny	LP	3,94/1 szt.
8	Gospodarczy d-stan nasienny	OL	16,25/2 szt.
9	Źródła nasion	DG, CZ.P, KL, GB, JS, DB.C	6,00 szt.
10	Drzewa mateczne	SO	1szt.
11	Uprawy pochodne	SO	61,25/2 bloki

Szczegółowej analizie należy poddać przebieg granic i powierzchnie pododdziałów

stanowiących obiekty nasienne (WDN, GDN, UP). Jeżeli zajdzie potrzeba zmian przebiegu granic lub/i powierzchni obiektów nasiennych pozycje takie należy zgłosić do Nadleśnictwa i RDLP w Lublinie do konsultacji. Weryfikacja granic i powierzchni drzewostanów nasiennych będzie podstawą do ewentualnego scalenia pod jednym numerem w Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego drzewostanów nasiennych zlokalizowanych w tym samym kompleksie leśnym tego samego gatunku, zbliżonym wieku i rosnącym na takim samym siedlisku.

Po przeprowadzeniu taksacji i opracowaniu planu cięć Wykonawca wraz z nadleśnictwem proponuje najlepsze iglaste drzewostany rębne do uznania za GDN.

B10.2. Gospodarka szkółkarska

Aktualnie produkcja szkółkarska prowadzona jest na 6 kwaterach. Wszystkie kwatery tworzą jeden kompleks szkółkarski w leśnictwie selekcyjno- nasienne- szkółkarskim Zabuze [oddz. 235Aa, 235Ad, 235Af, 235Ag, 235Ai, 235Ak]. Produkcja szkółkarska zaspokaja potrzeby nadleśnictwa oraz pozwala na sprzedaż sadzonek na zewnątrz.

Stan na 01.01.2022	
Lokalizacja kwatery	Powierzchnia produkcyjna [ha]
05-22-1-13-235A-a-00	1,15
05-22-1-13-235A-d-00	1,72
05-22-1-13-235A-f-00	1,41
05-22-1-13-235A-g-00	0,36
05-22-1-13-235A-i-00	0,22
05-22-1-13-235A-k-00	0,80
Razem	5,66

Produkcja szkółkarska prowadzona będzie w oparciu o zatwierdzony Perspektywiczny Program Gospodarki Szkółkarskiej dla Nadleśnictwa Sarnaki.

B11. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

B11.1. Ochrona lasu

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy omówić w elaboracie na podstawie danych zebranych podczas prac terenowych, informacji uzyskanych z Nadleśnictwa i ZOL oraz stosownych prognoz.

W trakcie prac terenowych zgodnie z § 39 IUL Wykonawca powinien zinwentaryzować szkody natury biotycznej i abiotycznej, wiatrolomy, uszkodzenia od owadów i zwierzyny, łącznie z I klasą wieku, z podaniem dla stopni od 1 do 3 głównej przyczyny uszkodzeń.

Uszkodzenia i zagrożenia należy nanieść na mapę zagrożeń środowiska leśnego i ochrony lasu zgodnie z § 102 IUL. Dane te należy skorygować o dane z taksacji. Ponadto w uzgodnieniu z Nadleśnictwem (uwzględniając dane ZOL) należy zainwentaryzować i nanieść na mapę ochrony lasu:

- a) Stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- b) lokalizację pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę,
- c) obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez: zwierzynę, szkodniki korzeni, szkodniki wtórne, jemiolę,
- d) drzewostany na gruntach porolnych według danych z opracowań siedliskowych,
- e) położenie punktów monitoringu lasu (SPO I i II rzędu) według danych publikowanych na potrzeby monitoringu lasu.

Wykonawca określi w trakcie prac powierzchnię drzewostanów sosnowych lub wielogatunkowych z przewagą sosny w wieku powyżej 20 lat. Dane te będą podstawą do weryfikacji i ewentualnie uaktualnienia liczby i lokalizacji stałych partii kontrolnych. Zweryfikowane partie kontrolne należy zaznaczyć na mapę ochrony lasu

Za obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód (z uwzględnieniem § 39 IUL) mogą

być uznane:

- a) obszary z silnym stopniem uszkodzenia (ponad 50%),
- b) obszary o ciągłym występowaniu lub powstawaniu szkód w stopniu średnim (20% - 50%).

Zakwalifikowanie danego obszaru jako zagrożonego uporczywym występowaniem szkód będzie poprzedzone szczegółową indywidualną analizą w uzgodnieniu z ZOL w Radomiu i Nadleśnictwem. Wykonawca określi przestrzenny rozkład obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód w trakcie prac inwentaryzacyjnych z uwzględnieniem danych Nadleśnictwa.

B11.2. Ochrona przeciwpożarowa

Zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej będą opracowane zgodnie z obowiązującą „Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu”.

W Planie Urządzenia Lasu należy ustalić:

- a) kategorię zagrożenia pożarowego Nadleśnictwa,
- b) czas swobodnego rozwoju pożaru lasu dla najbardziej oddalonych od sił ratowniczo – gaśniczych fragmentów kompleksów leśnych, zgodnie z załącznikiem 3 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu,
- c) kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu,
- d) listę obiektów szczególnie cennych wraz z podaniem zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego, zgodnie z załącznikiem 4 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu.

Nadleśnictwo zostanie zakwalifikowane ponownie do odpowiedniej kategorii zagrożenia pożarowego lasu (KZPL) zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu należy wykonać zgodnie z § 103 IUL. Należy je określić na podstawie analizy stanu zagrożenia pożarowego w ubiegłym okresie oraz analizy i oceny aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej Nadleśnictwa. Przy opracowaniu kierunkowych wytycznych z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu należy wykorzystać klasy palności drzewostanów ustalone i przedstawione na mapie zgodnie z załącznikiem 1 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu.

Analizę aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa należy przeprowadzić na podstawie opracowania „Sposoby postępowania nadleśnictwa na wypadek powstania pożaru lasu” uzupełnionego danymi z SILP oraz informacjami z zaktualizowanej mapy zagrożenia pożarowego.

Korektę sieci pasów przeciwpożarowych należy przeprowadzić zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9.07.2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasu.

Wskazania z zakresu ochrony lasu przed pożarami również przedstawiane ogólnie w elaboracie – powinny być zgodne z zasadami określonymi w Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu”.

Wykonawca zamieści w kierunkowych wytycznych informacje o szczegółowym stanie i potrzebach w zakresie infrastruktury przeciwpożarowej.

Wykonana zostanie „Mapa ochrony przeciwpożarowej” w skali 1: 25 000 (szczegóły zostaną ustalone w trakcie odbioru prac terenowych z podziałką kątową zgodnie z § 104 IUL).

Ponadto należy zaktualizować i nanieść na mapie elementy wymienione w § 103-104 IUL oraz między innymi :

- a) sieć dróg publicznych z podziałem na drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz numery tych dróg wg. obowiązującej ewidencji w zarządach dróg oraz pasy dróg w budowie,
- b) hydrant,
- c) most, wiadukt, estakada z dopuszczonym tonażem,
- d) miejsce postoju,
- e) miejsce kultu religijnego na terenie leśnym,
- f) miejsce historyczne i obiekt pamięci narodowej na terenie leśnym,
- g) miejsce palenia ogniska na terenie leśnym lub bezpośrednim sąsiedztwie,
- h) składnica drewna,

- i) siedziba ochotniczej straży pożarnej,
- j) siedziba zakładowej straży pożarnej,
- k) siedziba zawodowej straży pożarnej,
- l) studnia,
- m) zadaszenie, wiata, schron,
- n) zbiornik wodny.

Wykonawca uzgodni projekt planu urządzenia lasu w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej (wytyczne do ochrony przeciwpożarowej wraz z mapą ochrony przeciwpożarowej) z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.

B11.3. Lasy w strefach uszkodzeń przemysłowych

Do czasu wprowadzenia obowiązku wyróżniania stref uszkodzeń lasu (na podstawie odpowiedniej metodyki) nie zamieszczamy w planie urządzenia lasu informacji o zasięgu stref uszkodzeń- IUL § 25 pkt 13 oraz § 43ust 3.

B11.4. Rekultywacja terenów zdewastowanych

Na terenie Nadleśnictwa nie występują lasy zdewastowane.

B12. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego w tym sporządzenie odpowiedniej mapy przeglądowej zgodnie z §108 i 109 IUL.

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się:

- a) miejsca postoju pojazdów:
 - leśnictwo Kisielew – oddz. 34-d-00,
 - leśnictwo Huszlew – oddz. 401-c-00.
 - leśnictwo Huszlew – oddz. 414-d-00.
 - leśnictwo Mierzvice – oddz. 11-a-00.
 - leśnictwo Mierzvice – oddz. 186-l-00.
 - leśnictwo Mierzvice – oddz. 205-a-00.
 - leśnictwo Mierzvice – oddz. 215-d-00.
 - leśnictwo Zabuże – oddz. 229-d-00.
 - leśnictwo Zabuże – oddz. 252-m-00.
- b) inne obiekty o charakterze powierzchniowym:
 - Leśnictwo Mierzvice – oddz. 201-a-00, 202-a-01 i 202-a-99 – powierzchniowy pomnik przyrody
- c) inne obiekty punktowe:
 - leśnictwo Korczew – oddz. 137-s-00 – Wieża obserwacyjna z 1925 roku
 - leśnictwo Kisielew – oddz. 30-j-00 i 71-a-00 – leje po rakiemie V2
 - leśnictwo Huszlew – oddz. 311-a-00 - Pozostałości grodziska w Dzieciotłach
 - leśnictwo Mierzvice – oddz. 192-l-00 – Mogiła 3 Ułanów
 - leśnictwo Mierzvice – oddz. 19-d-00 – Izba edukacyjne nadleśnictwa
 - leśnictwo Mierzvice – oddz. 19-f-00 – Zabytkowy dwór – siedziba nadleśnictwa
 - leśnictwo Zabuże – oddz. 255B-i-00 – Skarpa nadbużańska
 - pomniki przyrody w leśnictwach: Korczew, Kisielew, Huszlew, Mierzvice, Zabuże, Dubicze i Górki
- d) obiekty liniowe:
 - Ścieżka Przyrodniczo-Leśna w Mierzwicach
 - Ścieżka Przyrodniczo-Leśna w Kisielewie
 - Ścieżki konne w leśnictwach: Rudka, Serwin, Kniejówka, Szadek,
 - Ścieżka konna – Bużyska-Borsuki

Należy wykonać mapę z zaznaczeniem wszystkich obiektów turystyczno-rekreacyjnych i edukacyjnych z rozgraniczeniem obiektów Nadleśnictwa i innych własności oraz oznaczenie na mapie obszaru programu „Zanocuj w lesie”. Szczegóły będą ustalone z Wykonawcą w terminie późniejszym w trakcie prowadzenia prac terenowych.

B13. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego i zagospodarowania łowieckiego

B13.1. Użytkowanie uboczne

Nadleśnictwo nie przewiduje w trakcie obowiązywania nowego PUL pozyskiwania żywicy, karpiny, kory garbarskiej, cetyny. Lasy Nadleśnictwa są miejscem zbioru plodów runa leśnego dla celów niekomercyjnych głównie przez miejscową ludność.

Użytkowanie uboczne dotyczyć będzie pozyskania choinek i stroiszu świerkowego z istniejących i nowo zakładanych plantacji. Obecne roczne pozyskanie produktów ubocznych kształtuje się na poziomie kilkuset sztuk choinek i stroiszu świerkowego na potrzeby lokalnych odbiorców detalicznych

Nadleśnictwo użytkuje samodzielnie grunty rolne o powierzchni 23,82 ha: z czego 6,74 ha przeznaczono do sukcesji naturalnej (obecnie w trakcie przeklasyfikowania w ewidencji gruntów i budynków) i 6,60 ha zgłoszone do dopłat bezpośrednich w ARIMR w ramach prowadzonej gospodarki rolno-łaskowej. Spośród 96,07 ha gruntów rolnych (stan na 01.01.2022 r. w tym 1,62 ha nieużytków), 45,05 ha objęta jest dzierżawami gruntów rolnych oraz 23,84 ha użytkowanych przez pracowników w formie deputatów rolnych.

B13.2. Zagospodarowanie łowieckie

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki znajdują się 21 obwody łowieckie (Uchwała nr 4/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie podziału województwa mazowieckiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy Prawo łowieckie), dzierżawione są przez 17 kół łowieckich zrzeszonych w PZŁ. Nadleśnictwo Sarnaki jest jednostką wiodącą w stosunku do 20 obwodów łowieckich, w tym 3 leśnych i 17 polnych, które dzierżawione są przez 16 kół łowieckich. W zakresie gospodarki łowieckiej należy zaktualizować mapę przeglądową gospodarki łowieckiej w skali 1:50 000 z zaznaczeniem aktualnych granic obwodów łowieckich.

Działalność z zakresu gospodarki łowieckiej powinna obejmować następujące zagadnienia:

- a) utrzymywanie w wysokiej kulturze poletek łowieckich przez podmioty dzierżawiące,
- b) ochronę ostoi zwierzyny,
- c) ochronę upraw i młodników poprzez gradzenie, zabezpieczanie mechaniczne i chemiczne w celu minimalizacji szkód,
- d) systematyczne poprawianie warunków żerowych i osłonowych dla zwierzyny,
- e) wykładanie drzew do spalowania i planowanie trzebieży pod kątem zapewnienia jeleniowatym świeżej kory w okresie zimowym,
- f) stosowanie alternatywnych metod ochrony przed zwierzyną w tym poprzez modyfikację sposobów i terminów wykonywania zabiegów hodowlanych,
- g) właściwy nadzór nad dzierżawcami obwodów łowieckich.

B14. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa:

Zamierzenia inwestycyjne należy ująć w części planistycznej opisu ogólnego Nadleśnictwa w rozdziale „Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji”, w którym kierunkowo opisuje się potrzeby w zakresie:

- a) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- b) wykonania i utrzymania szlaków technologicznych,
- c) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- d) budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- e) budowy, remontu punktów czerpania wody,
- f) urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.
- g) infrastruktury szkółkarskiej wskazanej w obowiązującym Regionalnym Programie Szkółkarskim.

Szczegółowej inwentaryzacji należy poddać infrastrukturę melioracji wodnych w połączeniu z infrastrukturą przeciwpożarową (punkty czerpania wody). Wynikiem analizy winno być zestawienie obiektów melioracji wodnych oraz punktów czerpania wody na gruntach nadleśnictwa.

W przypadku inwestycji rozpoczętych, które będą realizowane w trakcie prac urzędzeniowych, do 30.06.2024 r. Nadleśnictwo prześle Wykonawcy dokumentację celem ujęcia w PPUL.

Plan Urządzenia Lasu określa jedynie potrzeby w zakresie infrastruktury, jako kierunkowe i nie stanowi podstawy ich wykonania.

B15. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Syntetyczną ocenę warunków ekonomicznych prowadzenia gospodarki leśnej należy w PUL opracować, z uwzględnieniem polityk i planów zagospodarowania przestrzennego regionu. Warunki ekonomiczne będące wynikiem sporządzanego PUL mają zostać zobrazowane w postaci tabel XIX i XX, przewidzianych w IUL. Wnioskuje się o nie sporządzanie specjalistycznej ekspertyzy ekonomicznej, a tylko prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa.

B16. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Wykonawca opracuje rozdział „Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego”. Należy obowiązkowo obliczyć orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów dla Nadleśnictwa. Przedstawi wpływ realizacji PUL na środowisko i Obszary Natura 2000.

Wykonawca dokona ogólnych porównań i analiz, spodziewanej wielkości zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu oraz przedstawi szczegółową symulację przewidywanego rozwoju zasobów drzewnych – w postaci tabel według:

- a) gatunków panujących,
- b) gatunków rzeczywistych,
- c) przeciętnego wieku dla poszczególnych gatunków.

Ponadto wnioskuje się o przedstawienie symulacji:

- a) użytkowania rębego w dwu wariantach : optymalnego użytkowania rębego z zachowaniem wymogów ochrony przyrody oraz maksymalnego użytkowania rębego,
- b) użytkowania przedrębego na poziomie 50%, 60% i 70% przyrostu bieżącego spodziewanego w okresie obowiązywania PUL z wszystkich drzewostanów, w których nie planuje się użytkowania rębego.

B17. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody – załącznik nr 2

Wykonawca dokona aktualizacji Programu Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki (POP). Program obejmie powierzchnię zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Program powinien zostać zaktualizowany zgodnie z §110, 111 i 112 IUL, jako część składowa PUL, zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody sporządzony dla całego obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, inwentaryzację walorów przyrodniczych oraz zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji, w odniesieniu do gruntów w zarządzie Nadleśnictwa.

Aktualizację programu ochrony przyrody Wykonawca powinien sporządzić z uwzględnieniem zaleceń zawartych w „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” z dnia 28.08.2013 r. oraz zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez RDLP w Lublinie.

Dla gruntów położonych w zasięgu terytorialnym, niebędących w zarządzie Nadleśnictwa należy zamieścić opis stanu przyrody na podstawie danych z literatury oraz informacji z innych ogólnie dostępnych źródeł.

Wykonawca wystąpi na piśmie do RDOŚ, samorządów terytorialnych, instytucji naukowych, organizacji pozarządowych z wnioskami o udostępnienie danych z zakresu objętego treścią programu i przedstawi te wystąpienia oraz uzyskane odpowiedzi zleceniodawcy. Kopie tych wystąpień należy dołączyć do POP.

Elementy ujęte w POP należy umieścić na odpowiednich warstwach LMN i bazie SILP w grupowaniu powierzchni.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wykonawca na NTG przygotowuje – POP wraz z niezbędnymi mapami do zaopiniowania przez RDOŚ i PWIS.

Zadania z zakresu ochrony przyrody należy odróżnić od zadań z zakresu gospodarki leśnej, które w programie ochrony przyrody nie są ujmowane.

B18. Zagadnienia lasów niepaństwowych

Nadleśnictwo nie prowadzi nadzoru nad lasami niepaństwowymi.

B19. Analiza gospodarki za ubiegły okres

Analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urzędzenia lasu sporządzi Nadleśniczy przed NTG, zgodnie z § 76 IUL – nie później niż do 30.09.2024 r.

B20. Zakres i sposoby wykonania prac dodatkowych, nienormowanych w Instrukcji Urzędzenia Lasu

Prace dodatkowe nienormowane w IUL zostały omówione w poszczególnych punktach protokołu.

B21. Inne sprawy organizacyjne, w tym inne zagadnienia projektowe, specyficzne dla nadleśnictwa

Nadleśnictwo zapewni możliwość pełnej bieżącej wymiany informacji pomiędzy wykonawcą, pracownikami nadleśnictwa w szczególności zastępcą nadleśniczego, inżynierem nadzoru, leśniczymi oraz pracownikami działu gospodarki leśnej. Zapewniona zostanie bieżąca merytoryczna współpraca z Wykonawcą PUL.

Jako zasadę przyjmuje się formę pisemną dokonywania ustaleń.

Wstępne wydruki opisów taksacyjnych wraz ze szkicami map gospodarczych oraz ze wskazaniami gospodarczymi oraz pierworisy map w skali 1:5000 dotyczących kartowania siedlisk będą uzgodnione z leśniczymi. Dla każdego leśnictwa zostanie sporządzony protokół uzgodnień, który przedkładany będzie w nadleśnictwie do weryfikacji i zatwierdzenia przez nadleśniczego. Wskazania gospodarcze należy szczegółowo omówić podczas uzgodnień poszczególnych leśnictw. Propozycja pozostawienia bez wskazań gospodarczych niektórych drzewostanów zostanie szczegółowo przeanalizowana i uzgodniona z Nadleśnictwem, przy akceptacji RDLP w Lublinie.

Przed odbiorem prac terenowych Wykonawca przedłoży uzgodnione wykazy: halizn, płazowin, zrębów zaległych, drzewostanów do przebudowy, KO, KDO, przypadłych upraw, gruntów przewidzianych do szczegółowej ochrony, sukcesji, poletek łowieckich itp. oraz protokoły z uzgodnień wstępnych wydruków opisów taksacyjnych.

W trakcie prac nad opracowaniem Planu Urzędzenia Lasu należy także uwzględnić następujące propozycje:

- a) dla położonych wśród obcych gruntów lub graniczących z nimi wydzieleni o małej powierzchni lub kształcie wykluczającym możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, nie projektować wskazówek gospodarczych, a powierzchnię leśną niezalesioną przeznaczyć do sukcesji naturalnej,
- b) grunty leśne niezalesione, na których zinwentaryzowano siedliska cenne przyrodniczo, przeznaczyć do objęcia szczególną ochroną (nie dotyczy ewentualnych zrębów bieżących),
- c) na powierzchniach uzgodnionych z Nadleśnictwem, na których występują istotne uszkodzenia drzewostanu spowodowane przez czynniki biotyczne i abiotyczne nie projektować wskazań gospodarczych,
- d) w przypadku opisywania upraw po rębniach, pozostawione biogrupy, ekotony, bagna itp. należy opisywać razem z uprawą, jako powierzchnie nie stanowiące wydzielenia,

- e) w przypadku zwartych płatów drzewostanów, w których zaistniała konieczność innego postępowania hodowlanego należy je wydzielić w odrębne pododdziały,
- f) nie ujmować w składzie podrostów i II piętra gatunków obcych,
- g) opisywać jako podszyt Db rosnące na siedlisku Bśw, Bw, BMśw nie rokujące nadziei na utworzenie przyszłego drzewostanu lub drzewostanu dwugeneracyjnego,
- h) zainwentaryzować oraz sporządzić wykaz obcych naniesień na gruntach nadleśnictwa.

Opracował: Zespół Urządzania Lasu

Jaworski Komieć
OKM

Zastępca Dyrektora
ds. Gospodarki Leśnej

Mirósław Waniewski
dr inż. Mirósław Waniewski

Przewodniczący Komisji Założeń Planu

Dyrektor

Zygrunt Byra
Zygrunt Byra

Dyrektor RDLP w Lublinie

Załączniki do protokołu:

- 1) Lista obecności na posiedzeniu KZP
- 2) Szczegółowe zasady aktualizacji POP

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034



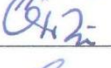



Zut.1

Lista zaproszonych i uczestników na posiedzeniu Komisji Założeń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034 w dniu 23 czerwca 2022 roku

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Na podstawie art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego „RODO”, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie informuje, iż:

1. Administratorem danych osobowych jest Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, ul. Czechowska 4, 20-950 Lublin zwane dalej Administratorem Danych, tel.: 81 532 70 31, e-mail: rdlp@lublin.lasy.gov.pl
2. W sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych proszę kontaktować się pod adresem e-mail lub telefonem wskazanym w pkt 1.
3. Celem przetwarzania danych są wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz założenia do planu urządzenia lasu.
4. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c) tj. powszechnie obowiązujące przepisy prawa, w szczególności ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku oraz art.6. ust. 1 lit. e) RODO - niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.
5. Administrator może przetwarzać dane osobowe jako prawnie uzasadnione interesy realizowane przez Administratora o ile prawnie uzasadniony interes wystąpi.
6. Dane osobowe mogą zostać ujawnione jednostkom organizacyjnym PGL Lasy Państwowe, podmiotom, z którymi administrator będzie współpracował w ramach realizacji wytycznych w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz założeń do planu urządzenia lasu
7. Dane osobowe nie są przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy lub organizacji międzynarodowej.
8. Ma Pan/Pani prawo do:
 - 1) dostępu do treści swoich danych oraz otrzymania ich kopii (art. 15 RODO),
 - 2) sprostowania danych (art. 16 RODO),
 - 3) usunięcia danych (art. 17 RODO),
 - 4) ograniczenia przetwarzania danych (art. 18 RODO),
 - 5) przenoszenia danych (art. 20 RODO),
 - 6) wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych (art. 21 RODO),
 - 7) niepodlegania decyzjom podjętym w warunkach zautomatyzowanego przetwarzania danych, w tym profilowania (art. 22 RODO).
 - 8) wniesienia skargi do organu nadzorczego (Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 - 193 Warszawa) nadzorującego zgodność przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych
9. Administrator ma obowiązek przechowywać dane osobowe nie dłużej niż w terminach przewidzianych prawem oraz przez okres wynikający z aktualnego Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.
10. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym. Osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania. Konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w pracy komisji do wytycznych w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz założenia do planu urządzenia lasu.
11. Dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu.

Lp	Imię i Nazwisko	Instytucja	Podpis
1	Miroslaw Maniewski	RDNP Lublin	
2	Andrzej Wybranowski	Nadleśnictwo Sarnaki	
3	Dariusz Piasiecki	RDCP w Lublinie	
4	Grzegorz Jakimiel	N-ctwo Sarnaki	
5	Jurekusz Sójka	N-ctwo Sarnaki	
6		Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	
7	Dorota Stawciska	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie	

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

8		Zespół Ochrony Lasu w Radomiu	
9	<i>Prot. Pawłowski</i>	Starostwo Powiatowe w Łosicach	<i>Prot. P</i>
10		Starostwo Powiatowe w Siedlcach	
11		Urząd Gminy Korczew	
12		Urząd gminy Sarnaki	
13		Urząd Gminy Huszlew	
14	<i>Sylvia Chybańska Klaudia Kuch-Łęczyńska</i>	Urząd Gminy Stara Kornica	<i>sel</i>
15		Urząd Gminy Platerów	
16		Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu”	
17	<i>Sawidza Szabela, Adam Smit Dobota Marcini</i>	Nadbużański Park Krajobrazowy	<i>dr Deleka</i>
18		Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie, Delegatura w Siedlcach	
19	<i>Sawicki Sebastian</i>	PZŁ ZO Siedlce	
20		PZŁ ZO Biała Podlaska	<i>Sawicki</i>
21		Koło Łowieckie BASIOR	
22		Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łosicach	
23		Zakład Usług Leśnych Arkadiusz Kierczuk	
24		Firma GAJ S.C.	
25		Danuta i Sylwester Skolimowscy	
26		IKEA INDUSTRY POLAND oddz. Orla	
27		Jan Wyrębek	
28	<i>Lesione Rolnikowski</i>	<i>BULIG L of Lublin</i>	<i>Lesione</i>
29	<i>Marta Szankhato</i>	<i>Nadleśnictwo Sarnaki</i>	<i>MS</i>
30	<i>Marcin Kmieć</i>	<i>RDZP Lublin</i>	<i>MK</i>
31			
32			
33			
34			
35			

Załącznik 4

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY
DLA NADLEŚNICTWA**

I. Założenia ogólne:

Program opracowany zostanie w oparciu o „Instrukcję Urządzenia Lasu” (Warszawa, kwiecień 2003), jako aktualizacja „Programu Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie”. Dokument ten będzie aktualizacją programu opracowanego według wytycznych „Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie” z 1996 roku, stanowiących załącznik nr 11 do Instrukcji Urządzenia Lasu (W-wa 1994), zwanej dalej Instrukcją.

1. Program zostanie zaktualizowany zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz § 110 i 111 Instrukcji Urządzenia Lasu jako część składowa Planu Urządzenia Lasu, zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody sporządzony dla całego obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Z tym, że inwentaryzacja walorów przyrodniczych oraz zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji, ustalić należy tylko dla gruntów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa. Dla pozostałych gruntów położonych w zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, zamieścić opis stanu przyrody na podstawie danych z literatury oraz informacji i innych ogólnie dostępnych źródeł.

2. Program należy sporządzić w postaci oddzielnie oprawionego tomu z kompletem map w trzech egzemplarzach z przeznaczeniem dla: Nadleśnictwa, RDLP w Lublinie i DGLP w Warszawie.

3. Program należy opracować na podstawie:

- a) wyników prac glebowo-siedliskowych,
- b) wyników weryfikacji walorów przyrodniczych, zawartych w opracowaniu dotyczącym poprzedniego okresu, wykonanej w ramach prac taksacyjnych, i obejmującej potwierdzenie na gruncie istnienia dotychczasowych stanowisk gatunków i siedlisk chronionych oraz stanu ich zachowania,
- c) wyników waloryzacji przyrodniczej lasów i gruntów Nadleśnictwa,
- d) powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów i siedlisk wykonanej w latach 2006/2007,
- e) inwentaryzacji przyrodniczych gmin,
- f) materiałów RDOŚ, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów sieci Natura 2000,
- g) materiałów GDOŚ (głównie inwentaryzacja siedlisk),
- h) materiałów Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- i) materiałów przekazanych przez przedstawicieli nauki, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne,
- j) innych danych oraz opracowań naukowych, literaturowych i planistycznych dotyczących omawianego obszaru.

4. Wykonawca obligatoryjnie wystąpi na piśmie do RDOŚ, samorządów terytorialnych, instytucji naukowych, organizacji pozarządowych i osób fizycznych z wnioskami o udostępnienie danych z zakresu objętego treścią programu i przedstawi te wystąpienia oraz uzyskane odpowiedzi zleceniodawcy programu. Kopie tych wystąpień te zostaną zamieszczone w programie.

5. Należy umieszczać informacje szczegółowo omawianych w elaboracie (stosować „odnośniki” do numerów stron, tytułów rozdziałów, itp., na których zostały te zagadnienia opisane).
6. W zamieszczanych w Programie tabelach z Instrukcji z 1996 r. podawać poza numerem kolejnym tabeli również numer wzoru z tej Instrukcji.
7. Treść programu powinna dotyczyć konkretnych zagadnień właściwych dla terenu nadleśnictwa, nie należy opisywać teoretycznych podstaw omawianych zagadnień.
8. Jeżeli w treści rozdziału występuje tabela to objaśnienia (np. dotyczące użytych skrótów i oznaczeń) i komentarz do niej umieszczamy pod tabelą.

II. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa

W ogólnej charakterystyce Nadleśnictwa należy ująć następujące zaktualizowane informacje:

1. Usytuowanie Nadleśnictwa wg różnych podziałów:
 - podział przyrodniczo-leśny (Trampler i in.),
 - podział fizyczno-geograficzny (Kondracki 2002),
 - podział geobotaniczny (Matuszkiewicz 2008),
2. Struktura użytkowania ziemi:
 - zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków gruntowych oraz kategorii użytkowania,
 - zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju.
3. Należy umieścić tabelaryczne porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (wzór nr 1a) oraz wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (wzór nr 1b).
4. Ogólna charakterystyka większych kompleksów leśnych stanowiących grunty Skarbu Państwa – wielkość i rozmieszczenie, na terenie jakich większych jednostek (puszcz) położone są lasy Nadleśnictwa, przedstawić wg ich liczby i sumarycznej powierzchni w przedziałach podanych we wzorze nr 2 (instrukcji). Podać jaką powierzchnię zajmują lasy innych własności, lesistość Nadleśnictwa województwa i kraju.
5. Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju. Usytuowanie lasów Nadleśnictwa na tle sieci ekologicznej ECONET, ostoi CORINE biotopes oraz wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody (parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu itp.).

III. Formy ochrony przyrody

Na wstępie tego działu zamieszczone zostanie zbiorcze zestawienie wszystkich form ochrony przyrody istniejących i projektowanych położonych na gruntach LP Nadleśnictwa zawierające: nazwę formy ochrony, liczbę obiektów, ich ogólną powierzchnię. Dla obiektów położonych w LP również powierzchnię gruntów LP: leśną i nieleśną(zał. 2.)

Policzona zostanie całkowita powierzchnia wszystkich istniejących form ochrony przyrody i obliczone, jaki stanowi ona % powierzchni gruntów LP Nadleśnictwa.

Należy dokonać oceny w terenie, stanu zachowania, form ochrony przyrody, położonych na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa, zaktualizować ich opisy.

1. Opis istniejących rezerwatów przyrody powinien zawierać:

- dane dotyczące aktu powołującego rezerwat (jaki to akt, jego numer, kto go wydał, kiedy), kto pełni nadzór nad rezerwatem,
- położenie (szczególnie adres leśny),
- status ochronny (ochrona ścisła, czynna, krajobrazowa),
- jaki jest cel ochrony rezerwatu,
- krótki opis walorów przyrodniczych rezerwatu, w tym ciekawostek, osobliwości,
- opis obiektów edukacyjnych,
- informacja czy rezerwat ma aktualny plan ochrony.

Należy zestawić istniejące rezerваты według tabel wzór nr 3 i wzór nr 4

Zamieścić krótki opis projektowanych rezerwatów na gruntach Nadleśnictwa:

- położenie (szczególnie adres leśny),
- status ochronny,
- jaki jest cel ochrony,
- krótki opis walorów przyrodniczych,

Jako projektowane rezerваты należy rozumieć te obiekty, które posiadają sporządzoną kompletną dokumentację projektową złożoną w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Należy również krótko opisać istniejące i projektowane rezerваты znajdujące się poza gruntami zarządzanymi przez nadleśnictwo, ale w jego zasięgu terytorialnym.

2. Opis obszarów sieci Natura 2000 musi zawierać:

1. Opisać istniejące i projektowane obszary Natura 2000 na podstawie SDF i całej dostępnej literatury przyjmując następujący podział obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW),
- proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (nowe proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty przesłane przez Polskę do Komisji Europejskiej).

- ewentualnie nowe projektowane obszary Natura 2000

(za projektowane obszary Natura 2000 należy przyjmować obszary zamieszczone w wykazie na stronie MŚ lub GDOŚ.

W czasie prac taksacyjnych ocenić zgodność zapisów w SDF szczególnie dotyczących priorytetowych gatunków i siedlisk ze stanem faktycznym na gruncie (zasięg, stan zachowania). Do czasu opracowania planów ochrony obszarów Natura 2000 nie planować specjalnych zaleceń ochronnych dla lasów włączonych do obszarów Natura 2000. Natomiast planowane działania z zakresu gospodarki leśnej w lasach położonych w granicach w/w obszarów Natura 2000 muszą uwzględniać zakazy wymienione w art. 33 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U.z 2004 r Nr92,poz880 z póź. zmianami).

Ogólny opis każdego obszaru powinien zawierać :

- nazwę i kod obszaru, kto pełni nadzór nad obszarem
- rozliczenie powierzchni: pow. ogólna obszaru, ogólna powierzchnia obszaru położona w zasięgu terytorialnego działania RDLP Lublin w przypadku ostoju wykraczających poza jej granice, powierzchnia gruntów LP w granicach obszaru z podziałem na leśną i nieleśną i jaki stanowi ona % powierzchni ogólnej. Wykaz oddziałów LP w obszarze.
- zestawienie występujących siedlisk przyrodniczych wymienionych w SDF oraz ich powierzchnię na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru, w tym wyszczególnienie siedlisk które były głównym motywem powołania obszaru, siedliska priorytetowe. Podać ocenę stanu zachowania siedliska.

- listę gatunków naturalnych w tym wyszczególnienie gatunków, które były głównym motywem powołania obszaru i gatunków priorytetowych.
- opis występujących zagrożeń z komentarzem,
- inne dane specyficzne dla opisywanego obszaru.
- informacja czy obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych lub plan ochrony.

3. Parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu

Opis w programie ochrony przyrody, tych form ochrony powinien zawierać:

- nazwa, akt prawny w sprawie utworzenia parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu oraz wszystkie ewentualne zmiany,
- cel ochrony na podstawie aktu prawnego w sprawie utworzenia parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,
- krótki opis walorów przyrodniczych parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,
- status ochrony tj. jakie inne formy ochrony przyrody położone są na terenie parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,
- rozliczenie powierzchni i oddziały leżące w granicach PK, OCHK: powierzchnia ogólna (jeżeli PK, OCHK położony jest na terenie dwóch nadleśnictw, jaka część tej powierzchni znajduje się w zasięgu terytorialnym tych nadleśnictw), powierzchnia gruntów zarządzanych przez nadleśnictwo, jaki % ogólnej powierzchni stanowią grunty nadleśnictwa,
- zasięg parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu wykonawca uzgodni z jednostką organizacyjną kierującą danym obiektem,
- informacja czy park krajobrazowy posiada aktualny plan ochrony, czy zapisy tego planu dotyczące gospodarki leśnej zostały uwzględnione w planie urzędzenia lasu i czego te zapisy dotyczyły,

4. Pomniki Przyrody

Dla pomników przyrody istniejących i projektowanych należy zaktualizować tabele wg wzorów nr 5a i 5b Instrukcji. Należy ocenić stan zachowania pomników przyrody żywej wg uproszczonej skali Pacyniaka i Smólskiego. Tabelę wzoru 5a należy wykonać oddzielnie dla pomników przyrody znajdujących się na gruntach nadleśnictwa i dla pomników przyrody w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Dla pomników położonych poza gruntami zarządzanymi przez Nadleśnictwo może być sporządzona uproszczona tabela 5a.

5. Stanowiska dokumentacyjne

Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej, zarówno istniejące, jak i projektowane należy opisać zgodnie z Instrukcją (tabele wg wzorów nr 8a i 8b Instrukcji).

6. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, zarówno istniejące jak i projektowane należy opisać zgodnie z Instrukcją (tabele wg wzorów nr 9a i 9b Instrukcji).

7. użytki ekologiczne

Dla użytków ekologicznych, należy zaktualizować tabelę wg wzoru (7a Instrukcji).

W przypadku, gdy poszczególne użytki ekologiczne stanowią obiekty składające się z wielu adresów leśnych, należy zamieścić je w tabeli, jako jeden obiekt z wyszczególnieniem adresów leśnych, z których się on składa i nazwy (jeśli taką posiada).

8. Wykazy form ochrony przyrody (punkty 4-7) zestawień z podziałem na gminy.

9. Sporządzić wykazy form ochrony przyrody (punkty 4-7) położonych poza gruntami zarządzanymi przez Nadleśnictwo, w zasięgu jego terytorialnego działania.

10. Ochrona gatunkowa

Wykazy chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów należy zaktualizować z uwzględnieniem zmiany przepisów w tym zakresie. Dane przedstawić w formie tabel wg wzorów: 10, 11, 12 (Instrukcji). Gatunki chronione zestawiać w tabelach w grupach zgodnie z podziałem ustalonym w art. 48, 49, 50 ustawy o ochronie przyrody.

W kolumnie „uwagi” zaznaczyć należy gatunek: wymieniony w Załączniku II, IV Dyrektywy Siedliskowej, Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, podać stopień zagrożenia wg polskich czerwonych ksiąg i list, list gatunków zagrożonych na terenie województwa, indeksy 1, 2 z rozporządzenia o ochronie gatunkowej.

Koniecznym podawać źródła danych przy każdym podawanym gatunku, kto i kiedy stwierdził stanowisko !!

Lokalizacja gatunków strefowych zostanie ograniczona do obrębu leśnego i leśnictwa. Zostaną sporządzone oddzielne wykazy gatunków strefowych z podaną szczegółową lokalizacją i rozliczeniem powierzchni stref. Wykazy gatunków strefowych stanowiąc będą załączniki do map rozmieszczenia gatunków (oddzielnie oprawiony załącznik do POP).

W czasie prac taksacyjnych powinna być robiona również aktualizacja danych o „najcenniejszych” na danym terenie, chronionych i rzadkich gatunkach oraz innych walorach przyrodniczych występujących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo. Taksatorzy powinni sprawdzić na gruncie wybrane stanowiska gatunków i siedlisk wykazane w poprzednim POP i ocenić zmiany zwłaszcza dotyczące stanowisk; gatunków i siedlisk objętych siecią Natura 2000 - w szczególności priorytetowych, gatunków z czerwonych ksiąg i list, objętych ochroną czynną, reliktowych, endemicznych, lub objętych ochroną ścisłą, ale rzadkich na terenie nadleśnictwa. Wyniki weryfikacji i nowe stwierdzone stanowiska uwzględnienie powinny być w sporządzanych zestawieniach. W przypadku stwierdzenia zaniku stanowiska lub płatu siedliska chronionego, szczególnie cennego lub rzadkiego, dla danego terenu, należy zamieścić wzmiankę o tym fakcie w rozdziale poświęconym formom ochrony przyrody. Lista gatunków i siedlisk wymagających weryfikacji terenowej powinna, przed rozpoczęciem prac terenowych, być ustalona z nadleśnictwem i RDLP w Lublinie.

11. Zamieścić w tekście poglądowe mapki obrazujące położenie i zasięg parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000,

IV. Walory przyrodniczo-leśne

Dział ten powinien zawierać zaktualizowane dane:

1. Ogólną charakterystykę środowiska przyrodniczego, zwłaszcza stosunków wodnych. Zestawienie tabelaryczne ekosystemów wodno-błotnych: bagna śródleśne, zbiorniki wodne, stawy (zał. 1.).
2. Charakterystykę szaty roślinnej, Nadleśnictwa:
 - a) charakterystykę drzewostanów występujących w nadleśnictwie (siedliskowe typy lasu, występujące gatunki drzew, zespoły roślinne (zestawienie tabelaryczne – zał. 2.)).
 - b) zestawienie występujących na terenie Nadleśnictwa siedlisk przyrodniczych oraz gatunków flory i fauny, objętych inwentaryzacją przyrodniczą w latach 2006 – 2007 (wg załączonego wzoru – zał. 3.) i krótki opis ich obecnego stanu zachowania.
 - c) drzewostany ponad 100-letnie (zał. 4).
 - d) zestawienie lasów ochronnych przyjęte zgodnie z PUL (tabela wg załączonego wzoru – zał. 5.).
3. Zestawienie parków wiejskich - tabela wg wzoru nr 16 (Instrukcji).

4. Zestawienie zadrzewień - tabela wg wzoru nr 17 (Instrukcji).
5. Zestawienie ciekawszych tworów przyrody nieożywionej - tabela wg wzoru nr 18 (Instrukcji).
6. Zestawienie ważniejszych obiektów kultury materialnej - tabela wg wzoru nr 19 (Instrukcji).
7. Ekologiczną ocenę stanu lasu (tabele wg wzorów 20-24 Instrukcji).

V. Zagrożenia środowiska leśnego

Rozdział powinien zawierać tylko dane odnoszące się do terenów nadleśnictwa, bez teoretycznych rozważań na ten temat!

Program powinien zawierać inwentaryzację i opis zagrożeń ograniczających lub uniemożliwiających prawidłowy rozwój lasów, wykaz lokalnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego oraz proponowane sposoby ich eliminacji. Pominąć omawianie czynników biotycznych i abiotycznych – szczegółowa charakterystyka zamieszczona jest w elaboracie (podać jedynie numery stron, na których znajdują się powyższe treści).

Przy omawianiu zagrożeń od czynników antropogenicznych odnieść się do zagrożeń dla siedlisk, gatunków, form ochrony przyrody uwzględniając konkretne stanowiska i obiekty znajdujące się na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo.

Omawiając zanieczyszczenia powietrza, wpływ zakładów przemysłowych, szlaków komunikacyjnych odnosić się do konkretnych powierzchni drzewostanów, w których takie zagrożenia stwierdzono.

VI. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonania prac leśnych

Pominąć wytyczne dotyczące tego działu, zawarte w Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie (tabela nr 25).

W rozdziale należy opisać syntetycznie wytyczne dotyczące organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonania prac leśnych, uwzględniając informacje wynikające z planów, programów, zadań ochronnych (o ile takie istnieją) dotyczących poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na terenie nadleśnictwa w odniesieniu do każdej z nich.

VII. Plan działań

Należy wykonać zbiorcze zestawienia zamierzonych działań, wynikających z informacji zawartych w poprzednich rozdziałach. W formie tabelarycznej zestawić zadania do wykonania przez Nadleśnictwo w czasie obowiązywania Programu z podaniem ich lokalizacji. W zestawieniu tym zamieścić konkretne zadania; co i gdzie należy wykonać (wg załączonego wzoru – zał. 6.).

W formie opisowej należy przedstawić zasady i metody wykonywania ochrony czynnej i udostępniania lasu. Określając zadania do wykonania przez Nadleśnictwo. Nie podawać środków do ich realizacji.

VIII. Edukacyjna rola programu ochrony przyrody i jego udostępnienie

Zgodnie z Zarządzeniem nr 57 DGLP z 9 maja 2003 roku Nadleśnictwo powinno opracować program edukacji leśnej społeczeństwa na okres określający założenia edukacji ekologicznej społeczeństwa, którego główne tezy należy zamieścić w Programie.

IX. Mapy

Na potrzeby Programu należy sporządzić następujące mapy:

1. Mapa przeglądowa walorów przyrodniczych, w skali 1:50000.
2. Ewentualnie mapa przeglądowa walorów przyrodniczych, w skali 1:25000.

3. Mapa rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich gatunków, na podkładzie map przeglądowych Nadleśnictwa w skali 1:25000 (w formie oddzielnego załącznika),

Na mapach przeglądowych drzewostanów w skali 1: 10000 z przeznaczeniem dla leśniczych nanieść należy granice istniejących form ochrony przyrody w tym również lokalizację stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną ścisłą i gatunków szczególnie rzadkich a także siedlisk przyrodniczych zagrożonych i objętych ochroną w formie obszarów Natura 2000.

Należy sporządzić oddzielnie oprawione wyciągi z programu ochrony przyrody dla każdego leśnictwa.

Materiały z powszechnej inwentaryzacji roślin, zwierząt i siedlisk będące w posiadaniu nadleśnictwa zostaną przekazane wykonawcy planu urządzania lasu, celem sporządzenia stosownych zestawień i map.

Informacje wymienione na powyższych mapach powinny być także zawarte i zakodowane w odpowiednich warstwach tematycznych w LMN nadleśnictwa zgodnie ze standardem LMN.

Treść map ma być zgodna z „Instrukcją Urządzania Lasu”. Na mapach rozmieszczenia należy również nanieść istniejące i projektowane formy ochrony przyrody. Zestawienia tabelaryczne wg wzorów zgodnych z Instrukcją należy zamieścić w tekście dotyczącym tych zestawień. Na zakończenie Programu należy dołączyć kilka czystych stron z przeznaczeniem na kronikę. Zamieścić czyste tabele do notowania przez Nadleśnictwo swoich obserwacji poczynionych w trakcie obowiązywania programu.

Na co najmniej miesiąc przed zwołaniem Narady Techniczno – Gospodarczej wykonawca przedstawi projekt programu ochrony przyrody do nadleśnictwa i RDLP w Lublinie, do wglądu i wniesienia uwag.

Następnie, na co najmniej miesiąc przed odbiorem końcowym, wykonawca przedstawi ostateczną wersję programu ochrony przyrody nadleśnictwu i RDLP w Lublinie, w celu wniesienia ostatecznych korekt.

Załączniki tabelaryczne:

1. Zestawienie powierzchni gruntów wg grup, rodzajów użytków i kategorii użytkowania (*wyciąg z tabeli nr 1 dla nadleśnictwa*). [zał. 1.]
2. Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody na gruntach Nadleśnictwa . [zał. 2.]
3. Zestawienie występujących na terenie Nadleśnictwa siedlisk przyrodniczych oraz gatunków flory i fauny, objętych inwentaryzacją przyrodniczą w latach 2006 – 2007. [zał. 3.]
4. Zestawienie ekosystemów wodno-błotnych: bagna śródleśne, zbiorniki wodne, stawy. [zał. 4.]
5. Charakterystyka drzewostanów występujących w nadleśnictwie:
 - zestawienie siedliskowych typów lasu, [zał. 5.]
 - relacje pomiędzy siedliskowymi typami lasu a zespołami roślinnymi. [zał. 6.]
6. Zestawienie drzewostanów ponad 100-letnich, [zał. 7.]
5. Zestawienie lasów ochronnych przyjęte zgodnie z PUL. [zał. 8]
6. Zbiorcze zestawienia planowanych zadań. [zał. 9]

Załącznik 1.

Zestawienie powierzchni gruntów wg grup, rodzajów użytków i kategorii użytkowania
 (wyciąg z tabeli nr 1 dla nctwa) [podać stronę, rozdział i tabelę]

Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania	Obręb [ha]		Obręb [ha]		Nadleśnictwo	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Ogółem			100,00		100,00	100,00

Zał. 2.

Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody w Nadleśnictwie

Rodzaj obiektu	Powierzchnia ogólna ilość [ha/szt]	Powierzchnia, ilość na gruntach zarządzanych przez N-ctwo [ha/szt]				Razem [ha/szt]
		Leśna, w tym:			nieleśna	
		Ogółem	Leśna zalesiona i niezalesiona	Związana z gospodarką leśną		

Zal. 4.

Zestawienie obszarów wodno - błotnych w Nadleśnictwie

Grunty do specjalnej ochrony [ha]	Bagna (pow. nieleśna) [ha]	Zbiorniki wodne (pow. nieleśna) [ha]
	Obręb	
	Obręb	
	Razem Nadleśnictwo	

Załącznik 6.

Relacje pomiędzy typami siedliskowymi lasu a zespołami roślinnymi
w Nadleśnictwie

Lp.	Nazwa TSL	Symbol	Nazwa zespołu roślinnego	
			Łacińska	Polska

Załącznik 7.

Zestawienie drzewostanów ponad 100 - letnich w Nadleśnictwie

Gatunek panujący	Powierzchnia drzewostanów ponad 100 letnich [ha].	
	Obręb	Nadleśnictwo
Razem		

Zat. 8.

Zestawienie lasów ochronnych w Nadleśnictwie

Kategoria ochronności	Powierzchnia lasów ochronnych [ha]	
	Obręb (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)	Obręb (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)
		Nadleśnictwo (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)
Razem		

Załącznik 9.

**Zbiorcze zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody
w Nadleśnictwie**

Lp	Nazwa zadania	Lokalizacja	Wykonawca
	<i>Zadania dotyczące istniejących i projektowanych form ochrony przyrody wg obiektów).</i>		
	<i>Zadania z zakresu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt (wg gatunków).</i>		
	<i>Zadania z zakresu kształtowania stosunków wodnych, odnowień i zwiększania bioróżnorodności.</i>		
	<i>Zadania z zakresu edukacji leśnej i promocji zrównoważonej gospodarki leśnej.</i>		
	<i>Zadania z zakresu turystyki i rekreacji.</i>		
	<i>Zadania formalno - prawne.</i>		

7.3. Protokół z wykonania testu kontroli miąższości w Nadleśnictwie Sarnaki

Znak sprawy: ZU.6004.2.2022

Lublin, dn. 11 kwietnia 2024 roku

Protokół z wykonania testu kontroli pomiaru miąższości w Nadleśnictwie Sarnaki

Zespół kontroli powołany Decyzją nr 6 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie z dnia 20 marca 2024 roku wykonał kontrolę pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych w dniach 09-10 kwietnia 2024 roku, w składzie:

1. Jarosław Kmieć – Przewodniczący
2. Grzegorz Smoter
3. Ireneusz Sójka
4. Grzegorz Jakimiuk

W odbiorze uczestniczyli przedstawiciele wykonawcy – BUL i GL O. Lublin:

Konstanty Kasperuk, Paweł Strawa, Robert Furmanek

W dniu 20.02.2024r., wylosowano do kontroli powierzchni w obrębie Sarnaki. Liczba założonych powierzchni próbnych w obrębie wynosi 1114 szt.

Wyniki losowania [załącznik nr 1]:

Liczba kontrolowanych powierzchni próbnych powierzchni wyniosła 50 [5% powierzchni > 50]

Interwał liczbowy losowania: 22

Rozmieszczenie powierzchni zostało odwzorowane na mapie. Wykonawca przekazał Zespołowi kontrolującemu podkłady map łącznie z kartą charakteryzującą próbę. Zespół kontrolujący dokonał pomiaru promienia powierzchni kołowej, wszystkich pierśnic na powierzchni, wysokość średniego drzewa gatunku.

Wyniki pomiaru były zapisywane do bazy danych programu Taksator.

Następnym etapem było obliczenie pola przekroju pierśnicowego oddzielnie dla każdej wylosowanej powierzchni oraz zestawienie danych z pierwszego pomiaru i pomiaru kontrolnego.

Komisja stwierdziła prawidłową lokalizację powierzchni kołowych. Wielkość powierzchni wynika z przyjętego promienia powierzchni kołowej dla danej klasy i podklasy wieku. Podczas kontroli nie stwierdził błędów grubych [załącznik nr 2].

Bezwzględna wartość statystyczna pola przekroju pierśnicowego wyniosła - 0,108,

bezwzględna wartość statystyczna wysokości - 0,258.

Na kontrolowanych powierzchniach nr: 87, 109, 131, 219, 373, 703, zarejestrowano drewno martwe.

Zespół wnioskuje o przyjęcie całości pomiarów w Nadleśnictwie Sarnaki, gdyż liczba błędów grubych jest mniejsza od 4, a bezwzględna wartość statystyczna [Z] jest mniejsza od 2 § 61 IUL.



Przewodniczący Komisji
Jarosław Kmieć
Kierownik Zespołu
Urządzenia Lasu

Akceptuję
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie


Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
Zespół Regionalny Lasów Państwowych
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
Lublin
Mariusz Kiczyski

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Zet. nr 1

Powierzchnie próbne wyznaczone do kontroli. Obręb leśny: 05-22-1

Liczba powierzchni próbnych w obrębie: 1114

Liczba kontrolowanych powierzchni próbnych: 50 (5% powierzchni > 50)

Interwał liczbowy losowania: 22

Data losowania: 2024-02-20

Lp.	Nr pow. próbnej	Adres leśny	Nr wewnętrzny wydzielenia	Nr pow. próbnej w wydzieleniu
1	21	05-22-1-06-10 -g -00	522003810	1
2	43	05-22-1-06-16 -g -00	522013666	1
3	65	05-22-1-04-21 -b -00	522001114	1
4	87	05-22-1-04-34 -a -00	522001242	2
5	109	05-22-1-04-46 -f -00	522001442	2
6	131	05-22-1-04-53 -f -00	522001471	2
7	153	05-22-1-04-60 -a -00	522001474	1
8	175	05-22-1-04-66 -c -00	522002000	2
9	197	05-22-1-04-73 -f -00	522013451	1
10	219	05-22-1-01-80 -h -00	522001527	1
11	241	05-22-1-01-86 -b -00	522011418	2
12	263	05-22-1-01-90D -d -00	522001817	1
13	285	05-22-1-01-97 -f -00	522000218	1
14	307	05-22-1-01-104 -c -00	522000320	1
15	329	05-22-1-01-111 -a -00	522000407	1
16	351	05-22-1-01-118 -a -00	522000476	1
17	373	05-22-1-01-124 -c -00	522000542	1
18	395	05-22-1-04-133 -d -00	522014359	1
19	417	05-22-1-01-143 -c -00	522013668	1
20	439	05-22-1-01-152 -i -00	522000904	1
21	461	05-22-1-04-162 -a -00	522013743	1
22	483	05-22-1-04-174 -a -00	522002559	1
23	505	05-22-1-06-186B -b -00	522014061	1
24	527	05-22-1-06-193 -f -00	522013985	1
25	549	05-22-1-06-200 -n -00	522013672	1
26	571	05-22-1-06-211 -g -00	522004749	1
27	593	05-22-1-06-220B -f -00	522012028	1
28	615	05-22-1-07-227 -b -00	522005059	1
29	637	05-22-1-07-237 -b -00	522013422	1
30	659	05-22-1-07-246 -c -00	522011459	1
31	681	05-22-1-07-255 -b -00	522005504	1
32	703	05-22-1-10-260 -j -00	522007802	1
33	725	05-22-1-10-270 -a -00	522014631	1
34	747	05-22-1-10-281 -c -00	522008040	1
35	769	05-22-1-10-295 -d -00	522013676	1
36	791	05-22-1-10-307 -b -00	522013589	1
37	813	05-22-1-07-321A -y -00	522006211	1
38	835	05-22-1-07-329 -m -00	522014287	1
39	857	05-22-1-09-338 -a -00	522013660	1
40	879	05-22-1-09-347 -b -00	522012513	2
41	901	05-22-1-09-359 -a -00	522007198	1
42	923	05-22-1-09-366 -d -00	522013110	1
43	945	05-22-1-09-374 -d -00	522007400	1
44	967	05-22-1-09-384 -b -00	522014523	1
45	989	05-22-1-05-390 -a -00	522002779	1
46	1011	05-22-1-09-396 -f -00	522013187	2
47	1033	05-22-1-05-405 -c -00	522011971	1
48	1055	05-22-1-05-417 -a -00	522003205	3
49	1077	05-22-1-05-426 -c -00	522003358	1
50	1099	05-22-1-05-435 -hx -00	522003589	1

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

zał. 2.

Kontrola powierzchni próbnych

Obręb: 05-22-1

Nr pow. próbnej	Pierśn. pole przekr. z 1 pomiaru [m kw]	Pierśn. pole przekr. z pom. kontr. [m kw]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wiek. z 1 pomiaru [ar]	Wiek. z pom. kontr. [ar]	Uwagi
21	0,71	0,71	19,5	19,0	3,00	3,00	
43	2,08	2,10	29,0	29,0	5,00	5,00	
65	0,83	0,83	30,0	29,0	3,00	3,00	
87	1,54	1,53	22,5	22,0	4,00	4,00	
109	1,53	1,53	28,0	29,0	5,00	5,00	
131	1,14	1,16	31,0	30,0	4,00	4,00	
153	1,16	1,15	28,0	26,0	3,00	3,00	
175	1,88	1,92	26,0	26,0	5,00	5,00	
197	0,46	0,47	26,0	26,0	5,00	5,00	
219	0,65	0,66	21,0	20,0	4,00	4,00	
241	2,23	2,22	17,0	17,0	5,00	5,00	
263	0,92	0,90	20,0	21,0	2,00	2,00	
285	0,20	0,21	18,0	17,0	1,00	1,00	
307	0,66	0,66	22,5	23,0	2,00	2,00	
329	0,86	0,84	21,0	20,0	4,00	4,00	
351	0,67	0,67	26,0	27,0	3,00	3,00	
373	1,32	1,28	26,0	26,0	3,00	3,00	
395	0,99	1,01	25,0	25,0	3,00	3,00	
417	2,68	2,65	28,0	27,0	5,00	5,00	
439	1,87	1,80	21,5	23,0	5,00	5,00	
461	1,18	1,17	29,0	28,0	4,00	4,00	
483	0,83	0,81	27,0	26,0	3,00	3,00	
505	0,88	0,89	22,0	24,0	3,00	3,00	
527	2,29	2,17	27,0	25,0	5,00	5,00	
549	2,28	2,20	30,0	32,0	5,00	5,00	
571	1,22	1,18	24,0	24,0	4,00	4,00	
593	0,62	0,60	22,0	23,0	3,00	3,00	
615	0,89	0,85	23,5	25,0	2,00	2,00	
637	1,07	1,09	28,0	28,0	5,00	5,00	
659	1,98	1,97	31,0	30,0	5,00	5,00	
681	1,10	1,12	28,5	29,0	3,00	3,00	
703	0,79	0,81	11,5	12,0	3,00	3,00	
725	1,12	1,12	26,0	25,0	5,00	5,00	
747	1,95	1,90	28,0	29,0	4,00	4,00	
769	1,46	1,43	34,0	31,0	5,00	5,00	
791	1,27	1,26	26,0	26,0	4,00	4,00	
813	0,23	0,23	16,0	16,0	1,00	1,00	
835	0,46	0,43	20,0	20,0	2,00	2,00	
857	2,17	2,02	26,0	27,0	5,00	5,00	
879	2,40	2,38	27,0	27,0	5,00	5,00	
901	0,47	0,47	28,0	28,0	3,00	3,00	
923	1,35	1,36	32,0	30,0	5,00	5,00	
945	0,57	0,57	17,5	17,0	2,00	2,00	
967	1,45	1,41	29,0	29,0	5,00	5,00	
989	0,50	0,51	23,5	23,0	3,00	3,00	
1011	1,76	1,79	27,0	27,0	5,00	5,00	
1033	0,99	0,99	29,5	28,0	4,00	4,00	
1055	0,45	0,45	25,0	24,0	3,00	3,00	
1077	0,76	0,74	21,5	21,0	2,00	2,00	
1099	1,09	1,04	23,0	21,0	3,00	3,00	

Liczba błędów grubych: 0
 Bezwzględna wartość statystyki (pole przekroju pierśnicowego): 0,108
 Bezwzględna wartość statystyki (wysokość): 0,257

7.4. Protokół końcowej kontroli i odbioru terenowych robót urządzeniowych

Protokół końcowej kontroli i odbioru robót urządzeniowych

RDLP w Lublinie umowa nr ZU.271.4.2023 z dnia 11 maja 2023 roku.
Nadleśnictwo: Sarnaki

Rodzaj robót: ~~glebowe-siedliskowe~~, plan urządzenia lasu, terenowe, kameralne
(niepotrzebne skreślić)

Wykonawca robót: **Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie**

Data końcowej kontroli i odbioru robót: 29 maja 2024 roku.

Skład Komisji:

1. Mariusz Kiczyński- przewodniczący
2. Jarosław Kmieć
3. Mirosław Potapiuk
4. Grzegorz Smoter
5. Ireneusz Sójka
6. Grzegorz Jakimiuk

Komisja pracowała bez udziału G. Smoter.

I. Kontrolą i odbiorem objęto następujące grupy czynności i rodzaje dokumentów:

1. Wstępne wydruki opisów taksacyjnych wraz ze szkicami map gospodarczych oraz wskazaniem gospodarczymi i protokołami uzgodnień, dla każdego leśnictwa, zaakceptowane przez Nadleśniczego,
2. Wykazy: KO, KDO, obiektów selekcyjnych, drzewostanów bez wskazań gospodarczych, drzewostanów na gruntach porolnych,
3. Wykaz gruntów leśnych niezalesionych (m.in. zrębów bieżących, poletek łowieckich, do sukcesji naturalnej, przewidziane do szczególnej ochrony, plantacje, obiekty retencji, inne wylesienia),
4. Wyniki inwentaryzacji słupków oddziałowych podziału powierzchniowego,
5. Wykaz drzewostanów do przebudowy,
6. Zrębów na pierwszy rok obowiązywania PUL.

II. Ocena dokumentów i prac objętych kontrolą i odbiorem (zgodność z ustaleniami KZP, przepisami, instrukcjami i zasadami):

Prace objęte zamówieniem wykonano zgodnie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami oraz zawartą umową.

III. Liczba załączonych protokołów kontroli bieżącej oraz zakres i lokalizacja prac objętych kontrolą końcową wraz z wyszczególnieniem wad i usterek:

Komisji przedłożono:

1. Protokół końcowego wewnętrznego odbioru robót urządzeniowych Dyrektora Oddziału BULiGL z dnia 24.05.2024 r.
2. Protokoły kontroli wewnętrznej bieżącej prac urządzeniowych terenowych Z-cy Dyrektora Oddziału BULiGL – 2 szt.
3. Protokół kontroli wewnętrznej inspektora nadzoru Zarządu BULiGL – 3szt..
4. Protokoły uzgodnień opisów taksacyjnych BULiGL z Leśniczymi – 4 szt. (w leśnictwach Huszlew, Kisielew, Dubicze, leśniczowie nie wnieśli uwag do opisów taksacyjnych protokołów nie sporządzono).
5. Protokoły kontroli bieżącej wykonane zgodnie z Zarządzeniem nr 63 DGLP z dnia 13.08.2002 r. – 6 szt..
6. Protokół testu kontroli pomiaru miąższości z dnia 11.04.2024 roku, zatwierdzony przez Dyrektora RDLP w Lublinie –1 szt.
7. Protokół z uzgodnień prac terenowych – wykazy; w Nadleśnictwie Sarnaki z dnia 24.05.2024 r..

Zakres i lokalizacja prac objętych kontrolą jak w pkt I - II.

Wad i usterek nie stwierdzono.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

IV. Zgodność zakresu robót, terminów wykonania i oceny końcowej z warunkami umowy:

Pismem z dnia 21.05.2024 roku zn spr. TU-52/2024-116 Wykonawca zgłosił do odbioru terenowe prace urządzeniowe. Termin został dotrzymany.
Zakres robót jest zgodny z warunkami umowy i rzeczywistym postępowaniem prac.

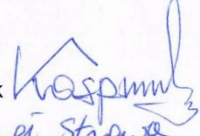
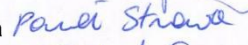
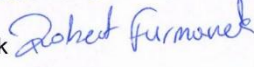
V. Ustalenia i wnioski Komisji w sprawie odbioru robót, przełożenia terminu odbioru po usunięciu usterek (w tym: możliwości, sposób i termin usunięcia usterek) lub rezygnacja z odbioru w przypadku roboty wadliwej:

Komisja ustaliła:





1. Wykaz drzewostanów do przebudowy zostanie przedstawiony do akceptacji na NTG.
2. Wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania zostanie uzgodniony z Zamawiającym przed posiedzeniem NTG i przedstawiony na posiedzeniu narady.
3. Przyjąć przedłożone do odbioru końcowego roboty, jako zgodne z ustaleniami, przepisami i zasadami oraz zawartą umową.

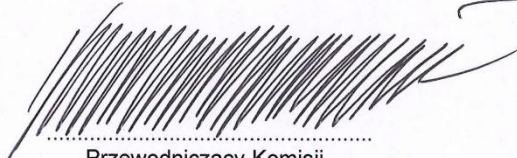
Komisja wnioskuję o akceptację ustaleń.

Przekazujący:

1. Konstanty Kasperuk 
2. Paweł Strawa 
3. Robert Furmanek 
- 4.

Odbierający:

1. Jarosław Kmiec 
2. Mirosław Potapiuk 
3. Ireneusz Sójka 
4. Grzegorz Jakimiuk 


Przewodniczący Komisji
Mariusz Kiczyński
Zastępca Dyrektora
ds. Gospodarki Leśnej

Potwierdzenie usunięcia usterek:

.....
data, podpis

Ustalenia i wnioski Komisji zatwierdzam
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

3.06.2024
Lublin, dnia


Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Lublinie
2024 roku

7.5. Protokół Narady Techniczno-Gospodarczej

ZU.003.5.2024

**Protokół
z Narady Techniczno-Gospodarczej
dla Nadleśnictwa Sarnaki zwołanej w celu dokonania oceny i analizy gospodarki
leśnej w minionym okresie, omówienia Programu Ochrony Przyrody, oceny projektu
Planu Urządzenia Lasu oraz akceptacji Prognozy Oddziaływania na Środowisko i
Obszary Natura 2000 dla Planu Urządzenia Lasu**

Narada Techniczno-Gospodarcza dla Nadleśnictwa Sarnaki zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie odbyła się w dniu **31 października 2024 r.** w siedzibie Nadleśnictwa Sarnaki.

Naradzie przewodniczył Zastępca Dyrektora d/s Gospodarki Leśnej RDLP w Lublinie Mariusz Kiczyński.

W naradzie uczestniczyli przedstawiciele Lasów Państwowych, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, RDOS w Warszawie, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, zakładów usług leśnych oraz wykonawcy planu urządzenia lasu.

Szczegółowa lista zaproszonych oraz uczestników stanowi załącznik do protokołu.

Naradę otworzył Zastępca Dyrektora RDLP w Lublinie. Na wstępie przedstawił uczestnikom narady podstawy formalno-prawne opracowywanego Projektu Planu Urządzenia Lasu oraz harmonogram obrad.

Uczestnicy NTG wysłuchali referatów i przeprowadzili dyskusję nad:

a) materiałami dotyczącymi gospodarki leśnej ubiegłego okresu:

- szczegółową analizą gospodarki leśnej ubiegłego okresu, przedstawioną przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki,
- koreferatem wykonawcy PPUL do analizy nadleśniczego,
- referatem Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu.

b) materiałami przedstawionymi przez wykonawców PPUL:

- stan posiadania,
- wynikami prac inwentaryzacyjnych,
- oceną wpływu realizacji zadań gospodarczych minionego okresu na obecny stan lasu,
- propozycjami planu gospodarki leśnej na okres gospodarczy 2025-2034,
- projektem aktualizacji POP dla Nadleśnictwa Sarnaki na okres 2025-2034,
- prognozą oddziaływania PPUL na środowisko.

W dyskusji zgłoszono uwagę odnośnie udostępnienia turystycznego rezerwatu Dębniak oraz wsparcia ze strony Nadleśnictwa lokalnych inicjatyw dla rozwoju turystyki na terenie gminy Korczew.

Zastępca Dyrektora RDLP w Lublinie – Mariusz Kiczyński – zwrócił uwagę na ścisłą współpracę nadleśnictwa z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami działającymi na rzecz rozwoju lokalnych społeczności w kierunku udostępniania turystycznego i dydaktycznego lasów nadleśnictwa dla miejscowej ludności oraz potencjalnych turystów. Rozwój turystyki stanowi tylko jedną z możliwości prowadzenia działalności edukacyjnej, informowania społeczności lokalnej o działaniach gospodarczych prowadzonych w lasach nadleśnictwa.

W wyniku dyskusji nad przedłożonymi materiałami, na posiedzeniu przyjęto następujące ustalenia:

A. Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

1. Podstawy formalno-prawne realizacji prac urządzeniowych

Stwierdzono zgodność z przepisami ustawy o lasach i innych ustaw, z wytycznymi KZP, instrukcjami, z protokołami uzgodnień i kontroli odbioru prac.

2. Ocena ostatecznej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

Podczas narady zaakceptowano ostateczną treść mapy przeglądowej obszarów chronionych oraz mapy funkcji lasu, która uwzględnia informacje i dane pozyskane w toku prac urządzeniowych.

Lokalizacja lasów ochronnych przyjęta w oparciu o wnioski o uznanie lasów za ochronne w Nadleśnictwie Sarnaki.

3. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska

Działalność Nadleśnictwa Sarnaki, jest zbieżna ze strategią i kierunkami rozwoju zawartymi w dokumentach planistycznych szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, które wpisują się w model gospodarstwa wielofunkcyjnego.

Po przeanalizowaniu dostępnych materiałów planistycznych stwierdza się zgodność projektu PUL dla Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034 ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz regionalnych programach ochrony środowiska, które zostaną przedstawione w elaboracie.

4. Grunty do naturalnej sukcesji i objęte szczególną formą ochrony

W kategorii grunty przewidziane do naturalnej sukcesji zostały ujęte grunty szczególnie trudne do odnowienia (sukcesje z ubiegłego okresu), powierzchnie podtopione, niedostępne, powierzchnie dawnych nieużytków i bagien przeklasyfikowanych w ubiegłych okresach gospodarczych na grunty leśne, powierzchnie zawodnione oraz powierzchnie na których nastąpiło całkowite wymarcie drzewostanu. Łączna powierzchnia tych gruntów to 30,12 ha. Szczegółowy wykaz przedstawiono w trakcie narady i zostanie umieszczony w elaboracie.

Grunt objęty szczególną formą ochrony – oddz. 206d o pow. 0,29 ha – śródleśna polana w rezerwacie Mierzvice z chronionymi gatunkami roślin.

5. Rozstrzygnięcia w sprawie rozbieżności rodzajów użytków gruntowych

Na dzień odbycia NTG pomiędzy dokumentami dotyczącymi stanu posiadania potrzebnymi do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu a stanem faktycznym na gruncie nie występują rozbieżności.

6. Grunty sporne

Grunty sporne nie występują.

7. Grunty wyłączone z produkcji

W stanie posiadania Nadleśnictwa Sarnaki zawarte są grunty wylesione pod inwestycje drogowe i związane z rozbudową sieci gazowniczej.

Lp.	Obręb leśny	Oddział Poddz.	Nr działki	Pow. (m ²)	Uwagi
1	2	3	4	5	8
1	SARNAKI	17Fg	922	0,0261	S19
2	SARNAKI	17Gj	215	0,0096	S19
3	SARNAKI	17Gk	210	1,4806	S19
4	SARNAKI	17Gl	632	0,0443	S19
5	SARNAKI	17Gh	643	0,0625	S19
6	SARNAKI	17s	505/3	0,0029	gazociąg
7	SARNAKI	17s	505/2	0,3500	gazociąg
8	SARNAKI	58l	1564	0,1389	cmentarz

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Lp.	Obręb leśny	Oddział Poddz.	Nr działki	Pow. (m2)	Uwagi
1	2	3	4	5	8
9	SARNAKI	199n	401/1	0,4000	gazociąg
10	SARNAKI	250j	409	0,4100	gazociąg
11	SARNAKI	255a	470	0,0568	gazociąg
12	SARNAKI	255n	471	0,1660	gazociąg
13	SARNAKI	256g	472	0,2340	gazociąg
14	SARNAKI	256Jb	1144	0,1400	gazociąg
15	SARNAKI	256Jb	1657	0,1856	gazociąg
16	SARNAKI	256Jx	1142	0,0896	gazociąg
17	SARNAKI	257gx	479/2	0,0693	gazociąg
18	SARNAKI	257hx	479/2	0,0160	gazociąg
19	SARNAKI	335t	1119	0,0150	gazociąg
Razem obręb SARNAKI				3,8972	
Ogółem nadleśnictwo				3,8972	

8. Drzewostany do przebudowy

W trakcie prac taksacyjnych wytypowano drzewostany do przebudowy-ustalonymi na KZP.

Zestawienie tych drzewostanów zawiera wzór nr 3.

Do przebudowy w PPUL na lata 2025-2034 zakwalifikowano:

- a) drzewostany do pełnej, intensywnej (pilnej przebudowy), drzewostany trwale uszkodzone (uszkodzenie ponad 50%), niestabilne, przeznaczone do przebudowy zasadniczo RB.

Adres	Pow.	B. pion	Udz.	Gat. pan.	Wiek	Zd.	Rębnia	% poboru
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb SARNAKI								
251a	0,86	DRZEW	10	ŚW	62	0,4	IB	100
294d	4,29	DRZEW	6	BRZ	85	0,6	IIA	70
Razem obręb	5,15							
Ogółem nadleśnictwo	5,15							

9. Podział powierzchniowy

Podstawą podziału powierzchniowego był podział dotychczas istniejący.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Sarnaki jest zgodny z *Zarządzeniem Nr 80 DGLP z dnia 29.12.2014 r. w sprawie określenia zasięgu terytorialnego nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP w Lublinie (znak: OR-0151-10/14)*.

Nadleśnictwo Sarnaki jest nadleśnictwem jednoobróbowym.

Podział na leśnictwa przyjęto w oparciu o aktualne zarządzenie Nadleśniczego w sprawie powierzchni i zasięgu terytorialnego leśnictw.

Podział powierzchniowy nadleśnictwa jest charakterystyczny dla terenów nizinnych. Oparto go generalnie o utworzone sztucznie linie podziału powierzchniowego, przebiegające ze wschodu na zachód oraz częściowo w kierunkach pośrednich, a także sporadycznie po granicach naturalnych jak drogi i rzeki.

Numerację oddziałów pozostawiono bez zmian. Dla gruntów we współwłasności numery oddziałów zaczynają się od 500.

Uczestnicy NTG nie wnieśli uwag.

9. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych

Akceptuje się przedstawione przez Wykonawcę wyniki testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach kołowych przedstawionych w protokole kontroli. Zespół kontrolny stwierdził 0(zero) błędów grubych. Bezwzględna wartość statystyki dla pierśnicowego pola przekroju oraz wysokość jest mniejsza od 2 i wynosi odpowiednio 0,108 i 0,257. Protokół kontroli zostanie zamieszczony w elaboracie.

10. Zastosowanie jednostek kontrolnych

Zgodnie z zapisami KZP w Nadleśnictwie Sarnaki nie zachodzi konieczność utworzenia jednostek kontrolnych.

11. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego

Podczas narady przeanalizowano wskaźniki przyrostowe przedstawione w referacie i koreferacie wykonawcy PUL. Analizując wszystkie aspekty przedstawione w referatach i koreferatach nadleśniczego oraz wykonawcy PPUL zdecydowano o przyjęciu użytkowania przedrębego na poziomie 65% miąższości spodziewanego przyrostu bieżącego z wszystkich drzewostanów nieprzewidzianych do użytkowania rębego.

Analiza wysokości pozyskania – łącznie użytki rębne i przedrębne - w stosunku do przyrostu przedstawia zestawienie poniżej:

N-ctwo	Zaproponowany etat (m ²) grubizny brutto	Spodziewany bieżący przyrost miąższości wg Tabeli VIIIa	Przyrost użyteczny uzyskany w ubiegłym 10-leciu	Wg WISL dla RDLP Lublin ¹
		m ³ grubizny brutto		% użytkowania
Sarnaki	644473	595800	666593	699840
		108,1	96,9	92,0

Rozmiar pozyskania (brutto) stanowi 108,1% spodziewanego bieżącego przyrostu tabelarycznego miąższości w dziesięcioleciu wg Tabeli VIIIa oraz 96,9% bieżącego przyrostu użytecznego uzyskanego w ostatnim dziesięcioleciu, obliczonego zgodnie z §43 IUL .

Zaplanowane w PPUL zabiegi gospodarcze uwzględniają doraźne oraz perspektywiczne cele hodowlane i ochronne. Przeciętny wiek drzewostanów w nadleśnictwie powinien być zbliżony [± 5 lat] do połowy średniego wieku rębności. Aktualnie jest on o 15 lat wyższy co stanowi znaczące odstępstwo i tylko konsekwentne realizowanie zadań wynikających z planu cięć użytków rębnych umożliwi, w sposób ewolucyjny, w perspektywie średnio i długookresowej, osiągnięcie pożądanej struktury drzewostanów. Plan nie przewiduje ograniczenia przestrzeni występowania gatunków, w tym gatunków chronionych, zmniejszenia powierzchni gruntów leśnych. Szczegółowe dane zawiera Program Ochrony Przyrody oraz prognoza oddziaływania na środowisko.

12. Ocena gospodarki leśnej, za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu, dokonana przez dyrektora RDLP na podstawie analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki, koreferatu Wykonawcy PPUL oraz referatu kierownika ZOL.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Sarnaki w swoim referacie, w sposób wyczerpujący, przedstawił uwarunkowania oraz wykonanie zadań gospodarczych zaprojektowanych w PUL na lata 2015-2024.

Przedstawiciel Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu w referacie scharakteryzował najważniejsze zagrożenia ze strony szkodników owadzych, chorób grzybowych, zwierzyny płowej, uszkodzeń abiotycznych. Oceniał stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów oraz przedstawił wskazania w zakresie ochrony lasu na przyszły okres gospodarczy.

Głównym czynnikiem szkodotwórczym, decydującym o stanie lasu i wykonaniu zadań, były czynniki klimatyczne – opady mokrego śniegu powodujące wywroty i złomy, kilkuletnia susza prowadząca do osłabienia drzewostanów, występowanie kornika ostrożeńnego oraz pędraków chrabąszcza majowego.

W koreferacie do referatu nadleśniczego, Zastępca Dyrektora Oddział BULIGL w Lublinie wskazał na prawidłowo prowadzoną gospodarkę leśną i podkreślił, że wyniki obecnej inwentaryzacji potwierdzają poprawność wykonania zadań z zakresu użytkowania i hodowli lasu oraz zabiegów pielęgnacyjnych.

¹ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/Media/Default/Publikacje/WISL%202019-2023%20za%20za%C5%82%C4%85czniki.pdf> tab.101a.4

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Wnioski wynikające z analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu zostały przyjęte.

Na podstawie: Analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego, Koreferatu wykonawcy PPUL, Referatu kierownika ZOL w Radomiu i po uwzględnieniu wyjaśnień Nadleśniczego i wykonawcy PPUL oraz przeprowadzonej dyskusji, Dyrektor RDLP w Lublinie ocenił gospodarkę zasobami leśnymi oraz realizację zadań gospodarczych w zakresie hodowli lasu, ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, edukacji przyrodniczej, gospodarki łowieckiej, użytkowania ubocznego, pozytywnie. Dyrektor RDLP w Lublinie stwierdził, że zadania planowe zrealizowane w minionym 10-leciu nie naruszają postanowień zawartych w artykule 8 ustawy o lasach z dnia 28.09.1991 r. z późn. zm.

Podsumowując przeprowadzoną ocenę gospodarki przeszłej w nadleśnictwie podkreślił znaczenie działań nadleśnictwa dla zachowania trwałości lasu oraz zabezpieczenia właściwego stanu sanitarnego drzewostanów.

Ocena zostanie zamieszczona w elaboracie.

14. Wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu

Na podstawie informacji przedstawionych w referacie Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu należy stwierdzić, że stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki jest dobry. Występujące okresowe zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych są na bieżąco monitorowane. Ze strony nadleśnictwa i ZOL podejmowane są odpowiednie działania ochronne zwalczające ich skutki.

15. Typy drzewostanów i składy gatunkowe upraw

Ostateczną tabelę TD i sposobów zagospodarowania przedstawia się poniżej:

TSL	Siedlisko przyrodnicze	TD	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu docelowego	Rębnia wiodąca	Rębnia zastępcza	Nawrót cięć / okres odnowienia
Bśw		So	So 80%, Brz i inne 20%	I	II	5 lat
BMśw		So	So 80%, Db.b i inne 20%	I	II	5 lat
		Db.b So	So 70%, Db.b 20%, inne 10%	III	I, II, IV	11-20 lat
BMw		So	So 70%, Db i inne 30%	I	II	5 lat
BMb ¹		So	So 80%, Brz i inne 20%	-	-	-
LMśw		Db So	So 50%, Db ¹ 40%, Kl, Lp i inne 10%	III	II	10 lat
	9170 ³	So Db	Db ² 50%, So 30%, inne 20%	III	II, IV	20 lat
	9170 ⁵	Gb Db ³	Db ² 70%, Gb, Lp i inne 30%	II	III, IV	20 lat
LMw	9170 ³	So Db	Db 60%, So 30%, inne 10%	III	II, IV	20 lat
		Db So OI	OI 30% So 20%, Db 20%, inne 30%	II	III, IV	20 lat
		Db OI	OI 50%, Db 30%, inne 20%	III	I, IV	20 lat
	9170 ³	OI Db	Db 50%, OI 30%, inne 20%	III	II, IV	20 lat
		Db So	So 40% Db 40% inne 20%	III	II	20 lat
	9170 ⁵	Gb Db ³	Db ² 60%, Gb, Lp i inne 40%	II	III, IV	20 lat
	91F0	Db Js Wz	Wz 40% Js ⁴ 30% Db 20% inne 10%	II	III, IV	20 lat
LMb ¹		OI	OI 70%, Brz i inne 30%	-	-	-
Lśw	9170 ³	Db	Db ² 80% inne 20%	II	III	20 lat
	9170 ⁵	Gb Db ³	Db ² 70%, Gb, Lp i inne 30%	II	III, IV	20 lat
		So Db	Db 60% So 20% Kl, Lp i inne 20%	II	III	20 lat
Lw	9170 ³	Db	Db 80%, Js ⁴ i inne 20%	II	III	20 lat
		OI Db	Db 50% OI 30% Js ⁴ i inne 20%	II	III	20 lat
	91F0	Db Js Wz	Wz 40% Js ⁴ 30% Db 20% inne 10%	II	III, IV	20 lat
	9170 ⁵	Gb Db ³	Db ² 70%, Gb, Lp i inne 30%	II	III, IV	20 lat
	91E0 ⁵	Js OI	OI 50% Js ⁴ 30% i inne 20%	--	--	--
	91E0	Db OI	OI 60% Db 30% inne 10%	--	--	--

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

TSL	Siedlisko przyrodnicze	TD	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu docelowego	Rębnia wiodąca	Rębnia zastępcza	Nawrót cięć / okres odnowienia
OI	91E0	OI	OI 80% inne 20%	II	I	15 lat
	91E0 ⁵	Js OI	OI 50% Js ⁴ 30% i inne 20%	--	--	--
OIJ	91E0 ⁵	Js OI	OI 50% Js ⁴ 30% inne 20%	II	IV	25 lat
		Js Db	Db 40% Js ⁴ 30% OI i inne 30%	II	IV	20 lat
	91F0 ⁵	Db Js Wz	Wz 40% Js 30% Db 20% inne 10%	II	III, IV	20 lat
LI	91F0 ⁵	Js Db	Db 40% Js ⁴ 30% OI i inne 30%	--	--	--
		Db Js Wz	Wz 40% Js ⁴ 30% Db 20% inne 10%	--	--	--
	91E0 ⁵	Js OI	OI 50% Js 30% i inne 20%	--	--	--

¹ - na siedliskach bagiennych zrezygnować z użytkowania rębego za wyjątkiem odslaniania pojawiających się odnowień naturalnych oraz sytuacji związanych z zachowaniem stanu sanitarnego lasu

² - preferować dąb bezszypułkowy, w przypadku braku sadzonek ostatecznie odnawiać dębem szypułkowym na fragmentach o lepszych warunkach troficznych

³ - dotyczy siedliska 9170

⁴ - do czasu ustąpienia zjawiska zamierania Js, gatunek ten należy zastąpić innym o podobnych wymaganiach siedliskowych

⁵ - dotyczy obszarów siedliskowych Natura 2000

Dla siedlisk przyrodniczych w obszarach siedliskowych Natura 2000 przyjęto typy drzewostanów o kierunku ochronnym:

TSL	Typ siedliska (kod)	Nazwa siedliska	Przyrodniczy typ lasu	Propozycja składu gatunkowego drzewostanu
LMśw Lśw	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum	Gb Db	I piętro Db 70% Gb, Lp inne 30% II piętro Gb 70%, LP i inne 30%
LMw Lw			Gb Db	I piętro Db 70% Gb, Lp inne 30% II piętro Gb 70%, LP i inne 30%
Lw OI OIJ, LI	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Js OI	OI 50% Js 30% Jw, Wz, Lp, KL i inne 20%
Lw OLJ LI LMw			91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe

Dopuszcza się stosowanie powyższych TD w stosunku do siedlisk przyrodniczych również poza obszarami Natura2000.

Uczestnicy NTG nie wnieśli uwag.

16. Inne końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad projektem planu urządzenia lasu

Wytyczne końcowe:

- Elementy nasiennictwa i selekcji zamieszczono na mapie przeglądowej drzewostanów. Nie wnoszono uwag do obiektów bazy nasiennej.
- Nadleśniczy zapoznał się z wykazem cięć, wykazem drzewostanów do użytkowania przedrębego, wykazem zadań z zakresu hodowli lasu i wysokością użytkowania

rębny i przedrębny. Do przedstawionych przez wykonawcę projektowanych czynności gospodarczych, Nadleśniczy Nadleśnictwa Sarnaki nie wniósł uwag.

- Zaleca się zmniejszenie rozmiaru zadań z hodowli lasu (odnowienia lasu) o 20% w przypadku zrębów zupełnych oraz o 20% dla odnowień po rębniach częściowych, gniazdowych i złożonych z powodu braku możliwości odnowienia zrębów zakładanych w ostatnim roku obowiązywania planu, ze względu na ich przelegiwanie, związane z ochroną przed szeliniakiem sosnowcem oraz inicjowaniem odnowień naturalnych.
- Przyjęte składy gatunkowe upraw i typy drzewostanów należy traktować, jako ramowe i ochronne cele gospodarowania odpowiednio dla typu siedliskowego lasu oraz leśnego siedliska przyrodniczego, które mogą być modyfikowane przez nadleśniczego, dostosowując do miejscowych, często zróżnicowanych warunków przyrodniczych. Obowiązuje jednak generalna zasada nie zmienianie głównego gatunku drzewa w TD.
- W zakresie gospodarki łowieckiej zaleca się podjęcie działań zmierzających do utrzymywania stanów zwierzyny zgodnie z ustaleniami wieloletnich łowieckich planów hodowlanych ustalonych dla Rejonów Hodowlanych w oparciu o rzetelną inwentaryzację zwierzyny oraz egzekwowanie pełnej realizacji planów zagospodarowania kół łowieckich.
- Projekt Planu Urządzenia Lasu zostanie zestawiony w zakresie przewidzianym w Instrukcji urządzania lasu z 2011 roku. Materiały kartograficzne zostaną wykonane zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia oraz Protokołem z posiedzenia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Sarnaki. Materiały przekazywane do nadleśnictwa zostaną opracowane zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia.

Zawarte w niniejszym protokole dane liczbowe mogą ulec nieznacznym zmianom ze względu na trwające kameralne prace zakończeniowe.

B: Projekt planu urządzenia lasu

Szczegółowe dane i symulacje różnych wariantów użytkowania oraz porównania z okresem ubiegłym zostały przedstawione w referacie i koreferacie wykonawcy PPUL. Poniżej zamieszcza się w syntetycznej tabelarycznej formie dane dotyczące zadań gospodarczych zatwierdzonych podczas NTG.

1. Stan posiadania

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa na dzień 01.01.2025 r. przedstawia się następująco:

Nr	Obręb	Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem*
		Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
		Powierzchnia [m ²]					
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Obręb Sarnaki	10066,9146	63,0141	198,2230	10328,1517	151,7458	10479,8975
		10066,83	63,06	198,52	10328,41	151,75	10480,16
Ogółem nadleśnictwo		10066,9146	63,0141	198,2230	10328,1517	151,7458	10479,8975
		10066,83	63,06	198,52	10328,41	151,75	10480,16

* bez gruntów we współwłasności

Różnice pomiędzy powierzchnią ewidencyjną podaną w metrach kwadratowych a pozostałymi zestawieniami planu urządzenia lasu w arach, wynikają z zaokrągleń metrów kwadratowych do pełnych arów.

Grunty we współwłasności znajdują się w 400 działkach ewidencyjnych o powierzchni 196,6095 ha.

2. Podział lasów wg kategorii ochronności

W Nadleśnictwie Sarnaki przyjęto podział lasu na kategorie ochronności przyjęto w oparciu o wnioski o wydanie Decyzji Ministra Klimatu i Środowiska.

Udział powierzchniowy (ha) poszczególnych kategorii przedstawia się następująco:

Lp.	Kategoria lasu	Nadleśnictwo	
		Powierzchnia [ha]	%
1	2	3	4
1	wodochronne	821,56	52,78
	wodochronne, cenne fragm. przyrody	107,10	6,88
	glebochronne	586,96	37,71
	w miastach i wokół miast	23,46	1,51
	nasienne	17,21	1,12
Razem lasy ochronne		1556,29	100,00

W Nadleśnictwie SARNAKI wytypowano 108 poddziałów jako lasy o zwiększonej funkcji społecznej, które powinny być zagospodarowane zgodnie z wytycznymi do Zarządzenia DGLP nr 58 z dnia 5.07.2022 r. w sprawie w sprawie wprowadzenia „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych”. Obszar ten koncentruje się wzdłuż drogi Mierzvice – Zabuże – Serpelice na powierzchni 184,43 ha.

Obszar ten dzieli się na strefę intensywnego oddziaływania społecznego w lasach na terenie ośrodków wypoczynkowych w oddz. 192a,b,g,h,i,p,r,w,x, 200c,d,g,i,j oraz pozostały obszar jako strefa zrównoważonego oddziaływania społecznego.

3. Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział lasów Nadleśnictwa Sarnaki przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

Gospodarstwo		Nadleśnictwo	
		Pow.	%
1		2	3
Specjalne (S)		355,97	3,51
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)		1459,86	14,41
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)		8314,06	82,07
W tym:	- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ)	1420,53	14,02
	- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	6893,53	68,06
	- przerębowego sposobu zagospodarowania (GP)	-	-
Ogółem		10129,89	100,00

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono:

- Lasy rezerwatowe
- Strefy ochrony całorocznej
- Lasy na siedliskach BMb, LMb, Lł
- Lasy pod ośrodkami wypoczynkowymi
- Wyłączone drzewostany nasienne oraz
- Lasy stanowiące cenne fragmenty przyrody, na siedlisku 91E0 w zasięgu obszarów Natura2000;
- Powierzchniowy pomnik przyrody;
- Stanowisko dokumentacyjne;
- Projektowany (proponowany) rezerwat Tokary.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmuje lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Gospodarstwo wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G) – obejmuje wszystkie drzewostany na pozostałym obszarze z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody.

Dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnia się obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania, w tym:

- zrębowego sposobu zagospodarowania (**GZ**) w odniesieniu do siedlisk borowych nadleśnictwa,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (**GPZ**) w odniesieniu do siedlisk lasowych nadleśnictwa.

4. Wieki rębności

W całym nadleśnictwie przyjęto wieki rębności zgodnie z ustaleniami KZP.

Gatunek	Wiek rębności	Uwagi
1	2	3
SO, MD, KL, JW, JS	100	
ŚW, DB.C, GB, BRZ, LP	80	
DB, DB.S, DB.B	120	
TP	40	
OS, WB	50	
OL	60	drzewostan odroślowy
OL	80	

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego

a) Użytki rębne

Obliczenia etatów dokonano zgodnie z §88-93 IUL. Etaty obliczono, jako etaty miąższościowe w m³ grubizny brutto. Lokalizację cieć rębnych oraz szczegółowe formy projektowanych rębni, są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu, Zarządzeniem nr 87

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 12.07.2024 r. (zmienione zarządzeniem nr 90 z dnia 23.07.2024 r.) sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w PGL LP i były przedmiotem uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli nadleśnictwa, RDLP w Lublinie i BULiGL.

- w gospodarstwie specjalnym (S) – drzewostany pełniące funkcje ograniczające lub uniemożliwiające realizację funkcji produkcyjnych etatu nie określony, tym samym nie przeznaczono ich do użytkowania rębego;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych i ochronnych stanowiącym – 75% miąższościowego etatu optymalnego;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) – etatem stanowiącym 6% etatu optymalnego. Etat ten wynika z modyfikacji użytkowania rębego, w kierunku ograniczenia stosowania cięć zupełnych, uwzględniając zasady planowania urządzeniowego dotyczące ładu przestrzennego i czasowego.
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) - etatem stanowiącym 107% etatu optymalnego. Zlokalizowane etaty wynikają z potrzeb hodowlanych, potrzeb odśladania młodego pokolenia w drzewostanach KO.

Łączny etat w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych przyjęty na okres obowiązywania niniejszego planu, tj. 271581 m³ brutto, stanowi 91% łącznego etatu optymalnego w tym gospodarstwie.

Proponowane etaty są wynikiem lokalizacji cięć rębnych, uwzględniającej ład czasowy i przestrzenny, zabezpieczając produkcję drewna na zasadach racjonalnej gospodarki, uwzględniając aspekty przyrodnicze, ekologiczne i społeczne.

Zestawienie obliczonych i przyjętych w poszczególnych gospodarstwach etatów użytkowania rębego przedstawia poniższa tabela:

Obręb Sarnaki

Gospodarstwo Sposób zagospodarowania	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowl. na okres obowiąz. planu	Etat przyjęty na okres obowiąz. planu
	etat wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebud.	Etat wg okresów uprząt. w KO KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z 2-ch ostatnich klas wieku						
m3 brutto								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	844	0	0
LASÓW OCHRONNYCH (O)	6435	6114	5165	6114	0	3220	45683	45683
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	1231 3,90	4615 14,50	5550 16,67	4615 14,50	19 1	X	X	2783
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	25241	27543	24665	25241	70	19744	X	268798
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	X	X	X	0	0	0	0
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	26472	32158	30215	29856	89	19744	0	271581
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	32907	38272	35380	35970	89	23808	45683	317264

Do użytkowania rębego nie zaliczonego na poczet etatu, planowano pozyskanie masy w wyniku uprzątnięcia nasienników – łącznie 130 m³ grubizny brutto.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Łączny etat użytkowania rębego wynosi:

	Zaliczone na poczet etatu z 5% przyrostem	Niezaliczone na etat Łącznie etat m ³ netto	Łącznie etat
	Razem Nadleśnictwo	275507	108

b) Użytki przedrębne

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębnego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych.

Etat użytkowania przedrębnego ustalono w wymiarze powierzchniowym na 4965,72 ha.

W rozbiciu na kategorie cięć etat powierzchniowy użytkowania przedrębnego przedstawia się następująco:

Obręby	Etat powierzchniowy			
	CPP	TW	TP	Razem
	ha	ha	ha	ha
Razem Nadleśnictwo	89,09	931,17	3945,46	4965,72

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębnego przyjęto po przeanalizowaniu:

- wyników użytkowania przedrębnego w nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat oraz w całym ubiegłym okresie biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,
- spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości drzewostanów przedrębnych, to jest wszystkich drzewostanów, w których nie planuje się użytkowania rębego.
- wielkości uzyskanego w ubiegłym okresie przyrostu bieżącego użytecznego.

Biorąc pod uwagę ogólny stan lasu i powyższe dane, przyjęto orientacyjną miąższość użytkowania przedrębnego na bieżące 10-lecie w wysokości: 261560 m³ netto przy wskaźniku 52,67 m³/ha, co stanowi 65% miąższości spodziewanego przyrostu bieżącego z wszystkich drzewostanów nieprzewidzianych do użytkowania rębego określonego w wysokości 402400 m³ grubizny netto.

Łączne pozyskanie grubizny na lata 2025 – 2034 dla Nadleśnictwa Sarnaki:

Kategoria użytkowania	Nadleśnictwo	
	brutto	netto
1	2	3
Rębne zaliczone na etat	317264	262394
5% przyrostu miąższości	15863	13113
Rębne niezaliczone na etat	130	108
Razem użytki rębne	333257	275615
Przedrębne	326950	261560
Ogółem	660207	537175

Łączny etat użytków głównych na lata 2025 - 2034 wynosi **537175 m³ netto grubizny** (660207 m³ brutto).

W myśl Zarządzenia nr 30 Dyrektora Generalnego LP z dnia 9 maja 2014 r. etat cięć rębnych w wymiarze miąższościowym stanowi maksymalną wielkość pozyskania w okresie obowiązywania PUL, natomiast orientacyjny miąższościowy etat użytków przedrębnych stanowi wielkość szacunkową.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Planowanie zadań gospodarczych oparte zostało o potrzeby hodowlane stwierdzone na gruncie oraz zasady zachowania ładu czasowego i przestrzennego. Wzięto również pod uwagę pożądany kierunek rozwoju, określony relacją pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów a średnim wiekiem rębności oraz pożądany stan docelowy zasobów drzewnych.

Prognozę zmian stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczony na podstawie spodziewanego przyrostu bieżącego przedstawiono poniżej:

Zapas 01.01.2025.	Spodziewany przyrost tablicowy 10 lat	Planowane pozyskanie	Prognoza zapasu 31.12.2034 r.	Różnica zapasu	% zmian
<i>m³ brutto</i>					
2751540	595800	644473	2702966	-48544	-1,8%

Prognoza zapasu przeliczeniu na 1 ha wyniesie – 267 m³/ha

Natomiast na podstawie uzyskanego w minionym okresie przyrostu użytecznego, należy spodziewać się, wzrostu stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego. Uzyskany wzrost będzie wyższy od prognozowanego i wyniesie 2773660 m³. Przeciętny zapas na 1 ha wyniesie 274 m³/ha.

Zapas 01.01.2025 r.	Użyteczny przyrost 10 lat	Planowane pozyskanie <i>m³ brutto</i>	Prognoza zapasu 31.12.2034 r.	Różnica zapasu	% zmian
2751540	666593	644473	2773789	22249	0,8%

Planowane pozyskanie, przy wyliczonym spodziewanym bieżącym przyroście oraz uzyskanym przyroście użytecznym, powinno utrzymać zapas drzewny na poziomie z początku okresu.

6. Wytyczne w sprawie użytkowania rębnego i przedrębego

a) Użytkowanie rębne

Użytkowanie rębne będzie prowadzone zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Zasadach hodowli lasu” (2024) i innych obowiązujących zasadach, instrukcjach i wytycznych. Nie wniesiono uwag do zaprezentowanych przez wykonawcę PPUL wytycznych w sprawie użytkowania rębego i rębni dla poszczególnych gospodarstw:

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni

Gospodarstwo, Sposób zagospodarowania	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa	Ogółem
		Cięcia uprzętające	Cięcia pozostałe	Razem		
1	2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)						
Lasów ochronnych (O)		48,92	203,43	252,35		252,35
Lasów gospodarczych (GZ)	8,88					
Lasów gospodarczych (GPZ)		492,15	1008,99	1501,14		1501,14
Lasów gospodarczych (GP)						
Razem gospodarstwo (G)	8,88	492,15	1008,99	1501,14		1510,02
Ogółem	8,88	541,07	1212,42	1753,49		1762,37

Ze względu na małe powierzchnie, nieregularne kształty wydzielenia, występowanie drzewostanów z gatunkami obcymi (DB.C) oraz o słabej kondycji zdrowotnej drzewostanów świerkowych na żyźniejszych siedliskach, RB I zaplanowano w następujących wydzieleniach: obręb SARNAKI: 68f, 130f, 421f na powierzchni 2,77 ha.

b) Użytkowanie przedrębne

W ramach użytkowania przedrębego projektowano zabiegi CPP, TW, TP. Trzebieże w dwóch nawrotach nie są planowane. Nie wyklucza to faktu, że w trakcie realizacji planu urządzenia

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

lasu może okazać się, że stan niektórych drzewostanów wymagać będzie powtórnego wejścia na niektóre powierzchnie nieplanowane do drugiego nawrotu.

W drzewostanach przedrębnych o składzie gatunkowym niezgodnym z TD powinny być prowadzone cięcia pielęgnacyjne o charakterze przekształceniowym.

W wykazach użytków przedrębnych w poszczególnych pozycjach podana będzie tylko powierzchnia zabiegu. Natomiast rozmiar miąższościowy podany zostanie w podsumowaniu wykazu jako wielkość maksymalna.

c). Wyłączenia z użytkowania głównego

Łączna powierzchnia drzewostanów rębnych i przesłorębnych nie objętych użytkowaniem rębnym w nadleśnictwie wynosi 942,98 ha. Lista drzewostanów w załącznikach do elaboratu.

– siedliska przyrodnicze 91E0	40,31 ha,
– ze względu na niekorzystne położenie w ostępie	414,60 ha,
– rezerwy przyrody	116,53 ha,
– strefa ochronna całorocznej	2,70 ha,
– siedliska bagienne	23,22 ha,
– projektowany rezerwat	30,40 ha,
– drzewostany nasienne wyłączone	17,21 ha,
– ośrodki wypoczynkowe	7,47 ha,
– powierzchniowy pomnik przyrody	6,59 ha,
– cmentarzysko średniowieczne	3,73 ha
– działki w szachownicy	3,59 ha,
– kolejne pasy nie przeznaczone do użytkowania	266,63 ha

7. Wytyczne w zakresie techniki hodowlanej

Typy drzewostanów oraz sposoby zagospodarowania, przyjęto zgodnie z ustaleniami NTG.

Zadania z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-lecie przedstawiają się następująco (na podstawie tabeli nr XVIII IUL):

Lp.	Rodzaj czynności	Nadleśnictwo	Do zatwierdzenia
		Powierzchnia [ha]	
1	2	3	4
1.	Odnowienie halizn, płazowin, zrębów	20,56	20,56
2.	Zalesienia gruntów nieleśnych	-	-
3a.	Odnowienia zrębów projektowanych	8,88	
3	80% pow. wynikającej z planu cięć	7,10	7,10
4a	Odnowienia przy rębniach złożonych wynikające z planu cięć	831,73	
4b	80% pow. wynikającej z planu cięć	665,38	
4c	Odnowienia przy rębniach złożonych wynikające z użytkowania w ubiegłym okresie	102,29	
4	Odnowienia przy rębniach złożonych razem	767,67	767,67
5.	Podsadzenia produkcyjne	-	-
6.	Dolesienia luk i przerzedzeń	0,66	0,66
7.	Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach istniejących	0,60	0,60
8.	Poprawki i uzupełnienia na gruntach proj. do odnowienia i zał. w wys. 10% ich pow. (wiersz 1+3a+4b)	69,30	69,30
9.	Wprowadzenie podszytów	-	-
10.	Pielęgnowanie gleby	259,47	-
10a.	Pielęgnowanie gleby w uprawach istniejących wg stanu na 1.01.2025	113,65	-
11.	Pielęgnowanie gleby w uprawach proj. 70% pow. wynikającej z planu hodowli	654,16	-
12.	Pielęgnowanie upraw istniejących (CW)	378,20	-
13.	Razem pielęgnowanie upraw (wiersz 10a+12)	491,85	491,85
14.	Pielęgnowanie młodników (CP)	885,91	885,91

Lp.	Rodzaj czynności	Nadleśnictwo	Do zatwierdzenia
		Powierzchnia [ha]	
1	2	3	4
15.	Pielęgnowanie młodników (CP-P)	90,19	90,19
16.	Nawożenie	-	-
17.	Regulacja stosunków wodnych	-	-
18.	Specjalne zabiegi agrotechniczne	819,00	819,00

Zaakceptowano przedstawiony projekt zadań z zakresu hodowli lasu, wynikający z projektów planu cięć i aktualnego stanu lasu.

8. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne prowadzone będzie na dotychczasowym poziomie w zakresie produkcji choinek i gospodarki łowieckiej. W prowadzeniu gospodarki łowieckiej w obwodach łowieckich dzierżawionych przez koła łowieckie wielkość populacji zwierzyny płowej utrzymywać na poziomie zapewniającym realizację celów hodowli lasu z uwzględnieniem kosztów ochrony lasu przed zwierzyną.

9. Wytyczne z zakresie ochrony ppoż

Plan ochrony przeciwpożarowej został opracowany zgodnie z „Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu” z 2020 r. i z obowiązującymi rozporządzeniami.

Przyjmuje się przedstawiony w referacie projekt ochrony lasu i akceptuje się plan ochrony przeciwpożarowej. Nadleśnictwo zaliczono w całości do III kategorii zagrożenia pożarowego.

10. Infrastruktura techniczna

Prace z zakresu budownictwa ogólnego, drogowego i melioracji realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP w Lublinie.

Uczestnicy NTG zaakceptowali przedstawione kierunkowe zagadnienia w zakresie budownictwa ogólnego, drogowego.

11. Zagospodarowanie turystyczne

Uczestnicy Narady Techniczno-Gospodarczej nie wnieśli uwag do przedstawionych w referacie wykonawcy PPUL wytycznych w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego.

12. Program Ochrony Przyrody [POP]

Zgodnie z ustaleniami KZP Program ochrony przyrody został uaktualniony przez BULiGL na lata 2025-2034. Aktualizacja Programu polegała na uwzględnieniu danych z inwentaryzacji stanu lasu wg stanu na 01.01.2025 r. Zamieszczono również nowe informacje celem poszerzenia i wzbogacenia opracowania, m.in. o obszary sieci Natura 2000, dane z Inwentaryzacji przyrodniczych siedlisk oraz gatunków flory i fauny.

Wykonawca dokonał aktualizacji Programu ochrony przyrody zgodnie z wytycznymi § 110-112 Instrukcji urządzania lasu i sporządził mapę walorów przyrodniczo-kulturowych oraz przedstawił Program edukacji leśnej społeczeństwa.

Zaakceptowano przedstawiony na posiedzeniu projekt programu ochrony przyrody.

13. Ocena prognozy oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 PPUL

Wykonawca opracował prognozę oddziaływania na środowisko PPUL dla Nadleśnictwa Sarnaki, zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu”, zatwierdzonymi przez Ministra Środowiska w dniu 18.08.2011 r. zmienione pismem z dnia 25.09.2013 r. znak. DLP-I-0770-58-38209/13/ms oraz zgodnie z zakresem stopnia szczegółowości uzgodnionym z Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17.10.2022 r. (znak: WOŚ-III.411.319.2022.JD).

W ramach oddziaływania ustaleń PPUL na środowisko i obszary Natura 2000 przeanalizowano:

- oddziaływanie na obszary Natura 2000,

- oddziaływanie na siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000 oraz położone w obszarach Natura 2000 ale nie będące przedmiotami ochrony,
- oddziaływanie na różnorodność biologiczną,
- oddziaływanie na ludzi,
- oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione,
- oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione,
- wpływ gatunków obcych geograficznie,
- oddziaływanie na wodę,
- oddziaływanie na powietrze,
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi,
- oddziaływanie na krajobraz,
- oddziaływanie na klimat,
- oddziaływanie na zasoby naturalne,
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.

Ocena wpływu projektowanych w PPUL zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze na obszarach Natura 2000, nie wykazała istotnego negatywnego wpływu.

W prognozie, łączne oddziaływanie projektu planu urządzenia lasu na środowisko oraz siedliska przyrodnicze i gatunki dzikiej fauny i flory, określono jako pozytywne.

Generalnym wnioskiem z Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu jest to, że Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa nie wpływa negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Uczestnicy Narady zaakceptowali ustalenia Prognozy oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 PPUL.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

Protokół sporządzili:


mgr inż. Lesław Radzikowski


Przewodniczący

mgr inż. Mariusz Kiczyński

Zatwierdzam


Zastępca Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie
Mariusz Kiczyński

Dyrektor RDLP w Lublinie


Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie
Jan Kowal


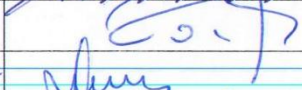
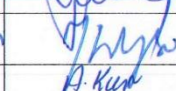
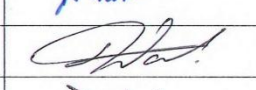
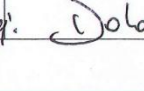


Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Lista zaproszonych oraz uczestników na posiedzeniu Narady Techniczno Gospodarczej w Nadleśnictwie Sarnaki w dniu 31.10.2024 roku

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Na podstawie art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego „RODO”, **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie** informuje, iż:

1. Administratorem danych osobowych jest **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, ul. Czechowska 4, 20-950 Lublin** zwane dalej **Administratorem Danych**, tel.: 81 532 70 31, e-mail: rdlp@lublin.lasy.gov.pl
2. W sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych proszę kontaktować się pod adresem e-mail lub telefonem wskazanym w pkt 1.
3. Celem przetwarzania danych są końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz projekt planu urządzenia lasu.
4. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c) tj. powszechnie obowiązujące przepisy prawa, w szczególności ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku oraz art. 6. ust. 1 lit. e) RODO - niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.
5. Administrator może przetwarzać dane osobowe jako prawnie uzasadnione interesy realizowane przez Administratora o ile prawnie uzasadniony interes wystąpi.
6. Dane osobowe mogą zostać ujawnione jednostkom organizacyjnym PGL Lasy Państwowe, podmiotom, z którymi administrator będzie współpracował w ramach realizacji wytycznych w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz założeń do planu urządzenia lasu
7. Dane osobowe nie są przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy lub organizacji międzynarodowej.
8. Ma Pan/Pani prawo do:
 - 1) dostępu do treści swoich danych oraz otrzymania ich kopii (art. 15 RODO),
 - 2) sprostowania danych (art. 16. RODO),
 - 3) usunięcia danych (art. 17 RODO),
 - 4) ograniczenia przetwarzania danych (art. 18 RODO),
 - 5) przenoszenia danych (art. 20 RODO),
 - 6) wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych (art. 21 RODO),
 - 7) niepodlegania decyzjom podjętym w warunkach zautomatyzowanego przetwarzania danych, w tym profilowania (art. 22 RODO).
 - 8) wniesienia skargi do organu nadzorczego (Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 - 193 Warszawa) nadzorującego zgodność przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych
9. Administrator ma obowiązek przechowywać dane osobowe nie dłużej niż w terminach przewidzianych prawem oraz przez okres wynikający z aktualnego Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.
10. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym. Osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania. Konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w pracy w końcowych ustaleniach w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz projekt planu urządzenia lasu.
11. Dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu.

Lp	Imię i Nazwisko	Instytucja	Podpis Potwierdzenie uczestnictwa
1	MARIUŚ KICZYŃSKI	Z-czo Dyrekcji RDLP w Lublinie	
2	Marcin Kotapiński	N-czy Nadles. Sarnaki	
3	Renata Władysławowa	Urząd Licz. Leśn. DGLP	
4	Juliusz Wysocki	RDLP w Lublinie	
5	Agnieszka Kur	RDLP w Lublinie	
6	Waldemar Kuszpa	RDLP w Lublinie	
7	Marcin Jolota	Wodburzaniecki Park Jolota	

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

8	Piotr Pawłowski	Starostwo Powiatowe w Łosicach	P. Paweł
9		Starostwo Powiatowe w Siedlcach	
10		Urząd Miasta i Gminy Łosice	
11		Urząd Miasta i Gminy Mordy	
12	Sadowna Magdalena	Urząd Gminy Korczew	Sadowna Magdalena
13	Marek Zaleski	Urząd Gminy Przesmyki	Marek Zaleski
14	Monika Obrepolska	Urząd Gminy Sarnaki	Monika Obrepolska
15	Lukasz Janczuk	Urząd Gminy Huszlew	Lukasz Janczuk
16	Melchiorze Dęziak	Urząd Gminy Olszanka	Melchiorze Dęziak
17	Beata Jeremi	Urząd Gminy Stara Kornica	Beata Jeremi
18		Urząd Gminy Platerów	
19		Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu” w Janowie Podlaskim	
20	Grzegorz Pichor	Nadbużański Park Krajobrazowy	Grzegorz Pichor
21		Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie, Delegatura w Siedlcach	
22	Bolesław Kuku	PZŁ ZO Siedlce	Bolesław Kuku
23		PZŁ ZO Biała Podlaska	
24	inf. bryg. Jerzy Łozak mł. kpt. Wojciech Czerwinski	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łosicach	Jerzy Łozak Wojciech Czerwinski
25	pp Tomasz Niedzwiedz	Komenda Powiatowa Policji w Łosicach	Tomasz Niedzwiedz
26		MARFIL- Zakład Usług Leśnych	Wojciech Kowalik
27		Firma GAJ S.C.	
28		Zakład Usług Leśnych Paweł Dmtryk	
29		Usługi Leśne Grzegorz Szpura	
30	Tomasz Osiej	Usługi Leśne Quercus Tomasz Osiej	Tomasz Osiej
31	JUSTYNA PALUCH	Organizacja LOT nad Bugiem	Justyna Paluch
32	Leśnik Radosław Kowalski	BULIG Lublin	Radosław Kowalski
33	Konstanty Kasperczyk	BULIG O. Lublin	Konstanty Kasperczyk
34	Mirosław Murawski	BULIG Żurząd	Mirosław Murawski

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

35	Andrzej Nagórski	COB Kielce	
36	Andrzej Dąbala	N-ctwo Sarnaki	Dąbala
37	Popowski Kacper	N-ctwo Sarnaki	
38	PAWEL DMITRUK	ZUL PMITRUK	
39	Eugeniusz Jakimich	N-ctwo Sarnaki	
40	Ignacy Kępczyński	Firma G&J	
41	Perceval Mateusz	Firma G&J	
42	Karol Dymicki	N-ctwo Sarnaki-lesniczy	
43	Krzysztof Stefanowicz	N-ctwo Sarnaki-L-ony	
44	Beata Jerzman	Biuro St. Karczewa	
45	Marek Ochlewski	ROD w Wodzisławcu	
46	Robert Karłowicz	ZO P&K Siemiec	
47	Robert Firmund	ZULIGL Lublin	
48	Paweł Strawa	BULIGL Lublin	
49	Wojciecha Kamila	ZUL MAREK	Wojciecha
50	Mateusz Zundel	Lesniczy Lichwałdubie	
51	Krzysztof Ruznowski	Lesniczy Gorki	
52	Dawid Wasiluk	Lesniczy Kusiela	
53	Marek Charkiewicz	Lesniczy Wniska Jubilek Lesn.	
54	RODZ PROSNIKA	LESNICZY WODZISLAW	
55	Tomasz Wawrzyniak	Specjalista SL N-ctwo Sarnaki	
56	Śr. Womir Paweł	Koncept Post SL Nadlesnictwo Sarnaki	
57	JANNA GRZEŚNICKA-BORNA	SPECJALISTA SL NADLESNICTWO SARNAKI	
58	JAKUB MITURA	REFERENT NADLESNICTWO SARNAKI	
59	JAROSŁAW KMIĘC	RDP LUBLIN	
60			
61			
62			

7.6. Informacja o wyłożeniu Projektu PUL do publicznego wglądu

Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie

O podmiocie Zamówienia publiczne Praca **Co robimy** Kontakt

🏠 > Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie > Co robimy > Wystąpienia, komunikaty i ogłoszenia

Rozpatrywanie spraw

Plan urzędzenia lasu

Wykaz dokumentów zawierających informację o środowisku

Archiwa

Informacje o kontrolach

Wystąpienia, komunikaty i ogłoszenia

Petycje

Informacje nieopublikowane w BIP

Ponowne wykorzystywanie

Wystąpienia, komunikaty i ogłoszenia

Ogłoszenie

Na podstawie art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku, ((Dz.U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.);

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych [RDLP] w Lublinie

ZAWIADAMIA

o udostępnieniu projektu planu urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa: Lubartów, Sarnaki, Strzelce sporządzonego na lata 2025 – 2034 oraz Prognozy oddziaływania tego planu na środowisko do konsultacji społecznych.

Wszyscy zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski do projektu planu urzędzenia lasu dla ww. nadleśnictw przez okres 21 dni: w tomie zatytułowanym „Materiały dotyczące konsultowania projektu planu urzędzenia lasu na lata 2024-2033” w siedzibie nadleśnictwa oraz na adres RDLP w Lublinie [ul. Czechowska 4, 20-950 Lublin] lub elektronicznie na adres: rdlp@lublin.lasy.gov.pl w terminie od 08.01.2025.

Wskazane obszary nadleśnictw: Lubartów i Strzelce położone są w województwie lubelskim, nadleśnictwo Sarnaki położone jest w województwie mazowieckim.

Jednocześnie informuje się, że z niezbędną dokumentacją można zapoznać się **w dni robocze w godz. 10⁰⁰ – 14⁰⁰** w siedzibie nadleśnictw

- **Lubartów**, ul. Gen. Kleberga 17 21-100 Lubartów,
- **Sarnaki**, ul. 3 Maja 6/4, 08-220 Sarnaki,
- **Strzelce**, ul. Grabowiecka 20A, 22-500 Hrubieszów.

lub na stronie BIP RDLP w Lublinie w zakładce „Co robimy/Plan urzędzenia lasu”

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Zgodnie z art. 41 ustawy z 3 października 2008 r. uwagi i wnioski złożone po okresie wyłożenia pozostawia się bez rozpatrzenia [decyduje data wpływu].

OGŁOSZENIE O UDOSTĘPNIENIU PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU

07.01.2025 | JOANNA GRZESIEWICZ



Nadleśnictwo Sarnaki

OGŁOSZENIE

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
[RDLP] w Lublinie

ZAWIADAMIA

O UDOSTĘPNIENIU PROJEKTU PLANU URZĄDZANIA LASU DLA
NADLEŚNICTWA SARNAKI SPORZĄDZONEGO NA LATA 2025 - 2034
ORAZ PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA TEGO PLANU
NA ŚRODOWISKO DO KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.

Sarnaki, 08.01.2025 r.

**Materiały dotyczące konsultowania
projektu planu urządzenia lasu
na lata 2025 – 2034
dla Nadleśnictwa Sarnaki**

zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227, art. 39)

Konsultacje przeprowadza
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Data	Uwagi, opinie, zastrzeżenia	Lokalizacja	Zgłaszający Imię, nazwisko podpis
<p>22.01. 2025 22.01 005</p>	<p>zgodnie z pismem MRPK/M/608102/24-25 z dnia 21.01.2025 r. — u —</p>		<p>Marcin Dolecki Robert Ciska</p>

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych
Nadbużański Park Krajobrazowy
Kaliska 93, 07-130 Łochów
tel./fax (25) 644-13-71



Kaliska, dnia 21 stycznia 2025 r.

MZPK/N/609/12/24-25

**Regionalna Dyrekcja Lasów
Państwowych w Lublinie**
za pośrednictwem
Nadleśnictwa Sarnaki
ul. 3 Maja 6/4, 08 – 220 Sarnaki

dotyczy: pisma znak: Zn. spr. ZG.003.1.2024 z dnia 16.10.2024 (wpłynęło 22.10.2024 oraz Ogłoszenia RDLP w Lublinie z 8.01.2025) roku, w sprawie przekazania pisemnej opinii (uwag i wniosków) dotyczącej konsultowania projektu planu urządzenia lasu (Nadleśnictwa Sarnaki) na lata 2024-2033

Dyrektor Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych z/s w Otwocku informuje, że zgodnie z art. 105 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478): *"Na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, znajdującym się w granicach parku krajobrazowego, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu ochrony parku krajobrazowego, uwzględnionym w planie urządzenia lasu"*.

W związku z powyższym Dyrektor Parków przekazuje informacje dotyczące wspólnego terenu Nadleśnictwa Sarnaki i Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego im. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego wraz z otuliną w celu dalszego postępowania.

Sprawę prowadzi: Główny specjalista ds. ochrony środowiska w Zespole ds. NPK Marcin Dolota.

Z poważaniem

*Z up. Dyrektora
Maria Łopuska*
p.o. II Zastępca Dyrektora

Załączniki:

1. Stanowiska roślin, grzybów i zwierząt,
2. Siedliska przyrodnicze,
3. Zalecenia planu ochrony NPK oraz propozycje ochrony czynnej roślin.

Klauzula informacyjna

Zgodnie z art. 13 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 roku informuję, iż:

- 1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych z siedzibą w Otwocku, ul. Sułkowskiego 11, 05-400 Otwock, reprezentowany przez Dyrektora, tel.: (22) 779 26 94.
- 2) Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych w Mazowieckim Zespole Parków Krajobrazowych możliwy jest pod numerem tel. nr. 603 303 193 lub adresem email iod@parkiotwock.pl
- 3) Celem zbierania i przetwarzania Pani/Pana danych osobowych są zadania wynikające z Ustawy o ochronie przyrody oraz Statutu Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych: Brudzeńskiego, Chojnowskiego, Kozińskiego imienia Profesora Ryszarda Zaręby, Mazowieckiego im. Czesława Łaszka i Nadbużańskiego.
- 4) Posiada Pani/Pan prawo do: żądania od administratora dostępu do danych osobowych, prawo do ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, zażądania zaprzestania przetwarzania i przenoszenia danych, jak również prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie.
- 5) Ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego (tj.: po 25 maja 2018 r. – Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych).
- 6) Podanie danych osobowych jest dobrowolne/ obligatoryjne na mocy przepisów prawa.
- 7) Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały udostępnieniu podmiotom trzecim. Odbiorcami danych będą tylko instytucje upoważnione z mocy prawa.
- 8) Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały profilowaniu.
- 9) Administrator danych nie ma zamiaru przekazywać danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
- 10) Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą w czasie określonym przepisami prawa, zgodnie z instrukcją kancelaryjną obowiązującą u Administratora.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych
Nadbużański Park Krajobrazowy
Kaliska 93, 07-130 Łochów
tel./fax (25) 644-13-71

Kaliska, dnia 21 stycznia 2025 r.

MZPK/N/609/12/24-25

**Regionalna Dyrekcja Lasów
Państwowych w Lublinie**
za pośrednictwem
Nadleśnictwa Sarnaki
ul. 3 Maja 6/4, 08 – 220 Sarnaki

dotyczy: pisma znak: Zn. spr. ZG.003.1.2024 z dnia 16.10.2024 (wpłynęło 22.10.2024 oraz Ogłoszenia RDLP w Lublinie z 8.01.2025) roku, w sprawie przekazania pisemnej opinii (uwag i wniosków) dotyczącej konsultowania projektu planu urządzenia lasu (Nadleśnictwa Sarnaki) na lata 2024-2033

Dyrektor Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych z/s w Otwocku informuje, że zgodnie z art. 105 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478): *"Na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, znajdującym się w granicach parku krajobrazowego, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu ochrony parku krajobrazowego, uwzględnionym w planie urządzenia lasu"*.

W związku z powyższym Dyrektor Parków przekazuje informacje dotyczące wspólnego terenu Nadleśnictwa Sarnaki i Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego im. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego wraz z otuliną w celu dalszego postępowania.

Sprawę prowadzi: Główny specjalista ds. ochrony środowiska w Zespole ds. NPK Marcin Dolota.

Z poważaniem

*Z up. Dyrektora
Maria Łopuska*
p.o. II Zastępcy Dyrektora

Załączniki:

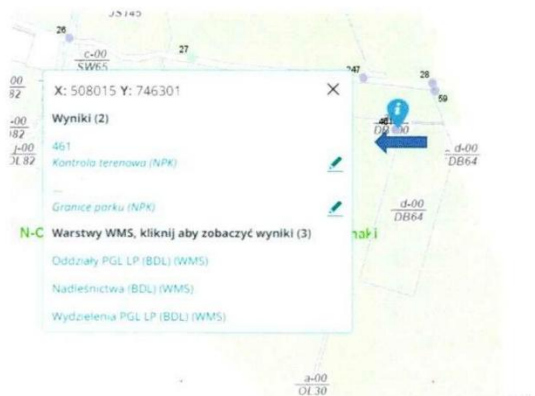
1. Stanowiska roślin, grzybów i zwierząt,
2. Siedliska przyrodnicze,
3. Zalecenia planu ochrony NPK oraz propozycje ochrony czynnej roślin.

Klauzula informacyjna

Zgodnie z art. 13 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 roku informuję, iż:

- 1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych z siedzibą w Otwocku, ul. Sułkowskiego 11, 05-400 Otwock, reprezentowany przez Dyrektora, tel.: (22) 779 26 94.
- 2) Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych w Mazowieckim Zespole Parków Krajobrazowych możliwy jest pod numerem tel. nr. 603 303 193 lub adresem email iod@parkiotwock.pl
- 3) Celem zbierania i przetwarzania Pani/Pana danych osobowych są zadania wynikające z Ustawy o ochronie przyrody oraz Statutu Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych: Brudzeńskiego, Chojnowskiego, Kozińskiego imienia Profesora Ryszarda Zaręby, Mazowieckiego im. Czesława Łaszka i Nadbużańskiego.
- 4) Posiada Pani/Pan prawo do: żądania od administratora dostępu do danych osobowych, prawo do ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, zażądania zaprzestania przetwarzania i przenoszenia danych, jak również prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie.
- 5) Ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego (tj.: po 25 maja 2018 r. – Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych).
- 6) Podanie danych osobowych jest dobrowolne/ obligatoryjne na mocy przepisów prawa.
- 7) Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały udostępnieniu podmiotom trzecim. Odbiorcami danych będą tylko instytucje upoważnione z mocy prawa.
- 8) Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały profilowaniu.
- 9) Administrator danych nie ma zamiaru przekazywać danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
- 10) Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą w czasie określonym przepisami prawa, zgodnie z instrukcją kancelaryjną obowiązującą u Administratora.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034



Wawrzynek wilczytoko 14 krzewów

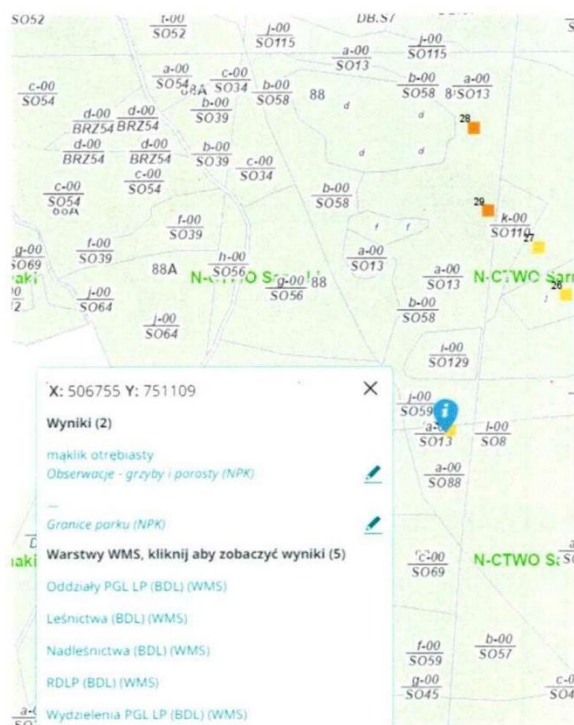


Naparstnica zwyczajna, podagrycznik, trybula leśna, dęb bezszypułkowy

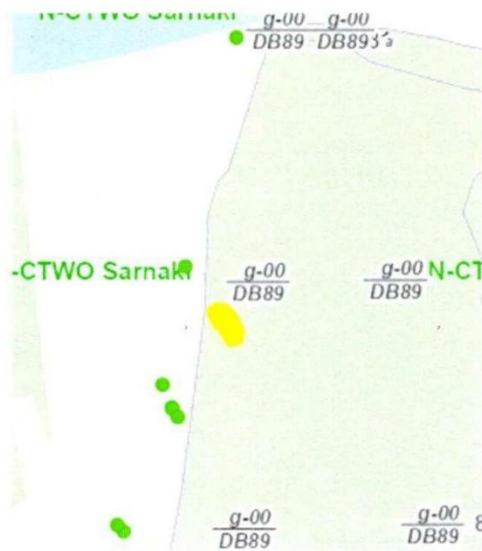


Koralówka sztywna

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034



Maklik otrębiasty, chrobotek szydlasty, chrobotek alpejski, tęgoskór cytrynowy, stroczniczek złotawy

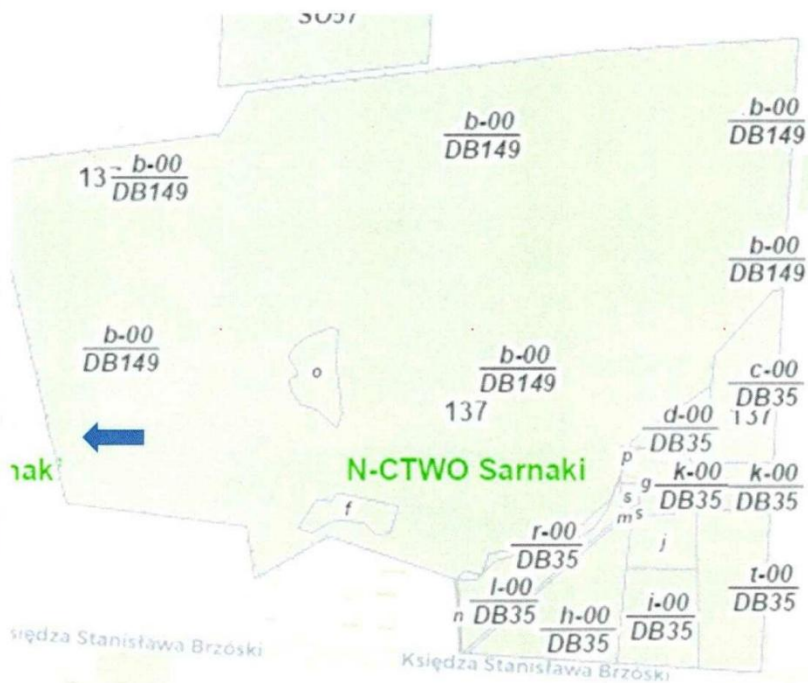


grzebieniasty

Kosaciec syberyjski, pszeniec

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Grzyby i porosty



Rezerwat Dębniak: czarka szkarłatna

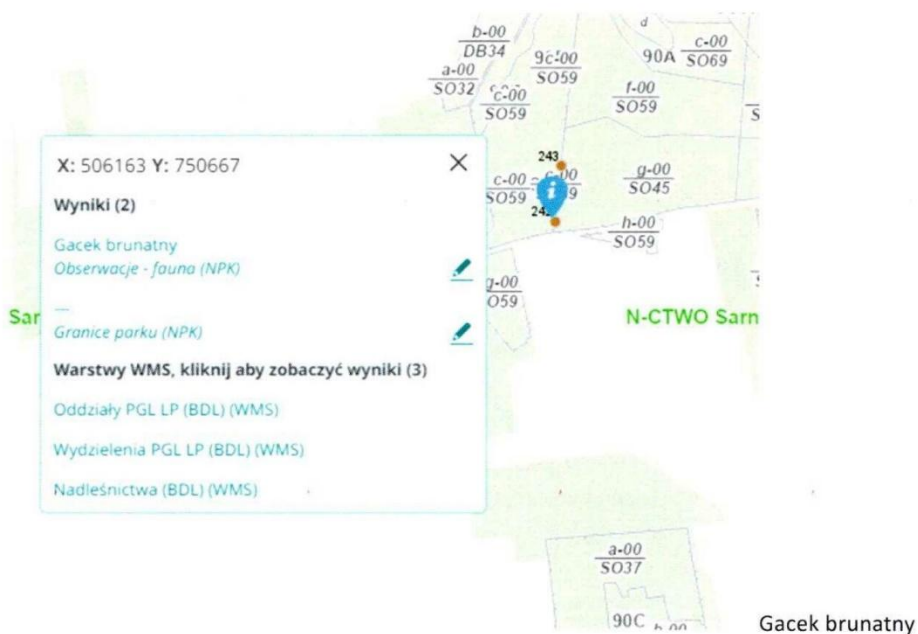


Rezerwat Przekop: purchawica olbrzymia, czasznica olbrzymia

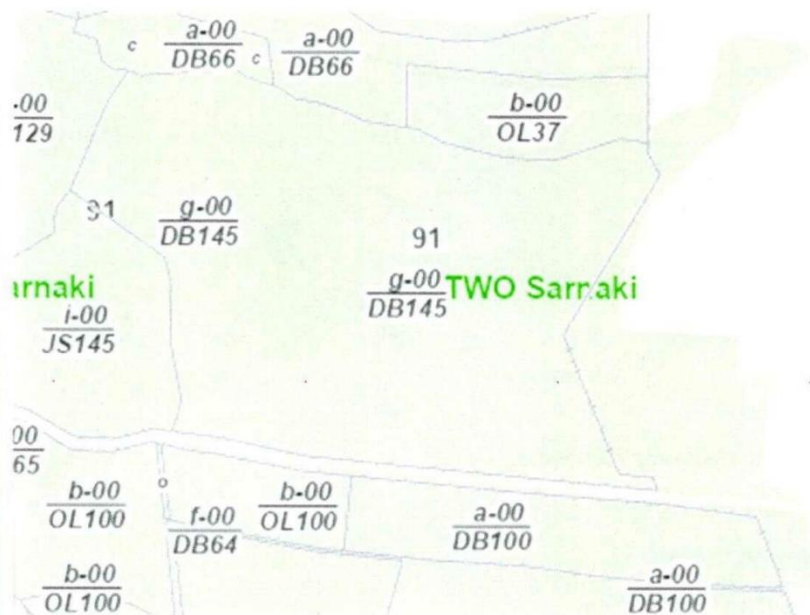
Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Kielasowski Zespół Parków Krajobrazowych
Łęczyński Park Krajobrazowy
Kaliska 93, 07-130 Łochów
tel /fax (25) 644-13-71

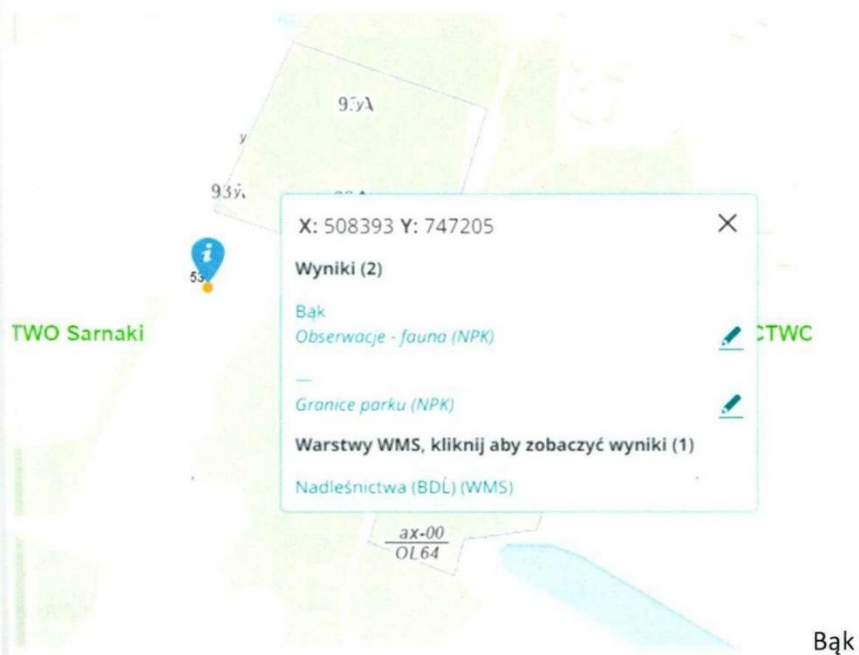
Zwierzęta



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034



Rezerwat Przekop gniazdo bielika



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych
Nadbużański Park Krajobrazowy
Kaliska 93, 07-130 Łochów
tel./fax (25) 644-13-71

Siedliska przyrodnicze



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

O Sarnaki

N-CTWO Sarnaki

X: 509050 Y: 750963

Wyniki (2)

pow (NPK)

ku (NPK)

IMS, kliknij aby zobaczyć wyniki (2)

LP (BDL) (WMS)

va (BDL) (WMS)

CTWO Sarnaki 83

82

N-CTV 82

83 82 82

Id 15

nazwa starorzecze w łęgu wiązowym

rodzaj roślinny

powierzchnia(ha)

status gatunek chroniony-ochrona częściowa

data_obs 2021-10-13

lokalizacja Góry

uwagi

Dodał

unknown translation: viewForm Pobierz PDF Przybliż

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych
Nadbużański Park Krajobrazowy
Kaliska 93, 07-130 Łochów
tel./fax (25) 644-13-71

Wykaz stanowisk roślin na terenie Nadleśnictwa Sarnaki:

Parzydło leśne (*Aruncus sylvestris*) 25.06.2015 r.:

1. przy drodze leśnej biegnącej z Tokar do Dąbrowy po lewej stronie na skrzyżowaniu,
2. przy drodze leśnej biegnącej z Tokar do Dąbrowy,
3. 18.07 2017 r. skraj lasu przy drodze Tokary- Dąbrowa (52°19.243'N 22°40.364'E)

Przylaszczka pospolita (*Hepatica nobilis*) – 13.04.2012 r. , 26.04.2013 r. , 27.03.2017 rezerwat Dębniak

Goździk piaskowy (*Dianthus arenarius*) – 10.06.2016, 23.06.2016 r. miejscowość Drażniew, (52°21.914'N 22°42.300'E),

Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*) 26.04.2013 r. rezerwat Dębniak, od strony Syberii,

Lepiężnik różowy (*Petasites hybridus*) 30.05.2013r, 20.09.2013 r. rezerwat Dębniak (głównie wokół stawu),

Okrężnica bagienna (*Hottonia palustris*) 14.06.2013 r. miejsc. Bużyska, ols (52°23.148'N 22°37.236'E).

Opis ogólnej lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych
 Nadbużański Park Krajobrazowy
 Kairska 93, 07-130 Łochów
 tel./fax (25) 644-13-71

Plan Ochrony NPK - propozycje ochrony terenów leśnych na obszarze
 Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2006-2026.

Waloryzacja geobotaniczna

Legenda

- Nadbużański Park Krajobrazowy
- Obszar Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego
- Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu

Waloryzacja geobotaniczna NPK:

- tereny o najwyższych walorach przyrodniczych - rezerwy
- tereny o najwyższych walorach przyrodniczych - lasy
- tereny o dużych walorach przyrodniczych - lasy i rezerwy
- tereny o niewielkich walorach przyrodniczych
- stanowiska rezerwy przyrody
- stanowiska typów ekologicznych
- projektowane stanowiska rezerwy przyrody
- A - "Łąki koło Szumina" - projekt zapasu planu ochrony
- A1 - "Łąki koło Szumina" - projekt zapasu planu ochrony ekosystemów wodnych
- B - "Lasowo-Kuź" - projekt zapasu planu ochrony ekosystemów wodnych
- C - projektowanie stanowiska "Moczyły"
- D - "Błaki"
- E - powiększenie stanowiska "Witcze Błota"
- projektowanie powiększenia NPK (1 etap)

Stanowiska wybranych chronionych i rzadkich gatunków roślin

Gatunki chronione - lasy
 CIEŚCI W POLSCE I W PRAWIE

- Lasopisium amuricum - wierzba jesionowata
- Lasopisium obovatum - wierzba grzywni

GATUNKI W POLSCE, GUSCIE CIEŚCI W PRAWIE

- Dryopteris filix-mas - wierzba wierzba (wierzba szorstka)

GATUNKI W POLSCE I W PRAWIE KLASA STANOWISK

- Dryopteris filix-mas - wierzba wierzba (wierzba szorstka)
- Dryopteris filix-mas - wierzba wierzba (wierzba szorstka)
- Wierzba wierzba - wierzba wierzba (wierzba szorstka)

Gatunki chronione - rezerwy
 GATUNKI WYMAGANE W 4 ZAKŁADACH OCHRONY ŚRODOWISKA

- Thalictrum flavum - koniczyna żółta
- Opuntia stricta - kaktus kaktus

Gatunki charakterystyczne dla doliny Bugu, rzeki i jej dopływów w POLSCE, CIEŚCI W PRAWIE

- Salix purpurea - wierzba czarna
- Salix purpurea - wierzba czarna

GATUNKI WYMAGANE W 4 ZAKŁADACH OCHRONY ŚRODOWISKA

- Salix purpurea - wierzba czarna
- Salix purpurea - wierzba czarna

GATUNKI WYMAGANE W 4 ZAKŁADACH OCHRONY ŚRODOWISKA

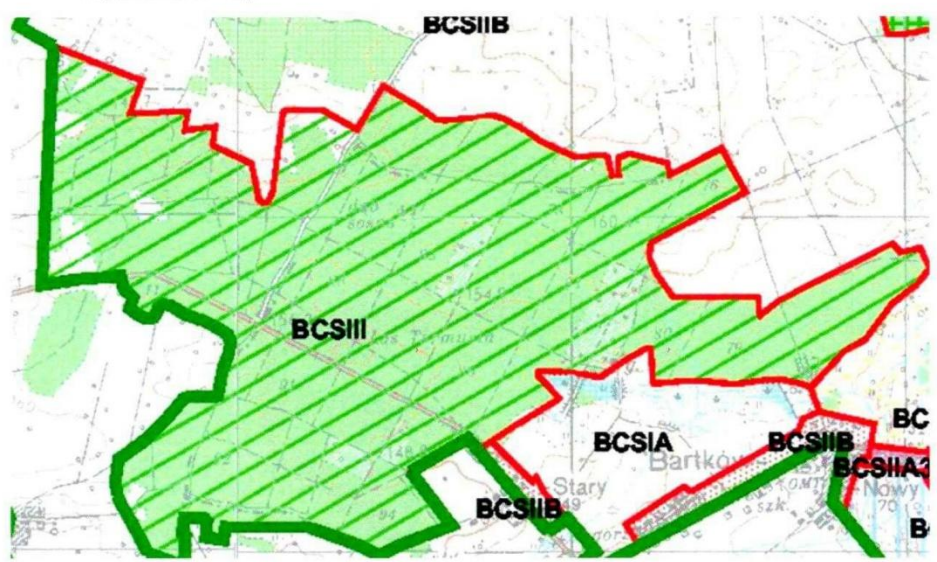
- Salix purpurea - wierzba czarna
- Salix purpurea - wierzba czarna

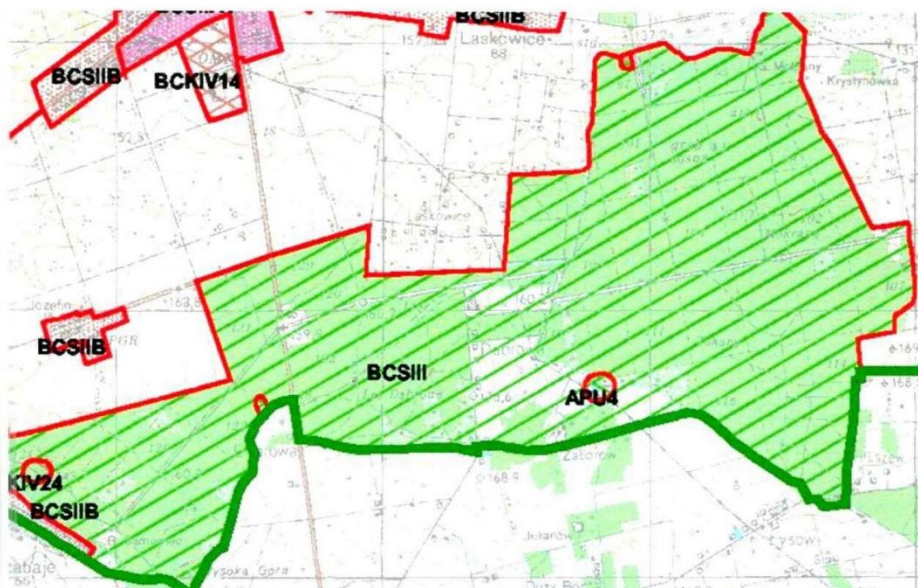


Zamawiający
 Nadbużański Park Krajobrazowy
 ul. Kazimierzowska 23
 08-110 Siedlce
 tel./fax (22) 644 02 91
 e-mail: npk@wpz.pl



Objaśnienia do map





Rezerwat Kaliniak



Rezerwat Dębniak

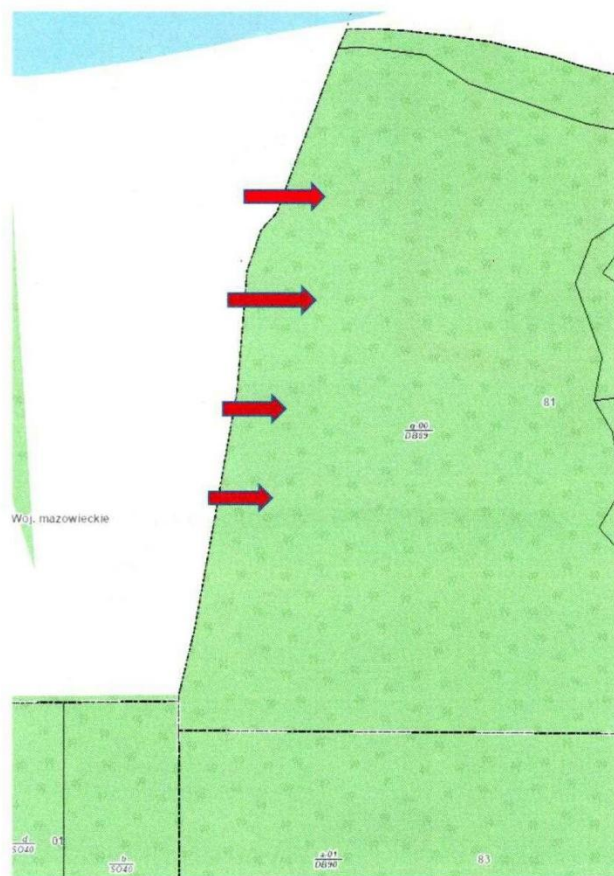


Rezerwat Przekop



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Ochrona czynna roślin (kosańca syberyjskiego, mieczyka dachówkowatego, pszeńca grzebieniastego) poprzez cięcia odstaniające w oddz. 81 g oraz ochrona dorodnych dębów





Lublin, dnia 21.02.2025 r.

Zn. spr.: ZU.6004.2.2022

**Mazowiecki Zespół Parków
Krajobrazowych
Nadbużański Park Krajobrazowy
Kaliska 93
07-130 Łochów**

Dotyczy: <<konsultacji społecznych do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki>

W nawiązaniu do uwag i wniosków złożonych w ramach konsultacji społecznych do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034, pismem z dnia MZPK/N/609/12/24-25 z dnia 21 stycznia 2025 roku (otrzymanym dnia 22.01.2025r.), dziękuję za zainteresowanie i udział w konsultacjach.

Na podstawie art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 poz. 1029 ze zm.) przesyłamy uzasadnienie w jaki sposób i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie wyłożenia w dniach 08-28.01.2025 roku do publicznego wglądu projektu planu urządzenia lasu (dalej PPUL) dla Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034.

W odpowiedzi na wniosek dotyczący uzupełnienia stwierdzonych stanowisk roślin, grzybów oraz zwierząt wyjaśniamy:

Na podstawie przekazanych danych w PPUL zostały uzupełnione informacje dotyczące gatunków objętych ochroną wg poniższego wykazu:

- 1) Podkolan biały - uzupełniony wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie
- 2) Naparstnica zwyczajna – uzupełniona wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie
- 3) Wawrzynek wilczelyko - uzupełniony wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie
- 4) Miechera spłaszczona - uzupełniona wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie



Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

- 5) Dzióbek Zetterstedta - uzupełniony wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie
- 6) Miodownik melisowaty - uzupełniony wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie
- 7) Chrobotek alpejski - uzupełniony wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie
- 8) Gacek brunatny - uzupełniona wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie
- 9) Parzydło leśne - uzupełniony wg współrzędnych zamieszczonych w dokumencie

Lokalizacje dla gatunków wskazanych w piśmie, które nie objęte są ochroną gatunkową, są gatunkami pospolitymi na terenie nadleśnictwa Sarnaki lub których stanowiska nie zostały potwierdzone w trakcie prac terenowych nie zostały zamieszczone w PPUL wg poniższego zestawienia:

- 1) Myszeniec mniejszy – gatunek nie objęty ochroną,
- 2) Czworolist pospolity - gatunek nie objęty ochroną,
- 3) Paprotka zwyczajna - gatunek nie objęty ochroną,
- 4) Podagrycznik - gatunek nie objęty ochroną,
- 5) Trybula leśna – gatunek nie objęty ochroną,
- 6) Koralkówka sztywna – gatunek nie objęty ochroną,
- 7) Mąklik otrębiasty – gatunek nie objęty ochroną,
- 8) Chrobotek szydlasty – gatunek pospolity na terenie Nadleśnictwa Sarnaki,
- 9) Tęgokór cytrynowy – gatunek pospolity,
- 9) Stroniczek złotawy – lokalizacja niepotwierdzona w terenie podczas prac nad PUL. Gatunek nie zamieszczony w wykazach,
- 10) Kosaciec syberyjski, Pszeniec grzebieniasty – gatunki rosną na łące, która nie jest w stanie posiadania Nadleśnictwa Sarnaki,
- 11) Czarka szkarłatna – gatunek nie objęty ochroną, gatunek nie został odnaleziony podczas prac terenowych,
- 12) Purchawica olbrzymia – gatunek nie objęty ochroną,
- 13) Bąk – gatunek gniazdujący poza gruntami będącymi w stanie posiadania Nadleśnictwa Sarnaki,
- 14) Bielik na terenie rezerwatu Przekop - gniazdo zlokalizowane poza gruntami nadleśnictwa na gruntach prywatnych.

Siedliska przyrodnicze wskazane w oddziałach 81 oraz 137 zostały przyjęte na podstawie opracowania fitosocjologicznego jako „Uzupełnienie Do Wykonanego Według Stanu Na 01.01.2022 Roku Opracowania Siedliskowego Dla Nadleśnictwa Sarnaki” jako 91F0 oraz 9170.

Wniosek dotyczący ochrony czynnej dla kosańca syberyjskiego, mieczyka dachówkowatego, pszeńca grzebieniastego poprzez cięcia odślaniające w oddziale 81g oraz ochrona dorodnych dębów, wyjaśniamy: ochrona czynna dotyczy gatunków rosnących na łące, która nie jest w stanie posiadania Nadleśnictwa Sarnaki, natomiast oddz. 81g został zakwalifikowany do leśnych obszarów cennych przyrodniczo w których nie będą prowadzona gospodarka leśna również z zakresu pozyskania drewna.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2025-2034

Mariusz Kiczyński
Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Do wiadomości

1. Wydział ZO

7.7. Protokół końcowego odbioru Projektu PUL

8. TABELE I WZORY INSTRUKCYJNE

9. KRONIKA